BIBLIOTHECA MEDICINÆ PRACTICÆ

QUA

SCRIPTA AD PARTEM MEDICINÆ PRACTICAM FACIENTIA
A RERUM INITIIS AD A. MDCCLXXV RECENSENTUR.

AUCTORE

ALBERTO von HALLER

DOMINO IN GOUMOENS LE JUX ET ECLAGNENS.
PRÆSIDE SOCIETATIS REGIÆ GOETTINGENSIS; PRÆSIDE SOCIETATIS OECONOMICÆ BERNENSIS; SODALI ACADEMIÆ REGIÆ SCIENTIARUM PARISINÆ; ACADEMIÆ IMP. NAT. CUR. BORUSS. SUEC. BONON. ARCADICÆ; ACADEMIÆ REGIÆ CHIRURGORUM PARIS. SOCC. REG. BRIT.
BOT. FLOR. BAVARICÆ. HELVETICÆ.
COLL. MED. EDINBURGENSIUM.
IN SUPREMO SENATU REIP. BERNENSIS DUCENTUM VIRO.

TOMUS I.

AD ANNUM MDXXXIII.

BERNÆ apud EM. HALLER, & *BASILEÆ* apud JOH. SCHWEIGHAUSER.
MDCCLXXVI.

VIRO

ILLUSTRISSIMO

JOHANNI PRINGLE,

EQUITI BARONETTO

ARCHIATRO BRITANNICO

SOC. REG. SCIENTIARUM PRÆSIDI

JUSTÆ VENERATIONIS MONUMENTUM.

D. D. D.

HALLERUS.

PRÆFATIO.

Immensi operis partem magis voluminosam nunc adgredior. Pauci enim sunt, qui de anatome, de botanica, de chirurgia scripserunt, si cum iis compares, qui de arte medendi ipsa. Et merito, quæ plures medicos alat & multo quam botanica liberalius, quæ plerisque medicis utique magis sit propria quam chirurgia, cujus magistri raro ad scribendum se dant, quæ ipsa cultorem suum sustentet, Cathedræ non indiga, neque vocantis ad cathedram principis. Practicam ad medicinam nos revocamus totam medicinæ partem, quæ ad morborum historiam utcunque pertinet: infinitum enim fuisset, si propria volumina semeioticis, pathologicis & therapeuticis libris destinata separassemus. Tanta vero est ubertas libellorum, qui ad morbos artemque clinicam pertinent, ut non satis noverim, quos libellos recensere malim, quos dimittere indictos. Primum quæri poterat, in ubertate immensa disputationum, num omnes eas, quotquot mihi innotuissent, recensere aptius sit, num eæ seligendæ, quæ propria aliqua continerent. Redit eadem quæstio de copiosissimis brevibus morborum indiciis, passim per *Actorum medicorum* volumina dispersis, si vel solam *Ephemeridum* NAT. CUR. & KANOLDI collectionem expenderis: quales observationes SEGUIERIUS in sua bibliotheca universas recensuit.

In utroque genere sunt utique plurimæ disputationes, quæ meri sunt *indices reales*, in quibus aliqua repetita videas eorum, qui priores de eo morbo scripserunt, quem titulus exprimit. Sunt etiam & istæ nimis numerosæ disputationes, quæ præter scholastica aliqua & generales voces nihil continent, quod genus priori seculo frequentissimum fuit. Facile rebus ipsis orbis literatus caruerit, indicio etiam magis.

Est tamen quod respondeas. In *Bibliographia* non soli boni libri recenseri possunt, brevem in nucem certe correpturi: necesse est etiam deteriores libros & inanes indicare: Cur non minores libellos? vel eo fine, ut nota aliqua imposita lectores moneantur, ne vano immorentur legendi labore. Est etiam alia ratio quæ cogit, ut neque minus bona negligas: gradus sunt infiniti boni pravique, neque sistere datur certo in limite, in quo plena proscriptio incipiat.

Verum, quod me potissimum inpulit, ne quem libellum facile omitterem, id fuit, quod iniquum esse videatur, ideo libri nomen premere, quod in meas manus ei venire non contigerit. In infinito numero scriptorum paucos ipse vidi, pauciores coram habeo. Si nullum admitterem, nisi a me probatum, facile in summum vitium inciderem. Census nempe meus careret bonis scriptoribus, quorum opera certa fide exstant, & quibus destituor.

Omnibus ergo perpensis, *disputationes*, quascunque vel ipse possideo, vel apud alios lego exstare, omnes indicabo. De *locis* scriptorum alio in opere sparsis, mediocritatem aliquam judicii sequor. Bona fruge aliqua ornata fragmenta indicabo, neque hunc enormem laborem detrectabo, ubicunque ea sparsa, aut in libris non medicis non suo loco aut per diaria occurrunt. Non ita, quæ in libris exstant medicis, infinitum enim foret, tot in voluminibus, titulos dare singularum adnotationum medicarum, in tantam molem opus meum inflaturos, ut neque patientia mea scribendo sufficeret, neque legendo patientia lectoris.

Has per libros non bonos sparsas adnotationes, eo plenius recensebo, quo erunt in libro alioquin inani pauciores. De bonis libris, vera fruge plenissimis, solum gustum dabo, breve nempe compendium aliquot adnotationum, eo uberius ut auctor rarior fuerit minusque notus, & res ipsæ meliores.

Facile video, cum paucos libros ipsi mihi contigerit legisse, imperfecta huc fore omnia, & thesauros utilis veri iri omissum, qui in libris sunt, privata in bibliotheca & modica non reperiundis. Supplebunt his defectibus posteri, neque poscent ab homine, quæ

supra

supra conditionem mortalium sint, legisse omnia, bonos libros possedisse omnes.

Sæpe de ea paupertate sum conquestus, neque querendo finem facio. Præter mediocritatem fortunarum, in patria mea, a mari longe remotus, longe a præcipuis bibliopoliis, ab opportunitate auctionum, librorum augendæ copiæ rarissimas habeo occasiones. Sublevavit nuper paupertatem meam Cl. RASTIUS, cui publicas dicere gratias æquitas me compelleret, si amicitia sileret: rarissimorum librorum non exiguum numerum mecum communicavit, quibus ditatus, defectus aliquos bibliothecæ in gallicis potissimum libris supplevi. Passim ab Ill. TISSOTO, a GESNERO nostro, aliquos accepi, alios in bibliotheca Gottingensi curante ILL. HEYNE. Catalogis porro & diariis usus sum ad augenda indicia; etsi neque hic diariorum censum exhaurire potui.

Nunquam tamen eo me vanitas abripuit, ut ex ubertate & plenitudine Bibliothecæ aliquam laudem sperem. Si boni aliquid inest, pertinebit ad numerosa judicia librorum, quos ipse evolvi, excerpsi, de quibus judicia mea in adversaria olim retuli. Horum librorum numerus aliquanto major est quam vulgo, etiam apud viros me longe doctiores, reperiri soleat. Causa prærogativæ est, quod idem consilium colligendorum judiciorum quinquaginta annis constanter secutus sim; aliquid forte etiam valebit apud lectorem æquitas, qua veras laudes cuique impertivi, quas meruerit. Ut nulla partium studia secutus, pariter laudarem, qui me depressisset, eumque qui ornasset; eum qui mecum sentiret, & contrariæ factionis auctorem.

Libros in hanc Bibliothecam recepi, qui aliquo modo ad medicos pertinent, aliunde alias ad artes pertinentes, coquinarios ad artem diæteticam; forenses aliquos de juribus furiosorum, abortuum, prægnantium, fetuum; metaphysicos, vel ad historiam animæ ejusque adfectiones spectantes, fatuitatem, maniam, alios. Ejusmodi libros non sustinui, ut mihi innotuerant, non indicare, paucissimos tamen recensui, qui extra meum scopum nunquam a me requisiti, & raro lecti fuerint.

Hoc

Hoc volumen morbus graviſſimus coegit contrahere, qui menſe Julio anni 1775. me propemodum exſtinxit. Is morbus prelo quietem impoſuit, eademque triſtis fuerit excuſatio, quod minus apto loco volumen clauſerim. Reliqua volumina aliquanto pleniora erunt; & quiſque liber ſuam habebit epocham, a qua incipiat, aque nova in arte converſione, aut illuſtri certe viro ordietur, qui ſectam condiderit.

Cujusque ſcriptoris nomen ad eum annum ſtudui recenſere, quo primum ejus opus in lucem prodiiſſet; fateor tamen non ubique potuiſſe me fideliter temporis rationem ſequi.

Editiones, jam monui, poſteriores aliquanto minus curavi, ut omnes recenſerem, ad primam, & ad legitimas editiones intentior. Quos libros ipſe poſſideo, porro aſteriſco diſtinxi, cui ſigno lector plenam fidem dare poterit.

Multa potuiſſem moliri, quæ librum facerent minus imperfectum, itinera, ſollicitam auctionum obſervationem, deſcriptiones, catalogos magnarum bibliothecarum. Verum ea omnia præſidia partim ætas vetuit mihi procurare, partim neceſſaria maturatio laboris. Senex, infirmus, non poſſum niſi inſipienter ſpes jaculari longas, & cogor me omni cum ſtudio contrahere, ut ne denique nihil dem, qui plura nimis dare cupiviſſem. Volumen interim ſecundum hujus Bibliothecæ perfectum eſt, tertium hactenus adfectum, ad omnia reliqua vis titulorum collecta, judicia decerpta, & fragmenta adnotationum. Ita vale & veterano ſcriptori æquus fave Bernæ d. 15. Mart. 1776.

BIBLIOTHECA PRACTICA.

LIBER PRIMUS.

GRÆCI.

§. I. Primordia Artis Medicæ.

Ars medica, magis proprie dicta, quæ versatur in ægrotorum observatione & curatione, est inter artes antiquissimas. Et primum primævi mortales, cum indocti varias plantas in cibum reciperent, non potuerunt non experiri, alias refrigerare, calefacere alias, nonnullas alvum ducere; esse quæ venenata vi corpori humano infestæ sint. Sed hæc omnia utique ad artem medicam pertinent, ejusque sunt prima rudimenta, eorum nempe cognitio, quæ prosunt vel nocent.

Ita porro morbos ab homine non evitabiles in uxore, in puero viderunt, graviditatem, partus symptomata, & puerperii; demum dentitionem.

Deinde cum in calida regione alterna noctium frigora non possent non aliquem in corpora humana eumque noxium effectum edere, cum nimii æstus ad vehementes febres ducerent, cum pluviæ in male tecta corpora, suppressa perspiratione (a), vim maleficam exercerent, & catarrhos atque diarrhœas producerent, iterum alius fons medicarum adnotationum apertus est. Ægrota vero corpora cum prisci mortales plantis variis conarentur refocillare, iterum medica materies novis adnotationibus aucta est; cum in calidis febribus vis benefica refrigerantium cucurbitarum, aquæ ipsius, in diarrhœis vis aromatum innotesceret.

Eo celeriora autem hæc incrementa artis medicæ fuerunt, quod prisci mortales nullis vitæ urbanæ officiis distracti, in beata regione otiosi, præterea longævi, & ad nova quæque adtenti, multo rapidiores in artibus progressus facerent, quam quidem posterioribus ævis, a civibus mille officiis irretitis, & brevis nunc ævi hominibus, fieri possit. Quanta enim priscorum fuerit in artibus addis-

(a) Ut ars medica per experimenta orta sit Cels. L. I. præf. & pereleganter auctor l. *de veteri medicina*, qui est inter Hippocraticos.

addiſcendis ſagacitas, vel ex Aſtronomia conſtat, quæ ars meræ innixa obſervationi eſt ex antiquiſſimis, ut menſes duodecim, dies 360 anni, ante ipſum diluvium conſtituti fuerint: Præterea patriarchalis, quam vocant, vita, & nepotum cum avis convictus effecerunt, ut adnotata & inventa boni ſenis ad univerſos ejus nepotes per continuam quaſi catenam de manu in manum tranſirent. Miraculo certe eſt proximum, quam præcox fuerit metallorum uſus, & inter ea refractarii cupri, tot indigi laborum, quam antiqua pariter ars textoria, tot iterum indiga inſtrumentorum, & ſummi certe ingenii partus, ſi recte eam artem fueris meditatus.

Huc demum revoces *deſideria* vehementiora certi cibi potusve, quæ nonnunquam in morbis ſuperveniunt (*b*), & quæ ſæpe feliciter cedunt. Sitis & acidorum amor in morbis acutis eſt inter exempla vulgatiora. Deſiderium halecum in diabete (*c*), oſtreorum in marcore (*d*), peponum in aſitia PEIRESCI (*e*), uvarum in dyſenteria, in morbo acuto alia collegi.

§. II. EVENTUS NON PRÆVISI.

In longa ætate hominum, qui ante diluvium vixerunt, poterant multa accidiſſe eventa, per quæ vel continuo curationis certi morbi media innoteſcerent, vel certe ad ea media homines quaſi manu ducerentur.

Plurima hujusmodi apud veteres occurrunt, quorum aliqua non ſatis firma eſſe facile dedero, alia omnino fidem merentur. Non adoptaveris forte curationem elephantiacorum vini ope factam, in quod vipera incidiſſet (*f*), aut ſanati homines, cui vinum vipera ſubmerſa venenatum de induſtria propinatum fuiſſet, ut tamen præter propinantis ancillæ vota ſalutem id vinum adtulerit. Sic neque valde credas, philoſophum experimentum caſu factum imitatum, felicem eventum expertum eſſe (*g*).

Multo minus fidem dederis efficaciæ herbulæ, quæ admota ſanguinem ad mortem usque duceret (*h*), cum caſu innotuiſſet, ex projecto hepate, ab ejus herbulæ contactu, ſanguinem fluxiſſe. Puer cum ſitiens nihil niſi acetum haberet in promtu, oſtendit id ad aſpidis venenum valere (*i*). Rejicias etiam OPHIONEI vatis curationem, qui diu cæcus, poſt validum capitis dolorem viſum recuperavit (*k*).

Nuperis

(b) Gelidæ deſiderium GALEN. *meth. med.* L. IX. c. 5.
(c) *Bres. Saml.* 1724. p. 400.
(d) TULP. L. II. obſ. 8.
(e) I. p. 21.
(f) GALENUS *ſubfigur. Empir. ſimpl.* L. XI.
AETIUS l. 2. c. 170.
ARETÆUS p. 71.
(g) Ib.
(h) GALEN. *purg. fac.* c. 6.
(i) CELS. L. V. c. 27.
(k) PAUSANIAS IV. p. 223.

Nuperis tamen exemplis a certioribus hominibus relatis credas. Illapſo ligno obtuſo ſanatam amauroſin JOB a MEKERN narrat (*l*).

Vomicam in duello eventu feliciſſimo enſe ruptam (*m*); ægrotumque peſſime habentem ab inimico enſe confoſſum, ſimul & morbo eſſe liberatum, & vulnere (*n*); aſthma ulcere pectoris ſanatum (*o*); hydropicum fortuito ictu cultri morbo convaluiſſe (*p*); ita cogitationem de paracenteſi naſci potuiſſe. In alio exemplo ſanatus hydrops, umbilico ſponte rupto (*q*). OLEARIUM, celebrem literatorem, ſurditate per enormem purgationem caſu eſſe curatum (*r*). Ulcus capitis ab ictu ligni a tormento impacti ſanatum (*s*) legas. Malo animo ſpiritu vini adhibito, caſu ſanatus eſt, invito chirurgo, cui globus tormentarius caput percuſſerat (*t*).

Celeberrimum exemplum eſt Cinchonæ arboris, cujus ab operis everſæ truncus in ſtagnum ceciderat, aquam amaritie infecerat; ejus aquæ, cum Peruviæ indigena a febre intermittente preſſus magnam copiam bibiſſet, & ipſe ſanatus & conpertum eſt, id lignum ad febres fugandas valere (*u*).

Ut inciſio urethræ ad extrahendum calculum caſu nata ſit ex imitatione ſpontanei eventus, hoſpes olim noſter H. F. le DRAN oſtendit (*x*).

GALENUS certe, per illas a nobis narratas ſpontaneas curationes, didicit viperarum paſtu elephantiaſin curare (*y*).

§. III. ANIMALIA.

Non valde multum tribuas huic fonti medicinæ, quem nunc dico. Antiqua tamen fama eſt, homines plurima medicamenta & auxilia animalibus debere, ex inſtinctu ſibi medentibus (*a*).

Ibis clyſterem ſibi injiciens perantiqua eſt hiſtoriola, ita ab ave homines id artificium didiciſſe. Ridet fabellam GALENUS (*a**).

 Cum

(l) c. 27.
(m) BARTHOLIN. *hiſt.* 14. *Cent.* VI.
(n) SOLENANDER p. 488.
(o) HILDAN. obſ. 39. *Cent.* III.
(p) ROUSSET *hyſterotomotoc.* T. III. c. 3.
(q) SAPORTA *tumor* p. 371.
(r) DANIEL *Beyträge* III. p. 81.
(s) ID. p. 16.
(t) PUJAT. *obſ.* p. 43. 44.
(u) GEOFROI &c.
(x) *Chir. in præf.*
(y) *Subfig. Empir.*
(a) Confer. de his animalibus CICERONEM *de natur. Deor.* L. II. tum PLINIUM, & proprium libellum a RENDORPIO editum, & a FABRICIO, alios.
(a*) *Adv.* ERASISTR.

Cum ſerpente regulo confligere animal, ex viverrarum genere, Quirpele, & demorſum, adroſo ligno colubrino ſibi mederi (*b*).

Oculos conturbatos capram ſpina ſibi conpungere, ſic effluere pituitam (aut ſanguinem), & animal ſanari (*c*).

Equos Calmuccorum & Hungarorum ſibi ipſis ſanguinem morſu educere (*d*).

Sic hippopotamum junco ſibi venam cruris incidere (*f*), & canem ægrum ſibi parietaria ſubveniſſe (*g*) legas.

Serpentes ſenectam decutere admoto ad marathrum oculo (*h*). Pullis, qui cæci naſcuntur, hirundines herbula impoſita viſum reddere (*i*).

Terrenam teſtudinem, quando origanum edit, ſerpentem non timere (*k*), idemque origanum palumbos & ciconias vulneri ſuo imponere (*l*). Dictamno Creticas capras jacula infixa de vulnere excutere (*m*).

Magis etiam abſurdas iſtas credas fabellas. Elephanti qui chamæleonte devorato,* ſibi oleaſtro medicabatur, cum omnino chamæleontem devorare nequeat, neque animalibus devoratis vivat (*n*). Urſos a mandragora comeſta ægros formicas lambere (*o*). Graculos, perdices, merulas, palumbos, lauri foliis annua faſtidia purgare (*p*). Columbos, turtures, gallos helxine, anſeres & anates ſideriti, grues junco paluſtri ſibi mederi (*q*). Lactucæ ſucco vernam nauſeam draconem abſtergere (*r*), pantheram faucibus ab aconito lycoctono clauſis ſtercore humano ſibi ſubvenire (*s*) (cum nulla unquam panthera aconitum devoraverit, ullamve herbam. Cervum ægrotum cancros edere (ſed nunquam edit) quando phalangium devoravit (*u*). Urſos aron verno tempore devorare, ut inteſtina

(b) GARC. ab ORTA I. c. 44. RUMPF *herbar. amboin. auctar.* LOCHNER de *mungos anim. & rad.* KÆMPFER *amœnit.* III. n. 10.
(c) PLIN. L. VIII. c. 50. ÆLIAN. *anim.* VII. c. 19.
(d) PECHLIN *obſ.* L. II. p. 221. STEIGERTHAL de *uſu matheſ. in medicina.*
(f) PLIN. L. VIII. c. 26. P. ALP. hiſt. Ægypt. L. I. c. 27.
(g) BOCCONE *muſ. di fiſ.* p. 138.
(h) ÆLIAN. ib. L. 9. c. 16.
(i) Ib. III. c. 24.
(k) ÆLIAN. ib L. VI. c. 11.
(l) ID. L. V. c. 76. ARISTOTELES hiſt. IX. c. 6.
(m) *Var. hiſt.* I. L. 10. PLIN. L. XXV. n. 53. L. VIII. c. 27. VIRGILIUS XII.
(n) PLIN. L. VIII. c. 27.
(o) Ib.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) ARISTOT. *anim. hiſt.* IX. c. 6.
(s) Ib.
(u) ÆLIAN. *var.* L. XIII. c. 50.

testina pene connata dilatet (*x*). Hieracii succo accipitres oculis mederi (*y*). Cervas ad partum herba seseli se præparare (*z*). Omnem demum fidem excedit serpentis mortui suscitatio, quem alius serpens adlata herba vitæ reddiderit, quæ ipsa causa sit anguis ÆSCULAPII, eadem enim herbula Glaucum a semideo suscitatum (*a*) fuisse.

Si quidquam in his numerosis fabellis verum est (*b*), canis fuerit, qui utique gramine spica aspera alvum sibi laxat; eam curationem Ægyptios esse imitatos non est undique improbabile (*c*).

Aliquid forte tribuas MELAMPI historiolæ, qui cum capras vidisset usu hellebori purgatas, naturam imitatus ea herba alvum duxit, & maniam filiarum regis PROETI sustulit (*d*). Capras certe a Caffeæ usu lætas subsultare qui viderat Arabs, eam lætitiam epoto earum fabarum decocto quæsivit.

De cane satis certum videtur, eum sibi vomitum (*) ciere, eoque scopo gramen spica aspera, nostra in regione devorare.

§. IV. PRISCARUM GENTIUM MEDICINA.

Ut passim medicinæ aliqui comici & satyrici scriptores insultaverint, Ars Medica tamen omni ævo, & omnibus gentibus, cara fuit. Et his temporibus apud gentes feras & crudeles optima commendatio est medicinam fecisse (*a*). Cum enim nihil mortalibus acerbius, quam morbi, accidere possit, ad eam calamitatem nunquam non eos solamina & præsidia quæsivisse, natura rerum suadet.

His adminiculis, & ipsa rei necessitate adacti, mortales perantiquis jam temporibus aliquam medicinæ scientiam adtigerunt. Ita ad ipsum antiquissimum regem HOANG-TI inventam medicinam & pulsuum cognitionem Chinenses referunt (*b*), quæ eadem pulsuum subtilis investigatio etiam ad vicinos Tunkinenses transiit (*c*).

HORO antiquissimo regi Assyrii & inventam medicinam tribuebant, & medicamenta quæ ad posteros descenderunt, equidem superstitiosa (*d*). Assyriorum vero inventum literas esse, doctissimi PLINII conjectura est (*e*).

 Vix

(x) ÆL. *anim.* L. VI. c. 3.
(y) Ib. Lib. II. c. 53.
(z) CICERO *nat. deor.* II. p. 398.
(a) HYGINUS.
(b) Falsam esse de hippopotamo famam ex testimonio Arabis medici S. ROTARIUS ostendit oper. p. 111.
(c) ÆLIAN. *anim.* L. V. c. 46. CICERO *nat. deor.* II. p. 598.
(*) GALEN. *adversus* ERASISTRATUM.
(d) APOLLODORUS p. 46. a. 6.
(a) SICARD *Miss.* II. p. 204. 205. & de *Missionibus* in universum IV. p. 73.
(b) BOYM E. N. C. *Dec.* II. Ann. 7. a pp.
(c) TAVERNIER.
(d) PLIN. L. XIX. f. 51.
(e) L. VII. p. 412. ed. HARD.

Vix ulla etiam adeo fera gens fuerit, quæ medicos ſuos non habeat. Siamenſis medicina formularum eſt congeries (*f*).

Bengalenſes mitibus fere medicamentis utuntur, internis etiam plurimum. Febrem chamæmeli odore tollunt, vermes aqua calcis (*g*) &c.

Morbos medici Coromandeliæ ad claſſes revocant, pulſus & excrementa obſervant, præſagiunt eventus; in ſelectu ciborum, in medicamentis multum laborem ponunt, neque compoſitis medicamentis deſtituuntur, fidem demum etiam Europæorum meruerunt, & ſatis feliciter morbos ſuperant, (*h*) ut tamen ſinguli ſingulos morbos curent (*i*). Sic avi eorum Brachmanes, perinde ut Ægyptii cibis, unguentis & plaſmatibus mitibusque medicamentis medicinam faciebant (*k*).

Inſulæ Otahaiti nuper detectæ incolæ, & plantis norunt mederi, & ſiphilidem, novum ſibi morbum, pene continuo propriis herbis ſuperare (*l*) didicerunt.

In Africa Beninenſes medici iidem ſunt & ſacerdotes, qui herbis & ſacrificiis medentur (*m*).

Nigritæ Seſtenſes non peſſimi medici clyſteres ſubdunt (*n*), flatumque in anum impellunt. Vires plantarum norunt; non ergo ſolis præſtigiis credulis illudunt (*o*).

Plantis fere ſolis Congani vulnera ſanant, & tot fere herbarii ſunt, quot cives. Venæ ſectione cephalalgiam curant (*p*).

Iſſinienſes frequenter cæci & vermibus obnoxii in febribus balneo utuntur frigidiſſimo (*q*).

Abeſſini torpedinis tactu febrem curare ſunt adgreſſi (*r*).

Sed in ipſa illa a priſco orbe dudum ſeparata America, quæ nullum unquam cum gentibus moratis commercium noverat, & medicina dudum fuit, & medici fuerunt. Ex eo exemplo vincas non ex traditione ſola majorum ſed utique

(f) *Algem. reiſ.* T. X. p. 264.
(g) *Lettr. cur. & edif.* XVI. p. 405. ſqq.
(*) GRUNDLER *med. Malabar.*
E. N. C. vol. I. app.
(h) Paſſim in *Miſſ. Trankenb.*
(i) GRUNDLER.
(k) STRAB. XV.
(l) *Hiſt. gen. des voy.* L. XI.
(m) *Recueil de voy.* L. IX.
(n) Ib. L. IX.
(o) Ib.
HUGUES *Barbad.* p. 14.
LOPES p. 69.
(p) Voy. de VANDENBROECK p. 405.
(q) Hiſt des voy. L. VIII.
(r) LUDOLPH *Hiſt. Aeth.*

utique propria induſtria aliquam in medicina peritiam eos homines ſibi conparaſſe. Canadenſes ſudorem movent, balneis utuntur (*s*).

Excellunt in arte medendi Irokii (*les Iroquois*), in vulneribus etiam potiſſimum. Inteſtini vulnus ſanarunt, & inſigne vulnus ſclopetarium. Vulnus exſugunt, medicamenta admovent, propinant aquæ theriacalis ſpeciem, ſudorem excitant ignitis ſilicibus in aquam injectis &c. (*u*).

Sic Acadienſes ſudorem ſibi excitant (*x*). Ipſi miſeri ſinus Hudſonici accolæ medicos ſuos habent plantarum, minime ignaros, & balneis vaporariis utuntur (*y*).

Medici, qui in vicinia coloniarum Novæ Angliæ habitant, multas peculiares & egregias vires ſtirpium habent perſpectas ut Lobeliæ ad curandam ſiphilidem (*z*).

Virginiani venam ſecant arundinis cuſpide (*a*): & purgant alvum fortibus pharmacis, ipſis tithymalis, ut priſci Græci, ſudores in hypocauſtis exprimunt, hydropem fumo decoctæ eſulæ ſanant (*c*).

Plantis plurimum utuntur iidem ſacerdotes. Sic etiam Caraibis ſui ſunt & medici & ſacerdotes. Tapuyarum ſacrificuli præſtigiis quidem amant plebi imponere, ſed eorum reguli ipſi tamen artem medendi ſibi vindicant, plantaſque earumque vires egregie habent perſpectas. Balneis ob cæli æſtum indulgent, ut per anum aqua ſorbeatur, qui alioquin in lethalibus febribus ampliſſime hiat (*e*).

Vespuтii jam ævo Americani venam in coxis ſuriſque ſecabant, alvumque & vomitum ciebant (*f*).

Mexicanis tanta fuit plantarum cognitio, ut etiam hortos botanicos colerent, & nuperis etiam temporibus perite plantis uſi ſint (*g*).

In ipſa noſtra barbara Celtica Druidæ, ſacerdotes iterum & medici, herbis etiam medebantur (*h*).

V. Ana-

(s) Charlevoix N. France III. p. 366.
Lafitau mœurs des ſauv. II. p. 33.
(u) II. p. 391.
(x) Dierville p. 184.
(y) A voyag for the diſcov. of the N. W. paſſage p. 232. 233.
(z) Epiſt. amic. III.
(a) J. des ſavans 1681. n. 5.
(b) Phil. Tranſ. n. 357. 126.
(c) J. des ſavans ib.
(d) Piso h. nat. Ind. L. I. p. 54.
(e) Zucchelli *relat.* p. 97.
(f) *Relat.* itin. *Veſputi.*
(g) Gage *voyage.*
(h) Plin. L. XVI. c. 44. L. XXX. c. 1.

§. V. Analogia. Expositio.

Paulatim homines in vitam socialem coalescebant. Ita factum est, quae quisque didicisset experiendo, ea pro genere humano ne perirent. Binis autem modis inventa hominum conservabantur. Antiqui populi, cum nondum medici proprii nominis constituti essent, solebant ægrotos homines in publico foro deponere: ibi ut quisque ab ægro morbi symptomata didicerat, ita, quæ sibi nota essent auxilia, ei humaniter aperiebat (*a*). Ita de Babyloniis legimus (*b*). Lusitani, Callaici, Astures, Cantabri, Iberi (*c*) & ipsi Græci (*d*) ægrotos suos perinde publice exponebant.

Hunc antiquum morem Græci nondum deposuerant, qui Tournefortio ægros in vicos adferebant, ut iis consilia impertiret (*e*).

Aliud auxilium arti accessit a medicamentorum in templis deorum conservatione. Ita enim quæ usu salutaria esse compertum esset, ad publica commoda posteris servabantur. In templo primario urbis Co multa dona, & formulas sanationum, fuisse conservatas Strabo auctor est (*f*). Ex eo ipso templo Soranus ille, quisquis fuit, Hippocratem exscripsisse commentus est, quæ ad victus rationem pertinerent. Monumenta templi Cnidii a Divo Sene compilata fuisse, & templum incensum, quo furtum lateret, calumnia est Andreæ (*g*).

Epidauri similia monumenta pilis erant incisa; ita Pausanias auctor est (*h*); medicamenta nempe ab Æsculapio hominibus indicata.

Venenatorum animalium morsibus oppositam Theriacæ formulam ex Serpyllo, & Opopanace, Milio, Trifolio, Fœniculo, Aniso, Ammi, Apio contusis & vino optimo exceptis, æri incisam, & in templo Æsculapii Coi consecratam Plinius habet (*i*).

Aurifabri collyrium a moriente auctore in templo Ephesio dicatum Aetius memorat (*k*): medicamentum tantæ efficaciæ, ut ægri, qui a medicis deserti fuissent, in eo templo sanitatem adsequerentur.

Emplastrum, cui nomen Isis, ex templo Vulcani, quod Memphis erat, Heras revelavit (*l*), & ex eodem templo emplastrum suum de dictamno (*m*). Multa

(a) Plutarch λαθε βιωσας.
(b) Strabo. Herodot. apud Strabonem L. III.
(c) Ib.
(d) Conf. Hundertmark *de expos. ægrot.* p. 9. 11. ex Maximo Sozomeno, aliis.
(e) *Voyag.* I. p. 103.
(f) L. XIV. p. 365.
(g) In vita Sorani.
(h) *Corinth.*
(i) L. XX. c. 27.
(k) II. 3. c. 112.
(l) Ap. Galen. *comp. sec. gen.* L. V.
(m) Ib.

Multa Pergami, Alexandriæ & alibi medicamenta a Diis commendata ARTEMIDORUS (*n*) citat; & PAUSANIAS in Myſæo.

Non formulas quidem, ſed tamen curationes, & præcipua medicamina, ex marmore templi ÆSCULAPII tiberini deſcripta, vidit H. MERCURIALIS (*o*) & eas formulas excuſas dedit. Cineres de ara ſumtos, & cum vino miſtos, lateri dolenti juſſit DEUS imponi. JULIANO ſanguinem vomenti nuces pineas cum lacte & melle præſcripſit.

Denique etiam chirurgica inſtrumenta in templis dedicata fuerunt, ut Delphis odontagogon ERASISTRATI plumbeum (*p*).

Anatomica etiam aliqua opera in templis depoſita fuiſſe, diſcas ex ſceleto ænea HIPPOCRATIS Delphis dedicata, ad cujus ſimilitudinem PHAYLLUS contabuit (*q*).

Phyſici demum experimenti in templo Æſculapii Panticapeo monumentum reperias, hydrias nempe aheneas a glacie ruptas (*r*).

§. VI. MEDICINA ÆGYPTIA.

Ægyptus, uti Geometriæ (*a*), ita plerarumque artium, inter eas etiam potiſſimum Medicinæ mater fuit (*b*).

Medici Ægyptii erant ex honorato ſacerdotum ordine, numeroſi utique, ut omnes Ægyptios medicos eſſe HOMERUS (*c*) auctor ſit; neque niſi numeroſi potuerunt eſſe, cum ſingulis morbis ſui eſſent medici (*d*), qui mos nunc etiam ſupereſt (*e*). Gratuitam artem exercebant, publica annona ſuſtentati (*f*). Accurate hi medici legibus circumſcripti erant (*g*), ut etiam ex librorum ſacrorum imperio ægrotos curare tenerentur, ſuo periculo curaturi, ſi a præſcriptis recederent, & morbus infelicem haberet exitum. Ii libri HERMETI tribuebantur, ultimi inter libros ſacros XLII (*h*).

In plantis fere Ægyptia medicina ſubſtitit, ut tamen & venam ſecarent, & clyſteres injicerent (*i*), & balneis uterentur & unguentis (*k*). Mitibus indulgebant

(n) *Oneirocrit* L. IV. c. 27.
(o) *Art. gymn.* L. I. c. 1.
(p) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 4.
(q) PAUSAN. L. X.
(r) STRABO L. I.
(a) Ob vaſtam camporum planitiem & agrorum dividendorum neceſſitatem, SUIDAS.
(b) PLIN. L. VII.
(c) *Odyſſ.* L. IV.
(d) HERODOTUS L. II.
(e) MAILLET *deſcr. de l'Egypte* p. 264. 265.
(f) DIODOR. *Sicul.* L. I.
(g) DIODOR. ib.
(h) CLEMENS ALEX.
(i) PLIN. L. VI. c. 1.
(k) CONRING.

gebant medicamentis (*l*), & post quartum demum diem aliquid movebant (*m*). Morbos fere corruptioni tribuebant alimentorum (*n*), quare triduanam fere in morbis abstinentiam imperabant (*o*), alioquin temperatissimi homines (*p*), etiam reges (*q*). Vomitu etiam solebant initia mali expurgare (*r*). Non infeliciter artem medicam exercebant, uti quidem WOTTONUS (*s*) iis vitio dat, cum omnium mortalium sanissimi vixerint & longævissimi (*t*), in regione nostro certe ævo pestilenti.

Plurimarum stirpium vires medicatas invenerunt (*u*). Nepenthes (*x*), opium ut videtur, ab Ægyptiis primum medico scopo est adhibitum, quod curas leniret, nam in Thebaide probatissimum proveniebat.

Composita medicamenta multa invenerunt, NECHEPSI medicina, Mendesium unguentum (*y*), Isis sacrum emplastrum (*z*). Illius regis L. XIV citatur a GALENO (*a*). EURIPIDEM ægrum sacerdotes Ægyptii sanarunt (*b*). De IACHINE legitur, eum pestilentiam gravissimam & mala ab exortu caniculæ nata, rogis excitatis sanasse (*c*).

Superstitiosa & vana in eam medicinam irrepsisse negari nequit.

Dæmonum etiam auxilia & incantamenta videntur suis curationibus adhibuisse. Sed ea communia fuerunt veteris medicinæ vitia.

§. VII. DII MEDICI ÆGYPTIORUM.

Artium inventores vetustas Diis accensuit, & æquum putavit, ut eos publica veneratio prosequeretur, qui generis humani commoda promovissent. Medicinam & Ægyptii, & Græci, suis & maximis quidem, DIIS acceptum retulerunt, ISIDI (*a*) Ægyptii, & SERAPIDI.

SERAPIS in templis (*b*) suis publice de medicina respondit, & consilia flagitantibus ægrotis impertiit, ut frequenter in iis incubarent. ISIDEM multos oculis

(l) ISOCRATES *Encom. Busiridis.*
(m) ARISTOT. *Politic.* III. Nonne nata inde fuerit diatritos methodicorum.
(n) DIODOR. l. c.
(o) DIODOR.
(p) DIOD. HIERON.
(q) Ibid. apud JOVINIANUM.
(r) DIOD. ibid.
(s) *Ant. and modern learning* p. 116. sqq.
(t) SOCRATES.
(u) BORRICH. *sap. Ægypt.* c. IV.
(x) HOMER. *odyss.* IV.
(y) GALEN. *compos. sec. loc.* II.
(z) p. 8.
(a) *Facult. simpl. med.* L. IX. ext.
(b) LAERTIUS.
(c) SUIDAS l. p. 92.
(a) DIODOR. l. c. qui & sanatos a Dea morbos recenset.
(b) *Inscript.* REINES. n. 134. STRABO L. XVII. CICERO *de divin.* L. II.

oculis captos, & a medicis derelictos, consiliis per somnos datis restituisse, demum poculum immortalitatis invenisse (*c*), auctores reperio.

Potissima tamen gloria fuit HERMETIS TRISMEGISTI, literarum inventoris & herbarum (*d*), & medicinæ (*e*), præceptoris ISIDIS (*f*): si omnino in hoc viro quidquam est firmi, de qua equidem quæstione difficillimum est dictu. Libros equidem supposititios esse facile credas, qui nunc exstant *Jatromathematum Trismegisti* ad AMMONEM *Ægyptium* titulo & qui Gr. Lat. a DAVIDE HOESCHELIO editi sunt Aug. Vind. 1597. 8. quo libro absurdissimum planctarum Systema traditur. Græcus est ejus libri codex MS. in B. R. Par. n. 2159.

Codex M. S. Vindobonæ est *de urina & pulsu* (*g*): tum libelli de *herbis sacris duodecim signorum Zodiaci*, & de *notis ponderum & mensurarum* (*h*). EJ. *de medicina* cod. erat in B. MICH. CANTACUZENI (*i*). Quorum omnium non putes tantam esse antiquitatem. De PYMANDRO alibi dicemus.

GALENI certe jam ævo libri exstabant, qui HERMETI cum tribuerentur, suspectæ erant fidei (*k*), & in iis, qui supersunt, manifesta Christianæ religionis sunt indicia. Potuerunt tamen olim exstitisse veri Pastophori (*l*) de medicina libri HERMETIS.

Sed & OSIRIDI inventa medicina tribuitur. Num autem OSIRIS idem cum sole fuerit, cum ISIDE luna, nunc non disquiro (*m*). Cum SERAPIDE certe eumdem DIODORUS facit (*n*). HORUS, ejus & ISIDIS filius, & ipse artem medicam ab ISIDE matre didicit (*o*).

APIS ab aliis pro OSIRIDIS alio nomine habetur (*p*), ab aliis pro filio APOLLINIS (*q*), ab aliis pro sacerdote (*r*). Is APIS dicitur ab animalibus homines interimentibus terram vindicasse, invenisse etiam remedia (*s*). CYRILLUS ALEX. eum medicinæ auctorem facit, quam AESCULAPIO tradiderit.

Hæc quidem omnia brevissime congessi, non quod multum iis tribuam, sed ne omnino narrationes veterum videar neglexisse.

(c) DIOD. L. I.
(d) PLIN. L. IX. c. 5.
(e) BORRICH. fusissime in operis principio. DIODOR.
(f) DIODOR. l. c.
(g) LAMBEC L. VI. P. II. p. 137.
(h) ID. P. I. p. 65.
(i) VERDIER *bibl.* p. 62.
(k) GALEN. *simpl. med. fac.* L. VI.
(l) CLEM. ALEX. VI. GALEN. *med. simpl. fac.* L. VI. EUSEB. *Chronic.* L. I.
(m) SUIDAS.
(n) l. c. & PLUTARCH *Isis & Osir.*
(o) DIOD L. I. & M. S. in B R. P. 2139. Græce.
(p) PLUTARCH. *cur affect. gentil.*
(q) ÆSCHYLUS in *suppl.* CYRILL. ALEX.
(r) CYRILL.
(a) Ib. Conf. CLEM. ALEX.

Horapollinis hierogrammatici librum citant nomine Ambres, in quo ſigna dantur boni malive in morbis eventus. Sed is poſterioris eſt ævi.

§. VIII. Dii Medici Græcorum.

Ut Aegyptii ſuis Diis, qui tamen manifeſti homines fuerunt, ita Græci imitatores ſuis magnis Diis medicinæ inventæ laudem tribuerunt, Apollini primum (*a*). Paſſim in nummis medicis reperiuntur apud Meadium, Solis & Apollinis imagines. Apollinis filium Arabum alii (*b*) nominant.

Sed & de Minerva medica legimus (*c*). Et ipſa per ſomnum medicamenta hominibus indicavit, ut Parthenium Periclis ſervo, ex alto lapſo (*d*), qui etiam imaginem æneam Minervæ hygiejæ ob eam curationem dicavit (*). Infirmitate gravi liberata Coelia Juliana Indulgentia Minervæ marmor inſcripſit (*e*): & Bacchus etiam Pythiæ juſſu Athenis (*f*) veneratus fuit. Copias ſuas ipſe peſte liberaſſe legitur, cum eas (*g*) ex campeſtribus ad montana & frigida traduceret. Idem etiam morbos inmittebat. Antiopen ex ira Bacchi inſanientem Phocus ſanavit & in matrimonium recepit (*h*). A Venere Milto monita fuit, ut ſerta roſea tumori menti adaptaret (*i*). Juno Sospita & Lucina vulgo nota eſt. Mercurio votum ſolutum (*k*).

Hercules medicus (*l*) Alceſtin ſervaſſe (*m*) legitur.

A Boeotis ad morborum curationem conſultus (*n*) eſt Castor & Pollux.

Solebant autem Dii, de curandis morbis conſulti, per ſomnum reſpondere. Herba per ſomnum Alexandro (*o*) monſtrata ad ſerpentum morſus utilis. Militis matri radix ſylveſtris roſæ adverſus canis rabidi morſum (*p*) per ſomnium indicata fuiſſe dicitur.

Ea divina ſomnia ut facilius obtinerentur, ægroti in fano decumbebant, noctur-

(a) Ovid. Pindar. *Pythic.* III. Isidorus.
(b) Plin. L. VII. *Conf.* Meibom. *Hipp. jusjur.* p. 26. Varia lege apud Hundertmark *de principib. diis artis medicæ tutelar.* Lipſ. 1735. 4. *.
(c) Inſcript. ex Gruter.
(d) Plin. L. XXII. c. 17.
(*) Plutarch. *Pericl.*
(e) Meibom. l. c. p. 63. ex Aldo Manutio. *de orthogr.*
(f) Mnesitheus ap. Athenæum L. I. Pro ſalute Baccho donum. Reines. n. 272.
(g) Diod. l. c.
(h) Pausan.
(i) Aelian. L. Var. L. XII. c. 11.
(k) Reines. I. n. 75. Gruteri M. L. XVII.
(l) Caryophilus *therm.* Hercul.
(m) Plutarch.
(n) Pausan. Bœot.
(o) Diodor. L. XLIII.
(p) Plin. L. XXV.

nocturnam per quietem salutaria consilia exspectaturi. Decumbebant in fanis Æsculapii, Isidis (*s*), Serapidis (*t*), Plutonis & Proserpinæ (*u*), Pasiphaes (*x*), Vulcani (*y*), Castoris & Pollucis (*z*), & Bacchi (*a*).

Ipsis LUCIANI temporibus & PHILOSTRATI (*b*) ea incubatio superfuit (*c*). Multa sibi per somnum medicamenta demonstrata fuisse & GALENUS (*d*) testatur, & M. ANTONINUS, & CARACALLA apud HERODIANUM.

DEUM Pergami quindecim dierum a potu abstinentiam imponere, & obsequi ægros, nulli mortalium parituros (*e*), GALENUS. Solebant autem sacerdotes DEORUM habitu ægrotis adparere, qui ni dormirent somnum tamen simularent (*f*).

Hæc oracula sua medicamenta fere ex HIPPOCRATIS aliorumque celebrium medicorum operibus sumebant.

Levati morbo vota solvebant, dona (*g*), inscriptiones (*h*) solas, imagines artuum ægrorum, quod studium etiam Christiani sunt imitati (*i*). Artus cereos in templis suspensos JOSEPHUS ADDISON vidit, & *Phil.* SKIPPON morborum signa, qui miraculose sanati fuerint (*k*).

§. IX. ÆSCULAPIUS.

Etsi Græcorum ÆSCULAPIUS plusculis medicis Græcis est antiquior, qui filios in bello Trojano habuerit militantes, nolui tamen eum separare ab Ægyptio ÆSCULAPIO multo antiquiori, qui vel idem sit cum Græco, vel certe exemplaris loco fuerit, ad quod Græci ÆSCULAPII historia composita sit. Sed etiam tres ÆSCULAPIOS græcos CICERO numerat (*a*).

(s) DIOD. L. I.
CONRING. *de incubat.*
HUNDERTMARK. *de expos. ægrot.* p. 25. sqq.
(t) STRABO L. XVII.
(u) ID. L. XIV.
(x) CICER. *de divin.* L. I.
(y) Memphitani GALENUS.
(z) VINK *amœnit.* p. 86.
(a) PAUSAN. Phoc.
(b) In *Pseudomante.*
(c) *Vit. Sophist.* certe ANTIOCHI.
(d) *Epid.* VI. *Comm.* IV.
(e) GALEN. *Comm. in Epid.* VI.
(f) Conf. ARISTOPH. *Plut.*
(g) Ex ERYC. PUTEANI ep. ad SEPT. PHALARIS ep. 84. SCHWARZ *Æscul. & Hyg.* p. 1. 9. 22. &c.
(h) SPON *Miscell. erud. antiq. Voy. de Levant.* THOMAS *Man. dedic.* GRUTER p. LXXXII. &c. Conf. VINCK *Amœnit.* c. 6. SUIDAS II. p. 178.
(i) THEODORET.
(k) *Travels to Ital.* operib. T. II. p. 25. & SKIPPON in CHURCHILL *Travels* T. VI.
(a) *Natur. Deor.* L. III.

ÆSCULAPIUS Ægyptius HERMETIS dicitur discipulus fuisse (*b*), & in Hermeticis, quæ supersunt, dialogis collocutor est. Quare, si HERMES ISIDIS primæ Ægyptiorum reginæ præceptor fuerit, iste Ægyptius ÆSCULAPIUS multis seculis ultra Trojani ævi historiam vixerit. Ejus nomen manifesto orientale est, neque græcæ originis (*c*).

Ante Græcum tamen ÆSCULAPIUM, CHIRONEM dicere oportet, Centaurum nempe Thessalum, qui plantarum peritia, & curationibus etiam chirurgicis inclaruit, multorum heroum præceptor, ipsius etiam ÆSCULAPII.. Parum est, quod de eo certum novimus. Absurdum medicamentum ei apud VEGETIUM tribuitur (*d*). Molli manu mederi & pharmacorum rationem docuit, apud PINDARUM, & herbas invenit (*e*). In antro de medicina consultus respondebat (*f*).

ÆSCULAPIUS Græcus, quem pro dogmaticæ medicinæ (*g*) vero auctore GALENUS habet, APOLLINIS (*h*) dicitur filius, & CHIRONIS (*i*) discipulus & proprii patris (*k*), etiam cruore Gorgonis a Minerva accepto (*l*) ditatus, Princeps partis Messeniæ. Ei omnes partes artis medicæ excultæ tribuuntur, chirurgia quidem potissimum (*m*), tum clinice (*n*), & diætetice, atque gymnastice (*o*). Primus dicitur ægros invisisse. Alvi purgationem & dentis evulsionem a tertio ÆSCULAPIO inventam CICERO (*p*).

Laudatur ob insignes curationes, ut etiam mortuos dicatur suscitasse (*q*), & ob id crimen fulguratus periisse (*r*). Pleræque tamen ejus curationes chirurgicæ fuerunt, HIPPOLYTI ab equis raptati, vulnerum a lapide projecto, ab ære inflictorum (*s*): ustiones etiam & incisiones administravit (*t*). Filiabus PHINEI excæcatis visum restituisse alii, eamque fuisse causam, cur fulguratus fuerit (*u*). Alibi utraque pars artis medendi ei tribuitur. In nummis Smyrnæis cum specillo & gladiolo, in monumento (*x*) cum pyxide unguentaria pingitur. Cantilenis etiam usus

(b) JUL. MARTIANUS.
(c) Ασκελη ηπια ποιειν CÆLIUS p. 268. ed. ALMEL., sed ea nimis anxia est etymologia, quæ a *cultris* liquide deducatur.
(d) L. I.
(e) GALEN. *introd.*
(f) CLEMENS Alex. *Strom.* I.
(g) GALEN. *introd.*
(h) PINDAR. *Pyth.* III. Et discipulus GALEN. *introd.*
(i) APOLLODORUS.
(k) GALEN. *med.*
(l) APOLLODORUS p. 115.
(m) Ibid.
(n) HYGINUS.
(o) GAL. *sanit. tuend.* L. I.
(p) *Nat Deor.* L. III.
(q) APOLLODORUS.
(r) S. EMPIR. *in mathem.* L. III. APOLLODORUS. PINDAR. *Pyth.* III.
(s) PINDAR. *Pyth.* III.
(t) PLATO.
(u) SEXT. EMPIR *in mathem.* L. I.
(x) Ita MEADIUS & alii, mihi vero quod pro smile habent volumen videtur, ut cylindricum.

usus est (*y*). Sed in antiquo hymno vocatur morborum omnigenorum mulcens contagia, & mortiferæ cohibens incendia pestilentiæ, nulla facta chirurgiæ mentione. Et blanda dabat medicamenta, & medicatas potiones (*z*), herbarum potestatem a CHIRONE doctus (*a*). Sic effectuum intemperiei aeris curatio (*b*) ei adscribitur. Medicamenta laboriosis mortalibus ab APOLLINE Asclepiadibus (nempe primum ASCLEPIO) dictata fuisse EURIPIDES (*c*) auctor est.

Quare omnibus pensitatis credas, CELSUM (*d*) verissime scripsisse, ÆSCULAPIUM paulo ultra priores medicos esse progressum.

Libri manifesto spurii sunt, qualis est ÆSCULAPIUS *de morborum descriptionibus & cura*, Argent. 1533 f. excusus, ex GARYOPONTO & PRISCIANO collectus.

Si illustris ei viro vita fuit (*e*), multo major a morte fuit gloria: inter Deos enim relato (*f*) numerosissima templa exstructa fuerunt (*g*), aliqua donis consecratis ditissima (*h*), neque paucis seculis ejus oracula medica consulta fuerunt (*i*), etiam a GALENO, ut diximus, & a CARACALLA, qui nummum ejus honori dicavit. Domi eum JULIANUS consuluit, ejusque salubria consilia laudavit (*k*).

Romam (*i*) etiam, Epidauro accersitus, sub anguis, sacri ÆSCULAPIO animalis, specie advenit, eique celebre in insula Tiberis templum dicatum est. Cum in omnes Romanos sæviretur, soli servati sunt, qui in templum ÆSCULAPII confugerant (*k*). Athenienses morte plexerunt hominem, qui passerem ÆSCULAPII ad mortem verberasset (*l*). ALEXANDER M. DEO consulto sacrificavit (*m*).

In ædibus ÆSCULAPII incubabant ægri, & responsa obtinebant, sæpe ad artem medicam satis accurate accomodata, vana nonnumquam. Valde tamen laudat ea responsa ÆSCULAPII ARTEMIDORUS (*n*). Multæ & celebres curationes ei DEO tribuuntur, in clinicis potissimum. MERCURIALIS tabulam citavimus. NICOMACHUS (*o*) Smyrnæus per exercitationem corporis sibi inperatam

(y) PINDAR. *Pyth.* III.
(z) ALCESTIS.
(a) PINDAR. GALEN. *sanit. tuend.* L. I.
(b) Præf. L. I.
(c) Partem certe Messeniæ filii ejus tenuerunt.
(d) Inter Deos majores, ut eadem cum Jove insignia & similem sellam haberet, MEAD. *numism. Smyrn.*
(e) Catalogum dat SCHULZIUS *hist. med.* p. 118. sq. quem facile augeas. Plurima PAUSANIAS recenset.
(f) Atheniense PAUSAN., Epidaurium utrumque, Pergamenum S. JOHANNIS animadversionem meritum, Coum, Cnidium, Alexandrinum.
(g) SCHULZE p. 139. 140. VINK. p. 66. HUNDERTMARK l. c. 35. sqq.
(h) Apud CYRILLUM.
(i) PLIN. L. 29. n. 22.
(k) CREVIER X. p. 116.
(l) ÆLIAN. *var.* L. V. c. 7.
(m) *Oneirocrit.*
(n) Expedit. II.
(o) GAL. *diff. morb.* n. 9.

tam nimia obesitate liberatus fuit. ARISTARCHUS Smyrnæ ab ÆSCULAPIO sanatus, jussus gratiam DEO referre, tabulam (*p*) votivam suspendit. Pro luminibus redditis apud GRUTERUM (*q*) inscriptum marmor exstat. ZOSIMUS (*r*) pro filio tripodem cum dracunculis deo obtulit. Alia Athenæi & Athenionis inscriptio Peræ exstat (*s*). THEOPOMPUM comicum ÆSCULAPIUS sanavit, cum tabidus esset (*t*). Ευχαριστηριον ASCLEPIO dicatum BAIERUS est interpretatus (*u*). Ad sedis vitia cinerem cum aceto imponere IDEM DEUS docuit (*x*).

Vana alia & nonnulla fabulosa de ejus DEI mirificis curationibus referuntur (*y*), etiam capitis a DEO repositi, & medicamenta superstitiosa (*z*).

Ut autem æstimes, quanta DEI fuerit apud suos cultores veneratio, lege si videtur ιερες λογες fidi ÆSCULAPII adoratoris ÆLII ARISTIDIS, ut videas, quæ consilia ei per somnia DEUS in longo morbo dederit, alia satis ad præcepta artis accomodata, ut frigidæ usum; alia absona, quo referas magni tumoris vetitam apertionem, quem medici volebant incidere.

HYGEIA sive DEA SALUS sæpissime patri ÆSCULAPIO comes datur (*). Reliquæ quatuor filiæ minus vulgo innotuerunt.

§. X. TEMPORA HEROICA.

ÆSCULAPIUM cum Diis recensuimus, sed dantur in Græcia antiquiores ÆSCULAPIO medici. Non ideo cum Ægypto Græcia pugnet, quæ barbarorum fuerit sedes, glande viventium, & artium & agricultus ignarorum, quoad ex Phœnicia CADMUS (*a*), ex Ægypto INACHUS aliique heroes advenerunt; qui rudem gentem erudirent. Ipsa medicina Græcorum est ab Ægyptiis (*b*), ad quos MELAMPUS iter susceperat.

Is AMYTHAONIS filius, vates & medicus, Græcorum medicorum antiquissimus, inclaruit curatione Argivarum feminarum, ANAXAGORÆ R. ævo (*c*), vel

(p) SUIDAS.
(q) *Inscr.* p. LXVII. LXVIIII.
(r) Ib. p LXX.
(s) LUCAS it. præf.
(t) SUIDAS II. p. 178.
(u) De *Æscul. & Hygiei.* n. Altd. 1742. 4.
(x) PLIN. XIX. n. 22.
(y) PLIN. L. VIII. c. 34.
(z) GALEN. *fac. simpl. med.* L. XI. *Subfig. Empir.*
(*) Ap. MERCURIALEM.
(a) GRUTER. FANELLI p. 256. MONTFAUCON *suppl.* L. V. MEIBOM. in *jusjur.* MŒHSEN *Bildnüsse.* SCHWARZ *de Æscul. & Hyg.* In nummis Smyrneis MEADIANIS passim
(a) PLUTARCH. *sympos.* L. III.
(b) HERODOTUS L. II. Pompam Phalli introduxit DIODOR. L. I. Ægyptiam ceremoniam.
(c) PAUSAN. *Corinth.* ACRISIUM regem vocat APOLLODORUS p. 46. a. b.

vel ſecundum alios filiarum PROETI (*d*) eorumdem Argivorum regis. Eæ mania correptæ vel helleboro (*e*), vel lacte curatæ ſunt, quod de capra helleboro paſta (*f*) mulſum fuiſſet, improbabili hactenus narratione, cum omnino noſtræ capræ helleboro ſciant abſtinere. Dicitur autem MELAMPUS & ſibi regis filiam (*g*) cum tertia regni parte mercedis loco pepigiſſe, & alteram filiam partemque regni tertiam BIANTI fratri popoſciſſe. Sed etiam IPHICLUM ſanavit, quem filii procreandi deſiderium tenebat, rubigine cultri in arborem defoſſa (*h*), in aquam infuſa & pota. Idem vinum aqua docuit temperare (*i*). A morte inter deos cultus fuit (*k*), & herbæ ſuum nomen reliquit, herbarum medicatarum inventor (*l*). Libri, qui eidem tribuuntur, manifeſto ſpurii ſunt (*m*).

Eum inter medicum & Argonautas multi Argis reges (*n*) inperitaverunt, & temporibus obſidionis Thebarum ſexta ex generatione nepos MELAMPI AMPHILOCHUS AMPHIARAI F. (*o*) inclaruit.

Sed etiam THYODAMAS (*p*) MELAMPI f. artem medicam exercuit.

PHOCUS, nepos SISYPHI (*q*), f. ORNYTHIONIS, Antiopen inſaniæ morbo laborantem curavit, & duxit. POLYIDAS, MELAMPI nepos, qui GLAUCUM MINOIS f. exſtinctum ad vitam revocavit, DRACONIS vetuſtioris medici diſcipulus, procul dubio a juniori POLYIDA diverſus eſt, cujus medicamentum paſſim citatur. Hic fuerit POLYIDES, qui inter primos auctores poteſtatum herbarum recenſetur.

ORPHEUS ex Argonautis, & ipſe Ægyptiorum (*r*) diſcipulus (*s*), de venenis (*t*) & de medicina egit (*u*), quem ſcripta MOSIS ſecutum fuiſſe SUIDAS auctor eſt (*x*). Verum ea ſcripta, qualia nobis ſuperſunt, fruſta BORRICHIUM defenſorem nacta, nimis manifeſto ſpuria ſunt (*y*).

ELEBO

(d) APOLLOD. PLIN. L. XXV. n. 21. PAUSANIAS *Arcad.* ORIBAS.
(e) Add. ORIBAS. *coll.* VII. c. 27. GALEN. *de atra bile.*
(f) PLIN. L. XXV. n. 21.
(g) APOLLODOR. HERODOT. L. IX.
(h) APOLLODORUS p. 26.
(i) ATHENÆUS L. II.
(k) DIOSC. IV.
(*) PAUSAN. *Attic.*
(l) GALEN. *intr.*
(m) *De nævis.* Venet. 1552. 4. *. de *palpitationibus* græce. Rom. 1545. 4. BODLEY.
(n) PAUS. *Eliac.*
(o) PAUSAN. *Corinth.*
(p) STATIUS L. VIII.
(q) PAUSAN. *Bœot.*
(r) DIOGENES LAERT. in THALETE.
(s) PLIN. L. XXV. c. 2.
(t) GALEN. *antid.* L. II.
(u) PAUSAN. *Bœot.* Morborum remedium inveniſſe.
(x) II. p. 720.
(y) P. 167.

ELEBOTES TELEONTIS f. OILEUM ab avibus Stymphalicis vulneratum curasse dicitur (*z*), narthecem etiam (*a*), sive unguentorum & medicamentorum cistulam de sinu eo fine depromsisse.

Antiquissimis etiam temporibus Anticyrei ad Oetam helleborum in curanda insania adhibuerunt, quem optime præparaverunt & sesamoide miscuerunt. HERCULEM eo medicamento sanatum fuisse legitur.

Inter eosdem Argonautas astronomiæ cognitione & plantarum (*b*), & mulomedicina (*c*), & medicina hominum (*d*) eminuit CHIRON Centaurus, cujus multi discipuli (*e*) fuerunt, qui & ipsi artem medendi retinuerunt.

Inter eos discipulos ACHILLES fuit (*f*), curato clarus TELEPHO (*g*), æruginis, ut ex fabula conjicias, in emplastris vulnerariis inventa utilitate. Idem in somnis CLEONYMUM pugilem sanavit (*h*). PATROCLUM etiam amicum artem medicam docuisse auctor exstat ÆLIANUS (*i*).

Sed etiam ARISTÆUS medicam artem a CHIRONE didicit (*k*). Herbas invenisse GALENUS (*l*).

Omitto feminas, venenorum cognitione infames, HECATEN, MEDEAM, CIRCEN.

Denique ÆSCULAPII filius major MACHAON fratrem PODALIRIUM in arte medica instruxit, eamque artem ipse exercuit, cum tamen inter præcipuos esset heroes, & in fatalis equi (*m*) utero cum NEOPTOLEMO, ULYSSE, DIOMEDE & aliis principibus Achivorum urbem Trojam sit ingressus. Medicam artem exercuit (*n*): ad vulnera etiam curanda vocatus (*o*), sagittas exscindebat, & lenia imponebat medicamenta. A morte inter Deos cultus est (*p*), in Gerenio.

POLEMOCRATES MACHAONIS f. medicinam exercuit & docuit (*q*), & in templo morborum remedia aperuit (*r*).

PODALIRIUS ab obsidione Trojana redux, in Cariam tempestate delatus, DAMOE-

(z) ARISTOPHAN in *ranis*.
(a) APOLLON. RHOD.
(b) GALEN. *Medicus*. PLUTARCH. *sympos*. L. III. HYGINUS.
(c) SUIDAS I.
(d) PLIN. L. VII.
(e) GALEN. l. c.
(f) HOMER. *Iliad*. L. II.
(g) PLIN. L. XXV. c. 5.
(h) *Hist. anim.* II. c. 18.
(i) TIBULL.
(k) APOLLON. *Argon*.
(l) *Introduct.*
(m) HYGINUS.
(n) PAUSAN. *Lacon*.
(o) HOMER. *Il.* IV. de MENELAO. *Propertius* L. II. de PHILOCTETE.
(p) PAUSAN. *Messen*.
(q) PAUSAN. *Corinth*.
(r) ID.

DAMOETHI Cariorum regis filiam SYRNAM de alto lapſam vena in utraque manu ſecta reſtituit duxitque (*t*). Ab eo viro, ex loci ratione, putes Cnidiam & Coam ſcholam ortum duxiſſe: interque ejus poſteros magnus fuit HIPPOCRATES. Uterque frater in Theſſalia morbos curavit (*u*), artem per univerſam Græciam docuit.

SYRNÆ non imperita curatio non videtur admittere aſperum PETRI GERICKE judicium, qui divos fratres nihilo circumforaneis meliores eſſe reliquit (*x*). Et apparet, his heroicis temporibus venæ ſectionem, dentium evulſionem, medicamentorum ex plantis aliqua, & alvi purgationem jam nota fuiſſe.

§. XI. SACERDOTES.

Etſi poſt tempora heroica nullum valde celebre in medicina nomen reperias (*a*), non ideo ars nulla fuit. Conſervata eſt, etiam aucta, apud Sacerdotes, apud Philoſophos: præterea alii etiam medici fuerunt, neutræ claſſi accenſi.

In Ægypto ſacerdotes fere ſoli artem medicam exercuerunt. Multo poſterioribus temporibus EURIPIDEM curaverunt & PLATONEM (*b*).

In oculorum morbis tantam nacti ſunt celebritatem, ut ab AMASI (*c*) ocularium medicum CAMBYSES petierit. Et tamen SESOSTRIS, cum ex oculis laboraret, non a medico, ſed a femina curatus fuit (*d*), quæ nunquam fidem conjugalem temeraverat (*e*)

In chirurgia Ægyptii medici timidiores, & parum efficacibus adſueti præſidiis, vix crucem effugerunt, cum ſubluxatum DARII (*f*) Hyſtaſpidis pedem, & ulceroſam Atoſſæ mammam curare non poſſent.

Videntur eæ gentes, ad morem fere Orientalium gentium, mature ad aliquam in arte ſua perfectionem perveniſſe, in eo faſtigio ſubſtitiſſe, neque ultra progreſſos eſſe; omnino ut Chinenſes pene omnes artes, multis ante Europæos ſeculis, invenerunt, nullam perfecerunt.

SALOMONEM vicinum Ægypto regem hic dicas, qui morbos curaverit, & de eorum remediis ſcripſerit (*g*). Ei adtributum l. medicum & aſtrologicum MAIMONIDES citat.

Raphano etiam legas Phthiſin cordis in Ægypto ſanatam fuiſſe, quam

(t) STEPHANUS *Byzant. de urb.* in voce Syrna.
(u) ARISTIDES ασκληπιαδαι.
(x) *de ſcholis & inſtitt. med. in Græc.*
(a) latuiſſe ISIDORUS.
(b) LAERT. L. III.
(c) HEROD. L. III.
(d) ejus lotio Diodor. L. I.
(e) vide ubi de DEMOCEDE agitur.
(f) HERODOT. L. III.
(g) ap. SUIDAM.

quam causam ignoti mali Ægyptii incisis cadaveribus detexerint: sed ætas inventi ignoratur (h).

Inter medicos Ægyptios eosdemque sacerdotes reperias JACHINEM (i), cui diximus eamdem fere superatæ per incensos rogos pestis laudem tribui, quæ HIPPOCRATI: Amuletorum idem auctor fuit.

Reges inter, qui omnes sacerdotes fuerunt, medici etiam fuerunt. NECHEPSUS, cujus multa medicamenta etiam (k) posterioribus Græcorum temporibus supererant, & cujus etiam libri exstabant (l). Superstitiosa amuleta idem commendabat (m) & carmina.

ATHOTIS etiam anatomicos libros scripsisse dicitur (n).

In Græcia pariter sacerdotes fuerunt, iidemque medici, certe in ÆSCULAPII templis, quorum oracula medica ad artis præcepta ostendimus (o) accomodata fuisse.

Facile vero credas BOERHAAVIO, uti ars medendi in sacerdotum familiis lucrosa fuit, ita & superstitionem fraudesque, per eam ipsam divino nomine abutendi legem, in optimam artem irrepsisse. Fraudulentos sacerdotum mores ex ARISTOPHANE (p) & LUCIANO colligas (q). Suppressa etiam æmulatione multum decessisse artis progressibus exspectes.

EPIMENIDEM vatem & expiatorem ad sacerdotes refero. Plantas sollicite indagavit, scillæ usum medicum invenit (r).

§. XII. ASCLEPIADÆ.

In ÆSCULAPII primum familia ars medica hereditatis quasi jure ab ipso gentis principe ad HIPPOCRATEM transiit. Deinde ejus viri liberos, si libero animo expenderis, facile invenies, non inertes fuisse homines, etsi minorem quidem laudem meritos, quam quidem GALENUS (a) iis impertit. Libri enim HIPPOCRATICI maxime genuini, chirurgici etiam potissimum, ad perfectionem propius accedunt, quam quos ÆSCULAPII præcepta (b) sola putes continere. Recepta fuisse

(h) PLIN. L. XIX.
(i) SUIDAS. Conf. p. 10.
(k) ap. AETIUM I. 1. Conf. p. 10.
(l) apud JULIUM FIRMICUM.
(m) Simpl. med. fac. L. IX.
(n) *Bibl. Anat.* I. p. 8.
(o) p 13.
(p) PLUT.
(q) *Pseudomantis.*
(r) *Bibl. Bot.* T. I. p. 12. & II. p. 619.
(a) *Introd. Admin. Anat.* L. II.
(b) ASCLEPIADIBUS tradita PINDARUS.

fuisse vero consilia in gente sua ex HIPPOCRATIS vocibus colligas, qui tamquam de rebus notis vulnerum, fractorum, & luxatorum curationem proponit, & quæ sua esse velit, ea luculenter distinguit. Gymnasticam Asclepiadas neglexisse PLATO (*c*). Magnam vero eventuum copiam & morbi historias in ejusmodi gente per longam medicorum successionem demum collectam fuisse, utique credas.

Hæc gens ASCLEPIADUM superfuit ad PRAXAGORAM, ad sextum HIPPOCRATEM (*d*), & demum ad XENOPHONTEM Coum CLAUDII archiatrum, qui Cois suis immunitatem impetravit (*e*). POLYANTHES (*f*) Cyrenæus de ortu Asclepiadarum scripserat. In Ludis ASCLEPIADUM Epidauri musica certebatur (*g*).

§. XIII. SCHOLÆ MEDICÆ.

Cum ASCLEPIADARUM historia Scholas Græcas medicas conjungimus, quarum aliquæ, COA certe & CNIDIA, a posteris ÆSCULAPII erectæ fuerunt. Et CNIDIÆ quidem non parva gloria fuit, ex qua celebres medici prodierunt, ut EURYPHON, & in cujus Asclepieo tabulæ curationum medicarum celebres fuerint suspensæ, in qua ipsa schola corrigenda HIPPOCRATES multum laboraverit, ex qua demum CTESIAS prodiit, æmulus HIPPOCRATIS. Æmulam fuisse COÆ GALENUS (*a*).

Propria aliqua hujus Scholæ placita fuerunt. Morbos nimis subtiliter distinxerunt, ut quatuor in exemplo morbos crassos, octo pleuritides (*b*), quatuor morbos stranguricos, tres tetanos, renum morbos quatuor; vesicæ omnino duodecim (*c*) numerarent, & sic porro in morbis, non satis stabiles classes constituerent. Id vitium ex errore subnatum est, quo peculiari alicujus ægroti historiæ morbi dignitatem impertierunt, quem proprio nomine definirent. Deinde historias morborum consignabant, satis equidem fidas, sed quales idiota scriberet, non medicus (*d*).

Medicamentorum parcitatem etiam GALENUS culpat (*e*), eaque nimis drastica fuisse, ut coccum Cnidium, alia nimis vehementia, ut æris florem.

A cocco Cnidio nomen accepisse sectam Cnidiam ALMELOVEENIUS, non is erroris

(c) *Republ.* L. III.
(d) MEIBOM. *ad jusjur.* p. 7.
(e) MOEHSEN *Bildnüss* n. 33.
(f) SEX. EMPIR. l. c.
(g) SPON *miscell.* p. 366.
(a) *Meth. med.* L. I.
(b) vide inter LL. HIPPOCRATIS.
(c) GALENUS Comm. in l. de *victu acutor.*
(d) HIPP. *vict. acut.* L. I.
(e) ib.

erroris auctor; nam RUFI apud ORIBASIUM (*f*) eadem fuit conjectura. Demum victus rationem neglexisse HIPPOCRATES.

Sententiæ Cnidiæ notissimum fuit opus, cujus auctor putatur EURYPHON fuisse, de quo dicemus. Duas fuisse editiones, posteriorem meliorem GALENUS (*g*).

Verum inter libros HIPPOCRATICOS non paucos esse ostendemus, in quibus omnia ea vitia sunt, quæ HIPPOCRATES & GALENUS in Cnidia schola carpserunt.

Aliqua ipse HIPPOCRATES a Cnidiis accepit; vomicas nempe rumpebant aquæ guttis in asperam arteriam missis, quæ tussim moverent.

COAM SCHOLAM primo loco GALENUS numerat (*h*). In ea pariter curationes, & morborum historias adnotatas fuisse adparet, si ejus Scholæ opus sunt, quæ dicuntur *Prædictiones Coacæ.* Videntur ii viri simplices eventus cum signis conparasse, quæ præcessissent, atque in eo studio felices fuisse. Vera schola fuit, ut ex PLATONIS loco est intelligere (*k*), in quo SOCRATES de juvene dicit, qui HIPPOCRATI se educandum tradere voluerit. Plurimos Coæ Scholæ discipulos fuisse GALENUS (*l*). Jusjurandum etiam huc referas, non quidem ut puto HIPPOCRATIS opus, perantiquum tamen, in quo discipuli magistris sempiternam gratitudinem promittunt.

Non mediocres autem viros ea ex schola prodiisse vel inde æstimes, quod scripta chirurgica aliqua magni HIPPOCRATIS avo ejus cognomini, GNOSIDICI filio, a multis veterum tributa fuerint, ejusmodi ergo viro, a quo opus non mediocre exspectari potuerit. Eodem argumento & in numerosis administrationibus chirurgicis, quas major ille Hippocrates recenset, putes, Asclepiadas multos in ea medicatione fuisse, quæ manu peragitur.

RHODIA SCHOLA mature defecit.

SCHOLA Medica ITALICA aut Crotone floruit, ex qua certe celeberrimus medicus DEMOCEDES prodiit, vel Agrigenti, quo referas PHILISTIONEM, EMPEDOCLEM & PAUSANIAM, qui Italicæ scholæ a GALENO adnumerantur (*n*), forte & ACRONEM & POLYCLETUM, qui PHALARIDIS medicus fuerit.

(f) *Coll.* L. VII.
(g) *Comment. de vict. acut.*
(h) *Method. med.* L. I.
(k) in PROTAGORA.
(l) ib.
(n) l. c.

Eo ævo Medicos Crotoniatas omnibus aliis prælatos fuiſſe auctor eſt HERODOTUS (*o*).

Sed & Cyrenis (*p*) nobilis ſchola medica fuit: deinde poſterioribus temporibus ad fanum Menſis Cari Laodiceam inter & Karura (*q*): & alia Smyrnæ (*r*), cujus utriusque nummi medicorum buſta (*ſ*) repræſentant, & celeberrima alia Alexandriæ, denique Romæ in Eſquiliis per inſcriptiones nota (*t*). Neque in noſtro Aventico ſchola medica deſiderata fuit, cum Medicis & Profeſſoribus inſcriptio dicetur.

Scholarum ſumma fuit in arte medica utilitas: diſcipuli enim non rudes, nec indocti, ad ægros curandos accedebant, ſed artis cognitione exornati, quam per ſcholas præceptoris, & demum per ipſam præſentem ægrorum inſpectionem, addiſcebant, ad quorum lectos præceptorem comitabantur, quo quidem auxilio ad informandos in utiliſſima artium juvenes non aliud præſtantius eſt.

§. XIV. MEDICI GRÆCI.

Recenſebo hic, diverſo a Philoſophis loco, medicos, qui tempora inter heroica & HIPPOCRATEM in Græcia floruerunt. Non mediocrem fuiſſe eorum exiſtimationem ex ZALEUCI Locrii lege colligas, qui ægro inconſulto medico vinum bibenti mortis pœnam infligit, etiam ſi ex ejus uſu convaluiſſet. Deinde ex Athenienſium lege, qui & ſervos & feminas ab arte medica exercenda excluſerunt. Denique XENOPHON, quando medicos a CYRO familiariter exceptos fuiſſe ſcribit, Græcorum non dubie mores deſcripſit, quorum etiam Deos Perſis adoratos exhibet, non mediocri certe contra veros Perſarum mores commiſſo errore. Ipſi illi rudes artium Lacones, quoties morbi in civitate invaleſcebant, peregrinos medicos vocabant, & medicos caſtrenſes alebant (*e*). Militares vero medicos ex loco HIPPOCRATIS demonſtres, in quo juvenem medicum jubet exterorum caſtra ſequi, ſiquidem inter Græcos nulla eo ævo magna bella intercederent. De medicis caſtrorum romanorum, publico ſumtu milites curantibus HYGINUS.

Temporum equidem ſeriem ſequi difficile eſt. Inter antiquiſſimos vero medicos græcos fuerit, ſi omnino PHALARIDIS epiſtolis fides poteſt adhiberi, POLYCLETUS, qui cum eum tyrannum magno morbo liberaſſet, maximis ab eodem donis

(o) L. III.
(p) HEROD. ib.
(q) STRABO L. I.
(r) IDEM L. VII.
(ſ) apud MEADIUM *numm. ſmyrn.*
(t) MERCUR. *var. lect.* L. IV.
(a) ÆLIAN. *var. lect.* L. II. c. 37.
(b) HYGIN.
(c) L. VIII.
(d) ÆLIAN. *var.* L. XII. c. 50.
(e) XENOPH. *de republ. Lacedæm.*
(f) περι ιητρε.

donis ornatus, pauca acceptavit, & ex majori parte earum divitiarum viginti virgines elocavit. Hæ epistolæ Græce & Latine vertente BARTHOLOMÆO JUSTINOPOLITANO prodierunt, curante ROB. BOYLEO Oxon. 1656. 8. & 12. Exemplum MS. exstat in B. *Vossiana* n. 2251.

DEMOCEDES, celeberrimus medicus (*g*) Crotoniates, CALLIPHONTIS f. sacerdos ÆSCULAPII, Æginæ talento conductus artem exercuit, inde a POLYCRATE duobus conductus talentis (*h*), denique ad DARIUM Hystaspis f. venit, cujus luxatum pedem restituit, calidis fomentis & Græca medicina usus. ATOSSAM etiam DARII uxorem, CYRI filiam (*i*) ulcere in mamma liberavit. Verum cum Græcum hominem tædium aulæ barbaræ cepisset, suasor fuit Regi, ut legatione ad Græcos missa ignem & aquam deposceret (*k*); cum ea legatione ipse Græciam reperiit, & DARIO frustra medicum suum reposcente, in patria mansit, non immerito versipellis a DARIO dictus (*l*). Quæ quidem DEMOCEDIS inconstantia inter causas belli fuit, quod DARIUS & XERXES Græcis intulerunt. Laudes cæterum virum, quod Ægyptios medicos, ob curationem minus felicem cruci destinatos, sua intercessione neci eripuerit. Librum de medicina dicitur scripsisse.

EMPEDOCLEM cum Philosophis relinquimus. Sed ACRON Agrigentinus ejusdem ævi fuit, cujus de arte medica libri olim exstiterunt, Dorica scripti dialecto, tum de salubri diæta L. I. Ventos etiam dicitur observasse. Empiricæ sectæ eum auctorem faciunt, hominem ambitiosum (*m*), & sui plenum. Huic ante HIPPOCRATEM tributum (*n*) est, quod pestem accensis rogis suppresserit, aere humido in siccum converso. Vanitati Græculorum hujusmodi encomia (*o*) tribuas, experientia enim nupera docuit, hos rogos & Tolone, & Londini, maximæ stragis causas fuisse. Sed etiam TOXARI scythæ laudem Athenarum peste liberatarum LUCIANUS tribuit.

PHILISTION ex schola Italica prodiit (*p*). Pleuritidis sedem in pulmone posuit (*q*). De pane scripsit (*r*), & fuerunt qui ei l. *de victus ratione* tribuerunt, qui inter Hippocraticos est (*s*). PHILISTIONIS fratris frequenter CÆLIUS meminit, qui dolores ischiadicos incantaverit, & L. XXII. de adjutoriis scripserit, parcum potum in hydrope commendaverit (*t*).

SPITTA-

(g) SUIDAS ex HERODOT. L. III.
HERODOT. L. III.
(h) ATHEN. L. XII.
(i) HERODOT. l. c.
(k) ib.
(l) ÆLIAN. L. VIII. c. 17.
(m) SUIDAS.
(n) PLIN. L. XXVIII.
(o) PLUTARCH *Isid. & Osir.* AETIUS L. V. PAUL. L. II. ORIBAS. ad EUNAP. L. III. c. 1.
(p) GAL. *meth med.* I.
(q) CÆLIUS *acut.* II. c. 16.
(r) ATHENÆUS L. III.
(s) GALEN. *facult. alim.* L. I.
(t) CÆL. *tard.* III. c. 8.

SPITTALUM medicum Athenienſem ARISTOPHANES dixit (*u*).

DIOGENES Apolloniates, philoſophus & anatomicus, ANAXAGORÆ tempore vixit (*x*), paulo HIPPOCRATE antiquior.

ANTIGENES ejusdem ævi aut paulo poſterior fuerit, cujus EURIPIDES in non certiſſima quidem epiſtola mentionem faciat.

APOLLONIDES Cous in Aſia vixit, inque aula Perſica, qui cum AMYTIN XERXIS f. tabe laborantem curandam recepiſſet, ſpe convaleſcentiæ ex coitu exſpectandæ facta, principem feminam vitiavit, ea vero exſtincta inter maximos cruciatus vitæ finem fecit.

ÆGIMIUS, Velius, aut Eliæus, de palpitationibus ſcripſit, ignotus cætera homo (*y*).

EURYPHON CNIDIUS, auctor *Sententiarum Cnidiarum* (z), HIPPOCRATE aliquanto ſuperior, multum in curandis ægris tabidis occupatus (*a*), a SORANO illo, ſuſpecto ſcriptore, dicitur HIPPOCRATEM in Macedoniam ad regem PERDICCAM eſſe comitatus (*b*). Vixit ARISTOPHANIS ævo & SOCRATIS. χοϱδαν vocavit quam alii ειλεον, unde χοϱδαψυ nomen. EURYPHONTIS febres lividas GALENUS habet (*c*). Tabe adfectos lac ex papilla ſugere jubebat (*d*). Hydropicos ſurſum & deorſum purgabat (*e*). Hæmorrhagiam arteriarum eſſe eruptionem (*f*) docebat. Male febres curabat (*g*). Fuerunt qui ei l. *de victus ratione* adſcriberent (*h*), qui eſt inter HIPPOCRATICOS.

EUDEMUS, cujus in PLUTO ARISTOPHANES meminit, pharmacopola, verſus ſuperſtitioſos vendebat, ad venena & ad ſcorpionum morſus. IDEM fuit EUDEMUS medicamentarius, ea in arte princeps, qui, cum helleborum abſque purgatione ſe devoraturum pepegiſſet, non potuit (*i*) perficere.

ARISTOPHILUS, etiam pharmacopola Plataicus, circa hæc tempora vixerit, qui medicamentum ſe poſſidere gloriabatur, quo vires ad venerem augeret vel minueret (*k*).

ICCUS Tarentinus gymnaſtices ſtudioſus fuit & ſobrietatis (*l*).

(u) SUIDAS III. p. 364.
(x) LAERT. L. IX. conf. *B. Anat.* p. 29.
(y) GALEN. *diff. pulſ.* L. IV.
(z) GAL. in *Epid.* VI. *Comment.* I.
(a) GALEN. in *aphor. Hipp. Comm.* VII. ex PLATONE comico.
(b) in *vita* HIPP.
(c) *Meth. med.* L. VII. *de marcore* c. 9.
(d) *Epidem.* VI. *comm.*
(e) CÆL. *tard.* III. c. 8.
(f) IBID. II. c. 10.
(g) GALEN. in *Epid. comm.* VI.
(h) GAL. *fac. alim*
(i) THEOPHRAST. L. IX. c. 8.
(k) ib. c. 19.
(l) PLATO *Protagor.*

PRODICUS Julide Cea natus (*m*), Philosophus, physicus & sophista, DEMOCRITI discipulus, Athenis a SOCRATE exagitatus (*n*), ob corruptos pueros urbe pulsus, debet separari ab alio PRODICO medico, gymnastices auctore. Eum Leontinum s. Selymbræum & gymnasticum GALENUS facit, eumdem de quo PLATO (*o*) dixit, quem PRODICI nomine (*p*) reperias dici, & HERODICI, quæ nomina vir doctus J. JAC. BAIER conjungebat (*q*). Chium etiam PRODICUM PLATO habet (*r*). Confusa ista expedire non potui. Græcos athleticis ludis mirifice indulsisse notum est, ut in robore corporis, inque velocitate, maximas hominum laudes ponerent; mature ergo medici exstiterunt, qui has validissimas corporis exercitationes ad valetudinis curam converterent. Totus l. III. *de salubri victu*, qui est inter HIPPOCRATICOS, fere in mera corporis exercitatione versatur, eaque curiositas & apud Methodicos medicos, & apud Dogmaticos, ipsumque GALENUM plurimi facta est. Hoc novum (*s*) medendi præsidium primus videtur ICCUS excogitasse, & proximus PRODICUS magis ornasse. Eumdem nimium exercitationibus indulsisse, febricitantibus lucta & fomentis & cursu & defricatione nocuisse, HIPPOCRATES ipse auctor est, qui tamen PRODICI discipulus fuisse dicitur. Certe etiam PLATO PRODICO suo vitio dat, quod ægrotos jusserit Athenis Megaram, viginti passuum millibus distantem, petere, & visis mœniis, Athenas continuo reverti (*t*).

ACESIAS ARISTOPHANI dictus, infelix clinicus, de quo proverbium invaluit, periisse, qui ACESIA medico utatur (*u*).

ANTISTHENES mollis medicus & effeminatus, apud ARISTOPHANEM carpitur (*x*).

§. XV. PHILOSOPHI GRÆCI.

Plurimum his viris medicina debet. HOMERUM quidem hic non recensuerim, neque HESIODUM, qui aliquanto plura de medicina, de victus ratione, mulieribus, infantibus, dixerit, ut omnino PLUTARCHUS (*a*) eum inter medicos recensuerit.

PHERECYDES Syrius, ex Insula Syro, philosophus, primus solutæ dictionis auctor

(m) SUIDAS III. p. 118.
(n) GALEN. *comm.* in *progn.*
(o) ib *Comm. in Epid.* VI.
(p) PLIN. L. XXIV. c. I.
(q) *Jatralipt. veter.*
(r) *Protagor.*
(s) PLATO in *Protag.*
(t) PHÆDR
(u) UIDAS p. 81. Ακεσιας ιαται.
(x) UIDAS II. p. 216.
(a) *Conviv. sept. sap.*

auctor (*b*), primus etiam de natura scripsisse dicitur. Librum *de diæta*, qui est inter HIPPOCRATICOS, ei aliqui tribuunt (*c*).

PYTHAGORAS SAMIUS summo studio medicinam (*d*) coluit, amicis opem suam medendo præstitit (*e*), variarum etiam plantarum vires medicas revelavit, ut anisi (*f*) adversus comitialem morbum, & scillæ, EPIMENIDI laudatæ, acetum commendavit. Aliqua superstitiosa invenisse CÆLIUS (*g*). Dierum dignitatem, & critica tempora (*h*), & morbos chronicos sunt, qui PYTHAGORÆ primum descriptos tribuerint. Ægyptum adierat, Persidem, Æthiopiam (*i*).

Ipsa viri schola in medicina plurimum laboris posuit, eumque schola Crotoniensis (*k*) auctorem adgnoscit, quam laudavimus. Ejus est diæta vegetabilis & excarnis, orientalibus gentibus dudum nota, quam PYTHAGORAS primus in Græciam transtulit, laudes inde nuper COCCHII meritus: veteres enim heroici temporis Achivi vel HOMERO teste, solis fere carnibus vescebantur, PYTHAGORAS modico cibo, carnibus parcius utebatur, non ut undique abstineret, teste ATHENÆO.

EMPEDOCLES Agrigentinus, philosophus & medicus de secta Italica (*m*), & poeta, poema *de re medica* (*n*) scripsit, & alium l. *de rerum natura* sermone ligato (*o*). In illo priori curare se morbos, etiam senectutem depellere gloriabatur, demum defunctos in vitam revocare. Etesios ventos nimios & insalubres oppositis muris & interceptis vallibus avertisse dicitur (*p*). Feminam restituit (*q*), quæ ad trigesimum usque diem respiratione caruerat. Non ille a superstitione purus, neque a fastu, qui deorum habitu urbes circumiverit (*r*).

PAUSANIAS, EMPEDOCLIS discipulus, medicus, de ea ipsa *femina* ἀπνυ scripsit, quam præceptor sanaverat.

EPICHARMUS, PYTHAGORÆ discipulus, philosophus & poeta, de *medicina* scripsit (*s*). In anatomicis nominibus a RUFO (*t*) citatur. Pecudum medicinam diligentissime

(b) SUIDAS III. p. 592 593.
(c) GALEN. *Hipp. Comm. Aphor.* VI.
(d) CELSUS præf. ÆLIAN. *var.* IX. c. 22.
(e) PORPHYR. *vit. Pyth.*
(f) PLIN. L. XX. c. 73.
(g) *Tard.* V. c. I.
(h) GALEN. *Euporist.* L. III.
(i) PLIN. L. XXV. c. 5. XXX. c. 2.
(k) ÆLIAN. *var.* L. IX. c. 22.
(m) GALEN. *meth. med.* L. I.
(n) CELSUS L. I.
(o) SUIDAS.
(p) LAERT VIII. n. 60. & paulo aliter PLUTARCH. *Curiosit.* c. I.
(q) LAERTIUS L. VIII. PLIN. L. VII. n. 52.
(r) SUIDAS p. 269.
(s) LAERTIUS L. VIII.
(t) *Appell.* p. 29.

gentissime idem scripsisse dicitur (*u*). De ALCMÆONIS in Anatomen meritis (*x*) diximus.

HERACLITUS Ephesius aliqua physiologica effata reliquit, calore etiam fimi, in quem se defodit, secundum aliquos sanitatem recuperavit, cum alii a canibus ajant fuisse laceratum (*y*). Ejus placita philosophica HIPPOCRATES, auctor certe libri II. *de diæta*, secutus est.

ANAXAGORAS philosophus, PERICLI amatus, causam morborum acutorum in felle esse docuit, quod abscedens ad pulmones, venas, costasque adspergatur (*z*).

BOLI Mendesii, Pythagorici, ætatem ignoro, qui de mirabilibus remediis physicis (Empiricis), de sympathiis & antipathiis, & lapidibus scripsit (*a*).

His omnibus celebrior fuit DEMOCRITUS Abderita, vir certe insignis, etsi difficile est verum a fabulis separare, quibus ejus viri vita & scripta vitiata fuerunt. LEUCIPPI & ANAXAGORÆ discipulus fuit, & aliquandiu reipublicæ suæ præfuit (*b*). Peregrinatorem fuisse insignem, & Ægyptum & Persiam adiisse (*c*) satis certum videtur, philosophicam etiam vitam inter studia trivit. Multæ ejus sunt laudes anatomicæ (*d*). Incerta mortis signa esse effatus est (*e*).

Libros aliquos medicos scripsit, ut *de peste* (*f*), quo miram febris hypothesin proposuit, *de humoribus hominis*, de *principiis & carnibus* (*g*), qualis liber est inter Hippocraticos, de *prognosticis*, *de diæta & victu salubri*, *de causis morborum*, *de plantis*, *de antipathia*, *de diæta*, *febre*, *tussi* (*h*).

Minus certi sunt libri, qui ei fuerunt tributi, *de morbis convulsivis*, *de elephantiasi* (*h** , cui venæ sectionem opponebat. Turpia ex hominis corpore sumpta medicamenta proposuisse PLINIUS (*i*). Sic alia fabulosa, ut (*k*) ranæ linguam. Jam COLUMELLA questus est, BOLI Mendesii libros pro DEMOCRITEIS fuisse suppositos.

Suspecta etiam sunt omnia, quæ de DEMOCRITI cum HIPPOCRATE congressu leguntur. Aiunt illustrem istum medicum, ab Abderitis exoratum, viri insignis, cui mens dicebatur vitium pati, curationem adgressurum Abderas venisse. Sed ex pri-

(u) COLUMELL. L. VII. c. 5.
(x) *B. Anat.* I. p. 10. 11.
(y) SUIDAS II. p. 273.
(z) ARISTOTELES *part. anim.* IV. c. 2.
(a) SUIDAS.
(b) SUIDAS.
(c) PLIN. L. XXV. n. 5, L. XXX. n. 2. ÆLIAN. *var.* L. V. c. 20. DIODORUS, LAERTIUS.
(d) *B. Anat.* p. 13.
(e) CELS. II. c. 6.
(f) GELLIUS IV. c. 13.
(g LAERT.
(h) LAERT.
(h*) CÆL. *tard.* L. IV. c. 1.
(i) L. XXVIII. n. 2.
(k) L. XXXII. n. 18.

primis sermonibus, & ex ipso labore, cui virum intentum videbat, HIPPOCRATES facile sensit, Abderitas falli, & DEMOCRITUM sapientissimum hominum pronuntiavit (*m*).

EPISTOLÆ DEMOCRITI & HIPPOCRATIS ea occasione scriptæ exstant, valde suspectæ, quas dicemus.

Minus adhuc fidei tribuas fabellis (*n*) de DEMOCRITI sagacitate, qui ex lacte conspecto colorem capellæ & unicum fetum, ex mutata facie illatum puellæ vitium divinaverit, quod priori nocte hactenus virgo passa sit, & vanum fuerit, si omnino hædorum effectus medicos potiores fecerit, qui singulares nati sint (*o*). Sed alia collegit etiam magis vana (*p*).

Chemicos ejus labores PETRONIUS laudat & SENECA: sed neque libros botanicos, qui summo viro adscribuntur, neque chemicos, genuinos putaveris (*).

Huc facit CHRYSOSTOMI MAGNENI DEMOCRITUS *redivivus*, *s. de vita & philosophia* DEMOCRITI Lion. 1648. 12. Haag 1658. 12.

In ultimo suorum *raggionamenti* L. a CAPOA DEMOCRITUM defendit, contra ARISTOTELEM & PLATONEM.

Nescio unde RIOLANUS habeat, duos DEMOCRITOS fuisse, Abderitam, & cæcum alium, hunc HIPPOCRATIS præceptorem.

DIAGORAS Melius, discipulus & servus DEMOCRITI, Athenis (*q*) medicum egit, & opii usum rejecisse dictus est. Collyrium DIAGORÆ tribuitur, quem alium a nostro puto.

§. XVI. HIPPOCRATES HERACLIDIS F. nepos GNOSIDICI (*r*).

Nobilissima stirpe natus, genus suum ad PODALIRIUM & ÆSCULAPIUM referebat, maternum ad HERCULEM (*s*), arti medendi, potissimum vero signis & prognosticis morborum indagandis, totum se dedit. Mireris, Co cum natus sit & Jonice scripsisse, & seipsum Europæis adnumerasse, Europæos suos ab Asiaticis hominibus distinxisse, ad quos ex natura loci potius crederes pertinere, ut Miletus & Ephesus aliæque Græcæ urbes Asiæ nunquam non accensæ fuerunt. Dialecti Jonicæ usum præsidio attico tribuas, quod fere per totum bellum Peloponnesiacum Coos insulam tenuit.

De vita viri parum novimus. Peregre fere vixisse (*t*), in Thessalia, in

(m) ÆLIAN. *var.* L. V. c. 20.
(n) SUIDAS.
(o) PLIN. L. XXVIII. n. 42.
(p) L. XXVIII. n. 29.
(*) BORRICHIUS quidem defendit *Herm. sap.* p. 69. sq.
(q) DIOSCORIDES IV. c. 65.
(r) SORAN. SUIDAS.
(s) SORAN. *vit.* SUIDAS II. 145.
(t) GALEN. *si quis optim. medicus item philos.* POLYBUM in insula Co reliquisse, & alios discipulos, dum Græciam ipse obibat.

Thaſo inſula, Lariſſæ, Abderæ, & in vicinis civitatibus ex *Epidemicis* intelligimus. Quæ vero de peſte Attica, a ſummo viro rogis accenſis (*c*) repreſſa, olim narrantur, ea omnia natura rei non ſinit vera eſſe. Illyricam nempe peſtem avertiſſe (*c**) ſuis conſiliis THUCYDIDIS contrarium teſtimonium refutat, qui medicos in ea attica peſte fruſtra laboraſſe fuſe docet (*d*). Refutavit etiam famam L. a CAPOA (*e*). De Toxari dixi, cui hanc ipſam atticam peſtem curatam LUCIANUS tribuit, quorum ſimilia JACHINI & ACRONI alii accepta referunt.

In Macedoniam ad R. PERDICCAM profectum fuiſſe potius credas (*h*), etſi non memini, in operibus HIPPOCRATIS Macedoniæ aliquam eſſe memoriam. PERDICCAM cæterum ALEXANDRI f. ex Philes paternæ pellicis amore ægri, morbum divinaſſe dicitur (*i*).

Olympiade natus LXXX. vixit ſæviente bello Peloponeſiaco, ante PLATONEM, a quo ſæpe cum merita laude citatur. Lariſſæ obiiſſe SUIDAS auctor eſt (*l*). Dormitorium tamen & muſeum in inſ. Co oſtendi nuperi teſtes ſunt (*m*).

Tabulis votivis in templo Coo & Cnidio ſuſpenſis multa debuiſſe, antiqui ſunt auctores, etſi Aſclepiadarum inventa noſter potuit a parentibus & avis habuiſſe. Patris diſcipulus fuit (*n*). PRODICO (*o*) etiam uſum eſſe præceptore legas, & Rhetore GORGIA fratre HERODICI, & HERACLITO, cujus dogmata ſit ſecutus, SCHULZIO auctore & FABRICIO, & GUNDLINGIO, ut qui aquam & ignem, duo principia HERACLITI, admiſerit non DEMOCRITI atomos.

Calumniæ ANDREÆ parum tribuas, qui HIPPOCRATEM ob odium inflammatæ & conpilatæ (*p*) Bibliothecæ Cnidiæ patriam reliquiſſe criminatur. Summa enim exiſtimatio, qua fuit apud PLATONEM, paulo HIPPOCRATE juniorem, non ſinit ejusmodi opprobria de HIPPOCRATE, vel conjectura admittere.

Famam inter omnes medicos maximam conſecutus eſt, non apud medicos ſolos, ſed apud Juris Conſultos, qui fere ad HIPPOCRATIS placita ſuas leges reformarunt. Honores etiam ei a morte ſummi ſunt habiti (*q*). Vulgo HIPPOCRATIS ſtatuæ dedicatæ exſtabant. Ejusmodi ſtatuæ, miracula patrantis, LUCIANUS

(c) GAL. *ther. ad Piſ.*
(c*) SORANUS, PLINIUS VII. c. 37. VARRO *ruſt.* I. 4.
(d) L. II.
(e) *Parere* I. p. 251.
(h) SORAN. *vit.*
(i) SORAN.
(l) II. p. 145.
(m) PERRY *voyag.* p. 1180.
(n) SORANUS.
(o) SUIDAS II. p. 144.
(p) SORAN. in *vit.* Inſulam Coam nominat J. TZETZES, & libros ibi incendiſſe vitio dat, & fere ſimilia VARRO habet, apud PLINIUM L. XXIX. c. I.
(q) SORAN.

NUS in mendace meminit. Methodici ſoli, ut in CÆLIO dicemus, ejus auctoritatem parvi fecerunt.

Medicinam a philoſophia primus ſeparavit (r), ut nempe hypotheſi & mechanica explicatione eventuum, & remotis cauſis indagandis, cautus abſtineret. Eam ob ſummi viri modeſtiam multa ſcripta rejicias, quæ olim ei tributa in hypotheſibus & opinionibus verſantur. Dictio ei gravis, difficilis, abrupta, obſcura, abſque faſtu aut commendatione ſui, ut nullos malos ſucceſſus diſſimulet. Obſcuritatem in HIPPOCRATIS hiſtoria auget confuſio ſcriptorum verorum cum ſuſpectis. Plurima enim ad geſta viri ex manifeſto ſpuriis epiſtolis, & aliis operibus, translata ſunt. Ad Scepticos refert, quod ambigue ſit locutus, LAERTIUS.

Univerſum artis ambitum calluit, chirurgus idem & clinicus (ſ).

§. XVII. SCRIPTA GENUINA.

Non quidem promitto, hunc ſelectum abſque errore fore, curabo tamen, ut primum locum indubitatis operibus HIPPOCRATIS dem, deinde ex ordine iis, quorum minor eſt fides.

Præcipuum ad hiſtoriam morborum opus fuerit *Epidemicorum* L. I. & III., genuinum & caſtiſſimum opus, quod GALENUS ante *prognoſtica* & *aphoriſmos* ſcriptum putat (a).

In I. libro *Epidemicorum* trium annorum *conſtitutiones & tempeſtates* traduntur, quales in THASO noſter eas obſervaverat, indeque ortos populares duorum annorum morbos, in quorum annorum altero febres remittentes dominatæ ſunt, tritæophuyæ, in quibus urinæ ſtranguirioſæ ſalubres erant, tum hæmorrhagiæ narium & dyſenteriæ: in altero crebræ febres ardentes, in quibus eadem fere, quæ in tritæophyis, excretiones feliciter cedebant. Progreſſus & eventus morbi, ſigna ſalutaria & funeſta, HIPPOCRATES ſimpliciter & accurate enumeravit; medicamenta adeo parce, ut multa omiſiſſe, & potiſſimum neceſſariam venæ ſectionem, GALENUS ſuſpicatus ſit (b), deinde FREINDIUS. Ægroti quatuordecim, eventus plerumque funeſti, tamen ut ſudor (c) nonnunquam ſaluti fuerit, & femina gravida edito partu, lente quidem, mortem evaſerit. Frequentes iſtas mortes BERNARDINUS GENGA aſpero ſermone optimo ſeni objicit, ut neminem Romæ toleratum iri ajat, qui ea infelicitate medicinam fecerit. Verum, qui occaſionem dedit calumniæ, candor apud veros medicos omni ævo HIPPOCRATI ſummo decori fuit. In ſolis Epidemicis nomina ægrorum addit, jam GALENO adnotante.

Liber III. Epidemicorum manifeſto cum Primo continuabatur, ejuſque primi

(r) Mireris adeo, GALENUM ſcribere, rectam viam in philoſophia HIPPOCRATEM aperuiſſe, ARISTOTELEM perfeciſſe, & THEOPHRASTUM *meth. med.* II. p. 27.
(ſ) GALEN. *Thraſybul.*
(a) *de dieb. decret.* L. I. *diff. reſpir. diff.*
(b) in *progn.* L. III. 1.
(c) FREIND. *Comm.* I.

mi duodecim ægroti pertinebant ad posteriorem statum libri Primi. Posterior status non est pestis bubonacea aut carbunculosa, sed status, in quo omnes morbi valde periculosi & funesti eveniebant, ut etiam artus in febribus integri delaberentur. Tussis, angina funesta, crebræ pleuritides, tabes frequentes & fere lethales hic occurrunt. Abscessus circa sedem salutariter per urinam judicatus fuit. Siphilidem nescio quis in hoc libro descriptam fuisse dicit, utique nimius.

Demum omitti nequit, veterem esse famam, librum III. EPIDEMICORUM falsis laciniis adsutis temeratum fuisse a MEMNONE (*d*) Pamphylio, ex secta Cleophantina, qui & notas adjecit (*e*). Alii incerto auctori tribuunt (*f*). Et falsa aliqua adjecta fuisse ipse GALENUS auctor est.

Editiones horum Epidemicorum pauciores sunt, quam merebantur.

Codex MS. libri I. est in *Bibl. Medicea* (*g*).

Libri III. in B. D. MARCI Veneta.

Liber I. & III. fere conjuncti prodierunt.

Versi ab HERMANNO CRUSERIO cum L. VI. & CRUSERII *Commentariis* Paris. 1534. fol. MAITT. Venet. 1538. 16. RAST. Basil. 1570. 8. LIND. cum GALENI *Commentariis*, qui in eum librum exstant. De iis metaphrasticis commentariis dicemus cum GALENO.

Popularium L. I. III. & VI. *interprete* VASSÆO Lion 1550. 12. Paris. 1557. 12. TR. cum GALENI pariter *commentariis*.

In CHARTERIANA editione nullas notulas accessisse, neque varias lectiones, FREINDIUS queritur.

Commentariorum GALENI in L. I. & III. codex græcus est in B. R. Par. n. 2174.

Pars ejus commentarii græce in B. R. P. n. 2165.

Alius Arabicus codex exstat in Scorialensi Bibliotheca, tres nempe in primum librum commentarii, tres in tertium (*h*).

In L. I. erant commentarii ZEUXIDIS, in quibus de notis egit, a MEMNONE PAMPHILIO adscriptis (*i*).

HENRICI COPE *demonstratio prognosticorum* in L. I. & III. *Epidemicorum* Dublin 1736. 8. *. Jena 1772. 8. *.

Prognosticon Græce & Latine, cum ægrotorum historiis pariter utraque lingua editis conparat, ut ostendat, eventus ejusmodi fuisse, quales ex legibus HIPPOCRATICIS exspectare oportebat. Una HIPPOCRATES passim adversus GALENUM

(d) DIOSCORIDES apud GALEN. *Ep.* III. *Comm.* III. GALEN. ib.
(e) GALEN. ib.
(f) ib.
(g) BANDINI III. p. 46.
(h) CASIRI p. 250.
(i) GAL. *Comm.* II.

NUM defenditur. Diem XXI. pariter criticum esse. In epidemicis nullum esse pestis vestigium.

BENEDICTI VICTORII in HIPP. *prognostica comm.* Florent. 1551. fol. HOTTON.

H. CARDANI *comm. in Hipp. Epidem. ægrotos* XXII. Rom. 1574. f. LIND. Basil. 1582. 8. & in *Oper. omn* T. IX. Lion 1663. f. BB.

FRANCISCI VALLESII *Comm. in l. de morbis popularibus* Madrit. 1577. f. Colon. 1588. f. PLATN. Turin 1589. 8. Neapoli 1621. f. FALC. 1625. f. VATER. Aureliani 1654. vel 1655. fol. LIND. Paris. 1664. fol. HOUSS. Paraphrasticus.

H. MERCURIALIS *prælect. Pisanæ in Epidemicos* HIPP. Venet. 1597. fol. *. nempe in 42. historias ægrorum. Ex genio seculi.

HIPPOCRATES *de morbis popularibus* Venet. 1621. 4. LIND. Lutet. 1594. 4. alii 1591.

PETRI MICHAELIS de HEREDIA *commentaria in Hipp. de morbis popularibus* Lugdun. 1655. f. SEG. 1688. fol. qui secundus operum tomus est.

FRANCISCI PHRYGII *comm. in historias epidemicas* Lion 1644. vel 1643. 4.

HIPP. *Epidemialium observationum* P. I. *quatuor contenta languentibus cum commentt.* MARII ZUCCARI Venet. 1621. BUR. TR.

In L. I. ANDREÆ PICQUER *commentarii critici* Madrit. 1760. 4. *.

In *sectionem III. Libri I. explicationes* J. B. MONTANI. Venet. 1544. 8. RIV.

Principium Commentarii GALENI in L. I. interprete NICOLAO MACCHELLO Lion 1556. 8.

GEORGIUS FRIDERICUS LAURENTIUS *de notis* HIPPOCRATIS *in historiis epidemicis repertis & repurgatis cum adnotationibus paradoxis quas auctori extorsit* DIETERICUS Lubec. 1666. 4. PL.

Cum FREINDII *commentariis* græce & latine Londen 1717. 4.

Deinde DAN. WILH. TRILLER edidit Rudolfstadii 1720. 8. * *epistolam medico criticam* ad J. FREIND *super* I. & III. *Epid. nuper ab eo editis.* HIPPOCRATEM Attico suo sermoni multa Dorica miscuisse. Passim lectionem emendat. HIPPOCRATEM pulsum non undique neglexisse monet, & sudorem etiam civisse. Obiter tamen de pulsu cogitasse, neque esse persecutum GALENUS (*k*), auctor erat.

Respondit TRILLERO J. KING in *epistola ad* J. FREIND, *in qua* D. W. TRILLER *Epistola critica super I. & III. epidem. a viro ornatiss. edita ad examen revocavit* Cambridge 1722. 8. Sudorem, sed externis medicamentis movisse (*l*).

(k) *Cris.* L. III. add. *decret. Hipp. & Plat.* VI. c. 1.
(l) BARKER p. 114. &c.

Gallice a DES MARS *avec les commentaires de* GALIEN, *des reflexions sur les constitutions epidemiques, suivies des 42. histoires rapportées par cet ancien medecin* Paris 1768. 12. *. Quatuor constitutiones epidemicas ab HIPPOCRATE describi, quarum quævis quatuor ad minimum sit annorum. Non a sola intemperie cæli constitutionem epidemicam produci, nisi priora tempora corpora ad certum febris genus disposuerint. Ægrotos 42. ab istis constitutionibus diversos esse.

Prognosticon ex primariis pariter HIPPOCRATIS (*m*) operibus, dignum gravitate & accurata adnotatione, qua summus vir excelluit. Signa omnium morborum bono ordine enumerat, sumta ex vultu, oculis, labiis: ex decubitu, ulceribus, jectigatione, gestu, respiratione: ex sudore, præcordiis, eorumque & ventris tumore. Inde de suppuratione, de signis ex viribus, ex somno, frigore, calore, corpore levi, gravi, unguibus; ex alvi egestionibus, vomitu, sputo, narium hæmorrhagia, ex pulsu parcissime. Urinæ plurimum tribuit. Qui suppurati usti perierint, qui servati sint. Porro historiæ morborum: signa hydropis in morbo acuto nati, duplicis, semper periculosi; empyematis ex morbo acuto nati, parotidum, paraphrenitidis, inflammatæ vesicæ, doloris capitis, anginæ; de febrium exitu, capitis & aurium doloribus, uvulæ tumore. Anginæ pessimæ, quarum nulla externa signa adparent.

Certus suæ veracitatis HIPPOCRATES (*n*) demum adfirmat, sua præsagia in omni regione pariter vera esse, & nihilo minus in Scythia vera, quam in Græcia. Demum & in iis morbis valere, qui iisdem diebus judicantur, etsi non nominati sint. Epidemias & tempestatum constitutiones jubet observare. De siphilide nihil.

Cum aphorismis Prognosticon fere conjungitur, etiam in MS. codicibus, ut pariter pro HIPPOCRATIS certissime, sed senioris (*o*) opere habeantur. Nulla in prognostico nomina esse GALENUS observat.

Sæpissime excusum fuit, & codices MS. frequentes (*p*) supersunt. Primum absque commentario.

Codices in B. LAUDIANA cum aphorismis *Codic. Britt.* n. 1257, 1355. 1013. Perinde in *Eccl. Wigorniensi* n. 760. in *Coll. Mertoniensi* n. 687, 688 & 689, hic cum GALENI *Commentariis.*

In *Bibl. publ. Cantabr.* cum *Commentar.* GAL. n. 2329.

In BODLEYANA n. 2753. MONTFAUCON p. 653.

In B. CAIO GONVIL. cum *Comm.* GAL. n. 954.

In *B. Coll. Trinitatis Dublinensi* n. 502.

In *B. Colleg. Nov. Oxoniensis* n. 1134. cum Aphorismis, & Commentt. GALENI, latine.

In

(m) habet SUIDAS II. p. 145.
(n) Conf. GAL. *Comm.* III. *in Epid.* III.
(o) GALEN. *Comm.* I. *in* I. *progn.*
(p) *de cris.* L. I.

In Aula PEMBROKIANA cum iisdem GALENI commentariis n. 2055.

Sic in *Domo S. Petri* Cantabrigiæ n. 1866. in B. *Ashmoleana* 7751.

In *Vindobonensi* Græce LAMBEC. VI. 194.

In B. R. Par. n. 1884. 2141. 2142. 2143. 2144. 2545. græce cum commentariis GALENI. Sic 2168. tum 2146. 2219. 2229. 2256. manu DEMETRII PEPAGOMENI. Porro 2269. 2266.

Græci codices in B. Medicea BANDIN. III. p. 44. 99. 144.

Latini codices in B. R. Par. n. 6848. 6871. 7870. 6860. 6859. 6868. 7029. 7030. 7102. 7099. 7124. 6846. 6860.

In B. *Scorialensi* BUSCHING *mag.* T. V.

In B. S. EBRULPHI MONTFAUC. In Div. *Benigniana* ID. in B. D. MARCI. In *Cathedrali Metensi* latine cum comment. MONTF. In B. M. CASSINI MONTF. n. 222.

Græce & Latine cum versione interlineari in *B. Reg. Angl.* CASHLEY.

Arabice in *Scorialensi* CASIRI n. DCCCLII, vertente HONAIN f. ISAACI & in B R. P. 1040.

Sectio I. in B. CAI. GONVIL. n. 948. & in B. MERTON n. 722.

Ex *hippocratis prognosticis* aliqua B. *Taurin.* I. p. 249.

Editiones exstant Græcæ Basil. 1536. 8. BB. c. præf. ALB. TORINI.

Græca prognostica Paris. 1557. 12. TR. cum *prorrheticis* ut videtur.

Græce & latine LAURENTIO LAURENTIANO interprete Paris. 1543. 8. *: porro Paris. 1557. 8. MEAD. ap. MORELL. Paris. 1631. 12. ut lego.

Tum edente BARTHOLOMÆO HORN Stralsund 1645. 8. & in HENRICI COPE demonstratione quam dixi.

Græce latine & Hispanice auctore ANDREA PICQUER Madrit. 1757. 4. *.

Latine in *Artisella* Venet. 1483. 4. 1485. 4. 1493. 1500. 1515. 1527. 8. *. Bonon. 1489. 4. Latine cum variis aliis Lion 1505. 8. GUNZ 1501. 8. ID. Latine Bonon 4. absque anno, cum Aphorismis J. DAMASCENI & RAZEI GUNZ.

Latine cum præfatione J. JACOBI de SABIIS Bonon. 1526. 4. TR.

Latine cum aliis nonnullis FABIO CALVO *interprete* Rom. 1527. 12.

GUIL. COPO interprete Paris. 1510. 8. TR. 1543. 8. Lion 1525. 12. 1552. 12. TR. Vicent. 1611. 16. * præfante FRANCISCO LENIO.

Venet. 1547. 12. 1620. 12. TR.

THOMÆ MOUFFET studio Francof. 1588. 8.

Ex editione RABELÆSII Lion 1543. 8. & 12. MEAD. & 1545. 8. MEAD.

CHRISTOPHORI a VEGA versio Salamanticæ 1552. 8. &c.

Latine, ut puto, cura J. OBSOPOEI Francof. 1587. 16.

Paraphrastica versio J. HEURNII Leid. 1597. 4. 1683. 4. *.

Latine porro Amsterd. 1755. 16. Basil. 1748. 8. (*a*).

Latine FRANC. OCLERII cura Venet. 1620. 12. Wien 1726. 8. ZOCH.

Præsagia in morbis acutis ap. H. STEPHANUM 1512. ita lego MAITT.

Gallice *le livre des presaiges traduit par* PIERRE VERNEY Lyon 1542. 8. RAST.

Commentariorum GALENI L. III. codices sunt græci quidem in B. R. P. n. 2168. 2266. 2257. tum in B. D. MARCI & in B. Medicea Plut. LXXIV. & apud BANDINIUM III. p. 94.

In CAIO GONVILL. codex *latinus* n. 954.

Commentarius nescio an GALENI, Græcus, in Medicea Plut. LXXIV.

Ex GALENO excerpti Commentarii latini in B.R.P. n.6860. & Græce in *Medicea*.

Commentarii PETRI HISPANI B. R. P. n. 6956.

Commentarii isti GALENI cum GALENI fere operibus editi sunt ut 1532. fol. & seorsim Paris. 1527 fol. BB. cum expositione PHILOTHEI, LAURENTIANO interprete Paris. 1543. 8. *. 1526. 8. HOUSS. & J. VASSÆO interprete Paris. 1535. fol. HOUSS. GORRÆO interprete Lion 1552. 16. TR. HOUSSET, lego etiam Lion 1552. 12. Aphorismis in ordinem redactis, & cum commentario Galeni.

CHRISTOPHORI a VEGA versio *cum expositionibus & adnotationibus in* GAL. *Commentarium* prodiit Salamanticæ 1552. fol. Lugd. 1551. fol. B. Tig. 1626. fol.

Ex versione HENRICI BLACVODEI Paris. 1625.

Sed etiam HEROPHILI liber erat ad HIPP. prognostica (*b*).

Commentarii Arabici MOHADEB EDDINI ABDELRAHIM f. ALI sunt in B. R. P. n. 1040.

Glossæ super prognostica CASHLEY p. 206. in B. R. P. n. 7102.

Glossulæ GERARDI Carmonensis B. R. P. n. 6859.

Anonymi Commentt. in B. R. Par. n. 6870.

Alius in *B. Bern.* alius in *B. Cathedr. Met.* MONTF.

BARTHOLOMEI de BURGIS a SYMPHORIANO CAMPEGIO dictus comm.

Commentarii latini Venet. 1493. BODLEY.

THADDÆI *expositio in divinum librum prognosticorum* Venet. 1527. f. BB.

CARDANI

(a) Et hic & alias in *linguis* facile mihi accidit ut peccem, cum editiones recensere cogar, quas non coram habeo.

(b) CÆL. *chron.* IV. c. 8.

CARDANI *Commentarii* Basil. 1562. fol. TREW. RIV.

Paraphrastica versio & *breves notæ* J. HEURNII Leid. 1597. 4. 1605. 8. & in operibus.

BENEDICTI VICTORII *Comm. in Prognostica* Florent. 1551. fol. TREW.

Ad Prognosticon latina paraphrasis ad mentem GALENI, P. BLONDELLI, CALEXII Juliodorensis Lutet. 1575. 4. MAITT. ASTRUC gr. lat.

HENRICI a CUELLAR *Comm. in Hipp. Prognosticon* Conimbricæ 1543. 1582. f. LIND.

J. BRAVO *Commentarii* Salamantic. 1553. 8.

PETRI BLONDEL *latina ecphrasis* Paris. 1575. 4. TR.

JOH. MOLPOEI *tabulæ quæ libros III. de prognosticis complectuntur* Paris. 1567. 4.

ANDREÆ EGLINGER *poëtica paraphrasis* Frf. 1579. 8. RIV.

J. BUTINI *Comment.* Lion 1550. 12. TR. Aureliopoli 1625. 4. cum ipso opere.

RODERICI a FONSECA *commentt.* Patav. 1597. 4.

BARTHOLOMÆI HORN *Commentarii* Stralsund 1645. 8. PLATNER.

JAC. ANTONII PHRYGII *Commentarii* 1608. 8. SMITH.

ANTONII LOPI *breves adnotationes* Madrit. 1596. 4.

FRANCISCI VALLES in I. *prænotion. Comm.* III. Colon. 1589. fol. Paris. 1664. fol.

HIER. MERCURIALIS *Prælectiones Pisanæ* Venet. 1597. fol. (*c*) Francf. 1602. fol. FALC.

JAC. LAVELLII *Comm. in L. I. prognosticorum Hipp.* Venet. 1602. 4. BUR.

CAROLI VALLESII de BOURGDIEU *aphorismi prognostici in febribus acutis commentariis illustrati* Rom. 1659. f. huc puto pertinent.

In Præsagior. T. I. *Commentarius cum Aphorismis* ANDREA PASTA auctore Bergam. 1762. 4. *.

CAR. SPONII *Sibylla Medica* Hipp. *Lib. prognosticum heroico carmine exprimens* Lion 1666. 4. FALC.

HONORATI BICAISSE *synexis Prænotionum* Lond. 1659. 24. Genev. 1660. 12. LIND.

J. LANGE *de facie Hippocratica ad I. prænot.* 212. Lips. 1651. 4. PL.

AD. VORST περι τȣ θειȣ, s. *de divino in morbis quod Hipp. in Prognosticis observare medicum jussit.* Leid. 1654. 4. PL.

G. W. WEDEL *de morbo crasso Hipp.* L. II. c. 42. Jen. 1688. 4. PL.

(c) p. 33.

Ej. *progr. de morbo phœniceo Hipp.* L. II. c. 49. Jen. 1702. 4

Codex MS. Commentariorum in Prognostica VINCENTII MICHAELIS GIL Valentini MS. exstat C. de V.

Sæpissime cum prognostico communi titulo librorum III. *prænotionum* conjunguntur libri duo *Prorrheticorum* (*d*) s. *Prædictionum.* Verum eos libros necesse est separare, quorum prior, ut suo loco dicemus, manifesto spurius sit (*e*), secundus HIPPOCRATE dignus & genuinus. Gravis ejus est & modesta dictio, ordo methodicus. Vanitatem præsagiorum primum notat, quæ nonnulli ejus ævi medici sibi permittebant (*f*). Prædictiones hominum sanorum desumit ex egestis, alvi excrementis, respiratione. De morbis porro prædictionum fontes repetit in hydrope, phthisi, empyis, podagricis, morbo sacro, ulceribus, vulneribus, primum in universum, deinde in malis capitis, cubiti, medullæ spinalis. Angina sanguinea; oculorum morbi, dysenteria, lienteria, diarrhœa, conceptio facilis, difficilis, cephalalgia, chlorosis, nyctalopia, hæmorrhagia narium, lien magnus scorbuto vicinum malum, dolor ischiadicus, lepra, lichen, leuce. Eventus ubique præcipui cum suis signis recenset.

Suspiceris conjunctos esse libros Prædictionum, cum libro prognosticorum, quoties plurali numero *prænotiones* dicuntur. Ejusmodi codices sunt in B. R. P. n. 2140. 2253. 2545. 2141. 2140. 2030. 2143. 2144. 2266. tum in B. MEDIC. PLUT. XXV. p. 45. 142. 144. forte in pluribus eorum codicum quos recensui p. 35. & quorum titulus in catalogis *Prognostica* inscribitur.

Certius videntur huc referri debere *prædictionum* L. IV. B. R. Par. n. 2140. (*g*) L. III. ib. 2269.

L. III. IV. prognosticorum. BUSCHING B. *Scorial.*

L. III. prognosticorum posteriores in B. D. MARCI.

Comm. GALENI in progn. si huc faciunt BANDINI III. p. 94.

Arabice CASIRI n. DCCCLII. B. R. Par. 2269.

Græce Basil. 1536. 8. BB. curante ALBINO TORINO.

Gr. latine *prorrhetica* Paris. 1557. 8. MEAD.

Ex versione LAURENTII LAURENTIANI Paris. 1520. 8. 1543. 8. *. cum GALENI comm.

Cura J. HEURNII Leid. 1597. 4.

Ex versione VASSÆI cum GAL. interpretatione Venet. 1537. 16. si huc facit RAST.

Latine Paris. 1512. 4. MAITT. ut puto Bonon. 1526. 4. ut puto cum J. JAC. SAVII præfatione TR. & absque anno GUNZ.

Latine

(d) *Præsagia* GALEN. *Comm.* III. *Epid.* I. SUIDAS II. p. 145.
(e) GALEN. *Comm.* I.
(f) *Prædict.*
(g) Si huc pertinet, non sunt hujus loci prognostica, quæ eodem loco nominantur.

Latine cum JOHANNITIO & aliis Lion 1505. 8. 1507. 8.

Lib. *Præsagiorum* G. COPI Parif. 1510. 8. Lion 1543. 8. *. 1552. 16. TR.

Ex *recognitione* RABELÆSII Lion 1543. 1545. 12. GUNZ.

Prorrheticor L. II. OBSOPOEI Francof. 1587. 16.

HIPPOCRATIS *prognostica*, J. BUTINO interprete Parif. 1540. 12. TR. Aureliopoli 1625. 8. nisi sunt Comm. & cura C. a VEGA Lion 1626. fol.

Lego prodiisse Venet. 1537. 12. 1620. 12. TR. cum tres sint libri.

HIPP. *prognosticorum liber textus medicus Hippocratis* BARTHOLOMÆI HORN Stralf. 1645. 8. si huc facit B.

Tum FRANC. OCLERII Venet. 1620. 12. Wien 1726. 12. cum Aphorismis.

L. III. *præsagiorum* cum Comm. ANDR. PASTA Bergam. 1762. 24. * qui melioris notæ sunt.

Porro Basil. 1748. 8. cum aliis opp. HIPP.

Prognostica Amsterd. 1755. 16. B. Exstat in MACKIANIS.

Gallice *les 2. livres des presages d'Hippocrate* Lion 1552.

Les livres des predictions traduit par PIERRE VERNET Lion 1537. 8. RAST.

In *Prorrhetica* f. Prædictiones exstant, aut certe scripta fuerunt, HEROPHILI Commentarii (*i*), tum

GUIL. CARMONENSIS *Glossulæ* (si prognosticorum vox eo pertinet) B. R. *Par.* n. 6859. Sic MOHABEDDINI *Comm.* Sic J. BUTINI Aureliopoli 1625. 8. & H. CARDANI Basil. 1568. fol.

Latina Ecphrasis P. BLONDELLI Parif. 1575. 4. TR.

THOMÆ ERASTI in *secundum l. Prognosticorum comm.* huc fecerit Francof. 1590. fol. L.

J. MOLPOEI *tabellæ* (cum tres libellos prognosticorum complectantur) Parif. 1563. 4.

§. XVIII. APHORISMI.

Hic *aphorismorum* liber pro præcipuo opere inter HIPPOCRATICA (*a*) omni tempore habitus est, ut ex eo & ex præsagiis GALENUS magnum HIPPOCRATEM distinxerit, qui HERACLIDE natus fuit. Neque alius est liber inter medicos, qui frequentius recusus numerosiores nactus sit commentatores. Brevitas, gravitas,

(h) Linguam ignoro & in ea ne peccem hic & alib. male metuo.
(i) CÆL. *Chron.* IV c. 8.
(a) *Comm.* III. *in Epid.* SUIDAS II. p. 145. Habet PALLADIUS. CÆLIUS *acut.* II. c. 10. Genuinum esse HIPPOCRATIS opus RUFO, SABINO, SORANO PELOPE auctoribus LAMBEC. VI. p. 86.

vitas, ſententioſa dictio ſenem decet, ut GALENUS nunc HIPPOCRATEM conſideratiorem poſt Epidemica aphoriſmos ſcripſiſſe dixerit (*b*).

In re non minimi momenti liceat homini libero in libera civitate ſuam ſententiam dicere, non novam, ſed diſſimulatam, cum contra tantam auctoritatum vim vix quiſquam auſus ſit vitia aphoriſmorum tangere. Ea liberius tango, quod videantur corrupti potius codicis quam auctoris eſſe menda, adeo manifeſto multa repetuntur, aliqua ſibi repugnant, plurima omni vero carent fundamento. Spuria aliqua admiſceri dudum (*c*) eſt adnotatum, ut etiam in propriam ſectionem a nonnullis editoribus conjecta fuerint. Sed etiam alia admiſcentur nihilo firmiora per ſeptem ſectiones diſperſa, quorum infirmiſſima ſunt, quæ ad phyſiologiam ſpectant, neque ſatis firma, quæ de ſignis conceptus, fecunditatis, abortus ex venæ ſectione metuendi, certa nonnullorum vulnerum ad mortem potentia dicuntur. Meliora, ut æquum erat ſperare, ſunt, quæ ad ſigna & curationem acutorum morborum pertinent. Quæ bona, ea optima ſunt, plurimarum nempe adnotationum in longa vita magna animi cum adtentione natorum, in unam legem collecta corollaria. Subtilitatis nimium paſſim adgnoſcas, potiſſimum in diebus criticis, eorumque certo numero, & ad mortem aut convaleſcentiam poteſtate. Sed multa evidenter nimia ſunt, & per inductionem parum plenam nata.

Ordo aliquis eſt, etſi aliena aliqua admiſcentur. In S. I. de ſanorum hominum victu agitur. In hac & 2. 3. ſectione de criſibus. Sect. II. de victu ægrotorum. Tertia de ætatibus & anni temporibus morbiſque utriſque congruis: de humoribus: multum vero tempeſtati tribuitur. Quarta de purgatione, ſignis & præſagiis morborum: Sudores etiam critici. In hac ſectione in quarta & ſexta de abſceſſibus. Quinta de muliebribus, graviditate, mola. In VI. ſi uſtis aqua ſubito omnis effluxerit mortem conſequi. Sexta & ſeptima de ſignis & præſagiis ex urina ſumtis exque dejectionibus. De hepate ſuppurato, & felici ſigno puris albi liquidi.

Editionum inmenſa vis eſt, tum codicum MS. Græci exſtant in B. D. MARCI *Veneta*, in B. MEDIC. bis PLUT. LXXIII. LXXXVI. In B. R. Par. n. 1848. 1883. 2141. 2145. 2142. 2143. 2144. 2146. 2149. 2219. 2254. 2250. 2256. 2257. 2259. 2260. 2268. 2545.

In B. Vindobonenſi L. VI. p. 85. 86. 89. 94. 122. 129. 144.

In codice p. 86. præfatio adfuit, quæ in editis deficit.

In B. *Scorialenſi* BUSCHING. *Magaz.* T. V. & MONTF. bis.

In B. Præſidis de MESME MONTFAUCON.

In BIBL. J. G. PELISSERII IB. lingua non addita: ſuſpicor vero græcum eſſe cod.

In Muſæo J. PHIL. THOMASINI MONTFAUCON.

In Bibl. ut puto, UFFENBACHIANA.

In

(b) *dier. decret.* L. I.
(c) GALEN. *Comm.* IV. in l. *de victu acut.* in Aphor. VII. n. 78.

In B. M. CASSINI MONTFAUCON I. p. 222.

In B. S. JOHANNIS PATAVINA ID. p. 485.

Latine in B. R. Par. n. 6845. 6846. 6860. 6868. 6869. 6870. 6871. 6995. 7021. 7029. 7027. 7030. 7030. A. 7038. 7099. 7102. 7124.

In B. LAUDIANA *Cod. Brit.* n. 1013. 1252. 1355. In Mertonienſi, n. 687. 688. 689. 722. In Wigornienſi n. 768. In B. S. *Trinit. Dublin.* n. 502. In B. S. Petr. *Cantabr.* n. 1866. In aula *Pembrokiana* n. 2055. In B. *Norfolk* n. 3189. In B Coll. nov. *Oxon.* n. 1130. 134. In B. CAI. GONV. n. 962. In B. BURSCOUGH n. 7671. ſi integrum eſt opus.

Latine, ut puto, in B. BODLEY. n. 7753. MONTF. p 653. B. CAI. GONV. n. 948. hoc incertius. In DUNELMENSI ECCL. n. 356. In B. S. EBRULPHI DIVIO BENIGNINA MONTFAUC.

Arabice vertente HONAIN CASIRI n. DCCCLII. DCCLXXXV. in B. R. Par. n. 1040. Conf. HERBELOT. Vertente ABDALRAHAMAN BEN ALI, BEN ABISADIK in B. R. P. n. 1096. 1041. HERBELOT. ib. Arabice etiam CASIRI n. DCCLXXXVI. DCCLXXXVII.

Hebraice in B. TAURINENSI I. p. 18. vertente NATHAN HANACRI: In B. VINDOB. p. 182. 184. In B. R. P. n. 401. 395. ad verſionem HONAINI n. 396. Ex verſione MOSIS EBN HALLOHIN B. Leid. Ex verſione R. JOSEPHI SALOMON WOLF.

Imperfecti codices. Liber I. græce in *B. Brit.* n. 224. Sectio I. in *Medicea* BANDIN. III. p. 49. 122.

Fragmenta latina in B. R. P. n. 7100.

Nunc editiones variæ ſequuntur, quas lubenter vellem ſecundum linguas diſtinguere, quibus prodierunt; vereor tamen, ut errores aliquos effugere potuerim.

Ergo Græce recognoſcente RUTGERO RESCIO Lovan 1533. 8. TR. Lion ap. GRYPH 1543. 8. ASKEW. Cum variis libellis ex recognitione RABELÆSII Lion 1543. 12. GUNZ. & 1545. 12. GUNZ. Francofurti 1545. 12. PL. cum ſexto *epidemicor.* Græce cum aliis Pariſ. 1557. 12. Cum præf. I. CORNARI Hagenau GUNZ.

Græce & latine ex verſione N. LEONICENI, cura J. DAVIONI Pariſ. 1542. 8. *. cum comm. GALENI. Lion 1668. 12.

Gr. lat. cum Comm. L. FUCHSII Baſil. 1544. 4. *. Pariſ. 1545. 8. ASKEW.

Gr. & latin. cum Comm. J. CONR. DIETRICH Gieſſ. 1556. 4. FABR.

Apud MORELLUM Pariſ. 1557. 12. ASK.

Cum comm. H. CARDANI Baſil. 1564. fol. Patav. 1653. 4. *.

Gr. & latin. ex nova CLAUDII CAMPENSII interpretatione Lugd. 1579. 8. PLATN.

Porro Francof. 1587. 16. nonnullis a J. OPSOPOEO additis FALC.

Gr. lat. porro GUIL. PLANTIO interprete Parif. 1621. 12. FALC. Genev. 1580. 16. BUR. An & Genevæ 1595. 12. num potius latine?

Edente J. BUTINO Lion 1580. 12. FALC. de quo dicam.

Ex recensione PAULI OFFREDI Romæ 1606. 12. Genevæ 1606. 12. *.

A THOMA MAGISTRO editi Parif. 1613. 8. ASK.

Ex recognitione J. OBSOPOEI per AD. VORST Leid. 1628. 32. HORST. & alia editio absque anno LIND.

Cum Comm. J. HOLLERII Genev. 1620. 8. *. 1646. 8. FALC.

Græce & latine ex interpret. AN. FOESII & G. PLANTII Leid. 1633. 12. *.

Gr. lat. per Ger. DENISOT Parif. 1634. 8. FALC. versibus redd.

Græce & latine versu redditus cum Comment. a GUIL. ODRY Parisiis 1634. 12.

Versibus græcis & latinis ab ANT. HOMMERIO Parif. 1640. 12. BUR.

Ex ed. I. HEURNII Leid. 1601. 12. PL. 1607. 16. 1609. 12. BB. 1623. 12. 1627. 12. FALC. & in operib. tum Amsterd. 1688. 12. *. Jen. 1690. 8. plerumque cum notis HEURNII.

Iterum gr. lat. Cantabrig. 1633. 8. cum variis additionibus & Græca versione metrica FABRI & WINTERTONI. MEAD.

Gr. lat. a TOBIA KNOBLOCH Norib. 1641. 8. RIV.

Gr. lat. Leid. 1638. 12.

Gr. lat. accurante LUCA VERHOOFD Leid. 1675. 32. BUR.

Gr. lat. cum metrica paraphrasi van POORSTII Traject. 1687. 24. lego & 1657. 24.

Cura THEOD. JANSON ab ALMELOVEEN Amsterd. 1685. BUR. additis sententiis CELSI & aliorum, Amsterd. 1685. 12. HUTH. Leid. 1732. 16. Argent. 1756. 12. Lipf. 1756. 12. TR.

Cura MARTINI LISTER Lond. 1703. 8. * non nimis accurate.

Gr. lat. ad mentem HIPPOCRATIS expositi a PHILIPPO HECQUET Parif. 1724. 12. 2. vol. BUR.

Gr. & lat. Basil. 1748. 8. Glasgow 1748. 18. & 1749.

Ex

Ex recensione ALMELOVEENII cum indice LUD. VERHOOFDII & notulis ANNÆ CAROLI LORRY Parif. 1759. 18.

Adnotationibus variorum illuftratos aphorifmos digeffit J. CHR. RIEGER Haag 1767. 8. 2. vol. ex verfione FOESII, fed reformata.

Latine CONSTANTINO Monacho interprete Venet. 1495. fol. MAITT.

In ARTICELLA Venet. 1483. 4. 1485. 1500. &c. Lion 1515. 8. TR. 1519. 8. THOMAS. 1527. 4. * in qua editione quatuor omnino verfiones exftant CONSTANTINI, LEONICENI, LAURENTIANI & T. GAZÆ.

Antiqua verfio & nova TH. GAZÆ in collectione ANTONII RUSTICI PLACENTINI Venet. 1507. 8. GUNZ. Venet. 1493. 12. MAITT.

Ex verfione THEODORI GAZÆ Lion 1505. 8. GUNZ.

LAUR. LAURENTIANO interprete Florent. 1494 4. Erfurt 1523. 4. RIV.

Cum interpretatione antiqua tum cum LEONICENI verfione Ferrar. 1509. f.

Ex enarratione J. AGRICOLÆ Ingolftatt 1537. 4. PL. Si latina eft editio, ut puto.

Interprete N. LEONICENO Par. 1524. 12. TR. 1526. 12. 1532. RIV. Lion 1581. 12. & cum notis J. MANELLPHI Rom. 1613. 16. BUR.

Edente CHRISTOPHORO a VEGA cum *Commentario* Madriti, ut puto, 1563. 8. *. Venet. 1571. 8. PL.

Iterum edente P. FRANC. OCLERIO Vicent. 1610. 16. *. Venet. 1620. 12. 1624. 12. TR.

Ex recenfione FRANCISCI RABELÆSII cum nova addita fectione BRASSAVOLI Lion 1543. 12. 1545. 12. GUNZ. Si editio latina eft. Conf. p. 41.

Interprete PLANTIO Paris 1555. 12.

Aphorifmor. paraphrafis metrica Vratislav. 1570. auctore LAURENTIO SPAN.

PAULI DIONYSII *aphorifmi* Hipp. *carmine redditi* Veron. 1599. 4. L.

Paraphrafis poëtica ANDR. ELLINGER Francof. 1579. 8. FALC.

Carmine latino verf. ab ALOYSIO LUISINO Venet. 1552 8. CINELL.

LAUR. STURMII ad aphorifmos *paraphrafis poëtica* Lion 1583. 8. 1619. 16. LIND.

SIMON PROVANCHER *aphorifmorum paraphrafis poëtica* Senonibus 1603. 8. LIND.

PETRI BULENGER *paraphrafis poëtica* Parifiis 1587. 12. FALC. Parifiis 1650 8.

J. JUNKER *aphorifmi paraphrafi poëtica illuftrati* Erford. 1648. LIND.

J. LUD. GANSII *aphorifmi carmine illuftrati* Vienn. 1626. 12. Argentor. 1624. 12. LIND.

J. PFAUZ HIPPOCRATIS *aphorismi versibus heroicis expressi* Argentor. 1624. 8. LIND.

PETRI BERIGARDI *aphorismi rythmici* Utin. 1645. 8. GUNZ.

J. BAPTISTA de CONDE *aphorismi poëtice recensi* Bruxell. 1647. 12. LIND.

Versu heroico explicati Colon. 1669. 12. CINELLI. TR.

Cum notis JAC. FICK Jen. 1729. 8. *.

Cum *notis variorum* Amsterd. 1755. 24. RAST.

Aphorismi Viennæ 1726. 16. HUTH.

Neapoli 1734. 24. Catal.

Ex LEONICENI versione recogniti & aucti a JOH. PASTA Bergom. 1750. 12. *.

ROD. WINTERTON ante reliquas priorem sectionem aphorismorum solam ediderat, carmine græco cum lat. versione HEURNII Cambridge 1631. 4. BODL. 1637. 8. alii.

Græce etiam reddidisse ROBERTUM CONSTANTINUM lego.

In plurimis etiam commentariorum editionibus una excusos esse aphorismos persuadeor, quas non ausus sum his adponere, non visis exemplis.

Gallice aphorismi prodierunt par JEAN VIGIER Lion 1605. 16. RAST. 1666. 12. BUR.

Par LAZARE MEYSSONIER Lyon 1668. 12. BUR.

Par JEAN BRECHE Lion 1581. 16. RAST. Rouen 1646. 12. BUR. cum GAL. comment. in librum I.

Alia editio aphorismorum ib. 1685. 12. vel 1684. 12. HOUSS.

Traduction faite sur la version de HECQUET Paris. 1725. 12. alii 1726. 12.

En *vers Francois* par LOUIS de FONTENETTES ib. 1654. 4. ASTRUC. cum tit. HIPPOCRATE *depaïsé*.

En vers Francois par de LAUNAY Rouen 1642. 8. BUR.

Anglice vertente CONR. SPRENGEL Lond. 1708. 8. 1735. 8.

Alia editio Lond. 1695. 8. 1665. 8. B. BODLEY.

Belgice *kortbondige spreucken door* S. BLANKAART WACHENDORF 8.

Italice *aphorismi d'Hippocrate trad. da* LUCA FILACTEO Pavia 1552. 8. FALC. & vertente ANSELMO LATIOSO, vernaculo carmine Viterbo 1627. 8.

Gr. lat. hebraice MARII ANT. GAIOTII *sententiæ Hipp.* Rom. 1647. 8. FALC.

Aphorismo-

Aphorismorum ordinem varii scriptores mutaverunt variis modis, & ad suam mentem dispositos excuderunt.

Methodus aphorismorum cum GESNERI *adnotationibus erat* apud C. WOLF G. & SIML. *biblioth.*

In RUSTICI PLACENTINI collectione Venet. 1507. 8. aphorismi ad suas ægritudines dispositi sunt.

BARTHOLOMÆUS & PETRUS ROSTINIUS *sententias omnes & verba quæ in* HIPPOCRATIS *aphorismis continentur ordine alphabetico digesta dederunt* Venet. 1555. 8. PL.

Aphorismi digesti secundum locos congruentium seriem materiarum cum expositione cujusque aphorismi ex GALENO *supposita & insignioribus sententiis Celsi* Lion 1555. 12. TR.

EJ. *selectæ maximeque raræ sententiæ interprete* G. PLANCIO cum GALENI *Comment.* a PLANCIO latine versi Lion 1573. 12. TR.

J. BUTINI *aphorismi* gr. lat. *ita digesti in ordinem ut mutuo sese explicare & ad morborum curationem singuli suo ordine prodire videantur* Lion 1580. 12. L. Genev. 1624. & 1625. 12. ID.

JOH. PLACOTOMI HIPPOCRATIS *aphorismi in locos communes digesti* Antwerp. 1564. 12. LIND.

J. LANÆI *aphorismi gr. lat. cum argumentis* J. J. LANÆI Paris. 1628. 8.

J. GORRII *animadversiones in* J. LANÆI *chirurgi togati Parisini libellum, quo aphorismos Hippocratis in novum ordinem digessit* ib. 1660. 4. LIND.

ACHILLEI CARCANI, Prof. Papiensis, *in aphorismos* HIPPOCRATIS *lucubrationes* Ticin. 1581. 8. * nempe ordo methodicus.

OLIVARII POPARDI *Hippocratis aphorismi ordine meliori latini facti* Rochell. 1580. 16 LIND.

ACHILLIS PIRMINII GASSERI *aphorismorum methodus nova* Tigur. 1584. 8. LIND. Annon eadem editio quæ Sangalli 1584. 8.

NICOLAI FONTANI *aphorismi* HIPPOCRATIS *methodice dispositi* Amsterd. 1637. 12. RIV.

ECKARDI HEIDENECCII *Mnemoneutica in aphorismos Hippocratis tabulis comprehensa* Basil. 1585. 4. GUNZ.

FRANCISCI OCLERII *singuli aphorismi selecti tam ad febres quam ad morbos singulos pertinentes* Vicentiæ 1610. 24. * cum editione jam dicta p. 43.

ERNESTI SCHEFFLER *perutilis & lucubrata methodus qua* HIPPOCRATIS *aphorismi in certam seriem secundum materias & affectus digesti sunt* Leid. 1633. 24. TR. 1666. 24. LIND.

BERNARDINI LANGWEDEL *thesaurus Hippocraticus, s. aphorismi Hipp. in classes & certos titulos dispositi* Hamburg 1679. 12.

J. Al. Marin *aphorismorum* Hippocratis *dispositiva methodus exquisite ordine doctrinæ instituta & segmentis quatuor comprehensa* Paris. 1639. 12.

J. Tilemanni *aphorismi facili methodo digesti* Marburg 1650. 24. Giess. 1660. 24. cum ipsis aphorismis.

Coronati *medicina aphoristica s. aphorismi Hippocratici juxta institutiones & praxin medicam dispositi* Hamburg 1681. 8. Gunz.

J. Dan. Globitz *aphorismorum omnium in tres sectiones nova digestio* Nurnb. 1681. 12. Pl.

Georg Wolfgang Wedel *aphorismi in porismata resoluti* Jen. 1695. 12.

Honoratus Bicaisse, *aphorismos & alia* Hipp. *secundum morborum nomenclaturam ex alphabeti ordine disposuit* Lond. 1659. 12. Mead. Genev. 1660. 12. Paris. 1739. 12. Bur.

Les aphorismes d'Hippocrate rangés selon l'ordre des parties du corps humain Paris. 1703. 12. Bur.

Sequitur ut de commentatoribus agam.

Veteres quamplurimi in Hippocrate exponendo laborarunt.

Herophilum Galenus nominat (*a*), ejusque *Commentarios* in Hippocratis *prognostica* ex Cælio Aureliano citavimus (*b*).

Is commentarius dicitur exstare in B. Ambrosiana Mediolanensi Montf. I. p. 498.

Porro Zeuxis in Hippocratem commentatus est.

Thessalus in *aphorismos* scripsit (*c*).

Sabinus aphorismos genuinos esse confirmavit (*d*), cujus etiam discipuli in Hippocrate laborarunt.

Rufum Galenus laudat, qui in Hippocratis lectione versatissimus fuerit: qui idem aphorismos genuinos esse testatus sit (*e*).

Sed & Sorani idem est testimonium (*f*).

Quinto non parcit (*g*), qui aphorismos male interpretetur.

Lycus ad aphorismos expositiones Quinti præceptoris descripsit, absque demonstratione (*h*), quem passim Galenus refutat (*i*). Erotianus ejus L. II. *Syngram-*

(a) In *Aphor.* VII. n. 68.
(b) *Tard.* IV. c. 8.
(c) Galenus adversus Julianum.
(d) Lambec. L. VI. p. 86.
Multa tamen præteriisse Gal. *Comm.* ad III. *Epid.* in *Epid.* VI.
(e) Lambec. L. c.
(f) Ibid.
(g) Ad *Epid. I.*
(h) Gal. ad. III. L. I.
(i) *Comm. ad III. Epid. Ord. legend. libr. Ad Epid.* VI. &c.

Syngrammatos exegetici citat. Ignarum esse artis Hippocraticæ GALENUS, & HIPPOCRATEM calumniari (*k*).

MARINUS male aphorismos invasit (*l*).

EPHICIANUS commentator ad Stoicos inclinabat (*m*).

JULIANUS libros 48. in aphorismos scripsit, veteris philosophiæ ignarus (*n*).

De PELOPIS idem (*o*) est ob aphorismos testimonium.

Deinde ipse GALENUS in LYCUM scripsit, quod nihil in eo aphorismo [I. 14.] HIPPOCRATES peccet, cujus initium est, *qui crescunt plurimum habent caloris.* Male doceri, calorem a calore nihil differre. Codex est in *B. Medicea* BANDINI III. p. 48.

Inde *contra ea, quæ a* JULIANO *in* HIPPOCRATIS *aphorismos dicta sunt.* Aphorismus 16. quem HIPPOCRATEM tuetur, incipit *in perturbationibus ventris & vomitibus spontaneis &c.* Codex pariter in *Medicea* est *Bibl.* BANDINI III. p. 48.

Deinde GALENUS integrum in aphorismos HIPPOCRATIS commentarium edidit, cujus numerosi sunt codices.

Græce B. D. MARCI MONTFAUCON B. R. Par. n. 1884. 2161. 2168. 2266. 2278.

In Medicea PLUT. LXXIV. BANDINI III. p. 93. 102.

Sectio prima & pars II., etsi auctor commentarii non nominatur, exstat in B. Med. PLUT. LXXIV.

Latine in B. R. Par. n. 6869. 6871. 7030. 6860. a. interprete CONSTANTINO Monacho.

Sic in VATICANA MONTFAUC. In domo S. PETRI *Cantabrigiensi* Cod. Brit. n. 186.

Versio etiam latina anonymi in B. R. Par. n. 846.

Vertente GERARDO CARMONENSI in *cathedralis Metensis* B. MONTF.

Vertente homine ignoto in B. *Taurinensi* MONTFAUCON.

In Coll. Mertoniens. Codex est n. 689. In *Coll. nov. Oxon.* n. 1134.

Iidem GALENI commentarii Arabice exstant vertente HONAINO ISAACI f. in B. *Scorial.* CASIRI n. DCCLXXXV. BUSCHING *Magazin.*

Pars Commentarii in ead. CASIRI n. DCCCXIV. DCCLXXXVI. DCCLXXXVII.

Hebraice in B. R. Par. n. 396. ex Arabico versa.

Vertente etiam HONAIN F. Is. B. R. Par. n. 395. (sed hic puto Arabicum codicem intelligi).

(k) *Comm. ad Epid.* VI.
(l) GAL *comm.* VII. n. 54. in *Sect.* VI. 24. & 54.
(m) *Ord. leg. libr.*
(n) GALEN. *adversus* JULIANUM.
(o) LAMBEC. l. c.

GALENI commentarii in aphorismos excusi sunt Venet. 1493. ex versione CONSTANTINI AFRICANI, qui ex Arabico latine reddidit MAITT.

Vertente LAURENTIO LAURENTIANO Venet. 1494. MAITT.

Vertente NICOLAO LEONICENO Paris. 1526. 8. HOUSSET Lion 1547. 12. TR. Recogniti a J. DAV ONO Paris. 1542. 8. *.

Vertente THEODORO GAZA Venet. 1495. fol.

Venet. 1527. cum THADDÆI expositione.

Editiones aliæ sunt Lion 1554. 16. RAST. 1581. 12. HANSEN.

Vertente ANUTIO FOESIO, & altera cum versione G. PLANCII, curante ADRIANO TOLL. Leid. 1633. 12. *. Gr. & lat.

Et ex editione GUIL. PLANCII ib. Lion 1552. 8. 1573. 12. TR.

Vertente CONSTANTINO, LAURENTIANO, LEONICENO, & THEODORO GAZA cum commentario GALENI in *Articella* Lion 1527. 4. *. & alias.

Genev. 1628. 12. GUNZ.

An eadem est *Censura* GALENI in *aphorismos* quæ edente J. MORIS Basileæ prodiit 1547.

THADDÆI & JACOBI FOROLIVIENSIS commentarios dicemus.

Primus liber commentariorum solus, prodiit vertente J. BRECHE Lion 1585. 16. RAST. Rouen. 1646. 12. BUR. Gallice vide p. 44.

Alia editio commentariorum GALENI extat, NICOLAO LEONICENO interp. cum JOHANNIS SIGNORETI excerptis aphoristicis & symbolis Lion 1668. 12. *. Textus aphorismorum græcus & latinus est. SIGNORETUS ex GALENO & aliis veteribus aphorismos interpretatur, & in ordinem constituit, & passim lectionem emendat. Adfinis erat SPONII, cæterum vix quidquid proprium habet.

GALENI versio Asiatica fusissima est, ut fere in HIPPOCRATE ad sua principia accomodando laboret: locos aliquos veterum illustret, & HIPPOCRATEM defendat, cujus multa exemplaria vidit. Aliquæ curationes interjectæ.

Alii in aphorismos commentarii prodierunt, cum nomine ORIBASII, editi a J. GUINTHERO Paris. 1533. 8. FALC. Venetiis 1533. 8. LIND. Basil. 1535. 8. BB. Patav. 1658. 12. BOECL. Spurium opus, quod auctor aiat se misisse ad PTOLEMÆUM EUERGETEM. Sed auctor christianæ religionis fuisse videtur, qui S. Scripturam citet, idem inficetissimus GALENI exscriptor.

Prologus ORIBASII ante HIPP. aphorismos est in B. R. P. n. 7102.

MELETII Philosophi commentarii latine reperiuntur in B. R. Par. n. 6854. & apud MONTFAUCON II. p. 1303. & in B. S. REMIGII RHEMENSI ID.

THEOPHILI PROTOSPATARII commentarii græce exstant in B. R. P. n. 2149. in

in *Vindobonensi.* LAMBEC. VI. p. 165. in B. MEDICEA PLUT. LXXXVI. BANDINI III. p. 98. 102.

Editi latine a LUD. CORRADO Venet. 1549. 8. TR. Spir. 1581. 8. GUNZ.

PHILOTHEI commentarios GESNERUS nominat.

STEPHANI *commentarii* Græce in B. *Cæs.* Vind. LAMBEC. II. p. 88. 147.

Ex STEPHANO & PHILOTHEO in B. UFFENBACH I. 4.

ACTUARII *comm. in aphorismos* exstabant ap. FELICEM PACIOTUM. GESNER bibl.

Commentarius Arabicus auctore ALAIDDIN EBN ELNAFIS, satis nuperus & seculi XIV. est in B. R. P. n. 1042.

Notæ ABDELRAHMAN *ben* ALI *ben* ABISADIK in B. R. P. n. 1096. 1041, qui comm. alibi dicetur.

Idem procul dubio est ABULCASSEM ABDELRAHMAN ABISADEK Persæ Nisaburiensis commentarius CASIRI n. DCCCLXXIII.

Alius Comm. n. DCCXCVII.

Commentarii HALY in *aphorismos* citantur in B. *collegii omnium animarum* Oxon. Cod. Brit. n. 1430.

ABRAHAM PATRICH *explanatio in aphorismos* ap. PLANTOVICIUM. Tum MOSIS ABDALLA Cordubensis, & MOSIS F. EVED. ELOHIM WOLF.

MAGISTRI BENEDICTI *glossæ super libros aphorismorum* HIPPOCRATIS in Coll. CAIO GONVIL. Cant. n. 960.

Græce, anonymi *commentarii* B. R. P. n. 2260. 2257.

Græci commentarii in priorem sectionem & partem secundæ in B. MEDICEA PLUT. LXXIV.

Enarrationes singulis aphorismis subjectæ Græce in B. R. P. n. 883.

Latine anonymi *glossæ & scholia* in B. R. P. n. 7030. & apud CASHLEY.

Anonymi glossæ in BB.

Commentarii latini in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1130. alii in B. R. P. n. 6845. 6847. 6856. 6855. 6956. 7021. 7027.

Quæstiones in aphorismos B. R. P. n. 6537. 6549. latine.

Hebraici *commentarii* LAMBEC. I. p. 184.

Deinde inter nuperos commentatores huc pertinent, J. SERMONETA *comm. super librum aphorismorum* Venet. 1498. fol. LIND.

THADDÆI *expositio in arduum Hippocratis aphorismorum volumen* ib. 1527. f. BB.

NIC. NICCOLI *Commentum super aphorismos Hippocratis compilatum per* J. B. THEODOSIUM Bonon. 1522. 8. GUNZ.

HUGONIS SENENSIS (BENZII) *resolutissima expositio in aphorismos* HIPPOCRATIS.

CRATIS. Codex est in B. R. Par. n. 6848. Editio Veneta exstat 1494. f. MAITT. tum 1498. fol. TREW. 1523. f. LIND. Papiæ 1518. f. TREW.

BARTHOLOMÆI de BURGIS in *aphorismos* cura citat comm. S. CHAMPIER.

JACOBI de FORLIVIO *in Aphorismos Hippocratis & in* GALENI *commentarios expositio & quæstiones per Christophorum de Castanea* Papiæ 1488. fol. MAITT. Papiæ 1501. f. TR. 1512. folio parvo. Venet. 1495. f. MAITT. 1501. f. 1547. f. TR. 1556. 4. TREW. Codex MS. est in B. Taurin.

Particulæ VII. Aphorismorum HIPPOCRATIS *cum duplici translatione antiqua &* THEODORI GAZÆ *cum expos.* GALENI *ac comm.* JAC. FOROLIVIENSIS *& additionibus* MARSILII *cum quæstionibus labore* HIERONYMI POMPILI de OLEARIIS Venet. 1508. f. TREW.

ANTONII BENIVENII *comm. in Hippocratis Aphorismos* Florent. 1507. 4. HOTTON.

LAURENTII LAURENTIANI *comment.* Florent. 1494. f. TREW.

PAULI GRISIGNANI in APHORISMOS HIPPOCRATIS Expositio Salern. 1544. fol. LIND.

ANTONII MUSÆ BRASSAVOLI, Ferrariensis, in l. *Aphorismor.* HIPP. *Commentarius* Ferrar. 1594. LIND.

EJ. *in octo libros Aphorismorum Hippocratis & Galeni commentaria & adnotationes* Basil. 1541. fol. RIV. Venet. 1721. 4. Vienn. 1726. 8. cum indice FR. OCLERII. Priores septem sectiones octava auxit, ex reliquis collecta. Multum esse usum lego PHILOTHEI *Commentariis* GESNER in Bibl.

LEONH. FUCHSII *commentarii & adnotationes* in VII. *sectiones aphorismorum &c.* Basil. 1544. 4.*. Paris. 1545. 8.*. Lion 1558. 8. TR. Et in HIPPOCRATEM & *in* GALENUM commentatur. BRASSAVOLAM sæpe refutat, GALENO plurimum usus.

J. MORISOTI *Hippocratis Aphorismorum genuina lectio & fidelis interpretatio* Basil. 1547. 8. si commentarii sunt GUNZ.

FORESII HIPPOCRATIS *Aphorismi commentariis illustrati* Francf. 1551. 8. 1554. 8. TR.

HIERONYMI THRIVERII *Commentarius in aphorismos Hippocratis* Lion 1551. 4. FALC.

Et prius in librum I. *Commentarius* Antwerp. 1538. 4. LIND.

HIPP. *aphorism.* gr. lat. G. PLANTIO interprete cum notis J. LYGÆI Paris. 1551. 16. LIND. Genev. 1580. 16. BUR. FALC. Lion 1582. 16. LIND. Genev. 1590. 8. LIND.

ID. *digesti secundum locos congruentium materiarum cum expositione* GALENI *ad singulos aphorismos & sententiis Celsi* Lion 1555. 12. TR. Conf p. 45.

EJ. *Selectæ sententiæ interprete* G. PLANCIO. GAL. *commentarii adnotationibus illustrati*, idem puto liber, Lion 1573. 12. TR. Conf. p. 45.

Iterum

Iterum a PLANTIO illustrati cum GALENI & MARINELLI *commentariis* Venet. 1582. 12. TR.

Et GUILIELMI PLANCII *aphorismi* HIPPOCRATIS *latinitate donati, & paraphrasi illustrati* Genev. 1595. 12. LIND.

HIERONYMI CARDANI *commentaria in VII. libros aphorismorum* Basil. 1564. fol. TREW. Patav. 1653. 4. *. Fusissimus commentarius. GALENUM grammaticum vocat, qui in HIPPOCRATE quærat quæ carpat, & fere ubique contendit, male interpretem egisse. Sed etiam LEONICENUM HIPPOCRATEM non intellexisse. Conf. CARDANI opera.

J. MYRICA *paraphrasis in* HIPP. *aphorismos* Basil. 1556. 8. LIND.

BENEDICTI VICTORII *commentarii ad* HIPPOCRATIS *aphorismos* Venet. 1556. 4. HOTTON. TR.

FR. VALLESII *in aphorismos* Hipp. *comm.* Complut. 1561. 8. Colon. 1589. f. TR. edente P. AYROLDO MARCELLINO Paraphrasticus.

NIC. HAUTPAS *aphorismi* HIPPOCRATIS *luculentissimis enarrationibus illustrati* Duaci 1563. 4.

CHRISTOPHORI a VEGA *commentarius in librum aphorismorum* HIPPOCRATIS signatus Antiguerae 1563. 8. *. tum Lion 1570. 8. Ex genio seculi & priscorum. In operibus omnibus Lion 1576. f. 1586. f. 1626. f.

JUVENALIS LEVERONII in HIPPOCRATIS *aphorismos lucubrationes* Montisregii 1565. 4. LIND.

JAC. HOLLERII in HIPPOCRATIS *aphorismos, comm. scholiis ex* DURETO *sumtis auxit* J. LIEBAULT Paris. 1579. 8. 1582. 8. TR. 1644. 8. GUNZ. Francof. 1596. 8. TR. 1597. 8. TR. 1646. FALC. 1652. 8. RAST. Genev. 1583. 8. *.

Scholia in eum commentarium JOHANNIS LIEBAULT Paris. 1583. 8. B. BODL. an seorsim edita? Cæterum HOLLERIUS magnus HIPPOCRATIS admirator, nonnulla interspersit sibi visa.

CLAUDII CAMPENSII *adnotationes in* HIPPOCRATIS *aphorismos cum apologia in* GALENUM *& animadversiones naturales in* ARISTOTELEM Lion 1579. 8. TR.

SALVII SCLANI *commentarii in aphorismos* HIPPOCRATIS Venet. 1579. 4. L. 1583. 4. LIND.

THEODORI BELLEI in HIPP. *aphorismos comment. I.* Panormi 1571. 4. LIND.

J. BUTINI *breves expositiones ex* GALENI *fere commentariis sumtæ* Lion 1580. 12. Genev. 1625. 12. TR. Conf. p. 45.

DANIEL LAPHANGINI in HIPPOCRATIS *aphorismos dialogus* Venet. 1586. 4. L.

JOH. MARINELLI HIPP. *aphorismi* N. LEONICENO *interprete* Venet. 1583. 12. TR. 1593. 12. ID.

J. ZECCHII *in aphorismos Hippocratis* Bonon. 1586. 4. HOTTON.

J. VISCHER *Aphorismor. Hipp. brevis enarratio* Tubing. 1591. 4. LIND. Lego alibi.

EJ. *aphorismi* ex HIPPOCRATE ib. 1569.

RODERICI a FONSECA *in VII. libros aphorismorum Hippocratis commentaria: in singulos aphorismos adnotationes* Venet. 1596. 4. LIND. 1608. 4. 1621. 4. RICH. 1628. 4. HOTTON. Patav. 1708. 4. maj. PL.

ANNIBALIS BUFALI *aphorismorum Erometaphrasis* Messan. 1605. 8. MONGIT.

J. VIGIER *aphorismes d'Hippocrate rangés & disposés avec notes* Lion 1605. 16. RAST. 1620. 12. 1666. 12. BUR.

PAULI OFFREDI *commentt. in aphorismos* HIPP. Genev. 1606. 12. *.

CONSTANTINI LUCA *expositio in* HIPP. *aphorismos* Ticin. 1607. 4. B. BODL.

J. HEURNII sunt HIPP. *aphorismi brevi enarratione fidaque interpretatione illustrati, cum historiis, observationibus cautionibus & remediis selectis* Leid. 1607. 12. TR. 1609. 12. & 4. Lond. 1623. 12. Haag 166 . 12. Jen. 1677. 12. 1690. 12. TR. Rudolfstatt 1666. 12. TR. Amst. 1688. 12. *. Ex melioribus, passim de suo additis consiliis clinicis, & curationibus propriis.

JACOBI FONTANI *Commentaria in omnes aphorismos* HIPPOCRATIS Paris. 1608. 12. L. Genev. 1613. 4. L.

HIPPOCRATIS *aphorismi* (ex vers. LEONICENI) 1647. 12. TR. cum notis J. MANELPHI Rom. 1623. 16. BUR.

HIER. MERCURIALIS *in omnes* HIPP. *aphorismos prælectiones Patavinæ a* MAXIMILIANO MERCURIALI H. F. publicatæ, cum PANCRATII MARCELLI *notis marginalibus* Bonon. 1619. f. LIND. Lion 1621. 4. LIND. 1631. 4. HOTTON. Foroliviis 1625. f. LIND.

MATTHIAS NALDIUS *in Hippocratis aphorismos* Rom. 1617. 4. FALC. 1657. 4. TR.

PETRI ANDR. CANONHERII *in VII. sectiones aphorismorum interpretationes* Antwerp. 1617. 4. LIND. 1618. 4. TR.

EMAN. STUPANI *commentt. in aphorismos Hippocratis* Basil. 1615. 8.

Cum notis J. KNOBLOCH Norib. 1641. 8. B. Tig.

Cum brevi commentario GUIL. ODRY Paris. 1634. 12. BUR. Conf. p. 42.

PAULI CIGALINI *lectiones in* HIPPOCRATIS *aphorismos* Novicomi 1653. fol. SMITH.

PETRUS

Petrus Castellus *in aphorismos* Hipp. Macerat. 1648. 4. Hotton.

Georgii Morales, P. Pisani, *commentaria in* Hippocratis *aphorismos* Venet. 1648. 4. *. Aphorismos inter se connectere conatur. Pro commentario Galeni. Addit & scholarum opiniones.

Ejusd. *ars parva s. aphorismorum sect. VII. quibus ordine resolutivo universam medicinam ab ipso Hippocrate tradi demonstratur* Venet. 1653. 12. Gunz.

Car. de S. Germain *Hipp. aphorismorum methodica praxis in 4. partes divisa* Paris. 1650. 12.

Guid. Antonii Albanesii *aphorismorum Hippocratis expositio Peripatetica* Patav. 1649. 4. Tr.

Conrad. Dieterici *Hippocratis aphorismi illustrati* Giess. 1655. 4. Gunz. 1656. 4. bis Tr. Ulm 1661. 4. Tr. 1665. 4. L. Slesvic 1661. 4. Tr.

Car. Valesius de Bourgdieu (diversus a Franc. Valles.) *in aphorismos Hippocratis* Rom. 1659. fol. Hotton.

Alium titulum lego, *Aphorismi prognostici in febribus acutis* Gunz.

Versibus græcis & latinis ab Ant. Hommerio Paris. 1660. 8. Tr.

A. Cabotin *commentaire en vers sur les aphorismes d'Hippocrate* Paris. 1665. 12. Bur.

Lazare Meyssonnier *les aphorismes d'Hippocrate traduits en françois avec un melange de paraphrase & d'éclaircissemens ez lieux obscurs & la clef de cette doctrine par le moyen de la circulation du sang &c.* Lion 1668. 12. Bur.

Levini Fischer *genuina aphorismorum resolutio* Halberstatt 1656. f. 1680. 8. Lind.

Lucas Verhoofd *aphorismorum novæ interpretationi adjecit loca parallela ex* Hippocrate *collecta* Utrecht 1675. 12. Conf. p. 42.

Michael Rucker *Comm. in* Hippocratis *aphorismos* Ulm 1676. 4. edente G. H. Welsch.

Petri Guichardi *commentarius in* Hipp. *aphorismos* Ulm 1676. 4. cum priori.

Pauli de Sorbait *commentaria & controversiæ in omnes aphorismos* Hippocratis Wien 1680. 4. vide Sorbait.

Franc. Dominici Barisani *magnus Hippocratis medico moralis ad utramque corporum atque animarum salutem per genuinam eorum expositionem accommodatus* Turin 1682. 4. Gunz.

Aphorismes d'Hippocrate avec des éclaircissemens Lion 1684. 12. Houss.

LUC. TOZZI *in Hipp. aphorismos Commentaria in duas partes distributa* Neapoli 1693. 4. GUNZ. & in *operibus omnibus* *.

FRID. SCHRADER *theses medicæ ex illius prælectionibus publicis in aphorismorum Hippocratis sectiones VII. annotatæ* Helmstatt. 1693. 1694. 1695. 4. GUNZ.

MARTINI LISTER *aphorismi Hippocratis commentariolo illustrati* Lond. 1702. 8. GUNZ. 1703. 12. *. Tubing. 1744. 12. Conf. p. 42. Non dissimulat editor quam infirma aliqua præsagia sint. HIPPOCRATEM ex nupera theoria illustrat, aliquas adnotationes proprias addit.

DU FOUR *aphorismes d'Hippocrate avec de nouvelles explications & plusieurs observations de pratique sur les maladies* Paris. 1703. BUR.

J. FRANC. LOEUW *nova & vetus aphorismorum Hipp. interpretatio* Francof. 1711. 4.

HIPPOCRATIS *aphorismi ad mentem ipsius, artis usum & corporis mechanismi lationem expositi* (HECQUET) Par. 1724. 12. 2. vol. Neap. 1731. 4. TR. Conf. p. 42.

Gallice Paris. 1727. 12. 2. vol.

J. JAC. FICK *aphorismi Hippocratis notis illustrati* Jen. 1729. 8. *. Habet etiam proprias observationes, suo loco laudandas.

M. de PINEDO *commentarius in aphorismos Hippocratis* Amsterd. 1735. 8.

CONR. SPRENGELS *explanations and references ... and the sentences of Celsus* London 1735. 8.

J. de GORTER *medicina Hippocratica exponens aphorismos Hippocratis* Amsterd. 1739. ad 1742. 4. PL. Huc puto facere.

J. TIMM *Anmerkungen zu den aphorismis* (paraphrasticus commentarius) Brem. 1744. 8. *.

ANNÆ CAROLI LORRY editio cum CELSI locis parallelis, indice LUCÆ VERHOOFD, locis parallelis ex BOERHAAVII commentariis & notulis propriis Paris. 1759. 18. Conf. p. 43.

ANDR. PASTÆ HIPPOCRATIS *aphorismi & præsagia* Bergomi 1762. 12. *. Contra MARTIANUM defendit, aphorismos verum scriptum esse HIPPOCRATIS, non centonem ex ejus operibus collectum. Practica varia addit, propriæ etiam familiæ historiam. Conf. p. 37.

HIPPOCRATIS *aphorismi notationibus variorum illustrati. Digessit & indices addidit* J. CHRIST. RIEGER Haag 1767. 8. 2. vol. Non satis Græcus auctor philologicis notis potuerat abstinuisse. Cæterum ex numerosis aphorismorum interpretibus collegit, quæ sibi utiliora viderentur. Loca indicat operum Hippocraticorum, ex quibus quisque aphorismus decerptus fuit, tum similem CELSI locum.

Excerpta

Excerpta eorum, quæ ſuper Hippocratis aphoriſmos ſcripta ſunt Burdigalæ 1524. fol. N. ANT.

Codex M. VINCENTII MICHAELIS GIL. citatur.

Alius ſecundus Codex Hiſpanicus PASCASII FRANCISCI VIRREY Y MENNOL.

Qui ſequuntur ſcriptores, aliquam tantum partem aphoriſmorum interpretandam ſibi ſumſerunt.

Anonymi in 25. *Hippocratis priores aphoriſmos interpretatio* B. R. Par. n. 6858.

Anonymi in I. L. aphoriſmor. ib. n. 7101.

In nonnullos aphoriſmos ib. n. 2316.

MATTHÆI CURTII *in ſecundam particulam aphoriſmorum* B. R. Par. n. 6852.

JANI CORNARI *oratio in dictum Hippocratis vita brevis ars longa* Jenæ 1557. 12. GUNZ.

J. B. MONTANI in L. I. *lectiones* Venet. 1553. 8. TR.

In L. II. ib. 1554. 8. TR.

JULII ARGENTERII in L. I. & II. *aphoriſmorum commentarius* in Oper. omn. Francof. 1610. f.

TH. PARACELSI *explicatio ſectionis I. aphoriſmorum, quatuor primorum ſecundæ & novem poſteriorum quintæ.* In opp. omnibus Francof. 1583. 4.

EJ. *Erklärung über etliche Aphoriſmen* Cöllen 1567. 4.

SEBASTIANI AUSTRII *Hippocratis aphoriſmi puerorum morbos enarrantes* Baſil. 1540. 8. *.

In *aphor.* 22. *ſect. I.* MICHAELIS SERVETI *comm. cum l. de ſyrupis* Pariſ. 1537. 8. *.

ANTONII LUDOVICI *expoſitiones aliquot in aphoriſmos* HIPPOCRATIS Olyſſipone 1540. fol. 1543. f. LIND.

Quarti aphoriſmi vera lectio & in eundem GALENI *enarratio* JUSTO VELSIO *interprete* Baſil. 1543. 4. *.

DONATI a MUTIIS *in interpretationem* GALENI *ſuper* 14. *aphoriſmos dialogus* 1547. 4. BB.

ODDI de ODDIS *interpretatio in primam ſectionem* Patav. 1564. 8. LIND.

Et in I. & II. *ſectionem* Venet. 1572. 8. Patav. 1589. 4. LIND.

PETRI CRISPI *comm. in L. I. aphor.* Rom. 1575. 4. L.

SALVII

SALVII SCLANI *in primum L. aphorismorum* HIPPOCRATIS *commentaria* Venet. 1583. 4. An differt a libro p. 53.

EJ. *apologia ad* J. ALTIMARUM *quod ea quæ dixit in* ALTIMARUM *in comment. aphorism. sint verissima* Venet. 1584. 4. GUNZ.

J. ZECCHII *in primam sectionem aphorismorum dilucidissimæ lectiones* Bonon. 1586. 4. GUNZ. Nonne idem qui p. 54.

FABRITII (forte FABII) *Prælectio de catena aphorismorum I. sectionis* Venet. 4. LIND.

J. STEINMETZ *de morbis Hipp. hiemalibus ad Aph. III.* 23. Lipf. 1694. 4. PL.

ALFONSI BAROCCII *in primam aphorismorum sectionem dilucidissimæ lectiones* Ferrar. 1593. 4. MAZUCHELLI TR.

SANCTORII SANCTORII *comm. in I. Sectionem aphorismorum* Venet. 1629. 4. RIV. 1660. 4. L. Multum eruditionis GALENICÆ & HIPPOCRATICÆ. Multa etiam SANCTORIO propria. HIPPOCRATIS aphorismos lectorem fallere posse, nisi certo ordine legantur, quem GALENUS indicaverit.

HIERON. CAPIVACCII *comm. in sectionem I. aphorism.* In opp. omnibus Frf. 1603. fol.

AMBROSII NONNII *commentaria in tres libros aphorismorum* HIPPOCRATIS. Conimbricæ 1600. fol. LIND.

CHRISTOPHORI CACHETI *comm. in I. sectionem aphorismorum* Tull. 1612. 8. FALC.

PROSPERI MARTIANI *expositio in Hipp. aphorism. XXII. sect. I.* B. BODL. Rom. 1617. 4.

MARSIGLI CAGNATI *expositio in aphorismum 24. sect. II.* Rom. 1591. 4.

EJ. *in aphorismum XXII. Sectionis I.* ib. 1619. 8. FALC.

ANTONII PEREZ, Lusitani, *suma breve de algunas sentencias de Hippocrate* Complut. 1575. Saragossa 1613.

J. MANELPHI *responsio brevis ad annotationes* P. MARTIANI *in commentationem* M. CAGNATI Rom. 1621. 8. GUNZ.

AETII CLETI *defensio interpretationis* MARS. CAGNATI ib. 1621. 8. GUNZ.

ANTONII COELII *comm. in L. I. aphorismorum Hippocratis* Messan. 1618. 4. LIND.

HIPPOLYTI OBICII *commentarius in duos primos aphorismos* Vicent. 1618. 4. LIND.

CL. SALMASII *interpretatio aphorismi 79. Sect. IV. de calculo: acc. epistolæ* BEVERVICII *quibus respondetur* Leid. 1640. 8. *. V. Bibl. Chir.

J. BEVERWYCK *exercitatio in aphor. IV. 79. de calculo* Leid. 1641. 12. PLIN.

PETRI CASTELLI in HIPPOCRATIS *Aphorismos I. libri* Maceratæ 1648. 4. BURKH.

GEORG. FRID. LAURENTII *exercitationes in nonnullos minus absolute veros* HIPP. *aphorismos* P. I. Hamburg 1647. 4. *.

EJUSD. LAURENTII *exercitationes in nonnullos Hipp. aphorismos* Hamb. 1653. 8. An differt.

PAULI CIGALINI *in aphorismorum Hipp.* L. I. & III. *Lectiones* Novicomi 1653. fol. GUNZ.

GABRIELIS FONTANI *aphorismi* HIPPOCRATIS VII. 15. *apologeticon, quo vera Galenistarum doctrina circa pleuritidis ideam & curationem defenditur adversus Helmontium* Lion 1657. 4. LIND.

J. WITTIG *prægnans Hippocratica ad aph.* IV. I. V. 29. Basil. 1661. 4.

GERONIMO PARDO *tr. del vino aguado i aqua envinada selu el aphorismo* 56. *de la Section* VII. Valladolid 1661. 4. C. de V.

RUD. WILH. KRAUS diss. *de alvi fluxu deducta & concinnata ex* HIPP. I. *aph.* 6, *ubi dicitur Ructus acidus bonus in diuturnis intestinorum levitatibus, qui prius non erat* Jen. 1674. 4.

FRID. SCHRADER *in aphorismorum Hippocr. Sectionem* IV. Helmstatt. 1695. 4. PL. Conf. p. 54.

JAC. PANCRAT. BRUNO *methodus medendi cum subcontrarietate ad* II. 22. Altdorf. 1680. 4.

EJ. *de vomitoriorum & purgantium temporis delectu ad* IV. 4. ib. 1698. 4. PL.

EJ. *de natura methodi therapeuticæ scopum per contraria generatim observante ad aphor.* IV. 28. Aug. Vind. 1703. 4. *.

EJ. *de vomitionis commodo in quibusdam ægris sine febre ad* HIPP. *aphor.* IV. 17. Altdorf 1700. 4. PL.

EJ. *de hieme in lientericis vomitus impedimentum præbente ad aphor.* IV. 12. ib. eod. ann. PL.

EJ. *de retrimentorum corporis humani coloribus variam in ægrotis significationem præbentibus ad* IV. 21. ib. 1702. 4. PL.

EJ. *de periculo majori aut minori in febribus continuis ex Hippocratis Aphor.* IV. 43. ib. 1707. 4. PL.

EL. RUD. CAMERARII *obex curationis morborum tam frequens quam gravis, occasione* HIPPOCRATICI *aph.* II. 52. Tubing. 1691. 4.

GEORG ERN. STAHL *diagramma de veræ προεξευκρισεος medicæ practicæ vera dignitate,*

dignitate, vero in acutis fundamento, occasione aphorismorum 22 & 24. *Sect. I. & Aphor.* 29. *Sect. II.* Hall. 1707. 4.

Ej. *theses theoretico practicæ in I. Sect. aphor.* Hall. 1714. 4. Pl.

Laur. Heister *de morbis adolescentum & puerorum ad aphor. III.* 29. Helmst. 1722. 4.

J. Frid. de Pre' ad Hipp. *aphorism.* I. 1. Erford. 1722. 4.

Et *de cibatione reconvalescentium ex* Hipp. *aphor. II.* 17. ib 1724. 4.

Ej. *de tempore quando & quare movendum in morbis ad* Hipp. II. 29. 30. ib. 1725. 4.

Ej. *quod citius moriantur obesi quam graciles ad* II. 49. ib. 1724. 4.

Ej. *de caute dandis purgantibus diebus canicularibus ad* IV. 5. ib. 1724. 4.

Leonardi Ferdinandi Meisner *de evacuationibus humorum hæmorrhagicis & purgativis ad* Hipp. *aphor.* 2. *Sect. I.* Prag. 1725. 4.

Henr. Jac. Stuven *de reliquiis post crisim secundum aphorismum II.* 12. Jen. 1727. 4.

J. Andr. Fischer *de lassitudine spontanea acutorum prænuntia ad* II. 5. Erf. 1721. 4.

Ej. *certissima febrium prognosis ex* IV. 69. &c. 1722. 4.

J. Junker *de prognosi Hippocratis quod febris solvat apoplexiam* Hall. 1734. 4.

Ern. Alb. Kloekhof *de frigidis nervorum systemati inimicis ad ductum aphorismi* XVIII. *Sect.* V. Leid. 1736. 4.

J. Henr. Schulze *de refectione celeri per alimenta humida ad* II. 11. Altdorf. 1728 4.

Ej. *de morbis verni temporis ad III.* 20. Hall. 1738. 4.

Barth. Henr. de Moor *in aph.* VI. 28. *Eunuchi neque podagram patiuntur neque calvescunt* Leid. 1736. 4. Pl.

Henr. Battus *ad aphor. Hippocratic.* 33. Sect. VI. Leid. 1738. 4. Pl.

Joach. v. Arum *expositio aphorismi Hippocratici* 16. *Sect.* V. Leid. 1738. 4. Plin.

Chr. Rodberg Friis *de morbis senum secundum III.* 23. Hafn. 1739. 4.

Henr. Balthas. Kæks *in aphor. VI.* 33. Leid. 1738. 4. Pl.

El. Andr. Buchner *monita quædam practica circa noxium & salutarem usum lactis juxta V.* 64. Erfort. 1739. 4.

Chr. Gottfr. Stenzel *de feminis ex Coi effato aphor. VI.* 28. 29. 30. *morbo articulari immunibus, immunitatis hujus jam expertibus* Witteb. 1743. 4.

Abr. Vater *de lienis prolapsione ad locum vexatum* Hipp. *Sect. II. aphor.* Witteb. 1746. 4.

Ad aphorismorum intelligendum sensum etiam pertinent.

BENEDICTI BUSTAMANTE PAZ *methodus in septem* HIPPOCRATIS *aphorismis ab* HIPPOCRATE *observata, qua & meliorem librorum ordinem, & argumenta & schemata declarat* Venet. 1550. 4. TR. Paris. 1550. 16. L.

BASSIANI LANDI *præfatio in aphorismos Hippocratis* Patav. 1552. 8. *. Ejus L. codex est Vindobonæ LAMBEC II. p. 838.

FRANCISCI FOGEROLE *methodus in VII. aphorismorum libros ab* HIPPOCRATE *observata omnibus seculis inaudita* Paris. 1612. 4. L.

RUDOLPHUS MAGISTER *aphorismi Hipp. 22. interpretatione ac methodo exornati* Paris. 1613. 12. L. Sed conf. p. 42.

Lego etiam titulum HIPPOCRATIS *doctrina, aphorismi, leges, judicia &c.* auctore RUD. MAGISTRO ib. 1613. 8. RAST.

MARINI CURÆI de la CHAMBRE *novæ methodi pro explanandis* HIPPOCRATE & GALENO *specimina. Authoris ratio explanandi aphorismos Hippocratis* Paris. 1655. 4. L.

MARCENAI *arrangement des principaux aphorismes d'Hippocrate pour gouverner les malades* ib. 1719. 8. FALC.

Compendium eorum, quæ super aphorismos Hippocratis scripta sunt Bourdeaux 1524. fol.

Præter JULIANUM & LYCUM, contra aphorismos HIPPOCRATIS dixerunt

LEONARDUS a CAPOA *singulatim in Raggionamento* 4. Neapoli 1681. 8.

ALOYSIUS SINAPIUS *de vanitate, falsitate & incertitudine aphorismorum* HIPPOCRATIS Genev. 1697. 8. in parte II. Paradoxorum.

Hactenus etiam huc facit J. YONGE *in wounds of the brain proved curable* Lond. 1675. 12.

BERNARDINUS GENGA *in commentariis ad Hippocratis aphorismos ad chirurgiam spectantes* ib. *Bibl. Chir.* p. 406.

§. XIX. OPERA A PLERISQUE ACCEPTA.

HIPPOCRATIS l. περι αερων υδατων και τοπων pene ab omnibus receptus est. PALLADIUS habet, & EROTIANUS, & MERCURIALIS, & olim ARISTOPHANIS SCHOLIASTES (*a*), & ATHENÆUS L. II. Scrupulum movere posset, quod auctor se ubique Europæum dicat, & ab Asiaticis hominibus distinguat, cum mihi Insula Cos ad Asiam videatur pertinere. Conf. p. 29. Eadem tamen aliqua in l. *de aere aquis & locis*, in *aphorismis* inque *prænotionibus* repeti, GALENI est adnotatio (*b*).

(a) SUIDAS II. p. 142.
(b) *Diff. respir.* III. c. 9.

In eum, ut in Hippocraticum GALENUS commentatus est, tribus perbrevibus commentariis (*c*) amissis.

Codices exstant MS. Græci in B. D. MARCI. In B. R. Par. n. 2146. 2254.

Latini in B. R. Par. n. 7027.

Arabici in B. R. P.

Editiones sunt Graecæ.

Paris. 1536.

Græco latina Basil. 1529. 4. TR. GUNZ. curante J. CORNARIO cum l. de *flatu*.

Paris. 1542. 4. BB. cum nonnullis J. CORNARII, Græco textu ex latino completo.

LUD. SEPTALII in L. HIPP. &c. *commentarii V.* Francof. 1590. fol. 1645. fol. Leid. 1658. 12. Collectanea & paraphrasis.

HIERON. CARDANUS *cum commentariis* Basil. 1570. fol.

Cum comm. ADRIANI ALEMANNI Paris. 1557. 8. RAST. ASKEW. 1575. 8. FALC.

LAZARI a SOTO *animadversiones & commentt.* Madrit 1589. fol.

CAMILLI FLAVII in HIPP. *de aere aquis & locis paraphrasis* Venet. 1596. 4. Verissimus titulus.

J. MARTINI *cum commentariis* Paris. 1646. 4. ASKEW. FALC. 1660. 4. GUNZ. An græce & latine, nam non vidi.

Cum ANTONII PASIENI *interpretatione* Brix. 1574. 4.

Latine in collectione operum RHAZEI Venet. 1497. fol.

Latine ex JANI CORNARII versione cum notis FOESII Leid. 1658. 12. TR.

Gallice par J. B. DAMASCENE Paris. 1662. 4. & inter opera a DACERIO versa ib. 697. 12. * cum notis.

Italice in Tomo II. itinerum RAMUSII.

Arabice ex versione HONAIN B. *Scorial.* n. DCCCLII. HERBELOT p. 209, 965.

Anglice cum comm FRANCISCI CLIFTON Londin. 1734. 8. Sermonum divisiones in meliorem ordinem redegit, notas addidit, & THUCYDIDEAM pestis historiam.

BA CII BALDINII *comment.* Florent. 1586. 4. GUNZ.

BALDUS BALDUS. Ej. in HIPP. *textum 23. de aere aquis & locis diss. iatro physica &c. in qua de calculorum ortu & aquæ Tiberis salubritate agitur* Rom. 1637. 4.

J. COSTÆUS in *Miscell. II.* in locum hujus operis HIPPOCRATICI commentatus est.

Cæterum

(c) *L. propr.*

Cæterum l. *de aeribus aquis & locis* ſtylus omnino eſt, qualem ab HIPPOCRATE exſpectes. Varia autem libri eſt materies. De civitatum ad ventos expoſitione & ejus effectis, quos juſto conſtantiores facit. Aeri in univerſum nimium tribuit. De aquis. Non omnes convenire omnibus, aliquas petroſas deteriores eſſe, meliores quæ ex terreis collibus fluunt. Ut ex limo aduſto veſicæ calculus generetur. Morbi qui ſingulam anni tempeſtatem ſequuntur. Vere ſicco poſt pluviam hiemem feminas omnes abortare: dyſenteriam vernum morbum eſſe, quæ quidem a nupera experientia differunt. De regionum Aſiæ, Europæ, Scythiæ relatione ad hominum temperamenta, ad morbos. De Scytharum eviratione: de abſona curatione per venæ ad aures inciſionem. Macrocephali qui ad Phaſim habitant. Hydroceles meminit.

L. περι φυσιος ανθρωπου a nonnullis GALENI ævo POLYBO tribuebatur (*d*). Primam partem, quæ ab HIPPOCRATICA ſapientia recedat, GALENUS rejicit: partem quæ de cibis agit conjungit, cum (*e*) l. *de victu acutorum*. Editiones vide in *B. Anat.*

Multa eſt in hoc brevi libello varietas. De quatuor humoribus, qui per ſua tempora dominantur, & a certis medicamentis trahuntur. De ortu morborum epidemicorum, quem ab aere repetit, neque a cibis vult pendere, quam quidem partem GALENUS pro ſpuria habet. Hieme pituitam augeri. Inde redit ad morbos, ad tabem, ad puris per urinam, per alvum deceſſionem, ad febres, earum a varia bile originem, ut quartana ſit ab atra bile, quotidiana & tertiana a flava, hæc ab uberiori &c. Tubercula in vena craſſa habet. In principio MELISSUS citatur, raro certe in HIPPOCRATE exemplo.

L. περι τοπων των κατ' ανθρωπον ſ. *de locis in homine* a RUFO, EROTIANO & CLERICO HIPPOCRATI tribuitur, rejicitur a MERCURIALI. Editiones paucæ ſunt, quas vide in B. ANAT., & perpauci codices MS. Materia miſta, multa anatomica, alia pathologica. Criſes, de febribus, de ulceribus, ſanguinis mictu. Adfectus articulorum, claudicatio, ancyloſis. Fluxio a frigore exprimente, calore admittente: de fluxionibus ſigillatim, quæ fiunt de parte corporis humani in aliam partem, & de metaſtaſi, de tabe a medulla ſpinali, de hydrope, arthritide, quæ mala omnia ad fluxiones pertineant. De fluxionibus in partes capitis, in oculos, earum curatione chirurgica per uſtiones. De fluxione bilis in pectus, de peripneumonia, pleuritide per acetum & mel curanda, de tabe, de ictero. De ventris morbis curandis per alvi purgationem. Hydropis & ſplenis tumidi curatio, iterum per uſtionem. Sicca pleuritis. Febres ortæ ab humore ſtagnante, ſeque recipiente ad locos minus reſiſtentes. Aliqua generalia conſilia. Medicinam certam eſſe artem, nihil indigam fortunæ.

L. περι χυμων a veteribus receptus fuit, a PALLADIO, ab EROTIANO, a

 ſcriptore

(d) GAL. *in comm.*
(e) *Fac. alim.* L. I.

ſcriptore lectionum Hippocraticarum, a GALENO, qui in hunc l. commentatus ſit (*f*). MERCURIALIS ad ſecundam claſſem rejecit.

Codices non rari ſunt. Græci in B. R. P. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2254. 2545. In B. DIV. MARCI. Venet. In Medicea BANDINI III. p. 72.

Prodiit Graece Pariſ. 1555. 4. *.

Græce & latine ib. 1555. 4. ASKEW. cum GALENI commentario.

Cum commentario PETRI GIRARDET ib. 1631. 8. *.

Deinde J. GODOFREDUS GUNZ recenſuit & recudi fecit, paraphraſin addidit, ut mentem obſcuri libri declararet Lipſ. 1745. 8. *.

HIPPOCRATIS l. *de humoribus* GALENI græce cum latina N. VIGOREI Melitenſis interpretatione Pariſ. 1555. 4. TREW.

Latine vertente J. B. RAZARIO Venet. 1562. 8. cum commentario GALENI B. TIG. & Cæſarauguſt. 1567. 4. cum aliis. Vertente F. CALVO cum aliis 1527. 12.

Poſſis ad genuinos referre, ob brevitatem & ſimilitudinem cum iis, quæ *in l. Epidemicorum* & in aphoriſmis reperiuntur, nam ad verbum in utriſque eadem legas: Sparſa autem hic omnia & diſſoluta ſunt. Ejuſdem omnino ingenii eſt cum libro *de locis*. Ut humores hinc & inde vergant. Signa morborum breviſſime. Leges medicandi communes. Dies critici. Vires in corpus humanum, quas ætas, anni tempeſtas, venti exercent. Exempla metaſtaſium, eadem quæ in Epidemicis. Hæmorrhoides corpus ab aliis morbis tutum præſtare.

Commentatus eſt GALENUS, verum MERCURIALIS eos, quos habemus, commentarios, non cenſet genuinos eſſe.

Ej. l. περι τροφης. Brevitate Hippocratica opera imitatur. GALENUS pro genuino habet opere, & quatuor commentariis illuſtravit, ejuſque locos cum HIPPOCRATIS nomine citavit. EROTIANUS inter Hippocraticos numerat: diſplicet tamen, quod arteriam a vena diſtinguat. CONRINGIUS ejuſdem facit auctoris cujus eſt l. *de humoribus*. Aliqua ad diætetica pertinent & ad phyſiologica. Signa morborum & differentiæ. De noxis diminutæ perſpirationis. Reliqua vide in B. ANAT (*g*).

L. περι διαιτης οξεων, aliis etiam cum titulis veteribus innotuit, περι πτισανης, & περι κνιδιων δοξων. Tres partes priores GALENUS pro authenticis habuit, quartam pro adſuta a diſcipulis, & HIPPOCRATE parum digna (*h*), etſi hic l. jam ERASISTRATI tempore innotuerat. Cum titulo περι πτισανης ab ATHENÆO (*i*) & EROTIA-

(f) *Libr. propr.* L. I. c. 6.
(g) T. I. p. 18.
(h) *Comm.* IV. in eum l. Neminem auſum eſſe negare *diff. reſp.* III. c. 8.
(i) Citat ATHENÆUS L. I. librum HIPP. de *ratione victus*, quem alii de morbis acutis vocent, alii de Gnidiis ſententiis.

EROTIANO recensetur, cum nomine contra *Cnidias sententias* a CÆLIO (k). MERCURIALIS pariter pro vero HIPPOCRATIS opere habet, neque ab eo judicio recessero. Fuerunt tamen, qui ante ATHENÆUM non partem solam, sed totum opus pro spurio haberent.

Codices numerosi reperiuntur. Græce in *B. R. Par.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2253. 2254. cum tit. de ptisana 2545. In B. D. MARCI. In MEDICEA, PLUT. LXXIII. & ap. BANDINI III. p. 144.

In B. *Vindobonensi* L. III. LAMBEC. VI. p. 85.

Latine versus fuerat a medico, qui VICTORI ROMANO dicaverat.

Latine, ut putes, exstat in B. CAIO GONVILL. *Cantabrigiensi* n. 959. 962. in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1134. & 1130, ut intelligo, in B. C. MERTON n. 689. in Coll. S. Trin. Dublin. n. 502. in B. A. PEMBROK. n. 2055. Latine certe in B. R. Par. n. 6868. 6869. 6870. 6871. 7029. 7030. A. 7036. 6846.

Hebraicus codex, versionis factæ ex arabicis HONAINI WOLF.

Græce, ut puto, editus est Paris. 1530. fol.

Libri primi commentariorum GALENI codex Græcus est in B. *Vindobonensi* LAMBEC. (*l*) & in *Medicea* (*m*).

Codex latinus in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1134. & 1130. in *Bibl. Coll. Merton.* n. 689. & 687. in *B. A. Pembrok.* n. 2055. in B. R. *Paris.* n. 7030. cum 4 ejus viri commentariis.

In *Articella* L. *de victu acutor.* prodiit a. 1483. & alius Lugd. 1505. 8. GUNZ. 1507. 8. ID.

Ex ANDR. BRENTII versione Lion 1506. 8. cum nonnullis CHAMPERII.

J. COPO vertente Paris. 1525. 12. HOUSS.

Cum THADDÆI expositione Venet. 1527. fol. BB. cum aphorismis & prognostico, & cum GALENI *commentariis* prodiit.

J. VASSÆO interprete Paris. 1531. fol. MAITT. 1543. 8. RAST. 1551. fol. HOUSSET. Lion 1565. 12. cum J. MARTINI adnotationibus.

PAULUS JULIARIUS latine edidit Veron. 1548. GUNZ.

Exstant quatuor libri in collectione RABELÆSII Lion 1543. 12. GUNZ. 1545. 12. GUNZ. Si ea latina est.

Epitomen

(k) De *vict. cur. acut.* CÆL. III. c. 19. I. c. 12. *tard.* L. IV. c. 3. Adde GAL. *fac. alim.* L. III. *vict. acut. comm.*

(l) L. IV.

(m) BANDINI III. p. 144.

Epitomen horum commentariorum scripsit SYMPHORIANUS CAMPEGIUS Lion 15.2. 8.

Commentarii scriptoris anonymi sunt in B. R. *Par.* n. 6846. 6869. 6870. 6871.

Expositiones THADDÆI prodierunt Venet. 1527. fol. LIND.

Commentatus est HIERONYMUS THRIVERIUS Lion 1552. 8. ut lego.

FRANC. VALESIUS Turin. 1590. 8. FALC.

J. HEURNIUS Leid. 1609. 4. * &c.

HIERON. MERCURIALIS Francof. 1612. f. GUNZ.

LUD. DURETI *commentarii* editi sunt Paris. 1631. 8. * cura PETRI GIRARDET, recusi a JUSTO G. G. GUNZIO, qui varia sed brevia addidit Lips 1745. 8. *. Tres priores commentarii a CHARTERIO recusi sunt, quartus ex versione VASSÆI, additus quem GIRARDETUS non ediderat.

H. CARDANI commentarii exstant in *oper. omn.* T. X. Lion 1663. fol.

Est inter MACKIANOS.

Ipse liber omni tempore magni factus est, qui veram curationem antiphlogisticam pleuritidis contineat, mulsam, hordei cremorem, venæ sectionem, oxymel. Nimiam inediam, jam ante Methodicos a nonnullis medicis improbatam, rejicit, & in principio morbi vult ægros victu ali pertenui, a quo sensim ad firmiora alimenta progressus fiat. Ptisanæ præparatio & utilitas. A consuetis cibis non facile recedendum. Morbo vigente debere victum tenuissimum dari. Pro potu aquam non valde laudat, etiam frigidam, etiam vinum. In pleuritide inferiora tenente alvum ducit. In libro quarto multa diversa miscentur. Morborum nonnullorum historiæ, pleuritidis, anginæ, choleræ, hydropis. Hunc acerrimis medicamentis curat, etiam interno cantharidum usu. Vomitum diæteticum, ut in ll. *de diæta*, ter quaterve in mense imperat. Alia ad victus rationem pertinentia. Lac asininum ad alvum ducendam.

§. XX. LIBRI MINUS RECEPTI.

Plerisque celebrioribus viris id accidit infortunii, ut avidi homines alienos labores eorum nomini inscriberent. HIPPOCRATES in tanta sua celebritate id infortunium non potuit effugere. Olim GALENUS (*a*) iis temporibus putavit aliena opera Hippocraticis fuisse adsuta, quibus Altalici reges Pergami, & PTOLEMÆI reges Ægyptii in libris colligendis & plenissima bibliotheca ornanda æmulatione quadam incensi fuerunt. Multæ ex his fraudibus tenebræ in verum censum HIPPOCRATICORUM operum atque placitorum effusæ fuerunt. Aliqua scripta, quæ tamen GALENI ævo nemo recipiebat, perantiqua sunt, ut per singula adparebit,

(a) In comm. ad l. de natura humana II.

rebit, sunt in quibus difficile fuerit judicium. Quare si istos libros a genuinis separandos censui, nolim ita meam opinionem sumi, tamquam certi firmique in sua sententia viri: sumi vero velim, tamquam sequentis id obscurum lumen, quod solum mihi superfuit.

OPKOC s. *Jurisjurandum*, parvus libellus, inter eos est, qui plurimos nacti sunt defensores, ut auctorem *lexici* HIPPOCRATICI, SPONIUM, MEIBOMIUM, & nuper Cl. GRUNERUM. Idem l. a SCRIBONIO (*a*) citatur, & a SORANO (*b*), a SUIDA primo loco inter HIPPOCRATICOS dictus, deinde ab auctore *commentariorum* ORIBASII. Eo etiam putant referri, quæ ARISTOPHANES de sacramento medico dixit. Idem ab EROTIANO receptus fuit, & GALENO dictus, sed ad tertiam classem a MERCURIALI rejectus est. Mihi videtur contra hunc librum facere, quod auctor jubeat calculi sectionem iis hominibus relinquere, qui peculiariter ei administrationi se dederint. Verum ex CICERONIS loco ostenditur, ejusmodi divisionem medicinæ HIPPOCRATIS ævo nullam fuisse, neque proprios a clinicis diversos chirurgos, ut hic liber post divisionem artis medicæ in tres artes scriptus esse videatur.

Formula vero est, qua novellus medicus ad honestum artis exercitium, adque debitam præceptoribus suis gratitudinem se adstringit.

Codices plusculi exstant, *Græci* in B. R. *Par.* n. 2047. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2148. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea BANDIN. III. p. 42. 102.

Arabice *Ketab alaiman*, cum commentario GALENI nobis ignoto, exstat ap. HERBELOT. p. 965.

Græce prodiit Basil. 1533. 8. BB.

Porro græce & latine, cura JOH. OBSOPOEI Francof. 1582. 16. cum aphorismis.

Græce & latine Paris. 1542. 4. & cum aliis MAITT. interprete J. GORRÆO.

Græce & latine Basil. 1538. 8. RIV. interprete THOMA LINACRO.

Gr. & latine apud MORELLUM Paris. 1557. MAITT. 1622. B. BODL.

Latine ex antiqua versione Venet. 1507. 8. cum aliis.

Ex ANDREÆ BRENTII versione Lion 1506. 8.

Latine CORNARO vertente, Basil. 1543. 4.

Curante P. BLONDELLO CALEXIO cum ecphrasi Paris. 1575. 4. MAITT. & in THES. BURMANNI IX. 4

Latine NIC. PEROTTO interprete Paris. 1514. 4. Basil. 1538. MAITT.

Recensente RABELÆSIO Lion 1543. 8. MEAD. si ea editio latina est.

Est inter MACKIANOS.

(a) In *epistolis*.
(b) In *vita* HIPP.

Gallice Lion 1552. 8. & versibus Gallicis redditus a MICH. la LONG Paris. 1637. 8. BUR.

Deinde ex versione DACIERII Paris. 1697. 12. *. cum notis.

Commentatus est in eum BLASIUS HOLLERIUS Basil. 1558.

Est inter ll. a ZWINGERO in tabulas redactos.

Commentatus est etiam J. HEURNIUS Leid. 1597. 4.

Et FR. RANCHINUS Lion 1627. 4.

PETRI MEMMII *commentarii* exstant Rostoch 1577. 8. BUR.

Et FRANCISCI de FRANCISCIS Genev. 1618. 8.

Et JAC. FABRICII Rostoch 16 4. 4. *.

Sed potissimum J. HENRICUS MEIBOM Leid. 1643. 4. * jusjurandum edidit cum amplis commentariis, Græca eruditione plenissimis, facientibus ad HIPPOCRATIS historiam, DEOS medicos, discipulos & initiatos, venena non exhibenda, mulieres non corrumpendas, abortivum non dandum.

In ejus *difficilem & vexatum locum* FRIDERICUS BOERNER disseruit Lips. 1751. 4. *. 1764. 4.

HENRICI MONANTHOLII, medici Parisini, commentarius circa annum 1606. scriptus, nunquam prodiit, quem G. PATINUS edendum receperat.

Νομος brevis itidem libellus: passim veteribus dictus, a MERCURIALI rejectus est. De institutione medica agit, & adparet eo ævo medicos vicos obire solitos fuisse, quod & HIPPOCRATI vitæ genus fuit.

Codices hujus libelli Græci exstant in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea III. p. 42.

Latinus in B. R. P. n. 6865.

Latine ex versione ANDREÆ BRENTII Lion 1506. 8.

Latine prodiit J. CORNARIO interprete Basil. 1543. 4. *.

STEPHANUS RODERICUS, Castrensis, in hunc librum commentatus est Romæ 1586. 4.

Et J. HEURNIUS Leid. 1597. 4.

J. STEPHANI *commentarius* prodiit Venet. 1653. fol.

Est etiam inter ZWINGERIANOS & MACKIANOS.

Gallice vertit D. DACIER.

Longior est liber περι αρχαιας ιητρικης s. *de veteri medicina*, idem manifesto spurius, ex H. MERCURIALIS etiam judicio, etsi ab EROTIANO nominatus est, & ad aliquem empiricum a CONRINGIO refertur. Manifesto enim post ARISTOTELEM scriptus videtur, cujus hypotheses, & quatuor potissimum qualitates, refutat, a quibus auctor *l. de vet. med.* negat morbos nasci, ut neque per ea, quæ his

his contraria sunt, morbi curentur. Multo plus valere ad morbos, & ad eorum curationem, humorem acidum, salsum, acerbum, amarum, secretos eos, iterumque commistos. Morbos ex humorum degeneratione fieri, dulcis in amarum & acidum: tum a figuris, cujus quidem figuræ ad morbos recipiendos facultatis mirifico exempla dat. De medicinæ primævo ortu subtiliter, & certe probabiliter disputat, a gravitate & brevitate HIPPOCRATIS idem alienissimus.

Codices Græci sunt in B. R. P. n. 2143. 2141. 2140. 2144. 2545.

In B. D. MARCI. In *Medicea* BANDINI III. p. 42.

Græce & latine prodiit Paris. 1642. 4. MAITT. & Paris. 1622. MAITT. cum notis J. GORRÆI.

Gr. & latine interprete J. GORRÆO Paris. 1544. 4. TR.

Est inter ZWINGERIANOS libros.

Per JANUM CORNARUM Latine editus est Basil. 1543. 4. *.

MICH. ANGELUS BLONDUS ejus l. epitomen dedit Rom. 1545. 8.

J. HEURNIUS breves notulas adjecit Leid. 1597. 4.

LUCII ANTONII PORTII exstat in eum l. *paraphrasis* Rom 1681. 12. BUR. excusus, & denuo Ultraject. 1703. 8. & in *operib. omnib.* Neapoli 1736. 4. *.

FLORENTII SCHYYL *pro veteri medicina l.* Leid. 1670. 12. *.

WILHELMI ten RHYNE *meditationes in textum* 24. l. *de veteri medicina* ib. 1672. 12. *. Hi libelli in anatomicis dicti sunt, & alterius sunt scopi, adque tuendam sectam SYLVIANAM potius pertinent.

Gallice vertit DACIER, & notas addidit, & prius MASSARD *de panaceis* Amsterd. 1676. 12.

Est in MACKIANIS.

EUSEBII SCHENK diss. *de iis quæ* HIPPOCRATES *tradit in proœmio comment. de veteri medicina* Jen. 1619. 4.

J. HENR. SCHULZE *de medico vehementer laudari digno ad dictum* HIPPOCRATIS *de veteri medicina* Hall. 1735. 4. *.

Libellum *de arte* solus nominat auctor *definitionum.* Perinde ut libellus, quem nuper diximus, totus versatur in ratiocinio, eo minus ad genuina HIPPOCRATIS opera referendus, quod recte sensit H. MERCURIALIS. Non bene a SUIDA antiquiori HIPPOCRATI GNOSIDICI F. tribuitur. Cæterum medicorum est apologia, quos defendit absque culpa esse, si quando ægros fatum abripuerit: vel ipsos enim peccasse ægros, vel morbum naturæ vires superasse; utrumque magis probabile fieri, quam peritum medicum in culpa fuisse. Qui absque medico sanantur, eos non ideo absque medicina sanari. Recte medicum desperato casu curando se abstinere. Excretorum manifestas qualitates nos de iis docere, quæ occulta in ægroto corpore geruntur.

Codices sunt Græci quidem MS. in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2144. 2148. 2253. 2254. 2545. & in B. D. Marci. In Medicea III. p. 42.

Prodiit curante J. Gorræo cum nonnullis aliis græce & latine cum notis & scholiis Paris. 1542. 4. 1584. 4. Tr. & 1622. B. Bodl. cum l. de veteri medicina.

Latine curante J. Cornario Basil. 1543. 4. *.

Inter Brentiana Lion 1506. 8. ut lego.

Est etiam inter Zwingerianos.

Et Heurnius notulas adjecit.

Inter Mackianos est.

Gallice vertit cum notis Dacier.

L. *de Medico* ad chirurgiam pertinet.

L. περι ευσχημοσυνης veteribus nusquam dictus, alienissimus est ab Hippocratis sententia. Medicum enim vult eumdem esse & philosophum. Medicum omnia sua auxilia debere parata habere. Quam medicos curam apud ægrum habere oporteat.

Codices sunt in B. R. *Par.* Græci n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146, tum 2545. 2254.

Si hoc titulo *officium medici* intelligatur.

In B. D. Marci. In Medicea III. p. 42.

Est inter libellos Zwingeri & Mackii.

Excursiones in eum dedit Andreæ Mongaglia in l. *de aquæ usu in febribus* Florent. 1700. 4.

Græce & latine cum amplo commentario edidit Georgius Matthiæ Leid. 1740. 4. *. Usus est collecta per multorum annorum labores a Crugero materie. In *prolegomenis* Cl. Editor historiam dedit philosophiæ Pythagoricæ & Hippocraticæ. Adnotationes etiam numerosas adspersit.

Latine prodiit Basil. 1543. 4. * cura J. Cornarii.

Est inter Mackianos.

Gallice cum notis edidit Andreas Dacier.

Παραγγελιαι, non dictæ sunt Galeno, nec veteribus. Principium tamen & finis Divi Senis gravitatem satis exprimit & brevitatem. Pertinet ad prudentiam medicam, ad rationem mercedis, medicamentorum & victus. Aliqua ad medicinæ generalia. Ratiociniis non opus esse.

Est inter eos, in quos Zwingerus commentatus est, & J. Heurnius, & inter Mackianos prodiit.

Latine J. Cornarius edidit Basil. 1543. 4. *.

Codices exstant MS. Græci in B. R. *Par.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545.

Librum

Librum περι φυσων. MERCURIALIS accenset secundæ classi: ab EROTIANO admissum. Mihi videtur remotissimus a theoria HIPPOCRATIS, potissimum in catarrhis, si cum l. *de locis in homine* comparaveris. Totus etiam est in ratiociniis, eloquens & boni ordinis scriptor. Ex unico principio totam suam hypothesim deducit, morbosque ab aere aliena in loca illapso derivat. Ab iis, non a bile, febres deducit.

Codex græcus exstat in B. D. MARCI. In Medicea BANDIN. III. p. 44. tum alii in B. R. P. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2253. 2545.

Latine B. R. *Par.* n. 7023. 7:63.

Græce & latine prodiit J. CORNARIO interprete Basil. 1529. 4. GUNZ.

Vertente ADRIANO ALEMANNO Paris. 1557. 8. L. cum Cl. viri Commentario.

FRANCISCO PHILELPHO interprete, aut CONSTANTINO LASCARI Paris. 1525. 12. HOUSS.

Est inter MACKIANOS.

Inter DACERIANOS.

Latine vertente FABIO CALVO 1527. 12. cum aliis.

Περι ἱερης νȣσȣ elegans libellus, sed ab HIPPOCRATICA simplicitate remotissimus, totus est in ratiociniis, neque absque anatomico experimento, aut absque accurata satis humanæ anatomes cum bestiarum incisionibus comparatione. Habet tamen EROTIANUS, & veteres passim citant. Dictio fusa. Scopus est ostendere, nihil in hoc morbo divini esse, qui a cerebro non satis purgato oriatur & a pituita, & ab aere, qui per respirationem recipiatur; ipsum etiam aerem in homine sapientiæ esse causam.

Codices Græci sunt in B. *Vindobonensi* Lambec. VI. p. 85.

In B. D. MARCI VENETA. In *Medicea* BANDIN. III. p. 45. In B. R. Par. n. 2141. 2142. 2143. 2144 2254. 2545.

In eum l. sunt PONTII de S. CRUZ *Prælectiones Vallisoletanæ* Madrit. 1631. fol.

HIPP. l. περι μανιας.

Pleraque brevis libelli ex priori libro desumta sunt.

Citat librum *de morbo sacro & popularium V.* Veteres non habent.

Seorsim cum nonnullis aliis HIPPOCRATICIS prodiit interprete J. CORNARIO Basil. 1582. 8.

Codex græcus est n. 2140. B. R. P., imperfectus idem.

L. περι παρθενιων.

Videtur ejusdem auctoris esse, cujus l. *muliebrium*, a quo citatur. Furorem uterinum plethoræ tribuit, eam per venæ sectionem curat & per venerem.

Codices græci sunt in B. R. P. n. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2545. In *Medicea* BANDINI III. p. 45.

MAURICII CORDÆI editio græca & latina Paris. 1574. 12. RAST. *adnotationes* habet.

CLAUDII TARDY *paraphrasis in lib. de virginum morbis* prodiit Paris. 1648. 8. BUR.

J. B. DONATI *commentaria* Luccæ 1582. 4. FALC. Francof. 1591. 8.

J. STEPHANI *commentarius* Venet. 1653. f.

Περι γυναικειων. Ex maximis inter opera HIPPOCRATI tributa. Auctor incertus. In L. I. citat l. *de pueri natura*, a quo vicissim citatur: citat etiam *parthenia*, citatur vicissim in l. *quarto de morbis*. Non videtur HIPPOCRATIS, etsi EROTIANUS quidem habet & *Lexicon Hippocraticum*, certe L. I. Habet etiam *auctor definitionum*.

Fusissime morbos mulierum recenset, qui pertinent ad menses suppressos, nimios, vitiosos, ad molam, abortum, partum difficilem, lochia suppressa, inflammationem uteri, sterilitatem. Ex ea nimia ubertate morborum putes, te Cnidiam scholam adgnoscere. Malum hystericum. Mensibus retentis nimium tribuit, & citam intra sextum mensem mortem, nisi expediantur. Fluor uterinus nimius. Hydrops uteri. Medicamenta carpas acerrima, tum glandes, tum pessos, tum purgantia, & nimiam, quam non exspectes ab HIPPOCRATIS ævo, farraginem medicamentorum, etiam nimis compositorum, plurimas plantas, multa fossilia. Vires medicatæ sæpe ab iis alienæ, quæ vulgo adgnoscuntur

Subjecta sunt aliqua ad infantum morbos, oculorum, & clysmata.

Codices Græci exstant in B. R. P. n. 2140. duo 2141. duo 2142. 2. n. 2143. 2. 2144. 2. 2146. 2. 2242. 2. 2548. 2. tum in B. D. MARCI. In *Medicea* III. p. 45. In *Vindobonensi* duo LAMBEC. p. 85.

In eum l. DIOSCORIDES commentatus est.

Prodiit l. prior interprete MAURITIO CORDÆO Paris. 1585. f. Basil. 1586. 4. * *in Gynæcæis*.

Græce & latine cum amplis commentariis.

Arabice HERBELOT.

Liber II. prioris undique similis, multas etiam voces habet repetitas. Varios iterum ad Gnidiorum morem hic legas recensos fluores albos, tum uteri ulcera, callos, cancrum, prolapsum, os clausum, inde sterilitatem, morbos hystericos, mammarum & vaginæ mala, ephelides, dentium dolores. Curationes valde

valde paradoxæ intercedunt. Uterus ad omnes partes declinatus dicitur. Columella in utero ſubnata, quam oporteat amputare.

Iidem codices, quibus I. liber continetur, continent etiam ſecundum.

In MACKIANIS uterque repetitur.

L. περι γυναικαιης φυσιος. Multa habet ad verbum ex modo dictis muliebribus libris exſcripta. Morbi ad Gnidiorum morem innumerabiles. Situs uteri mutatus, obliquus, per varios caſus, os uteri obturatum. Par medicamentorum farrago.

Codices Græci ſunt in B. R. Par. n. 2141. 2142. 2144. 2254. 2545. In Medicea BANDINI III. p. 45.

In MACKIANIS prodiit.

L. περι αφορων relatus in *Lexico Hippocratico* & ab EROTIANO.

Codices Græci ſunt in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2254. 2545. In Medicea III. p. 45.

L. περι αἱμορροιδων.

Non ejusdem auctoris eſt, qui librum Aphoriſmorum ſcripſit, nam hæmorrhoides omnes curat, quarum unam certe aphoriſmi conſervare jubent. Morborum cauſæ a pituita & a bile repetuntur. Acria medicamenta adhibet, reliqua in chirurgicis dicta ſunt. EROTIANUS cum l. *de fiſtulis* conjungit. Citat conjunctos *auctor definitionum.*

Codices Græci exſtant in B. R. Par. n. 2140. 2142. 2144. 2143. 2254. 2545. In *Medicea* BANDINI III. p. 95.

Græce prodiit Baſil. 1540. 8. RAST.

Libri περι νȣσων.

Antiquitus libri HIPPOCRATICI cum hoc titulo noti fuerunt, verum ii non videntur iidem eſſe cum noſtris, cum multa ex ſuis veteres (*a*) citent & ipſe GALENUS (*b*), quæ in noſtris exemplis deſunt. GALENUS paſſim ad THESSALUM refert HIPPOCRATIS filium; ad HIPPOCRATEM noſtri nepotem THESSALI f. ex mente DIOSCORIDIS alii (*c*), ſic ad POLYBUM alii.

In *Lexico Hippocratico* citatur liber *major* & *minor*, quorum major etiam *ſecundus* vocatur. EROTIANUS habet duos libros. Meros commentarios eſſe, non abſoluta opera GALENUS (*d*).

Mihi ad Cnidiam ſcholam pertinere videntur, & dudum FOESIO. Nam etiam in noſtris libris id vitium dominatur, quod a minimis differentiis morborum ſpecies conſtituantur. Octo pleuritides numerantur. Deinde validis purgantibus

(a) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 13. ait HIPPOCRATEM in hæmorrhagia venæ ſectionem admittere.
(b) *Comm.* I. *in prorrhetic.*
(c) GALEN. in VI. *Epid.*
(d) *Comm.* 2. 3. in l. *de victu in morb. acut.*

gantibus auctores usi sunt, ut tamen a diæta multa repetant. Passim citatur l. Φαρμακιτιδος.

In L. I. theoria regnat, quæ morbos ad pituitam refert & ad bilem; deinde pathologia traditur morborum pectoris & phrenitidis, quam CÆLIUS AURELIANUS negavit HIPPOCRATI dictam fuisse. Sudores critici & non critici. Cæterum hic liber reliquis mihi præstare videtur. Reliquorum librorum hujus nominis est quasi compendium.

Codices MS. Græci fere quatuor libros conjunctos habent ut in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545.

Quatuor omnino libri de morbis in *Medicea* BANDINI III. p. 42.

L. III. priores sunt in bibl. Vindobonensi (*e*).

Græce & latine prodierunt ex versione GEORGII PYLANDRI Paris. 1540. 4. FALC. RAST.

Exstant in MACKIANIS.

In omnes 4. libros exstant PETRI SALII DIVERSI *commentaria* Francf. 1602. f. PL. 1612. f. LIND. 1646. f. FALC.

G. DAN. COSCHWITZ *de spadone Hippocratico L. I. de morbis* Hall. 1721. 4.

L. II. de morbis.

Ejusdem generis est cum Primo, plenus nominibus morborum ex peculiari aliquo symptomate cognomen trahentium, qualia nomina sunt febris singultiens, interficiens. Medicamenta similia, motus, quies, vomitus, alvi ductio, ptisana, remedia mellea, acetosa, potissimum ex diæta in L. II. repetita, qua quidem nota a Gnidiorum operibus dissentit.

In secundo de morbis libro CÆLIUS HIPPOCRATEM ait in synanche vaporem per fistulam trahere jubere. Hæc eadem in nostris exemplaribus reperiuntur (*f*).

De cachexia hic dicitur & de pulmonis hydrope, tabe dorsali, morbo ructuoso, qui videtur hypochondriacus, de febre singultiente quæ ventriculi est inflammatio, de morbo nigro.

De morbis liber II. per ALBANUM TORINUM editus est Basil. 1544. 8. B. BODL.

G. ERN. STAHL *de febre lethifera* HIPPOCRATIS *ad l. de morbis* II. 4. Hall. 1711. 4.

FRID. HOFMANN *de morbo nigro* HIPPOCRATIS Francofurti und Hall. 1701. 4.

ANDREÆ OTTOMARI GOELICKE *de morbo ructuoso* HIPP. *morb.* L. II. Frf. ad Viadr. 1734. 4.

Liber

(e) LAMBEC. VI p. 85.
(f) *Acut.* L. III. c. 4.

Liber III. medicamenta continet efficaciora, & nimis fere vehementia, historias morborum meliores, ut pleuritidis, peripneumoniæ, paraphrenitidis, empyematis, qui morbi etiam in L. I. traduntur, tetanorum multorum. In sputo promovendo viridi æris, radice ari, helleboro, thapsia, peplide auctor utitur. GALENUS hunc præcipuum de morbis librum *magnum* vocat *parvumque* alium. Non videtur CÆLIO notus fuisse, qui neget HIPPOCRATEM morbi curationem dedisse, quæ tamen in hoc libro reperitur (*g*).

L. IV. alterius videtur scriptoris, qui totus in acuto & ingenioso ratiocinio occupetur. Hic origo morborum ex quatuor humoribus deducitur, sanguine, pituita, bile & aqua, qui ipsi humores ex alimentis nati sint. Ab alimento nimia copia sumto die tertia corpus turbari, & ægrotare, nisi is nimius cibus per alvum decedat. Morbos solis diebus imparibus judicari, quæ equidem HIPPOCRATIS passim est doctrina: iis diebus humorem de corpore decedere. Ita porro subtiliter ratiocinatur. Iterum crises diebus dicit fieri imparibus.

Accedunt ad finem libelli varia de vermium in ipso jam fetu origine, de calculo vesicæ ex lacte pituitoso conpacto; de hydrope ad ventrem, ad uterum, ad universum corpus. Citat l. *de morbis muliebribus*; sed descensum aquæ in pulmonem refutat, qui docetur in l. *de internis adfectionibus*. Negatur idem in L. IV. *Epidemicorum*.

In librum IV. de morbis sunt PETRI SALII DIVERSI commentarii editi 1602. fol. TR.

L. περι παθων.

Codices Græci exstant in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2148. & 2254.

In *Bibl. Vindob.* LAMBEC. VI. p. 85.

Latinus codex interprete FRANCISCO PHILELPHO est in B. R. Par. n. 7023.

In MACKIANIS reperitur. In eum sunt *comm.* J. VARANDÆI Lion 1658. f.

Ad POLYBUM solet referri, mera ex conjectura. Ob eandem quam l. γ de morbis rationem adparet, CÆLIO AURELIANO notum non fuisse. Plus habet bonarum adnotationum, theoriæ minus. Argumenti misti est. Quatuor humores habet principes, quam hypothesin GALENUS pro vera habet & Hippocratica. Morbos tamen potissimum a bile, aqua, & pituita deducit. Historiæ morborum ab iis diversæ sunt, quæ sunt in libris *de morbis*. Medicamenta vix proponit, & ad l. περι φαρμακων refert, qui intereriit. Ad finem diætetica adjecta sunt aliqua, ab iis diversa, quæ in *libris de diæta* reperiuntur, utilia eadem, potissimum quæ faciunt ad alimentorum vires. Victum acutorum morborum vegetabilem hic laudat & ptisanam, Arthritin dicit variam. In podagra lino crudo urit.

Liber περι οψιος videtur esse (*h*) libri περι παθων principium.

(g) *Acut.* II. c. 12.
(h) SPON *præfat. ad nov. aphor.*

Codices Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In Medicea BANDINI III. p. 44.

Pleraque chirurgica ſunt, aliqua potius medica, pertinentia ad nyctalopiam, ad lippitudinem epidemicam. Acribus utitur medicamentis.

An idem eſt HIPP. *de morbis & remediis oculi*, qui Arabice exſtat in libris NARCISSI Archiepiſcopi Dublinenſis *Cod. Brit.* n. 1212.

L. περι των εντος παθων. Ex amplioribus libris inter HIPPOCRATICOS, hinc μειζων περι παθων GALENO dictus, ex FABRICIO, EROTIANO non dictus, evidentius videtur ad Cnidios medicos ſpectare, & EURYPHONTIS eſſe ſuſpicatur FOESIUS; morbi enim diviſi & ſubdiviſi per numeros recenſentur, & ſpecies eorum fere ex ſingulis exemplis conſtituuntur. Ita mirifici morbi naſcuntur, nullo characteriſtico conſenſu ſymptomatum definiti, ut malum craſſum, typhus, multæ nephritides, multæ hepatitides, multi lienis morbi, multi medullæ ſpinalis; hydrops varius ab hepate, liene; pulmonis hydrops. Tabes dorſalis. Signa morborum rara, vix unquam conſtantia. Ita morbum craſſum dari legas, in quo ægroti ad odorem pluviæ in terram cadentis collabantur. Acria hic redeunt Cnidiorum medicamenta, grana Cnidia, ſuccus Hippophaes, lapis Magneſiæ, cantharides in ictero, elleborus deorſum purgans. Symptomata malorum ſæpe ab iis diverſa ſunt, quæ in aliis libris Hippocraticis leguntur, præter tetanum, qui eodem fere modo deſcribitur, ut in *tertio de morbis* libro. Victus ratio nimis vinoſa. Morborum cauſæ a bile, ſanguine, pituita deducuntur.

Codices MS. Græci ſunt in B. R. P. n. 2140 2141. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545. In Medicea BANDIN. III. p. 43.

Eſt in MACKIANIS.

Prælectiones in hunc librum exſtant FRANCISCI de S. ANDRE' Cadom. 1687. 12. & J. MARTINI Pariſ. 1637. 4. FALC. RAST.

Qui ſequuntur epidemicorum libri omnino non poſſunt HIPPOCRATIS eſſe. Quintus quidem, idemque optimus, nihil habet HIPPOCRATE indignum, & a CELSO & PLUTARCHO omnino pro opere divi ſenis habitus eſt. Adde pro hoc libro CÆLIUM dicere &c. In hoc etiam libro candida illa, quam laudant, de errore ob ſuturas commiſſo, confeſſio reperitur. GALENUS tamen undique pro ſpurio habet (i). IDEM GALENUS in l. *de diff. reſpir.* HIPPOCRATI DRACONIS f. tribuit, aut HIPPOCRATI ſecundo. EROTIANUS omnes ſeptem ll. EPIDEMICORUM recipit, nullo excluſo. PALLADIUS nullum excludit. Ne recipiam, facit etiam quod venæ ab arteriis diſtinguantur. Cæterum hic liber chirurgici fere eſt argumenti, & auctoris caſtra ſecuti. PYTHOLEI medicus hic nominatur, qui ægris lac cum aqua propinabat.

Multas raras adnotationes continet, ſparſas quidem, ſed utiles, ut peripneumoniæ

(i*) TRILLER. *pr. de gibbo.*
(i) *Diff. reſpir.*

moniæ ex anginæ metastasi natæ, tetani ex levi capitis percussione supervenientis, hominis qui a cibo sumto dolebat & tabescebat, quem auctor vehementissima sanguinis missione curavit. Vesicæ funesta scabies. Celebratus ille Sardonius risus a vulnerato diaphragmate hic reperitur. Choleræ exemplum, & falsæ imaginationis. Sanguinem vomenti amphoræ frigidæ triginta superfusæ, quod solum auxilium spei respondit. Funesta hypercatharsis.

Liber VII. a GALENO undique repudiatus (*k*), ejusdem cum Quinto saporis est, & multa in utroque repetuntur totidem verbis repetita; arteriæ etiam pulsantes hic nominantur. Adnotationes sparsæ, non cohærentes, chirurgicæ multæ, plures tamen etiam medicæ morborum historiæ, quam in ullo alio Hippocratico opere, quorum etiam omnium fusissimus est, eædemque historiæ plenissimæ. Phrenitis hic dicitur, de qua nihil HIPPOCRATEM scripsisse CÆLIUS; febres continuæ, gravidarum mulierum morbi. Femina quæ novem annis integris utero gessit. Lac cum farina in dysenteria proficuum. In febre acuta die octavo quasi pulicum morsus funesto eventu adparere. Multæ phrenitides. Fistula per quam vermes erepserunt; icterus hepaticus.

Liber II. a GALENO refertur ad eos, quos ex pugillaribus HIPPOCRATIS THESSALUS gener descripserit & redintegraverit: tum sextus (*l*).

Multiformis est libellus. Prima parte optimo ordine de epidemicis malis, de crisibus agitur, plane ad saporem HIPPOCRATIS.

In sectione II. historiæ morborum fere imperfectæ, anginæ etiam potissimum.

In III. lues epidemica Perinthiaca, & mistæ historiis prædictiones. Febris super bubones mala. Morbus in feminis miliari similis.

Sectio IV. præter anatomica aliqua, iterum morborum historias, & epidemias continet. A malo pane popularis paralysis, nuperis sæpe adnotata.

Sectio V. prædictiones. Sic VI. & varia commista farrago.

In hoc libro etiam causum dicit, in quo quasi cutem puncturæ efflorescebat. Tetanus. Cardialgia in qua æger nihil retinebat. Unicum exemplum sudoris aqua adfusa moti. Sudores critici & non critici. Magna temporum anni potestas. Lienes magni: morbus hepaticus. Fuse de peripneumonia. Angina epidemica funesta.

In hunc librum DIOSCORIDES commentatus est (*m*) & HERACLIDES (*m**).

GALENI quatuor priores commentarii & sextus in L. II. iidem Arabice versi in B. ESCORIALENSI superstites sunt (*n*), cum quintus in utraque lingua perierit. In nostris editis exigua pars operis reperitur.

(k) *Diff. respir.* II. c. 7. L. III. c. 1.
(l) *Comm. in* L. VI. & in l. II. *de diff. respir.* c. 7. L. III. c. 1.
(m) GALEN *defin.*
(m*) *Comm. in* L. VI.
(n) CASIRI I. n. DCCC.

Partem II. in Comm. II. epid. nupertime cura J. SOZOMENI prodiisse ALBERTINUS me docet (o).

Librum II. *epidemicorum* Græce & latine edidit ANUTIUS FOESIUS cum doctissimis *commentariis* idemque latine vertit Basil. 1560. 8. *. BB. Vir eruditus HIPPOCRATEM ex HIPPOCRATE, & ex aliis Græcis, interpretatur & emendat.

HIERONYMUS MERCURIALIS in hunc librum *prælectiones Bononienses* dedit Foroliv. 1626. f. FALC.

Sunt etiam PETRI JACOBI ESTEVE commentarii fusissimi Valent. 1551. f. 1582. f. C. de V.

Et cum latina versione commentarii in L. II. H. CARDANI in *oper. omn.* T. X.

Liber VI. cum II. fere convenit, & a GALENO refertur ad pugillares HIPPOCRATIS, quos THESSALUS descripserit (*p*), non tamen ipse auctor fuerit aut suis suppleverit. Ex paucis exemplis axiomata constituisse IDEM monet, & male aliqua aliter dici, quam in aphorismis (*q*).

In constitutionem I. epid. II. interpretatio est PETRI GIRARDET Paris. 1631. 8. * cum lib. de vict. acut.

Sextum epidemicorum Græce editum video cum aphorismis Francf. 1545. 12.

Cum I. & III. & GALENI *commentariis* VASSÆUS Lion 1530. 12.

L. I. III. & VI. cum comm. GALENI CRUSERIO interprete Venet. 1538. 16. RAST.

Farrago est historiarum morborum, epidemiarum, aphorismorum, prædictionum, quarum multæ ex aliis HIPPOCRATIS libris decerptæ sunt, aliquæ non satis veræ. Multa tamen intercedunt HIPPOCRATICIS brevitate similia. HERODICUS hic carpitur. Metastases morborum. Tussis epidemica. Signa a lingua sumta. Peripneumonia. Femina in virum Abderis mutata & barbata, quam auctor frustra curaverit. In V. sectione auctor ægrum fefellit, dum simulavit, aliquid illapsi de auribus exemtum esse.

Solum hunc librum edidit latine versum L. FUCHS & Græca subjecit Basil. 1537. 4. TREW.

In eum commentati sunt varii veterum, ut ASCLEPIADES, recensuerunt (*r*) ZEUXIS, & GLAUCIAS, & SABINI sectatores, & RUFUS (*s*).

Demum GALENUS sex commentarios ad librum VI. epid. dedit. De editionibus prioribus judicat. Errores aliquos in scriptura adgnoscit. Ii commentarii

(o) *Adfert. cord.* p. 334.
(p) *Diff. respir.* II. c. 8. III. c. 1.
(q) *Comm. in* L. VI.
(r) *Comm. V. in VI. epid.*
(s) *Comm. VI. in III. epid.*

tarii MS. in B. D. MARCI Græce, & Arabice exſtant in B. *Scorialenſi* apud CASIRI n. 801. quo loco omnino decem GALENI commentarii numerantur.

GALENI comm. neſcio num omnes I. B. RASARIAS latine reddidit & edidit Venet. 1562. 8. TR.

PALLADII commentariorum MS. Græcum codicem B. R. P. poſſidet n. 2295. ſed nuperum. Eſt etiam alius in MEDICEA PLUT. LXXV. BANDINI III. p. 174.

Græce cum aphoriſmis prodiit Frf. 1545. 12. PL.

Cum I. & III. ex verſione J. VASSÆI Lion 1550. 12.

PALLADII comm. a P. JUNIO CRASSO editus eſt Baſil. 1581. 4. *.

JOHANNIS ALEXANDRINI *comm.* cum ipſis *epidemicis* prodiit Lion 1527. 4.* & alias.

CHRISTIAN GODFRID STENZEL edidit HIPPOCRATEM *fuci non male accuſatum* Witteberg 1745. 4. * ad locum II. Epid. Non probaſſe HIPPOCRATEM fraude aliqua ægrum fallere.

J. WILH. ALBRECHT *de loco* HIPP. *male explicato* Epid. VI. 5. Gotting. 1735. 4.

L. IV. epidemicorum deterior reliquis eſt, GALENO (*t*) fatente. Miſta omnia & confuſa, hiſtoriæ morborum imperfectæ, aphoriſmi non ſatis veri. GALENUS ad pugillares HIPPOCRATIS refert, abſque caſtigatione a THESSALO editos. Mihi non totus diſplicet. Miſta ſunt aliqua, quæ vel HIPPOCRATIS eſſe videntur, vel de HIPPOCRATICIS certe deſcripta. Pulſus velociſſimi in morbis celerrimi exitus. Multa ubique anni tempeſtatum & cæli memoria. Serioris tamen ævi partus eſt, cum de cynico dicatur, qui auctorem ad ægrotum deduxerit, cum tamen DIOGENES HIPPOCRATE recentior ſit, PLATONI coævus. Iterum dixit lienes magnos, morbum hepaticum.

Codices MS. Græci ſunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2144. 2146. 2253. 2254. 2545. In B. D. MARCI. Duo libri in B. R. Par. n. 2143.

Liber epidemicorum, neſcio quis, in libris erat NARCISSI *Archep. Dublin.* codd. Britt. n. 502.

In omnes ſeptem *epidemicorum* libros dicuntur commentarii fuiſſe SABINI tum LYCI (*u*).

F. VALLESII in eos libros *Commentarii* Madrit. 1577. f. Colon. 1588. 8. Turin. 1589. 8. Neapoli 1621. FALC. 1652. f. VATER Aureliæ 1654. f.

FRANCISCI PHRYGII *comm. in epidemicas* HIPP. *hiſtorias* Lion 1644. 4.

PETRI MICHAELIS de HEREDIA *comm.* Lion 1688. fol.

GEORGII FRIDERICI FABRICII *de notis* HIPP. *in hiſtoriis epidemicis repertis & repurgatis*

(t) *Comm. in* L. VI. Paſſim tamen hunc librum ut II. & VI. dicit ex pugillaibus magni viri per THESSALUM filium decerptum fuiſſe.

(u) GAL. *comm. ad* L. III.

repurgatis cum adnotationibus quas auctori extorsit DIETERICUS Lubec. 1666. 4. PLIN.

Observationes in HIPP. *Epidemias* Venet. 1621. 4. LIND. Quid ſit ignoro.

Nucleus librorum Epidemicorum Francof. 1708. 12.

HIPPOCRATIS Κωακαι προγνωσεις ſpurium omnino opus eſt, etſi DURETUS maximi fecit, GALENO jam judice & FOESIO & MERCURIALI non genuinum. Quæ in Coacis bona ſunt, eſſe ex aphoriſmis ex epidemicis, reliqua falſa, jam GALENUS (*x*). Multa continent obſcura, quæſtiones ad quas non datur reſpondere, aphoriſmos nimis particulares & fallaces.

Primo libro continentur quæ ad febres, præſagia nempe omnino 166. pleraque HIPPOCRATE digniſſima, aliqua non admittenda. Cauſæ criſium. Lethargi pulſus ſepultus. Tabes. Rigor. Signa a ſputis. Diarrhœa. Icterus.

L. II. præſagia continet 368. ad varias corporis partes, pertinentia ad capitis, colli, pectoris, abdominis morbos. In eodem l. ſed alio ordine præſagia recenſentur ſecundum eas partes, a quibus ſigna repetuntur. Aphoniæ. Dyſenteria. Lienteria. Convulſiones, tetanus. Sphacelus cerebri. Hydrops. Apoplexia. Peripneumonia. Signa a reſpiratione, oculis, lingua.

In L. III. prima pars fere eſt ex prognoſtico, altera pertinet ad vulnera, tertia ad morbos oculorum, tum ad præſagia a variis egeſtionibus & excrementis ſumta. De abortu, vomitu. Signa a viribus, à decubitu.

Codices Græci ſunt in B. R. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2254. 2545. & in B. D. MARCI. In Medicea BANDINI III. p. 45.

Latine cum aliis vertente M. FABIO CALVO 1527. 12.

Græce & latine prodierunt cum aliis Hippocraticis Lutet. 1557. apud G. MOREL. 8. MEAD.

Gr. & lat. curante J. OBSOPOEO Francof. 1587. 16.

Gr. & lat. cum verſione ANUTII FOESII & *notis* JONSTONI Amſterd. 1663. 12. HOUSSET.

Partem primam cum textu & commentario HORSTIUS edidit.

Græce & latine cum aliis opuſculis *aphoriſticis* nuper Baſil. 1748. 8.

Gr. latine *ex interpretatione* JACOBI HOLLERII nunc primum editi ſunt a DESIDERIO JACOTIO, & hujus *commentariorum Libri* XIII. Lion 1576. fol. B. BERN. HOLLERII breves notæ ſunt: D. JACOTII fuſiſſimi, ad ſcholæ ſaporem commentarii.

Porro gr. lat. prodierunt cum ampliſſ. *comment.* LUDOVICI DURETI Pariſ. 1588. fol. 1616. fol. 1621. fol. 1658. fol. BUR. Argentin. 1633. 8. LIND. Genev. 1665. fol. *. Leidæ 1737. fol. Forma operis diverſa a JACOTI editione, res non valde recedit. DURETUS, HIPPOCRATICUS auctor, poſthumum

(x) In L. III. *epid. Comm.* II.

mum opus reliquerat, quod filius JOHANNES absolvit: sed res ipsa magna ex parte eadem est, DESIDERIUM enim JACOTIUM sua a DURETO habuisse, condiscipulus ejus DROETUS in propria epistola testatur, ut qui una DURETUM a. 1570. Monspelii audiverit. Verum DURETUS a principio versionem dat, sensum potius quam voces expressuram. Deinde commentarium, in quo DURETUS omnia præsagia, omnes eventus, ad principia pathologica GALENI revocat, auctorem Coacarum obscurissimum, quantum ejus fieri potest, elucidat, conciliat, GALENUM refellit, qui sæpe Coacas refutat, locos difficiles non ex membranarum fide, sed ad veriorem sententiam reformat. Fuse de criticis sudoribus.

JULII MILLI *naturæ motus decernentis arcanum opus* Venet. 1654. 4. *. De crisibus in Coacas ad librum I. & II.

Coaca præsagia cum brevi enarratione LUDOVICI FERRANT Paris. 1657. 12. TREW. Ex GALENO, HOLLERIO, DURETO, JACOTIO.

Est inter MACKIANOS.

HONORATI BICAISSE *manuale medicorum, s. promtuarium* HIPP. *aphorismorum prædictionum & Coacarum secundum morborum nomenclaturam* cont. Londin. 1639. Paris. 1739. 1. BUR.

Προρρητικων Liber I. a GALENO (y) rejectus, etiam a facili alioquin EROTIANO, HIPPOCRATE utique parum dignus, quem nostri libri auctor quoad ejus fieri potuit imitatus, minime tamen adtigit. DRACONI nonnullos tribuere GALENUS, alios THESSALO, filio utrique HIPPOCRATIS, posse etiam alterius esse (z). Neque auctor summam illam artem tenuit, qua numerosæ adnotationes in unam communem legem uniuntur. Neque signa, quæ ad ipsam morbi naturam pertinent, ab aliis se fortuito immiscentibus satis accurate separavit. Nomina sæpe ægrotorum dixit, quæ negavit GALENUS ab HIPPOCRATE præter Epidemicorum libros usquam citari. Vocibus aut insolitis utitur, aut insolitum in sensum detortis. Media fere pars in deliriis versatur, & in signis morborum soporosorum, tertia in convulsionibus, aliqua ad hæmorrhagias spectant, aut ad abscessus post aures. GALENUS tres commentarios adjecit, quos J. VASSÆUS interpretatus est.

Codices Græci sunt in B. D. MARCI, & in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. cum glossis & 2545.

Conf. cum l. II. p. 38.

An hæc sunt *Præsagia in morbis acutis* ex officina H. STEPHANI Paris. 1512. 4. MAITT.

Edidit gr. lat. cum aliis MORELLUS Paris. 1557. 8. MEAD.

Edidit

(y) In *Comm.* I.
(z) *Comm.* II.

Edidit cum aliis præsagiorum libris J. Obsopoeus græce & latine Francof. 1587. 16.

Gr. & latine cum notis Heurnii Leid. 1597. 4.

Græce & latine cum *semeioticis operibus* Basil. 1748. 8.

Latine interprete Calvo 1527. 12. Tum in barbaris collectionibus Venet. 1507. 8. &c.

Plura repete ex L. II. *Prorrheticorum.* seu prædictorum

L. περι κρισιων, Erotiano non dictus. Putes esse alicujus discipuli Hippocratis, qui ex *aphorismis*, ex libro *de locis*, ex *prognostico*, ex *prorrheticis* multa sumserit, & dictione sua brevi & aphoristica præceptorem sit imitatus. Signa criseos ex variis egestionibus, etiam ex sudore sumit, qui criticis diebus erumpit. Dies criticos tamen noster fatetur, non posse adeo minute ad numeros exigi. Febris ardentis varii fines, etiam in icterum. Prognostica ex excretionibus, variisque signis, cum aliqua pulsus memoria. Hæmorrhagiæ criticæ. Icterus die septimo in acutis superveniens salutaris. Morborum recidivæ. Tetani tres.

Codicem MS. in B. R. P. reperio n. 2254.

Prodiit cum aliis *semeioticis* Basil. 1748. 8.

Et est inter Mackianos.

L. περι κρισιμων, Erotiano non dictus. Mercurialis magni senis doctrinam continere æstimat. Mihi quidem potissimum ex libro *de adfectionibus internis* decerptus videtur. Febris ardens criticorum III. est morbus crassus II. libri περι εντος παθων. Tetani tres, tetani totidem *adf. intt.* Coxendicum morbus n. 6. est n. 56. *intt. adf.* Icterus 7. est icterus n. 38. *adf. intt.* Quare ad Cnidios aliquos medicos spectaret. Morbos perinde a bile, pituita & sanguine derivat. Neque tamen bona descriptio peripneumoniæ & accuratus dierum criticorum census ex *internarum adfectionum* libro est.

Codices non rarissimi sunt. In B. R. P. Græci n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In B. *Medicea* Bandini III. p. 44.

Est inter opuscula aphoristica *semeiotico therapeutica* gr. lat. Basil. edita 1748. 8.

Περι ενυπνιων. Suspicor, & suspicabatur Anutius Foesius, eundem hujus libri auctorem esse, qui libri III. *de diæta.* Similia enim dat præcepta de alimentis addendis, detrahendis, de medicina gymnastica. In *codicibus* MS. solet fere eum l. sequi. Insomnia ad suas causas physicas referuntur, calidum, frigidum, secretiones, repletiones. Deinde auctor ex insomniis indicationes repetit, ut & mala adgnoscat, quæ quæque insomnia pariunt, & medicationes, quæ his malis obsistant. Propitiationes commendat, ut tamen parum iis tribuat. Comtus & elegans libellus.

Codices Græci sunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. In *Medicea* Bandini III. p. 44.

Græce

Græce exſtat editus Pariſ. 1586. 8. apud MORELLUM.

Græce & latine prodiit cum aliis apud MORELLUM Pariſ. 1557. MAITT.

Gr. & latine cura JUSTI VELSII Baſil. 1543. 4. *.

Reperitur latine in collectione Veneta 1497. f. GUNZ. & in Articella Lion 1527. 4. *. &c.

ANDREA BRENTIO interprete 4. abſque loco & anno * apud SYMPHORIANUM CAMPEGIUM, ſeculo XV. ut videtur vergente.

Latine cum aliis 1527. 12. vertente FABIO CALVO.

Latine JUSTO VELSIO interprete Antwerp. 1541. 8. *.

Cum aliis ejusd. argumenti libellis Lion 1549. 16.

J. CÆS. SCALIGERI in l. *de inſomniis commentarii* Lion 1538. 4. 1539. 4. RAST. 1561. fol. Gieſſ. 1610 8. Amſterdam 1659. 12. PLIN. Auctus & recognitus idem l. fol. ſine loco & anno GUNZ.

J. COLLE *de cognitu difficilibus in praxi ex libro* HIPPOCRATIS *de inſomniis* Venet. 1628. 4.

Eſt in ZWINGERIANIS & MACKIANIS.

Περι διαιτης libri III. vulgo in codicibus MS. conjunguntur, ut in B. R. P. n. 2140. 2142. 2143. 2144. 2148. 2254. 2545. In B. D. MARCI. In Medicea tres libri BANDINI III. p. 42. In B. BODLEYANA latinus eſt codex n. 3541.

Diverſorum auctorum opus eſt, quod nimis manifeſtum fit, ſi adtente legeris.

Primus liber a MERCURIALI & a GALENO rejicitur, quod ab HIPPOCRATIS ſententia recedat. PHILISTIONI LOCRIO, ARISTIONI, EURYPHONTI, PHILETÆ, etiam PHERECYDI tribuitur (a), perantiquus tamen eſt, mire etiam brevis & obſcurus, & hactenus HIPPOCRATE non indignus. Magna pars operis phyſici eſt & phyſiologici argumenti. Ex igne & aqua potiſſimum, varia portione & robore vario commiſtis, octo temperamenta fieri, ex iſtis animorum diverſitatem. Cuique temperamento contraria obponitur medicatio, frigida & humida in cholerici temperamenti dominio, cum balneis, ſic porro. Ciborum portionem & labores debere exæquari. Corporis exercitatione & vomitu auctor multum utitur, ad fines medicos, fere ut in L. III.

Solus L. I. latine exſtat in B. R. P. n. 7027.

Prodiit inter ZWINGERIANOS & MACKIANOS & Gallicos DACERIANOS.

Liber ſecundus a GALENO dignus judicatur HIPPOCRATE, perito a judice, & titulo ſuo melius reſpondet. In hoc enim libro recenſentur ſex res non natu-

(a) *Fac. alim.* L. I.

rales & earum in corpus humanum efficacia, exercitationis & quietis etiam potissimum, tum tempestatum, ventorum. Eas vires noster, fere ut in l. *de veteri medicina*, a qualitatibus simplicibus derivat, dulci, acri, aquoso, pingui; exque qualitatibus, quæ ex istis componuntur, & ob quas medicamenta dicuntur adtenuare, calefacere, refrigerare, humectare, siccare, purgare, adstringere. In principio de aquis & locis dicit eorum fere similia, quæ proprio libello HIPPOCRATES dixerat. De alimentis in Græcia receptis, pane, cerealibus, carnibus, piscibus, quæ Græcorum erant deliciæ. Tum olera, legumina, poma, potus: ut etiam de culinarum in cibis præparandis laboribus & eorum effectu agit. Denique de gymnasticis, lucta, balneis. Ut recreentur, quos nimii labores fatigarunt. Vomitum laudat. Denique ab igne & aqua omnia ultimo repetit, ut in priori libro, quem modo diximus.

Codices & editiones quæ prioris.

L. III. diversissimus a duobus prioribus, a CLERICO ad HERODICUM gymnasticæ medicinæ auctorem refertur. Initia morborum ex nimia aut ex nimis parca corporis exercitatione repetuntur. De utriusque mali remediis: ea fere repetit a ciborum abstinentia, a vomitu, & propriis atque definiti generis exercitationibus. Ita debilem ventriculum vomitu levat, & catulorum carnibus, & medicinam utique tradit a nostra diversissimam. Victus rationem docet secundum anni tempora mutare. Videas, Græcos hieme perinde corpora exercuisse, ut æstate, balnea frigida adhibuisse, ignis nullam fieri mentionem. Ex isto libro videntur Methodici suam διατριτον habere (*b*).

Post CAIUM & GADALDINUM vertit ex codice inedito R. CHARTIER.

L. περι διαιτης ὑγιαινης.

Perexiguus, plurima habet eorum similia, quæ sunt in libro tertio *de diæta*, aliqua omnino descripta, alia fusius exposita, ut ratio vomitus diætetici. Chondri mentionem facere GALENUS adnotat (*c*), addit cum l. *de natura humana* fuisse conjunctum (*d*).

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2144.

Editus est ANDREA BRENTIO interprete Lion 1506. 8.

In eum l. commentatus est GALENUS, cujus commentarii codex Græcus est in B. R. P. n. 2276. & in Vindobonensi (*e*).

Editus est vertente J. VASSÆO & J. GUNTHERIO Basil. 1533. fol.

POLYBO a GALENO (*f*) tribuitur, & cum ejus nomine editus est a J. PLACOTOMO Antwerp. 1561. 12. GUNZ.

Sic in *commentario suo* HIERON. THRIVERIUS BRACHELIUS Lion 1548. 8. *.

Et

(b) C. 4.
(c) *Comm. de vict. acut.*
(d) Ad L. *de nat. hum.* L. II.
(e) LAMBEC V. p. 86.
(f) Ad L. II. *de natura hum.*

Et GILBERTUS PHILARETUS, qui & latine reddidit Antwerp. 1543. 8. FOPPENS.

Et ALBANUS TORINUS Basil. 1544. 4. *.

Cum eodem titulo Parisiis latine prodiit Paris. 1577. 12.

Et prius 1528. fol. * & 1533. 8. BB.

Est inter MACKIANOS.

Huc fecerit *l'instruction pour la santé par* J. de la FARGUE Lion 1580. 12. DU VERDIER.

POLYBI l. *utilissimi di conservare la sanità, overo modo di vivere sani e de le malattie del corpo umano* l. III. vertente PETRO LAURO Venetiæ 1545. 4. TREW.

Περι υγρων χρησιος s. *de liquidorum usu.* Parvus libellus, quem J. NARDIUS pro legitimo habet. Veteres passim aliqua ejus loca citant. Decem aphorismos continet, & aliqua de vino & aceto, minime indignus libellus.

Codices sunt in B. R. P. n. 2253. 2254.

Commentatus est in *nocte geniali prima* J. NARDIUS Bonon. 1656. 4. *.

Est inter MACKIANOS, ZWINGERIANOS & DACERIANOS.

Περι φαρμακων, iterum minimus est libellus. Aliqua ex *aphorismis* sumta sunt; & theoria electiva purgationis secundum quatuor humorum differentias defenditur. Non habet EROTIANUS, ut neque priores illos proxime a nobis dictos. Inter HIPPOCRATICOS fuit utique l. φαρμακιτιδος, aut certe in l. *de morbis* citatur.

An sit liber *de solutivis*, cujus est codex in B. *Coll. Merton.* n. 729.

Græce edidit F. MORELLUS & ex proprio codice Paris. 1617. 12. Primus vero ediderat J. CAIUS Basil. 1544. 4. * cum variis GALENI libellis. Idem notas addidit MEAD.

Latine cum aliis prodiit Venet. 1497. fol. Ex versione JULII PAULI CRASSI Basil. 1539. 4. *.

Latine Lond. 1656. 12.

L. περι ελλεβορισμου.

Itidem minimus libellus, cujus pleraque decerpta sunt *ex aphorismis, prognosticis, prænotionibus, l. de victu acutorum & muliebribus*, quos auctor tamquam suos citat. Sub finem aliqua plenius de alvi per sesamoides ductione.

L. περι οδοντοφυιης practici fere argumenti est, idemque spurius. Quæ infantibus

fantibus ex dentitione mala accidant, uti ea subleventur, eorum malorum signa & prognostica, vitia tonsillarum, etiam ulcera, brevissime tanguntur.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2146. 2254.

Προς Δημητριον βασιλεα brevis & parvi momenti epistola *de morborum origine* &c.

Ιππιατρικα nuperi HIPPOCRATIS, equarii medici, farrago est medicamentorum ex veterinariorum collectione repetita, & a LINDENIO recusa.

L. *de significatione vitæ atque mortis in editis* Hippocraticis non nisi latine exstat; in *B. Vindobonensi* tamen Græce, absurdum opus, astrologicum, a sapientia HIPPOCRATIS longissime remotum.

Prodiit latine edente BLONDI 1548. 8. TR.

An idem l. *de signis mortis* in B. BODL. n. 2063. & alio cum titulo ap. MONTFAUCON. Alio in *Mertoniensi* Bibl. n. 729.

An idem l. HIPP. *de medicorum astrologia*, interprete PETRO ABANO, excusus Venet. 1485. 4. Lips. 1505. 4. RIV. Plenior titulus est *opusculum repertorii prognosticon in mutationes aeris tam via astrologica quam meteorologica uti sapientes experientia comperientes voluerunt proprium utilissime ordinatum* B. Tig. TREW.

In Anatomicis etiam passim aliqua sunt argumenti practici, ut in l. περι αδενων, *de glandulis*, spurio equidem, quo aliqua glandularum mala recensentur, ut de morbis, qui mammarum exstirpationi superveniunt, & de catarrhis.

In l. *de pueri natura* agitur de mensium obstructione, de morbis a lochiorum suppressione, de partu difficili.

In l. *de superfetatione* dicuntur morbi aliqui puerperii; tum de abortu, utero suppurato, causis sterilitatis, utero clauso, ejus distortione, restitutione, medicamentis emollientibus, uterum purgantibus. A mensibus retentis epiala febris. Ut ex acribus medicamentis uterus exulceretur.

Antidotum qua HIPPOCRATES in contagione Attica usus sit, ACTUARIUS habet (*), inde in editionem suam LINDENIUS transtulit.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ perantiquæ sunt. Multa tamen faciunt, ne eas pro genuinis recipiamus, uti neque MERCURIALIS recepit, neque SCHULZIUS, neque CIGALINUS, neque SCALIGER, neque olim aliqui RIOLANO dicti.

Primæ sunt ARTAXERXIS Longimani ad PAETUM epistolæ, hujus ad regem, HYSTANIS ad HIPPOCRATEM, hujus ad HYSTANEM, adque DEMETRIUM, REGIS ad HYSTANEM. Hujus responsoriæ. Regis epistola ad Coos, responsoriæ Coorum. Nempe, cum pestilentia in Persico imperio sæviret, Rex magnis conditionibus

(*) *Compos. med.* p. 58. b.

ditionibus oblatis Hippocratem advocaverat, ut suis subditis mederetur. Negat HIPPOCRATES, se barbaris opem laturum. Rex a COIS poscit, ut obstinatum medicum sibi dedant, hi negant. Ad HIPPOCRATEM CATO adlusit, ut Græcorum in barbaros malum animum demonstraret.

Codex exstat in B. BODLEYANA ap. MONTF. p. 642. in *Medicea* BANDINI III. p. 46.

Altera particula epistolarum est Abderitarum, qui HIPPOCRATEM exorant, ut DEMOCRITI insaniam curasse vellet. HIPPOCRATES ad Abderitas annuit, negat se aurum accepturum. EJ. ad PHILOPOEMONEM alienissima a sapientia epistola, tum altera, qua narrat, se ab ÆSCULAPIO per somnum jussum esse, Abderas petere. Aliquæ epistolæ HIPPOCRATIS, quibus curam uxoris DIONYSII commendat, a CRATEVA herbas petit, qui Mithridatis demum ævo vixit, decem talenta ab Abderitis oblata refutat: deinde DAMAGETO narrat, ut DEMOCRITUM sapientem, & in utilissimis laboribus occupatum repererit. Inde epistolæ mutuæ DEMOCRITI & HIPPOCRATIS.

HIPPOCRATIS ad THESSALUM Epistola, qua filium ad studium Geometriæ & numerorum adhortatur.

ID. ad THESSALIOS, in qua de Atheniensibus queritur, patriam suam vastantibus.

THESSALI ad aram, in qua filius HIPPOCRATIS paterna beneficia laudat; aversamque pestilentiam, & discipulos filiosque per universam Græciam a patre missos, qui curam ægrorum gererent. Denique avorum in Græcos merita recenset, petitque, ut Athenienses bello Cois indicto abstineant. Atheniensium decretum, quo HIPPOCRATI honores, Cois varia privilegia decernunt.

Mihi quidem probabile videtur, has epistolas a sophista aliquo circa ea tempora fictas esse, quibus PTOLEMÆUS PHILADELPHUS maximis impensis libros rariores colligebat.

Codices græci epistolarum, ut videtur, universarum cum oratione THESSALI sunt in B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2254, tum, ut puto, 2545.

Latinus codex interprete REMITIO est in B. R. Par. 6869. & alius in *Scorialensi* BUSCHING Magaz. V. cujus linguam ignoro, alius in VOSSIANIS n. 2251. lingua quidem non satis mihi perspecta.

In B. Vindobonensi fasciculus MS. reperitur, qui ad ARTAXERXIS invitationem spectat LAMBEC. VI. p. 153.

ARTAXERXIS & DEMOCRITI epistolæ Græce B. R. P. n. 1760.

Sola THESSALI oratio Græce B. R. P. n. 2253.

Decretum Atheniensium in B. R. P. n. 2214.

Græce omnes epiſtolæ prodierunt Venet. 1499. 4. LIND.

Græce & latine, quæ ad ARTAXERXEM & DEMOCRITUM ſpectant, EILHARDI LUBINI cura editæ ſunt Genev. 1601. 8. BB. cum aliis Græcorum epiſtolis.

Epiſtola ad DAMAGETUM ſola cum paraphraſi ALARDI AMSTELREDAMI.

Græce latine Saligniaci 1539. 8. TR. GUNZ.

Ex recenſione HADRIANI RELANDI Utrecht 1711. 8. B. TIG. Græce & latine.

Gallice vertente TARDY HIPP. *ſur la folie de* DEMOCRITE Paris 1530. 8.

La conference & entrevue d'Hippocrate & de Democrite commentée par MARCELLIN BOMPART Paris 1632. 8. BUR.

Latine omnes etiam Epiſtt. cum THESSALI ad ATH. *Orat.* & *Athenienſium decreto* interprete JANO CORNARIO Frf. 1542. 8. *.

Latine cum notis CHR. THOMASII Hall. 1693. 8.

Huc facit J. CHR. RABE diſp. *de* HIPPOCRATE *barbaris opem negante* Lipſ. 1722. 4. PL.

Et ut puto GONSALVI BUSTOS ORMEDILLA *monſtruo horribile de la Grecia Hippocrate mortal nemigo de l'hombre* Ulyſſip. 1675. 8. C. de V.

Evidentius ſpuria ſunt, quorum Græcus textus ignoratur. Ejusmodi eſt l. *de ſtructura hominis* ad PERDICCAM R. in quo pituitæ, ſanguinis, flavæ bilis, atræ bilis, ſaniei (ita) prædominium per anni ætates recenſetur.

Is fuerit forte codex, cui titulus eſt *prognoſticum de natura humana, ſecundum temperiem quatuor anni tempor.* in B. Vindob. VII. p. 92.

HIPP. *de ſanitate tuenda ad* ANTIOCHUM REGEM LARGIO DESIGNATIANO *interprete* abſurdiſſimus lib. in quo CÆSAR citatur & MÆCENAS. Morborum capitis, pectoris, ventris, veſicæ prænotio & præcautio. Iterum dominium ſanguinis, bilis &c., per anni ætates. Cæterum nullus HIPPOCRATIS ævo ANTIOCHUS regnavit. Codex lat. eſt in B. R. Par. n. 6837. 7027. 6862. in B. TAURIN. II. p. 102.

Prodiit cum MIZALDI *hortenſib.* apud MORELLUM Pariſiis 1572. 8. le TELLIER.

HIPPOCRATIS ſive ALEXANDRI *epiſtola de diæta* in B. R. P. n. 2240. mihi ignota eſt.

HIPP. epiſtola ad PTOLEMÆUM *de ſanitate tuenda* eſt in B. *Vindobon.* VI. p. 94. 124. 125. & in B. BODLEI. n. 150. Græce, & in B. R. Par. n. 1884. 2229. tum in Taurinenſi, ubi additur altera ad PTOLEMÆUM epiſtola *de differentia alimentorum.*

mentorum. Latine versa est a J. REUCHLIN Tubing. 1512. 4. RIV. Nullus autem HIPPOCRATIS ævo fuit PTOLEMÆUS.

L. *de pustulis* spurius a GOLIO ex Arabico conversus ne quidem BARTHOLINO placuit.

Plusculos alios libros HIPPOCRATICOS citari video.

De febribus B. R. Par. n. 1885.

De febrium & symptomatum cognitione B. R. P. 1667. 12. Alterius fuerit auctoris.

De phlebotomia ibid. n. 6837. latine.

Addunt in Arabica versione de *Ventosis librum* exstare (*).

Alius *Therapeuticus* l. Vindobon. ap. LAMBEC. VI. p. 145.

Liber *secretorum* nisi est idem cum l. *de significatione vitæ & mortis* Venet. 1497. fol.

Ej. l. *ex capsula eburnea* Venet. 1497. fol. &c. GUNZ.

Liber περι εμπυων a GALENO dictus, periisse videtur.

Methodus curandi HIPPOCRATICA erat in B. NARCISS. Dublinensis Arch. Bibl. n. 1709.

L. *regularis* CÆLIO dicitur, ex quo locus *de helleboro* citatur, quem SORANUS refutaverit, qui vero locus in nostris exemplaribus non reperitur.

HIPP. *de natura lactis & de ejus in curationibus morborum usu* Arausione prodiit 1567. 8. Lion 1571, mihi ignotus.

L. *de exustionibus & fonticulis* cura P. BARRE Lion 1681. 12.

L. *de medicamentis secundum temperamenta* HERBELOTO p. 975. dictus.

Libri *resolutionis quatuor quos* GALENUS *explicat* VERDIER *Bibl. Constantin.* p. 59.

L. *de infantium natura* PRISCIANO notus (†).

HIPPOCRATES *de morborum causis, ex ægrorum decubitu diagnosi, prognosi & curatione.*

Gallice vertente J. B. DAMASCENO L. I. Paris. 1660. 4. BUR.

Epistola ad GALENUM *discipulum de corpore humano B. Taurin.* I. p. 385.

HIPP. *de virtutibus herbarum gallice B. Taurin.* T. II.

Excerpta aliqua ex HIPPOCRATE & GALENO, & MOSE MAIMONIDE ap. CASIRI n. DCCCLXIII.

Excerpta

(*) HERBELOT. p. 975.
(a) *Acut.* II. c. 29.
(†) L. IV.

Excerpta *de morbis variarum partium & earum curatione.* Codex Græcus est in B. R. P. n. 2178.

Sic in VINDOBONENSI LAMBEC. VI. p. 101.

Eclogæ ex HIPP. & GALENO a BUSBEQUIO illatæ in *B. Vindob.* VI. P. II. p. 100.

Excerpta in B. R. P. n. 7101. & Græce n. 2269.

Translationes ex HIPPOCRATE in *B. A. Ep. Dubl.* NARCISSI n. 1215.

NATHAN F. JOEL fil. PALKEN *sententiæ ex* HIPPOCRATE & GALENO excerptæ de morbis & medicamentis in B. Taurin. I. p. 19.

§. XXI. OPERA HIPPOCRATIS.

Nunc ad operum HIPPOCRATIS collectiones.

Credas etiam J. COSTÆO, HIPPOCRATEM nihil suorum edidisse. Deinde GALENUS testis est, suo ævo exempla HIPPOCRATICORUM operum exstitisse non recentiora (*a*) tribus seculis, eaque fere inter se consensisse; Ipse exemplar ALEXANDRINUM laudat.

Porro commentatores numerosissimos HIPPOCRATEM explicasse, emendasse, refutasse certum est. Inter eos antiquissimi fuerunt HEROPHILUS, qui voces HIPPOCRATIS interpretatus est, deinde BACCHIUS, porro HERACLIDES TARENTINUS, & ZEUXIS (*b*), hi Empirici. In omnes libros ZEUXIN & HERACLIDEM commentatos esse; in difficiliores BACCHIUM, & ASCLEPIADEM (*c*) alibi reperias.

XENOCRITUM grammaticum Coum primum voces HIPPOCRATIS interpretatum (*d*).

HERACLIDES passim citatur, ut ad L. II. *popularium* (*e*). Magis tamen insectandi ZENONIS causa scripsisse, quam eruendi veri (*f*) IDEM GALENUS: sic APOLLONIUM (*g*).

Is ZENO HEROPHILEUS, vir nequaquam obscurus, quem tamen GALENUS passim refutat, de notis agit, quæ Epidemicis adscribuntur (*h*), & quarum incertum facit auctorem. Habuisse tamen suos sectatores (*i*).

MEMNONEM Sideten, qui libros PTOLEMÆO curaverit librorum studiosissimo, carpit, quod libros Epidemiorum falsis additionibus temeraverit, idem GALENUS.

BACCHIUS

(a) In *Comm.* III. ad l. *definit.*
(b) GALEN. in *Aphor.* VII. 68.
(c) Περὶ ιατρȣ & *de fract.* III.
(d) EROTIAN.
(e) GAL. *comm. in Epid.* VI.
(f) *Comm.* III. in *Epid.* III.
(g) Ib.
(h) GAL. *comm.* II. in *Epid.* L. III.
(i) ID. *comm.* III. in III. *Epid.*

BACCHIUS Tanagræus (k) tres *syntaxes* conscripsit: sex alias lego addidisse PHILINUM. *Ecdosin* characterum HIPPOCRATIS dedit IDEM, & in l. *Epidemicor.* atque in *aphorismos comm.* BACCHIUM vero voces solas esse interpretatum (*l*) lego.

ZEUXIS (*m*) egit de notis adlitis ad L. EPIDEMICORUM. GLAUCIAM reprehendit, qui negabat omnia vitia Hippocrati in VI. Epidemicorum dicta in unicam mulierem cadere posse. Passim aliqua absque interpretatione (*n*) reliquisse. Eum GALENUS refutat, tum HEROPHILUM (*o*).

Sic APOLLONIUM (*p*), qui octodecim libros in HERACLIDEM, tres in BACCHIUM scripserit, unum in GLAUCIAM, alium in LYSIMACHUM COUM, tum tres adversus PYDIAM Herophilium: tres ad DEMETRIUM EUPHORIONEM, etiam sex libris. Eundem lectionem HIPPOCRATIS studuisse expedire, ut grammaticos aliquos omittam. Sed & APOLLONIUM *ophin* EROTIANUS notat, quod omnibus aliis contradixerit.

ASCLEPIADEM, quem puto (*q*) celebrem illum Bithynum esse, passim GALENUS refutat, ut aliquando tamen probet (*r*).

RUFUM laudat, in HIPPOCRATE legendo versatissimum, qui veterem lectionem retinuerit (*s*). SABINUM (*t*) citat, cujus sectatores perinde veterem lectionem retinuerint (*u*).

DIOSCORIDEM, & ARTEMIDORUM CAPITONEM, novam editionem operum HIPPOCRATIS (*x*) molitos, GALENUS audacissime in eo opere se gessisse, veteremque lectionem passim mutasse queritur, magis quam reliqui grammatici. Aliam vero fuisse CAPITONIS editionem ab ADRIANO imperatore probatam; eumque CAPTTONEM in omnia HIPP. scripta commentatum esse: & aliam editionem DIOSCORIDIS (*y*) IDEM docet. Est tamen ubi recte vocem aliquam correxisse fatetur (*z*). Eum DIOSCORIDEM omnibus aliis contraria scripsisse EROTIANUS: juniorem esse, & a PHACA (*a*) diversum, multosque libros scripsisse GALENUS, & vetustiores compilasse. Ad eum faciliora intellecturos GALENUS remittit (*b*).

(k) EROTIAN.
(l GAL. *Lect. Hipp.*
(m) GALEN. in VI. *Epid.*
(n) *Comm.* III. in *Epid.* VI.
(o) In *Comm.* ad *Ep.* VI.
(p) *Comm.* III. in *Epid.* VI.
(q) *Aphor.* I. 22.
(r) *Aphor. I. Aphor. II.* 31.
(s) *Comm. in Epid.* VI.
(t) *Comm.* III. *in Aph.* VI.
(u) *Comm. in Epid.* VI.
(x) *Comm. in L Epid.* VI. & περι ιατρεῖυ.
(*) Ib. *Aphor.* II. 2. *conf. de fract.* III. *defin. Epid.* VI.
(y) *De natur. hum.* I.
(z) GALENUS *in comm. ad Epid.* VI.
(a) *Lect.* HIPP. præf.
(b) *De ord. leg.* l. *defin.*

QUINTUM parvi facit, qui male aphorismos interpretatus sit.

Ejus discipulus & assecla SATYRUS, GALENI præceptor, etiam *prorrhetica* interpretatus est (*c*).

LYCUM Neapolitam, QUINTI discipulum putat HIPPOCRATEM non bene intellexisse (*d*) & passim sugillasse. IDEM GALENUS testis est scripsisse duo συγγράμματα ἐξηγητικὰ (*e*), & *Aphorismos* absque demonstratione esse interpretatum, quem & refutat (*f*). In epidemicis eum carpit (*g*).

Tum JULIANUM (*h*).

Tum MARINUM (*i*), & SABINUM (*k*).

EPHICIENUM demum (*l*) commentatorem HIPP. nominat.

Sed etiam PELOPS, GALENI præceptor, *Isagogarum Hippocraticarum* L. II. scripsit (*m*), & NUMESIANUS commentarium in HIPPOCRATEM.

ORIBASIUS interpretibus HIPPOCRATIS addit DOMNUM & ATTALIONEM (*n*).

Horum nunc omnium labores interierunt, præter paucas voces, quas GALENUS conservavit.

Alii vicissim ipsum GALENUM (*o*) nimis audacter HIPPOCRATEM emendasse notarunt.

Codices operum HIPP. plusculi supersunt.

Codex, quo CALVUS usus est, in B. *Vaticana* conservatur (*p*).

Apud ANTONIUM CANTACUZENUM HIPPOCRATICORUM operum codex erat.

Sic in B. BAVARICA.

In VOSSIANA cum GALENI expositionibus n. 2125.

In AMBROSIANA MEDIOLANENSI, MONTFAUCON p. 529. omnia ut videtur, opera.

In GRESHAMENSI Londini ID. n. 3444.

Plerorum-

(c) GALEN. *comm. I. in prorrhet.*
(d) De *ord. leg.* libr.
(e) EROTIANUS.
(f) *Ad Aphor.* III. 1.
(g) *Comm. in Epid.* III.
(h) p. 47.
(i) *Ad Aphor.* VII. 54.
(k) *Comm.* III. *in Epid.*
(l) GAL. ord. leg. libr.
(m) Ibid.
(n) *Præf. ad Aphor.*
(o) G. H. WELSCH.
(p) WELSCH *curat. propr.* p. 184.

Plerorumque operum HIPPOCRATIS Græci codices sunt in B. R. *Paris.* n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2254. 2545. & plusculorum 2146.

Pleraque etiam opera græca sunt in B. D. MARCI.

Bene multi in B. MUTINENSI, MONTFAUCON p. 531.

Aliqui erant apud GUIL. PELISSIER ID. II. p. 1199.

Varii 16. voluminibus in AMBROSIANA Mediolanensi ID. p. 498.

Aliqui in B. *Præsidis* de MESME ID. p. 1327.

Editiones operum omnium Græcæ sunt Venet. 1526. ap. ALD. fol.

Altera, a JANO CORNARIO castigata, Basil. 1538. fol., qui tribus integris codicibus usus est.

Græco latina editio est HIERONYMI MERCURIALIS, qui idem opera HIPPOCRATIS in quatuor ordines digessit Venet. 1588. fol. Queritur MACKIUS, esse, ubi versio textui Græco non respondeat. Nimium codicibus *Vaticanis* tribuisse TRILLERUS.

Plures etiam codices erant ANUTII FOESII Mediomatricis, viri quam maxime Hippocratici. Noviter convertit, addidit censuras criticas, & doctos commentarios, demum ex plusculis codicibus varias lectiones. Prodiit ejus HIPPOCRATES Francof. 1595. vel 1596. fol. *. 1621. f. 1624. fol. HOUSS. 1657. f. Genev. 1675. f. 2. vol., cui editioni accessit l. περι φαρμακων, l. de *structura hominis*, *tum Glossaria* EROTIANI, HERODOTI & GALENI. Totum se HIPPOCRATI dederat vir industrius, linguamque divi senis suam fecerat. Usus erat præterea codicibus manuscriptis iisdem, ad quos FABIUS CALVUS suam editionem dederat, tum tribus aliis ex B. R. Galliæ communicatis, & lectionibus ab HOLLERIO ex iis codicibus decerptis. Præsto etiam ei fuerunt JOH. MARINI ad HIPPOCRATEM observationes. Opera HIPPOCRATIS in octo sectiones fere ad EROTIANI ductum disposuit: post quamque classem notas suas adjecit, de vero auctore cujusque libelli judicium, equidem potius mitius dedit, deinde voces dubias emendatas, aut per alia loca HIPPOCRATIS explicatas, denique varias lectiones. Justo timidiorem esse (*q*) MACKIUS & TRILLERUS, iste præterea nimis multa compilasse queritur, versionem tamen omnibus aliis præfert.

Nitida successit editio græca latina cura J. ANTONIDÆ *van der* LINDEN Leid. 1665. 8. 2. vol. *. intermortuo JOHANNE a filio HENRICO ANTON. edita. Recusa Venet. 1757. 4. 2. vol. Neapoli 1754. 4. 2. vol. CORNARII versionem Editor secutus est, textum in capita commode divisit, codices & veteres editiones comparavit, suam ad priores, quæcunque melioris notæ erant, accomodavit: loca aliqua transposita restituit. Ad finem varia ad Historiam laudes & vituperia HIPPOCRATIS pertinentia adjecit, denique indicem.

Ego quidem passim mihi visus sum aliqua deprehendere, aut absque auctoritate mutata, aut parum feliciter conversa, passim etiam versio textui Græco non

(q) *De nov. Hipp. ed.* p. 6. 7.

reſpondet. Omnium peſſimam eſſe TRILLERUS (*r*). Aptiſſima tamen communi uſui hæc editio vulgo viſa eſt.

Splendidiſſima eſt alia editio cum GALENI operibus conjuncta, quam RENATUS CHARTIER poſt multorum annorum laborem demum Pariſiis 1679. fol. 14. voll. abſolvit. Opera utriuſque auctoris in unum ordinem ſecundum eam, de qua egiſſent, materiam, diſpoſuit, varios aliorum libellos, etiam THEOOPHILI, notas, varias lectiones, PALLADII in VI. Epidemicorum comm., ORIBASII aliqua. J. FREINDII tamen & MACKII judicio adeo non emendatiorem HIPPOCRATIS editionem dedit, ut prioribus maculoſior ſit (*ſ*).

Nuper etiam medicus Vindobonenſis STEPHANUS MACK novam editionem operum HIPPOCRATIS molitus eſt. Ad eam adornandam uſus eſt MS. codicibus bibliothecæ Cæſareæ, tum editionibus nonnullis, quibus variæ notæ a doctiſſimis viris adlitæ fuerant, denique variis lectionibus codicis ex *Bibliotheca Medicea.* Cum priores editores, ANUTIUS FOESIUS & H. MERCURIALIS, etiam in manifeſtiſſimis erroribus emendandis timidiores fuiſſent, noſter paſſim ex ſuis copiis nonnullos locos vitiatos reſtituit, ſingulis paginis, quod commodius, notas & varias lectiones ſubjecit. Præmiſit aliqua de menſuris & ponderibus. Ordinem EROTIANI ſecutus eſt, ſed ex VIII. ſectionibus quinas tantum perfecit. Tomus I. in quo ſectiones ſunt I. II. prodiit Vindobon. 1743. fol. *, alter anno 1749. fol. *, reliquos non dedit. Editio nitida eſt & ſumtuoſa.

Sic etiam faſciculum operum HIPPOCRATICORUM THEODORUS ZWINGER edidit Baſil. 1579. fol. *, viginti duos nempe commentarios tabulis illuſtratos, & nonnunquam integris diſſertatiunculis. Libri ipſi ſunt ex minoribus, quos ſingulos citavimus, & pertinent ad priores tres ſectiones EROTIANI.

JOHANNES HEURNIUS edidit libellos HIPPOCRATICOS gr. & lat. cum commentariis Leid. 1597. 4. GUNZ. 1607. 18. BUR. 1609. 4. * jam alias dictos; porro J. OBSOPOEUS, & MORELLUS Pariſ. 1557. 16., & collectio Baſileenſis 1748. 8. (*t*).

De prædictionibus L. II. *de coacis*, *de ſomniis*, *de flatibus*, *de carnibus* interprete FABIO CALVO 1527. 12.

Aliqua HIPP. vertente RASARIO Saragoſſ. 1567. 4.

Latine ex FABII CALVI verſione, qui codicibus Vaticanis uſus eſt, etſi alii negligentius in opere verſatum eſſe ei objecerunt (*u*), HIPPOCRATIS opera prodierunt Rom 1525. f. PL. TR.

Ex eadem verſione Rom. 1549. f. LIND. 1619. f. 1610. f. FABRIC.

Ex eadem verſione cum J. MARINELLI *commentariis* Venet. 1575. PL. cum argumentis

(r) *Nov. Hipp. edit.* p. 4.
(ſ) *Conf.* TRILLER *ep. Apologet.* p. 6.
(t) *Praſagia*, *aphoriſmos*, *de rat. victus*, *de natura humana*, *de medico*, *de lege.*
(u) WELSCH *curat. propr.* p. 184.

argumentis J. CUEMANI 1619. fol. 1619. fol. RAST. & 1737. fol. curante J. PAITONO.

Ex FABII Ravennatis G. COPI N. LEONICENI & ANDR. BRENTII *interpretatione* Basil. 1526. fol. TR.

Ex JANI CORNARII versione Venet. 1545. 8. LIND. Paris. 1546. 8. HOUSSET. Basil. 1546. fol. *. 1553. fol. LIND. 1558. fol. FALC. TR. Lion 1554. 8. 2. vol. HOUSS. 1564. fol. WACH. 1564. 8. TR. 1562. f. L. 1582. 8. RAST. Multis codicibus MS. usus, GALENUM accurate legerat, & ex ALDINA editione multa mutavit, & ex sua, ut subinde non adeo codices ipsos, quam ipsum odorem veteris lectionis sequeretur. Reddita est cum commentariis PR. MARTIANI Patav. 1719. f.

Ex interpretatione ANUTII FOESII Francof. 1596. 8. & in editionibus græco latinis quas diximus.

GEORGII SEGERI editio intercidit (*x*).

FRANCISCI CLIFTONI *nova & ordinata methodo digesta opera* HIPPOCRATICA (*y*) nunquam prodierunt; neque D. W. TRILLERI viri literati promissa editio in libello *Comm. de nova* HIPP. *editione adornanda* Leid. 1728. 4. * in quo præterea libello de editionibus & commentatoribus HIPPOCRATIS judicium suum interponit. Speciminis loco edidit L. *de dissectione* cum amplissimis commentariis & doctissimis, etiam Hebraicis, & multa in recepta lectione mutavit.

Editionem latinam novam dedi in Principibus artis medicæ T. I—IV. Lausann. 1769—1771. 8. *. Bibliopola novam editionem MARINELLI secutus est, cum ego maluissem MACKIANAM. Eam ergo supplevi, quoad ejus fieri potuit, ex LINDENIANA; cæterum de meo ut nihil promisi, ita nihil addidi, præter novum ordinem, in quem scripta HIPPOCRATICA primum omnibus consentientibus genuina, deinde suspecta, denique manifestius spuria digessi. Præfationes addidi, quibus summa rerum momenta, & de genuina aut suspiciosa libri cujusque origine disputavi, sæpe MERCURIALEM secutus.

Latina collectio aliquot scriptorum HIPPOCRATIS & GALENI prodiit Venet. 1487. 12.

Alia in *Articella*.

Alia cum GALENI nonnullis Venet. 1487. 12. RICH.

Sed & SYMPHORIANUS CAMPEGIUS absque loco & anno edidit l. *de natura hominis, tuenda valetudine, legem, jurisjurandum, artem, in obtrectatores medicinæ*, vertente ANDREA BRENTIO.

Alii comm. 1506. 8.

FR. RABELÆSII collectio Lion 1543. 8. Linguam ignoro.

(x) MOELLER in *sept. erud.*
(y) *Comm. Nor.* 1732. *hebd.* 50.

Gallica olim collectio prodiit, *les anciens auteurs de la medecine & chirurgie* HIPPOCRATE, GALIEN, ORIBASE, *le tout traduit du Grec* Lion 1555. 8., pauci, ut videtur, libelli.

CLAUDE TARDY *les œuvres* d'HIPPOCRATE Paris 1667. 4. 2. vol. *ou toutes les causes de la Vie, de la naissance, de la conservation de la santé, les signes & les symptomes de toutes les maladies sont expliquées.*

Deinde ANDREAS DACIER edidit *les œuvres* d'HIPPOCRATE *traduites en Francois avec des remarques & conferées avec les MS. de la bibliotheque du Roi* Paris 1697. 12. 2. vol. * non omnes certe libros HIPPOCRATIS, sed eos, quos sigillatim dixi, plerosque spurios. Promisit vitam HIPPOCRATIS, & medicinæ Græcæ historiam. Libellis singulis satis fusas adnotationes adjecit explicatorias, subinde etiam emendationes lectionum HIPPOCRATICARUM.

Majoris momenti est RENAUDOTI una excusa epistola, in qua ostendit, nihil valde ad emendationem textuum HIPPOCRATIS posse ab exemplaribus Arabicis sperari. Primas versiones Syriacas dudum periisse. MAMUNI tempore Arabicas versiones factas esse. HIPPOCRATEM potissimum a HONAINO, Græci sermonis non ignaro, discipulo prioris MESUES, tempore MOTAWAKKELI versum esse, laudem doctorum meritum. Ex JOHANNIS versione natas esse Hebraicas. Primas versiones latinas medicorum Græcorum ad Arabicas factas esse (cujus modi sunt libri HIPPOCRATICI, qui exstant in *Articella*), alias ad Hebraicas. Hunc libellum in bibliotheca sua Græca J. ALBERTUS FABRICIUS recusum dedit.

In universum HIPPOCRATEM exstant PROSPERI MARTIANI *notæ* Rom. 1619. f. HOTTON. 1626. f. 1652. f. HOTTON. Non quidem omnes libri sunt HIPPOCRATICI, plerique tamen, omissis chirurgicis: neque in totum opus, sed in loca aliqua, ex arbitrio MARTIANI, fusissimi adjecti sunt commentarii. Omnia opera HIPPOCRATIS pro genuinis habet, ut neget, virum peccare posse, ut etiam vanissimas illas venas tueatur, quæ a J. M. CASTELLANO Romæ demonstratæ fuerint, & denique nuperos incisores convitietur, qui eas venas non norint demonstrare. Non debere l. *de carnibus* rejici, etsi contineat aliqua doctrinæ Hippocraticæ adversa. Ridicule excusat nimis grandem septimi diei abortum, HIPPOCRATI dictum. L. *de morbis* etiam vehementer laudat. Aliquas tamen suas adnotationes adspergit.

XXII. VARIA ALIORUM

Ad HIPPOCRATEM SPECTANTIA.

Ad historiam viri, ad intelligendum scriptorem alioquin difficilem, ad laudandum vel vicissim culpandum, ea spectant quæ nunc dico.

HIPPOCRATIS *γενος και βιος κατα Σωρανον* incerti auctoris est, vix celebris Ephesii SORANI, methodicorum principis, qui ægre se abstinuisset, quin aliqua in HIPPOCRATIS placitis reprehendisset. Citat idem SORANUM Coum. Junior *pseudoso-*

pseudosoranus, de quo alias dicemus, etiam deterior est scriptor, quam a quo hanc vitam exspectes. Codex ejus est in B. *Medicea Plut.* LXXIV. BANDINI III. p. 42. & 99. si eadem vita est ut puto. Una LINDENIUS edidit J. TZETZES versiculos, quibus aliqua HIPPOCRATIS vita continetur; tum alios aut laudatores viri, aut vicissim reprehensores.

GALENUS, magnus HIPPOCRATIS admirator, & numerosis commentariis, quos citavimus, & propriis operibus HIPPOCRATEM illustravit, quorum aliqua diximus ut in LYCUM, in JULIANUM, alia cum GALENO dicemus, ut libros de HIPPOCRATIS & PLATONIS *decretis*, & των Ἱπποκρατȣς γλωσσων εξηγησιν, lexicon nempe vocum difficilium, quæ apud HIPPOCRATEM reperiuntur, passim cum GALENO editum, & seorsim apud H. STEPHANUM 1564. 8. *, in cujus præfatione GALENUS agit de HIPPOCRATIS commentatoribus. Procemii codex MS. est in B. R. P. n. 2144.

Alterum opus sunt *definitiones medicæ* a PHILOLOGO Paris. 1528. editæ, & cum GALENO Basil. 1562. & alias. Codex est in B. R. P. l. c.

Quid sit GALENI *medicinale* ad HIPPOCRATEM ANT. du VERDIER *bibl. Constantinop.* ego quidem ignoro.

Eodem, quo GALENI lexicon, spectat ΕΡΩΤΙΑΝΟΥ των παρ Ἱπποκρατει λεξεων συναγωγη, quæ cum priori opusculo prodiit, & Venet. 1566. 4. curante B. EUSTACHIO, & cum FOESII HIPPOCRATE Genev. 1657. fol., & cum CHARTERIO. Opera HIPPOCRATIS recenset & in octo classes dividit. Commentatores etiam HIPPOCRATIS enumerat. Opus suum ANDROMACHO dicavit, NERONIS archiatro.

Omnia quidem *lexica Græca* hactenus huc referas, potissimum tamen vocabulorum medicinalium expositiones Græcas ex HIPPOCRATE, ARETÆO &c. cum latina interpretatione, quam H. STEPHANUS cum paulo prioribus libellis edidit. Ad intelligendum HIPPOCRATEM possint etiam voces Græcæ JULII POLLUCIS usui esse.

HERODOTI LYCII *dictionarium* vocum HIPPOCRATIS antiquarum exstat cum MERCURIALIS Hippocrate Venet. 1588. fol. & cum CHARTERIANA collectione.

Doctissimi viri J. GORRÆI *definitionum medicarum* L. XXIV. Paris. 1564. fol. 1622. fol. *. Francof. 1578. f. * eruditum utique opus est. Voces Grææ HIPPOCRATIS, per alios scriptores Græcos illustratæ.

Porro *anonymi* in universam HIPP. medicinam commentarius est in B. R. P. n. 6942. latine.

Priorum labores superavit ANUTIUS FOESIUS in HIPPOCRATIS *œconomia Alphabeti serie disposita* Francof. 1588. fol. *. Genev. 1662. fol. * doctissimo certe lexico, in quo voces HIPPOCRATICÆ fuse ex ipso auctore, ex GALENO, aliisque Græcis exponuntur.

SYMPHO-

SYMPHORIANI CAMPEGII *Symphonia* GALENI ad HIPPOCRATEM absque loco & anno. FALC. 1528. 8.

Parva HIPPOCRATIS *tabula* per PETR. BURCHARD *quibusdam familiaribus scholiis aucta & illustrata* Witteb. 1519. 4. RIV. TR.

J. CORNARII *præfatio in laudem* HIPPOCRATIS Basil. 1531. 4.

EJ. HIPPOCRATES s. *doctor verus* Basil. 1556. fol. * atque aliqui alii libri Basil. 1543. 4.

HENRICUS de QUELLER in HIPPOCRATEM Coimbra 1543. C. de V. Quid?

MICH. ANGELI BLONDI ex HIPP. *nova & vetere arte medendi deque diebus decretoriis epitome* Rom. 1545. 8. BUR.

GUILBERTI PHILARETI *de conciliatione* AVICENNÆ *cum* HIPPOCRATE & GALENO Lion 1541. 4. GAL.

ANDR. THURINI *Hippocratis & Galeni defensor adversus* H. FRACASTORIUM *de causis dierum criticorum* Bonon. 1543. 4.

JACOBI SYLVII *ordo & ordinis ratio in legendis* HIPPOCRATIS & GALENI *libris* Paris. 1539. RAST. 1561. 8. Libros divi senis in suas classes distinxit.

JOH. HERMANNI oratio *de vita & familia* HIPPOCRATIS inter MELANCHTHONIS *oratt.* Argent. 1558. 8. Witteb. 1590. 8. B. BUNAU.

MATTHIÆ GARBIZII *oratio de vita, moribus, doctrina & professione* HIPPOCRATIS Tubing. 1564. 8. GUNZ.

FRANCISCUS VALERIOLA *in locorum communium* L. III. fuse egit de HIPPOCRATICA circa crises doctrina Venet. 1563. 4. Lion 1589. 8. 3. vol.

THOMÆ MOUFET *Nosomantia* HIPPOCRATICA, *s. Hippocratis prognostica cuncta ex omnibus ejus scriptis methodice digesta* Francof. 1588. 8. BUR.

NIC. RORARII *contradictiones, dubia, paradoxa &c.* in HIPP. CELSO GALENO &c. Venet. 1566. 8. *. Scopus est, omnia enantiomata veterum quocunque modo conciliare.

HIERONYMI MERCURIALIS *censura & dispositio operum* HIPPOCRATIS Venet. 1583. 4. TR. Francof. 1585. 8. * & Codex MS. in B. Vindob. II. p. 737. Elegans & doctus libellus, quo viam sternebat vir ILL. novæ suæ operum HIPPOCRATICORUM editioni. Quatuor classes acuto sane judicio usus constituit, primam genuinorum librorum HIPPOCRATIS, alteram, quam putat HIPPOCRATIS esse, sed a filiis demum editam; tertiam scriptorum filiorum HIPPOCRATIS, quæ paternæ doctrinæ consona sint; ultimam spuriorum. Utitur & ratiocinio & GALENI sententia, quæ merito magni est momenti, eosque libros habet pro veris, qui breves & graves sunt, & absque ratiocinio.

J. JAC. BASSI *de* HIPPOCRATIS & ARISTOTELIS *decretis* L. III. Papiæ 1594. 4. TREW.

J. HEURNII *de medicinæ origine, Æsculapii & Hippocratis stirpe & scriptis* oratio

oratio dicta a. 1589. edita Lond. 1608. 4. Compendium vitæ ASCLEPIADARUM & HIPPOCRATIS.

PETRI MATTHIÆ PINI *compendium instar indicis in* HIPPOCRATIS COI *opera omnia* Venet. 1597. fol. 1737. Queruntur, quod locos, quos citat, non satis definiverit.

ANDREÆ LIBAVII *de medicina veterum tam* HIPPOCRATICA *quam Hermetica*, Francofurt. 1599. 8. utcunque huc revoces.

MARCI ANTONII ULMI *Hippocrates medicus* Bonon. 1603. 4.

J. COSTÆI *posthuma miscellanearum dissertationum decas* Patav. 1658. 12. *. Prima dissertatio est de *censura librorum* HIPPOCRATICORUM, quam MERCURIALIS proposuit. Negat noster HIPPOCRATEM edidisse quidquam, & conjungit adeo classem I. cum II.

J. STEPHANI HIPPOCRATIS *Coi theologia* in qua PLATONIS ARISTOTELIS & GALENI *placita christianæ religioni consentanea demonstrantur* Venet. 1638. 4. Recusa a J. A. FABRICIO, in *B. Græca.* Virum cum Christiana fide conciliare studet. Mera declamatio.

HELWIG *totius medicinæ* HIPPOCRATICÆ *in paucas tabellas redactæ* &c. Norib. 1631. fol. HOTTON.

GUILIELMI BALLONII *definitionum medicarum liber, in quo* HIPP. & GALENI *loci obscuri explicantur* Paris. 1640. 4. *. Lexicon medicum doctissimum, quod ad partem artis clinicam spectat. In *consiliis* 1635. 4. * plurimos aphorismos interpretatur.

CLAUDII TARDY *Hippocratica medendi methodus* Paris. 1676. 8.

MELCHIOR SEBIZ *de divino quod* HIPP. *in morbis observandum præcepit* Argentor. 1643. 4.

BERNARDI LANGWEDEL *defensio* HIPPOCRATIS *contra ejus obtrectatores* Leid. 1647. 12.

EJ. *colloquium Romano Hipp. inter* MARFORIUM & PASQUINUM una prodiit.

THOMÆ REINESII *variarum lectionum* L. III. Altenburg 1640. 4. *. Innumera loca veterum restituit, emendavit, illustravit vir doctissimus, etiam ad HIPPOCRATIS l. Epidemicorum. Commentatores HIPPOCRATIS contra GALENUM defendit, qui in suum auctorem iniquus fuerit. Loca aliqua feliciter castigat. Negat usquam de petechiis dixisse. Versiones CORNARII, etiam FOESII, reprehendit.

Vitam cum aliis dedit ESTEVAN de VILLA Burgos 1647. 8. BUR.

ADOLPHUS VORSTIUS *de divino in morbis, quod* HIPPOCRATES *in prognosticis medicum observare jubet* Leid. 1654. 4.

PETRI a CASTRO *imber aureus s. chilias aphorismorum ex II. Epidemiorum* & F. VALESII *commentariis extracta* Venet. 1652. 12.

J. BENED. SINIBALDI *Hippocratis antiphonion* L. V. Rom. 1650. 4. GUNZ. RICHT.

J. ANTONIDES van der LINDEN, qui & HIPPOCRATEM edidit. Ejus sunt *meletemata medicinæ Hippocraticæ* Leid. 1660. 4. *, compendium nempe medicinæ secundum viri placita.

J. CONRAD DIETERICH *Narthecium Hippocraticum, continens Narthecium medicinæ veteris & novæ juxta ductum aphorismorum* HIPPOCRATIS Ulm. 1661. 4. PL. TREW.

FONTANINI *de veritate philosophiæ Hippocraticæ* Lion 1657. 4.

J. CAROLI LANCII *ex Hippocratis oraculis febrium symptomatum fere omnium cognitio* Bonon. 1667. 8. BUR.

In eum librum CHARISII THERMARII *diastagmaticæ animadversiones* Bonon. 1667. 12. BUR.

JACOBI SPON *aphorismi novi ex Hippocratis operibus collecti, in suas classes digesti* Lion 1681. 12. *. In *præf.* agit de Hippocratis operibus, deinde de eorum fide, ubi MERCURIALEM nimis severum esse putat, & *Jusjurandum* atque l. *de veteri medicina* defendit, tum alios manifesto spurios. *Aphorismos* ait se ex genuinis solis Hippocratis operibus sumsisse, quod mihi longe aliter videtur. Græce vero & latine eos dat, & commentario illustrat.

SIM. HENR. MUSÆI *de Hippocratis in jure tum canonico tum civili authoritate* Giess. 1680. 4. MENZ.

GEORG WOLFGANG WEDEL *de demonstratione Hippocratica* Jen. 1689. 4.

De fæcula Coa ib. 1693. 4.

De holconitide Hippocratis ib. 1713. 4. *.

THOMÆ BURNET, medici Edinburgensis, *Hippocrates contractus, in quo Hipp. opera omnia in brevem epitomen reducta habentur* Edinburg 1685. 12. *. Lond. 1743. 12. Wien. 1737. 8. Argentor. 1765. 8. Singulorum utique librorum, etiam epistolarum breve compendium, tamen ut ad Coacas prænotiones aliqua ex DURETO adspergantur; morbi ex Epidemicis fuse recenseantur, tum aphorismi, & breviter libri de diæta.

LEONARDO de CAPOA *raggionamento nel quale narrasi l'origine e'l progresso della medicina e l'incertezza della medesima si manifesta* Napoli 1689. 4. 1714. 8. * 2. vol. In T. II. traditur historia medicinæ, & HIPPOCRATES exagitatur.

MICHAEL ETTMULLER *medicina Hippocratis Chymica* Leid. 1671. 12. Non huc facit.

DANIEL le CLERC *histoire de la medecine* Genev. 1696. 8. Amsterd. 1723. 4. *. Habet inprimis compendium doctrinæ Hippocraticæ summo labore natum & plenissimum, in bonum ordinem redactum. De scriptis etiam viri accurate disputatur.

disputatur. Verum in laborioso opere omnino non satis sibi cavit Vir Cl. ut de solis certis & genuinis HIPPOCRATIS operibus sua decerperet.

FRID. HOFMANN *de morbo nigro* HIPPOCRATIS Hall. 1701. 4.

GEORG ERN. STAHL *de philosophia* HIPPOCRATIS Hall. 1704. 4.

EJ. *historia pathologica adfectuum cum coxarum dolore symbolizantium Hippocratica* 1708. 4.

In Hispania circa hæc tempora lis exarsit. Primum video prodiisse MICHAELI MARCELINI BOIX y MOLINAS *Hippocrates defendido de las imposturas y calumnias que algunos medicos poco cautos le imputan en particular en la cura de las enfermidades agudas* Madrit 1711. 4. C. de V.

Contra eum virum scripsit ANTONIUS CORRAL *Hippocrates vendicado y reflexiones medicas sobre el Hippocrates defendido* ib. 17 7. 4. C. de V.

Et perinde ANTONIO DIAZ da CASTILLO Prof. Alcalanus, in suo *Hippocrates desagraviado de las ofensas por Hippocrates defendido en particular en la curacion de calenturas agudas de dolor de costado y tercianas* Alcala 1713. 4. Madrit 1730. 4. C. de V.

Respondit MICHAEL BOIX *Hippocrates aclarado y sistema de Galeno impugnado por estar fundado sobre dos aforismos de Hippocrates no bien entandidos* Madrit. 1716. 4. Ib.

HERMANNI BOERHAAVE *de commendando studio Hippocratico oratio* Leid. 1721. 4. *. Scripta senis omnia pro veris recipit.

ANDR. OTTOMAR. GOELICKE *oratio qua* HIPPOCRATES *ab atheismi crimine nuper ei imputato absolvitur* Hall. 1713. 4. PL. Iterum respondit GUNDLING Hall. . & 1737. 8. in suarum *Observ. select.* T. III.

Reposita est a GOELICKIO in *defensione pro* HIPPOCRATE *entheo opposita declarationi sententiæ de atheismo* HIPP. a N. H. GUNDLING *denuo suscepta* Duisburg 1714. 8.

DANIEL WILHELMUS TRILLER, professor Wittebergensis, vir doctissimus & Græcæ linguæ peritissimus. EJUS *epistolam criticam in* FREINDIUM, *& alteram de edendo* HIPPOCRATE diximus. Est EJUS præterea HIPPOCRATES *atheismi falso accusatus contra* NIC. HIER. GUNDLINGIUM Rudolf. 1719 8.*. GUNDLINGIUS vir acris minimeque sibi diffidens, in *otiis Hallensibus* T. II. 1706. 8. HIPPOCRATEM atheum fecerat. Noster amato seni subvenit, ea potissimum distinctione, ut Θερμὸν pro ipso DEO habeat, & a φύσει longe separet, quæ sit corporea & ab igne.

J. ANDR. SCHMIDII *theologia Hippocratis* Helmstatt 4. PL.

FRID. GOTTLOB JACOBI *specimen philosophiæ Hippocraticæ* Lipsiæ 1717. 4. PL.

M. ERN. ETTMULLER *de diligentia Hippocratis continuanda* Lips. 1720. 4 PL.

GEORG LUDWIG GOLDNER *de medicinæ origine & medicorum principe Hippocrate* Geræ 1721. fol. PL.

J. CHR. RABE *de Hippocrate barbaris operam negante* Lipſ. 1722. 4. p. 86.

J. HENRICI SCHULZE *hiſtoria medicinæ a rerum initio ad annum urbis Romæ 535. deducta* Lipſ. 1728. 4. * eruditiſſima; continet brevius, ſed egregium compendium medicinæ Hippocraticæ, in quo pariter ut in CLERICI laborioſa epitome deſideres, quod adeo multa, & ea potiſſimum, quæ propius ad curationem ſpectant, SCHULZIUS ex ſuſpectis, etiam ſibi, denique ſpuriis ex operibus, ſumſerit.

ELIÆ FRIDERICI HEISTER, LAURENTII f. *apologia pro medicis atheiſmi accuſatis* Amſterd. 1736. 8. * etiam pro HIPPOCRATE.

JAC. VERRION *Quæſtiones duæ medicæ ex Hippocratis & Galeni libris depromtæ* Aquis ſextiis 1738. 4. BOEHM.

CAROLI PHILIPPI GESNER J. M. f. nunc archiatri Polonici, *de divino* HIPPOCRATIS *diſp.* Gotting. 1739. 4. *. Divinum iſtud in l. *Prænotionum* HIPPOCRATI dictum, eſſe DEUM ipſum, ejus opera, morboſque omnes, vel conſueto ordine evenientes, vel inſolito.

RADULPHI SCHOMBERG *novum omnium operum Hippocratis compendium Græco latinum,* quod promiſerat Leid. 1746. 4. * nunquam prodiit.

Speculum Hippocraticum notas & præſagia morborum ex Hippocratis ſcriptis ordine alphabetico digeſta ob oculos ponens prodiit Baſil. 1747. 8. auctore J. R. ZWINGER.

GEORG AUG. LANGGUTH *de Hippocrate medicinam a ſtudio ſapientiæ non omnino ſeparante* Witteb. 1744. 4. PL.

J. BARKER *eſſay on the agreement betwen ancient and modern phyſicians* London 1747. 8. *. Gallice Amſterdam 1749. 8. *. Agit de HIPPOCRATIS praxi, quæ in morbis acutis eadem ſit cum methodo SYDENHAMI.

PAULI de SYLVA de MATOS *commentariorum* in HIPPOCRATEM lib. I. MS. C. de V.

§. XXIII. COMPENDIUM MEDICINÆ HIPPOCRATICÆ.

Breve erit, ſiquidem ſolis de libris id decerpo, qui aut certo genuini ſunt, aut certe probabili ratiocinio ad HIPPOCRATEM referuntur. Hanc enim timiditatem omnino neceſſariam eſſe perſuadeor, quam ſi negligas, ſane efficies, ut HIPPOCRATES tuus ſibi manifeſtiſſime obloquatur. Ita cauſas morborum alias & ſæpe ab aere & ventis aque anni conſtitutione: alias ab aere per reſpirationem adtracto, & in interna corporis penetrante, idem alias a pituita & bile, ſæpe a ſanguine, pituita, bile duplici, demum & ab his & ab aqua, denique a variis qualitatibus repeti videas, dulci, amaro &c. ſi qua eorum abundaverit.

In univerſum eo brevius erit compendium, quod in maxime genuinis HIPPOCRATIS operibus, quædam quaſi hiſtoria morborum potius quam curatio traditur. Vix enim niſi l. *de victu acutorum* aliqua habet ad curationem proxime ſpectantia.

ſpectantia. Utar autem & meis adnotationibus, & CLERICI, denique SCHULZII. Ergo primum HIPPOCRATES principium quoddam motus in homine adgnoſcebat (*a*), quod ſibi ſufficiat, a ſe ipſo ſciat omnia, a nemine doctum. Per eam naturam totum corpus regi. Ab ea morbos ſuperari, eam movere movenda, compeſcere motus noxios, tueri quæ offenſam metuunt, humores adfundere.

Criſis erat HIPPOCRATI ſubita, prævisa tamen per ſua ſigna, mutatio morbi in bonam partem, malamve. Eam evacuatione aliqua fieri eaque abundante. Certos criſium dies eſſe, eosque impares.

Signa morborum, ex quibus bonos maloſve eventus criſeſque prævideas, majorem partem conſtituerunt ſapientiæ HIPPOCRATICÆ (*b*), & per eam admirabilem patientiam, atque emendatum adnotatorum eventuum in commune axioma conſenſum, nomen ſibi illuſtre paravit. Ea ſigna undique ex habitu corporis, ex reſpiratione, ab excrementis, etiam a pulſu repetebat, ut tamen in eo ipſo ſigno parciſſimus eſſet.

Morbos numeroſos recenſuit, ut tamen olim CÆLIUS adnotaverit, multos, & eos ex frequentioribus, ab eo eſſe præteritos. Non debent tamen morbi obſcuriſſimi divo ſeni imputari, qui in l. *de morbis* & *adfectionibus* atque *muliebribus* recenſentur, & ob quos olim GALENUS eos libros ad ſpurios retulit.

Diæteticen urſit, a priſcis neglectam, magnamque partem etiam curationis morborum in ſelectu cibi potuſque, in balneis, in varia corporis exercitatione poſuit. Potui autem in acutis morbis & facillimo cibo farinoſo plurimum fidebat.

A natura cum criſes exſpectaret, eo minus medicamentis indulſit, quæ certe in libris maxime genuinis, ut in I. & III. Epidemicorum, fere nulla ſunt.

Alvum ducebat, plerumque valentibus medicamentis, quæ ſimul & vomitum cierent. Neque tamen nunquam lenibus & oleraceis utebatur (*c*). Venam ſecabat in morbis cum inflammatione topica cumque dolore conjunctis, & valide, adque ſyncopen uſque. In puris febribus, in quibus nulla pars corporis peculiariter adfecta erat, non videtur venam incidiſſe. Cucurbitulis etiam utebatur & urebat. Sudorem externis potius auxiliis movebat.

Materia medica in genuinis operibus ſimplex eſt, paucorumque medicamentorum, quæ ipſe noſter videtur præparaſſe; quare qui 300. plantis, animalibus 150, foſſilibus 36 uſum eſſe docuit C. ALSTONUS, ſpuriorum librorum medicamenta genuinis miſcuit. Plantis potiſſimum uſum fuiſſe PLINIUS auctor eſt (*d*) & GALENUS.

(a) *De alimentis.*
(b) Fefelliſſe tamen ſubinde le FRANCOIS *reflex.* p. 333.
(c) De nimiis & ſingularibus medicamentis HIPPOCRATIS vid. Tr. *de la communicat. des mal.* p. 9.
(d) L. XXVI. n. 6.

In acutis malis curandis majorem laudem consecutus est, quam in chronicis. In pleuritide fomenta admovebat, oxymelle, etiam elleborato, sputum promovebat, plurimum potum dabat diluentem. In ea pleuritide, quæ inferiora pectoris tenet, venæ sectione abstinebat, & alvum movebat.

In tabe alvum & validis medicamentis ducebat.

In hydrope siccante utebatur victu, & acri atque diuretico cibo.

A superstitione & fraude purissimum se servavit. Ante SYDENHAMUM monuit, in morbo ignoto non danda esse valida medicamenta.

§. XXIV. HIPPOCRATIS COÆVI.

CTESIAS CNIDIUS, gentilis, & æmulus HIPPOCRATIS, in Persia medicinam fecit, & ejus imperii historiam scripsit, manuque pariter curavit. Non memini quidquam medici argumenti scripsisse: in chirurgicis HIPPOCRATEM carpsisse video.

ARISTION, cujus nominis posterioris ævi (a) aliqui medici fuerunt. De isto nihil mihi innotuit, nisi quod GALENUS reliquit, l. *de salubri victu* a nonnullis ARISTIONI auctori adscribi.

Sic de PHILETA.

PYTHOCLEM medicum citat HIPPOCRATICUS auctor libri VII. Epidemicorum, non equidem genuini.

ACUMENUS, SOCRATIS amicus, exercitationis in aere libero laudator. Eum PLATO laudat, qui jatrica docuerit.

ARCHIDAMUM a DIOCLE citatum CLERICUS habet: sed is titulus libri fuit a DIOCLE scripti.

ERYXIMACHUS a PLATONE in *symposio* nominatur. In harmonia omnium elementorum corporis medicæ artis perfectionem ponebat.

METON HIPPOCRATI coævus, astronomus (b) & medicus.

THUCYDIDEM historicum huc referas, qui pestem ex Æthiopia in Ægyptum penetrantem, Lybiam, & Persiæ subjectas ditiones, Athenas demum vastantem descripsit, contagio, ut videtur, mari advecto, cum in Piræo primum stragem ediderit. Non imperite vero hanc luem descripsit, neque ut idiota. Annum cætera salubrem fuisse adnotat, inde symptomata describit, quæ vitium pulmonis videantur indicare, cum interno ardore, virium constantia, morte die 7. vel. 9. imminente malo in diarrhœam degenerante. Nullum mali constans remedium inventum fuisse. Non putes veri nominis pestem fuisse.

THESSALUS & DRACO, filii HIPPOCRATIS & perinde medici, & gener POLYBUS,

(a) GALEN. *fac. alim.* L. I.
(*) Ib.
(b) PLUTARCH. ALCIBIAD.

POLYBUS. Hos Cois medicos reliquit, cum ipse HIPP. per universam Græciam peregrinatum iret, ut laborantibus populis subveniret (*c*). His viris omnibus aliqua opera adscripta fuisse diximus, quæ sunt inter HIPPOCRATICA. Libros POYABI aliquos olim exstitisse putes, cum hydrophobos φευγυδρες ab eo dictos esse CÆLIUS reliquerit (*d*).

HIPPOCRATIS filii, quos ARISTOPHANES *sues* dixit, alterius HIPPOCRATIS Atheniensis filii fuerunt.

PRODICUM secundum, a priori diversum, discipulum HIPPOCRATIS, unguentariæ medicinæ secundum PLINIUM (*e*) auctorem reperias, cujus in voce φλεγμα cavillum GALENUS reprehendit. Hunc ego quidem non satis distinguo, & plurimum hic superest obscuritatis.

Illustrior est DEXIPPUS Cous (*f*), qui MAUSOLUM amore uxoris suæ celebrem, atque PYXODORUM Cariæ regis (*g*) filios ea conditione sanavit, ut Carii a bello abstinerent, quod in Coos parabant. Dicitur scripsisse *de febribus*, *de medicina*, *de prognosticis* SUIDAS.

APOLLONIUS est, quem HIPPOCRATIS discipulum fuisse lego, & quem recte ERASISTRATUS irrisit, quod ægrotos siti necaret, & aquam iis avarissima mensura dimetiretur (*h*).

NICOMACHUS, pater ARISTOTELIS, & ipse ex ÆSCULAPII gente fuit, medicinam fecit, & sex de ea arte libros reliquit (*i*).

MENECRATES Syracusanus, non infelix medicus, qui sibi comites dederit eos, quos maximo malo, epilepsia, liberasset (*k*), inter eos NICOSTRATUM, hactenus autem vanitati indulsit, ut in epistola ad PHILIPPUM Macedonum regem, se pro JOVE haberi voluerit, quem PHILIPPUS, non ille humilis ingenii princeps, salse elusit, thureque in convivio aluit (*l*).

CRITOBULUS PHILIPPUM sanavit, ferrum sagittæ ab ASTERE infixæ extraxit.

PERIANDER laude medica floruit, non perinde felix in altera artium Apollinearum, PERSI AGESILAI filio coævus (*m*).

THEOMEDON EUDOXI Cnidii philosophi & Astronomi nutritor.

EUDOXUS PHILISTIONIS discipulus, medicis adnumeratur, nihil vero de ea arte scripsit, cum alius EUDOXUS, pariter Cnidius, apud LAERTIUM inter Medicos

(c) GALEN. *si quis optimus medicus.*
(d) *Acut.* III. c. 9.
(e) L. XXIX. c. 1.
(f) GALEN. *comm.* III. l. *de vict. acut.*
(g) SUIDAS III. c. 107.
(h) GALEN. *comm.* III. c. 2. l. *de vict. acut.*
(i) SUIDAS.
(k) ATHENÆUS L. VII.
(l) ÆLIAN. *var. Lect.* L. XII. c. 51.
(m) PLUTARCH ad Archidami apophthegm.

Medicos nominetur. PHILISTIONEM ipsum huc reponit SCHULZIUS, qui HIPPOCRATI coævus sit. Verum in his omnibus aliquid superest obscuri.

STRATO medicus, ARISTOTELI dictus, diversus a nuperiori STRATONE ERASISTRATEO (*n*).

Huc NICOSTRATUM referas, qui concubinæ vim hellebori reliquit, unde ea nomen retulit *anticyræ* (*o*).

PHAONI tribuebatur a nonnullis liber HIPPOCRATICUS *de ratione victus salubris* (*p*).

§. XXV. PLATO.

Atheniensis, SOCRATIS discipulus, inter illustrissimos Philosophorum, summo studio medicinæ operam navasse legitur (*a*). HIPPOCRATEM, quo erat aliquanto nuperior, legit, ejusque placita recepit, in theoria tamen artis substitit, ad hypotheses pronus, in iisque ornandis eloquens.

EJUS placita medica pleraque colliguntur in TIMÆO s. l. *de natura*, in quo TIMÆUM Locrium Pythagoræum loquentem producit. Physiologica diximus. Sunt autem alia etiam & pathologica, & practica. Morbos alios a quatuor elementis esse, alios a quatuor humoribus. Morbos oriri, quando sanguis vitiatur, asper, salsus, siccus & squalidus fit. His graviores esse ossium morbos, gravissimos medullæ. Alii morbi vitio nascuntur pulmonis & spiritus. Febres nervorum & tendinum dolores solvere. Pituita acida & salsa etiam morborum mater fit, bilisque exusta; bilis atra acida est & acris: deterius etiam pus est sanguini mistum. Ab ignis abundantia febres oriri continuas, ab aeris ubertate quotidianas, ab aqua tertianam, a terræ excessu quartanam: animi languores a vaporibus fieri acris pituitæ, amaræ bilis. In curatione nonnisi magno in malo ad medicamenta descendendum, plurimum vero sperandum a corporis apta exercitatione.

Vide fusius ista decerpta apud CLERICUM, neque enim nos hypothesibus lubenter immoramur.

Ad historiam medicinæ passim aliqua apud PLATONEM legas.

TIMÆUM gr. lat. cum Commentario CHALCIDII & CICERONIS interpretatione Hamburgi FABRICIUS 1718. fol. edidit B. Tig.

ALCINOUM Platonicum de corpore membrisque hominis & de causis morborum hic dixero, etsi multo posterioris est ævi libellus. Prodiit 1532. 8. gr. lat.

(n) LAERT. V. c. 3.
(o) ATHENÆUS c. 13.
(p) GAL. in *Comm.*
(a) ÆLIAN. *var.* L. IX. c. 22.

§. XXVI. ARISTOTELES.

NICOMACHI fil. Stagirites, a NICOMACHO MACHAONIS fil. ortus (*a*), celeberrimus philosophus, cum juvenis voluptatibus obsecutus fuisset (*b*), ab egestate coactus seplasiam aperuit, & medicamenta vendidit pharmacopola (*c*); medicinam demum ipsam excoluit, neque voluit medicamentum sumere nisi explicata (*d*) ratione, qua operaretur (*e*), & causa ob quam præscriberetur. ALEXANDRI M. præceptor, LYCÆI præses, auctor sectæ peripateticæ, denique Chalcide sumto aconito obiit. HIPPOCRATIS scripta legit, ut passim dissentiret. Videtur librum medicum scripsisse, cui CÆLIUS titulum fecit *de adjutoriis*, libros II. medicinalium forte LAERTIO dictos, in quo phrenitidem (*f*) non ad mentem quidem CÆLII, definivit. Frigidam etiam in mania commendavit (*g*).

Passim aliqua vera sunt in iis, quæ habemus, & quæ ad medicinam faciunt. Vermes in capite cervi ubique nasci, sub lingua, ad vertebras, alibi, ante nuperos vidit (*h*). Mola quinto anno ejecta, cum femina gravidam se putasset (*i*). Malum pilare in mammis a deglutito pilo (*k*) subnasci, quod in ISAGOGE (*l*) redit, quæ Aristoteli tribuitur. Molæ duræ ut lapis (*m*). Quæ vesicam habent animalia, iis album quid in urina excepta subsidet (*n*).

Problematum Sect. I. tota est medica, & multa ex HIPPOCRATE habet repetita, potissimum ex l. *de aere aquis & locis*. Aliqua tamen ARISTOTELI propria sunt. Ita in quartana vult per exercitationem sudorem urgeri. Piper abunde sumtum urinam pellere. Elleborum sursum purgare. De vi tempestatum anni. Sed neque aliæ sectiones sunt absque medicis adnotationibus, de sudore, labore. Bovem non tussire, in calidissimis homines fieri magis longævos, in frigidis febres fieri magis æstuosas.

Plurimæ sunt editiones. Cum commentariis PETRI de APONO & repertorio PETRI de TUSSIGNIANO ex versione THEODORI GAZÆI prodiit Venet. 1518. fol. Ego editione utor SEPTALII Lion 1632. fol. *. Gr. & lat. cum peramplis comm.

§. XXVII.

(a) SUIDAS.
(b) TIMÆUS, ÆLIANUS.
(c) ÆLIAN. *var.* L. V. c. 9.
(d) ID. L. IX. c. 22.
(e) Ib. c. 23.
(f) *Acut.* II. c. 13.
(g) CÆL *Chronic.* I. c. 5.
(h) *Hist.* II. c. 15.
(i) Ib. X. c. 7. *Generat.* IV. c. 7.
(k) Ib. L. VII. c. 31.
(l) C. 33.
(m) *Gener. anim.* L. IV. c. 7.
(n) *Part. anim.* L. IV. c. 1.

§. XXVII. Coævi Aristotelis.

Alexander ipse medicamenta invenit. Plut. Medici in Alexandri M. exercitu numerosi militarunt. Primum dicam Callisthenem, puerorum equidem nobilium magistrum, qui Aristotelis amicus & cognatus, severitate morum corruptæ jam menti principis displicuit, & misera morte longa post supplicia interemtus est. Scripsisse dicitur de *plantis* & de *oculis*, ut medicinam adtigerit.

Philippus Acarnan, celeberrimus medicus, qui Alexandro post frigidissimum balneum vehementer ægrotanti, cum valens medicamentum præberet, Principis fiduciam expertus est: poculum enim absorbuit, cum tamen essent, qui Philippum veneni dati insimularent.

Contra Glaucus, Glaucias Arriano, Hephæstionem perinde parum continentem, inque febre capream edentem, vinumque bibentem nivatum, cum morti eripere non potuisset, cruci ab impotentis iræ Principe adfixus est (*a*).

In eadem Alexandri vita Plutarchus Alexippi medici meminit, qui Peucestam sanavit, & ab Alexandro grati animi testimonium meruit.

Et Pausaniæ, quem Helleborum Cratero propinaturum princeps monuit, ut tam valido medicamine summa cum cura uteretur.

Hippocrates IV. Draconis f. magni Hippocratis nepos, abnepos Thessali, qui filius Hippocratis fuerat, Roxanæ medicus (*b*).

Androcydas Plinio dictus, de vini abusu monuit, quæ ipsa causa mortis Alexandro fuit.

Critodemus, & ipse ex Asclepiadum familia, Alexandri vulnera curavit in civitate Malliorum a temerario principe accepta.

Thrasyam Mantineensem, magnum pharmacopolam, in botanicis diximus (*c*). Sæpe totos fasciculos hellebori absque noxa consumsisse Theophrastus (*d*).

Alexias, Thrasyæ discipulus, acris ingenii homo, reliquam etiam medicinam amplexus est, a qua Thrasyas alienus fuerat (*e*).

Eadem fere, quæ Apollonii, Petronis fuit in potu condonando parsimonia, antiqui auctoris, & Erasistrato prioris, qui febricitantes vestibus opertos ad sudorem cogebat, remittente vero paulo febre frigida potabat, ut sudor abunde manaret, aut copia demum aquæ, etiam cum sale, propinata vomitum extorquebat (*f*).

Carnes

(a) Plutarch. *vit. Alex.*
(b) Ita Suidas II. Verum inter Roxanam & Hippocratem vix putes quinque generationes intercessisse.
(c) *B. Bot.* L. I.
(d) L. IX. c. 18.
(e) Theophrast. IX. c. 17.
(f) Cels. L. III. c. 9.

Carnes & vinum in febribus concessisse GALENUS (*g*). Idem PETRON inter optimorum medicamentorum auctores (*h*) numeratur.

THEOPHRASTUS ERESIUS ex Rhodo insula, Philosophus ob eloquentiam celebris, varia scripsit argumenti medici, *de vertigine*, *de lassitudinibus*, quorum codex est in B. D. MARCI; *de laboribus*, *sudoribus*, *paralysi*, *syncope*, *singultu*. Græce prodierunt Francof. 1585. 4. De *odoribus*, *de lapidibus*, gr. lat. in *operr.* TURNEBI, qui latine reddidit.

De sudoribus & vertigine græce latine cum notis GRANGERII Paris. 1576. 8. *De suffocatis* locus, qui excitari possint, est apud ORIBASIUM (*i*). De nervorum resolutione, de animi defectione.

In l. *de igne* reliquit, in Ponto plurimos ex frigore periisse, plumbum & æs rupta esse. Conjuncta edidit opera viri DANIEL HEINSIUS Leid. 1613. fol. Gr. lat.

L. *de igne*, *de vertigine*, *de lassitudinibus* codices sunt in B. R. P. n. 2278. Græci.

POLYDORUS Antipatri medicus, vir summæ sobrietatis (*k*).

§. XXVIII. DIOCLES.

Carystius, ex Asclepiadum schola (*a*), inter illustrissimos (*b*) medicos post HIPPOCRATEM laudatus, PRAXAGORA, ut videtur ex PLINII (*c*) & GALENI variis (*d*) locis, antiquior, hujus ævi videtur. Totam artem excoluit (*e*). Ejus libellus ad grandævum ANTIGONUM datus, videtur ad Asiæ regem pertinere, qui inter ALEXANDRI successores fuit.

Ejus libelli codices exstant Vindobonæ (*f*) in B. *Augusta*, in *Bavarica*, græci pariter, MONTFAUC. I. p. 589. In Medicea BANDINI III. p. 155. in *Taurinensi* I. p. 385. iterum græce.

Libri etiam DIOCLIS citantur *de tuenda valetudine* ad PLUTARCHUM (*g*).

De *curationibus* L. II. (*h*). *Curationum* L. II. (*i*). Et L. IV. (*k*).

De *febribus* (*l*).

(g) *Comm. in vict. acut.* I.
(h) GALEN. *compos. gen.* L. III.
(i) *Synops.* L. VIII. c. 57.
(k) ATHENÆUS L. XI.
(a) SEXT. EMPIR. *hypoth.* III.
(b) PLIN. L. XXVI.
(c) ID. L. XXVI. n. 6. Conf. CÆLIUM *acut.* III. c. 5.
(d) In JULIANUM, adversus ERASISTRATUM, ad THRASYBULUM ad fin.
(e) GALEN. *Thrasybul.*
(f) LAMBEC. VI. 110. 114. 116. 117.
(g) ATHEN. L. I. II. VII. CÆL. *Chron.* V. c. 1. III. GALEN. *aliment. fac.* I.
(h) CÆL. *Chron.* V. c. 1. II. c. 4.
(i) Ib. L. II. c. 4. V. c. 1.
(k) *Acut.* III. c. 17.
(l) *Acut.* I. c. 12.

De *passionibus*, *earum causis & curationibus* (m).

De *prognostico* (n).

Archidamus, in quo de oleo egit, a GALENO refutatus (o).

Περι ιητρειη (p).

De *mulierum morbis* (q).

De *medicamentis venenatis* (r).

Epistola de *morborum præsagiis & eorum remediis* ad ANTIGONUM opera MIZALDI prodiit Paris. 1572. 8. 1607. 8. apud MORELLUM.

BALTH. SCHULTIUS eandem cum scholiis edidit Witteb. 1606. 12. RIV.

In FABRIC. *bibl. Græca* redit gr. lat. inque vol. XII.

Latine Venet. 1545. 8.

Gallice Paris. 1677. 8. 1668. 8.

Germanice *Regiment für alle zufallende Krankheiten des Leibes* Straubingen BOECL. Vertit TRAGUS.

Codex græcus est in B. R. P. n. 2244.

Aliqua de ratione vomitus movendi, alvique. Morbi secundum anni tempora: & alternæ illæ, inter HIPPOCRATICOS libros pariter reperiundæ, dominationes pituitæ, sanguinis, bilis utriusque: ut non immerito dictus sit HIPPOCRATEM sequi.

In præceptis salubribus egit etiam, de equis verno gramine recreandis (ſ).

In diæteticis agit de pane (t), de cerealibus (u), de aquæ optimæ signis (x).

Duos libros facit CLERICUS, alterum de conservanda valetudine, alterum de ciborum præparatione. Idem forte opus fuerit. HARDUINUS duos, unum salubrium, alterum de tuenda valetudine.

De avibus, piscibus, testaceis (y) egit.

Idem

(m) CÆL. *Acut.* III. c. 4. 17. 21. L. II. c. 7. L. I. c. 12. Tard. IV. c. 3. V. c. 1. 2. III. c. 4. 8. L. II. c. 12.
(n) ID. L. IV. c. 8. 4.
(o) *Simpl. fac.* II. c. 5. 6. 18. 19.
(p) EROTIAN.
(q) GALEN. *Comm.* II. *in* l. VI. *Epid.*
(r) ATHENÆUS XV.
(ſ) HIEROCLES Veterinarius.
(t) ATHEN. L. II.
(u) GALEN. *fac. alim.* I.
(x) ATHEN. ib.
(y) ID. L. III. &c.

Idem docuit, non posse medicamentorum facultates a sapore, a calore, a frigore & ejusmodi conspicuis facultatibus definiri, neque aliam nisi in experientia spem superesse (*a*).

Locus ex eo *libro* de præparatione alimentorum & de coquina exstat apud ORIBASIUM (*b*).

Apud eumdem de aqua corrigenda dum coquitur cum alumine addita argilla (*c*).

De victu itinerantium (*d*) & navigantium (*e*).

Carnes dabat catulorum (*f*), asinorum.

Cibum alium æstate dabat, alium hieme (*g*).

Ad pathologiam hæc ejus placita pertinent. Morbos fere esse ab alimentorum inæquali commistione (*h*). Febres fere aliis morbis supervenire (*i*). Sudorem non esse de natura hominis (*k*) sani.

Venas pulmonales in peripneumonia pati (*l*), pleuriticis membranam succingentem (*m*). Catalepticos vidit, quibus malum per paroxysmos recurreret (*n*).

Icterum post febrem bonum, ante febrem malum esse (*o*).

Volvulum in tenui intestino chordapsum dixit, in crasso ileum (*p*).

In universum dies observavit, etiam in eo Hippocraticus. Diem XXI. primo loco post vigesimum diem posuisse (*q*) GALENUS.

Lumbricos vomitu redditos nihil (*r*) alieni significare, per inferiora mortuos & inanes melius descendere.

Sterilitatem fieri a curvatione veretri, paralysi (*s*) genitalium virilium, ad feminæ membra mala proportione.

 Hydropem

(a) Apud GALENUM *alim. fac.* L. I.
(b) *Coll.* L. IV.
(c) L. V. c. 4.
(d) Ib. c. 31.
(e) C. 33.
(f) SEXTUS *hypotyp.* III.
(g) CÆL. *acut.* II. c. 20.
(h) PLUTARCH. plac.
(i) Ib.
(k) GALEN. *sympt. differ. ad fin.*
(l) CÆL. *Acut.* II. c. 28.
(m) Ib. c. 16.
(n) C. 10.
(o) CELS. III. c. 24.
(p) ID. IV. c. 13.
(q) GALEN. *decret.* I. c. 4. ID. de *dieb. decret.* I. c. 3.
(r) CÆL. IV. c. 4. ex l. *prognost.*
(s) PLUTARCH. *placit.*

Hydropem faciebat hepaticum & splenicum (*t*). Medicamentis utebatur efficacibus. Vomitum (*u*) urinam & sudorem calidis plantis movebat (*x*). Ex vena multum sanguinis mittebat (*y*). Venas etiam linguæ secabat (*z*).

In pleuritide venam secabat, alvum ducebat (*a*).

In peripneumonia acerrimos clysteres subjiciebat (*b*), purgantia dabat, odoramenta capiti admovebat, etiam opium, pane alebat.

In phrenitide juvenum venam secabat, lavabat (*c*).

In lethargo acutissimas dabat potiones (*d*), sternutationem movebat.

In synanche acria inungebat (*e*), etiam Staphynagriam, quæ fauces inflammat.

In tormento (ileo), iterum HIPPOCRATEM sequebatur, venam secabat, fovebat (*f*), clysteres dabat acres, & catapotium ex plumbo devorandum.

In cholera vomitum frigida ciebat, vinum nigrum dabat cum polenta &c. (*g*).

In tabe vaporibus utebatur, psychrolusia, allio, vino, sudoremque (*h*) movebat, certe non bene (*i*).

Morbum hypochondriacum bene describit, qui ex (*k*) debilitata ciborum coctione oritur, & in quo flatus dominantur.

In hydrope vomitum, alvum, sudorem movebat (*l*).

Lienosos phlebotomia curabat, jecorarios helleboro purgabat (*m*).

In ischiadico malo utebatur diureticis medicamentis (*n*), siccabat, refrigerabat.

In epilepsia ex vinolentia & carneo victu nata venam secabat, vomitum movebat,

(t) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8.
(u) ORIBAS. L. VIII. c. 22.
(x) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(y) *Acut.* L. I. c. 12. ex l. de *febr.*
(z) Et ex l. de *pass. curat.*
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 20.
(b) ID. L. II. c. 29. ex l. de *passion. cur.*
(c) *Acut.* L. I. c. 12.
(d) Ib. L. II. c. 7. ex l. *passion. cur.*
(e) L. III. c. 4. ex l. *pass. curat.*
(f) Ib. c. 17. ex L. *pass. cur.* & L. 4. *de curat.*
(g) CÆL. *acut.* L. III. c. 21.
(h) *Tard.* L. II. c. 14. ex l. *pass. cur.*
(i) Ib.
(k) GALEN. *loc. adf.* L. III.
(l) CÆL. *tard.* L. III. c. 8. ex l. *pass. cur.* &c.
(m) Ib. c. 4. ex L. *pass. cur.*
(n) *Chron.* L. V. c. 1. L. *pass. cur.*

movebat, & sternutationem, equorum dabat impetigines, superstitiosa remedia (*o*).

Paralysin & epilepsiam felix clinicus curabat (*p*).

In dysenteria lac cum melle, etiam diuretica dabat (*q*).

Iterum in dysenteria lente purgantia, gallas, opium (*r*).

In mania frigidam (*s*).

Hæmorrhagias taurino glutine & amylo compescebat (*t*), purgabat, vomitum ciebat.

Botanica conf. B. Bot. I. p. 40. Chirurgica B. Chir. I. p. 16.

Alius DIOCLES Chalcedonius citatur a GALENO (*u*).

§. XXIX. PRAXAGORAS (*a*).

NICARCHI f., Cous, ex Asclepiadum familia (*b*), præceptor PHILOTIMI & HEROPHILI (*c*). Medicina ejus fere in herbis fuit (*d*), totam tamen artem coluit (*e*).

Ejus citantur LL. *curationum* (*f*).

Peregrinarum passionum (*g*).

L. *de morbis* (*h*).

L. *de causis passionibus & curationibus* (*i*).

L. *pharicorum* (*k*).

De *humoribus* (*l*).

In

(o) CÆL. *chron.* L. II. c. 4. ex L. *II. cur.*
(p) ID. *tard.* II. c. 4.
(q) *Tard.* L. IV. c. 3. 6. ex l. *pass. cur.*
(r) L. I. c. 6. ib.
(s) *Chron.* L. I. c. 5.
(t) *Tard.* L. III. c. 13.
(u) *Comp. sec. loc.* L. VII.
(a) *B. Bot.* I. p. 41.
(b) GAL. *med. fac.* L. I.
(c) ID. *alim. fac.* L. III.
(d) PLIN. L. XXVI. n. 6.
(e) GALEN.
(f) L. I. apud CÆL. *acut.* L. III. c. 21. *tard.* L. III. c. 11. L. IV. c. 6. Liber II. apud CÆL. *acut.* L. II. c. 4. 8. *Chron.* L. II. c. 4. 5. 12. L. III. c. 8. Liber IV. apud CÆL. *Acut.* L. III. c. 4.
(g) L. III. *Acut.* III. c. 17. 20.
(h) L. II. apud CÆL. *Acut.*
L. III. apud CÆL. *tard.* L. V. c. 2.
(i) CÆL. *Acut.* L. III. c. 17.
(k) SCHOLIASTES NICANDRI. Ejus libri locus est ap. GAL. in *aphorismos.*
(l) GALEN. *atr. bil.*

In Pathologicis paralyſin ab apoplexia non ſeparabat, ut neque HIPPOCRATES, neque DIOCLES (*m*).

Phrenitidem non tetigiſſe (*n*) CÆLIUS.

In peripneumonia docuit laborare partem pulmonis ſpinæ connexam (*o*), pleuritidem & ipſam dixit pulmonis eſſe malum (*p*).

Sedem febris eſſe in vena cava (*q*).

Febres acutas dixit lethargicas, phreniticas, uterinas (*r*).

Febres uſque ad pubertatem mortales fieri, frequentius catochos, quæ etiam in lethargum abeant (*ſ*).

Pituitæ vitreæ nomine uſus eſt (*t*), ſuccoſque humanos ſapore varios (*u*).

Pulſus voce eo ſenſu utebatur, quo GALENUS (*x*), non quo HIPPOCRATES, eoſque pulſus quantitate & palpitatione differre, non qualitate (*y*) docuit. Idem GALENUS in pulſu nuperos PRAXAGORÆ ſenſum ſecutos eſſe.

De diæteticis egit. Pomorum ſuccum (*z*) dixit erodentem. Aquam pluviam laudavit (*a*).

Rariores eventus paſſim adnotavit. Famulum ſuum ſex libras panis in diem abſumſiſſe (*b*), neque inde recreatum fuiſſe.

Pus cuidam per ſedem erupiſſe, & tamen duodecim annis ſupervixiſſe (*c*).

In curandis morbis, validis, etiam paradoxis auxiliis uſus eſt. Venam utique ſecuit, putes etiam de venæ ſectione ſcripſiſſe (*d*).

In lethargo tenui utebatur diæta, tamen ut merum daret, fomenta pedibus (*e*) adhibebat.

In cholera vomentibus mulſam calidam dabat (*f*) potandam.

Ad futuram pleuritidem avertendam acribus utebatur. In ipſo morbo venam poſt quintum diem non ſecabat: poſterioribus diebus alvum ducebat, etiam helleboro,

(m) CÆL. *acut.* L. III.
(n) ID. ib. L. I. c. 12.
(o) L. II. c. 28.
(p) Ib. c. 16.
(q) RUFUS.
(r) GALEN. in *Epid.* L. VI. *comm.*
(ſ) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(t) GAL. *ſanit. tuend.* c. 9.
(u) RUFUS.
(x) HIPP. *plat. decret.* L. VI. c. 1.
(y) *Compend. pulſ.*
(z) ATHEN. L. III.
(a) ID. L. II.
(b) ASCLEPIADES ap. CÆLIUM *tard.* L. III. c. 4.
(c) RUFUS *morbor. veſic.* p. 7.
(d) GAL. *adverſus* ERASISTRATEOS.
(e) CÆL.
(f) ID. *acut.* L. III. c. 21.

helleboro, corpus diu jejunum ſervabat (*g*). Peripneumoniam eodem curabat modo, quo pleuritidem (*h*).

In ſynanche vomitum movebat, uvam præcidebat, aut dividebat (*i*).

In tetano vomitu etiam utebatur & clyſtere (*k*).

In volvulo audacem adminiſtrationem chirurgicam propoſuit, quam diximus (*l*). Vomitum etiam ciebat.

In paralyſi vomitum excitabat, alvum ducebat, lac dabat cum aceto (*m*).

In tabe & ipſe in principio helleborum propinabat (*n*).

In dyſenteria peplio cum lacte alvum evacuabat (*o*).

In epilepſia vomitu, ſternutamento, uſtione, inciſionibus, alvum ducentibus utebatur (*p*).

Jecoroſos vomitu, venæ ſectione, uſtione, cauterio curabat (*q*).

In hydrope malagmatibus indulgebat, etiam ſudorem ciebat, dabat diuretica, ſtrobilos, chamæpityn, radicem graminis (*r*).

§. XXX. Discipuli Praxagoræ.

Plistonicus inter eos fuit (*a*), pariter ut præceptor in humorum cognitione laborioſus, in quibus morborum fere cauſam poneret. Inter medicos illuſtriores Galenus (*b*) numerat, & laudat, quod veterum præcepta conſervaverit (*c*).

Glandes ex elleboro factas ano ſubdebat, ut vomitum excitarent (*d*); dedit etiam ad odorandum, ut mucum educeret.

Alius ejusdem viri diſcipulus fuit Philotimus (*e*). Totam artem calluit (*f*) inter claros medicos a Celso relatus (*g*).

Curatio.

(g) Cæl. L. II. *Acut.* c. 21.
(h) Id ib. c. 29.
(i) L. III. c. 4.
(k) Ib. c 21.
(l) *Bibl. Chir.* I. p. 16.
(m) Cæl. *tard.* L. II. c. 5.
(n) Id. ib. c 12.
(o) L. IV. c 6.
(p) L. II. c. 4.
(q) L. III. c. 4.
(r) Ib. c. 8.
(a) *B. Bot.* I. p. 41.
(b) *Meth. med.* L. II. c. 5.
(c) Ib. L. I.
(d) Oribas. *Coll.* VII. *fin.*
(e) Galen.
(f) Id. *Thraſyb. fin.*
(g) *Præf.* L. I.

Humorum ſtudium & pituitam vitream a PRÆCEPTORE recepit (*h*).

Curationem interiorum adtigit (*i*), & l. IV. *de alimentis* ſcripſit, cujus (*k*) operis primum librum GALENUS non probat, quod ea omittat, quæ ſint utiliſſima (*l*). Leviter ſcripſiſſe de cucurbitis, aliiſque aquoſis oleribus: ſed etiam ob ea citatur, quæ de piſcibus dixit (*m*).

Locum ex eo opere conſervavit ORIBASIUS (*n*), de carnium animalium differentiis, oleribus.

Alio loco de tempore egit, quo cibus dari debeat. Videtur paſſim frigidam improbare (*o*).

Alio elleborum docet raphano inſerere (*p*), & poſtridie raphanum dare devorandum, ut mitius alvum duceret.

Antidotus PHILOTIMI apud ARCHIGENEM exſtat, junioris potius, ut puto, medici (*q*).

Pleuritidis ſedem in pulmone ponebat (*r*). Dierum obſervationem non negligebat (*ſ*).

Multo celebrior alius fuit Cl. viri diſcipulus CHRYSIPPUS Cnidius, ERINEI f., medicus, quem a CHRYSIPPO philoſopho nuperiori, & a CHRYSIPPO ERASISTRATI (*t*) diſcipulo oportet diſtinguere, & a CHRYSIPPO ASCLEPIADEO, nam etiam CHRYSIPPUS philoſophus medica ſcripſit. Noſter quartanæ medebatur adligato phryganio (*u*), non nimis hic philoſophus. Ægyptum cum EUDOXO Cnidio adiverat (*x*).

De *oleribus* ſcripſit (*y*), magnus laudator braſſicæ (*z*), ejusque medicina in herbis fere verſata eſt (*a*).

Magnam in arte medica converſionem molitus eſt (*b*), cum venæ ſectionem proſcri-

(h) GAL. *ſympt. cauſ.* L. I. c. 7.
(i) CÆL. *tard.* L. I. c. 4.
(k) L. II. *de piſcibus* GALENUS citat *fac. alim.* L. III. *conf.* ATHEN. L. III. ORIB. L. II. c. 65.
(l) GAL. *fac. alim.* L. I.
(m) ID. L. III.
(n) *Collect.* I. c. 69.
(o) ORIBAS. L. V. c. 32.
(p) *Coll.* VII. *fin.*
(q) Ap. AETIUM L. I. c. 13.
(r) CÆL. *acut.* L. II. c. 16.
(ſ) GAL. de *dieb. decret.*
(t) DIOGENES LAERT. L. VII.
(u) PLIN. L. XXX. n. 30.
(x) DIOGEN.
(y) LAERT. L. VII.
(z) PLIN. L. XX. c. 9.
(a) ID. L. XXVI. n. 6.
(b) L. XXIX. c. 1.

profcriberet, cujus in locum (*c*) vincula brachiis injiciebat; idem purgationes alvi primus rejecit, cum tamen vomitum cieret.

Impendenti tamen periculo profpexiffe GALENUS fatetur (*).

De *catocho* fcripfit, & ejus l. locus exftat apud CÆLIUM (*d*). Medicamenta præfcripfit nimis acria, etiam diagrydium, caftoreum.

Doliare vaporarium in hydrope laudavit (*e*).

Scripta ejus jam GALENI ævo adeo erant rara, ut metus effet, ne undique perirent (*f*).

Hujus ejusdem ævi etiam MNESITHEUS (*g*) fuit Athenienfis, ille celebrior, quem PAUSANIAS laudat & GALENUS (†). In rationali theoria nemini putatur ceffiffe, neque in arte exercenda (*h*). Ejus l. erat de *eduliis* (*i*) eorumque *medica facultate*, in quo egit de carnibus varii generis, de oftreis, conchis, pane. Alias effe radicis, alias folii, alias caulis facultates (*k*).

Morbos fubtiliter divififfe & fubdivififfe (*l*). Dulcia & falfa alvum ducere, amara urinam, acerba fiftere docuit. In peripneumoniæ principio cepas defideratas faluti fuiffe (*m*). Idem videtur, qui GALENO tefte περι ονομασιας των φαρμακων fcripfit.

Huic interim MNESITHEI voces adfcribo, quæ de periculofo fed efficaci hellebori ufu (*n*) deque clyfteribus adminiftrandis apud ORIBASIUM exftant. Inquirit, cur clyfteres ob vitiofum ægri fitum, & inftrumenti, & veficæ plenitudinem, minus refpondeant (*o*).

Alter medicus ejus nominis, Cyzicenus, minori fuit fama, & ipfe de *braffica* fcripfit, ægre feparabilis (*p*).

DIEUCHES (*q*) iterum *de braffica* fcripferat (*r*) & *de alimentis præparandis* (*f*), hordeo, pane, ptifana, forbitionibus farinofis &c.

(c) GALEN. *adverf.* ERASISTR.
(*) *De vena fect. adv.* ERASISTR.
(d) *Acut.* L. II. c. 5.
(e) GALEN. *util. refpir.* c. 4.
(f) *Adverf. Erafiftr.*
(g) GALEN. *meth. med.* L. I. cum PLISTONICO.
(†) *Art. curat.* ad GLAUCON.
(h) GALEN. *Introd.*
(i) ATHEN. L. III.
(k) GAL. *fac. alim.* I.
(l) ID. *art. cur. ad Glauc.*
(m) PLUT. *quaft.*
(n) ORIB. *Coll.* L. VIII. c. 9.
(o) C. 38. ib.
(p) ATHENÆUS.
(q) Conf. *Bibl. Bot.* I. p. 80.
(r) PLIN. L. XX. c. 9.
(f) ORIBAS. IV. c. 7.

A GALENO ad hanc ætatem refertur (*t*).

Leviter alvum ducentia recenset.

NUMENIUS, Heracleotes (*u*), DIEUCHIS discipulus, de thermis scripsit (*x*).

Ejus medicamenta CELSUS habet (*y*).

EUENOR parum cætera notus Halicacabum laudabat (*z*).

Pleuritidem dixit pulmonis esse morbum (*a*).

Cisterninam aquam, nempe pluviam laudavit (*b*).

Radicem ari Ægyptii tusam imponebat ad renum mala & epiphoras (*c*).

Paracentesin rejecit in L. V. *curationum* (*d*).

MEDIUS huc fecerit, si CHRYSIPPI discipulus fuit, qui apud ANTIGONUM R. sapienter renuit, amicum principis hydropicum curandum suscipere, quem cum PHILIPPUS Epirotes (*e*) curare vellet, male feriatus homo malagmatibus devoratis & urina pota periit. Non videtur adeo, etsi patria consentit, idem noster PHILIPPUS fuisse, qui ALEXANDRI medicus, neque PHILIPPUS, cujus sæpe GALENUS meminit, & quem alias dicemus. MEDIUS cæterum venæ sectione ut alii CHRYSIPPI discipuli abstinebat.

PASITHEMIS a LAERTIO cum MEDIO (*f*) conjungitur.

HERACLIDES Ponticus hujus ævi fuit, Philosophus & medicus, cujus erat l. περι νεσων (*g*), & alius περι απνε (*h*), f. de ea nempe femina, quam post longam syncopen, cum non videretur respirasse, nec pulsus superesset, EMPEDOCLES restituit.

XENOCRATES PLATONIS auditor, quem diversum esse puto ab alio XENOCRATE nuperiori, sæpe a GALENO citato.

STRATON philosophus, successor THEOPHRASTI (*i*), physicus, aliqua medica scripsit, *de morbis*, *de judiciis*, (crisibus).

ARISTOGENES Thasius, CHRYSIPPI servus & discipulus, ANTIGONI Gonatæ medicus, pariter a venæ sectione abstinens (*k*).

APOLLO-

(t) *Meth. med.* L. I.
(u) ATHENÆUS L. I.
(x) *Scholiast.* NICANDRI.
(y) L. V. c. 15.
(z) PLIN. L. XXV. c. 105.
(a) CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
(b) ATHENÆUS L. II.
(c) PLIN. L. XX. c. 73.
(d) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(e) CELS. L. III. c. 21.
(f) Μειδια L. V. c. 4. n. 9.
(g) CLEMENT. ALEX.
(h) LAERT. *Empedocl.* GALENUS *Loc. affect.* L. VI.
(i) ID. L. V. c. 3.
(k) SUIDAS. GALEN. *advers. Erasistrat.*

APOLLODORUS, qui de vino ad PTOLEMÆUM LAGI fil. ſcripſit (*l*), etiam STRABONI dictus.

METRODORUS ERASISTRATI præceptor, gener ARISTOTELIS, idem medicus (*m*).

PHANIAS Ereſius, cujus Lib. V. *de plantis* exſtiterunt, diſcipuli ARISTOTELIS. Qui ſerpentum morſu laniari debebant, eos accepto malo citrio ab aſpidibus non fuiſſe læſos (*n*). Nuper in herculani ruderibus PHANIÆ opus medicum detectum fuit, non vero expeditum.

POLYIDAS fere cum ANDRONE conjungitur. Ejus celebris eſt ſphragis (*o*). Et paſtillus (*p*). Non videtur vetuſtus ille POLYIDAS eſſe, & nomen *ſphragis* mihi potius nuperioris ævi videtur.

MAGONIS Carthaginienſis, qui de *mulomedicina* ſcripſit, PLINIO dicti, ætatem ignoro, non multo ſerioris tamen ævi fuerit. Aliqua ejus loca exſtant apud Veterinarios.

ARATI SOLENSIS ANTIGONO carus aliqua habet huc facientia, & compoſitiones medicamentorum.

§. XXXI. ERASISTRATUS.

Ex Julide inſulæ Ceæ urbe (*a*), ARISTOTELIS, ut PLINIO videtur (*b*) ex filia nepos, ex ſorore nepos MEDII (*c*), vir illuſtris, qui magna in aula Syria laude floruit, ſectamque vigentem reliquit, quæ GALENI adhuc tempore ſuperfuit.

A CHRYSIPPO multa didiciſſe LAERTIUS auctor eſt (*d*), etſi non certo inde eruas, fuiſſe ejus CHRYSIPPI (*e*) medici Cnidii diſcipulum, quem diximus. Sunt etiam qui THEOPHRASTI diſcipulum fecerunt (*f*), veriſimilem ſententiam ſecuti, alii PLATONIS.

Ægros non adibat, domique ſe continebat (*g*). Magnam gloriam adtigit, cum ANTIOCHI SELEUCI filii amore novercæ STRATONICES depereuntis morbum detexit, aptoque ſtratagemate obtinuit, ut pater SELEUCUS ei amata conjuge cederet

(l) PLIN.
(m) SEXTUS *Empir.*
(n) ATHEN. L. III. conf. *B. Bot.* p. 38.
(o) CÆLIUS *Acut.* L. III. c. 4.
(p) TRALLIAN. III. p. 207
(a) SUIDAS. Coum facit STEPHANUS.
(b) L XXIX. n. 3. nam SEXTUS nullum filium ejus PYTHIADIS habet, qui ERASISTRATUS vocetur.
(c) p. 116.
(d) L VII.
(e) Diſcipulum facit GALEN. de V. ſ. *adverſ. Eraſiſtr.*
(f) LAERT. L V. c. 2.
(g) GALEN. *adverſ.* ERASISTR.

cederet (*h*). Acuti ingenii vir, qui minutissime & fusissime (*i*) præparationem medicamentorum describebat, ab HIPPOCRATE passim discessit, unde factum est, ut GALENUS eum semi dogmaticum vocaret (*k*), quum tamen HIPPOCRATEM in aliis secutus sit (*l*). Gravis enim vir & suæ dignitatis memor (*m*) fuit, HIPPOCRATEM adeo non deprimere studuit, ut mallet (*n*) ejus discipulos APOLLONIUM & DEXIPPUM refutare, omisso Coi senis nomine. Malos potius auctores amabat refellere (*o*), quam bonos. Male HIPPOCRATEM exposuisse (*p*), GALENUS objecit, forte quod æmulus. Fateri certe norat ingenuus, quæ ignoraret (*q*), quæ magna laus est.

Universam artem adtigit, Physiologiam etiam potissimum, neque alienis placitis se submisit. Id ei vitio GALENUS vertit (*r*). Multa scripsit.

L. περι της κατ ὁλον πραγματειας (*ſ*).

De *re medica* L. IX. (*t*).

De *divisionibus* (*u*).

Librum *adversariorum*, in quo suas adnotationes recensebat.

De *rejectione sanguinis*, quem puto etiam esse *l. de eductione sanguinis* (*x*).

De *ventre* (*y*).

De *febribus* (*z*).

De *causis* (*a*).

Contra Medicos Coos (*b*).

Salutarium præceptorum LL. (*c*).

De *tuenda valetudine* (*d*).

De

(h) GALEN. *Præcogn.* PLUTARCH. in DEMETR. SUIDAS fuse III. p. 296. &c.
(i) *Advers.* ERASISTR.
(k) *Nat. hum.* c. 1. *Meth. med.* L. III.
(l) GALEN. *comm.* I. in l. de *vict. acut.*
(m) ID. passim.
(n) GAL. *Caus. procatar* I. c. 15. *comm. in l. de vict. acut.* I. ex l. *de febribus.*
(o) *Fac.* L. II. c. 8.
(p) *Comm. in Epid.* L. VI.
(q) A. GELL. L. XVI. c. 3.
(r) *Caus. procatar.*
(ſ) ATHEN. L. XV.
(t) SUIDAS I.
(u) GALEN. *adversus Erasistrateos.*
(x) Ib. & *de libris suis* L. IV. c. 6.
(y) L. III. CÆL. *tard.* L. IV. c. 3. *Acut.* II. c. 31. L. II. *tard.*
(z) L. I. GALEN. *caus. procatar. Comm. in* L. I. *de vict. acut.* CÆL. *tard.* L. IV. c. 6. *Acut.* L. III. c. 17. GAL. *adv.* ERASISTR.
(a) DIOSCOR *theriac.* præf.
(b) Ita CLERICUS, non vero satis novi, an proprio libro, an alio, in eos medicos dixerit.
(c) L. II. CÆL. *tard.* L. II. c. 7. *Acut.* L. III. c. 21.
(d) L. I. ap. GALEN. *plethor.* c. 6.

De *medicamentis & venenis* (*e*).

L. *de singulorum morborum curatione* (*f*).

L. *Anatomicorum de singulis passionibus*, idem forte liber (*g*).

De *podagra* (*h*).

De *hydrope* (*i*).

De *vulneribus* (*k*).

De *consuetudine* (*l*).

De *paralysi* (*m*).

L. de *summa* citat RAZEUS.

Hæc omnia quidem interierunt, multi vero loci ERASISTRATI & ejus placita apud GALENUM & CÆLIUM supersunt. Negabat partem ullam adfici, nisi in qua tumor sit & ulcus (*n*). Inflammationis ejusmodi tradebat theoriam. Arteriam spirituum, venam sanguinis esse receptaculum. Oscula sanguinea naturaliter contracta convergere, a violenta tamen causa aperiri, sanguinem ad arterias venire, & hominem ægrotare, transire etiam ex arteriis in venas per venæ sectionem & per successionem, metu vacui, quando spiritus effluxit (*o*).

Paralyseos causam faciebat illapsionem humoris noxii in vasa pulmonum, qui sit lentus & tractitius (*p*).

In tractatione plenitudinis a GALENO carpitur, quod plethoræ ad vires non meminerit (*q*). Adgnoscebat vere topicam febrem nullam esse absque inflammatione (*r*).

In peripneumonia arterias pulmonis pati (*s*). Sedem pleuritidis in pleura esse (*t*). Peripneumoniam alibi omisisse dicitur (*u*) & curationem tetani (*x*).

Alios paralyticos tensione nimia laborare (*y*), (Spasmo) alios conductione.

Hydropis

(e) DIOSCOR. L. V. c. 18.
(f) GALEN. *comm.* III. in. l. I. *de vict. acut.*
(g) CÆL. *Acut.* L. III. c. 4.
(h) ID. *tard.* L. V. c. 2.
(i) Ib. c. 8.
(k) *Advers.* ERASISTR.
(l) GALEN. c.
(m) Ib.
(n) GALEN. *Loc. adfect.* L. VI.
(o) *De venæ sect. advers.* ERASISTR.
(p) GALENUS *de atra bile.*
(q) ID. *pleth.* c. 6. ex l. I. *de tuend. valet.*
(r) CELS. L. III. c. 16.
(s) CÆL. *Acut.* L. II. c. 28.
(t) ID. ib. c. 16.
(u) C. 29.
(x) Apud CÆL.
(y) *Tard.* L. II. c. 1.

Hydropis causam in scirrho (z) hepatis ponebat.

Vomicam ad cor dixit, ut puto, primus (a).

A paralysi vesicæ urinæ fieri incontinentiam (b).

Bonitatem aquæ nolebat statera explorari (c), quod idem bonæ aquæ malæque pondus esset.

Quid peregrinantibus faciendum sit in aquis commutandis apud ORIBASIUM docuit (d).

De victu peregrinantium IDEM (e).

Causas procatarcticas adgnoscebat, nolebat tamen haberi in causarum numero. Plus solidis partibus, quam humoribus in causis morborum tribuebat (f).

In febris actione vehementer aberrabat. (g).

Tres causas fecit hæmorrhagiæ, eruptionem, putredinem, anastomosin (h).

Pulsum eo sensu sumsisse GALENUS (i), quo HIPPOCRATES.

Incalescentes particulas in causis morborum numerabat (k).

In ipsa curatione mitiora fere sequebatur consilia, plantisque (l) utebatur, iisque frequenter refrigerantibus, cichoreo, cucurbitis, rejectis metallicis (m). Ab empirismo alienus, negabat absque causæ cognitione morbum curari posse (n). Recte monuit, non esse in omnibus hominibus eumdem ejusdem medicamenti effectum: esse etiam qui alia & alia facilius digerant (o).

Simplicia præferebat compositis (p), neque magnas amabat antidotos, in eo ab HEROPHILO diversus.

Video etiam in dysenteria cibis magis quam medicamentis usum esse (q). De dysenteria & lienteria locus ejus est apud GALENUM (r).

Ex theoria timebat, ne e venis sanguis in arterias transiret.

CHRYSIP-

(z) GAL. *fac.* L. II. c. 8.
(a) CÆL. *tard.* L. V. c. 10.
(b) ID. ib. L. II. c. 1.
(c) Ap. ATHENÆUM L. II.
(d) *Syn.* L. V. c. 32.
(e) Ib.
(f) GAL. *de atra bile.*
(g) ID. *crif.* L. II.
(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(i) GAL. *Hipp. Plat. decret.* L. VI. c. 1.
(k) *Ep.* VI *comm.* I.
(l) PLIN. L. XXVI. c. 6.
(m) PLUTARCH. *quæst. sympos.* L. IV. 1.
(n) DIOSCOR. *theriac.* præf.
(o) GAL. *fac. alim.* L. I.
(p) ID. *de sect.* PLUTARCH. *symp. quæst.* L. IV. 1.
(q) CÆL. *tard.* L. IV. c. 3.
(r) In *aphorismos.*

Chrysippum secutus, venæ sectionem in universum rejiciebat (s). Inedia plethoram studebat conpescere, & exercitatione, atque cibo aquoso oleraceo.

In hæmorrhagia malebat artus vincire (t). Multos autem mortales ob defectum venæ sectionis periisse, quorum Erasistratus in l. *de divisionibus* meminerit (x), a Galeno est objectum.

Alvum tamen ducebat etsi rarius (y), rejecta illa specifica certorum humorum adtractione (z). Nonnunquam etiam venam secabat, etsi negat Galenus (a). Certe de hæmorrhagia locus est Cælii (b).

Nimis, ut videtur timidus, qui in cholera potioni tantum tres vel quinque guttas aquæ inspergeret (c).

Opium cum junior damnasset, posteriori tempore ejus usum probavit (d).

In febribus negabat interiora humorem requirere, etsi os & fauces requirant (e). Cibos jubebat dare, quando vires alimentum requirerent (f).

Adversus calorem ægros solabatur spongia capiti imposita & aqua ebria (g).

Se ipsum ægrotantem rubi succo curavit, neque empirice (h).

In cholera tepida vomitum promovebat (i).

In principio volvuli minime (k) certe imperite alvum ducebat.

Minus forte bene in angina vinum & castoreum (l) dabat.

In pleuritide nihil adtulisse præsidii (m) Cælius.

In dysenteria adstringentia imperabat (n).

Peritonæi paralysin facere, ut vesica lotium non retineret (o).

Alia

(s) Gal. *advers. Erasistr.*
(t) *De rejectione* L. I. ex Gal. *advers. Erasistr.* Cæl. Aurel. *Chron.* L. II. c. 13.
(x) Gal. *adv. Erasistr.*
(y) Id. ib.
(z) Id. *purg. med. fac.*
(a) *San. tuend.* L. IV. c. 10.
(b) *Acut.* III. c. 13.
(c) Cels. L. IV. c. 11.
(d) Plin. XXX. c. 18.
(e) Cels. L. III. c. 3. 4.
(f) Ib.
(g) Galen. *compos. sec. loc.* L. II.
(h) Id. ib. L. VI. c. 1.
(i) Cæl. *Acut.* L. III. c. 21.
(k) Cels. L. IV. c. 11.
(l) Cæl. *Acut.* L. III. c. 4.
(m) Id. ib. L. II. c. 19.
(n) *Tard.* L. IV. c. 6.
(o) Ib. L. II. 1.

Alia paralyſis paradoxa, in qua æger ambulans gradum ſiſtere cogitur (*p*).

Externis medicamentis multum utebatur. In podagra alvum non ducebat, ſed utebatur malagmate ad PTOLEMÆUM dato (*q*). Sic in hæmorrhagia adſtrictoriis cataplaſmatibus (*r*).

In jecoroſis & lienoſis membranas viſceris incidebat, medicamenta ipſa viſceribus imponebat (*ſ*), hic animoſus; tum in abſceſſu ad inguen, quem volebat incidi, & peritonæum etiam dividi, ſi quando pus in abdomen effuſum eſſet (*t*).

In hæmoptoe crura, femora & brachia plurimis locis deligabat (*u*), quod tamen malum in hominibus longo collo præditis fatebatur difficulter ſuperari (*x*).

In hydrope ægrotos jubebat ambulare, uti clyſteribus, catapotiis, parco potu, malagmatibus, cataplaſmatibus, medicamentis acribus (*y*). Paracenteſin repudiabat (*z*).

Ejus viri aliqua medicamenta ad poſteros deſcenderunt, ut panchreſtos (*a*) ad oculorum inflammationem, liquida ad oculum (*b*). Compoſitio ad purulentos (*c*).

Alius fuit multo minus celebris medicus, ERASISTRATUS SICYONIUS.

§. XXXII. HEROPHILUS.

Anatomica laude ERASISTRATUM aliquanto ætate majorem aut coævum potius ſuperavit (*a*); ingenii ſubtilitate, celebritate non videtur æquaſſe. Praxagoræ diſcipulus (*b*), Chalcedone Bithynica natus, Alexandriæ vixit, diverſus utique ab HEROPHILO PHALARIDIS medico, & etiam magis a medico ejus nominis equario.

Statuæ ei dicatæ fuerunt. In practicis ad empiriſmum acceſſit, ut ſemidogmaticus eſſet (*c*), accurate tamen cauſas ſcrutaretur; & noſſe vellet, quæ, qualis, quanta morbi cauſa eſſet (*d*).

Multum

(p) CÆL. *Chron.* L. II. c. 1.
(q) ID. *tard.* L. V. c. 2. Exſtat ejuſmodi medicamentum apud MARCELLUM *fin.*
(r) Ib. L. III. c. 13.
(ſ) L. III.
(t) CELS. L. IV. c. 4.
(u) CÆL. *tard.* L. II. c. 12. CELS. IV. c. 9. GALEN. *meth. med.* L. V.
(x) ID. ib. L. III. c. 8.
(y) Ib.
(z) ORIBAS. ad EUST. III.
(a) AET. L. II. 3. c. 13.
(b) CELS. L. VI. c. 7.
(c) GAL. *med. ſec. loc.* L. VI.
(a) *B. Anat.* I. p. 56.
(b) GALEN. *meth.* L. I.
(c) ID. ib. L. III.
(d) *Med. ſec. loc.* L. III.

Multum magnis antidotis & compositis medicamentis (*e*) tribuebat, ut tamen etiam frequenter herbis uteretur (*f*). Pulsuum doctrinam adeo subtiliter tradidit, ut pene neminem invenerit, qui sequeretur, cum musice per quantitates quasi tenorum eum describeret (*g*).

Totam artem tenuit.

Scripsit in HIPPOCRATIS *aphorismos*.

In *prognosticum* (*h*).

Et *voces obsoletas exposuit* (*i*).

Male tamen HIPPOCRATEM dicitur interpretatus (*k*) esse.

Liber ejus erat *de curationibus* (*l*).

De *oculis* (*m*).

Codex *commentarii* in aphorismos dicitur esse in B. AMBROSIANA Mediolanensi (*n*).

Multum humoribus (*o*) in causis morborum tribuebat.

Pulsum eodem sensu ut GALENUS sumebat.

Pleuritidem morbum pulmonis fecit (*r*).

In peripneumonia & arterias pulmonum pati docuit & venas, & totum pulmonem (*s*).

Phrenitidis curationem non dixit (*t*).

Tetani breviter meminit (*u*). Opisthotonum rectiora facere, quæ nodorum spinæ evulsione videantur arcuata (*x*).

Cordis paralysin dixit subitæ mortis (*y*) causam.

Decedentes per alvum lumbricos negavit nocere (*z*).

Q 2 Tumoris

(e) CELS. *præf.* L. V.
(f) PLIN. L. XXVI. n. 6.
(g) ID. L. XI. p. 633. XXIX. c. 1. GAL. *compend. puls.*
(h) *Comm. in prognost.* CÆL. *tard.* L. IV. c. 8.
(i) GALEN. *defin.*
(k) ID. *comm. in VI. Epid.*
(l) AUREL. *tard.* L. II. c. 13. librum I.
(m) AETIUS L. II. 3. c. 46.
(n) MONTFAUC. L. I. p. 498.
(o) CELS. *præf.* L. I. GALEN. *introduct.*
GAL. *Hipp. Plat. decr.* L. VI. c. 1.
(r) CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
(s) ID. ib. c. 28.
(t) L. I. c 12.
(u) L. III. c. 8.
(x) Ibid.
(y) CÆL. *tard.* L. II. c. 1.
(z) ID. ib. L. IV. c. 8.

Tremoris causam posuit in genere nervoso (*a*).

Venam secabat, etiam hic ab ERASISTRATO diversus (*b*).

Ligaturas artuum perinde adhibebat (*c*).

Helleboro albo utebatur (*d*).

Dixit de morbo eorum, qui interdiu non vident. In eo malo fellis usum commendabat (*e*).

Medicamentum HEROPHILI ad sanguinis rejectionem imitatus est ANDROMACHUS (*f*).

EUDEMUM, cætera vix notum, sed incisorem, solet GALENUS cum HEROPHILO conjungere.

Centum talenta ob servatum regem ANTIOCHUM a PTOLEMÆO donata fuisse CLEOMBROTO Coo medico PLINIUS. Sed ea videtur eadem, quæ ERASISTRATI, historia esse.

§. XXXIII. SCHOLA ERASISTRATEA.

Uterque vir Cl. cujus nuper opera recensuimus, scholam numerosam reliquit: ERASISTRATUS etiam longæviorem, cujus celebris aliquando schola Smyrnæ floruit.

Primo loco dicemus STRATONEM alumnum (*a*) ERASISTRATI, diversum a Philosopho, qui & ipse sectatores reliquerit (*b*). Citantur ejus ad epilepsiam superstitiosa medicamenta (*c*), tum aliqua ad STRATONEM adjecta, quæ ALEXANDER ORPHEO auctori tribuit. In summa necessitate sanguinem emittebat (*d*).

Ejus filius, idemque discipulus ERASISTRATI, APOLLONIUS fuit *Memphites* (*e*).

Ejus locus est, in quo dicit, omnia animalia in intestinis nata gravia esse, etiam magis si mortua educantur (*f*). Diabeten cum hydrope dicitur confudisse (*g*).

HYBRISTI

(a) GALEN. *tremor.*
(b) ID. *adv. Erasistr.*
(c) CÆL. *tard.* L. II. c. 13.
(d) PLIN. L XXV. c. 5.
(e) AETIUS L. II. 3. c. 46.
(f) Ap. GALENUM *compos. sec. loc.* L. VII.
(a) GAL. LAERT. L. V. c. 3.
(b) ID. *adv. Erasistr.*
(c) EX L. III. TRALLIAN L. I.
(d) GALEN. *adversus* ERASISTR.
(e) A GLAUCO distinctus CÆL. IV. c. 8. *tard.* Conf. LAMBEC. II. p. 556.
(f) CÆL. *tard.* L. IV. c. 8.
(g) ID. ib. L. III. c. 8.

HYBRISTI medicamentum ab APOLLONIO *Memphite* descriptum esse, auctor est l. *Antidotorum* (*h*).

XENOPHON ex l. *de partibus corporis humani* notus (*i*).

CHRYSIPPUS ERASISTRATI discipulus (*k*), non idem, qui infelix medicus CHRYSIPPI fil., quem PTOLEMÆUS plagis cæsum supplicio adfecit (*l*).

APEMANTUS, qui venæ sectionem absurdis rationibus rejecit (*m*).

APOLLOPHANES illustris medicus, magna apud ANTIOCHUM M. auctoritate valuit, & ipse sectator ERASISTRATI. Ejus loca aliqua CÆLIUS conservavit. Cardiacos docuit febricitare.

Ejus etiam aliqua medicamenta ad posteros descenderunt, ut diadaphnidion (*n*).

Ejus nummi sunt apud MEADIUM (*o*).

SERAPION, qui apud MEADIUM in nummo adparet, & qui similia dixit eorum (*p*), quæ ERASISTRATUS, idem forte fuerit SERAPIONI Empirico.

HICESIUS scholæ medicæ Smyrneæ magister, ex secta ERASISTRATI, ea ætate vixit, quæ STRABONEM antecessit (*q*).

Huic MEADIUS adscribit libros *de alimentorum materie*, quæ ex chamis, lepadibus &c. quos ATHENÆUS passim citat (*r*). HICESIUM emplastrum celebre erat (*ſ*).

MENODORUS ERASISTRATEUS, amicus HICESII, cujus exstat locus de cucurbitulis (*t*).

PASICRATES frater MENODORI.

HERMOGENES, Triccensis, Thessalus, ERASISTRATEUS, GALENO dictus (*u*), idem forte, qui ἑρμογενης MEADII in nummis, idem iterum, qui HERMOGENES CHARIDEMI fil, cujus in lapide (*x*) 77. libri dicuntur fuisse, inter eos aliqui historici & literarii argumenti.

(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 15.
(i) GALEN. *introd.*
(k) DIOGENES L. VII. c. 7.
(l) ID. ibid.
(m) GAL. *adv.* ERASISTR.
(n) CÆL. *tard.* L. II. c. 1.
(o) *Numm. Smyrn.*
(p) CÆL. *Acut.* L. III. c. 17.
(q) STRABO L. I 12.
(r) L. III. de anguillis.
(ſ) GAL *comp. sec. gen.* L. VII. 5.
(t) ATHEN L II.
(u) *Simpl. fac.* I. c. 27.
(x) CUPER p. 164.

HERACLIDES medicus ex HICESII secta (y).

PTOLEMÆUS, qui hepar in hydrope durum esse docuit, ut prior ERASISTRATUS (z).

ARTEMIDORUS Sidensis, sectator ERASISTRATI (a), cujus locum de cardiaca habet CÆLIUS, quæ tumor cordis sit (b). Nummum ejus capite insignem possidebat MEADIUS.

Idem forte, cujus medicamenta supersunt (c).

JATRODORUS, cujus icones MEADIUS dedit (d).

Et JASON JASONIS.

ATHENAGORAS.

METRODORUS PASICRATIS fil.

HIPPIAS ARTEMIDORI fil. (e). CHARIDEMUS.

Cæterum hæc schola paulo ante STRABONEM hactenus superfuit, ut communis ejus esset in morbis medendis methodus. In colica ventrifluis & glandibus alvum movebant (f). Plethora quam ERASISTRATI sectatores vocant, GALENUS habet (g).

Paulo ante GALENUM MARTIALIS in ea secta floruerat, & ipse GALENUS cum ea perinde, ut cum methodica secta, plurimas lites aluit.

§. XXXIV. SCHOLA HEROPHILEA.

Numerosos etiam HEROPHILUS discipulos & sequaces habuit. Sectatores HEROPHILI CÆLIUS nominat (a). Eos præsensionem esse firmam docuisse, nihil tamen simile habere prædictionum: cæterum plerosque barbaros fuisse (b).

Fuit etiam medicorum HEROPHILEORUM schola in fano Mensis Cari (c): multique medicorum ejus sectæ nummis Smyrneis condecorati fuerunt.

Prius tamen hæc schola defecit quam quidem ERASISTRATEA, ut nuperiorem GAIO sectatorem non reperiam, & GALENI tempore pauca exempla librorum ad eam sectam facientium superessent.

Temporum

(y) LAERT L. V c. 6.
(z) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(a) ID. *Acut.* L. III. c. 14.
(b) Ib. L. II. c. 31.
(c) GAL. *sec. loc.* L. V.
(d) MEAD. *Numm. Smyrn.*
(e) MEAD ib.
(f) CÆL L. IV. c. 7.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. II.
(a) *Chron.* L. V. c. 2.
(b) GAL. *comm. in prognost.*
(c) Apud MEADIUM *numm. Smyrn.*

Temporum ordo difficillimus fuerit. Primo ergo loco illustriores hujus sectæ scriptores dicam.

CALLIANAX, coævus & familiaris (*d*) HEROPHILI, asper ut dicitur medicus (*e*).

Sic CALLIMACHUS, qui difficiliores voces HIPP. est interpretatus (*f*), etiam PLINIO dictus.

MANTIAS a GALENO inter præstantes medicos numeratus (*g*), ut tamen ajat, HERAM MANTIÆ medicamenta omisisse, quod minus essent probata (*h*), & alibi non in primo loco, neque inter eos MANTIAM censeat, qui optima medicamenta indicaverunt (*i*), quem honorem PETRONI, ANDROMACHO & ASCLEPIADÆ Pharmacioni tribuit. Ex antiquioribus fuit sectatoribus HEROPHILI, cum præceptor fuerit Tarentini HERACLIDÆ. Laudat GALENUS, quod nunquam ad Empiricos transfugerit, ut alii quidem Herophilei (*k*). Ejus erat φαρμακοπωλης ὁ κατ ιητρειον. Et ll. de medicamentorum virtutibus, de purgantibus, & clysmis (*l*). Ingenio quam scriptis clarior (*m*), vir nequaquam obscurus (*n*). Medicamenta aliqua ad posteros pervenerunt (*o*).

HYGIENENUS & HIPPARCHUS MANTIÆ discipuli apud GALENUM (*p*).

ZENO Herophileus & ipse ante HERACLIDEM vixit, a quo refutatus fuerit. De notis scripsit ad HIPPOCRATEM adjectis, & APOLLONIO *Muri* respondit, a quo sit refutatus (*q*): sed etiam APOLLONIUS Cyclas in mortuum ZENONEM de iisdem notis scripsit, & GALENUS (*r*). Eas notas adleverat epidemicis MEMNON PAMPHYLIUS, ex secta CLEOPHANTINA, in civitate Sida natus, qui textum etiam HIPPOCRATICUM corrupit, ut carius PTOLEMÆO librorum studioso venderet. Sectatores tamen suos habuit (*ſ*).

Ejus, si idem est ZENO Herophileus, qui multa de medicamentorum facultate scripsit (*t*), medicamenta (*u*) aliqua ad posteros descenderunt. Verum

(d) GAL. *Comm. IV. in Epid. VI.*
(e) Apud BACCHIUM *de scriptis* HIPP.
(f) EROTIANUS habet & PLINIUS.
(g) *Compos. sec. loc.* L. II.
(h) *Compos. sec. gen.* L. II.
(i) ID. *ibid.* L. III.
(k) *Compos. med. sec. loc.* L. VI.
(l) *Conf.* FABRIC. B. Gr. L. XII.
(m) LAERT. L. VII.
(n) GAL. *Comm. II. in Epid. III.*
(o) ID. *compos. sec. gen.* L. IV.
(p) *Compos. sec. loc.* L. I. 4. &c.
(q) *Comm. II. in Epid. III.*
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) CELS. L. V. c. 1. GALEN. *simpl. med. fac. princ.*
(u) GAL. *compos. sec. gen.* L. VI.

si in colica drasticon dedit, & si CÆLIUS (x) hoc nomine accurate utitur, iste ZENO serioris fuerit ævi, quam quidem HEROPHILEUS ille.

ZENO alius Laodiceus, cujus erat antidotus (y).

ANTIGENES (z).

XEUXIS HEROPHILEUS, cujus nomine plusculi nummi Smyrnæi signati fuerunt. Hic vir inter primos HIPPOCRATIS interpretes a GALENO memoratur (a), qui in omnia divi Coi scripta commentatus sit. GLAUCIAM reprehendit, qui negaverat, omnia vitia HIPPOCRATI dicta posse in lienem cadere (b). A GALENO passim refutatur, qui L. II. exegeticorum XEUXIDIS citat. Magnæ apud Laodiceam scholæ præfuit (c).

In nummis constanter XEUXIS vocatur, in libris GALENI & STRABONIS ZEUXIS, LAERTIUS empiricum vocat.

BACCHIUS, perinde HEROPHILEUS, in difficiliores libros HIPPOCRATIS commentatus est, & in voces obsoletas (d), cæterum inter primos (e) interpretes divi senis numeratur. Multa omisisse tamen GALENUS monet (f). Sanguinem etiam per sudationem erumpere prioribus modis addidit, quibus de vasis sanguis exit (g). Huic mavult SCHULZIUS commentarios in HIPPOCRATIS *aphorismos* tribuere, quos recepta lectio HEROPHILO tribuit (h).

Scripsit etiam de HEROPHILO ejusque secta, & compendium *de pulsibus* (i).

Difficillimum fuerit expedire tres DEMETRIOS, qui passim citantur.

Primus dicitur sectator HEROPHILI, ejusque citatur liber VI. *de passionibus* (k), ubi de phrenitide definienda agitur, iterumque L. XII. *de passionibus*, in quo legimus, DEMETRIUM in toto pulmone sedem peripneumoniæ posuisse, pleuritidis sedem in pulmonis parte, satis certe (l) subtiliter. In L. XI. idem tympaniten ab hydrope separat (m). Citatur etiam locus, quo fluxum sanguinis ex incisione & absque incisione (n) distinguit. Alius, ubi de differentia

(x) CÆL. *tard.* L. III. c. 7.
(y) GAL. *antidot.* L. II. c. 10.
(z) ID. *comm. de nat. hum* L. II.
(a) *Aphor.* 68. *sect.* VII. & περι ιατρεου init.
(b) In VI. *Epid.* GAL. *comm.* ibid.
(c) STRABO. L. XII.
(d) GALEN. περι ιατρειου.
(e) ID. *aph.* 68. *sect.* VII. Conf. de *pulſ. differ.* L. IV.
(f) *Defin.*
(g) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(h) *Hist.* p. 382.
(i) GALEN. *diff. pulſ.* L. IV.
(k) CÆL. *acut.* L. I. c. 1.
(l) ID. ib. L. II. c. 25.
(m) ID. *tard.* L. III. c. 8.
(n) Ib. L. II. c. 10.

tia tetani, tremoris & ſaltus egit (*o*). Definitionem etiam CÆLIUS repetit, quam dedit (*p*) lethargi.

Sectatores DEMETRII CÆLIUS dicit (*q*), qui iſchiadicis manum exuſſerint, hujus ut puto DEMETRII.

Alius DEMETRIUS fuit Apameus, ATTALI diſcipulus, methodicus, multo nuperior, utcumque HEROPHILEUM facit FABRICIUS.

ANDREAS, exoſum (*r*) GALENO nomen, quod in HIPPOCRATEM calumniam effudiſſet. *Onomaſticon* ſcripſit *medicamentorum* (*ſ*), ſ. Ναρθηκα (*t*), & de iis, *quæ falſo creduntur* (*u*), ubi murænam ait cum anguilla miſceri. Porro *de re herbaria* (*x*); *de pane*, *de ſerpentibus* (*y*), *de medicinæ genealogia* (*z*). Aliqua *de hydrophobia*, quam dixit Cynolyſſon (*a*). Sectatores habuit, qui πανλαφοβες dari (*b*) addiderunt.

PTOLEMÆI PHILOPATORIS medicum ANDREAM a THEODOTO enectum hunc noſtrum eſſe CLERICUS ſuſpicatur (*c*): aliqui pro eodem habent, quem GALENUS: & alii conſtanter ANDRONEM vocant. Panormitanum facit MONGITORIUS (*d*).

SPEUSIPPUS Herophileus Alexandrinus (*e*).

APOLLONIUS MUS, DIOSCORIDES PHACAS, GAIUS ſerioris ſunt ævi.

CALLINICUS Herophileus homo ruſticiſſimus (*e**).

§. XXXV. DISCIPULI HEROPHILI qui Empiricam ſcholam orſi ſunt.

HEROPHILUM GALENUS ſemiempiricum dicit, multumque medicamentis compoſitis tribuiſſe diximus. Eo facilius fieri potuit, ut aliqui ejus diſcipuli de theoria deſperarent, & experientiæ fidei totos ſe traderent. Inter eos fuit PHILINUS

(o) CÆL. *acut.* L. III. c. 7.
(p) ID. ib. L. II. c. I.
(q) *Tard.* L. V. c. 1.
(r) *Subfig. Empir.*
(ſ) GAL. *lect. Hipp.* CELS. L. V. c. 1. LAMB. *de codice Dioſc.*
(t) *Schol. in* NIC.
(u) ATHENÆUS.
(x) *B. Bot* I. p. 49.
(y) ID. L. III. ATHENÆUS L. III.
(z) SORAN. *vit.*
(*) ATHEN.
(a) CÆL. *acut.* L. III. c. 9.
(b) ID. ib. c. 12.
(c) POLYB. L. V.
(d) *B. Sic.*
(e) LAERT.
(e*) GALEN. *Epid.* VI. *comm.* IV.

LINUS Cous, discipulus HEROPHILI, quem aut primum empiricæ medicinæ auctorem faciunt, aut inter primos recensent, parum cætera notum, qui *de plantis* scripserat (*a*), & ut plusculi HEROPHILEI in HIPPOCRATEM commentatus fuerat. Ejus medicamentum ad posteros pervenit (*b*).

Non valde nunc mireris, in ea anatomes, chemiæ, etiam botanices infantia, fuisse cordatos viros, quos hypothesium tæderet. Solo ergo ab experimento persuadebantur disci posse, quæ curandi ratio fidem mereretur, sive ea experientia ipsius esset medici, sive ab alio perito viro recepta. Morbum accurate vero perspiciendum esse monebant, ne alieno loco medicamenta adhiberemus; eam morbi historiam ergo ex concursu symptomatum concinnare jubebant, quæ faciant, ut quisque morbus hic, nec alius sit. Siquidem vero casus novi aliqui evenirent, morbique nobis non visi, tunc quidem ad analogiam confugiebant (*c*), eam nempe adhibendam curationem, quæ in adfini malo efficax fuisset. Omittendam autem causarum putabant inquisitionem, & omnem de mechanica cujusque morbi natura quæstionem, & nihil quidquam admittendum, quod aut parum firmum esset, aut obscurum. Ob eamdem rationem physiologia abstinebant & anatome. Ita veteres illi Empirici senserunt, cordati ii cæterum & nostra veneratione dignissimi viri. Hæc ex GALENO sumsi *de sectis*, *de subfiguratione*, *empirica*, *de optima secta*.

SERAPIONIS (*d*) Alexandrini, empirici, si differt ab ERASISTRATEO medico, quem citavimus, neque ætas, neque utique historia nota est. Ante HERACLIDEM vixisse (*e*), scripsisse *de parabilibus medicamentis*, aspere in (*f*) HIPPOCRATEM esse invectum reperio.

Passim ejus medicamenta apud GALENUM reperiuntur (*g*). In volvulo dabat (*h*) purgantia, & opium, tum in cholera; in angina clysteribus & cataplasmatibus (*i*) utebatur, venamque secabat. In epilepsia varia auxilia miscuit, vomitum movit, purgavit, castoreo, stercoribus, aliis absurdis usus est (*k*).

Scripsit etiam *curationum* Libri (*l*), I. *ad sectas* (*m*).

§. XXXVI.

[a] ATHENÆUS.
[b] GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
[c] *Transitio* GALEN. *loc.* VI.
[d] GALEN. *meth. med.* L. II.
[e] ID. *subfig.*
[f] Ib.
[g] *Antid.* L. II. c. 12. ad scabiem CELSUS L. V.
[h] CÆL. *acut.* L. II. c. 17.
[i] ID. ib. L. III. c. 4.
[k] *Tard.* L. I. c. 4.
[l] Librum III. citat CÆL. *acut.* L. III. GALEN. *compos. sec. loc.* L. II. Videtur eo tendere GALENUS *subfig. Emp.* L. I. *Curationum de epilepsia* habet CÆLIUS *chron.* L. I. c. 4. *acut.* L. III. c. 4. & 8. de tetano & de phrenitide.
[m] CÆL. *acut.* L. II. c. 6. ubi de lethargo, & de epilepsia scripserit, sed obscure.

§. XXXVI. Alii Medici hujus ævi.

Aristarchus, medicus Berenices, uxoris Ptolemæi Philadelphi (*a*).

Xanthus Timonis Pyrrhonii (*b*) fil. huc poſſet referri. Sed etiam Timon medicinam fecerat, neque ab ea Pyrrho alienus fuit.

Archibius, qui librum medicum ad Antiochum R. dederat, hujus fere ævi videtur (*c*).

Nicias, infelix & perfidus Pyrrhi medicus, qui dominum ſuum veneno necandum receperat, a Romanis Regi traditus, quæ celebris eſt hiſtoria (*d*). Video etiam Timocharem vocari.

Archistratus iu *gaſtronomia ſ. de dapibus a* Chrysippo Stoico reprehenſus, de cibis delicatis & vilibus egit, de pane, de ſalſamentis, ſi omnino huc facit (*e*).

Hippocrates V. & VI. Thymoræi Coi ſcripſerunt aliquid de re medica. Sic Hippocrates VII. Praxianactis fil. (*f*).

Glaucon, quem Bupleuron laudaſſe Plinius auctor eſt, & ante Nicandrum poſuit (*g*).

Cratippus, qui Heraclide prior ſit. Ejus medicamenta reperias, & antidotos ad morſum canis rabidi (*h*).

Aethlius præceptor nepotis Chrysippi l. ſcripſit *therapeutemata* (*i*).

Simon medicus, Seleuci Nicanoris ævo (*k*) paulo antiquior fuerit.

Pamphilus Grammaticus Aristarchi diſcipulus, qui vixit ſub P. Philadelpho, Alexandrinus, qui idem de floribus & materia medica ſcripſit (*l*).

§. XXXVII. Medici incertæ ætatis.

Horum, quos nunc cito, ætatem nullo modo licet hariolari, non tamen multo nuperiores fuiſſe putavero.

Salimachus, idem ut puto, qui alibi dicitur Silimachus (*a*) Hippocraticus

[a] Polyaen. L. VIII. 50.
[b] Laert. L. IX. c. 12.
[c] Plin.
[d] Ælian. *var.* L. XII. c. 33.
[e] Athen. L. III.
[f] Suidas L. II. 145.
[g] L. XXII. c. 35.
[h] Gal. *antid.*
[i] Laertius.
[k] Ib.
[l] Lambec. ib. p. 528.
[a] Cæl. *acut.* L. III. c. 17.

ticus (*b*). Ejus exstant loca de ileo (*c*). Serioris putes ævi fuisse, cum Romæ ajat multos tamquam contagione aliqua enectos ab incubo (*d*).

Pythagoricos circa Siciliam medicantes φραγμον vocare morbum, qui ileos vocatur, idem (*e*).

Diphylus Siphnius medicus, scripsit de iis, *quæ sanis & ægrotis offeruntur*, fructibus, baccis, pane, piscibus, testaceis, ostreis, chamis (*f*).

Jolaus Bithynus, Galeno (*g*) cum laude dictus, & Dioscoridi (*h*), scripsit *de herbarum facultatibus*. Croco ad oculorum defluxiones utebatur (*i*).

Ejus medicamenta aliqua ad posteros penetrarunt, ut pastillus Bithyni (*k*); aliud Celsus (*l*) habet.

Solon Smyrnæus, qui *de victus ratione* (*m*) scripsit. Eum a Solone diætario Fabricius separat.

Dalion herbarius & medicus (*o*), idem forte, qui peregrinator. Ejus ad parturientes levandas cataplasma (*p*).

Solimenes cujus est l. *de medicina ex re herbaria* (*q*).

Agatarchides *de herbarum facultatibus & de helleboro*.

Aristogiton, qui vim vulnerariam herbæ anonymæ laudavit (*r*).

Agathocles, qui *de diæta* scripsit (*s*).

Apollodorus, qui *de animalibus venenatis* (*t*).

Artemon, cujus crudelia ex homine medicamenta recensentur (*u*).

Dionysius, difficile nomen, multisque commune.

Timaristus, *de herbis* scripsit, & carmen ad dentium dolores docuit (*x*).

Antiphanes Delius. Ejus *panoptes*, in eo docuit lumbricos meliori eventu per inferiora

[b] Cæl. *tard.* L. I. c. 3.
[c] Id. *acut.* L. III. c. 17.
[d] *Tard.* L. I. c. 3.
[e] *Acut.* L. III. c. 17.
[f] Athen. L. III.
[g] *Antid.* L. I. c. 2.
[h] Præf.
[i] Plin. L XX. c. 13.
[k] Trallian. L. III. p. 207. nisi est Asclepiadis.
[l] L. VI. c. 16
[m] Gal. *comp. sec. loc.* L. III. Confer *Bibl. Bot.* I. p. 43.
[o] Plin. L. XX c. 73.
[p] Id. ib.
[q] Ib.
[r] L. XXVII. n. 14.
[s] Schol. Nicandr.
[t] Athen. L XV. &c.
[u] Plin. L. XXVIII. c. 1.
[x] Id. L. XXV. n. 105.

inferiora decedere (*y*). Omnem morbum acutum esse a varietate ciborum apud Clementem Alex. legitur.

Petrici *ophiaca* (*z*).

Opsartyticos non repeto; Lyncæum Samium, alios (*), neque *georgicos*. Conf. *B. Bot.* I. p. 44. sqq.

Menon, cujus, neque Aristotelis, *synagogæ medicinæ* sunt Galeno judice (†).

§. XXXVIII. Medicina Romana.

Ante Græcos non quidem nulla Romæ medicina fuit, ut Plinio irato excidit (*a*). Passim enim de medicis legimus, qui morbis curandis (*b*) non suffecerint, qui ægros ad aquas salutares (*c*) ablegaverint. Sed perpetuis in bellis, cum non possent numerosissimi milites etiam in victoriosis præliis non vulnerari, absque medela victores exercitus fuisse omnino improbabile videtur. Id certum est, in morbis epidemicis fere ad superstitiones, ad clavum pangendum, ad promissos *ex voto* ludos, ad dona diis dicata, Romanos recurrisse.

Exteram vero Medicinam primum Romam advenisse putes, quando Æsculapius anguis Epidaurii specie circa annum urbis 460. Romam ob morbum pestilentialem accersitus advenit. Eum enim mutum Deum sacerdotes comitatos esse non dubium videtur, qui iidem medici fuerint. Perinde enim, ut Epidauri, Deus de medicina in templo Tiberinæ insulæ respondebat, idque fanum suspensis sanatorum tabulis & donis plenum (*d*) fuit.

Chirurgiæ Græcæ prima taberna publice dicata est ad A.V.C. 535, quo Archagatus Lysaniæ fil. Romæ *medicinam* aperuit (*e*), quem tamen chirurgum, ut suo loco diximus, Romani, mitiori curationi adsueti, odio habuerunt.

M. Porcius Cato, bonus equidem civis, sed austerus Græcanicarum artium in universum osor, etiam medicos Græcos damnavit, philosophi ut urbe pellerentur laboravit. Ipse tamen medicinam fecit, & de ea scripsit, non facturus sua sapientia Græcorum medicorum vacationem. Absurdis enim carminibus in chirurgicis malis, in victus ratione absurdis pariter cibis, palumbibus atque crudis alioquin carnibus durisque cibis jussit uti (*f*).

De

[y] Cæl. L. IV. c. 8.
[z] Plin. L. XXII. c. 40. 46.
[*] Athenæus L. VIII.
[†] In l. *Hipp. de nat. hum.*
[a] Sexcentis annis populum Romanum brassica pro remedio usum esse. Plin. L. XX. c. 9. & L. XXIX. c. 1.
[b] Dionys. *Halicarn.* II. p. 282. 301.
[c] Locus excidit, qui Livii est.
[d] Tabula exstat apud Mercurialem *art. gymn.* L. I. c. 1.
[e] Ita pro ιατρειω Plautus in Menæchmis.
[f] Plutarchus in Catone.

De divisione medicinæ non repeto, de qua ostendi in *B. Chir.* p. 18. neque ante hæc tempora nullam fuisse, neque post hæc tempora perfectam. Nam & Chirurgos medicinam fecisse probabile fit, & medicos etiam præcipuos manu sua potissimum in Græcia curasse, ut ex GALENI exemplo discimus.

§. XXXIX. MEDICI ATHLETICI & GYMNASTICI.

Potuissem dudum de his gymnasio dicatis medicis dixisse. Antiquissimæ enim apud Græcos exercitationes fuerunt, cum summi honores victoribus tribuerentur, nullaque liberalis educatio absque his artibus esset. Frequens autem erat medicinæ faciendæ occasio, cum in luctis luxationes, in pugnis vulnera, in nimio labore febres non possent vitari. Sui ergo gymnasiis erant medici, quorum alii superioris ordinis liberæ juventutis valetudini præsiderent, qualis PRODICUS fuit; alii *aliptæ* & *jatraliptæ* corpora ex lege artis defricarent, ungerent, luxa restituerent, fracta conciliarent, hi quidem gymnasii medico subjecti, qui postea & ipsi suo ex arbitrio curaverint, seque medicos dixerint. Erant etiam inter eos medicos, qui victus rationem regerent, & citatur PYTHAGORAS (*a*) Samius aliptes, quem etiam philosopho cognomini coævum faciunt, qui robori, imperato carnium usu, prospexerit.

De PYTHAGORA etiam invenio, qui de herniis scripsit (*b*).

GORAM nominat ORIBASIUS (*c*).

Fragmenta de his Athletarum institutis & medicis HIERONYMUS MERCURIALIS collegit.

M. CALPURNIUS HILARIS medicus ludi fuit (*d*).

DIOTAS jatraliptes GALENO dictus (*e*).

DEMETRIUS aliptes (*f*). HARPOCRATES PLINII jun. dictus, cui romanam civitatem idem impetravit. M. AURELIUS ASCLEPIADES, qui & HERMOTIMUS (*g*) aliptes.

Inferioris demum ordinis MEDIASTINI fuerunt.

Conf. J. JAC. BAIER *jatraliptice veterum* Altdorf. 1723. 4. *.

[a] LAERT. VIII. p. 815.
[b] ID.
[c] *Collect.* L. I. c. 40. cui hoc carnium inventum tribuit. Nisi sub corrupto GORÆ nomine PYTHAGORAS latet.
[d] MERC. p. 64.
[e] *Med. sec. loc.* L. VII.
[f] Ib.
[g] MERCUR. p. 60. p. 61. 62.

§. XL.

§. XL. Empirici.

De duobus Apolloniis Antiochenis (*a*) patre & filio nihil supereſt.

Glaucias in Hippocratem & peculiariter in L. VI. *Epid.* (*b*) eſt commentatus, & varia pro tuenda ſanitate ſcripſit (*c*). Negabat vitia ab Hippocrate dicta omnia in lienem cadere poſſe: eum locum Zeuxis refutavit (*d*). De ejus in Hippocrate lectione Galenus (*e*).

Princeps, ut videtur (*f*), empiricæ ſectæ fuit Heraclides Tarentinus Mantiæ diſcipulus (*g*), vir candidus, qui nollet a vero diſcedere, ut ſectæ ſerviret (*h*).

Ejus numeroſa ſcripta fuere; *curationum internarum* (*i*) *liber de medicina* (*k*). *Macrobiblus* (*l*). *Nicolaus* (*m*). *Convivium, ſ. de victus ratione* (*n*). *Ad Antiochidem* (*o*). *Adverſus* Astydamantem. *De pulſu adverſus* Herophilum (*p*). *De componendis & explorandis medicamentis* (*q*). Στρατιωτης. *De ratione curandorum eorum, quæ ſunt extrinſecus* (*r*) qui liber chirurgici videtur fuiſſe argumenti. In omnes libros Hippocratis *commentatus* eſt (*ſ*), & in L. II. popularium citatur (*t*). Secundum empiricorum morem utebatur opio (*u*), hyoſcyamo, vino. Similia ſæpe adhibebat eorum, quæ dabant dogmatici (*x*), & primus

[a] Galen. in *introd.*
[b] Id *comm. in eum l.*
[c] Ib.
[d] Id. in VI. *Epid.*
[e] Ib.
[f] *Exercitatus etſi* Hippocrate *inferior*, Gal. *ſec. loc.* VI., Optimis medicamentis præſertim circa pharmaca uſus eſt: expertiſſimus in medicamentis, *ſec. gen.* L. III. Ex uſu & experientia ſpeculationem collegit, Gal. *de dieb. decret.* Multa & probata medicamenta ſcripſit, Gal. *ſec. loc.* I. Vir non vulgaris, Galen. *med. ſec. loc.* L. II. Inter præſtantes medicos, ibid. Nobilis empiricus, Cæl. Aur. *acut.* II. c. 9. Poſterior & maxime probabilis empiricorum Cæl. I. c. 17.
[g] p. 127.
[h] Gal. in l. *de arte comm.* L. III.
[i] Liber II. apud Cælium *Tard.* L. II. c. 7. *Acut.* L. II. c. 8. *Tard.* L. III. c. 8. Liber III. apud Cæl. *acut.* L. III. c. 4. ib. c. 8. L. IV. ib. c. 17.
[k] Galen. *comp. ſec. loc.* L. I. L. IV.
[l] Ib.
[m] Cæl. *acut.* L. I. c. 17.
[n] Athen. L. II.
[o] Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
[p] Id.
[q] Apud Galenum.
[r] Id. L IV. in Hipp. *de arte.*
[ſ] Id. περι ιατρευν init. & ad *Aphor.* VII. 68. in *Epid.* VI.
[t] Id. *comm.* L. VI.
[u] Cæl. *acut.* L. III. c. 21.
[x] *Curat. acut.* L. III. c. 8.

mus empiricorum ad subtiliora ratiocinia transgressus est (*y*). In quartana primo die alvum ducebat, inde abstinentiam ad septimum diem imperabat (*z*).

De phreniticis fuse egit (*a*). Eos in tenebris constituebat, repetitos subjiciebat clysteres: fomenta capiti admovebat, vaporabat, dabat diacodium, inediam imperabat. Venæ sectionem non admittebat, nisi in eo casu, quando malum in solo capite esset. Adparet, non undique causarum cognitioni renuntiasse.

In lethargo acribus, recte certe, utebatur (*b*).

In pleuritide altero (*c*) die clystere utebatur, cataplasmata admovebat, & APOLLOPHANIS, senioris adeo, malagma; idem vinum dabat, nisi caput doleret.

In angina, si a frigore orta esset, venam non secabat (*d*).

In volvulo diagrydio alvum expediebat (*e*).

Cardiacis venam secabat, calida dabat (*f*).

In angina venam secabat, etiam sub lingua, curationem adhibebat ex cepis, panace heracleotico &c. Vomitum etiam movebat (*g*).

Ubi bilis aut cruditas male habebat, subinde bibendum præcipiebat (*h*).

Ab hydrope catasarca distinguebat asciten, qui & tympanites (*i*).

Laudat in universum in medicamentaria re GALENUS, ut tamen CRITO ea prætermiserit, quæ HERACLIDES minus probata haberet (*k*).

Plantarum viribus cognoscendis totum se dedit, earumque descriptioni vires medicatas subjecit.

Plurima ejus medicamenta ad posteros descenderunt, sternutatoria (*l*), psilothrum, quod auripigmentum ingrediebatur (*m*): ad aurium hæmorrhagias & carnes fungosas (*n*): catapotium ad tussim & somnum parandum ex opio (*o*): Antidotus ex cicuta, myrrha (*p*), opio.

Aliqua etiam ejus medicamenta AETIUS repetit.

Nescio

(y) BARCHUSEN *hist. med.*
(z) CELS. L. III. c. 15.
(a) CÆL. *acut.* L. I. c. 17.
(b) ID. ib. L. II. c. 9.
(c) Ib. c. 24.
(d) L. III. c. 4.
(e) Ib. c. 17.
(f) L. II. c. 38.
(g) L. III. c. 4.
(h) CELS. L. III. c. 6.
(i) CÆL. *tard.* L. III. c. 8.
(k) *Compos. sec. gen.* L. II.
(l) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II.
(m) ID. ib. L. I.
(n) L. III.
(o) CELS. L. V. c. 25.
(p) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.

Nescio quo loco duos APOLLONIOS disponam, CYCLAM, qui mortuo ZENONE *de notis* scripsit ad HIPPOCRATIS Epidemicos adjectis, quas spurias esse contendit, ZENONEMque refutavit (*q*). Eum magis insectandi ZENONIS causa scripsisse, quam veri eruendi GALENUS (*r*), sectatores tamen suos habuisse. An idem sit cum APOLLONIO empirico, quem GALENUS eodem loco dicit in ZENONEM scripsisse, non dixerim.

GLAUCIAM APOLLONIUM CÆLIUS habet, qui in ll. *de interioribus* (*ſ*) reliquerit, rejectos lumbricos crisin instantem denunciare, non boni vero ominis esse, qui pleni sint & succulenti (*t*).

CALLICLES (*u*) DIODORUS (*x*) HERODOTUS discipulus MENODOTI, sed id nomen pluribus medicis commune fuit. DIODORUM REINESIUS a DIODOTO recte distinguit.

CRITO Empiricus ERASISTRATI ævo GALENO dictus.

§. XLI. NICANDER. ALII COÆVI.

ATTALIDÆ reges Pergami universi medicinam amarunt & coluerunt, ut etiam medicamentorum & venenorum vires per experimenta indagarent (*y*).

ATTALI medicamenta aliqua ad posteros pervenerunt, ut ad jecoris vitia, icterum, hydropem, etiam a MARCELLO repetita. Eum ATTALUM medicum PHILOMETOREM STRABO (*z*) nominat, Galatonicen SUIDAS.

STRATIUS medicus, a fratre ATTALI EUMENE comes ei datus, retinuit ATTALUM, ne contra fratrem simultati Romanorum serviret (*a*).

NICANDER Colophonius, ATTALO coævus (*b*), Apollinis sacerdos, Poëta, qui etiam *Georgica* scripsit (*c*).

Scripserat etiam ιασεων συναγωγην (*d*).

Prognosticorum HIPPOCRATIS *poëticam paraphrasin* (*e*). Et *de epilepsia* L. III. (*f*).

Supersunt

(q) *Comm.* II. *in* L. III. *Epid.*
(r) *Comm.* III. ibid.
(ſ) *Comm.* II. *in eum* l. Respondisse ZENONEM.
(t) CÆL. *tard.* L. IV. c. 8.
(u) GAL. *meth. med.* L. II.
(x) Ibid.
(y) PLIN. PLUTARCHUS in DEMETRIO.
(z) L. XIII.
(a) LIVIUS.
(b) Ultimum ATTALUM vocat SUIDAS.
(c) ATHEN. L. III. &c.
(d) SUID.
(e) ID.
(f) CÆL. *Chron.* L. III. c. 4.

Superſunt autem ejusdem poemata περι θηριακων, & περι αλεξιφαρμακων, medici utrumque argumenti, quorum altero ſerpentes aliaque animalia deſcribuntur, quæ morſu nocent; altero medicamenta recenſentur, quibus venenis obſiſtitur, etiam iis venenis, quæ intus ſumuntur, ſive metallicis, ſive ex plantarum claſſe repetitis, demum ab animalibus. Fidem non maximam Poëtæ tribuas, cæterum opiniones priſcorum tradidit, & aliqua intercedunt non mala. Lixivium ſuadet ad lac in mammis gravidarum in grumos coactum (*g*).

Editiones dixi in B. Bot. I. p. 55. Suffecerit vero ea, quam ANGELUS MARIA BANDINI Florent. a. 1769. 8. maj. * edidit, Græce, Latine & Italice cum variis lectionibus, adnotationibus & metaphraſi Græca EUTECNII, *ad codicem Bibliothecæ Vindobonenſis* deſcripta, ſatis equidem inutili.

Scholia Græca docti viri melius addidiſſet Cl. BANDINIUS, quæ habemus Græce Venet. 1499. fol. BB. & 1523. 8. * ad hiſtoriam medicinæ paſſim lucem adlatura.

DIPHILUS Laodicenſis ad Theriaca commentatus eſt (*h*), tum PAMPHILUS (*i*); THEON (*k*), PLUTARCHUS & DEMETRIUS, qui male dictus eſt *Phalereus*. In Theriaca MARIANUS ſeculi VI. auctor.

CLEOPHANTUS, qui ASCLEPIADE ſit antiquior, fere hujus fuerit ævi, ſæpe PLINIO dictus. A frigida, quam ægris indulgebat, dictus eſt δοσιψυχρος. Ante acceſſum tertianæ caput ægri multa calida perfundebat, deinde vinum exhibebat (*l*). Secutus eſt hic ut plerumque ASCLEPIADES. Ejus eſt antidotus Mithridatica (*m*) & *antidotus* (*n*) ſimpliciter dicta.

Sectam reliquit, de qua MEMNON fuit, Sidetes PAMPHILIUS, auctor notarum in *Epidemicorum Hippocratis* L. III. (*o*) & quem corrupti codicis HIPPOCRATIS GALENUS reum facit (*p*).

ANTIGENES, alius ab ANTIGENE Herophileo. Ejus fuit *l. de febribus & tumoribus* (*q*). Si QUINTI fuit diſcipulus, multo nuperioris fuit ævi: verum tunc vix potuiſſet a CÆLIO citari.

CALLIGENES medicus PHILIPPI II. Regis Macedonum.

ZOPYRUS

(g) *Alexipharmac* p. 370.
(h) ATHEN. L. VII.
(i) SUIDAS.
(k) STEPHAN. *de urb.*
(l) CELS. L. III. c. 14.
(m) *Comp.* L. IX. PLIN. L. XXVI. n. 8.
(n) Ap. GAL. *antid.* L. II. c. 1.
(o) p. 127.
(p) Ib.
(q) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.

ZOPYRUS (*r*), qui regi Mithridati antidotum composuit, ambrosiæ nomine (*ſ*). Multa ejus loca medici argumenti reperiuntur apud ORIBASIUM. Medicamenta, quæ humores ex naribus, oculis, trahunt (*t*), quæ urinam a liene, jecore & renibus trahunt (*u*), quæ ex pulmonibus (*x*), porro sudorem moventia (*y*); exulcerantia (*z*), abstergentia (*a*), lac promoventia (*b*).

Non fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI fil. medicus, cujus marmor RHODIUS habet (*c*).

ZOPYRI discipulus fuit APOLLONIUS Citieus, qui HIPPOCRATIS præcepta in medicando secutus est (*d*). In lienosis venæ sectionem rejiciebat (*e*). EJUS l. *curationum* citatur a CÆLIO (*f*).

NICOMEDES Bithyniæ rex, maximi homo ingenii, & ipse medicinam coluit, suamque habuit antidotum (*g*).

Celebrior vero fuit magni MITHRIDATIS Eupatoris antidotus (*h*), a GALENO tradita (*i*), quæ eadem ANDROMACHI; aliter ab AVICENNA dictata (*k*). Scriptio alia MS. superest in B. MEDICEA (*l*).

Eum regem ajunt, cum mori vellet, nullum venenum invenisse, cui per consuetudinem antidoti non resisteret, curiosus in medicina, ut undique eo pertinentia colligeret. Ejus commentarios POMPEIUS jussit a POMPEIO (*m*) LENÆO liberto suo latine reddi. Antidotus erat manu Regis scripta, quam juglandes

(r) B. Bot. I. p. 56.
(ſ) GALEN. *antid.* c. 8. & ult. CELS. L. V. c. 23. Habet & CÆLIUS *tard.* L. II. c. 14. & AETIUS L. III. 1. c. 37.
(t) *Collect.* L. XIV. c. 45.
(u) C. 50.
(x) C. 53.
(y) C. 56.
(z) C. 58.
(a) C. 61.
(b) C. 74.
(c) *Lexic. ſcribon.* p. 252.
(d) *Coll.* NICETÆ p. 171.
(e) CÆL. *tard.* L. III. c. 4.
(f) ID. *tard.* L. II. c. 4.
(g) GAL. *de Antid.* L. II. c. 8.
(h) CELS L. V. c. 23.
(i) GAL. *antid.* L. II. c. 7.
(k) P. 524.
(l) PLUT. L. XXV. p. 387.
(m) PLIN. ib.

glandes (*n*), ruta, ſal & ficus ſola ingrediebantur. POMPEIUS ipſe LENÆUS inter primos romanorum de *re medica ſcripſit* (*o*), ſi pro romano habeas. Cæterum etiam alia MITHRIDATIS ſunt medicamenta, ut arteriaca (*p*).

PTOLEMÆUS Phyſcon, malus cætera princeps, medicæ arti favit, & ſcholas medicas ALEXANDRIÆ conſtituit. Ejus ſcholæ in re medica tanta fuit celebritas, ut ſexto inde ſeculo ad famam ſufficeret, ſi quis artem Alexandriæ didiciſſet (*q*).

DOMNINUS Philoſophus, paulo ASCLEPIADE antiquior, huc pertinet. Ei ÆSCULAPIUS præcepit, ut ſuillam ederet, adeo ad rem, ut morbus rediret, ſi ab ea carne vel unica die abſtineret. PLUTARCHO vero Athenienſi una decumbenti, cum DEUS idem conſilium impertiiſſet, hæmoptoe laboranti DEUS (*r*) facillimum ſe præbuit, ut & ſtatim adnueret, & aliud ei remedium commendaret.

HEROPHILUS medicus equarius, qui nomen C. MARII (*ſ*) filii uſurpavit, ut factionem ſibi conciliaret.

CRATEVAM MITHRIDATI coævum diximus (*t*). ALEXIS ab ejus nomine comœdiam dixit, cui *Meditrinæ* titulum fecit (*u*).

§. XLII. ASCLEPIADES.

Bithynus, ex Cio (*a*), quam civitatem poſteri Pruſiam dixerunt, philophyſicus etiam dictus (*b*), MITHRIDATI coævus (*c*), qui eum per legatos invitavit, POMPEIO prior (*d*).

Novæ ſectæ auctor, ex Rhetore medicus (*e*) factus, ad ultimum ſenium integerrima valetudine Romæ vixit (*f*), ſummis viris, inter eos LUCIO LICINIO CRASSO celebri oratori amatus (*g*). Princeps poſt HIPPOCRATEM APULEIO (*h*). ATHENÆUS ſolum ASCLEPIADEM & HERACLIDEM PONTICUM citabat (*i*).

Scripta

(n) PLIN. L. XXIII. n. 77.
Habet etiam EUPATORIS MITHRIDATI antidotum ACTUARIUS *meth. med. ad* V. 6.
(o) PLIN. L. XXV. n. 3.
(p) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(q) AMMIAN. MARCELL. L. XXII.
(r) SUIDAS.
(ſ) VALER. MAX.
(t) *B. Bot.* I. p. 57.
(u) ATHEN. L III.
(a) GAL. *introd.*
(b) PLIN. L. VII. c. 37.
(c) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(d) PLIN. L. XXVI. n. 7.
(e) ID. ib.
(f) Ib.
(g) CICERO *de Orator.* L. I.
(h) COCCHI ad NICET. ORIB. p. 154. & ASCLEP. vit. p. XII. ſqq.
(i) GALEN. *tremor.* c. 6.

Scripta ejus exſtabant non pauca, *de elementis* (*i*); *de tuenda ſanitate* (*k*), *de vini datione* (*l*); *de hydrope* (*m*), *de tabe* (*n*). *Scripta ad* MITHRIDATEM *de rebus medicis* (*o*). LL. *de paſſionibus celeribus* (*p*), *de periodicis* (*q*) & *de catalepſi* (*r*), *de clyſteribus* (*ſ*), *libri ad Eraſiſtratum contradictorii* (*t*); *libri ad* GEMINIUM (*u*); l. *definitionum* (*x*), *de communibus adjutoriis* (*y*); παρασκευαστικα (*z*). In HIPPOCRATIS loca difficillima commentatus eſt, ejuſque lectionem ſubinde GALENUS reliquis prætulit (*b*), cum alibi vetuſtam lectionem contra ASCLEPIADEM tueatur (*c*). Fragmentum vide apud NICETAM.

Vir ingenio valens & eloquentia, in phyſiologicis equidem EPICURI ſententiam ſecutus eſt, & eam ſectam, quæ noſtro ævo mechanica dicitur, & quæ ad ſuas cauſas corporeas omnia phænomena corporis humani refert (*d*).

Pathologica iisdem ſuperſtruxit fundamentis, & licet HEROPHILEIS alicubi accenſeatur (*e*), mihi potius ad ERASISTRATI ſententiam acceſſiſſe videtur, contra quem paſſim ſcripſit. A CLEOPHANTO multa recepit, ad victus rationem facientia.

Humores corporis humani particulis fieri, (*f*) aliis craſſis, aliis tenuibus docebat, craſſiſſimo ſanguine, tenuiſſimo ſpiritu. Eos humores ſanitatis facere integritatem (*g*), quando per ſuos poros libere moventur; morbos contra, quoties a poris nimis anguſtis vel obliquis impediuntur, & fit ſtaſis (*h*).

(i) GAL. *de Elem.*
(k) CELS. L. I. c. 3.
(l) CÆL. *acut.* L. II. c. 29.
(m) ID. *tard.* L. III. c. 8.
(n) AETIUS L. III. 2. c. 30.
(o) PLIN. L. XXV. n. 3.
(p) L. I. apud CÆL. *acut.* L. II. c. 9. 4. & in L. de *phrenitide*. Liber II. ap. CÆL. *acut.* II. c. 5. 9. 22. 29. 33. 39. L. III. ap. CÆLIUM *acut.* L. III. c. 17. 21. *tard.* L. II. c. 7.
(q) apud CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(ſ) *Tard.* L. II. c. 13.
(t) Ib. L. V. c. 2. *Acut.* L. II. c. 33.
(u) Ib. L. II. c. 7.
(x) *Acut.* L. II. c. 13.
(y) Ib. L I. c. 15.
(z) Ibi docet medicum quemque debere, neque unicum medicamentum, ad quemque morbum paratum habere ap. SCRIBONIUM. Habet etiam CÆLIUS *tard.* II. c. 13.
(b) *Aphor.* II. 31. *Comm.* V. ad *Epid.* VI.
(c) L. I. 22.
(d) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(e) ID. ib. L. II. c. 39.
(f) CÆL. *acut.* L. I. c. 14. Morbi ſunt a corpuſculis mole excedentibus GALEN. *introd.*
(g) GALEN. *meth. med.* L. IV.
(h) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.

Ita dolores nasci, & febres ardentes & intermittentes (*i*), a particulis in poros impactis & retentis.

Inter intermittentes febres quotidianas fieri ab impactis corpusculis crassissimis, tertianas a tenuioribus, quartanas a tenuissimis (*k*). Ophthalmiam crassis particulis in venis hærentibus tribuit (*l*). Phrenitidem stationem s. obtrusionem corpusculorum in cerebri membranis (*m*) esse. Morbos chronicos a mala dispositione & laxitate pororum nasci, quam CÆLIUS barbare vocat perforationem carnis in parvam formulam viarum, quæ possit corpori solita nutrimenta ingerere (*n*).

Sic in practicis ERASISTRATI mitem curandi rationem fere imitatus est, atque purgatione (*o*) alvi abstinuit; venæ sectionem tamen non sustulit, quoties dolor urgeret (*p*); Romæque cum viveret, ad luxum & mollitiem Romanorum artem accommodavit.

Abstinentiam carnium, frictiones, etiam salinas & muscis factas (*q*); gestationes (*r*); balnea (*s*), etiam frigida imperavit.

In pueris tamen sanisque exercitationem sustulit (*t*).

Vinum subinde ægrotis permittebat (*u*), quod nutrimentum denset, fluxionem resolvat (*x*): vinum in ipsa propinabat ophthalmia, & in febribus (*y*).

Lectos pensiles, balnea ipsa pensilia excogitavit.

Veteres sprevit, eorum placita contemsit (*z*).

Naturam HIPPOCRATICAM sæpe nocere monuit (*a*).

Criticos dies rejecit (*b*), & selectum humorum (*c*), & plethoram (*d*); veteres

(i) CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(k) Ib.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) *Tard.* L. III. c. 8.
(o) L. I. c. 14. CELS. III. 4. fere in omni malo. L. V. c. 1. quod ventriculo noceret.
(p) GALEN. V. S. *adv.* ERASISTR.
(q) ID. *compos. sec. loc.* L. I.
(*) CELS. I. c. 12. CÆL. *acut.* I. c. 110. Etiam in hæmorrhagia.
(r) CELS.
(s) L. II. c. 17.
(t) GAL. *de sanit. tuenda* L. I. c. 8.
(u) APULEIUS *florid.* L. IV. CÆL. *acut.* L. I. c. 15.
(x) GAL. *aphor.* VII. 46.
(y) CÆL. *acut.* I. c 14.
(z) GAL. *adv.* ERASISTR.
(a) ID. *crif.* L. II. c. 8. CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
(b) GAL. l. c. CÆL. I. c. 19.
(c) ID. *fac. nat.* I. c. 13.
(d) in JULIANUM.

veteres criminatus est, quod eorum medicina meditatio morbis esset (*e*).

Medicamenta multa descripta reliquit, etiam composita (*f*). Eorum aliqua ad posteros descenderunt, ut acre medicamentum ad alopeciam. Muscarum capita cuti jubet admovere (*g*). Pastillus BITHYNI hujus ne fuerit Bithyni an JOLÆ (*h*).

In diatrito primorum dierum abstinentiam imperavit, ex antiquis repetitam, deinde a METHODICIS iteratam; siti etiam ægrotos torsit & vigiliis (*i*).

Posteriora per tempora morbi indulgentissimum (*k*) se præstitit, ut etiam vinum permitteret, & cibum quem ægri mallent (*l*).

In ipsa febre gestationem permittebat.

Clysteribus alvum ducebat, si quando ei videbatur necesse, in istis uberior (*m*).

In phrenitide frictione leni utebatur, aquæ potu, victu tenui, ita somnum obtineri (*n*) sperabat; vinum ad ebrietatem usque imperabat (*o*): amabat dare vinum thalassomenum sive aqua marina mistum. Venam incidebat. Ægros in lucem transferebat, gestabat (*p*).

In lethargo acria stimulantia dabat, vinum, sinapi (*q*): eum morbum a catalepsi separabat (*r*).

In epilepsia venam secabat, clysterem subdebat, ipsam venerem imperabat (*s*), impura dabat medicamenta (*t*).

In angina venam rarius secabat, sub lingua etiam (*a*) & in fronte; tonsillas dividebat, & partes super eas. Probat laryngotomiam, veteribus non ignoratam.

Cardiacam, non satis notum nuperis morbum, a stomachico malo pulsu separabat, qui in arteriis debilissimus, in corde vehemens esset, cum in stomachicis arteriæ valide micarent, & cordis saltus esset imbecillus (*x*). Fuerit ne internum anevrysma, quod veteres morbum cardiacum dixerunt?

Sed

[e] GAL. V. S. *adv.* ERASISTR.
[f] CELS. V. *præf.* VI. 7.
[g] GAL. *compos. sec. loc.* L. I.
[h] TRALLIAN. VII. p. 207.
[i] CELS. L. III. 4.
[k] ID. L. II. c. 14.
[l] L. III. 6.
[m] L. I. c. 12.
[n] L. III. c. 18.
[o] CÆL. l. c. 14 15.
[p] ID. L. I. c. 15.
[q] *Acut.* L. II. c. 9.
[r] L. I. c. 10.
[s] *Chron.* I. c. 4.
[t] Si ejus sunt quæ AETIUS habet I. 2. c. 15.
[u] CÆL. *acut.* L. III. c. 4.
[x] ID. ib. L. II. c. 35.

Sed noster ait frequenter cardiacos febricitare (*y*). Frigidi hic vini usum damnabat (*z*), clystere utebatur & cataplasmate adstringente (*a*).

In tetano sanguinem mittebat (*b*), ejus morbi species distinguit (*c*), acria & acres clysteres (*d*) adhibebat.

Spiritum exturbatum caput opplere scripsit (*e*).

In pleuritide, quæ pleuræ morbus sit (*f*), venam secabat: Romæ tamen & Athenis (*g*) monebat, male inde ægros habuisse, melius in Pario & in Hellesponto. Bibenda dabat acria, rutam, hyssopum. Phlomon (mollientem herbam) ægre admittebat.

In peripneumonia bronchia docebat laborare (*h*). In eo malo venam non secabat (*i*), clysteribus tamen utebatur acribus.

Medicamentum exstat ASCLEPIADÆ ad quartanam (*k*), quod apium, salvia, castoreum ingreditur.

Cæterum in periodicis febribus vomitum clysteri præponebat (*l*). Quotidianam febrem periculosam esse, & in hydropem abire. Romæ febres frequentes esse; cum lethargi similitudine etiam funestas (*m*) fieri, ante nuperos.

In Cholera vinum cum polenta dabat (*n*).

In volvulo frictione utebatur (*o*).

Artus in hæmorrhagia ligare non probat (*p*).

In alvi fluxu jubebat frigidam bibere (*q*).

In ictero dabat aquam salsam, quæ alvum duceret; in diarrhœa frigidam (*r*).

In hydrope frictionem (*s*), paracentesin, punctionem quatuor a talo digitis, cibi & potus abstinentiam (*t*) suadebat.

In

[y] *Acut.* II. c. 33.
[z] Ib. c. 39.
[a] Ib.
[b] *Tard.* L. III. c. 3.
[c] *Acut.* L. III. c. 7.
[d] Ib. c. 8.
[e] GALEN. *de sanit. tuend.* L. III. c. 3.
[f] CÆL. *Acut.* L. II. c. 16.
[g] CÆL. *acut.* L. II. c. 22.
[h] ID. ib. c. 29.
[i] Ib. *acut.* I. c. 28.
[k] AETIUS L. II. c 84.
[l] CÆL. *acut.* L. I. c. 14.
[m] ID. ib. L. II. c. 10.
[n] L. III. c 21.
[o] Ib. c. 17.
[p] CELS. IV. c. 4.
[q] ID. ib c. 19.
[r] Ib.
[s] L. III. c 21.
[t] CÆL. *tard.* L. III. c. 8. CELS. ib.

In mania cantilenam imperavit (*u*): ejusmodi fuerit phreniticus ille, quem ASCLEPIADES musica sanasse dicitur (*x*).

In catarrho inconstantior vinum alias permisit (*y*), alias prohibuit (*z*).

In paralysi ex relaxatione tamen adurentia (*a*) adhibuit.

In stomachi affectionibus opio usus est (*b*) & hyoscyamo.

In morbo articulari negavit nervum esse (*c*) qui doleat, cum nervus nihil sentiat.

Non probat CELSUS, quod in faucium exulceratione phthisica acetum acerrimum jubeat sorbere (*d*).

Tabidos aiebat etiam sine febre (*e*) suppurari, ex humore seroso in thoracem delapso, qui pectoris hydrops esse videtur.

Hæmoptysin in succulentis difficilius curari (*f*).

Maxima laude & suo ævo floruit, & apud posteros inter summos medicos relatus est a SCRIBONIO LARGO (*g*), SEXTO (*h*), CELSO (*i*).

Bustum ejus Romæ effossum BLASIUS CARYOPHYLLUS (*k*) cum elogio insculpto dedit, quæ icon apud CLERICUM redit. Sed etiam ANTONIUS COCCHIUS proprio libro ASCLEPIADIS elogium scripsit Florent. 1758. 4. * & fuse de eo dixerunt in *Encyclopæd.* L. III.

CÆLIUS, ASCLEPIADI minus favens, vitio vertit, quod aliorum medicorum medicamenta mutaverit aut rejecerit, fastu ductus aut invidia (*l*). Id ex refutationibus probabile fit, quibus non HIPPOCRATEM solum, sed etiam ERASISTRATUM & CLEOPHANTUM exagitavit, quorum tamen placita sequeretur (*m*).

Mortuum qui putabatur ex feretro suscitavit (*n*).

Qui superstitiosa medicamenta apud ARCHIGENEM citata reliquit, TRALLIANO dicta, fuerit alter ASCLEPIADES, *pharmacion*. Fuit etiam Prusiensis ad Olympum alius ASCLEPIADES, cujus lapidem GRUTERUS habet.

§. XLIII.

(u) *Chron.* I. 5. CENSORIN. *dies nat.* 12.
(x) ISIDOR. *etymol.* IV. fin.
(y) In l. 3. *celer. apud* CÆL. *tard.* II. c. 7.
(z) Ib in l. ad GEMINIUM.
(a) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 1.
(b) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(c) ID. *fac. nat.* L. II.
(d) L. IV. c. 4.
(e) AETIUS L. IV. 4. c. 65.
(f) ID. *tard* II. c. 12.
(g) nempe *epist. ad* CALLISTUM.
(h) *adversus mathem.*
(i) L. IV. c. 4.
(k) In diss. *Misc. Rom.* 1718. *Giorn. de lett. d'Ital.* II.
(l) *Acut.* L. I. c. 15.
(m) PLIN. L. XXIII. n. 29.
(n) CELS. L. II. c. 6. PLIN. L. VII. c. 37.

§. XLIII. Schola Asclepiadæ.

Multos discipulos habuit, ejusque secta eo ævo florebat, quo Soranus scripsit: etsi enim methodicæ sectæ semina ab Asclepiade repetas, purior tamen methodus dogmatica illi causarum indagationi nunquam indulsit, quæ apud Asclepiadem toti curationi erat pro fundamento. Ita legas, sectatores (*a*) Asclepiadis in cardiaco malo tumorem, nempe inflammationem adgnoscere, secundum eos ex corpusculorum obtrusione natum. Non aliam admittebant hæmorrhagiæ (*b*) causam, præter eruptionem.

Fuerunt autem inter discipulos Asclepiadis, Alexander Laodicensis, cujus de lethargo locus est apud Cælium (*c*). Pressuras, sic scribit, in eo morbo adgnovit, ignoravit etiam dimissiones intercedere.

Clodius (*d*) in tetano laser exhibebat. De curatione & morbi inde nati (*e*) scripsit (*f*). An idem Clodius Apollonius, cujus antidotum Galenus habet.

Titus (*g*) venerem adversus icterum laudabat (*h*). In peripneumonia bis de die defricabat (*i*). Ejus plenum nomen videtur fuisse T. Aufidius *Siculus* (*k*).

Nicon Agrigentinus (*l*), Ciceroni laudatus (*m*), cujus cum nomine Miconis apud Celsum (*n*) medicamen exstat. Is Nicon Ciceroni dictus, de polyphagia scripserat.

Philonides Dyrrhachenus, cujus (*o*) quadraginta quinque libri exstiterunt (*p*).

Fuit etiam Philonides Ennensis, cujus l. 18. *de medicina* (*q*) Galenus citat, & *de veratro* (*r*).

Idem, ut puto, qui Philonides Catanensis, cujus tr. *de febribus* est inter auctores *de febribus* Venetiis 1576. fol. editos.

Ejus

(a) Cæl. *acut.* L. II. c. 31.
(b) *Tard.* L. II. c. 10.
(c) *Acut.* III. c. 1.
(d) Ib. c. 8.
(e) Ib.
(f) *Chron.* L. IV. c. 5.
(g) *Tard.* I. c. 5. *Acut.* III. c. 8. II. c. 29.
(h) Ib. L. III. c. 4.
(i) *Acut.* II. c. 29.
(k) Stephano
(l) Id.
(m) *Famil.* VII. n. 20.
(n) V. c. 8 ad papulas.
(o) iterum Stephanus ex Herennio Philone.
(p) Stephanus
(q) *differ. pulf.* L. IV. c. 10.
(r) Dioscor.

Ejus Catanensis PHILONIDÆ discipulus fuit PACCIUS ANTIOCHUS, cujus medicamentum TIBERIO (s) Cæs. revelatum est: erat HIERA PICRA, ex qua magnum quæstum habuit. Ejus etiam colica (t) dicitur.

ALEXANDRUM PHILALETHEM eo refert THEODORUS PRISCIANUS, solet autem HEROPHILEIS accenseri.

MOSCHION *corrector* (u) dictus, quod aliquas magistri sui opiniones emendasset. Ejus erant cosmetica, sæpe GALENO dicta. Qui nobis innotuit MOSCHION, muliebrium scriptor, is quidem SORANO posterior, de methodica secta fuit.

§. XLIV. THEMISON.

Laodiceus, princeps discipulorum ASCLEPIADIS, qui magistri præcepta paulatim eo deflexit, ut denique sectæ methodicæ fuerit fundator (a); multa enim, quæ male ex Asclepiadis placitis (b) docuisset, maturioribus annis reformasse (c) CÆLIUS AURELIANUS repetito inculcat. Quare ob immatura placita illa a methodicis passim refutatur (d). Non fuerit infelix clinicus JUVENALI dictus, cum CELSO prior vixerit. A cane rabido demorsus ex aquæ metu convaluit, teste CÆLIO.

Primus de morbis chronicis plene scripsit (e). Multi ejus sunt libri. *Tardarum passionum* L. III. (f), *de acutarum passionum curationibus* (g), *epistolarum* quarum aliæ *ad* DIMANTUM (h), aliæ ad ASILIUM (i). *Salutarium* (k) libri, *periodicarum* (l).

Cognitionem causarum ut supervacuam neglexit (m), ut ipsi sufficiat, si ad ea animum adtenderimus, quæ morbi communia habent. Morbos omnes fieri,

(s) MARCELL. c. 20. SCRIBON. n. 97.
(t) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(u) GALEN. *differ. puls.* L. IV. c. 16.
(a) ID. *meth.* I.
(b) CÆL. *tard.* I. c. 4. 5. 16. *Acut.* L. II. c. 12. *tard.* IV. c. 5.
(c) CÆL. *Acut.* I. c. 16. II. c. 4.
(d) ID. ib. III. c. 17. &c.
(e) *Tard.* præf.
(f) L. I. CÆL. *tard.* L. IV. c. 6. III. c. 2. II. c. 4.
L. II. ex CÆL. *tard.* III. c. 4. 5. 6. 7. II. c. 19. V. c. 1. 2.
(g) Ib. ID *acut.* II. c. 9. I. c. 16.
L. I. ib. c. 6.
(h) L. IX. *tard.* c. 5.
(i) L. I. & IV. CÆL. ib. c. 6. L. II. in *tard.* IV. c. 1.
L. IV. *tard.* III. c. 6. L. II. *acut.* III. c. 18.
(k) L. I. CÆL. *tard.* II. c. 7.
(l) *Acut.* II. c. 11. 12.
(m) CELS. præf.

fieri, a strictura, a laxatione, vel ab utraque. Discrimen morbi cujusque, a dogmaticis introductum, fere respuebat.

In phrenitidis prima diatrito nutriebat, adhibebat refrigerantia, quotidie radebat, lavari jubebat, alienus hic a methodicorum præceptis (o).

In febre cibum dabat post paroxysmum, recte hactenus (p).

Apoplexiam faciebat capitis morbum, paralysin aliarum partium (q).

In lethargo post triduum utebatur motu (r), sternutamento, cataplasmatibus, frigida capitis lotione.

In catalepsi acria fomenta adhibebat, castoreum, diacrydium (s).

In anginæ principio poscam dedit (t), laryngotomiam probavit (u).

In peripneumonia scarifabat, declinante paroxysmo gestabat (x).

Hæmorrhagiæ unicam faciebat viam, nempe eruptionem (y).

A satyriasi in Creta multos interfectos fuisse ait, & apud Mediolanum se etiam vidisse nonnullos interire (z). Frigidos hic fotus & cataplasmata imperat.

In cardiacis vino, acribus, gestatione utebatur (a).

In volvulo oleum cum cumino (b), & clysteres injiciebat ex muria (c).

Maniacis, ut ASCLEPIADES, venam secabat (d), vinum vero suadebat & amorem (e).

Nihilo melius in catarrho vinum dabat (f).

In epilepsia empirica fere (g) medicamenta dabat, helleboro purgabat, venam secabat, caput divisura incidebat, cranium urebat, bregma perforabat (h).

In cephalea hirudines fronti adhibebat, frictionem durissimam, acerrima; interne calida: hisque non juvantibus, ut empirici, ad frigida transibat (i).

Primus

(o) CÆL. *acut.* I. c. 16.
(p) CELS. III. 4.
(q) CÆL *acut.* III.
(r) *Acut.* L. II c. 9.
(s) L. II. c. 12.
(t) L. III. c. 3.
(u) C. 4.
(x) *Acut.* IV. c. 31.
(y) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(z) ID. *acut.* L. III. c. 18.
(a) Ib. L. II. c. 40.
(b) L. III. c. 17.
(c) CELS L. IV. c. 15.
(d) CÆL. *tard.* L. I. c. 5.
(e) Ib.
(f) *Acut.* L. II. c. 7.
(g) AET. L. I. 2. c. 16.
(h) CÆL. *tard.* L. II. c. 4.
(i) Ib. L. I. c. 1.

Primus hirudines nominat, non vero videtur inveniſſe, certe ex CÆLII vocibus

In ſtomachica paſſione libro I. ſolutionem (*l*), in ſecundo ventoſitatem accuſabat (*m*).

In aſthmate purgat & acria dat (*n*).

Venerem in ictero commendat (*o*).

De cachexia primus plene ſcripſit (*p*) hactenus neglecta.

Atrophiæ unctionem in ſole opponebat (*q*).

In paralyſi venam ſecabat, acribus fovebat (*r*).

Ad hæmorrhagias malum punicum cum aloe dabat ex frigida, venam ſecabat (*ſ*).

In hæmoptyſi ejus ſectatores abſtinentiam ſeptem dierum imperabant (*t*).

In iſchiade clyſtere utebatur (*u*), & ſinapiſmis, aliiſque irritantibus.

In jecoroſis venam alternis diebus ſecabat, jecur vulnerabat, vel cautere urebat. Sic lienem (*x*).

In hydrope exercitium corporis, geſtationem, helleborum dabat, ſcillam & ſinapiſmos (*y*).

In arthritide venam ſecabat (*z*).

De elephantiaſi plene egit (*a*), & primus (*b*), venam ſecuit, dedit emetica, unguenta adſtringentia, balnea, helleborum &c.

In dyſenteria chronica ſanguinem de omnibus venis, etiam auribus, oculorum angulis, detrahebat (*c*).

Verminantibus pulſum inæqualem eſſe & pene deficere (*d*).

(l) *Tard*. L. III. c. 2.
(m) Ib. L. I. c. 4.
(n) L. III. c. 5.
(o) Ib. c. 4.
(p) CÆL. *tard*. L. III. c. 5. 6.
(q) C. 7.
(r) L. II. c. 1.
(ſ) *Acut*. L. III. c. 13.
(t) *Tard*. L II. c. 12.
(u) Ib. L. V. c. 1.
(x) L. III. c. 4.
(y) Ib. c. 8.
(z) L. V. c. 2.
(a) L. IV. c. 5.
(b) Primum ASCLEPIADÆ tempore viſum malum: ſic aquæ metum PLUTARCH. *quaſt*. L. VIII. 9.
(c) *Tard*. L. IV. c. 6.
(d) Ib. c. 8.

Ejus diacodium exstat apud GALENUM, quod noster primus descripserat. Hieram etiam habuit suam (*e*) & Acopa (*f*).

EUDEMUS THEMISONI sectator, qui clysteres frigidos injiciebat in morbo cardiaco (*g*). Fuerit EUDEMUS senior, cujus medicamentum GALENUS (*h*) recenset. Negavit quemquam evasisse, qui a cane demorsus aquam metuerit (*i*); idem medicus & adulter LIVILLÆ.

VECTIUS VALENS, alter THEMISONIS discipulus, pariter infamis MESSALINÆ adulterio. Ejus medicamentum GALENUS habet & MARCELLUS (*k*). In L. III. curationum specialium nomen singulis speciebus anginæ fecit (*l*).

PROCULUS alius THEMISONIS sectator, distinguebat leucophlegmatiam, quæ initium esset hydropis, tympaniten quæ progressus, declinationem quæ ascites (*m*).

Alius fuit THEMISON Macedo, ANTIOCHO carus (*n*).

§. XLV. ALII SECTATORES ASCLEPIADÆ.

Numerosi & ipsi fuerunt, quorum aliorum tempora nota sunt, non perinde aliorum.

M. ARTORIUS ASCLEPIADES (*o*), CÆSARIS OCTAVIANI medicus & amicus, quo adhortante ante pugnam Philippicam castra reliquit, quæ BRUTUS expugnavit. IDEM ex naufragio post pugnam Actiacam interiit, ejusque splendidum exstat cenotaphium Smyrnæ repertum, quod [illegible]ATINUS descripsit. In hydrophobia *stomachum* pati persuadebatur (*p*).

ANTONIUS (*q*) MUSA, libertus & ipse (*r*), post ARTORIUM AUGUSTI IMP. medicus, quem, a CAMELLIO (*s*) calidis male curatum, refrigerantibus medicamentis restituit, & potissimum etiam lactuca, & frigida lotione. Balneis etiam

(e) *Comp. sec. loc.* L. VII.
(f) *Compos. sec. gen.* L. VII.
(g) *Acut.* L. II. c. 38.
(h) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(i) DIOSC. VI.
(*) *Compos. sec. loc.* L. IX. VII.
(k) p. 114.
(l) CÆL. L. III. c. 1.
(m) CÆL. *tard.* L. III c. 8.
(n) ATHENÆUS L. VII.
(o) CÆL. *acut.* L. III. c. 14. ERASISTRATI sectator GAL.
(p) CÆL. l. c.
(q) *B. Bot.* I. p. 63.
(r) ASCLEPIADIS *de secta* PLIN. L. XXIX. 1.
(s) PLIN. L. XIX. c. 8. DION.

etiam frigidis corpora adstringere curavit (*t*), & multum cichorio usus est, etiam ad alvum ducendam (*u*).

In angina stercus caninum imposuit (*x*). Viperæ carnibus ulcerosos curabat (*y*).

Ejus in re medicamentaria insignis fuit peritia, & multæ ejus compositiones ad posteros pervenerunt (*z*), collyrium (*a*) & aliæ ad oculorum mala compositiones a GALENO repetitæ (*b*), ad hæmoptysin (*c*), arteriaca (*d*), apud AETIUM aliæ.

Et ipse usum anuli aurei ab AUGUSTO (*e*) obtinuit, qui universis medicis in ejus gratiam immunitatem concessit. Fuerit ne ANTONIUS archiater, cujus ischiadicum ORIBASIUS habet (*f*). JAPYS VIRGILII secundum MEADIUM in honorem ANTONII MUSÆ a VIRGILIO dictus est. Multos libros scripserat (*g*).

Quinque porro medicos DIOSCORIDES recenset (*h*), quos vocat ASCLEPIADAS, quam vocem malunt legere Asclepiadeos.

NICERATUM (*i*) qui *de catalepsi* scripsit (*k*). Ejus varia sunt medicamenta. Ad ventriculum extus imponendum (*l*). Aromaticum ad dyspnœam (*m*): ad icterum (*n*), ad dysenteriam (*o*), dolorem sedans (*p*).

JULIUS BASSUS (*q*), alias TULLIUS, idem forte qui BASSUS medicus CICERONI dictus (*r*). NIGRI amicum CÆLIUS vocat (*s*).

Ejus

(t) PLIN. L. XXV. n. 38.
(u) GAL. *compos. sec. loc.* L. VIII. c. 8.
(x) Ib. L. VI.
(y) PLIN. L. XXIX. c. 39.
(z) GAL. *compos. sec. loc.* L. VI.
(a) apud MARCELLUM.
(b) GAL. *compos. sec. loc.* L. I. V, VII.
(c) ID. ib. L. VII.
(d) Ib.
(e) DION. L. 53.
(f) ORIBAS syn. L. III.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. VI.
(h) *Præf.*
(i) *B. Bot.* I. p. 60.
(k) CÆL. *tard.* L. II. c. 5.
(l) GAL. *compos. sec. loc.* L. VIII.
(m) ID. ib. L. VII.
(n) cum ciceribus & asparago, GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(o) cor ranæ cum melle tritum PLIN. L. XXXII. c. 31.
(p) GALEN. *compos. sec. loc.* VII. SCRIBONIUS quo LIVIA & ANTONIA usæ.
(q) Ita SCRIBONIUS.
(r) *Famil.* VII. 20.
(s) Ib.

Ejus medicamenta (*u*): ejus colica (*x*), antidotus, qua utebatur (*y*). Acopa (*z*). In hydrophobia clysteres dabat & sternutamenta (*a*).

PETRONIUS DIODOTUS, qui in medicamentis excelluit (*b*). FABRICIUS PETRONIUM NIGRUM vocat, & a DIODOTO separat. Non tamen probabile videtur, eodem ævo duos botanicos vixisse, NIGRI nomine utrumque. Unicum facit PLINIUS, qui *antilegomena* ei tribuit.

SEXTIUS NIGER (*c*) sæpe apud DIOSCORIDEM citatus, tamen etiam reprehensus. Diligentissimum dixit in medicina PLINIUS (*d*), qui de *materia medica* scripserit, secundum EROTIANUM (*e*) a DIOSCORIDE passim exscriptus (*f*). Salamandram, puto scincum, ad venerem ciendam laudabat (*g*). Malvam mali succi esse docebat (*h*).

CASSIUS FELIX, aliquanto his potius nuperior, qui omnes ævi fuerunt AUGUSTEI. CASSIUS ergo medicus TIBERII ævo vixit, aut aliquanto prius. Ejus Colicam servus ATIMETUS TIBERII Cæsaris legato SCRIBONIO dedit, etiam CÆLIO dictam, quæ zingiber recipiebat (*i*), & lacrumam papaveris, atque castoreum (*k*), CELSO laudatam. Ejusdem antidotus (*l*). Febricitantem frigida sanavit, cujus morbum cognoverat ab ebrietate natum (*m*) esse. Medicamentum ejus ad pulmonum dolores est apud veterinarios. Hic fuerit CASSIUS FELIX, cujus materiam medicam sive antidotarium SIMON JANUENSIS & MATTHÆUS SYLVATICUS sæpissime citant. Chirurgica etiam scripsit, morborumque definitiones dedit, libros nempe duos *de practica*.

Vulgo pro eodem solet (*n*) haberi CASSIO, cujus *quæstiones* supersunt. Is vero mihi ASCLEPIADÆ quidem laudator & sectator (*o*) serioris autem videtur ævi, qui ipsam *curam metasyncriseos* habeat (*p*), *methodicorum* (*q*) nomen, nondum, ut

[u] ORIB. *syn.* L. III. GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
[x] GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
[y] SCRIBON. c. 29. MARCELL. p. 213.
[z] GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
[a] CÆL.
[b] GAL. *compos. sec. gen.*
[c] *B. Bot.* I. p. 60.
[d] L. XXXII. n. 13.
[e] in voce λειριον.
[f] Conf. *B. Bot.*
[g] PLIN. L. XXIX. n. 23.
[h] ID. L. XX. c. 21.
[*] SCRIO c. 29.
[i] CÆL. *tard.* L. IV. c. 7.
[k] CELS. V. c. 25. IV. c. 14. Habet & GALENUS *compos. sec. loc.* L. IX.
[l] SCRIBON. n. 76.
[m] CELS.
[n] Conjunctos reliqui in *Bibl. Chir.*
[o] *Probl.* 33, 69, 70.
[p] Ib. 15. 16.
[q] Ib. 8.

ut puto, AUGUSTI ævo notum, neque CELSO, qui CASSIO FELICE prior ſit. Varii generis cum ea problemata ſint, continent etiam pathologica & practica non maximi momenti.

Editiones citavi in anatomicis. Bona eſt, quam ANDREAS RIVINUS dedit Lipſ. 1653. 4. *. Gr. lat. cum notis. Alio cum titulo *de curandis morbis* CASSII codex exſtat.

Fuerit etiam tertius CASSIUS Empiricus (*r*) Pyrrhonius, qui analogiam ab uſu toto libro abdicavit.

LECANIUS AREUS Tarſenſis, cui DIOSCORIDES librum dedicavit (*ſ*).

Sectæ etiam ASCLEPIADEÆ fuerit CHRYSIPPUS (*t*), qui de lumbricis ſcripſit, inque libro III. reliquit, mortuos lumbricos, ſi deceſſerint, mortem portendere (*u*).

Ejus medicamenta repetuntur a GALENO (*x*).

AREI ASCLEPIADEI libros citat IDEM (*y*). Ej. ad palpebræ mala (*z*). Medicamentum quod a DIOSCORIDE habuit.

METRODORUS *de medicamentorum facultatibus* ſcripſit, & adſtringentia omnia (*a*) refrigerare docuit. Incertum eſt num idem ſit, qui de *plantis* ſcripſit.

ÆLIUS GALLUS ASCLEPIADES, ſi id nomen ſectæ fuit, ut COCCHIO viſum. Idem forte qui GALLUS, alias GALENO dictus (*b*), alias ÆLIUS, cujus theriaca dicitur, ut nuperior ſit ANDROMACHO, & conjuncto nomine Antidotus ÆLII GALLI (*c*), quæ CÆSAREM liberavit, qua etiam CHARMIS uſus eſt:

Alius vero fuerit, GALLUS MARCUS ASCLEPIADEUS, cujus medicamentum dixit (*d*).

Omnibus vero penſitatis, duos ÆLIOS GALLOS fuiſſe invenio, vetuſtiorem, qui ante CHARMIDEM, ante CLAUDII adeo tempora, vixit, & alium, qui ANDROMACHI Neronis medici emplaſtrum (*e*) correxit.

Fuit & T. ÆLIUS ASCLEPIADES AUG. LIB.

§. XLVI.

(r) GALEN. *ſubfig. Empir.*
(ſ) ID. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(t) LAERT. L. VIII.
(u) CÆL. *chron.* L. IV. c. 9.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. III. *ſec. gen.* L. V.
(y) Ib. L. VIII.
(z) L. V.
(a) GAL. *ſimpl. med. fac.* L. I.
(b) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. IX. Stomachica L. VIII.
(c) *Antidot.* II. c. 11. 14. *compoſ. ſec. loc.*
(d) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(e) *B. Bot.* I. p. 110.

§. XLVI. Herophilei nuperi.

Horum ætatem ad tempora Augustea referas, aut priora, cum Strabo eorum mentionem fecerit (*a*).

Alexander Philalethes, qui *de pulsu* scripsit (*b*).

Demosthenes Alexandri discipulus, qui pariter se dixit *Philalethen*: scripsit & ipse *de pulsu* (*c*), & *de oculorum morbis* L. III, cujus libri fragmentum Matthæus Sylvaticus possidebat, multaque ejus loca citat & chirurgica & anatomica, ut locum de lapidis in vesica generatione, & instrumenta aliqua. Ejus erat collyrium Nilum, sed conf. *Bibliothecam Chirurgicam* (*d*).

Alius est a Demosthene Massiliota (*e*), quem dicemus, & cum quo alias eum conjunxi, Cl. viros secutus.

Cleon ophthalmicus (*f*). Ejus collyrium (*g*) & gluten (*h*). Ante Demosthenem ponit Fabricius.

Aristodemus, Alexandri discipulus (*i*), qui de pulsu scripsit (*k*).

Chrysermus quem, & Apollonium Murem, Heraclides Crythr. audivit. Plantarum vires dixit (*l*). A pipere in cardiacum malum incidisse Sextus Emp.

Apollonius Mus, Herophileus (*m*), Strabone aliquanto prior, scripsit l. 28. *de secta* Herophili (*n*), & libros 29. *de pulsu*, in quibus locus est, quo de pleuritide agit, cujus sedem ponit & in membrana & in pulmone (*o*).

An idem fuerit Apollonius (*p*) Herophileus, cujus *parabilia* (*q*) Galenus citat? Putes, cum Apollonium Murem de facultate medicamentorum scripsisse Celsus auctor sit (*r*); ille vero Galeno dictus pariter in medicamentis plurimus fuerit, cujus multas scriptiones Galenus repetit, ut de aurium & narium malis (*s*). Ad venena. Ad sugillata

(a) L. XII.
(b) *B. Anat.* I. p. 63.
(c) Ib. l. c.
(d) Orib. *syn.* L. III.
(e) *B. Chir.* I. p. 30.
(f) Cels. L. VI. c. 6.
(g) Oribas. *syn.* L. IV.
(h) ex Aetio.
(i) Gal. *compos. sec. loc.* L. IX.
(k) *diff. puls.* L. IV.
(l) Gal. *compos. sec. loc.* L. III. An idem forte Chrysæus, etiam Galeno dictus.
(m) Non discipulus, ut excidit in *B. Bot.* I. p. 51. verum sectator.
(n) Cæl. *acut.* II. c. 13. 51. conf. *B. Anat.* I. p. 63.
(o) Id.
(p) *B. Chir.* I. p. 60. *B. Bot.* I. p. 100.
(q) Gal. *Antid.* II. Diligentem & Asclepiadeum vocat *compos. sec. loc.* L. V. 1.
(r) L. V. c. 1. Libri Apollonii ib. L. III.
(s) *Compos. sec. loc.* L. III.

gillata (*t*), oxyporium (*u*); Thespianum (*x*); alia (*y*). Porro ejus medicamenta ad achores (*z*) ad capitis dolores, vana ista & empirica. Ricini folia (*a*) tusa ad ardorem ex solc. Ad capitis dolorem a meri potu. Nusquam tamen de hemicrania egisse ID. GALENUS monet. Ad sonitus, gravitatem auditus, illapsa in aurem corpuscula, aurium mala &c. Antidotus apud GALENUM. Longus denique locus est de venæ sectione & scarifatione. Negat se venæ sectionem rejicere, quæ in maximis malis sit præsidio (*b*). Scarifationem maxime convenire mulieribus, quibus menses deficiunt (*c*). In Asia scarifationem felicissime in pestilentia cessisse, cum ad duas libras sanguis detraheretur (*d*). Laudat GALENUS (*e*), quod cum discrimine medicamenta imperaverit, carpit tamen alibi, quod causas non distinxerit (*f*), quod conyzam inter refrigerantia numeraverit. Addit diu ALEXANDRIÆ vixisse, & ante ARCHIGENEM & ANDROMACHUM juniorem (*g*). Crudelia medica ex homine proposuisse PLINIUS (*h*). Mihi videtur, ad Empiricorum morem, absque causarum discrimine, aut temporum, medicamenta ad quemque morbum proposuisse.

HERACLIDES ERYTHRÆUS, APOLLONII amicus, CHRYSERMI discipulus, STRABONIS ævo (*i*) vixit. Septem ejus fuerunt *de pulsu* libri (*k*).

An is fuerit HERACLIDES Philosophus, cujus (*l*) antidotus rhaponticum recipiens a TRALLIANO dicitur: an potius HERACLIDES *Ponticus*.

DIOSCORIDES PHACAS, Herophileus, & ab interprete HIPPOCRATIS diversus, & ab (*m*) auctore materiæ medicæ. *Terebinthus* etiam dictus est, ob cutis tubercula (*n*).

GAIUS Herophileus, cujus medicamenta passim GALENUS citat. In aquæ timore cerebri membranas pati CÆLIO teste docuit. Neapolitam dici, & eo nomine a GALENO intelligi FABRICIUS.

(t) *Compos. sec. loc.* L. V.
(u) MYREPS. n. 28.
(x) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(y) Ib. L. IX. VII. VIII.
(z) ex *l. parab.* GAL.
(a) *Compos. sec. loc.* L. I. cum laude.
(b) ORIB. *coll.* VII. c. 19.
(c) C. 20.
(d) Ib.
(e) C. 2.
(f) *Compos. sec. loc.* L. III.
(g) Ib. L. III. V. VII.
(h) L. XXVIII. n. 2.
(i) STRABO L. XIV.
(k) GAL. *pulf. diff.* L. IV. c. 10.
(l) L. X. p. 618.
(m) GALEN. *defin. Lect. Hipp.*
(n) PAUL. IV. 24.

§. XLVII. Medici ab Asclepiade ad Celsum.

Medici quos Cicero [non paucissimos sibi notos citavit, eos primo loco dicemus.

Craterus, celebris clinicus, cui plurimum tribuebat (a), & cujus summam in arte auctoritatem fuisse Horatio credas & Juvenali, servum suum viperarum carnibus imperatis sanavit, cui caro de ossibus defluebat (b). Ejus etiam aliqua medicamenta & antidotus superest, adversus animalium morsus. Eam Galenus habet (c).

Prior fuerit Codius Tuscus, cujus antidoto Craterus utebatur (d).

Nymphodorus, cujus pastillum ad dysenteriam Archigenes expertus laudavit, cujus etiam medicamentum ad serpentia ulcera ex auripigmento & calce Aetius habet (e). Celso etiam dicitur (f).

Cornelius Artemidorus Pergamenus ex cohorte Verris apud Ciceronem, etiam a Prisciano citatus. Hunc putant aliqui esse Cornelium medicum, quem Galenus citat, potius quam Celsum.

Fuit & Q. Cornelius medicus, qui sibi & Sentiæ Elidi medicæ lapidem inscripsit.

Phidippus, Deiotari R. medicus (g) apud Ciceronem.

A. Ropilus medicus (h).

Alexion, quem Cicero summum vocat medicum, & cujus acerbam mortem luget (i).

Asclapo vel Asclapion Patrensis (k), cujus mores & animum commendat & quo ad Tironem curandum usus est.

Lyso, cujus diligentiam non laudat (l), in eodem Tirone curando adhibitam.

Cleophantus, alius a Cleophanto priori, quem spectatum vocat hominem (m).

Clearchus qui Catonis Uticensis vulnus deligavit (n).

Glycon, quem cum vulnera Pansæ veneno vitiasse fama ferret (o), Brutus

(a) Tullius *ad Attic.* L. XII. c. 13. 14.
(b) Porphyr. *abstinent ab anim.*
(c) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(d) Gal. *antid.* L. II. c. 7.
(e) L. III. 1. c. 49.
(f) L. VIII. c. 20.
(g) pro Deiotaro.
(h) Cicero.
(i) ad Attic. XV. c. 1.
(k) *Epist. ad Memmium* XX. Ep. XVI. n. 11. ad Atticum.
(l) ad Tiron. 4.
(m) *Orat. pro* Quintio
(n) Plutarchus.
(o) Brut. *Epist.* L. VI.

TUS innocentem fuiſſe ab eo crimine teſtatur. Idem forte, quem SCRIBONIUS citat (*p*).

ANTISTIUS medicus Cæſaris vulnera inſpexit, cum in ſenatu trucidatus eſſet (*q*).

Medicum ſuum J. CÆSAR habuit, cum a Piratis captus eſſet.

STRATO medicus, ſervus ROPILI medici, qui de veneno dato accuſatus, torturæ eſt ſubjectus. Ei Patronus tabernam exercendæ medicinæ cauſa donavit (*r*).

CLODIUS PLATORI per medicum ſuum (*ſ*) venas aperuit.

NIGIDIUS FIGULUS, ſenator Romanus, CICERONIS in Catilinaria conſpiratione adjutor, qui idem de *animalibus* ſcripſit. Fabuloſa ejus narratio exſtat apud GELLIUM (*t*).

M. TERENTIUS VARRO, eruditiſſimus Romanorum, Corcyræ valetudinem publicam ſervavit aquilone feneſtris inmiſſo, malignis ventis excluſis (*u*). De condienda aceto carne (*x*) præcepta dedit &c.

Medici nonnulli a CELSO citati huc faciunt, quos vel CÆSARIS, vel certe AUGUSTI, temporibus vixiſſe certum ſit, niſi ſi qui ſunt antiquiores.

THRYPHONES duo, pater & filius, Gortyniatæ (*y*). Cephalicum Tryphonis legas, & medicamentum ad colorandas cicatrices (*z*).

SOCRATES chirurgus, cujus ad capitis dolorem medicamentum exſtat apud GALENUM (*a*). In hydrope urebat (*b*).

CRATO. Ejus compoſitio ad purulenta (*c*).

POLYARCHIUS (*d*). Ejus medicamentum ad ſtomachum (*e*). Ejus *epiſtola ad omnia interna* (*f*).

ATHENION. Ejus catapotia (*g*).

MEGES. Medicamentum quo uſus eſt (*h*).

(p) *Compoſ.* 206.
(q) SUETON. in *Caſ.*
(r) pro CLUENTIO.
(ſ) CIC. de *haruſpic. reſp.*
(t) L. VII.
(u) *Agricult.* I. 4.
(x) PLIN. L. XX. c. 82.
(y) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. SCRIBON. c. 175.
(z) CELS. L. VI. c. 5.
(a) *Eupor.* III.
(b) CÆL. *tard.* L. III. c. 8. I. c. 9.
(c) CELS. L. VI. c. 18.
(d) ID. L V. c. 18.
(e) MARCELL.
(f) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(g) CELS. L. V. c. 25.
(h) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. III.

Ut CHARIXENUS, ita APOLLIONIUS medicamentum (*i*) habuit, GAL. Ejus CHARIXENI medicamenta GALENUS repetit (*k*). Arteriaca (*l*). Ad dyſpnœam ex origano & iride (*m*). Adverſus tabem (*n*).

MENODOTUS Nicomedienſis Pyrrhonius (*o*) empiricus, tranſitum ſ. epilogiſmum, ſenſui & memoriæ addidit. Venam non ſecabat niſi plethora urgente. Injurioſe in alios ſcripſiſſe GALENUS (*p*) SEXTI præceptoris, præceptor fuit ſerioris adeo ævi. ERASISTRATUM empiricum docuit (*q*).

THEUDAS de experimento & exercitatione (*r*). Ab analogia viam ad experimentum dixit. Diverſitatem medicamentorum dixit in L. I. *curat. ſalubr.* MENODOTO coævus fuit.

MENOETUS ab HERA citatus (*ſ*).

HERODOTUS ARIEI Tharſenſis fil. diſcipulus MENODOTI, SEXTI præceptor (*t*). Ejus *lite* fuit ex ſalicibus, quam HERAS ab eo habuit (*u*).

PROTARCHUS, Ej. medicamentum ad ſcabiem, ad ulcera (*x*).

THEODOTUS collyrium CLEONIS emendavit (*y*).

PHILO Tarſenſis (*z*), cujus celeberrimum eſt Philonium (*a*). Medicamentum ſuum verſiculis aenigmaticis deſcripſit. Ejus collyrium CELSUS habet (*b*), ut certe potius vetuſtiorem eſſe putes: eſt & ſotira (*c*); & colica (*d*). A CLERCO ad AUGUSTI tempora refertur.

Fuit & PHILO Triccenſis methodicus (*e*), idem puto, qui inter convivas PLUTARCHI numeratur (*f*). Separat a priori FABRICIUS, & ei ſoli antidotum tribuit (*g*). Difficile eſt judicium.

HERENNIUS

(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
(k) Ib. L. VII. IX., in quo aſarum & elaterium *ſec. loc.* III.
(l) ORIB. AETIUS. II. 4.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(n) Ib.
(o) LAERT. p. 108. GALEN. *meth. med.* L. II.
(p) *ſubfig. Empir.*
(q) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI. 1.
(r) GAL. *comm. in vict. acut.* IV.
(ſ) ID. *compoſ. ſec. gen.* L. II.
(t) LAERT. in SEXTO.
(u) *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
(x) CELS. L. V. c. 18.
(y) ID. L. VI.
(z) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IX. c. 4.
(a) ID. *rat. cur.* II. 6. *Antidotus Philonis* ARETÆUS *cur. diut.* II. c. 5.
(b) CELS. L. VI. c. 6.
(c) ID. ib.
(d) ORIBAS. *ſyn.* IV.
(e) GAL. *meth. med.* L. I. c. 7.
(f) *Quæſt. conviv.* VI. c. 2
(g) ORIB. *ſyn.* III. ARET. *diut.* II. 5. TRALLIAN L. X. p. 577. GAL. *ſec. loc.* VII.

Herennius Philo (*h*) *de re medica* scripsit, ab utroque Philone diversus. Eo opere historia veterum medicorum continebatur.

Philo judæus, cætera ignotus l. *quomodo quis tempore pestilentiæ sibi consulere debeat* hebraice vertisse dicitur Wolf Bibl. Hebr.

Ctesiphon, Galeno sæpe dictus (*i*). Ejus malagma ad papulas (*k*).

Dionysius, an Milesius, sæpe Galeno dictus. Ejus collyrium (*l*), consilium ad hæmorrhoides (*m*). Oxyporum Dionysii (*n*).

Menemachus Ejus varia medicamenta (*o*). Alius ab eo fuit Menemachus, Galeno coævus (*p*).

Moschus, Medus, Panthæmus, Sosagoras, Ariston, Theoxenus, Dexius, Philocrates, Hecatæus, Diogenes, Boethus, Timæus, Euthycleus, Irenæus, Theodotus, Hermon, Hiera, Ptolomæus, Euelpistus, Nileus, Philetes in *Chirurgica Bibliotheca* dicti sunt.

Heras Cappadox, ante Musam & Asclepiadem vixit (*q*). Discipulum Heraclidis Tarentini facit Fabricius. Locum nunc non coram habeo, quo vir Cl. nititur. Clericus Claudii coævum facit: id verò fieri nequit, cum a Celso citetur. Ex præcipuis est medicamentorum auctoribus, cujus diligentiam Galenus laudavit (*r*), etsi multa ex Attalo & Heraclide habet. Ναρθηκος (*s*) s. *medicamentarii* auctor fuit, & libri *de facultate medicamentorum* (*t*), idem cujus numerosissima (*u*) medicamenta in botanicis diximus: Diacodium; Antidotum (*x*); ad dysenteriam (*y*). Ex libris Heræ ad capitis dolorem (*z*); ad aurium mala (*a*); stomachicum (*b*). Hirudines in angina adhibebat (*c*); ad hydropem (*d*).

Nisi

(h) apud Stephanum.
(i) *Introd. Compos. sec. gen.* L. VI.
(k) Cels. L. V.
(l) L. VI. c. 6.
(m) Cæl. *chron.* L. II.
(n) Marcell.
(o) Cels. VI. 10. Gal. *sec. loc.* L. III.
(p) *Method* L. XII. 6.
(q) Gal. *compos. sec. loc.* L. VI.
(r) Ib. *compos. sec. gen.* L. VI. & II.
(s) *Bibl. Chir.* p. 36.
(t) & I de *medicam. compositione.*
(u) *B. Bot.* p. 69. *B. Chir.* p. 36. Gal. *sec. loc.* L. III. Orib. *syn.* III.
(x) *Compos. sec. loc.* L. VII.
(y) Ib. L. II.
(z) L. III.
(a) ex charta usta, auripigmenti scobe.
(b) Gal. *compos. sec. loc.* L. VI.
(c) Id. ib.
(d) Aet. L. III. 2. 26.

Nisi duo fuerint NILEI, ANTIPATER ante CELSUM vixit; citatur enim a GALENO potio ANTIPATRI (*e*), ut NILEUS. ANTIPATER etiam a SCRIBONIO citatur (*f*). Locus equidem est, ubi ANTIPATER videtur inter methodicos recenseri (*g*), & in l. *de introd.*, qui GALENO tribuitur, inter methodicos utique legitur. Hujus medici medicamenta citantur (*h*), & ARISTOCLIS, quo ANTIPATER usus est (*i*), & libri ANTIPATRI (*k*), & l. *tertius epistolarum* (*l*) ad GAIUM, ubi dicitur magnam vim esse numeri trini in omnibus diatritis, quæ voces iterum ad methodicum hominem spectare videntur. Has tenebras vix datur dissipare. Periisse post pulsum intermittentem, cujus causa fuerit in pulmonis ulcere GALENUS.

THARRIAS quidam, ut CELSUS (*m*) scribit, *de lethargo* scripsit, & uterum aqua plenum fasciis constringit, quod addit CELSUS se videre a multis repeti (*n*).

POSIDONIUS philosophus hujus fuit ævi, verum non videtur medicus esse ejus nominis, cujus placita fere cum ARCHIGENE conjunguntur, & quem alio loco dicemus.

XLVIII. SECULI AUGUSTEI.

CLEOPATRA regina & hujus seculi fuit, & Cæsarei, regina artium studiosa, etiam medicinæ, quæ, perinde ut ATTALUS, venenorum experimenta capiebat, & antidotorum.

EJUS, aut certe cognominis feminæ, libri olim exstabant *de ornatu* (*a*), in quibus de pilorum vitiis agebatur, & de universa cosmetica.

Exstant etiam in gynæceis C. WOLFII libri duo *de morbis muliebribus*, nomine CLEOPATRÆ inscripti, manifesto quidem spurii. Multa vana & superstitiosa medicamenta continent. Abortiva docent.

EJ. de *singulorum morborum curatione* l. citat AETIUS IV. c. 98. & PAULUS.

Medicas omitto, quæ solebant leviora feminarum mala, sed etiam malum hystericum curare. Conf. quæ in *B. Chir.* diximus (*b*).

OLYMPUS

(e) *Compos. sec. loc.* L. IX. & *Antid.* II. c. 10.
(f) *Composit.* 167.
(g) *Meth. med.* I.
(h) *Compos. sec. loc.* L. III.
(i) Stomachicum GALEN. *compos. sec. loc.* L. VI. tribuitur, inter methodicos utique legitur.
(k) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(l) CÆL. *tard.* L. II. c. 13.
(m) CELS. L. III. c. 20.
(n) C. 21.
(a) GAL. *compos. sec. loc.* L. I. c. 8. Conf. *Bibl. Chir.* p. 29.
(b) & le CLERC. p. 433. sqq.

OLYMPUS, reginæ CLEOPATRÆ medicus, ejus mortem descripsit.

PHILOTAS, M. ANTONII triumviri medicus. Ejus medicamentum apud CELSUM exstat (c).

GLAUCUS medicus Alexandrinus.

HYGINUS Augusti l. Ejus aliqua medicamenta supersunt (d).

FLORUS, ejusdem conditionis.

CAMELIUS AUGUSTI, post ARTORIUM & ante MUSAM, medicus, idem qui calidis fomentis AUGUSTO nocuisse visus est. Jatraliptam fuisse aliqui, quos refutat Cl. MOEHSEN, ut potius pro epistata Gymnasii habeat (e).

C. VALGIUS, qui *de plantarum in medicina usu* primus Romanorum scripsit.

EUPHORBUS JUBÆ junioris medicus, ANTONII MUSÆ frater, cujus nomen in celebri planta ejus nominis conservatum est. In curando AUGUSTO idem fratri adjungitur (f).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, SCRIBONII præceptor. Ejus erat antidotus (g) adversus rabidi canis morsum, in experimento, ut alia ejusmodi medicamenta inutilis, quae tamen a MARCELLO etiam ejus cum APULEII nomine conservatur (h). De eo viro lege in GIORN de LETTERAT XIII. 210.

CALLINICUS, cujus malagma PACCIUS (i) in commentarios retulerat.

ANAXILAUS superstitiosus scriptor, Pythagoreus, præstigiator, ab AUGUSTO Imp. Roma pulsus (k).

M. VITRUVII elegantissimi scriptoris de architectura opus, varia habet huc facientia, de electione salubris loci pro ædibus (l). Ex hepate diu conservato bonam de loci salubritate conjecturam faciebat. De aquis mineralibus & thermis, fontibusque medicamentis egit (m). De fontibus noxiis frigore, metallico veneno. Aliqua ad aquarum analysin, etiam per coctionem.

ÆMILIUS MACER præter l. *de plantis*, etiam de *theriaca* scripsit, librum dudum etiam amissum.

Essæos, pios homines therapeutes etiam medicinam fuisse FABRICIUS.

§. XLIX.

[c] V. c. 19. PLUTARCH. ANTON.
[d] *Bibl. Chir.* p. 37. GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. ib. L. IV.
[e] *Saml. von Münzen* n. 33.
[f] PLIN. L. XXV. c. 38.
[g] SCRIBON. *compos.* c. 14.
[h] p. 114.
[i] GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
[k] FABRIC. *bibl.* L. XII. p. 56. fuse.
[l] L. I. c. 4.
[m] L. VIII. c. 4.

§. XLIX. A. Cornelius Celsus.

Ab ipso retro Hippocrate interierunt omnia, quæ adeo numerosa de re medica scripta fuerant. Superest Celsi satis plenum opus, qui latine quidem scripsit, sua tamen ex Græcis potissimum habet, ex Hippocrate, exque Asclepiade. Medicus num fuerit etiam nunc ambigitur: non videtur tamen tam bono ordine, tamque dilucide præcepta veterum expositurus fuisse, nisi hactenus in artis opere ipse versatus fuisset, & ostensum est suo proprio judicio ubique esse usum.

Num sit Cornelius medicus Galeno (*a*) dictus dubitari potest, de Plinio non dubium est scripsisse de eo tamquam de medico.

De ætate non potest ambigi, Themisone aliquanto nuperior, ante Columellam vixit, vergente ad finem Augusti Cæsaris regno.

Librorum octo, quos Celsus *de re medica* reliquit, quatuor priores toti sunt argumenti clinici.

In *præf.* L. I. brevem historiam medicinæ tradit, & empiricorum argumenta adversus dogmaticorum rationes expendit, perite certe, & integro cum judicio, ut causas evidentes & proximas requirat, obscuras merito negligat.

Inde agit de ratione victus sanorum hominum & sua sponte viventium. Liberam satis vult parumque legibus adstrictam medicis.

Deinde etiam eos docet, qui morbos volunt avertere. Exercitationes Romano more describit; vomitum & alvi ductionem, ut non valde commendat, ita non undique tollit, Asclepiade cautior. Præcepta ut in nonnullis morbis victus sapienter regi possit, etiam in pestilentia.

In L. II. anni temporum, ventorum, ætatis potestates in corpore humano exponit, Hippocratem fere secutus. Morbi bona malave signa ex eodem Hippocrate. Consilia ad medendi artem in universum. Venæ sectionem neque ubique administrat, neque nunquam, adque vires potissimum respicit, hæ si suffecerint sanguinem mittere non recusaturus. Arterias, venas, nervos distinguit. Venam ex proximo partis affectæ secat. Cucurbitulis frequenter utitur. Alvum perinde non libenter ducit, cum ventriculum debilitare timeat: neque alio scopo unquam ventrem solvit, nisi minuendæ morbi materiæ. Omnibus catarcticis aloën miscet, ut ventriculo parcat. Clysmatibus ergo mavult uti. Multis exceptionibus opportunitates circumscribit, in quibus alvum licet ducere. Frictionem ab Asclepiade primum vehementer commendatam, & ipse laudat. Gestationem male ad ipsas febres extensam, eo in casu rejicit. Balnea ab Asclepiade impensius commendata satis laudat, & rectam lavandi rationem describit. In cibis sapienter satis & vere distinguit, qui valentes sint, qui imbecilli, aque viribus corporis discriminis in ciborum selectu causas sumit.

In

(a) *Compos. sec. loc.* L. IX.

In L. III. propius ad curandos morbos accedit, & ut initia excipiantur docet. In universum in febribus raro alvum ducere permittit, & primorum dierum abstinentiam hactenus retinet, ut tamen ægrum ali velit, quoties vires recreatione egent. Quare, ut accurate vires possit observare monet, non posse unum medicum multis ægrotis prospicere. Nihil esse in diebus paribus & imparibus firmi, perinde ut ASCLEPIADES. Febres singulæ. Tertio fere die cibum indulget, debilibus in dies. Potum nimis reformidat, etiam in ardente febre, sudorem tamen die quarto data frigida & multa veste injecta exprimit. Venam non secat. Pulsus indicia non esse fida. Ad strictum fere & laxum corporis habitum respicit. In quartana biduo cibo abstinet, balneis frequentibus febrem impugnat, alvum etiam ducit. In pestilente febre perinde venam secat. In phrenitide, ut fere ubique solet, nihil admittit perpetuum, lucem enim alias nocere, prodesse alias. In lethargo frictionem admittit, verum ne somnum faciat, cucurbitulam occipiti admovet. Cardiacis sudorem compescit adsperso lithargyrii pulvere, vinum propinat, clysteres nutrientes injicit, hic primum, ni fallor, commendatos. Hydropem etiam a liene fieri. Abstinentiam obtineri facilius in servis qui cogi queant, hinc in servis hydropem facilius curari. Tabidos jubet Alexandriam navigare, quod consilium nuper renovatur. Ictericos purgat, etiam valide si vires suffecerint.

L. IV. morborum a capite ad calcem curatio. Tetanum non interpolata frictione conatur superare. Sanguinis eruptio ex ruptura aut anastomosi. In ulcerosis faucibus acetum ab ASCLEPIADE præscriptum noster rejicit. Sic vincula adversus hæmorrhagiam artubus injicere defendit, contra eumdem scriptorem, etiam experimento producto. In elephantiasi ossa vitium pati. Lacte asinino & abstinentia a vino sanati podagrici.

Reliqui libri fere præter medicamenta aliqua & antidotos, argumenti sunt chirurgici.

Editiones diximus in *B. Chirurgica* I.

Seorsim prodiit fragmentum CELSI *de natura & proprietate ciborum* Venet. 1545. 8. * cum nonnullis aliis libellis.

De febribus in collectione Veneta.

De balneis pariter in collectione Veneta.

Librum I. qui de victus ratione agit, HIERONYMUS THRIVERIUS BRACHELIUS *castigatum & commentario illustratum* edidit Antwerp. 1539. Leiden 1593. 4.

In eumdem librum JOD. LOMMII est commentarius *de sanitate tuenda* Lovan. 1558. 8. Leid. 1724. 8. *, quem CELSI defensorem alias dicemus.

Scripserat etiam *de veterinorum morbis* librum COLUMELLÆ laudatum, a PELAGONIO citatum & a VEGETIO.

Huc facient, J. HENRICI KROMAYER *erroris confessio sapienti conveniens, ad locum* CELSI L. IV. 16. Jen. 1724. 4.

NIC. MAHUDEL *reflexions sur le caractère les ouvrages & les editions de* CELSE *Hist. de l'Acad. des Inscr.* T. IV.

GEORGII MATTHIÆ de CORNELII CELSI *medicina* Gotting. 1766. 4. *. Utique AUGUSTO imperante vixisse, propriam sententiam dixisse, propria ad experimenta sententiam tulisse. Medicum veri nominis fuisse.

DAN. WILH. TRILLER *de morbo cœliaco singulari a C* CELSO *descripto* Witteberg 1765. 4. *. Colicam fuisse spasmodicam flatulentam.

MICH. CHR. JUST. ESCHENBACH de CELSO *non medico practico* disp. edidit Greifswald. 1771. 4. *. Nusquam a veteribus, ubi quam maxime debuisset, inter medicos recensum fuisse, a PLINIO potissimum & QUINTILIANO.

Flosculi in medicina ex C. CELSO sunt in *collectione* RUSTICI Placentini Venet. 1507. 8.

§. L. A CELSO ad SCRIBONIUM.

TIBERIO imperante & CLAUDIO.

MENECRATES Zeophletensis (*a*), TIBERII & CLAUDII medicus, non satis dissimilis prioris MENECRATIS, & perinde fere fastuosus auctor libri *medicamentarii*, cujus formulæ integris (*b*) verbis erant descriptæ, quare ei titulum fecit *insignium medicamentorum* (*c*) *hologrammatom*. Idem fuerit qui TIBERIUS CLAUDIUS KYREINA MENECRATES Cæsarum medicus. A GALENO optimis de medicamentis scriptoribus accensetur (*d*). Varia ejus medicamenta GALENUS habet (*e*). A CÆLIO etiam ad epilepsiam citatur (*f*).

CHARICLES illustris medicus, TIBERIO non ignotus, qui deficere vitam principis ex pulsu intellexit. Ejus dolorem sedans medicamentum (*g*) citatur, & leucen (*h*), etiam ad dyspnœam (*i*), ad capitis dolores (*k*).

ANTHEROS libertus TIBERII, qui viva torpedine podagram felicissime sustulit (*l*).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, in suo *de agricultura* opere, morbos etiam animalium eorumque curationes adtigit. Passim aliqua huc faciunt. Hydropem subcutaneum pelle incisa sanari (*m*).

AMBRO-

(a) Conf. *B. Bot.* p. 70.
(b) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(c) apud Gruter. DLXXXI.
(d) *Compos. sec. gen.* L. III. *compos. sec. loc.* L. VII.
(e) Ib. L. VII. Celebre ejus est *diachylon stomaticum sec. loc.* L. VI.
(f) *Tard.* L. I. c. 14.
(g) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(h) ID. ib L. X.
(i) Ib. L. VII.
(k) L. II.
(l) SCRIBON. c. 41.
(m) L. VII. c. 7.

AMBROSIUS (*n*) medicus Puteolanus.

ANTONIUS CASTOR herbarius, longævus, multa artis exercitatione clarus (*o*), cujus aliqua ſunt medicamenta (*p*).

SALUSTIUS Mopſveſtanus (*q*) qui Tiberii ævo de re medica ſcripſit.

ATIMETUS CASSII medici ſervus (*r*), quem TIBERIO legavit.

CRATISTUS a DAMOCRATE laudatus apud GALENUM.

APION grammaticus, cujus eſt (*ſ*) medicamentum ad carbunculos. APION de metallica medicina ſcripſit (*t*), an idem.

ſ. LUCAS Evangeliſta & medicus, ut oſtendit BENEDICTUS GOTTLOB CLAUSEWITZ in diſſ. de *Luca Evangeliſta medico* Hall. 1740. 4. *. FREINDIUS adnotavit, magis propriis vocibus eſſe uſum, quoties de morbis ſermo erat.

DAMOCRATEM hic recenſeo, qui MENECRATE nuperior ſit, & ab eo diachylon receperit (*u*) THEMISANE etiam nuperior. Legitur SERVILIUS DAMOCRATES medicus, cujus paſſim exſtant antidoti (*x*), aliave medicamenta (*y*). Inter deſcriptores medicamentorum a GALENO refertur, carminibus fere ſuas ſcriptiones comprehendere ſolitus, magnus laudator Iberidis (*z*).

Ejus *Philiatrum* GALENUS citat (*a*). Diximus ſanatam eſſe ab eo uſu lactis capræ lentiſco paſtæ filiam SERVILII (*b*), qui imperante AUGUSTO Conſul fuerat. Non ſatis novi ubi SCHULZIUS legerit, poſt ANDROMACHUM demum vixiſſe.

MARCIANUS, cujus antidotus AUGUSTO Cæſari componebatur. Aliqua (*c*) MARTIANI medicamenta AETIUS habet, neſcio an ejusdem. Sed alius fuit MARTIANUS GALENO coævus (*d*).

XENOPHON Cous, CLAUDII medicus (*e*) gratioſus, qui varia pro ſuis civibus privilegia obtinuit. Ejus nummus a Cl. MOEHSEN recenſetur (*f*). CLAUDIUM

[n] SCRIBON. c. 152.
[o] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
[p] ad capitis dolorem ID. ib. L. II.
[q] SUIDAS.
[r] SCRIBON. *comp.* 120.
[ſ] GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[t] PLIN. L. XXIV.
[u] GALEN *compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[x] ID. *antid. de theriac. ad* PIS. c. 12. *ſec. loc.* L. VII. GAL. *antidot. B. Chir.* p. 47. *Compoſ. ſec. gen.* L. III.
[y] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[z] *B. Bot.* p. 71. GALEN. *de theriac.*
[a] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[b] PLIN. L XXV. c. 28.
[c] SCRIBON, n. 46.
[d] Conf. *B. Chir.* I. p. 47. AET. III. 1. c. 27. & IV. 1. ubi dicitur eſſe ex l. MARTIANI. Is certe eſt junioris, cum ante ad theriaca pertineat.
[e] TACIT. L. XII.
[f] *Munzen* n. 33.

DIUM veneno dicitur interemisse. Alium a XENOPHONTE LAERTII pariter COUM, eumdem cum hoc nostro FABRICIUS fecit.

PAMPHILUS (g), qui mentagra curanda ditatus est, qui morbus eo ævo sæviit, idem forte, qui PAMPHILUS μιγματοπωλης (h).

CALPETANUS, ARRUNTIUS, ALBUTIUS (i), RUBRIUS hoc ævo magnas divitias medicando quæsiverunt.

Q. STERTINIUS enormes ex medicina reditus cepit: cujus frater CLAUDIO a medicina fuit. Uterque frater Neapolin ædificiis ornavit, & magnas divitias heredibus reliquit.

ALCON vulnerarius (k).

ATHENIPPUS apud SCRIBONIUM LARGUM.

§. LI. SCRIBONIUS LARGUS.

Et ipse ad CLAUDII ævum pertinet, qui Dominæ Messalinæ (a) & sui cum CLAUDIO itineris meminerit (b). Asclepiadem passim suum vocat & laudat, L. APULEII CELSI discipulus, qui ipse PHILONIDIS ASCLEPIADEI discipulus fuerat, Empiricæ tamen sectæ propior, totus in medicamentis est. Sæpe superstitiosus & vanus. Undique solebat formulas corradere, etiam a mulierculis & magno in colligendis scriptionibus utebatur studio (c), quo veras obtineret. Non videtur latine scripsisse, cujus & dictio nimis barbara sit, & cujus GALENUS passim meminerit & SCRIBONII nomine & LARGI, quem vix credo latinum scriptorem ullum citare. Medicinam ipse fecit, & ægri meminit, quem, cum stercus per os rejiceret, clystere oleoso & aphronitro curaverit (d). Theriacæ quidem vocem habet, ut tamen non remedium significet ex vipera sumtum, sed medicamentum adversus viperarum morsus, & omnino probabilis sit CORNARI conjectura, qui Græce scripsisse monuit, etsi RHODIUS repugnat. Ante ANDROMACHUM & juniorem ASCLEPIADEM vixit, a quibus passim citatur.

Cæterum *compositiones* SCRIBONII sunt 271, quibus accedunt aliquæ a GALENO SCRIBONIO adscriptæ (e), quæ in collectione solita non exstant.

Editiones sunt Basil. 1527. *. 1529. 8. ERN. Paris. 1528. fol. *. J. RUELLIO castigante 1529. 8. ERN.

SCRIBO-

[g] PLIN. L. XXVI. c. 1. GAL. *compos. sec. loc.* L. V.
[h] GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
[i] PLIN. L. XXIX. c. 1.
[k] *B. Chir.* p. 55.
[a] L. I. c. 11.
[b] Ib. c. 42.
[c] C. 4.
[d] C. 28.
[e] GAL. *compos. sec. loc.* L. VII. IX. *antidoti sec. loc.* L. IV. LARGI nomine *compos.* L. V.

Venetiis in collectione ALDINA 1547. fol. In collectione H. STEPHANI 1567. fol.

Elegantem editionem reddidit J. RHODIUS, cum amplis notis, quas alias dicemus Patav. 1655. 4. *.

Intercidit editio, quam ex codicibus VATICANÆ bibliothecæ J. B. WINDTHIER parabat (*f*).

SCRIBONII *antidota contra adsumtas malos potiones* Basil. 1532. 4. B. TIG.

Duæ epistolæ SCRIBONII sunt, quæ passim CELSO tribuuntur, dictionis a puritate seculi Augustei alienissimæ.

Ad SCRIBONII historiam lege CAGNATUM (*g*) & VINKIUM (*h*).

A MARCELLO adeo flagitiose est transscriptus, ut etiam voces manserint, SCRIBONIO soli aptæ, ut *præceptor noster Valens*.

§. LII. MEDICI ANTE ANDROMACHUM.

Difficillimum studium est distinguendorum temporum, quibus hi medici floruerunt, quorum vix ulla est memoria, præter aliqua medicamenta, quæ a GALENO nominantur. Aliquantum profeci ex ordine, quo Pergamenus hæc medicamenta citat, quæ sæpe ex ANDROMACHO, sæpius ex ASCLEPIADE Pharmacione producit, ut eorum auctores oporteat ante ANDROMACHUM & ante eum ASCLEPIADEM vixisse, a quibus citentur. CLAUDII posterioribus annis eorum aliqui vixisse possunt, plerique NERONIS.

QUADRATUS, cujus Acopon habet ANDROMACHUS (*a*), & pastillum (*b*).

ANTIMACHUS Ejus acopon ad podagram (*c*).

PHILOCLES: Ejus acopon ad podagram (*d*).

ASPHALARTHESIUS Ejus acopon (*e*).

GLYTUS, ejus acopon (*f*).

CLETUS.

ABASCANTIUS medicus Lugdunensis (*g*).

Ejus

[f] FABER ad HERNANDEZ p. 756.
[g] *Obss.* L. III. c. 14.
[h] *Amœn.* p. 387.
[a] GAL. *compos. sec. gen.* L. III.
[b] ID. *compos. sec. loc.* L. II.
[c] *Compos. sec. gen.* L. VII.
[d] Ib.
[e] Ib.
[f] Ib.
[g] *Compos. sec. loc.* L. VII.

Ejus medicamentum in quo euphorbium: antidotus (*h*): colica (*i*).

PHANIUS (*k*).

CRISPUS libertus (*l*). EJUS medicamentum ad tuſſim (*m*). An hujus ambroſia JUNII CRISPI (*n*).

APHRODA; cujus acopon (*o*). Arcanum ab Aphroda. (*p*). Alyſſon (*q*) ex hyoſcyamo, caſtoreo (*r*), chamæmelo.

CASTUS EJ. acopon (*ſ*).

ORION pectendorum capillorum artifex, Ejus acopon (*t*).

MELITO, EJUS aridum (*u*).

SOTION, quo perſuadente, SENECA victum vegetabilem aliquamdiu obſervavit (*x*).

PHILINUS (*y*).

PHILOXENUS (*z*), Medicamentum ejus terebinthinatum (*a*).

EUBULUS. EJUS medicamentum ad dyſenteriam (*b*).

PUBLIUS præceptor, ſi GALENI præceptor ab iſto alius fuerit (*c*).

MACEDO. EJUS med. ad vitia veſicæ (*d*).

EPIGONUS, cujus Iſidem CRITO habet (*e*).

DARIUS, cujus eſt lexipyretos (*f*).

AGATHOCLES librum *de diæta* (*g*) ſcripſit.

ARISTO-

[h] L. II. *Antid.* c. 12.
[i] *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[k] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[l] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[m] *Add. ſec. gen.* L. V.
[n] MARCELL. p. 162.
[o] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[p] *Antid.* L. II. c. 1.
[q] Ib. c. ult.
[r] *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[ſ] *Compoſ. ſec. gen.* ib.
[t] Ib.
[u] L. V.
[x] *Epiſt.* L. XIX.
[y] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[z] ID. ib. L. IV.
[a] PLUT. L. VII.
[b] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[c] ID. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
[d] *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
[e] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[f] Ib.
[g] Scholiaſt. NICANDR.

ARISTOCLES Ejus ad cynanchen ex gallis & aceto (*h*). Pastillus (*i*). Ad hepatis morbos (*k*).

ALCIMION, Ejus aridum (*l*), pastillus (*m*).

ACHILLAS, conpunctor dictus (*n*). Ejus pastillus (*o*).

SPHENDUSA (*Spendusa* FABR.) Ejus compositio ad aurium dolores (*p*).

CRITO, & ipse ANDROMACHO antiquior (*q*). Collegit, quæ CLEOPATRA & HERACLIDES habent, & omnia conservavit (*r*), ut minus probata omitteret. In imperatoris ædibus medicinam fecit (*ſ*). Ejus est l. *de pharmacis* (*t*). In eo apophlegmatismi. Ej. l. *de ornatu* (*u*). In eo medicamenta ad tingendos capillos. Ejusdem est stomaticum ex musto (*x*), ex formicis, arteriacum (*y*), diacodium (*z*), psilothrum cum auripigmento & calce viva (*a*). Ex allio (*b*) ad achores (*c*). Illitio ad tumores (*d*). FABRICIUS ad tempora TRAJANI rejicit, non lecto ANDROMACHI loco.

HARPALUS. Ad febres periodicas (*e*), ad omnes dolores (*f*). Nonne idem ARPALUS (*g*).

HALIEUS Ej. acopon ad podagram (*h*).

PERIGENES, cujus libris ANDROMACHUS usus est (*i*).

BLASTUS,

(h) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(i) ID. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(l) *Compoſ. ſec. gen.* L. V. VII.
(m) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(o) L. V.
(p) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(q) *B. Chir.* p. 59.
(r) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(ſ) Ib. L. III. *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
(t) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(u) L. III. citatur a GALENO *ſec. loc.* V. L. I. *libri* IV. *ſec.*
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. VI.
(y) Ib. L. VII.
(z) Ib.
(a) L. I.
(b) ORIBAS. *ſyn.* L. III. c. 1.
(c) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(d) AET. L. IV. c. 1.
(e) GALEN. *Antid.*
(f) *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(g) *Antid.* II. c. 10.
(h) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(i) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.

BLASTUS, cujus arteriaca (k).

DIOPHANTES Lycius medicus (l). Ejus colica (m). Antidotus (n).

Videtur alius fuisse DIOPHANTUS chirurgus (o).

XENOCRATES ab ANDROMACHO citatus, quem avorum suorum tempore GALENUS vixisse ait (p). Aphrodisiensis erat. Scripsit *de utilitate ex animalibus percipienda* (q), in quo libro multa sordida medicamenta congessit (r), gallinarum stercus, semen humanum (ſ). Ridicula etiam aliqua dixit, ut de granis coriandri, quorum unum ad unum diem, duo ad duos menses supprimat (t).

Ej. etiam fuit *Onomasticon* των φαρμακων (u): & l. *de theriaca*, l. *de emplastris præparandis* (x).

Ej. de *alimento ex aquatilibus* l. a FABRICIO recus. in B. Græc. V. IX. græce & latine, ex versione J. B. RASARII. Nupera plenior est editio. Ξενοκρατους περι της απο ενυδρων τροφης *cum latina interpretatione* J. B. Rasarii & C. Gesneri *scholiis nunc primum integritati restituit, varietate lectionis animadversionibusque illustravit, glossarium adjecit* J. GEORG FRID. FRANZIUS Lips. 1774. 8. *. Varias lectiones docti viri ad Gesneri editionem adscriptas habuit noster, multum etiam usus est scholiaste OPPIANI, eaque scholia editioni Rittershusii Leid. 1597. addita sunt. Cæterum ipse XENOCRATES fere ad sapores respexit, aut ad faciliorem, vel graviorem, coctionem cujusque piscis, quæ fiat in ventriculo; subinde, rarius tamen, vires medicatas adnotavit; pisces utcunque descripsit. Notæ ex veteribus collectæ, & lectionum nonnunquam aliquæ emendationes. Glossarium etiam ex veteribus.

Prodiit etiam cum JANO DUBRAVIO de piscibus.

Codices MS. sunt in *Vaticana*, inque B. R. *Par*. HARDUIN. ad PLIN., qui male refert ad XENOCRATEM PLATONIS discipulum.

Multa ejusdem viri medicamenta a veteribus citantur. Ejus antidotus (y). Ad aurium dolores (z). Medicamentum cum hyoscyamo (a). Aliud (b) aridum.

Pastillus

(k) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
(l) *Compos. sec. gen.*
(m) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(n) *Antid.* II. c. 12.
(o) *Compos. sec. gen.* L. II. FABRIC.
(p) *Compos. sec. loc.* L. III. *Simpl. med.* L. VI.
(q) GAL. *simpl. med.* L. VI. c. 36. 56.
(r) AETIUS L. I. c. 18.
(ſ) GAL. l. c.
(t) PLIN. XX. c. 82.
(u) *Lect. Hipp.*
(x) ORIBAS. *coll.* XV. c. 3.
(y) GAL ad PISON. *Antid.* II. c. 10. hic additur apud NICOSTRATUM.
(z) *Compos. sec. loc.* L. III.
(a) Ib. L. VII.
(b) L. V. *aridum.*

Paſtillus ad quartanam (*c*). Ejus ad epilepſiam medicamentum (*d*). Pulvis (*e*). Malvam infundebat ad teneſmum, dyſenteriam (*f*).

Lycomedes (*g*).

Marcellinus. Ejus acopon (*h*). Antidotus Marcellina (*i*) niſi a Marcello dicta eſt.

Bonus præceptor (*k*).

Acacios (*l*).

Lampon Peluſiota (*m*).

Sed etiam Demosthenes Maſſiliota Neronis tempore vixit. Ejus fuit medicamentum ad carbunculos (*n*). Hunc putat eſſe Fabricius, quem Galenus ſubinde ſimpliciter Maſſiliotam vocat. Sunt qui cum Philalethe confundant. Vix intelligas cur Barthus negaverit, medicum aliquem exſtitiſſe, cui Demostheni nomen fuerit.

Deinde ex Andromacho citantur apud Galenum.

Sosicrates (*o*).

Andronicus (*p*).

Onetrus (*q*). Podanithra (*r*).

Eugenius (*ſ*).

Rhipalus (*t*).

Prytanis (*u*).

Nicostratus (*x*), non idem, qui meretrici hellebori copiam moriens reliquit (*y*).

Becritius ad dyſenteriam (*z*).

Y 2 Samithras

(c) Trallian. L. XII. qui laudat.
(d) Id. dicti L. I.
(e) Myreps. 85.
(f) Plin. L. XX. c. 21.
(g) Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(h) Id. ibid.
(i) Trallian. L. X. p. 577.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(l) Ib.
(m) L. VIII.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(o) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) Ib.
(ſ) Ib.
(t) Ib.
(u) Ib. ad omnes dolores *ſec. loc.* L. III.
(x) Ib. L. IX.
(y) Ib. L. VIII.
(z) Ib.

SAMITHRAS (*a*).

XANITES (*b*).

SYMPHON ab ARETÆO citatus (*c*).

ANTONIUM philoſophum Epicureum, qui *de paſſionibus* ſcripſerit, non novi quo referam, ſi omnino eæ paſſiones medici ſunt generis. Citatur a GALENO *de dig. & curand. anim. affect.*

§. LIII. RUFUS. DIOSCORIDES.

Sed etiam RUFUM hic recenſeo.

Et DIOSCORIDEM ANAZARBEUM, celebrem materiæ medicæ auctorem, quem GALENUS & ab Alexandrino DIOSCORIDE, & a nupero gloſſographo diſtinguit (*a*). Ejus fuit arteriaca (*b*). Remedium ad febres periodicas (*c*). Medicamentum quod AREO ASCLEPIADÆ tradidit (*d*). Adipſon ex glutinoſis (*e*). Catapotium (*f*). Medicamenta ad morbum comitialem (*g*). Conſilia ad febrem (*h*), ad atram bilem (*i*). Uſtionibus (*k*) uſus eſt.

Libri de *materia medica* notiſſimi ſunt. In iis cæterum paſſim laudatis carpit GALENUS, quod medicamentis nimia tribuat (*l*).

ASCLEPIADIS & DIOSCORIDIS præcepta medica ſunt in *B. Vindobon.* VII. p. 248.

Euporiſta ab ORIBASIO & ab AETIO (*m*) citata vide in *B. Botanica* (*n*). Edidit, abſolutis quæ MOIBANUS orſus erat, C. GESNER Argent. 1565. 8. Eadem recuſa ſunt cum DIOSCORIDE a J. ANT. SARACENO: eorum virorum uterque *euporiſta* pro genuino opere habet. Collectio eſt medicamentorum bonorum malorumque, ut ea ferebat ætas.

Vita eſt inter duodecim vitas STEPHANI de VILLA Burgos 1647. 8.

RUFUS Epheſius a SUIDA ad TRAJANI ævum refertur: id vero locum habere nequit, cum ab ANDROMACHO NERONIS medico adeo manifeſte citetur (*o*). Quare

(a) Ib.
(b) Ib.
(c) *diut. cur.* II. 5.

(a) *Lect. Hipp.*
(b) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(c) AET. L. II. 1. c. 88.
(d) GAL. *compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(e) ORIB. *ſyn.* VII. c. 39.
(f) Ib. L. III.
(g) AETIUS VI.
(h) apud eumd.
(i) AET. III. 1. c. 2.
(k) in Iſchiade AET. III. 4. c. 3.
(l) de *ſimpl. facult.* 5.
(m) ad EUNAPIUM in princ.
(n) p. 87.
(o) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VII. Dolorem ſedans RUFI quo utor, voces ſunt ANDROMACHI.

Quare ægre SUIDÆ credo, atque textum AETII aliter video interpretari posse (p), quem ipse adduxeram, potest enim AETII esse textus, non RUFI (q).

Vir insignis fuit, GALENI, in laudando parci, elogia meritus. Virum maximum ORIBASIUS vocat (r).

Multa scripsit, quorum pars exigua superest. Perierunt *therapeuticorum* libri (ſ), de *diæta l. quinque* (t), de *diæta navigantium* (u), de *antiqua medicina* (x), de *lacte*, *de melle*, *de vino*, singuli libelli (y). Ita SUIDAS & de *purgantibus* codex est in *B. Medicea* BANDINI III. p. 152. Verum præter hæc omnia superest *de renum & vesicæ morbis* fragmentum accurate scriptum, ut renum inflammatorum signa, curatio, ad sanæ rationis nutum accommodata, & vesicæ ulcus, atque lactis in eo utilitas recte exponantur.

De altero *de purgantibus pro varietate morborum fragmento*, exstat apud ORIBASIUM locus (z). Codex est in B. VOSSIANA B. Brit. n. 2182. & in *Augustana*. In eo quærit; quando purgare conveniat; superne in pituitosis, inferne in biliosis. Quo anni tempore. De selectu purgantium & censu.

Hæc fragmenta Græce exstant apud G. MORELLUM Paris. 1555. 8. *. 1556. 8. ASTRUC. Latine in collectione Principum. Venet. 1552. 4. ut lego. Basil. 1581. 4. *. J. P. CRASSO interprete tum Paris. 1554. 8. ut lego. Græce & latine ex ed. GUILIELMI CLINCH Londin. 1744. 4. * quæ nitida est editio, etsi non valde castigata. MARTINI BOGDAN editio intercidit.

Scripserat etiam *de atra bile* (a) adeo accurate, ut nihil superesset dicendum. Locus exstat apud AETIUM (b).

De rebus venereis excerpta supersunt. Est apud ORIBASIUM locus de pene erigendo (c). Unguentum acre ad ciendam venerem, in quo grana Cnidia (d). Quæ venerem adjuvant (e). Qui seminis loco flatum emiserint (f). Qui nullum

(p) *Serm.* III. c. 27.
(q) Conf. *B. Bot.* p. 107.
(r) ad EUNAPIUM.
(ſ) GAL. *præf. ad* L. VI. *de simpl.*
(t) SUIDAS.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) Ib.
(z) *Coll.* VII. 26.
(a) GALEN. *de atra bile.*
(b) L. II. 2. c. 9.
(c) *Synops.* L. III. & *Coll.* VI. c. 38.
(d) ORIBAS. ad EUST. L. III.
(e) *Coll.* VI. c. 38.
(f) AETIUS III. 3. c. 35.

lum semen in coitu emittebat, utique vero in somno; eum hominem siccis & calidis, & castoreo sanavit (*g*). Eorum II. codex Græcus est in B. R. P. n. 2240.

HIPPOCRATEM ita est interpretatus, ut GALENI laudes meruerit (*h*). Locum etiam citat in VI. L. Epidemicorum (*i*). In prædictionum I. ZEUXIN empiricum reprehendit, de urinis coctis (*k*). Vetustam lectionem passim retinebat (*l*).

L. *de medicina* citatur in B. *Scorialensi* (*m*).

De *peste* locus superest (*n*). Calida medicamenta dat, ubi cutis friget, & aloe alvum ducit.

L. *de regimine infantum: de medicamentis popularibus, de morbis oculorum*, l. *ad vulgus*; l. *de morsu canis rabidi* & *de jejunio* a RHAZEO citantur.

EJ. *erotemata medica* II. sunt in B. *Vindobonensi* (*o*); & *synopsis de pulsibus* ei tributa B. *Med.* BANDIN III. p. 151.

Versiculos RUFI citat GALENUS (*p*), eosdem forte, quos RENDTORFIUS edidit, apud FABRICIUM excusos in L. IV. B. GR. quos eosdem LAMBECIUS PAMPHILO tribuit (*q*).

Idem libellus l. *ad privatos homines* videtur esse, qui *de diæta*, ex quo multa se sumsisse ORIBASIUS (*r*), & quem l. *ad vulgus* RHAZEUS vocat.

Ex iis libris sunt loci de aqua (*s*).

Ex l. I. *de parandis eduliis* (*t*), coquinaria, quædam medica.

Ex l. II. *de potionibus* (*u*) locus est, de aquis nitrosis, inebriantibus, vitiosis. De vino (*x*), sapa (*y*). De aceto (*z*). De vinaceis in aqua coctis, quæ potum salubrem reddant (*a*). Hic DIOSCORIDES citatur. Locus

(g) AETIUS III. 3. c. 35.
(h) *Comm. in Epid.* Citat etiam in l. *de ordine leg. libr.*
(i) GAL. *III. in Epid. VI.*
(k) ID. *Comm. II.*
(l) *Comm. in Epid. VI.*
(m) MONTFAUCON I. p. 623.
(n) ORIBAS. ad EUST. IV. c. 25. PAUL. II. c. 36. AETIUS II. 1. 95.
(o) LAMBEC. VI. p. 104.
(p) GALEN. *comp. sec. loc.* L. I. c. 1.
(q) Conf. *B. Bot.*
(r) Ad EUNAPIUM.
(s) AETIUS L. III. c. 165.
(t) ORIBAS. IV. c. 2.
(u) ID. *coll.* V. c. 3.
(x) C. 7.
(y) C. 9.
(z) Ib. L. I. c. 11.
(a) Ib.

Locus de vomitu, quem in multis morbis (*b*) commendat. De lactis potu. Lac recens mulctum (*c*) jubet bibere, uberius si sumseris eo fine; ut alvum ducat, minori, si unice finis fuerit alere. De eodem lactis usu (*d*). Fuse de clysteribus (*e*), eorum materie varia, eorum in febribus continuis natura, quæ non debeat acris esse. De glandibus (*f*). Anagallidem ad morsum canis rabidi jubet imponere (*g*), quod remedii genus nuper commendatur. In ictero purgat; non prius tamen, quam victus ratione adtenuante obstructa resolverit: tunc vero vehementer (*h*). Medicamenta RUFI. Hiera ex colocyntide (*i*), & hiera simplex ejusd. (*k*).

MENIUS RUFUS (*l*) *de medicamentis scriptor* a nostro diversus.

Alius RUFUS quem MESVE citat, qui centaurium scripserat calefacere (*m*).

Confer quæ diximus in *B. Botanica* I. p. 107. 108, in *Anatomica* p. 78, in *Chirurgica* p. 78.

§. LIV. ALII MEDICI NERONI COÆVI.

CRINAS Massiliensis NERONE imperante, Astrologiam cum medicina conjunxit, medicamenta ad ephemerides dimensus, & ipse per artem ditatus, patriam heredem fecit (*a*).

CHARMIS, perinde Massiliensis, frigida balnea jam a MUSA laudata Romæ commendavit, & ex eo invento divitias corrasit. Antidotum ejus GALENUS habet (*b*).

STATIUS ANNÆUS amicus Senecæ, cum SENECA ex venis incisis mori non posset, venenum ei propinavit (*c*).

CLAUDIUS AGATHEMERUS, medicus Lacedæmonius, PERSIO dictus.

EROTIANUS opus suum ANDROMACHO dedicavit. Ejus ergo *glossarium* possidemus Paris. 1564. 8. *. Græce excusum. Edidit etiam BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS Venet. 1566. 4. & FOESIUS cum HIPPOCRATE Genev. 1657. f. *. Ad historiam medicam, & ad intelligendas difficiles voces HIPPOCRATIS usui esse potest.

Codicem

(b) AETIUS I. 3. c. 118.
(c) ORIB. *collect.* II 61.
(d) ID. ad EUST. IV. c. 40.
(e) ID. *coll.* VIII. c. 29.
(f) C. 29.
(g) AETIUS L. II. 2.
(h) ID. L. III. 2. c. 18.
(i) ORIBAS. *collect.* L. VIII. c. 47. *Synops.* L. IV. & III. AETIUS L. I. 3. c. 115.
(k) ID. *syn.* L. III.
(l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.
(m) L. II. c. 10.
(a) PLIN. L. XXIX. c. 1.
(b) *Antid.* L. II.
(c) TACITUS.

Codicem citat COCCHIUS ad NICETAM p. 50, & in B. VOSSIANA alius erat n. 2722. etsi titubante cum titulo, tum in Vindobonensi LAMBEC. VI.

THEON ALEXANDRINUS gymnastices auctor, cujus erant quatuor libri *de particularibus exercitiis* (*d*), quem GALENUS passim carpit, ejusque consilia refutat (*e*).

MARINUS, idem qui celebris incisor. In HIPPOCRATEM commentatus est, eumque GALENUS passim refutat. Negaverat inter ventriculum & diaphragma pituitam consistere posse, defendit GALENUS posse utique (*f*). Aliis etiam locis interpretationem MARINI carpit (*g*). Arteriaca MARINI dicit (*h*).

Ejus filius MARINUS POSTHUMIUS, PLINIO dictus, & FABRICIO.

MARCELLUS medicus NERONIS ævo, passim GALENO, PAULO & ALEXANDRO dictus. An ejus MARCELLINA.

L. ANNÆUM SENECAM liceat nominasse, cujus loca ad medicinam pertinentia multa sunt, neque ratione carentia. Collegit ea J. JACOBUS KIRSTENIUS, in tribus *de Seneca medico* diss. & commentariis illustravit Altdorf 1738. 4. *. 1741. 4. *.

§. LV. THESSALUS.

Trallibus natus, & ipse NERONIS tempore vixit, cui librum dicavit vir temerarius. Inter mulieres in textrina educatum fuisse, & flagitiose vixisse GALENUS (*a*). Omnis antiquitatis (*b*) osor & contemptor (*c*), suique nimis plenus (*d*), magnus promissor, qui intra (*e*) semestre tempus artem totam docere receperit, idemque ægris ad adulationem usque indulserit.

Ejus opera varia sunt L. *de regulis* s. *de diæta* (*f*), *de communinatibus* quæ prioribus (*g*) scriptoribus ignotæ fuerint. De *syncriticis* (*h*). *Epistola ad Neronem* (*i*). *Generalium* l. 2. (*k*). *Comparationis* L. II. (*l*).

Methodum,

(d) GALEN. *sanit. tuend.* III. c. 3.
(e) ad THRASYBULUM ad fin.
(f) *Aphor.* 54. *sect.* VII.
(g) *Aphor.* VI. 24. 54.
(h) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII.
(a) *de dieb. crit.* I.
(b) GAL. *meth. med.* I. *Vict. acut. comm.* I.
(c) HIPPOCRATEM, DIOCLEM, PRAXAGORAM.
(d) PLIN. XXIX. c. 1.
(e) *Meth. med.* I.
(f) GAL. *fac. simpl.* V. c. 25. CÆL. *tard.* II. c. 1. II. c. 5. *Acut.* I. c. 1. III. c. 2. 4. 6. 17. V. c. 2. 6. Librum 2. citat.
(g) Ib. GALENUS in JULIANUM.
(h) Ib.
(i) Ib.
(k) CÆL. *Chron. præf.* III.
(l) ID. *acut.* L. III. c. 17.

Methodum, cujus primordia apud ASCLEPIADEM exſtabant, & quám in ſenio ſuo aliquouſque THEMISON ornaverat, noſter conplevit (*m*), ut ſectæ (*n*) dignitatem tenuerit, multos ipſe nactus diſcipulos (*o*). Pororum non adeo ſymmetriam in integrum reſtituere ſtuduit, quam totum eorum ſtatum innovare, quod vocabat *metaſyncriſin* (*p*), CÆLIUS recorporationem. Diatriton non quidem invenit, ſed firmius conſtituit. Convenientiæ plurimum tribuit ſed in apparentibus, cum monſtroſæ eſſent quas THEMISON dixiſſet (*r*). Signa morborum futurorum ſuſtulit (*ſ*). Morbos omnes ad ſtrictum & laxum retulit, rejectis omnibus aliis diſcriminibus (*t*), cauſarumque conſideratione. Purgantia medicamenta rejecit (*u*).

Sed plura de methodo dicemus, quando ad SORANUM ſermo progreſſus erit. Poſt THESSALUM enim methodus magnas adhuc mutationes paſſa eſt, ut paſſim eum virum CÆLIUS increpet, & alia ut methodicum aiat dixiſſe, alia male (*x*): Methodicos paſſim a THESSALO diſſidere, jam GALENUS notaverat (*y*).

Ex lege communitatis omnia mala, quæ ſub eamdem denominationem caderent, eadem ratione curabat, omnia cruenta ſimiliter ſanabat &c. In (*z*) ulceribus diuturnis nimis communiter medicamentum ex ſinapi adhibuit (*a*). Vociferationes, geſtationes, & alia ejuſmodi fruſtra ſuaſit (*b*). Semitertianam dixit, quæ dimidio major ſit tertiana, extenſa in modum quotidiani circuitus (*c*). In ſtrictura magna (*d*) inque phrenitide venam ſecabat, non perinde in hæmoptyſi (*e*). De cardialgia fuſe egiſſe videtur (*f*). Non probabat cutem pulveribus ſiccantibus adſpergi; omnes cardialgicos negabat febrem pati (*g*). Catarrhum ad ſolutionem revocabat, in eo acria dabat, a CÆLIO reprehenſus (*h*).

§. LVI.

[m] Unicus ex principibus noſtris CÆL. *acut.* c. 77. Add. *auct. l. introd.* quæ eſt inter GALENUS.
[n] GALEN. *meth. med.* L. IV.
[o] ID. ib L. I.
[p] Conf. GAL. *ſimpl. med.* L. V. &c.
[r] *Meth.* L. I. p. VIII. 6.
[ſ] CÆL. *acut.* L. I c. 1.
[t] GAL. *meth.* L. I. c. 6.
[u] ID. *contra* JUL.
[x] *Acut.* L. III. c. 17. *tard.* L. II. c. 5. L. V. c. 2.
[y] *Meth.* L. I. p. VIII. 6.
[z] GALEN. *meth.* L. VI.
[a] L. IV.
[b] Ib.
[c] GALEN. *typ.*
[d] CÆL. *Acut.* L. I. c. 1.
[e] GAL *meth.* L. V.
[f] CÆL L. II. *acut.* c. 37.
[g] C. 33.
[h] *Tard.* L. II. c. 7.

§. LVI. Andromachi pater & filius.

Andromachi Cretenses, pater & filius, inter Neronis medicos fuerunt.

Eorum *prior*, vir facundia insignis, auctor est celeberrimæ antidoti, quæ etiam nostro ævo theriacæ nomine in pharmacopoliis prostat, miscelæ variæ, in qua & excitantia dominantur, ut viperarum carnes, & sopientia ut opium: universa tamen in compositione calor prævalet & vis sudorifica. Continuo magna novi medicamenti fama fuit, ut apud Aretæum, non multo juniorem, theriaca sæpe nominetur, imperator vero Antoninus (*a*) quotidie ea antidote usus sit, & eam Augusti in propriis ædibus suos in usus sibi parari curaverint. Propriis etiam duobus libris theriacam Galenus celebravit, qui in ea theriaca præparanda ipse laboravit. Proprio græco carmine Andromachus medicamentum suum descripsit, Neroni dicato, passim excuso, & nuper Noriberg 1754. 4. maj. *. Græce & latine. Formula exstat apud Galenum ad Pisonem, & Aetium III. 3. c. 13. Adversus viperæ morsum composita antidotus, inde & ad alia venena traducta fuit, deinde ad febres intermittentes, in quibus curandis Galenus ea utebatur. Inde cum variolas & pestem, & alias cum eruptione conjunctas febres, veneno tribuerent, quod necesse esset expelli, theriacæ usus ad omnes etiam calidas febres traductus fuit: nostro etiam ævo populare medicamentum est, quo magna strages hominum editur, quoties alienissimo tempore, & quando naturæ conatus oportuerat moderari, theriacæ usu sanguinis motus incitatur.

Andromachus *filius* numeratur a Galeno inter eos, qui præstantiora medicamenta (*b*) collegerunt, carpitur tamen, quod nimis multa miscuerit (*c*), causarum & temporum discrimina omiserit (*d*), & rationem conficiendorum medicamentorum (*e*). Multa priorum collegerat, ut ubique ex Galeni de compositione medicamentorum libris adparet. Sua etiam addiderat, medicamenta ad aurium dolores (*f*). Melina (*g*) infusa ad dysenteriam, feculas adstringentes (*h*), gallas, cinnamomum, opium. Ad calculum (*i*). Adversus omnes dolores (*k*). Diacodia (*l*). Pastillos (*m*). Ad splenem (*n*). Ad hepar (*o*). Arteriaca (*p*). Ad

[a] Gal. L. II. *Antid.* c. ult.
[b] *Compos. sec. gen.* L. II. III.
[c] *Compos. sec. loc.* L. VII.
[d] *Compos. sec. gen.* L. IV. VI.
[e] Ib L. III. VI.
[f] *Compos. sec. loc.* L. III.
[g] *Compos. sec. gen.* L. II.
[h] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[i] Ib. L. I.
[k] L. III.
[l] L. VII.
[m] *Compos. sec. gen.* L. V.
[n] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[o] Ib. L. VII.
[p] Ib.

Ad ſanguinis vomitum (*q*). Stomatica medicamenta (*r*). Colica cum opio caſtoreo, aromatibus, etiam cum ſemine hyoſcyami (*ſ*). Arida, ſiccantia (*t*), ad veſicæ ulcera (*u*). Ut innumera alia omittam. Conf. *B. Bot.* I. p. 103. *B. Chir.* I. p. 63.

Scripſerat *de medicamentis internis* (*x*), *de externis* (*y*). De *oculorum medicamentis* (*z*). Hunc eſſe puto ANDROMACHUM, qui alumine ad ſanguinis de veſica fluxu uſus eſt (*).

§. LVII. ARCHIATRI.

Cum hoc nomen hic primum cum ANDROMACHO occurrat (*a*), aliqua de hac dignitate dicemus, etſi minus accurate ad ſcopum noſtrum facit.

Primus ANDROMACHUS hoc titulo dictus eſt, & eo cum titulo ANDROMACHUS in libris ARETÆI repetitur (*b*). Litigatum vero eſt inter eruditos, num Archiater principem medicorum denotet, num principis medicum. Noſtro ævo non dubium eſt, quin principis medicus ea voce deſignetur. Vis vero ſermonis Græci potius medicorum principem denotat. Ita ἀρχιερευς non principis eſt ſacerdos, ſed ſacerdotum utique princeps. Huc etiam ACCURSII & CONRINGII (*c*) facit ſententia, & (*d*) MEIBOMII. Conſentiunt etiam GRUTERI lapides, in quibus ſuperpoſiti medicorum nominantur (*e*), & ſupra medicos, & dominus medicorum.

Poſteriori etiam ævo certum eſt, non una in urbe, neque in aula ſola archiatros conſtitutos fuiſſe, ſed in pluſculis civitatibus, Romæ, Byzantii, Alexandriæ, Tyri, Edeſſæ, & in ſingula demum urbe Valentis & Valentiniani ævo, tot archiatros quot erant urbis regiones. Numerus ſupplebatur ex conſenſu ſeptem, non amplius Archiatrorum. Medicos vero Cæſarum hoc ipſo titulo veniſſe video, non archiatri (*f*).

Contra MERCURIALIS eo ſenſu archiatri titulum ſumſit, quo ſolent nuperi, quod ANDROMACHUS NERONIS dicatur archiater.

[q] Ib.
[r] Ib. L. VI.
[ſ] L. IX.
[t] *Compoſ. ſec. gen.* L. V.
[u] AET. L. III. 3. c. 30.
[x] *Antid.* L. I. c. 7. *compoſ. ſec. gen.* I. c. 16.
[y] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[z] Ib.
[*] L. X.
[a] apud EROTIANUM.
[b] *Cur. acut.* L. II. c. 5.
[c] Coroll. *ad diſp de incubat.*
[d] in CASSIODORUM p. 15. ſqq. contra ALCIATUM.
[e] ALCIMIANUS *ſuperpoſitus medicorum* ap. MEIBOM.
[f] MEIBOM. VINK. *amœn.* p. 149.

Verum mihi quidem videtur, noviter archiatros Palatii dictos esse, vetustati ignotos, inde nuperam significationem manasse, posterius etiam collegium esse Archiatrorum, penes quos selectus erat medicorum, & ævi forte CONSTANTINIANI. Insignis fuisse ARCHIATRORUM comitis honores, ut ducibus & vicariis æquaretur, CASSIODORUS. Antiquiores ergo fuerunt archiatri, a principatu inter medicos dicti, & nuperiores, qui Aulæ peculiariter addicti.

Nomen archiatri post ANDROMACHUM datum est CYRO APOLLONII F. THEONI Alexandrino, quem diximus, MAGNO & DEMETRIO Antonini Aug. archiatris, ORIBASIO, PRISCIANO, TIMOTHEO ejus fratri, EPICTETO Theodosii medico, JOHANNI, ARMINIO, EUSEBIO, GELASIO, PASINIO, COSMO, CÆSARIO, CYRO EDESSENO archiatro, EUTYCHIANO (g), EUSTATHIO, OLYMPIO, ANDREÆ (ARCHIATRORUM comiti), aliis, & in marmore nominatur P. JULIUS EUTYCHIUS & C. TETTIUS & AETIUS CAIUS.

CLAUDIO SOLONI archiatro GALENI Euporista dicantur.

Erudite de his egit CLERICUS, C. HOFMAN in *var. lect.*, & J. ERN. HEBENSTREIT in programmate *de archiatris medicis & professoribus*.

§. LVIII. MEDICI VARII.

ANTE PLINIUM.

LYCUS Neapolitanus (*a*) PLINIO dictus, duo συγγράμματα ἐξηγητικὰ scripsit (*b*). *Neapolitam* sæpe ob medicamenta sua GALENUS citat, an istum.

Non idem fuerit, qui LYCUS Macedo, cujus GALENUS sæpe meminit, qui in HIPPOCRATIS Aphorismos ita est commentatus, ut GALENUS absque demonstratione scripsisse (*c*), & HIPPOCRATEM parum intellexisse atque sugillasse (*d*) queratur, quem, & QUINTUM, non dubitet inter eos interpretes numerare, quos contemnit (*e*).

Proprio libro GALENUS ostendit (*f*), LYCUM Hippocratem calumniatum esse, qui libellus & nunc superest.

Scripsit etiam in *Epidemicos morbos*, & ibi a GALENO (*g*) carptus.

De

[*] SPONIUS *Misc. erud. antiq.* p. 142. eum putat fuisse medicum LIVIÆ DRUSI uxoris. Verum ANDROMACHUS vulgo primus archiater nominatur.
[g] apud MARCELLUM c. 14.
[†] PANELLI p. 359.
[a] L. XX. c. 83.
[b] EROTIANUS.
[c] GALEN. *ad Aphor.* L. III. 1.
[d] *ord. leg. libr. Comm. in Epid.* VI.
[e] Ib.
[f] *Comm. in Epid.* L. VI.
[g] *Comm.* III.

De Empiricorum secta fuit, & ejus medicamenta aliqua ad posteros pervenerunt, ut purgans (*h*).

Ex LYCI commentariis de clysteribus dysentericorum locum idem habet ORIBASIUS (*i*); in eos multa adstringentia, etiam auripigmentum recepit, tum cataplasmata (*k*) imposuit.

Verum cum iste LYCUS SATYRI condiscipulus fuerit, quem & GALENUS audivit, vix poterit PLINII LYCUS esse.

QUINTUS (*l*) LYCI nuperi præceptor pariter etiam in HIPPOCRATEM commentatus est (*m*), & pariter GALENI contemtum meruit: empiricus (*n*) idem & infelix medicus, qui Roma per invidiam pulsus (*o*) fuit. Ejus erat antidotus lapidem frangens ex semine lini (*p*).

Alia dolorem sedans ex opio (*q*).

APELLES Thasius, passim PLINIO dictus (*r*), & ob superstitiosum medicamentum cum PELOPE conjunctus.

APOLLODORUS, forte antiquior, qui scripsit de *bestiis venenatis*, etiam ATHENÆO dictus, & ÆLIANO L. XV, nisi idem est cum antiquo, dudum a nobis citato.

ARTEMON, cujus crudelia & turpia medicamenta PLINIUS damnat (*s*).

BOTRYS Atheniensis, cujus compositionem GALENUS habet (*t*).

APOLLONIUS Pytnæus (*u*).

CÆCILIUS BION (*x*), qui medicamentum ex lingua asini a barbaris didicit.

L. TUCCIUS VALLA.

DIONYSIUS. Hoc nomen plusculi medici gesserunt. Primus Mileto natus, hinc Milesius dictus est. MILESIUM (*y*) putant esse, de quo CÆLIUS (*z*), qui *de oneirogono* scripserit, quem non vult differe ab oneiropolesi, tum de seminis ex debilitate emissione (*a*).

[h] ORIBAS. *syn.* III. ad EUST. *syn.* L. IV. *coll.* VIII. c. 43.
[i] *Coll.* VIII. c. 25.
[k] *B. Chir. B. Bot.* I. p. 90.
[l] GALEN. *ad Aphor.* III. 1.
[m] *Comm.* III. ad *Epid.* VI.
[n] *Method.* II. c. 4. Theoriam deridebat GAL. de *sanit. tuenda* L. III. c. 13.
[o] GAL. *de præcognit.*
[p] ORIBAS. ad EUST. L. III.
[q] Ib.
[r] L. XXXII. c. 16.
[s] PLIN. L. XXVIII. n. 2.
[t] *Compos. sec. loc.* L. III. c. 1.
[u] PLIN. L. XXIX. init.
[x] ID. L. XXVIII. n. 57.
[y] GAL. *compos. sec. loc.* L. IV. c. 7. ex CLERICO.
[z] *Tard.* L. V. c. 7.
[a] C. 8.

Idem forte, qui MILETUS, cujus crudelia ex homine medicamenta fuerunt (*b*).

SALUSTIUS DIONYSIUS, qui dentium dolores curabat ranis ſuſpenſis, ut virus in acetum deflueret (*c*).

DIONYSIUS ſimpliciter dictus, cujus locus eſt de rapa (*d*).

M. JUNIUS DIONYSIUS medicus (*e*) de Lucullianis.

DIONYSIUS SAMIUS (*f*), cujus medicamentum GALENUS habet.

DIONYSIUS methodicus, GALENO coævus (*g*).

DIONYSIUS HERACLIDIS condiſcipulus dudum dictus.

DIONYSIUS Cyrtus STEPHAN. ap. FABR.

DIAGORAS papaveris uſum damnavit (*h*). Idem qui *de plantis* ſcripſit. Ejus diarrhodon magnum habet ORIBASIUS (*i*). Non puto eum eſſe antiquum illum Atheum.

ICETIDAS de quartanis (*l*).

MNESIDES, MNESIS, MNESICLES (*m*) de modo, quo opium conſervatur.

DOROTHEUS (*n*) in carminibus chondrillam ſtomacho utilem celebravit. DOROTHEI HELII antidotus eſt inter GALENICA, tum alia (*o*). Ejus ὑπομνήματα PHLEGONI dicta ſunt.

DOSITHEUS, cujus pulverem MYREPSUS habet (*p*), tum AETIUS (*q*) & alii nuperi. Aſtronomica ex eo PLINIUS citat (*r*).

MOSCHION PLINIO dictus (*ſ*), qui *de raphano* ſcripſerit. Forte THEODORUS MOSCHION TRALLIANI (*t*), non ſatis notus; nec certum eſt, num idem ſit qui *corrector*: non fuerit methodicus ille, cujus gynæcia ſunt.

MENANDER

(b) PLIN. L. XXVIII. n. 2.
(x) ID. L. XXXII. n. 26.
(d) L. XXI. c. 9.
(e) RHODIUS ad LARGUM.
(f) GAL. *compoſ. ſec. gen.* c. 13.
(g) *Meth. med.* L. I.
(h) PLIN. L. XX. n. 76.
(i) *Syn.* L. IV.
(l) PLIN. L. XXVIII. n. 23.
(m) ID. L. XX. c. 76.
(n) L. XXII. c. 45.
(o) L. II. c. 15.
(p) C. 78.
(q) L. II. 4. 63.
(r) L. XVIII. n. 74.
(ſ) L. XIX. c. 26.
(t) p. 78.

MENANDER PLINIO dictus & GALENO (*u*), quod nomen etiam in lapide apud GRUTERUM reperitur.

DEMETRIUS Physicus (*x*).

Fuit alius DEMETRIUS CHLORUS, scholiastæ NICANDRI & SEXTO etiam Empirico dictus.

SIMONIDES.

OPILIUS, cujus de serpentibus aliqua exstabant (*y*).

OPION qui siser semen ciere (*z*) scripsit, & idem de scandice (*a*) dixit.

OSTHANES (*b*) magus, qui contra maleficia propriam umbram laudabat, etiam TRALLIANO (*c*) dictus. Veneris tædium sanguine tauri procurabat (*d*), & ad venerem medicamentum habebat (*e*). Nominat etiam DIOSCORIDES.

FABIANUS (*f*): sapam nocere ex balneo venientibus.

MASURIUS, qui lupinum adipem præferebat (*g*).

RABIRIUS (*h*), qui reliquit, lac potum alvum sistere.

STAPHYLUS (*i*) naucratites, etiam ATHENÆO dictus & SEXTO Empirico, cæterum historiarum scriptor.

ANTÆUS (*k*) ex calvaria suspensi medicamentum fecit ad canis rabidi morsum (*l*). Num ANTHUS AETII.

THEODORUS lichenes bulbis ex aceto curabat (*m*). De morbo comitiali citatur a TRALLIANO. Antidotus THEODORI, quæ omnia venena curat (*o*).

TLEPOLEMI medicamentum ad quartanas (*p*).

CLEEMPORUS passim dictus, quem aliqui faciunt auctorem libri PYTHAGORÆ adscripti (*q*).

DIOTIMUS

(u) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX.
(x) PLIN. L. XXVIII.
(y) ID. ib. c. 7.
(z) L. XX. c. 17.
(a) L. XXII. c. 34.
(b) L XXVIII. c. 19.
(c) *de epilepsia.*
(d) PLIN. L. XXVIII. c. 77.
(e) n. 80.
(f) PLIN. L. XXIII. n. 30. XXVIII. n. 14. &c. &c.
(g) ID. L. XXVIII. n. 77.
(h) Ib. c. 21.
(i) p. 286. &c.
(k) PLIN. L XXVIII. n. 2.
(l) GAL. *compos. sec. loc.* L. IV. c. 7, ejus viride habet.
(m) PLIN. L. XX. c. 11.
(o) AETIUS L. IV. 1. c. 36.
(p) PLIN. L XX. c. 73.
(q) ID. L. XXIV. c.

Diotimus Thebanus (*r*), monet etiam veſtem inficere, quæ ſaliva rabidi canis venenata fuerit.

Pelopis medicamentum ſuperſtitioſum (*ſ*); alius fuit a Galeni præceptore. Sciurum & teſtudinem adverſus mel venenatum valere ſcripſit.

Æschines, qui excrementorum cinere anginis medebatur (*t*).

Diodorus Plinio dictus (*t**) medicus, alius a Diodoto botanico.

Parum plenum catalogum hic propono, tædioſe enim obſcurorum virorum ſola nomina colliguntur, ut facile aliqua potuerint elabi.

§. LIX. C. Plinius Secundus.

Qui innumerabiles plantarum medicas poteſtates totis libris tradiderit, & medicinæ converſiones, & fata, acerbus in medicos ubique (*a*), etiam quod theriacam ex innumeris medicamentis conponant, quorum doſes nulla certa lege detur temperare: tum quod materiem medicam ignorent, & medicamenta ſua a ſeplaſiis ſumant, etiam collyria & emplaſtra (*b*), quam quidem culpam non omnibus medicis imputes, quos vidimus numeroſiſſimas compoſitiones excogitaſſe. Sed & ipſe Plinius ſuam ſententiam in rebus medicis paſſim interponit. Negat ſe carminibus fidere (*c*). Medicamenta non alia admittit niſi ſimplicia & domeſtica (*d*). Iter Alexandrinum ad phthiſin laudavit (*e*). Scorbutum deſcripſit: pondera dixit & menſuras, novumque malum carbunculum (*). Eventus etiam medicos paſſim colligit traditque. Qui opio ſumto finem vitæ fecerat. Qui in rogo revixerint (*f*), quos inter C. Ælius Tubero e rogo ſit relatus, Aviola & Lamia in flammis perierint, cum revixiſſent (*g*). Proculeium gypſo poto mortem ſibi conſciviſſe (*h*).

De Plinio Valeriano ſuo loco dicetur, multo nuperiori, neque repetemus, quæ de nimia credulitate majoris Plinii monuimus, aut certe de facilitate, qua inficetas fabulas in opus ſuum recepit: ea quidem fere communis veterum culpa fuit. Elegantior autem medicus, qui Plinium legit, non ingratus in virum erit, qui adeo multa vetuſtatis monumenta ſolus conſervaverit.

§. LX.

[r] L. XXVIII. c. 24.
[ſ] L. XXXII. c. 16.
[t] L. XXVIII. n. 10.
(t*) Reines. *var. lect.* p. 173.
[a] L. XXIX.
[b] L. XXXIV. n. 25.
[c] L. XXV. c. 105.
[d] L. XXIV. c. 1.
[e] L. XXXI. c. 6.
[*] L. XXI. fin.
[f] L. XX. c. 18.
[g] L. VII. c. 52.
[h] Ib.
[i] L. XXXIII. n. 59.

§. LX. MEDICI QUORUM IN LAPIDIBUS NOMINA EXSTANT.

Merentur recenſeri, tum quod variam medicinæ conditionem illuſtrent, tum quod medicos aliquos in lapidibus legas, quorum non alia exſtat memoria.

ARCHIATROS diximus, MEDICOS & PROFESSORES (*a*) AVENTICENSE marmor habet ſæpe a me lectum Q. POSTHUMIUM HYGINUM & POSTHUMIUM HERM. LIB.

T. CL. VALERIUS LICINIANUS *ſacerdos Æſculapii*, in marmore Smyrnæo.

Medicæ ſcholæ tabularium M. LIVIUM CELSUM invenio.

Virorum ſplendidorum lapides etiam ſunt, ut Lampſacena inſcriptio KYRI APOLLONII archiatri, qui mille in urbem talenta expenderit (*b*).

C. TITIO C. L. TOSCÆ archiatro peritiſſimo (*c*).

A. ACTIUS CAIUS ARCHIATER (*d*).

M. JULIUS EUTYCHUS ARCHIATRUS.

P. ÆLIUS PHILOTIMUS medicus ÆLII ANTONINI (*e*).

T. CLAUDIUS ALCIMUS CÆSARIS MEDICUS (*f*).

M. ARTORIUS ASCLEPIADES CÆS. AUGUSTI MEDICUS (*g*).

L. ARUNTIUS ASCLEPIADES IMP. DOMITIANI MEDICUS (*h*).

TIBERIUS CLADIUS QUIRINA MENECRATES MEDICUS CÆSARUM (*i*) idem dudum dictus.

Q. CALPURNIUS ASCLEPIADES MEDICUS, qui ſeptem civitates ſibi & fratribus obtinuit (*k*), & magiſtratibus Romanis adſedit. Serioris quidem ævi fuerit, a TRAJANO ad TITUM.

P. CHARM. SOSTHENES MEDICUS IIIIII VIR AUGUSTALIS (*l*).

C. VIRIUS VERUS MED. VI VIR PONTIF. & DECUR (*m*).

P. PUPIUS MEDICUS IIIIII VIR (*n*).

C. QUIN-

(a) Conf. BOCHAT *Mem ſur l'Helvet.* p. 379.
(b) WHELER *voyag. to Greece* T. I.
(c) PANELLI p. 319.
(d) THES. GRONOV. T. IX. p. 292. ex MERCURIALI. gymn. I. c. 7.
(e) GRUTER. DLXXX.
(f) ID.
(g) In cenotaphio Smyrnenſi.
(h) SPON *miſc. erud. antiq.*
(i) GRUTER DCXXXI.
(k) REINES. epiſt. ad HOFM. & RUP.
(l) SPON. *miſc.* p 145.
(m) GRUTER p. CCCCLXXXVIII.
(n) VINK. p. 267. EX FULVIO URSINO.

C. QUINTIUS ABASCANTIUS MEDICUS TAURINENSIS TRAJANO *dic.* (*k*).

NICOMEDES OPTIMUS MEDICUS (*l*).

Alius ejusdem NICOMEDIS lapis, quem posuit ÆSCULAPIO SOTERI (*m*).

MEDICI LEGIONUM.

MEDICO LEGIONIS in pago Gebistorf lapis dicatus est.

CLAUDIUS ROMANUS medicus Legionis XXI.

SEX TITIUS ALEXANDER MEDICUS COHORT. VI. (*p*).

T. VIBIUS RUFUS MEDICUS COH. V. PRÆTORIÆ (*q*).

TI. CLAUDIUS JULIANUS MEDICUS CLINICUS COH. IIII. SUIS LIB. LIB. (*r*).

CORNELIUS MEDICUS in Cohorte (*s*).

M. JULIUS INGENUUS MED. COH. II. VIG. (*t*).

DORUS MEDICUS SCUTARIORUM MEDICUS II. LEGIONIS (*u*).

CALLIMORPHUS MEDICUS hastariorum, qui historiam belli parthici scripsit, GALENO coævus (*x*).

MEDICI VARII.

M. ΜΟΔΙΟϹ ΑϹΙΑΤΚΟϹ ΙΑΤΡΟϹ ΜΕΘΟΔΙΚΟϹ in Colleg. PEMBROKIENSI.

L. CÆSENNIUS CRESCENS MEDICUS (*y*).

TIBERIUS CLAUDIUS ANT. SALONINUS MEDICUS (*z*).

L. ANNIUS CASSIUS MITHRADORUS MEDICUS IIII. FACT. CIRC. (*a*).

M. U. FONTEIUS NICANDER MEDICUS (*b*).

C. JULIUS FILETIO, qui vixit annos XXXV. (*c*).

ÆLIUS NIC. CALLISTUS medicus (*d*).

T. JULIUS ROSCANUS APOLLINARIS medicus (*e*).

J. TAL-

(k) Conf. de his Augustalibus s. WALCH. *med. ant.* p. 115.
(l) SPON. *misc.* p. 131.
(m) p. 152.
(p) GRUTER p. LXVIII.
(q) SPON *misc.* p. 149.
(r) ID. p. 145. REINES.
(s) AET L. II. 2. 3.
(t) BARTHOLIN. apud VINK. p. 470.
(u) in Cod. Justiniani.
(x) GALENUS *de meth. scrib. hist.*
(y) ap FABROTTUM.
(z GRUTER p. MCXX.
(a) SPON p. 142.
(b) Ib.
(c) GRUTER.
(d) ID. p. LXIX.
(e) ID.

J. TALMENIUS MAGNUS MEDICUS (*f*).

LEONTIS AGRIPPÆ lapis apud GRUTERUM.

THEOPHILETUS (*g*) medicus.

HERMOGENES medicus (*h*).

HERMOGENES CHARIDEMUS medicus polygraphus, cujus marmor Smyrnæ exſtat (*i*).

PEREGRINUS HELIODORUS CONSUMMATÆ PERITIÆ MEDICUS (*k*).

M. LICINIUS PHILOBLASUS medicus Pollentinus (*l*).

L. VALERIO NICEPHORO medico FLAVIA PIERIS (*m*).

M. JUNIUS DIONYSIUS MEDICUS de LUCILLIANIS SIBI ET SUIS LIB. ET SERVIS (*n*).

C. CÆCILIUS DIÆTUS medicus (*o*).

CLAUDIUS AGATHEMERUS in marmore Oxonienſi.

§. LXI. MEDICI LIBERTI.

T. ÆLIUS ASCLEPIADES JATRUS LUDOR. AUGUSTI LL. SABINUS LL.

PRIMIGENIUS VIR MEDICUS MULTA FORA SECUTUS (*a*).

T. PÆDEROS AUG. LIB. ALCIM. SUPERPOSITUS MEDICORUM.

EUTYCHUS AUGUSTI L. NERONIANUS *medicus ludi matutini* ap. F. URSINUM & PANELLUM p. 317.

D. SERVILIUS D. L. APOLLIUS MEDICUS SERVILIA DECII L. AMBROSIA F. (*b*).

C. TITIO C. L. TOSCÆ *archiatro peritiſſimo* (*c*).

L. APULEIUS LL. EROS. MEDICUS (*d*).

EROS AUGUSTÆ MEDICUS SPOSIANUS (*e*).

[f] SPON. p. 144.
[g] GRUTER p. DCXXXV.
[h] ID. p. 143.
[i] MEAD. *numm. Smyrn.* p. 72.
[k] ap. VINK. p. 470.
[l] PANELLI p. 386.
[m] p. 283.
[n] VINK. p. 472.
[o] GRUTER p. DCXXXIII.
[a] ID. 143.
[b] SPON. p. 143.
[c] FANELLI p. 309.
[d] SPON. p. 142.
[e] GRUTER p. DCXXXI.

SEX. PEDIO LIB. SECUNDO MEDICO JULIA L. Lib. PATRI PIISSIMO (*f*).
L. APULEIUS L. F. PHILUMENUS.
L. APULEIUS LL. (*g*).
CASSIUS LL. ISOCHRYSOS MEDICUS (*h*).
A. SALUSTIUS Q. C. ARTEMIDORUS ARESCUSA.
M. AUFIDIUS M. L. MEDICUS PHYSICUS (*i*).
SER. POMPEIUS SEX LL. DAPHNIS.
T. FLAVIUS AUG. L. MEDICUS (*k*).
CORNUTUS (*l*).
Adde plusculos ex *Bibliotheca Chirurgica* potissimum ocularios (*m*).

§. LXII. MEDICI SERVI aut LIBERI.

Primum Leidæ a. 1671. 12. in CAROLI DRELINCOURTII, confidentis hominis, invidiam prodiit J. F. BOKELMANNO auctore libellus, cui titulum fecit *Medicus Romanus servus sexaginta solidis æstimatus*, quem libellum nuper cum mutato titulo in Germania recusum dederunt.

Deinde, cum RICHARDUS MEAD, honoratus medicus & splendidus, in commentt. *de nummis Smyrnensibus* aliqua (*a*) pro liberali conditione medicorum dixisset, nescio qua æmulatione motus, vir alioquin paradoxus, & ne religioni quidem parciturus, CONYERS M DDLETON, *de medicorum apud Romanos degentium conditione* Cantab. 1726. 4. * eo fine scripsit, ut ostenderet, plerosque medicos olim servilis conditionis fuisse.

Eo quasi e tuba signo dato medici arma capessiverunt, & vicissim tuitus est se MIDDLETONUS, ita numerosa scripta critica prodierunt, quæ suis locis dicemus, hic eo breviores futuri, quod tantis iris omnino locus non fuerit.

Et primum quidem nemo negaverit, medici nomen olim laxissimo sensu sumtum, & ad humilem hominum classem, ad aliptas, unctores, obstetrices & omne genus hominum, qui quocunque modo artem medendi adtingerent, translatum fuisse. Medicos appellari homines hominum occisores, calculi detractores, auricularios, ocularios, dentarios, herbarios GALENUS olim queritur (*b*). Non ergo, quoties medici nomen legitur, continuo medicum cogitare debemus, quales

[f] FANELLI p. 308.
[g] Ib.
[h] ap REINESIUM.
[i] ID.
[k] GRUTER p. DCXXXI.
[l] ID. p. DCXXXII. 9.
[m] p. 50. sqq.
[a] p. 7
[b] ad *Thrasybulum*.

les nunc id nomen gerunt, virum bonis litteris imbutum, liberalis conditionis & honoratæ.

In ipsa Græcia, etsi lege publica Athenis (*c*) servis erat medicina interdictum, erant tamen veri servi medici, qui servos curabant (*d*), erant unctores, aliptae, tonsores, alii id genus homunciones.

Deinde in familiis Romanorum, cum omnium fere artium peritos servos haberent, habuerunt & medicos, neque id dubium sinunt esse, tot quot citavimus lapides libertorum, qui se medicos vocarunt. Huc ergo leges eas referas, in quibus de medicis tamquam de servis agitur. Neque diffiteor, servos ejusmodi medicos, imperantibus Cæsaribus, ad magnos honores pervenisse, & quid ni ad altiora adspirassent medici, cum perinde ex servili conditioni præfecti Prætorio, classium præsides, & Provinciarum rectores frequentissime sumti fuerint. ROPILI medici servus, etiam medicus apud CICERONEM audit. Servum fuisse medicum putes, per quem CLODIUS PLATORI venam jussit secari EID. TULLIO pro DEIOTARO. THEMIS servus noster: ita apud APULEIUM (*e*). Conservus noster qui medicus (*f*).

Non ideo nulli fuerunt liberæ eruditionis medici. Non in Græcia defuerunt, ubi viri splendidissima gente nati, & ad DEOS & Heroes stirpem referentes, medicinam coluerint, vel HIPPOCRATIS exemplo. Liberos medicos PLATO, eo quem citavi loco, luculente a servis separat.

Sed neque Romani, qui medicinam non plurimi adtigerunt, ideo omnes servi fuerunt. Recte puto MIDDLETONUM ostendisse, RUBRIAM gentem & ACILIAM non ob exercitam medicam artem, salutem in nummis habere: sed nullo tamen argumento constat, ARTORIUM amicum CÆSARIS AUGUSTI (*g*), STATIUM ANNAEUM, amicum SENECÆ (*h*) & medicum, JULIUM BASSUM, SEXTIUM NIGRUM, NIGIDIUM FIGULUM, STERTINIOS FRATRES, aliosque illustres medicos Romanos servilis fuisse conditionis, quorum mentionem fecimus, quibus sua fuerunt tria nomina, suique servi, sui liberti, suæ dignitates, quæ rarissime neque facile, nisi sub malis principibus, in serviles manus sunt delapsæ. Immunitates etiam cum aliis bonarum artium doctoribus communes medicis ab Imperatoribus concessas esse certum est.

Hanc causam orant DANIEL VINK, DANIEL CLERICUS, JULIUS CAR. SCHLÆGER (*i*), J. HENRIC. SCHULZE (*k*), HENR. LAMPE (*l*), AUG. GOTTLOB RICHTER (*m*).

(c) HYGIN. fab. 2. 74.
(d) PLATON. *l. de legibus* IV.
(e) *Apolog.* L. I.
(f) Auctor l. *de renum adfectibus*, qui est inter GALENICOS.
(g) apud SUETONIUM.
(h) TACITUS.
(i) *de medicor. apud veteres Romanos conditione* Helmstatt 1740.
(k) *Ad servi medici apud Græcos & Romanos conditionem eruendam* Hall. 1733. 4. Modesta & sobria diss.
(l) *de honore juribus & privilegiis singularibus medicorum* Groning. 1736. 4. * Ubi ostendit medicinam Romæ artem fuisse liberalem.
(m) *priscam Romam in medicos suos non fuisse iniquam* Gotting. 1764. 4. *.

§. LXIII. Secta Pneumatica.

Apud veteres de hac secta pauca verbula supersunt. Galenus (a) eam nominat, & in l. *de introduct.* qui est inter Galenicos, & in ea constituenda nuper demum Clericus laboravit. Apud Hippocratem (b) & Chrysippum ejus sectæ initia reperias.

Ejus auctor dicitur Athenæus Cilix, quem vulgo Attaliensem faciunt, Cælius Tarsensem (d) vocat. Vetustiorem Archigene, & satis insigniter vetustiorem fuisse adparet, cum Agathini præceptor fuerit, iste vero Archigenis.

Elementis vulgaribus subrogabat quatuor præcipuas qualitates, calidum, humidum &c. addebat vero spiritum, qui omnia corpora in statu suo naturali conservet, & quo læso morbi superveniant (e). Hujus spiritus dilatationi pulsum tribuebat.

Scripsit *de universa arte* (g): pauca vero ejus supersunt, sed *blaterasse* plurima Galenus in l. *de febrium significatione* & in l. *de pulsibus* (h).

Lethargum dixit furorem esse cum mansuetudine conjunctum (i). Venæ sectionem non detrectabat (k). Locus ejus ut aqua stillicidiis colisve purgetur (l). De aere a sole illustrato aut secus (m). De varia locorum salubritate (n). Medicamentum ad dysenteriam (o).

Herodotus. Hujus nominis plusculi medici fuerunt, antiquus ille, deinde auctor libri qui vocatur *Medicus* (p), & est inter Galenicos, Lycius idem, & qui videtur auctor esse Glossarii passim cum Hippocrate excusi. Is enim auctor in libello de *medico* negat se pneumaticum esse.

Noster vero Athenæi discipulus, Romæ medicinam fecit, & inter clariores fuit pneumaticos (q). Multa fragmenta hujus Herodoti exstant ex libro sumta *de medicamentis evacuantibus.* De ellebori sumendi modo, selectu, cautione

(a) *de symptom. caus.* L. II.
(b) de *flatibus.*
(d) Cæl. *acut.* L. II c. 10.
(e) Galen. *diff. puls.* IV. c. 4.
(f) Id. *de Elem.*
(g) Id. *meth. med.* L. VIII. c. 3.
(h) Cæl. *Acut.* L. II. c. 10.
(i) Galen. *adv.* Erasistr.
(k) Oribas. *coll.* V. c. 1.
(l) L. IX. c. 5.
(m) C. 12.
(n) Gal. *comp. s. sec. loc.* L. IX.
(o) *Comment. in Epid.* VI.
(p) Galen. *simpl. med.* L. I.
(p) *differ. puls.* IV. c. 11.

cautione ne suffocet (*r*). Aliud opus citatur de *præsidiis extrinsecus occurrentibus* (*s*). De facultatibus ruborum male egisse, & omnia confudisse GALENUS ei objicit (*t*). Male etiam dixisse adstringere, quæ ad dysenteriam conducunt (*u*). Ex l. *de auxiliis*, *de frictione adversus febrem* (*x*). L. *de pertinentibus ad curationem* (*y*). Ex l. de *iis quæ extrinsecus occurrunt* (*z*).

Deinde de perfrictione & ligatura artuum ante accessiones (*a*) aliqua ORIBASIUS conservavit. De balneis oleosis (*b*). De insessione ex hydrelæo (*c*). De balneo aquæ marinæ (*d*). De sudoriferis (*e*). De cucurbitulis (*f*). De siccatione per arenam in asthmate, hydrope (*g*). De insolatione (*h*), de fomentis (*i*). De temporibus quibus opportunum sit cibum (*k*) dare, aut venam secare (*l*). De aquis sponte prodeuntibus (*m*). De balneo tota die continuato, quo aliqui utiliter in febre usi sint, febremque solverint (*n*). De vino propinando insanis, ægrotis, & pro varia ætate. De potu, quo tempore concedi debeat (*o*), ubi valde se præbet difficilem. Utrum frigida in ardente permittenda (*p*). De cricelasia (*q*). De natatione (*r*). De certamine umbratili (*s*). De gesticulatione (*t*). De insolatione (*u*). De pila varia (*x*). De folle pugillari (*y*). Pustularum curatio circa

[r] ORIBAS. *coll.* L. VIII.
[s] ID. ib. & X. 17.
[t] GAL. *simpl. fac.* I. p. 192.
[u] ID. ib. L. I. c. 34.
[x] ORIB. L. VI. c. 20.
[y] ID. L. V. c. 30.
[z] L. X. c. 17.
[a] Ib. c. 18.
[b] C. 38.
[c] Ib.
[d] C. 39.
[e] C. 40.
[f] L. VII. c. 17.
[g] L. X. c. 8.
[h] C. 9.
[i] C. 10.
[k] L. VII. c. 8.
[l] Ib.
[m] *Coll.* L. X. c. 5. *syn.* L. IV. c. 41.
[n] Ib. L. V. c. 27.
[o] Ib. c. 30.
[p] Ib.
[q] L. VI. c. 25.
[r] C. 27.
[s] C. 29.
[t] C. 30.
[u] C. 31.
[x] C. 32.
[y] C. 33.

circa nasum & labia (z). Ad morbos: de atra bile stomacho infesta (a); fomentis utitur. De tumoribus in febre maligna subortis, in qua adfecta sit medulla spinalis. Ut fomentis ardor æstuosus curetur (b). De gravi sopore; spongiam non frigidissimam (c) cum posca imponit (d). Curatio pustularum in febribus (e), & tumorum. De lumbricis eorumque signis (f). De hydrope: locos tumentes jubet vesicis pulsare, quod etiam ARCHIGENIS est consilium (g).

THEODORUS, & ipse ATHENÆI discipulus (h). Non undique repugnat eumdem esse quem dixi, nam ATHENÆUS mihi videtur vel PLINIO antiquior.

ARISTIPPUS ATHENÆI discipulus LAERTIO dictus (k).

§. LXIV. ARETÆUS.

Scriptor parce veteribus dictus, id silentium non meruit, qui neque dictionis nitore, neque vi practica, neque bono ordine infra optimos sit veterum (a). Prima ejus in DIOSCORIDIS *Euporistis* fit mentio, altera in AETIO, in PAULO tertia (b).

Tempora viri definire non difficile est. Post ANDROMACHUM vixit (c), quo tempore theriaca vulgo innotuerat, non dudum post id ævum, ut ex stili puritate, vel ex pleno de GALENO aliisque nuperorum aut inventis aut curationibus silentio colligas. Demum si DIOSCORIDIS Ευποριςα legitima fuerint, continuo fere post ANDROMACHUM & ante TITI mortem ARETÆUM vixisse necesse est, cum DIOSCORIDIS libros PLINIUS viderit. Aliqua, quæ ARCHIGENI ab AETIO adscribuntur, & quæ apud nostrum ARETÆUM reperiuntur, fecerunt ut JOHANNES WIGGAN ARETÆI opera veteribus sub ARCHIGENIS nomine cognita fuisse putet. Verum ARCHIGENES, ut ATHENÆI pneumatici discipulus, omnino de ea secta non fuit, qui causas, discrimina & tempora morborum distinguere neglexerit, in quas potissimum causas ARETÆUS ubique inquisivit: sed neque

(z) AETIUS.
(a) ID. L. III. 1. c. 2.
(b) L. I. 4. c. 47.
(c) ORIBAS. ad EUST. L. VI. c. 33. AETIUS L. II. 1. c. 19.
(d) AET. L. II. 1. c. 129.
(e) ID. ib c. 130.
(f) L. III. 1. c. 39.
(g) Ib c. 29.
(h) DIOG. LAERT. in ARISTIPPO.
(k) L. XVII.
(a) GRAINGER *febr. Batav.* p. 78. L. a CAPOA *raggionam* I. p. 319.
(b) de elephanto L. IV. c. 7.
(c) ποικλη δια θηριων ARET. *cur. diut.* L. I. c. 7. & ἡ δια εχιδνων ερπετων *cur. diut.* L. II. c. 5.

neque pneumatica placita apud ARCHIGENEM ulla reperio, neque elegantiam ARETÆI, neque voces Poëticas. Denique AETIUS, & in eodem capite, distinguit, quæ ARETÆI sunt (*d*), & quæ ARCHIGENIS. Ita & PAULUS, quæ ex ARETÆO de elephante habet (*e*), & quæ ex libris ARCHIGENIS (*f*), utroque nomine adjecto separat. Facile vero fieri potuit, ut ARCHIGENES a præceptore ATHENÆO aliqua habuerit, quæ ARETÆUS pariter a sectæ suæ principe sumserat. Eorumdem temporum fuisse videtur ARETÆUS, & ipsam sectam GALENI tempore jam intercidisse. Romæ vixit, qui vina Italica, far Thyrrenum, & alia similia citet.

Scripsit *libros duos de signis & causis acutorum*, & l. duos *de eorumdem curatione.* Tum *libros duos de signis & causis diuturnorum*, & duos pariter *libros de eorum curatione*, imperfectos omnes, ut passim apud AETIUM aliqua reperias, ex ARETÆO citata, quæ in nostris desunt (*g*).

Codicem maculosum nactus latine vertit JUNIUS PAULUS CRASSUS, est etiam in *B. Vaticana* codex, sed nuperus, tum in *B. Augustana* (*h*), & in HARLEYANA, quo multum usus est WIGGANUS. Demum in Medicea (*i*) libri VII. *de causis signis & curatione acutor & chronicorum* (*k*).

Libri septem Græci mutili in *B. R. Par.* n. 2202.

Libri sex ib. n. 2289. &, ut puto, 2288.

Libri de *signis & causis acutorum & diuturnorum & de istorum curatione*, cætera mutilus codex in B. R. P. n. 2186.

Libri quatuor *de causis & signis & curationum* B. R. P. n. 2182. Solus l. I. de *curatione acutorum* B. R. P. n. 2220.

Codices alii sunt.

In B. S. MARCI (*l*).

In *Musæo* THOMASINI (*m*).

In *Escurialensi* libri octo (*n*).

In *Ambrosiana Mediolanensi* de morbis (*o*).

In

(d) *de diabete* L. III. 3. c. 1.
(e) L. IV. c. 1.
(f) C. 7.
(g) WIGGAN. præf.
(h) MONTFAUCON I. p. 113.
(i) PLUT. LXXV. MONTFAUC.
(k) BANDINI III. p. 162.
(l) MONTFAUC. I. p. 468.
(m) ib. p. 489.
(n) p. 617.
(o) p. 293. & 529.

In *B. Bavarica de causis & signis morborum.* Et L. *de acutis morbis* Græce (*p*).

Editiones paucæ sunt. Prima latina vertente J. PAULO CRASSO prodiit Venet. 1552. 4. & Paris. 1554. 8. MAITT. apud TURNEBUM; & alia editio eodem anno 8. apud G. MORELLUM quinque capitibus plenior, quæ tamen HENSCHIO suspecta videntur. Prima editio rediit emendata a CELSO CRASSO PAULI fil. tum apud HENRICUM STEPHANUM inter principes, & Basil. 1581. 4.* iterumque Patavii 1700. 8. *, imperfecta, Venetiis 1763. 8. Argentor. 1768. 8. *.

Tum *Græca* cura GOUPYLI Paris. 1554. 8. MEAD. 1556. 8. ASTRUC.

Græce & latine, collata cum tribus codicibus Græcis auctore GEORGIO HENISCH Aug. Vind. 1603. f., quam editionem WIGGANUS valde spernit.

Porro cura J. WIGGANI cum ejus præfatione, versione nova & propria Oxon. 1723. fol. græce & latine, adjectis locis adfinibus AETII, quos tribuit ARCHIGENI, & variis lectionibus, atque lexico.

Græce & latine iterum Leid. 1731. fol. * curante D. W. TRILLERO præsidente BOERHAAVIO. CELSI CRASSI (*q*) est versio; adjectæ sunt notæ cum integris PETITI commentariis, quos dicam, & notulis & emendationibus SCALIGERI, HENISCHII, TRILLERI, WIGGANI præfationibus, denique variis lectionibus.

Hanc BOERHAAVIANAM edit. certe quod textum adtinet latinum, recusam dedi Lausannæ 1771. 8. * suppleta lacuna editionis nuperæ Patavinæ & Argentoratensis, & CRASSI versione passim paulum emendata.

Nullam esse editionem Parisinam cum PETITI commentariis WIGGANUS adnotat (*r*).

Opus ipsum ARETÆI ordine quidem est incommodo, cum signa causasque morborum integris libris ab eorum curatione separet. Res ipsæ eximii sunt pretii. Masculam & efficacem HIPPOCRATIS curandi rationem imitatus, venam secat abunde, & frequenter, in angina, ad animi deliquium; in febre ardente & nephritide etiam repetito. Vomitum ciet (*s*), ipso etiam helleboro albo, tam in acutis quam in chronicis malis, non ut unice ventriculum inaniat, sed ut obstructa emoveat, concrescentia resolvat. In chronicis malis & frequenter purgat, etiam validis illis veterum medicamentis, cneoro, helleboro nigro. Clysteribus acria admiscet, nitrum, rutam, castoreum. Arterias incidit ante GALENUM in temporibus & ad aures alibique, ad capitis morbos. In epilepsia cranium perterebravit optimo eventu, cum dura cerebri membrana denigrata esset.

Cucurbi-

(p) MONTFAUC. I. p. 137.
(q) Eas editiones parvi facit DAUMIUS apud REINESIUM ep. 35.
(r) *diss.* p. 29.
(s) Hæc WIGGANUS etiam & CLERICUS.

Cucurbitulis frequentissime utitur ad sanguinem extrahendum, etiam cum multa in pleuritide flamma.

Vesicas trahit (*t*) quidem, & eo ævo, quo vis venefica cantharidum jam innotuerat, ut etiam lacte venenum temperare jusserit, quod vesicæ infestum esset (*u*).

Hirudines sæpiuscule admovebat.

Multum victus rationi tribuebat, sed Romana diæta usus est, corporis exercitatione, vociferatione, gestatione, epithematibus, balneis.

Vinum habebat pro analepticorum principe.

Non raro narcoticis utebatur, etiam in pleuritide & peripneumonia.

Superstitiosa medicamenta sprevit, ut in epilepsia (*x*).

Calidis frequenter utitur, castoreo, theriaca, antidoto Vestini, Besasa (*y*): suaque habebat arcana (*z*).

Externis, ut omnes ejus temporis medici, auxiliis plurimum indulgebat.

Morborum historiam plenam, copiosam & nitidam tradit.

In morbis peculiariter adnotat, urinam in tetano supprimi (*a*). Gangrænosæ anginæ meminit (*b*), & bubonis pestilentis (*c*). In causo ægros ante mortem vidit vaticinari, sed brevi vitales superesse, abire enim de vita, potentia vitali in aerem resoluta (*d*).

Vesicæ paresin habet (*e*). Hydatides in hydrope notas habuit ut CÆLIUS (*f*). Calculos vidit hamatos (*g*).

Abscessum laxioris intestini prope hepar aperuit (*h*); pus multum vidit effusum, multum etiam per renes decessisse adnotat, felici denique eventu (*i*).

Majorem calculum negavit curari posse (*k*).

A nimia venæ sectione mortem vidit subitam (*l*).

(t) in epilepsia.
(u) *diut. cur.* L. I. c. 4.
(x) Ib.
(y) semine rutæ sylvestris GAL. *compos. sec. loc.* L. VI.
(z) malagma suum ad ventriculi mala *dicit cur.* L. I. c. 7.
(a) *Acut. caus.* L. I. c. 6.
(b) Ib. c. 7. *curat.* L. I. c. 9.
(c) *Caus. acut.* L. II. c. 3.
(d) C. 4.
(e) *Diut. caus.* L. I. c. 7.
(f) Ib. L. II. c. 1.
(g) Ib. c. 3.
(h) L. I. c. 9.
(i) Ib.
(k) L. II. c. 4.
(l) *Cur. acut.* L. I. c. 7.

In renum inflammatione lacte (*m*) asinæ vel equæ usus est, & cicadis in morbis vesicæ urinariæ, medicamento parum a cantharidibus diverso (*n*).

In cephalea penna anserina (*o*) de naribus sanguinem detraxit.

In lienis scirrhis ad vetustatis morem urebat (*p*).

Vulnera in vesicam illata funesta esse, aut subito, aut intra paucos dies (*q*).

In pleuritide panem aridum contusum laudat.

Chordapsum esse quidem majorem volvulum cum remollitione intestinorum (*r*).

Syncopen esse cordis malum, & affectum ligamentorum potentiæ vitalis (*ſ*).

In hydrope innatum calorem refrigeratum esse (*t*). Morbum venæ cavæ recenset, in ea Κεδματα fieri (*u*), unde sanguis per pectus vel per intestina exeat. Ejus etiam venæ inflammationem dari, cum sensu intensi ardoris interni, pulsu celerrimo, extremorum frigore &c. causi ut videtur speciem. Ad hos morbos in suis antiquitatibus medicis ILL. WALCHIUS commentatur.

Citat Συμφωνος confectionem (*x*).

BESTINUM passim (*y*) citat, etiam ejus ex physallidibus pharmacum ad urinæ mala optimum, suumque (*z*).

Superest ut de PETITI dicam *commentariis*, qui a. 1662. scripti diu latuerunt, & demum Londini 1726. 4. * primum sunt editi, cura MICHAELIS MAITTAIRE, iterumque in editione BOERHAAVIANA redeunt, cum PETRI PETITI vita. EJ. de ARETÆO diss. Usus est tribus codicibus MS. utilissimo inter eos MENTELIANO. In emendanda potissimum lectione occupatur vir eruditus; tum in congerendis ad quemque ARETÆI locum iis antiquorum locis, ex quibus ARETÆO lux aliqua adspergatur.

In *Journal Britannique* 1751. exstant *observations sur quelques maladies singulieres* d'ARETE'E & de CÆLIUS AURELIEN.

Sepia Volvox JOH. van der LINDEN in *selectis* Leid. 1653. 4. * pertinet ad ARETÆI *Caus. Acut.* II. c. 6.

§. LXV.

(m) Ib. L. II. c. 8.
(n) Ib. c. 9.
(o) *Diut. cur.* L. I. c. 2.
(p) Ib. c. 4.
(q) *Diut. caus.* L. II. c. 4.
(r) *Caus. acut.* L. II. c. 6.
(ſ) Ib. c. 3.
(t) *Diut. caus.* L. II c. 1.
(u) *Acut. caus.* L. II. c. 8.
(x) *Cur. diut.* L. II. c. 5.
(y) *Cur. acut* L. II. c. 8. *Cur. diut.* L. II. c. 5.
(z) *Cur. diut.* L. I. c. 13.

§. LXV. Secta Episynthetica.

Agathinus Athenæi discipulus. Hunc auctor libri *definitionum*, qui est inter Galenicos, *episyntheticæ sectæ* auctorem facit, pneumaticis a Galeno ipso (*a*) accensetur. Mihi potius methodicis a Cælio (*b*) videtur adnumerari.

De *pulsu* scripsit ad Herodotum librum, quo Philonidem refutat (*c*): scripsit etiam *de semitertiana* (*d*), cui febri nomen a paroxysmis triduanis esse, accessionum tamen neque horam, neque intervalla certa esse docuit (*e*). Magna & parva fuit semitertiana sectatorum Agathini.

Ejus locus est de calida & frigida lavatione (*f*). Frigidam impense laudat: parvulis quæ saluberrima sit: Venæ sectionem non rejicit (*g*).

Ejus discipulus fuit Archigenes, quem vero nolim methodicis aut *Episyntheticis* adnumerare, qui mihi empiricis propior videatur.

§. LXVI. Leonides.

Leonides Alexandrinus itidem *Episyntheticæ* (*a*) sectæ addictus fuit, Sorano potius antiquior (*b*), & a Cælio citatur. Adversus dracunculum utebatur calidis, colophonio (*c*). Lethargum definiebat a pulsu magno & febre (*d*).

Pleraque quæ de eo supersunt, chirurgici sunt (*e*) argumenti. De *hydrocephalo* quem internum facit & externum, in eo malo scarifat & lintea sunt (*f*).

Ut abscessus tonsillarum pestiferi (*g*); & abscessus circa tonsillas aperiantur (*h*).

Cæterum, quæ fuerint hujus sectæ placita, hactenus ignoratur.

(a) *diff. pulf.* IV. c. 10. 11.
(b) *Acut.* L. II. c. 10.
(c) *Conf. B. Anat.* I. p. 71.
(d) Gal. *comm.* II. in L. I. *Epid.*
(e) *de typis.*
(f) apud Oribas. *coll.* X. c. 7.
(*) Gal. *in comm.* ad VI. *Epid.*
(g) Gal. *adverf.* Erasistr.
(a) Gal. *introd.*
(b) *Acut.* L. II. c. 1.
(c) ap. Paulum.
(d) ap. Cælium.
(e) *Bibl. Chir.* p. 79.
(f) Aet. L. VI.
(g) Id. L. II. 4. c. 46.
(h) C. 45.

§. LXVII. Demetrius. Alii ejus ævi.

Demetrius Apameus ſ. *Attaleus*, ſæpe a Cælio citatur, cujus liber erat *ſignorum* (*a*). Diuturnam in ſene perque multos menſes ſuperſtitem tenſionem veretri vidit, abſque ſeminis emiſſione (*b*). Diabeten ab hydrope diſtinxit (*c*). Locus eſt etiam de ſpaſmo cynico, in quo a (*d*) Cælio refutatur. In cardiaco morbo, inque principio acceſſionis, omnes ægros febrire ſcripſit (*e*). De eo aliqua habet Cocchius (*f*).

Severus, cujus multa medicamenta, potiſſimum ophthalmica, Galenus citat. Aſellis in aquariis vaſis naſcentibus (*g*) ante nuperos utebatur. Ab Archigene is locus citatur, & in alio Severi medicamento Archigenes (*h*) nonnulla mutavit, ut Severus omnino eum ætate præcedat. Pulvis σεβηριος Tralliano (*i*) dicitur.

An idem, cujus *definitiones* ſunt in B. Medicea (*k*).

Tryphon, Philotimus, Chrysippus, Empirici, Cælio dicti (*l*). Ante Cælium numerari debent.

Seleucus Cyzicenus & Stratocles medici, Tito coævi fuerunt, quos citatos videas in vita Apollonii Thyanei.

Quis ille Pythagoras, cujus Pythagorius erat trochiſcus (*m*).

§. LXVIII. Archigenes.

Apameus, diſcipulus Agathini, nuperior Apollonio (*a*), vir celeberrimus, ut a Juvenale citetur tamquam magni medici exemplum, & a Galeno non vulgaris (*b*) medicus vocetur: diligenter idem & in artis opere verſatus & in ſpeculatione (*c*); ſed eclecticus, & certe, ut ex ejus ſcriptis adparet, empirico

(a) *Acut.* III. c. 17. *tard.* V. c. 9.
(b) Ib.
(c) *Tard.* L. III. c. 8.
(d) Ib. L. II. c. 2.
(e) *Acut.* L. II. c. 35.
(f) ad Nicetam p. 47. 48.
(g) Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(h) Aetius L. III. 1. c. 34.
(i) p. 146.
(k) Bandini III. 95.
(l) *Chron.* L. II. c. 4.
(m) Cæl. *acut.* L. III. c. 4.
(a) Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(b) Ib. *de dieb. decret.*
(c) Aetius l. 3.

rico propior, totus in medicamentis, quæ GALENO judice optime descripserit (*d*). Ad AGATHINI medicamenta sua addidit (*e*). Alibi tamen idem GALENUS monet, multa ARCHIGENEM absque discrimine congessisse (*f*), ut adversus aurium dolores medicamenta, quod etiam varias causas doloris capitis ex ventriculo nati non distinxerit (*g*). Id etiam GALENO displicet, quod de nominibus multa logica inmisceat (*h*). Miras classes dolorum fecisse, ex iis sedem adfectam dignoscere voluisse (*i*) lego. Mihi inmensam absque discrimine medicamentorum farraginem collegisse videtur, inter quæ absona multa sunt, & superstitiosa, & amuleta (*k*).

Scripsit de *Pharmacis secundum genus* (*l*) *de locis adfectis* (*m*), quem librum GALENUS *optimum* nominat (*n*). Libros *epistolarum undecim* (*o*) citat, quorum in quinto est *epistola* ad MARSUM de memoriæ obtusæ restitutione. Porro ejus est l. I. *de ratione morbos diuturnos curandi* (*p*). *Comm. de febrium naturis & typis* (*q*) quem GALENUS laudat (*r*). Deinde GALENUS citat ejus libros *de hellebori usu*, *de castorei usu*, *de febrium signis*, ll. *de pulsu*, *de cognitione febris*. In pulsibus ARCHIGENIS sedulo se exercuit (*ſ*). In crisibus vigesimum primum (*t*) diem vigesimo prætulit. De multitudine gravante non accurate egisse GALENUS (*u*). In semitertiana volebat prævalere febrem tertianam, alias quotidianam, utramque vero non accurate misceri & æqualiter (*x*). Præceptorem suum AGATHINUM ex vigiliis delirantem (*y*) capiti calido oleo irrigato curavit. In tetano oleosa fomenta, cataplasmata (*z*) imperat. In lethargo pulsus locum calidiorem esse adnotavit (*a*). Catalepsiæ typos periodicos dixit (*b*), & difficilius tertianarios quam quotidianos curari, quibus in accessione rigor accidit. Oculos in hoc malo apertos esse (*c*). Id malum ab aliis morbis separat (*d*). In pleuritide venam brachii oppositi

(d) GALEN *compos. sec. gen.* L. III.
(e) GAL *comm.* II. *ad Epid.*
(f) *Compos. sec. loc.* L. III.
(g) Ib. L. II.
(h) *de temp. tot. morb.* c. 4.
(i) GAL. *loc. adfect* L. II.
(k) *Compos. sec. loc.* L. II.
(l) Ib. L. II. l. ad II.
(m) *Loc. adf.* L. IV. *fin.*
(n) ut eo remittat eum, qui velit ista accurate ponderare.
(o) GAL. *loc. adfect.* L. III. Citat L. III. GAL. *cris.* L. II. c. 114. AETIUS I. 3.
(p) ORIBAS. *coll.* L. VIII. 1.
(q) GAL. *cris.* L. II.
(r) Ib.
(ſ) GAL. *præcognit.*
(t) *decret.* L. I. c. 10.
(u) *de plutb.* L. I. 4.
(x) GAL. *diff. febr.* L. II. c. 8.
(y) AETIUS L I. 3. c. 172.
(z) AET L. II. 2. c. 39.
(a) GALEN. *puls. ad tiron.*
(b) CÆL. *acut.* L. II c. 10.
(c) GAL *comm.* II. in L. I. *Prorrhet.*
(d) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.

siti lateris (*e*) secat, parvam copiam sanguinis mittit, iterumque modicum post intervallum venam aperit, cataplasma ex sinapi admovet. In vehementi siti cum stomachi ardore aquam (*f*) laudavit. In cœliaca adpetitum conservari & subinde augeri adnotat (*g*). In ea utitur adstringentibus, lentisco, rubo, vomitum etiam movet, & alvum. Urit ventrem superiorem, & ulcus non sinit confervescere. Sudores adstringentibus repellit (*h*). In volvulo, etiam ex veneno orto, clysteres, & glandes subdit, tum fomenta, cataplasmata mollientia (*i*). De hepatis abscessu satis bene dicit: suadet incisionem, neque tamen periculum dissimulat (*k*). De dysenteriæ notis, esse exulcerationem intestinorum (*l*). Dari chronicam. Signa dysenteriæ in crassis intestinis residentis, & in tenuibus, inque jejuno; facilius in crassis vigere. Dat hic adstringentia, opium, hyoscyamum, far clusinum &c. Vertiginem aut in capite, aut in præcordiis oriri docet (*m*). Hemicraniam prætermisit (*n*).

Adversus cachexiam hieram ex colocynthide (*o*), absinthio, & dropaces adhibet. Adversus quartanam & hydropem (*p*) hederæ corymbiferæ quinque folia cum myrrha. In paralysi multa acria dat & externa & interna, crustas vero metuit inurere (*q*): malum esse ab humore nervos voluntarios occupante. Hepatis abscessum suppuratione (*r*) extus vidit solvi, alias pus fluere per alvum, per urinam, periculosius per os (*s*).

De vomitibus a cibo excitatis (*t*) egit. In febre acuta purgat, cataplasma late hypochondriis imponit, colocynthidem laudat (*u*). In sanguinis mictu utitur alumine, gummi (*x*). De iis qui periodice sanguinem (*y*) mingunt: Venam hic secat, cucurbitulam admovet, diætam suadet, quæ sanguinem non faciat. De prodeuntibus cum lotio quasi capillis (*z*). Curatio diabetis; in eo morbo etiam venam secat (*a*). De fluxu muliebri (*b*). Ad eum fluxum adstrin-

(e) AET. III. 4. c. 68.
(f) TRALLIAN. VII. c. 6., qui divinissimum vocat.
(g) AET. III. 1. c. 37.
(h) PAULUS II. c. 47.
(i) AET. III. 1. c. 28.
(k) AET.
(l) ID. III. 1. c. 43.
(m) GALEN. *loc. adf.* IV. *fin.*
(n) ID. *sec. loc.* L. II.
(o) AET. III. 2. c. 19.
(p) ID. II. 1. c. 84.
(q) Ib. 1. c. 28.
(r) ID. III. 2. c. 4.
(s) c. 5.
(t) ORIBAS. *Coll.* L. VIII. c. 23.
(u) Ib. c. 46.
(x) AET. L. III. 3. c. 25.
(y) Ib. c. 3.
(z) Ib. c. 31.
(a) Ib. c. 31.
(b) AET. L. IV. c. 65.

ſtringentia & venæ ſectio (*c*). De empyicis, eſſe qui abſque febre ſuppurentur (*d*).

Dolorem iſchiadicum vocat (*e*), quando dolor in aliqua junctura vertebrarum ſedet. Laudat vomitum, venæ ſectionem, cucurbitulas, acria ad affectos locos fomenta, clyſteres acres, amara, quæ ſæpe bene ſibi ceſſerint, purgantia calida adhibet. Multos uſtione levatos (*f*) fuiſſe. In exacerbatione fomenta mollia, clyſteres, malagma molle (*g*) adhibet. De elephantiaſi fere eadem quæ ARETÆUS ſuadet (*h*), ægros ait ſquamas magnas habere ut piſces. Non corripi elephantiaſi qui caſtrati ſunt, neque (*i*) mulieres. Multa medicamenta hic recenſentur, etiam viperæ caro (*k*).

Ad rem medicamentariam. De balneis (*l*) naturalibus, de ſpongiarum uſu (*m*). Ad memoriam reparandam irrigationes (*n*). Hiera ARCHIGENIS (*o*). De uſu hellebori in morbis longis, de aliis emeticis, ut raphano repetito ſumto (*p*). Medicamenta ſimplicia varia ARCHIGENIS (*q*). Ad oculorum claritatem pinguedo piſcis aſelli &c. ſcammonium (*r*), & ad deſtillationem pharmacum &c. compoſitum (*ſ*). Ad nares obſtructas acerrima (*t*), quæque, etiam colocynthis, errhina. Ad capitis dolores longus locus exſtat (*u*), hic apophlegmatiſmi, cataplaſmata, amuleta commendantur. De apophlegmatiſmis naribus infuſis. Empirica varia ad capillorum mala (*x*). Ad tingendos capillos: ad pruritum (*y*). Ad furfures medicamenta diætetica. Ad comitialem morbum multa medicamentorum farrago (*). Muſtelæ ſanguis, quem etiam GALENUS commendat (*z*). Amuleta ad capitis dolores, inter quæ Verbenaca (*a*). Medicamenta ad purulenta (*b*), ad gravem

(c) AET. L. IV c. 66.
(d) ID. L. III. 2. c. 3.
(e) ID. L. IV. c. 1.
(f) Ib. c. 3.
(g) c. 4. 5.
(h) ID. L. IV. 1. c. 120. ſqq.
(i) Ib. c. 122.
(k) c. 123.
(l) ID. L. I. 3. c. 167.
(m) c. 170.
(n) GALEN. *loc. adf.* L. III.
(o) AET. L. I. 3. &c.
(p) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 1.
(q) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. III.
(r) ORIB. ad EUST. L. III.
(ſ) GAL. *Euporiſt.* L. I.
(t) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 56.
(u) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II.
(x) *Compoſ. ſec. loc.* L. I.
(y) AET. L. IV. 1. c. 126.
(z) GAL. *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
(a) ID. *Euporiſt.* L. I. c. 1.
(b) Ib.

vem auditum, ad illapsa auribus corpuscula, ad mala externa auris, ad parotides, ad ozænam. Antidotus ex duobus piperibus (*). Ad erosiones mammarum rhus, gallæ &c. (*c*)

Sectatores ARCHIGENIS innumera scripsisse ænigmata GALENUS (*d*).

Morborum omnium variæ medicinæ ex SORANO, ARCHIGENE, PHILAGRIO aliisque antiquissimis medicis sunt in *B. Escurialis* (*e*).

§. LXIX. PHILIPPUS.

PHILIPPUS ARHIGENIS discipulus Cæsareæ vixit, cujus nomen cum ARCHIGENIS nomine sæpe conjunctum reperi. Adnumeratur empiricis, & medicamentorum gnaris viris, qui etiam *περι φαρμακων* scripserit.

De multitudine gravante non accurate scripsisse, ut neque ejus præceptor (*f*). GALENUS.

De *somno morboso* in quo pulsus rarus sit, & parvus.

De *Marasmo* scripsit, in quo (*g*) balneorum usum rejecit, non probante GALENO.

Nonneminem frictionibus in pectore fortibus asthma sanasse (*h*) reliquit.

Proprio etiam libro *de catocho* egit (*i*), in quo morbo oculos dixit apertos esse (*k*).

Ejus celebris est pastillus ad dysenteriam (*l*). Adstringentia varia ad hæmoptoen (*m*). Medicamentum quod Trallianis dederit (*n*).

§. LXX. SECTA METHODICA.

Passim invito mihi accidit, ut omnino purum temporum ordinem nequeam servare, qui in multis veterum medicis satis accurate nequeat definiri. Quare cum CLERICO & SCHULZIO methodicæ sectæ scriptores conjunctos trado, eos certe, qui ante GALENUM vixerunt.

MAGNUS,

(*) AET. L. IV. 1. c. 104.
(c) PAULUS L. III. c. 35.
(d) GALEN. *comm. ad progn.* L. III.
(e) MONTFAUCON L. I. p. 625.
(f) GALEN. *de plethor.* c. 7. *caus. puls.* L. IV.
(g) *Meth* L. X. c. 10. conf. alium locum GALEN. *diff. puls.* L. 1. c. 8.
(h) ORIB. *synops.* L. IX. c. 5.
(i) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(k) GAL. *comm.* II. in 1. *prorrhet.*
(l) AETIUS L. III. 1. c. 150. PAUL. L. VII. 12. MYREPS. c. 14.
(m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII.
(n) ASCLEPIADES junior apud GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.

MAGNUS, quem *primum ex nostris* CÆLIUS (*a*) vocat, de catalepsi egit. Difficulter conficitur, quis sit ille MAGNUS, num Ephesius ATHENÆI sectator; sed noster AGATHINO prior fuit. Fuit certe MAGNUS, quem GALENUS ad pneumaticos refert (*b*), qui ad DEMETRIUM scripsit *de inventis* post THEMISONEM (*c*), & *de pulsu* egit (*d*). Idem ergo fuerit, cujus *Epistolas* CÆLIUS citat (*e*).

Sed fuit etiam MAGNUS Philadelphiæ natus (*f*), cujus medicamenta GALENUS passim habet. MAGNI florida (*g*).

Et MAGNUS Tarsensis (*h*), cujus & ipsius sunt remedia.

Et MAGNUS Archiater, GALENO (*i*) coævus, qui de *antidotis* scripsit, neque idem potest esse cum nostro methodico, qui ante AGATHINUM vixerit, cujus discipulus ARCHIGENES fuit.

Et MAGNUS Circulator (*k*) GALENI.

Idem forte qui MAGNUS CLINICUS EJUSD. (*l*)

Nuperiorem MAGNUM alias dicemus.

EUDEMUM in catalogo Medicorum methodicorum a GALENO scriptum legitur (*m*).

PHILUMENUS & MNASEAS.

MNASEAS frequentissimum nomen est in GALENI libris *de compositione medicamentorum* (*n*). Inter methodicos recensetur post EUDEMUM (*o*), & catharrhum complexum morbum dixisse; CÆLIUS ante SORANUM citat (*p*). Paralysin ad conductionem additur (spasmum) referebat, lethargum alias ad stricturam (*q*), alias ad solutionem (*r*). Paralysin paralepsin dicit (*s*).

Deinde PHILUMENI nomen solum frequens est apud nuperiores Græcos, qui frequentissimos viri locos repetierunt. Locus de nausea est apud RHAZEUM (*t*).

(a) *Acut.* L. II. c. 10.
(b) *Diff. pulſ.* L. III. c. 2.
(c) Ib. III. c. 1.
(d) *Bibl. Anat. p.* 75.
(e) *Acut.* L. III. c. 14. librum *secundum* de hydrophobia.
(f) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. c. 4. IX. c. 5. &c.
(g) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(h) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. c. 7.
(i) de *theriac* ad PISON.
(k) *Compoſ. ſec. loc.* L. V. c. 7.
(l) Ib. c.
(m) *Meth. med.* L. I.
(n) Conf. *B. Bot.* L. I. p. 98.
(o) GAL. *Meth. med.* L. I.
(p) *tard.* L. II. c. 7.
(q) Ib. c. 1.
(r) *Acut.* L. II. c. 5.
(s) *tard.* L. II. c. 1.
(t) *Contin.* L. IV.

Ex l. *de jucundis potionibus* (*t*) varia apud AETIUM conservata exstant.

Locus est de cœliaca, ex quo methodicum adgnoscas (*u*). Primis enim duobus & tribus diebus cibo abstinet, cataplasmata admovet (*x*). Non debere ventrem restringi, nam a suppresso (*y*) profluvio lethargum & phrenitidem sequi. Habet ibi panem Alexandrinum (*z*), vina Italica. Iterum locus ejus est de dysenteria rheumatica (*a*). Suadet lac, pultes farinosas, adstringentia, venæ sectionem, ceram. Non vult dari lac asininum, neque equinum, cum utrumque magis serosum sit; neque gallas, sed fructus horæos ut nuperi, & cornu cervi ustum. Opium, ut methodicus, non vult dari, nisi necessitas urserit. Alterci tamen semen in formula habet (*b*). Adversus alvi fluxum lac nuper emulctum laudat. Apud AETIUM porro locus est de febre ardente (*c*), alius de vesicæ & urinæ difficultate, item de exulceratione circa os sacrum ex decubitu, de exulceratione circa scrotum & anum (*d*). EJUSDEM de siti febrili (*e*). De curando bilis vomitu (*f*). Ej. ad apoplexiam consilia, clysteres acres (*g*), venæ sectio. Ad insaniam (*h*). Ad cerebri inflammationem venam secat (*i*). Ad tetanum olea mollia & silphium adhibet (*k*). In suffocatione ex utero (*l*); unguenta odorata ad vulvam data, pessi &c. De difficultate urinæ in febribus (*m*) malignis: unguentis ibi utitur. Ad inflammationes tonsillarum (*n*). Ad animi deliquium (*o*). De crapula (*p*), alvi fluxu, uteri inflammatione (*q*). Ad pestilentia tonsillarum ulcera. Puella, quæ post quadragesimum diem periit, cum videretur convalescere: potus in nares revertebatur (*r*). Ejus medicamentum purgans (*s*) ad oculos, valde compositum. Ad dysenteriam (*t*). Anthera (*u*).

Nunc

(t) L. II. s. I. c. 132.
(u) TRALLIAN. L. VIII. c. 5.
(x) Ib.
(y) L. VIII.
(z) Ib. c. 7.
(a) L. VIII.
(b) ap. AETIUM L. III. 1. c. 35.
(c) L. V.
(d) ex l. de jucundis potionibus.
(e) ORIB. ad EUST. L. VI. c. 38.
(f) C. 41.
(g) L. VIII. c. 6.
(h) C. 8.
(i) C. 10.
(k) C. 17.
(l) L. IX. c. 47.
(m) AETIUS L. III. 3. c. 20.
(n) ID. L. VIII.
(o) L. IX. c. 25.
(p) Ib.
(q) L. XVI.
(r) L. VI. c. 46.
(s) ORIB. *coll.* L. VIII. c. 45.
(t) AET. L. VII. c. 50.
(u) ORIBAS. *syn.* L. III.

Nunc quidem PHILUMENUS dicitur MNASEAM citasse in medicamento Clidio.

Verum alibi legitur nomen conjunctum PHILUMENI MNASEI, ut in eo ipso Clidio (*x*)

Et a MOSCHIONE & ipso methodico, citatur PHILUMENUS (*y*).

Conf. *B. Chir.* I. p. 82. *Anat.* p. 75. *Botan.* p. 98.

LUCIUS scripsit *de tardis passionibus* (*z*). In paralysi præter methodum utique acria purgantia & clysteres præscripsit (*a*). In catocho dabat ficum (*b*). Frigidam ex methodi lege auri dolenti infundebat (*c*). In dysenteriæ lentæ principiis vomitum movebat, pariter contra methodum (*d*).

Medicamentum LUCII Tarsensis (*e*) a GALENO citatur. Et LUCII præceptoris (*f*). Non satis certum est methodicum fuisse, probabile tamen, qui *de tardis passionibus* scripserit. Ante ARCHIGENEM LUCIUM methodicum vixisse necesse est.

§. LXXI. SORANUS.

Hic videtur caput fuisse sectæ methodicæ, quam CÆLIO auctore restituit, (*a*), vir honoratus & felix clinicus, quem sæpe cum nominet GALENUS (*b*), non is æquus sectæ SORANI, absque convitio tamen dimittit (*c*). ASCLEPIODOTUS philosophus & medicus SORANUM, cognomine MALLEOTEN, plurimi fecit apud SUIDAM. Sed eum SORANUM putem non alium esse a nostro.

Noster Ephesius, Romæ vixit, ut ex vinis thermisque Italicis judices (*d*). Lichenis felici curatione inclaruit (*e*), morbum Romæ familiarem.

Priores methodicos passim corripuit & castigavit. Ita catarrhum contra THEMISONIS & THESSALI placita morbis complexis adnumeravit (*f*).

THESSALUM passim correxit (*g*).

(x) ORIBAS. *syn.* III.
(y) ex AET. II. 1.
(z) L. I. apud CÆL. *tard.* L. II. c. 1. *tard.* L. II. c. 7. L. IV. *tard.* L. IV. c. 3.
(a) CÆL. *tard.* L. II. c. 1.
(b) Ib.
(c) apud ARCHIGENEM GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
(d) CÆL. *tard.* L. IV. c. 3. LISIUS ibi legitur.
(e) *Compos. sec. loc.* L. IX.
(f) *Compos. sec. gen.* L. V.
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 9.
(b) *Compos. sec. loc.* L. I. &c. VI.
(c) II. p. 354.
(d) Conf. CÆL. *Chron.* L. III. c. 2. L. IV. c. 3. *Chron.* L. I. c. 6. L. III. c. 12. V. c. 2.
(e) MARCELL. c. 19.
(f) CÆL. *tard.* L. II. c. 7.
(g) *tard.* L. II. c. 1. CÆL. c. 5. *acut.* L. II. c. 9.

Scripsit *de cœnotetis libros* (h) 77. *Myriobiblon* (i). *De medicina libros* (k). *De chronicis morbis l.* quo CÆLIUS usus est. *De febribus* (l). *De medicamentis* (m). Citavit ASCLEPIADEM, HERACLIDEM TARENTINUM.

De tempore, quo vixit, ægrius definitur. Vulgo ad TRAJANI tempora rejiciunt. Ab ARCHIGENE tamen citatur. ATHENÆUS (n) ARCHIGENIS discipulus fuit, ATHENÆI discipulus fuit THEODORUS (o), hic a PLINIO citatur (p), ARCHIGENES ergo PLINIO prior fuerit, & aliquanto prior SORANUS, THESSALO tamen nuperior.

Multa ejus propria consilia conservantur apud CÆLIUM, aliqua etiam apud alios & nuperiores scriptores.

Diatriti crudelitatem aliquantum mitigavit, ut jejunium altera die finiret; venam in pleuritide nunquam non secabat (q). Tres fecit hæmorrhagiæ causas, eruptionem, vulnerationem, putredinem (r). Febrem solutione fieri & viarum raritate (s). Cardiacum morbum non esse tumorem (t); dari cum febre & sine febre (u). In alopecia cutem acu conpungebat (x). Catarrhos sæpe vidit ex abusu persicorum natos (y). Dracunculum dixit verum, sed pro nervi excretione habuit, non pro animale (z).

Peripneumoniæ (a) sedem in toto corpore, frequentius tamen in pulmone posuit. Calefacientia fomenta de curatione pleuritidis (b) rejecit. Vana esse ad morbos carmina monuit (c). Primus de feminis insano veneris amore percitis scripsit. Infantem lactentem & tamen hydrophobum vidit (d). Varia medicamenta invenit; inter ea (e) diacodium, ad achores (f), ad alopeciam (g) alia.

Loci SORANI plusculi exstant apud AETIUM, de seminis fluxu (h), de uteri debilitate

(h) L. 2. citat CÆL. *tard.* L. IV. c. 1.
(i) GAL. *compos. sec. loc.* L. I. c. 28.
(k) Ib.
(l) CÆLIUS *Celer.* L. II. c. 33.
(m) GAL. *compos. sec. gen.* L. III. ad fin.
(n) remed. ad alopec. apud GAL. *compos. sec. loc.*
(o) apud LAERTIUM.
(p) p. 183.
(q) *Acut.* L. II. c. 22.
(r) CÆL. *tard.* L. II. c. 10.
(s) vestigia ASCLEPIADÆ hic degressus.
(t) nempe *inflammationem.* CÆL. *acut.* L. II. c. 33.
(u) Ib.
(x) GALEN. *compos. sec. loc.* L. I.
(y) CÆL. *acut.* L. II. c. 10.
(z) PAUL. L. IV. c. 19.
(a) CÆL. *acut.* L. II. c. 28.
(b) Ib. c. 19.
(c) *tard.* L. V. c. 1.
(d) *Acut.* L. II. c. 4.
(e) GAL. *compos. sec. loc.* L. VII.
(f) Ib. L. II. c. 1.
(g) L. I. c. 1.
(h) L. IV. 4. c. 72.

debilitate (*i*), de furore uterino (*k*). De resolutione, frequenti abortu (*l*). De uteri prolapsu; similem elabi ovi struthio-cameli (*m*), totum non excidere: recentem debere reponi. Tumor uteri laxus (*n*) Satyriasis (*o*). Scirrhus uteri qui circa os & collum solvi queat, non perinde circa fundum (*p*).

Libellus *de utero* totus est argumenti anatomici.

Ab isto nostro SORANO longissime removeri debet (*q*) SORANUS alter, qui videtur latine scripsisse, barbarus scriptor & seræ ætatis, illustri abusus nomine, qui MÆCENATEM adloquatur, ut tamen ANDROMACHI theriacam citet. *Isagoges* cæterum titulum præfert editio Basiliensis 1528. f. * & Venetiis etiam 1547. f. cum aliis prodiit. Generalia quædam tradit, morborum ex quatuor humoribus originem, ad GALENI saporem, quem citat. Eos humores secundum anni tempestates ait dominari, inde temperamenta fieri, & febres. Tres facultates principes GALENI adoptat; morbos aliquos tradit, consilia quædam diætetica & medica impertit. Quæ quoque mense agere oporteat.

Junior SORANUS, qui pariter se Ephesium vocat, scripserat *quatuor libros muliebrium* (*r*). Is, si verus est SUIDÆ locus, idem fuerit, quem AETIUS excerpsit. Verum fragmenta ab AETIO repetita priori SORANO digna sunt, Isagoge multo deterioris scriptoris est.

SORANUS Malleotes, pariter SUIDÆ dictus, mihi omnino ignotus est si a magno SORANO differt.

SORANUS, qui vitam HIPPOCRATIS scripsit, mihi perinde undique ignotus est.

§. LXXII. CÆLIUS AURELIANUS.

Non separabo CÆLIUM a SORANO, qui SORANUM latine verterit, etsi multo serioris ævi esse videtur, ex duritie ferrei stili, qui quintum seculum sapiat. Non quidem simpliciter SORANUM *latinizat*, qui propriam utique sententiam dicat, tantum ut ubique SORANI placitis accedat. Non videtur autem multa alicujus momenti SORANI placitis adjecisse, qui nullum auctorem eo Methodico superiorem citet, ne GALENUM quidem, acerbum Methodicorum inimicum, cum tamen priores GALENO medicos abunde & citet & refutet. Nonnullos quidem VIRGILII versiculos adjicit, cæterum nullum vestigium patriæ Africæ in toto opere reperias. Non post seculum quintum posuerim, quod Christianæ religionis nulla indicia habeat.

Aliquanto

(i) C. 73.
(k) C. 74.
(l) C. 75.
(m) C. 76.
(n) C. 81.
(o) C. 82.
(p) C. 84.
(q) Conf. CAGNAT. *obss. var.* L. IV. c. 3.
(r) SUIDAS. GESNER. *bibl.*

Aliquanto vetuſtior fuerit, ſi idem eſt CÆLIUS AURELIANUS medicus, cujus CASSIODORUS (*a*) meminit.

Siccæ Veneriæ, in Africæ urbe natus dicitur, cæterum omnino ignotus homo, aſper refutator, ut ne HIPPOCRATI quidem, ſed neque THEMISONI parcat, qui tamen ſuæ ſectæ caput fuerit.

Ejus *de acutis morbis* libri III. prodierunt Pariſ. 1533. 8. curante J. GUINTER 1529. f. CLER. *Tardarum* inde *paſſionum* l. V. Baſil. 1529. f. & apud ALDUM 1547. f. cum aliis. Utrumque opus in collectione HENRICI STEPHANI 1567. f. * repetitur, tum Lugd. 1567. 8. 1569. 8. cura J. DALECHAMPII. Curante porro J. CONRADO AMMAN cum notulis THEODORI ab ALMELOVEEN & lexico Cæliano Amſtelodami recuſum eſt 1709. 4. 1722. 4. *. 1755. 4. Venet. 1757. 4. denique Lauſannæ 1774. 8. 2. vol. * inter meos *artis medicæ principes*, adjectis paſſim REINESIANIS adnotationibus: REINESIUS enim multum in emendando CÆLIO laboraverat, cujus non dictio ſola barbara & impura, ſed præterea codex valde corruptus ſit. BARTHOLINI promiſſa editio intercidit.

Citat præterea CÆLIUS ſuos libros *adjutoriorum* (*b*). L. *medicaminum* (*c*). L. *reſponſionum ſ. interrogationum* (*d*) ad LUCRETIUM. L. *epiſtolarum* ad PRÆTEXTATUM Græce ſcriptum (*e*). Librum *muliebrium* (*f*), qui forte in libris *reſponſionum* continebatur.

Non valde Græcus homo, qui podagram non ab αγρα, ſed ab agreſti natura dici putaverit (*g*). Meatus dicit, ubi calli erant dicendi, cum πορυς legeret loco πωρων.

Non ideo minoris hoc opus facias, quod ex tota antiquitate *vi practica* eminet, & morborum atque auxiliorum deſcriptione, ut non immerito a nupero medico Cl. GRAINGER (*h*) Græcis omnibus, & ipſi ARETÆO præferatur.

Præterea infinitos priſcorum medicorum locos hic conſervatos reperias, cum noſter fere per ſingulos morbos veterum conſilia expendat, eoſque abſque ulla celebritatis reverentia caſtiget.

Morbos habet numeroſiores quam quiſquam veterum, chronicos etiam potiſſimum, vix aliis dictos, ut ſatyriaſin, incubum, phthiriaſin. Febres tamen multo minus ſubtiliter diſtinguit, quam quidem dogmatici.

Non

(a) *div. Lect.* c. 131. apud CLERICUM.
(b) *Chron.* L. I. c. 4. L. II. c. 2.
(c) Ib. L. II. c. 7.
(d) Tres libros L. I. c. 17.
(e) *Chron.* L. I. c. 6.
(f) Ib. c. 4. *acut.* L. III. c. 18.
(g) *Tard.* L. V. c. 1.
(h) *febr. Batav.*

Non eſt abſque peculiaribus nonnullis adnotationibus, etiam chirurgicis. Vomicarum magnam varietatem recenſet, etiam in rene, utero, hepate, inteſtinis, abdomine, eas in veſicam frequenter erumpere addit. Lapidum in podagra concreſcentium meminit. Acetum ſanguinem ſolvere vidit, & aquæ metum abſque canis rabidi morſum. In peripneumonia pulmonem potiſſimum, tamen & pleuram pati putat (*i*). In hydrope hydatides adnotavit, & in veſicæ malis (*k*). Ex podagra per abuſum acrium & amarorum apoplexiam & alia mala nata vidit (*l*). Fluoris ſanguinei cauſas eruptionem facit & putredinem. Adverſus vermes oleum injiciebat, etiam auripigmentum, quod Græci arſenicum vocant (*m*).

BELLICO diſcipulorum ſummo *tardarum affectionum* hiſtoriam inſcripſit.

§. LXXIII. SECTÆ METHODICÆ PLACITA.

Cum hujus ſectæ placita potiſſimum ex CÆLIO AURELIANO nota ſint, & cum SORANUS pro ſectæ principe habeatur, ea placita hic in compendium reducere viſum eſt.

Cum omnes morbos ad ſtrictum aut laxum reducerent, ſumma utique facilitas ex hac ſimplicitate ſperari poterat. Id unum enim erat inquirendum, num præſens quiſque æger morbum ſtricturæ pateretur, num ſolutionis. Ad utramvis cauſam abundantia erat auxiliorum, atque adeo promtum de iis judicium, quæ agere oporteret. Ita omnia cruenta vulnera ſimili ratione ſanabant (*a*). Febres in univerſum ad ſtrictum pertinebant.

Continuo tamen hic magna difficultas medicum morabatur. Cum enim in phrenitide febris eſſet, ſed conjuncta quandoque aut diarrhœa aut perpetua ſudatio; cum in catarrho fluxus pituitæ manifeſtus adpareret, cum in pleuritide exſcreatio ſymptoma ſolutionis eſſe videretur, coacti ſunt methodici genus morborum *complexum* admittere, in quo cum ſtrictura ſolutio conjungeritur. In iis certe caſubus difficillimum erat definire, quid eſſet agendum, num ſuccurendum primario malo, quod ad ſtricturam pertineret, num ſymptomati, quod eſſet ſolutionis.

In morbis chronicis perinde erant, qui ad ſtricturam pertinerent, ut cephalæa, vertigo, erant qui ad laxitatem, ut omne genus fluoris.

Sed erant etiam inter diuturnos complexi morbi, ut hydrops, aſthma, melancholia, phthiſis, ipſa dyſenteria.

Stricturam

(i) *Acut.* L. II. c. 28.
(k) *Tard.* L. III. c. 8.
(l) Ib. L. IV. c. 9.
(m) Ib. c. 8.
(a) GAL. *meth. med.* L. VI.

Stricturam adgnoscebant ex retentis excretionibus, ex inflammatione (*b*): morbos a fluxu natos ex aliqua aucta excretione & ex corporis tabescentia.

Sed erant iterum morbi, in quibus difficillimum erat aut fluorem accusare, aut stricturam, ut vermes, & aquæ metus.

Cæterum methodici signis contenti, ex quibus laxitatem adgnoscerent aut stricturam, causas alias, ipsam demum mali sedem non quærebant definire; siquidem ex classica lege curatio eadem recurrebat, quæcunque causa subesset, aut quæcunque sedes esset mali: ob hanc socordiam hæc secta sæpissime a GALENO objurgatur (*c*).

In curatione multum utebantur aere, ad laxandum calido, frigido ad adstringendum, cujus nihilo minor esset ad medendum efficacia, quam cibi vel potus. In eo ergo aere procurando aut emendando, sed & in decubitu, lecto, victus ratione curiosissime versabantur.

Medicamenta simplicia compositis præferebant, mitia acribus. Alvi purgationem, clysteres acres, epithemata acria, ustiones, narcotica fugiebant, parciores in universum in venæ sectione, ut tamen novissimi methodicorum eo auxilio liberius usi sint (*d*). Quod sanguinis missione in morbis putridis (si vere putridos intelligas) abstinerent (*e*), facile excusares; quod cataplasmatibus & perfusionibus corpus laxaturos sperarent, id quidem minus probares. Vomitum frequentius movebant, id enim institutum veteribus etiam sanis familiare erat. Sic gestationes, frictiones, unguenta, perfusiones, vapores, itinera, navigationem ab ASCLEPIADE aque Romanis moribus receperant.

In principio morborum, duobus tribusve diebus (nam res dubia est) cibo, potu, ipsis medicamentis, solebant abstinere, & peculiariter monebant, quoties intra diatriton venam secare, aut aliquid utiliter moveri putabant. Tertio die medicamenta offerebant efficaciora. Venam secabant, quando laxare expediebat, rejiciebant tamen difficilem alioquin incisionem venarum, quæ sub lingua sunt. Venæ sectioni frequenter substituebant cucurbitulas, aut cum scarifatione, aut integra etiam cute. Laxa stringebant frigore, plantis refrigerantibus, adstringentibus & cibis & medicamentis fomentisque; sudores reprimebant pulveribus cuti adspersis. In principio inflammationum fere frigida imponebant, a GALENO sæpe ob id consilium reprehensi; in morbi progressu calida. In morbis chronicis conabantur longo medicamentorum ad eumdem finem spectantium usu totum corporis habitum mutare, quod *metasyncrisin* vocabant, vel recorporationem. Quod quidem institutum in universum semper mihi placuit, etsi sigillatim aliqua velles mutata. Exemplum ejusmodi cycli CÆLIUS in cephalea dedit, quod ipsum in compendium contrahemus. Incipiebat a victus ratione; primo die abstinentia a cibo, altero cibus levis, oleraceus dabatur cum exercitatione corporis. Ita paulatim

(b) eam oportet intelligere, quoties CÆLIUS tumorem dicit.
(c) *Theriac. ad Pison* c. 16.
(d) GAL. *meth. med.* L. V. c. 14.
(e) Ib. L. XI. c. 15.

paulatim addebat alimentis aves, demum quadrupeda, venationem, una vini portionem augebat, in porcina desinebat: hic circulus erat resumptivus. Sequitur metasyncriticus. Abstinentia primo die, altero die parcus cibus, tunc acrium usus, sinapi, capparis, vina acria, salsi cibi. Ita pariter cibum auget, & per aves ad quadrupeda adscendit, dropacem etiam & insolationem, & alios externe medicandi modos subjungit. Tunc *drimyphagia*, quæ a vomitu incipit raphano moto vel scilla, & tepida; post aliquot dies vomitum repetit, tunc ad cyclum metasyncriticum & ad drimyphagiam redit.

Nunc per singulos morbos aliqua dabimus methodi specimina. In phrenitide cucurbitulæ ad caput, hirudines sub fronte, nam venam CÆLIUS non secat, nisi raro.

Lethargum esse cum inani pulsu. Bono eventu malum in phrenitidem transire. Verum etiam in diatrito lethargicis venam secat, cum strictura etiam gravior sit, quam in phrenitide. In eo morbo meninges inflammatas esse.

Catalepsis. Accurata mali descriptio, quo in studio in universum noster omnem laudem meretur. In hoc morbo pulsum pleniorem esse, eum inaniri, quando malum in lethargum abit. Supervenire duplici tertianæ. Occiput scarifat, fomenta calida, balnea, clysteres adhibet.

In pleuritide, quæ pleuræ sit, etiam intra diatriton venam secat: alvum si laxa fuerit, adstringentibus indurat.

In peripneumonia & pulmonem pati, & pleuram. Diatriton observat, ut & cibo abstineat & somno, oleo vero calido corpus perfundat. Venam incidit, cucurbitulas, cataplasmata, malagmata mollia, mulsam adhibet, acribus ut ubique cavet.

Cardiacum malum, in quo perniciosus sudor urget, cum pulsu debili, deficiente, formicante, animi desponsione; tantæ laxitati frigida opponit, aerem etiam subterraneum, flabella. Cuti siccantes pulveres adspergit, nivatam dat aquam, adstringentes cibos. Si ventriculus cibum non retinuerit, ad ejus sedem cucurbitulam cum flamma admovet. Balnea tamen frigida rejicit.

Quæ de semitertiana post AGATHINUM a Methodicis addita sint, GALENUS habet (*).

In angina asphyxia pessima est, boni ominis erysipelas, quod circa collum & pectus erumpit. Methodus venam secat, hirudines admovet, & cucurbitulas cum scarifatione, fauces, linguam, & palatum incidit, etiam occiput & tonsillarum viciniam. Raninas tamen venas non vult secari, & laryngotomen inter fabulas censet.

In tetano diatritos servanda, mollia imponenda cataplasmata, vena tamen, etiam in diatrito secanda. Mollia omnia commendat contra veteres acribus usos.

 De

(*) ad *Epid. comm.* II.

De hydrophobia fuse, etiam veretri rigiditas, & seminis emissio inter symptomata recensentur. Venam hic CÆLIUS secat, clysteres dat nutritios.

In volvulo diatriti abstinentia observanda, vena secanda, oleosi dandi clysteres, molles adhibendi fotus.

In cholera, ut fluxu, spongias CÆLIUS frigida ebrias ventriculo admovet, & ante diatritum ægrum nutrit.

In epilepsia venam incidit, hirudines adplicat, post cyclum helleborum propinat, terebræ usum, & chiasmi, & arteriotomen, rejicit.

In mania, quam ad stricturam refert, diatriton observat. Ingeniose enarrat ut mens paulatim ad saniora revocetur. Maniacos ligare aut verberare vetat, neque arteriam secat, venamve. Post utrumque circulum ad helleborum venit.

In melancholia sanguinem per cucurbitulas mittit, medicamentis acribus papulas excitat, cucurbitulas ex ordine secundum totum dorsum admovet.

In paralysi ingeniose linguæ usum sensim docet revocare, embrochis utitur, helleborum refutat.

In dolore aurium adstringentia adhibet, quo ipso consilio usum ægrotum & male inde habentem GALENUS servavit.

In sanguinis sputo frigidam propinat & soporifera, venam non amat secare, cum morbus a solutione sit.

In phthisi cum putrido ulcere, mireris aristolochiam, arum, avium carnes, sinapismum, diapipereon laudari: In asthmate psychrolusian. Lienosis & pediculos molestos esse & veretri rigorem.

In hydrope paracentesin defendit, ejusque administrationem docet, sed etiam arenatione utitur, & vapore metallico, & sinapismo, & malagmatibus, & sudore aquæ marinæ vapore expresso. Porro vomitum helleboro movet, euphorbio, scilla utitur, non item diureticis medicamentis.

In cœliaco morbo, qui sit dysenteriæ lentum genus, ab ulcere intestini, multum utitur clysteribus repetitis. Sudorem adspergine reprimit, adstringentia dat, & lac coctum, atque spissatum.

Colica passio. Venam secat, vaporat, fovet, cucurbitulas duorum generum admovet, vomitum ciet, quoties malum a cibo ortum est. Deinde, præter morem methodi, aromatica medicamenta, drimyphagia, cauteres igniti hic laudantur, denique aloe.

Adversus lumbricos, quod diximus, auripigmentum injicit, drimyphagiam imperat, plantas nasturcinas, sinapi, santonicum, clysteres oleosos.

In ischiadico morbo venam secat, scarifat, imposito sinapi vesicas trahit, urit. In podagra iterum scarifat, mollia cataplasmata & lavacra adhibet: inde ad drimyphagiam transit, etiam ad vomitum & helleborismum.

De vesicæ malis accurate agit. In strictura hirudines, cataclysmos, cucurbitulas;

curbitulas; deinde recorporationem & dropacem præscribit, & sinapismos; in solutione etiam helleborum.

In chirurgia methodici medici parci fuerunt & timidi, ut solam fere paracentesin probent.

Cæterum repetimus, SORANI hic placita repeti, non omnium methodicorum. Ejus enim sectæ medici passim & a THESSALO dissenserunt (*), & alii ab aliis. Erant jam eo ævo, qui in hepatis vitiis ex dextro brachio sanguinem mittebant, ex sinistro, si malum esset in liene (†).

§. LXXIV. NUPERIORES METHODICI.

ATTALUS SORANI discipulus. Ejus pessimum prognosticum in THEAGENE GALENUS derisit, cum ulcus in hepate meris laxantibus medicamentis curaret (*a*).

PROCLUS methodicus, ut videtur (*b*). An iste cujus antidotum PAULUS habet (*c*): cujus est pastillus podagricus (*d*).

RHEGINUS (*e*).

ANTIPATER nuperior, diversus ab illo (*f*) vetustiori, & GALENO coævus.

PHILO (*g*) diversus forte a prioribus (*h*).

DIONYSIUS (*i*).

OLYMPIACUS, quem *alibi* nugacem vocat (*k*) & passim refutat.

MENEMACHUS (*l*) GALENO coævus, discipulus OLYMPIACI. Definitionem morbi GALENUS carpit. Alius ab eo qui p. 59.

APOLLONIDES Cyprius, discipulus OLYMPIACI (*m*). Ejus medicamentum ad glandulas AETIUS habet (*n*).

An idem APOLLONIDES chirurgus, quem ARTEMIDORUS dixit in *oneirocriticis* (*o*).

(*) GALEN. *method.* L. I. p. VIII. b.
(†) CÆL. *tard.* L. III. c. 4.
(a) GAL *meth.* L. 13.
(b) ID. ib L. I.
(c) L. VII. c. 11.
(d) ORIBAS. *syn.* L. III. & ACTUAR. *meth. med.* L. V. c. 6.
(e) GAL. *meth. med.* L. I.
(f) p. 160.
(g) GAL. *meth. med.* L. I.
(h) p. 158. 159.
(i) Conf. p. 181. 182. & GAL. *meth. med.* L. I.
(k) Ib.
(l) Ib.
(m) Ib.
(n) L. III. 4. c. 48.
(o) Ib. c. 3.

JULIANUS, qui Alexandriæ docuit GALENO (*p*) coævus, APOLLONIDÆ (*q*) discipulus, qui idem 48. libros contra HIPPOCRATEM scripsit, & *institutiones*, & *de corporis* & *animæ adfectionibus* (*r*). Negabat ut Methodicus adtractionem peculiarium humorum. A medicamento enim bilem ducente etiam pituitam expelli, sic in aliis exemplis (*s*). Philosophiæ ignarum fuisse GALENUS.

L. περι μεθοδου (*t*), cujus titulus PHILO.

SEXTUS EMPIRICUS secundum auctorem *introductionis* idem methodicus, qui scripserit non alteri sectæ cum methodica melius convenire (*u*) quam scepticæ, aliquanto GALENO nuperior & coævus COMMODO.

Ejus sunt *Pyrrhoniarum hypotyposion* L. III. latine ap. HENR. STEPHANUM excusæ 1592. 8. Paris. 1569. fol. (quæ pulchra est editio GENTIANO HELVETO interprete).

Codex M. S. Græcus in *B. Medicea* Plut. LXXXV. in B. R. P. n. 1964.

Adversus Mathematicos L. XI. Græce in B. R. Par. n. 1965. *B. Medic. Plut.* LXXXV.

Libri 7. 8. 9. 10. in B. R. P. n. 1967. Græce.

Libri VII. ib. n. 1966.

Integri libri X. Paris. 1569. f. cum priori opere excusi, tum Antwerp. 1601. f.

Codex operum philosophicorum Græcus in B. R. P. n. 1963.

Græce & latine opera SEXTI Aureliæ (Genevæ) 1621. f. MEAD. Novam editionem perfectiorem dedit J. ALBERTUS FABRICIUS Lips. 1718. fol.

Hæc SEXTI opera hactenus ad medicinam faciunt, quod passim aliqua ad ejus artis historiam spectantia, etiam idiosyncrasias & morbos rariores tradat. SOTERICHUM chirurgum a solani nidore cholera esse correptum. ANDRONEM per Lybiam absque siti iter fecisse &c.

MOSCHION methodicus, etiam TRALLIANO (*x*) dictus, MUSION S. JANUENSI, idem est qui THEODORUS MOSCHIO aliquoties ab ASCLEPIADE juniori ob medicamenta citatus (*y*), & a GALENO, junior SORANO, quem citat (*z*).

Scripsit de *ornatu* & *nonnullis cutis morbis*. Tum l. *de morbis mulierum*, quem ex codice Bibliothecæ Augustanæ CASPAR WOLF edidit. Methodicum se esse, aliqua a Judæis (*a*) in latinam linguam convertisse, scripsisse *Philiatrum* & *theorema-*

(p) *Meth.* L. I.
(q) Ib.
(r) GAL. *adversus* JUL.
(s) ID. in JULIANUM.
(t) ID. *adversus* JUL.
(u) *Pyrrhon. hypot.* L. II. fin.
(x) L. I. p. 78. & *B. Anat.* I. p. 72.
(y) *B. Chir.* I. p. 68.
(z) p. 151. SORANUM videri MOSCHIONIS æmulum LAMBECIUS.
(a) A Judæo in latinum sermonem versum esse, qui nuperiora etiam THEODORI PRISCIANI addiderit CLERICUS.

theorematica, ipse de se reliquit. Latina editio a Græca differt, & aliqua habet in ista desiderata. Græcus textus videtur ex latino versus esse, cum voces aliquas latinas retineat. In Græco textu medicamentum legas ad Juliam Agrippinam missum ad pariendos pueros, quæ voces suppositititiæ videntur. Methodicos manifesto sequitur, metasyncriticam & analepticam curationem habet, & diatriton observat. In partu difficili unguentis fidit, & medicamentis. Morbos recenset muliebres, picam, abortum, morbos puerperii, infantum, nutricum. Porro uteri tumorem, inflammationem, scirrhum, hæmorrhagiam, molam. In suffocatione matricis non cedente dat helleborum.

Subjiciebantur codici MOSCHIONIS incerti auctoris medicamenta, quæ WOLFIUS ei subjunxit.

Notas & latini codicis discrimina GESNERUS addidit, qui & emendavit. Editio est Basil. 1566. 4. * cum aliis muliebribus.

Versio latina WOLFII est in *Gynæciis* BAUHINI Basil. 1586. 4. * & SPACHII.

Alius plenior codex est Vindobonensis (*b*). Codex Græcus etiam est in B. R. Par. n. 1252. alius in B. *Leidensi*.

VINDICIANUM & THEODORUM PRISCIANUM, quos CLERICUS methodicis adnumerat, ego inter Empiricos recensuerim, ut quidem suo loco expediam: sed neque LEONIDEM neque ARCHIGENEM (*c*) ad methodicos refero.

Apud AETIUM (*d*) compositio metasyncritica ad podagram reperitur, ipsam sectam multo prius puto defecisse. Non ultra SEVERI tempora producit P. ALPINUS, ejus sectæ laudator (*e*).

§. LXXV. ANTE ASCLEPIADEM PHARMACIONEM.

HERODES Clinicus MARTIALI dictus X. 56.

MARTIALIS ipse non medicus quidem fuit, cæterum multa tetigit ad diætam facientia, adque medicam historiam. Quare exstat CÆSARIS ZAROTTI in MARTIALIS *epigrammata medica & philosophica enarratio* Venet. 1657. 4. *

Ipse ASCLEPIADES citat THORACIS pro phthisicis (*f*) medicamentum, & COSI vel COSÆ.

Et PTOLOMÆI sternutatorium (*g*).

TERENTII est diarrhodon (*h*) & pastillus stypticus (*i*) nisi fuerit quem continuo dicemus ASCLEPIADES.

POMPEII SABINI, qui FLAVIO CLEMENTI DOMITIANI cognato medicamenta paravit, scriptio.

(b) LAMBEC. L. VI. p. 134.
(c) ut P. ALPIN. *Sect. meth.* L. I. c. 2.
(d) L. III. c. 4.
(e) *medic. method.* L. I. c. 3.
(f) ap. GAL. *compos. sec. loc.* L. I.
(g) ID. ib. L. II.
(h) Ib. L. IV.
(i) *Compos. sec. gen.* L. V.

Citat etiam ANTONIUM PHARMACOPOLAM (k).

ARRHABIONEM PONTICUM (l), cujus ſit ad hæmoptoen medicamentum. PAULINUM (m), vel VALERIUM PAULINUM (n) cujus hepaticum (o).

ORIGENIUM (p).

PETINUM (q).

DOMITIUM NIGRINUM vel NIGRIANUM (r).

EUGERASIAM (ſ). ARISTAEUM TARSEUM.

Plures alios, quos ne tædioſe repetam, vix niſi ex aliquo medicamento notos, require ſi placet in *B. Chirurgica* (t).

§. LXXVI. ASCLEPIADES PHARMACION.

Plures hoc ævo fuerunt ASCLEPIADIS nomine medici: diximus Q. ARUNTIUM ASCLEPIADEM DOMITIANI (u) medicum, & Q. CALPURNIUM ASCLEPIADEM (x), qui TRAJANI ævo floruit.

Noſter TITO CÆSARE nuperior (z) eſt, cujus medicamentum citat, & Romæ vixit, qui far Cluſinum præſcribat (a).

Pleno nomine dictus eſt MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (b).

In medicamentis potiſſimum ſe exercuit (c), quorum vires etiam ANDROMACHO rectius definivit (d): diſcrimina tamen vix addidit (e), & præſcripſit aliqua ab humana natura aliena (f).

Scripſit libros *internorum quinque*, quorum tertius ad MNASONEM (g) ſcriptus fuit, & ſecundus (h). Tum *libros externorum quinque*, quorum quartus erat inſcriptus

(k) ejus colicum *Compoſ. ſec. loc.* L. IX.
(l) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
(m) Ib.
(n) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. & L. VIII.
(o) L. VII. & hepatica *compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(p) Ib.
(q) Ib.
(r) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
(ſ) *Compoſ. ſec. loc.* L. VIII.
(t) I. p. 73.
(u) p. 185.
(x) Ib.
(y) GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. X.
(z) Ib L. VI.
(a) L. VII. c. 6.
(b) Laudat GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. VII. *compoſ. ſec. loc.* L. I.
(c) *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
(d) *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
(e) Ib. L. VIII.
(f) Ib. L. VIII. citat etiam *compoſ. ſec. loc.* L. IX. *compoſ. ſec. gen.* L. V.
(g) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.

inſcriptus MARCELLÆ (*). De *medicamentis libros* decem alibi GALENUS nominat, præter ll. *muliebrium* & de *theriaca*.

Priorum ſcriptorum medicamenta collegit, MANTIÆ, THESSALI, ASCLEPIADIS Bithyni celebrioris, AREI, ANDROMACHI, MUSÆ, HERACLIDIS TARENTINI (*h*), tamen ut ſubinde corrigeret (*i*). Pauca repetam de multis, & de aliis remitto ad *B. Chirurgicam* (*k*), & *Botanicam* (*l*). Utebatur, non ad methodicorum mentem, hyoſcyamo (*m*) opio & caſtoreo ad quartanam (*n*). Admiſcebat ſuperſtitioſa (*o*), empiricis propior. Ejus erat ſtomaticum ex Beſaſa (*p*). Collyrium (*q*). Ad capitis dolores ſternutamenta, errhina, apophlegmatiſmos adhibuit. Hemicraniam omiſit (*r*). Arteriaca habet ex eryngio cum ficubus, gummi, braſſicæ ſucco & melle (*ſ*). Dolorem ſedans ad pectoris morbos (*t*). Multa medicamenta ad tabeſcentes & ſanguinem rejicientes, marrubium, far Cluſinum, alia (*u*). Ad dyſpnœam aſellos, ſcillam (*x*). Stomachicorum farrago, quorum aliqua GALENUS corrigit (*y*). PACIANUM puto ad colicam (*z*) putes a PACCIO ſumtum. Ad icterum cichoreum, ſolanum (*a*). Confectio nephritica (*b*). Ad ulcera veſicæ (*c*), ad calculum (*d*). Hepatica confectio (*e*). In hydrope malagma, epithema, purgatio (*f*). Acopon ad podagram (*g*).

Trochiſcus

[*] quatuor ap. GALEN. *comp. ſec. loc.* L. VIII.
[h] Ib.
[i] Ib.
[k] I. p. 76.
[l] I. p. 105.
[m] *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
[n] AETIUS L. II. 5. c. 84.
[o] De epilepſia apud TRALLIANUM.
[p] GAL. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[q] MARCELL. L. VIII.
[r] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[ſ] Ib. L. VII.
[t] Ib.
[u] Ib.
[x] Ib.
[y] Ib.
[z] ORIBAS. *ſyn.* L. III. IV.
[a] ap. GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX.
[b] ID. ib. L. X.
[c] AET. L. III. 3. c. 27.
[d] Ib. c. 13.
[e] GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. VIII. c. 8. Confer. AET. L. III. 2. c. 6. apud PHILAGRIUM.
[f] AET. L. III. 2. c. 22. 23.
[g] Ib. L. III. 4. c. 44.

Trochiſcus Aſclepiadeus ad ventris fluxum (*h*). Panacea (*i*). Ad lethalia venena (*k*). Unguentum acre ex myrrha, nitri ſpuma &c. (*l*).

Ejus viri codex formularum eſt in *B. Vindobonenſi* VII. p. 248.

§. LXXVII. Medici ante Galenum.

Hos omnes ſatis certum eſt inter Titi tempora vixiſſe & M. Antonini; accuratiora tempora de pleriſque definiri vix poſſunt.

Harpocrates (*m*) & Harpocras (*n*). Harpocras jatraliptes Plinio juniori notus (*o*), cui civitatem romanam ab Trajano impetravit. An idem Harpocration, cujus ad aurium dolores & purulenta (*p*).

Dioscorides tertius, glottographus (*q*), omnium librorum Hippocratis peculiarem editionem dedit, & multa circa lectionem veterum innovavit (*r*), improbationem Galeni meritus (*ſ*). In duobus enim ſolis codicibus rectam lectionem ajebat ſe reperiſſe, & multa aliter quam (*t*) reliqui legit, magis quam reliqui interpretes Grammaticus (*u*). Multa ſcripſit, neque tamen omnes Hippocratis voces expoſuit. Sumſit ſua ex Nigro, Pamphilo, Dioscoride Anazarbenſi, Cratero, Heraclide Tarentino, aliis, & patris Galeni ævo vixit, Adriano nempe imperante (*x*). Jure tamen ſubinde veterum lectionem repudiaviſſe Galenus fatetur (*y*). Senſit ſpuria nonnulla ad initium *libri III. Epidemicorum* adſcripta eſſe (*z*).

Citatur ejus labor in l. I. de *morbis mulierum*, in II. *popularium*.

Ad Dioscoridis L. *de chirurgia* remittit (*a*), quod ad vulgaria adtinet.

Sectatores habuit, qui & ipſi multa in antiqua lectione mutarunt (*b*).

Artemi-

[h] Marcell. c. 27.
[i] Aet. L. II. 4. c. 52.
[k] Gal. *antid.*
[l] Aet. L. II. 1. c. 88.
[m] ſtomaticum. Gal. *compoſ. ſec. loc.* L. VI.
[n] *Compoſ. ſec. gen.* L. V. Ad dolores aurium *compoſ. ſec. loc.* L. III.
[o] *Ep.* L. X.
[p] *Compoſ. ſec. loc.* L. III.
[q] Gal. *lect. Hipp.*
[r] Id. περι ιητρειυ. *Comm. nat. hum.* I.
[ſ] *Comm.* ad *Epid.* VI.
[t] Ib.
[u] Gal. *in prorrhet.* I.
[x] Id. *defin.*
[y] *Comm. in VI. Epid.*
[z] Ib. *Comm.* III.
[a] Gal. *defin.*
[b] *Comm. ad Epid.* VI.

ARTEMIDORUS CAPITO, cognatus (*c*) DIOSCORIDIS, & ipse HIPPOCRATIS operum editionem curavit, quam HADRIANUS AUG. probavit, doctus utique princeps.

Aliter passim quam DIOSCORIDES legit (*d*), & quam reliqui, pariter tamen in corrumpendis vetustis lectionibus temerarius (*e*). Correctionem tentavit in L. de *victu acutorum*, de qua GALENUS (*f*). Ejus aliam emendationem GALENUS refutat (*g*).

An idem ARTEMIDORUS, cujus medicamentum (*h*) ad palpebrarum mala GALENUS habet.

SABINUS & ipse in HIPPOCRATE exponendo laboravit, sed multa præteriit. Aliter quam alii legit, in libris HIPPOCRATIS versatissimus (*i*). In *aphorismos* & in *prorrhetica* est interpretatus.

Ejus discipuli aliquando veterum lectionem retinuerunt, ut in loco *epidemicorum* VI. (*k*), quem absque interpretatione dimiserunt.

SABINI locus de temperie regionum est apud (*l*) ORIBASIUM.

STRATONICUS SABINI discipulus, præceptor GALENI. Atrum humorem ut repetita venæ sectione & purgante medicamento superaverit GALENUS (*m*) docet.

MENIPPUS. Ejus medicamentum adversus canis rabidi morsum, quo usus est PELOPS (*n*).

PELOPS & ipse præceptor GALENI, ut NUMESIANUS, commentarios in HIPPOCRATIS *aphorismos* scripsit, qui laudem passim GALENI sunt meriti (*o*). HIPPOCRATICÆ ejus sunt *Isagogæ* L. II. De epilepsia egit, cujus fomes in alia præter caput corporis parte esset, & de modo, ut malum aut per continuationem partis, aut flatuosam per substantiam transmittatur (*p*).

SATYRUS QUINTI (*q*) discipulus & adsecla, ante PELOPEM GALENI præceptor, & ipse ut locum *prorrheticorum* l. de phrenitide interpretetur, GALENUS refert, tum aphorismos (*r*).

[c] *Comm. in L. de fract.* III. *nat. hum.* I. Περι ιατρευου.
[d] GALEN. *defin.* in l. *de fract. ad prorrhet.* I.
[e] *Comm. ad VI. Epidem.* & περι ιατρευ.
[f] in l. de *fract. comm.* III.
[g] *Comm. II. in Epid. I.*
[h] *Compos. sec. loc.* L. IV.
[i] GALEN. ad *Epid.* VI.
[k] In. *comm.*
[l] *Coll.* L. IX. c. 15.
[m] *de atra bile.*
[n] GAL. *antid.*
[o] *de ordin leg. libr.*
[p] GAL. *de loc. adfect.* L. III.
[q] *Ord. leg. libr.*
[r] *Comm. in eum* l.

EPHICIANUS, vel PHECIANUS (*ſ*), pariter inter commentatores eſt HIPPOCRATIS.

ANTIOCHUS medicus, martyrium imperante HADRIANO paſſus eſt.

HERMOGENES medicus ADRIANI.

TROPHILUS apud PLUTARCHUM *in ſalubr. præceptis*. Apud STOBÆUM Sermone 100. dixit eum eſſe perfectum medicum, qui poſſibilia ab impoſſibilibus diſcernit.

PUBLIUS, præceptor, ut putatur (*t*), GALENI, cujus aliqua ſunt medicamenta, ut aridum &c. (*u*). Conf. p. 168.

AGATHUS præceptor GALENI (*x*).

Sic MARCUS ITALUS (*y*).

ÆSCHRION empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter ſuos magiſtros recenſet, auctor celebris ad noſtrum ævum & laudati medicamenti adverſus (*z*) venenum canis rabidi.

SOTERIDAS, quem FAUSTINA a M. ANTONINO petiit, cum PISITHEO non confideret.

MAGNUS ANTONINORUM medicus.

DIONYSIUS GALENI amicus, cujus fidei multum tribuit in l. *de epileptico puero*.

PTOLEMÆUS GALENI familiaris.

CLAUDIANUS SOLON GALENI amicus, is forte ad quem *Euporiſta* dicuntur data eſſe.

GORGIAS medicus, cui dicavit l. de *cauſis procatarcticis*.

MARTIANUS GALENO coævus ejuſque æmulus. An idem ex cujus libris *ſal theriacus* (*a*) MARCELLI. Alius a MARCIANO p. 165.

Sic ANTIGENES.

DEMETRIUS ANTONINI medicus (*b*), qui aliqua in theriaca mutavit. Eam theriacam M. ANTONINO AUGUSTO parabat: Huic DEMETRIO GALENUS ſupervixit (*c*).

POSIDIPPUS L. VERI medicus.

ÆNEAS,

[ſ] GAL. *ord. leg. libr.*
[t] *Compoſ. ſec. gen.* L. II.
[u] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
[ ] Ib. L. VI.
[ ] L. IX. c. 5.
[x] *Antid.* L. II. *Compoſ. ſec. loc.* L. VII.
[y] *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[z] *ſimpl. fac.* L. II.
[ ] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV. c. 1.
[a] AETIUS L. XIII.
[b] GAL. ad PIS. c. 12.
[c] *Antid.* I.

ÆNEAS, a quo (*d*) GALENUS medicamentum habuit, pituitam de naribus detrahens, ſternutatorium &c. ÆNEAS, alius ut puto, *de pulſibus & urinis* ſcripſit, quem librum PLATO TIBURTINUS & PONTIUS VIRUNNIUS latine verterunt.

ANTIOCHUS medicus, GALENO, ut videtur, coævus (*e*), qui ad multum ſenium ſua ſobrietate pervenit: non ergo martyr p. 220.

THEOPHILUS cætera ſani capitis, tantum ut tibiis canentes ſe putaret audire (*f*).

Qui ſequuntur, de eorum ætate nihil novi, niſi GALENO eſſe antiquiores.

HERMOPHILUS (*g*).

EUGENIUS.

ORPHITUS, cujus erat Acopon (*h*).

Neapolitanus, niſi is LYCUS eſt, qui AGRIPPÆ (*i*) compoſitionem paraverit, antiquior ſi de magno illo VIPSANIO ſermo eſt. Conf. p. 180.

CAIUS forte Neapolitanus (*k*).

PATROCLUS (*l*) Cæſaris libertus.

ONESIDEMI leniens in nephritide (*m*).

BIENNITÆ nephriticum cum lapide ſepiæ maſculæ (*n*). Idem etiam BIENNIUS (*o*) audit.

FLAVIUS PYCTES (*p*).

ISIDORUS, cujus paſtillus (*q*).

Ruſticus ISIDORO notus (*r*).

PROTAS Peluſiota (*ſ*).

ORUS Mendeſius (*t*).

SOCRATION (*u*).

[d] *Compoſ. ſec. loc.* L. II.
[e] *tuend. ſanit.* L. V. c. 3.
[f] *ſymptom. differ.* c. 3.
[g] *Compoſ. ſec. loc.* L. IV.
[h] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[i] Ib.
[k] *Compoſ. ſec. loc.* L. V.
[l] *Compoſ. ſec. gen.* L. VII.
[m] *Compoſ. ſec. loc.* L. X.
[n] Ib.
[o] Ib. L. IX.
[p] Ib.
[q] *Compoſ. ſec. gen.* L. VI.
[r] Ib. L. II.
[ſ] *Compoſ. ſec. loc.* L. III. c. 1.
[t] *Antid.* L. II.
[u] *Compoſ. ſec. loc.* L. V. c. 7.

ARISTOTELES Melitiniensis medicus (*x*), qui periit, cum non adsuetum frigidam bibere cogerent.

Liber *Primipilaris* (*y*).

EPAGATHUS, IDIUS, TAMYRAS, quorum ad dysenteriam medicamenta GALENUS habet (*z*).

PAPIAS LAODICENUS (*a*).

JUSTUS, si est ocularius (*b*), cujus est medicamentum. Purgans ad JUSTUM relatum ex colocynthide (*c*): hiera ex colocynthide (*d*).

MENELAUS cujus Alysson (*e*).

EUSCHEMUS spado (*f*).

SIGON (*g*).

SERGIUS ophthalmicus Babylonius (*h*), qui plurimum glaucio utebatur.

SIMONIUS ochlagogus (*i*) EJ. ad quæque membra adfecta (*k*).

EUCLIDES, quem & PALATIANUM vocat (*l*).

ORESTINUS (*m*).

APRIANUS cujus medicamenta.

HELIODORUS (*n*); an chirurgus ille, de venenis. Locus de venenis quem GALENUS non probat (*o*).

ARCHIBIUS, cujus est antidotus (*p*).

BLASTI arteriaca ex radiculis filicis cum aromaticis, etiam balaustiis coctis, cumque mandragora & hyoscyamo (*q*).

PORPHYRION & THEODOTUS medici, quos ARISTIDES citat.

CHLORUS GAL. nescio num DEMETRIUS CHLORUS p. 183.

APOLLONIUS *organicus* (*r*), cujus est emplastrum ad carbunculum (*s*).

APOLLO-

[x] GALEN. *consuet.*
[y] ID. *compos. sec. gen.* L. VII.
[z] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[a] Ib. L. IV. 8.
[b] AET. L. I. 3. c. 116.
[c] ORIBAS. *coll.* L. VIII.
[d] Ib.
[e] GAL. *Antid.*
[f] *Compos. sec. loc.* L. I. IX.
[g] Ib. L. I. c. 4.
[h] Ib. L. IV.
[i] *Antid.* L. II.
[k] *simpl. med. fac.* L. VI.
[l] *Antid.* L. II. c. 10.
[m] *Compos. sec. loc.* L. I. c. 1.
[n] *B. Chir.* I. p. 73.
[o] GALEN. *antid.* II. c. 7.
[p] Ib. c. 10.
[q] *Compos. sec. loc.* L. III.

APOLLONIUS ARCHISTRATOR, idem organicus, cujus pastillus (*t*).

APOLLONIUS Tarseus, GALENO coævus, cujus medicamentum citat ad hæmorrhoides (*u*).

Et denique APOLLONIUS Pergamenus (*x*), qui venæ sectionem conpensabat sanguine per tibiæ scarifationem educto. Laudat ORIBASIUS.

AZANITA (*y*), cujus nomen sumtum est ab Azanis urbe Phrygiæ (*z*). In Hippiatricis frequenter dicitur.

PHARNACIS (*a*) herniarii antidotus aromatica.

NEARCHUS, qui antidotum laudavit (*b*).

DIOSCORUS, cujus est antidotus (*c*).

ZOILUS ophthalmicus, cujus frequens est memoria. Ejus erat collyrium nardinum (*d*). Ad purulentas aures (*e*). Ejus antidotus (*f*).

LINGON (*g*).

DIONYSODORUS, cujus medicamentum ad alopeciam GALENUS habet (*h*).

ARABAS Thebanus (*i*).

POSIDONIUS, quem GALENUS nominat est, Philosophus p. 160.

POLLES Ægiensis (an idem forte qui POLES?) ejus ιηματα & ιατρoσυμβoλας, & de *sympathia & antipathia* ll. SUIDAS citat.

CHRYSARIS, qui de *medicamentis* scripsit, & vetustior videtur (*k*). An forte idem CHRYSERMO p. 154.

FAUSTINUS, ut videtur, GALENO dictus & AETIO, FABRIC.

Non ipse decerpsi aut quod omnino apud GALENUM non reperiuntur, aut quod in longo labore præter viderim, medicos quorum nomina FABRICIUS ex GALENO repetit, & quorum aliqua omnino suspecta sunt, ut MAMBATEUS (*l*) ERI-

SIPPUS

[r] *Compos. sec. gen.* L. VI.
[s] Ib. L. V.
[t] L. VI.
[u] Ib.
[x] ORIB. ad EUNAP. L. I. c. 9. ad EUST. L. I. c. 14.
[y] *Compos. sec. loc.* L. V.
[z] STEPHANUS de *urbibus*.
[a] *Compos. sec. loc.* L. VII.
[b] Ib.
[c] Ib.
[d] TRALLIAN. L. II. p. 143.
[e] GAL. *compos. sec. loc.* L. III.
[f] *Antid.* L. II. c. 12.
[g] *Compos. sec. loc.* L. IX.
[h] Ib. L. I.
[i] *Antid.* L. II. c. 12.
[k] *Lect. Hipp.*
[l] GALEN. *med. simpl.* L. VI.
[m] Ib. L. X. præf.

SIPPUS, ATEURISTUS (*m*), DELETIUS EPAGATHUS (*o*) nisi idem est cum EPAGATHO, PETRONIUS (*p*), qui potest ille materiei medicæ auctor esse, EUNOMUS ASCLEPIADES (*q*), PHARESTRATUS f. PHARESTIS (*s*), ICADOTUS (*t*), VGAUS (*u*).

Plures vide in *B. Chir.* I. p. 83. sqq.

Non a GALENO, sed a coævis fere scriptoribus alii citantur inserti ævi. NEOCLES (*x*) medicus ab ÆLIANO.

SATURNINUS Cythenas Empiricus (*y*).

DIOGENIANUS PLUTARCHO dictus (*z*).

DAPHNUS Ephesius ATHENÆI interlocutor (*a*).

ATHENODORI I. l. *de morbis vulgaribus* a PLUTARCHO citatur, in quo novos morbos esse aquæ metum contendit & elephantiasin (*b*).

Multos medicos in symposio colloquentes. PLUTARCHUS introducit, contemporaneos suos, quorum aliqui non aliunde innotuerunt, ATRYILATUS, CLEOMENES, ZENO, CRATO, ZOPYRUS, PHILO (Conf. p. 158. 159.) NICIAS, GLAUCUS.

XENOPHILI medicamentum ad vesicæ ulcera (*c*), quem etiam ORIBASIUS dicit (*d*).

LOGADII Memphitæ medicamentum (*e*).

SECUNDUS gymnastes.

§. LXXVIII. SCRIPTORES ALIQUI GALENO FERE COÆVI.

Prior est PLUTARCHUS, non quidem medicus, cæterum polygraphus, cujus passim in historia medica sua sit utilitas. In ejus *præceptis salubribus*, & *in quæstionibus*, plurima omnino undique medici sunt argumenti, ut & ipse denique sententiam dicat, & ad methodi saporem medicamenta purgantia damnet, quæ CLERICI est adnotatio. In *Quæstionum convivalium* L. VI. etiam locus est, ubi de transfiguratione pororum dicitur, ex ejusdem sectæ placitis.

In

[o] Ib. L. IX. c. 1.
[p] *Compos. sec. gen.* L. V.
[q] Ib.
[s] *Compos. sec. simpl.* L. VI.
[t] *Compos. sec. loc.* L. IX. c. 6.
[u] Ib. L. III. c. 1.
[x] *Anim.* L. XVII. c. 15. ed. Londin.
[y] LAERT. p. 1082.
[z] *Quæst. var.* L. VI. c. 2.
[a] L. III.
[b] *Quæst. conviv.* L. VIII. c. 9.
[c] AET. L. III. 3. c. 29.
[d] *Syn.* L. IV.
[e] ACTUAR. *med. comp.* L. IV. c. 2.

In ll. *de placitis philosophorum* seorsim vertente GUIL. BUDÆO Argentorati 1516. 4. excusis B. TIG. multi veterum medicorum loci ad rem medicam facientes conservantur.

Præcepta salubria sunt diætetices quoddam compendium. NIGRI Rhetoris vulnus dicitur a spina deglutita & impacta acceptum, & post incisionem mortiferum.

Sic in *Quæstionibus naturalibus*.

In *Quæstionibus convivalibus* de bulimi causa quæritur. De morbis qui ex esculentis proveniunt. Narrantur varii eventus rariores, ut de animalculo hispido, quod cum lotio prodierit.

EJ. est L. an animi an *corporis deteriores sint ægritudines*.

Et Orationes duæ *de esu carnium*, pro victu vegetabili.

ÆLIUS ARISTIDES, Adrianensis, Rhetor, ADRIANI ævo & M. ANTONINI PII vixit. Ejus sunt *orationum* Tomi III. apud PAULUM STEPHANUM a. 1604. 8. BB. editæ, interprete GUILIEMO CANTERO. Enthusiasticus ÆSCULAPII admirator plurima ad hujus DEI gloriam, ut potuit, conatus est conferre, a quo per multos annos per somnia in diuturno malo consilia acceperit. In T. I. Oratio, cui titulus *Asclepiadæ*, continet historiam ÆSCULAPII & filiorum, qui Thessalos artem medicam docuerint, & undique eam quasi disseminaverint, aque multis a morte Epidauri visi fuerint. In T. II. de aqua salutari putei ÆSCULAPII dicit.

EJ. ἱεροι λογοι sex. Longissima hic exstat narratio morbi, in quo noster nihil est molitus, nisi quod DEUS imperasset: morbus ipse videtur cardiacus CÆLII fuisse, in quo æger sudoribus diffluebat. Vomitu, clysteribus, venæ sectione usus est, ulcus DEUS negavit aperiri debere, quod etiam sponte sanatum sit. Convaluit noster ex morbo, jussus per somnium frigida lavare.

ALEXANDER ex Phrygia natus, medicus, & imperante M. ANTONINO martyr.

LUCIUS APULEIUS, Madaurensis, Numida, Philosophus, qui ante CLODIUM ALBINUM vixit. Ejus *opera* omnia sæpe prodierunt, & cura PETRI CALVI Leidæ 1588. 8. Pluscula scripsit, quæ ad historiam medicam pertinent. In *floridis* PHERECYDEM narrat periisse, in scabiem serpentum solutum. ÆSCULAPIO Carthaginiensi hymnum cecinit. ASCLEPIADEM hominem feretro impositum ad vitam revocasse, vinum ægris concessisse. In *Apologia* I. aliqua de ÆSCULAPII apud Aeenses dignitate. Ipse APULEIUS, cum medicinam faceret, epilepticam feminam per servum suum medicinæ gnarum jussit adduci. In l. *de mundo* de cavernis dicit, prope Hierapolin Lyciæ, ex quarum humo vapores adscendunt lethiferi, non nocituri si erectus incesseris, omnino ut lacus agnani mephitis. In ASCLEPIA de avo ASCLEPII dicit, primo medicinæ conditore, in Lybia sepulto. L. *de herbis* non est hujus auctoris opus.

LUCIANUS, festivus deûm hominumque derisor, multa habet ad rem medicam

 facientia,

facientia, ut ALEXANDRUM s. *pseudomantin*, in quo fraudes incubationum & responsorum divinorum revelantur, Alexandri nempe medici historiam, discipuli APOLLONII Tyanei. Artes describit, quibus veterator ÆSCULAPII oraculum effinxit, quod de salute hominum responderet, ne angue quidem prætermisso. Ej. *Philopseudes*, quo fabulosa medicamenta deridentur, & deorum per somnia adparentium fabulæ. ANTIGONI medici hic meminit, cui sit ænea HIPPOCRATIS statua, quæ noctu per ædes tumultuetur. Ej. HIPPIAS, vel balnei descriptio. Ej. de *dipsadibus*. Ej. *Tragopodagra*. Pulchra est editio, quam J. MATTHIAS GESNER curavit.

PAUSANIAS in commentariis *de veteris Græciæ regionibus* passim aliqua habet ad medicam historiam. Græce apud Aldos 1514. fol. BB. inde gr. lat. Hanov. 1613. fol. BB.

A. GELLIUS, polyhistor, HADRIANI & ANTONINI PII ævo floruit, inque *noctes* suas *Atticas* plurimam variamque eruditionem collegit, etiam medicam. De tibiarum in medicina usu, de oscedinis morbo. Laudes febris Quartanæ, a FAVORINO descriptæ: PLATONI eam febrem quam maxime salutarem contigisse. De helleboro albo, nigro, quorum ille vomitum, hic alvum moveat. De sagittarum helleboro tinctarum vulnere funesto. Se ipsum hydropicum sanatum esse urnis calentibus. Editionem cito Amstelodam. 1666. 8. & Hof. 1741. 8. *.

HADRIANUS imperator, polyhistor, medicinæ non ignarus fuit. Ejus antidotus apud MARCELLUM citatur (*a*).

ATHENÆUS Ægyptius, Naucratita, & ipse philologus, ejusdem ferme ævi, prioribus junior, GALENO hactenus æqualis, ut pariter COMMODO imperante vixerit (*b*). In convivio suo, inque Libris XV. δειπνοσοφιστων infinitam eruditionem antiquam congessit. Innumera fragmenta veterum medicorum Græcorum conservavit, non alibi superstitia, potissimum quidem ad rem diæteticam pertinentia, tamen & alia, quæ omnino non datur hic recensere: elegantiorem autem medicum omnino ATHENÆUM perlegere oportet & tenere. Ad vitas etiam & historiam medicorum multa hic reperias, aliqua ad morbos rariores. Prodiit Venet. apud ALDUM 1514. fol. BB. Basil. 1535. fol. mendose curante BEDROTIO Græce. Græce & latine cum Is. CASAUBONI doctis commentariis apud Commelinos 1598. fol. *. Animadversiones solæ Lion 1621. fol. *. Multa ad ATHENÆUM notavit T. REINESIUS in *variis lectionibus*.

CLAUDIUS ÆLIANUS, & ipse sophista, ATHENÆO nuperior, quo multum usus est. Passim aliqua medici argumenti habet in *variis historiis*, quarum editionem Græco latinam ABRAHAMUS GRONOVIUS Leidæ dedit 1731. 4. Aliqua etiam in *historia animalium* exstant Londin. 1744. splendide excusa 4. *.

MARCEL-

(a) p. 149.
(b) eum citat L. XII.

Marcellus Sidetes Adriani ævo vixit. Ejus est fragmentum carminis *de medicina ex piscibus* Græce & latine excusum apud G. Morellum 1591. 8. B. B. a J. Fabricio recusum in *Bibl. Græc.* cum versione F. Morelli. Fragmentum est, in quo etiam vires medicatæ nonnullorum piscium traduntur.

Idem Marcellus apud Suidam Antonini ævo *βιβλια ιατρικα* 42. *de re medica* carmine epico conposuit. An idem cujus codex MS. *de pulsibus* est in B. *Vindobon.* VI. p. 147. Lambecius ad eum refert locum de Lycanthropia, qui est apud Aetium (*c*).

Opusculum Græcum ad M. Aurelium & L. Verum est in *B. Augustana.*

Alexander Aphrodiseus Galeno fere coævus. Ej. sunt *ιατρικα αποφθηματα και φυσικα προβληματα* cum Aristotelis operibus Venet. 1495. f. BB. & Venet. 1513. f. Græce excusa Rast. tum Frf. 1585. 4. Græce: Latine edita vertente G. Valla Venet. 1501. f. Tr. 1513. f. cum Aristotele *de natura animalium*, Basil. 1542. 8. Francfurt 1609. 8. Tr. Genevæ 1612. & alias. Codex MS. est in *B. Vindobon.* VI. p. 88. in B. Bodl. n. 131; in Medicea Plut. LXXI. Bandini III. p. 162.

Aliqua habet medici argumenti. Æthiopes, si febrire iis contigerit, fere perire, quæ adnotatio nostris in æthiopibus confirmatur. Quatuor humores & tria tantum febrium genera recipit. Ictericis alvus pigra, fæces decolores. Siriasis puerorum æstiva. Cur pueris calculi in vesica, senibus in rene. Phreniticis rara & magna respiratio. In paralysi maxillæ alteri parti remedia admovenda. Post morbum de pedibus potius squamæ dejiciuntur, quam de manubus. Phthisis contagiosa.

Ejusd. de *febribus* ad Apollonium libellus, exstat passim MS. & in Bibliotheca *Vindobonensi* (*d*); latine editus Georgio Valla interprete Venet. 1498. fol. & Lion 1516. 8. cum Symphoriano de claris medicinæ scriptoribus, demum Genev. 1612. 8. B. Bodl.

§. LXXVIIII. Incertæ ætatis Medici.

Aliqua adhuc nomina addo medicorum, quorum ætas non satis certa est, ut tamen non videantur post Galenum vixisse.

Potamon, Menicles, medici Smyrnæi (*e*).

Aristomenes.

Callistratus.

Conon.

(c) L. II. 2. c. 51.
(d) Lambec. L. VI. p. 101.
(e) Mead. *numm. Smyrn.* p. 74.

Pyrrhus.

Metrodorus alius a prioribus.

Eucles.

Leontiscus, Smyrnenses omnes.

§. LXXX. Claudius Galenus.

Pergamenus, vir, qui post Hippocratem mille & quadringentis ad minimum annis in arte princeps est habitus, communisque fuit fons, ex quo tota posteritas hausit, natus Adriano imperante, patre (*a*) architecto. In geometricis inque omni ambitu Græcarum artium a pueritia innutritus, demum ad medicinam transiit ex somnii suasu. Ejus artis universum ambitum elaboravit, ut nemo ante eum, & vix quisquam post eum mortalium. Smyrnam, Corinthum, Alexandriam adiit, annosque natus 28. in patriam rediit (*b*), gladiatorumque curationem suscepit, ut manu iis mederetur. Etsi enim medicus ut imperator chirurgum moderatur, nonnunquam tamen & ipse manum admovit (*c*).

Romam inde petiit, magnam famam & anatomicis incisionibus & felicibus curationibus sibi paravit. Triennium cum Romæ vixisset, ob pestem urbem reliquit (*d*): demum iterum Romam ab Augustis fratribus vocatus (*e*), curam imperatoris M. Antonini Philosophi filiique Commodi gessit. Theriacam etiam in usus Augusti (*f*) exstincto Demetrio (*g*) composuit, impetravit autem, ne Marcum in Germaniam sequeretur (*h*). Severo Augusto perinde theriacam paravit, & eo imperante obiit (*i*).

Nullam partem eo ævo notam artis medicæ intactam reliquit. Botanices etsi minus studiosus, aliquanto pauciores quam Dioscorides plantas (*k*) recensuit, plura tamen & animalia (*l*) habet, & mineras numerosiores (*m*). In reliqua materia medica inque mineris, misy & terra Lemnia recte cognoscendis, curiosus proprium laborem posuit, & ingenti mercede conduxit, qui se docerent medicamenta præparare (*n*).

Pharmaciæ

(a) Suidas.
(b) *Compos. sec. gen.* L. III.
(c) *Epidem.* L. VI. s. 5.
(d) *de propr. libr.*
(e) *de propr. script.* p. 243.
(f) qua D. Marcus delectabatur *de theriac.* ad Pis. L. II.
(g) *Antid* L. I.
(h) *de propr. script.* L.
(i) *Antidot.* 3.
(k) animalia 540, cum Dioscorides habeat 700,
(l) mineras 180, cum Dioscorides habeat 168,
(m) 100, cum Dioscorides habeat 90, Alston.
(n) *simplic. fac.*

Pharmaciæ fuit peritiſſimus, & ipſe medicamenta ſollicita cura ſua manu præparavit, ſæpe etiam ruri, & per inopiam receptorum medicamentorum, nova & ſimpliciora compoſuit. Porro componendorum medicamentorum artem, ut videtur, exquiſite didicit. Chemiam nondum inventam (*o*) utique ignoravit, ſenſit tamen ſibi deeſſe.

In anatomicis laudes viri diximus. Hominum equidem incidendorum ei vix ulla fuit occaſio, cæterum in vivis potiſſimum animalibus phyſiologica experimenta etiam difficillima fecit.

In morborum adnotatione, ex ipſis viri operibus, putes aliquanto minus fuiſſe diligentem, neque enim hiſtorias morborum plenas & accuratas dedit, quales olim HIPPOCRATES, & nuper ARETÆUS vel SORANUS. Pulſum tamen ſubtiliter tetigit, & per plurimas diviſiones diſtinxit, eoque etiam & aliis ſignis medicis adeo perite ſe uſum fuiſſe ſibi teſtis eſt (*p*), ut potiſſimum ex adgnoſcendis morbis eorumque prædicendis eventubus inclaruerit. Ita nobilis feminæ amorem detexit, quæ PYLADEM ſaltatorem deperibat, & ſervum ob criminis detecti metum melancholicum, & BOETHI conſulis filiam clam vetitos cibos vorantem culpæ redarguit, unde ei febris nocturna accedebat. Pulſum etiam intermittentem nonnullis naturalem eſſe ſenſit. In ſe ipſo, cum floccos carperet, phrenitidem imminere ſenſit, & de periculo medicos monuit, Jecur ſibi adfectum eſſe continuo adgnovit, cum alii medici in pulmone vitium quærerent.

In curationibus morborum perinde felix fuit. MARCUM ANTONINUM ex eſu caſei febrientem unguento nardino, vino & pipere ſanavit. COMMODUM, deriſa a matre medicorum methodicorum diatrito, narium hæmorrhagiam paſſurum prævidit & ſanavit. BOETHI conſulis uxorem fluxu muliebri laborantem, nihil proficientibus celeberrimis medicis, purgando reſtituit. EUDEMUM philoſophum quartana multiplici media hieme liberavit, prædixit accurate, quo tempore quæque conjunctarum febrium eum eſſet relictura.

In ſe ipſo etiam feliciter medicatus eſt. Arteriotome ſibi proſpexit, cum circa ſeptum tranſverſum perpetuum dolorem perciperet. Peſtilentia cum laboraret, venam ſecuit & ſcarifavit (*q*).

Celebritatem adſecutus eſt non mediocrem, dum vixit ATHENÆI laudes meritus, & ALEXANDRI APHRODISEI, EUSEBII ævo jam pene pro DEO habitus.

Neminem coævorum magni fecit, paucos prioris, ipſum HIPPOCRATEM diſerte ſcripſit, ſola initia rationis curandi dediſſe, ſe perfeciſſe (*r*).

Ff 3 Non

(o) *de med ſimpl. fac.* L. I.
(p) *de præcognit.*
(*) Ib.
(q) *de cucurb.*
(r) *meth. med.* L. IX.

Non mirum, a coævis medicis, MARCIANO, ANTIGENE, aliis odia passum esse, qui sperneret omnes.

Superstitiosus plurimum tribuit somniis & ÆSCULAPII (ſ) dictaminibus. Viperis usus est ex somnio adversus elephantiasin. Sed neque certam fidem ejus narrationibus ubique adhibueris. Malam herbam, quæ ad mortem usque sanguinem educit, casu detectam, & periculosum remedium a præside Provinciæ provide suppressum fuisse, vix GALENO credas (*t*).

Sed etiam medicamenta specifica admittebat, quorum ratio non possit dari. Nimias sibi ipsi laudes imputasse, & in curationibus nimis suisse felicem adnotatum est (*u*). Facillime in contradictione deprehendi J. ANT. van der LINDEN.

Medicinæ, ut recte olim BOERHAAVIUS monuit, multum & profuit & nocuit. HIPPOCRATEM a Methodicis spretum, nuperos legere docuit & jussit, signis medicis usus est, efficacia fere medicamenta adhibuit, fortem venæ sectionem, purgantia repetita, quibus ipse quidem omnium plurimum tribuebat.

Nocuit, quod systema simplex quidem, sed parum plenum, practicum, quatuor illis elementis (*x*) & quatuor humoribus (*y*) superstruxerit. Præter morbos enim organicos, & morbos a soluta continuitate natos, longe pleraque humani corporis mala referebat aut ad plethoram, aut ad cocochymiam. Illam sanguinis abundantiam satis recte quidem duplicem fecit, & ad vasa & ad vires. Idem in quovis quatuor humorum plethoram admittebat.

Morbos in cacochymia positos reduxit ad degenerationem bilis flavæ, bilis atræ, pituitæ, ut ii humores secundum frigus, calorem, humorem aut siccitatem peccarent. Peccare vero posse primo, secundo, tertio, quarto gradu.

Curationem ergo posuit in diminutione plethoræ si ea dominaretur, deinde in educendis humoribus peccantibus, & in medicandi ratione causæ opposita, ut si calor duobus gradibus excederet, refrigerantia duorum graduum ei opponerentur. Dari enim in medicamentis quatuor omnino qualitatum simplicium gradus (*z*) persuadebatur.

Mira hic excellebat simplicitas; sed neque tres humores veri sunt, neque verum est, ab iis putrescentibus, aut alioquin peccantibus, morbos proficisci, neque quatuor illis primis qualitatibus omnes humorum degenerationes continentur; atque calor, aut frigus, & similia effecta potius quam causæ sunt morbi, & cacochymiæ longe subtilior magisque ignota est ratio. Solidorum etiam debilitatem

(ſ) *subfig. Empir.*
(t) *purg. med. fac.* c. 6.
(u) CARCANUS *vuln. cap.* p. 346.
(x) *de Elem.* L. I. c. 5. c. 9.
(y) Ib. L. II. c. 1. 2. &c. L. I. c. 5.
(*) in JULIANUM.
(z) *fac. med. simpl.* I. &c.

litatem patientium, aut viciſſim nimis irritabilium, GALENUS non eam rationem habuit, quam oportebat. Breviter iſta, cum & errores viri, & nimiæ laudes, a poſteris, aliis nunc in litibus laborioſis, dudum oblivioni traditæ ſint.

§. LXXXI. GALENI SCRIPTA.

Cum nemo veterum, & vix quiſquam nuperorum, tot diverſa ſcripta reliquerit (*a*), ordine aliquo in iis recenſendis erit progrediendum. Initium ergo faciemus ab iis, quæ pertinent ad iſagogica ſ. ad generalia, & quæ extra claſſes ſolent poni.

CL. GALENI *paraphraſtæ* MENODOTI *ſuaſoria ad artes oratio* LUDOVICO BELLISARIO interprete. Aliqua hic dicit adverſus victus rationem & athletarum inſtituta, quæ a vera valetudinis cura longe differant. Contra MENODOTUM Empiricum, qui in ſola ſyndrome plethorica venæ ſectionem admittebat. Seorſim prodiit Baſil. 1526. 8. latine ERASMO ROTERODAMO interprete.

Si quis optimus medicus eſt, eumdem eſſe Philoſophum, LUDOVICO BELLISARIO interprete. Codex Græcus eſt in B. R. Par. n. 2169. alius in Medicea BANDINI III. p. 49. 50. Græce prodiit ex officina FED. MORELLI Pariſ. 1577. 4. MAITT. Græce etiam cum verſione latina ERASMI Pariſ. 1547. 4. Latine in ERASMI operibus T. I. In bono medico omnes virtutes conjungi.

GALENO adſcriptus liber, *quod qualitates incorporeæ ſint* HORATIO LIMANO interprete.

EJ. *de libris propriis a* JOHANNE FICHARDO *latinitate donatus, nunc ad Græci exemplaris fidem emendatior* (in *collectione operum*) I. Latine J. CAIO BRITANNO interprete Lovan. 1556. 8. *. GALENUS hic magnam partem vitæ ſuæ recenſet, ut primum Romam profectus ſit, ut urbe ob invidiæ medicorum tædium exceſſerit, inque patriam ſit reverſus, ut ab Auguſtis revocatus multis annis in urbe vixerit, in qua etiam SEVERI ævo videtur ſedem fixiſſe. Quos libros quaque in periodo vitæ ſuæ ſcripſerit, ſecundum claſſes.

EJ. *de ordine legendorum librorum ſuorum* a J. FICHARDO verſus, nunc emendatior. A. J. CAIO cum paulo priori libello excuſus. Brevior iſte & imperfectus.

EJ. *de ſectis ad eos qui introducuntur* HORATIO LIMANO interprete. Vertit etiam

(a) Quingentos ll. veteres numerabant.

etiam J. GUNTHER, quæ versio a CHARTERIO recepta est; tum G. VALLA, & N. RHEGINUS, & AUGUSTINUS RICCIUS. Codex L. *de sectis* Græcus est in Bibl. D. MARCI & in *Medicea* BANDINI III. p. 52. Plut. LXXIV. in *B. Vindob.* LAMBEC. I. p. 181. Latinus in B. R. Par. n. 6865. Arabicus vertente ISAACO HONAINI f. in B. R. P. n. 1043.

Ex versione G. VALLÆ prodiit Paris. apud H. STEPHANUM seniorem GUNZ. Edidit etiam J. GUINTHER Andernacensis cum aliis GALENI operibus Basil. 1529. 4. GUNZ.

In hunc libellum scholia sunt PALLADII quorum codex est in BAND. III. p. 99. Commentarius *Hali ben* REDWAN est in *B. Escorialensi* CASIRI n. DCCCXLVII.

In Methodicos inque Empiricos pro dogmaticis hic dixit.

EJ. *de optima secta* ad THRASYBULUM JUNIO PAULLO CRASSO interprete, CHARTERIUS J. GUINTHERI versionem recepit. Vertit etiam NICOLAUS RHEGINUS & DOMINICUS CASTELLUS. Codex Græcus est in B. *Medicea* BANDINI III. p. 49.

In Methodicos & eorum *Cœnotetas.* In Empiricos. Rationalem medicum historia melius uti. Empiricum non posse inter innumera auxilia veriora eligere. Falsum esse, quemque morbum per quatuor tempora transire. Methodicos male in principio morbi ubique adstringentia medicamenta exhibere.

EJ. *de subfiguratione Empirica.* Aliquanto uberius opus. Empiricos agere indeterminate, nimium historiæ tribuere. Fidem adhiberi debere, quoties testes inter se consentiunt, quale exemplum ipse adfert, quo inductus sit, ut carnes viperarum ad elephantiasin daret, cum in plusculis exemplis casus demonstrasset, ad eam luem curandam eas carnes valere. PYRRHONEM modestum fuisse empiricum, MENODOTUM acrem dogmaticorum inimicum, &c.

Citat *de medicinali experientia* librum in SEVERUM, & l. *de ratione communi, de methodo medendi.*

Fragmentum libri *adversus Empiricos* AUGUSTINO GADALDINO interprete.

De *medicæ artis constitutione* ad PATROPHILUM, BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete.

Codex est in B. *Medicea* BANDINI III. p. 49.

Latine prodiit JANO PHILOLOGO interprete Paris. 1528. 8. FALC. cum aliis. Græce & latine ex interpretatione JANI ANTONIACI Parisii 1531. Prodiit etiam cum *tabulis & commentariis* THEODORI ZWINGER Basileæ 1561. 1568. fol. *.

Partes artis medicæ enumerat. Ut dignoscatur locus adfectus. Ut ab excrementis

crementis indicia sumantur. Morborum præparatio, curatio per medicamenta, quorum qualitates contrariæ sint morbi qualitatibus.

Citat suum l. *de naturalibus facultatibus*.

In eum exstat CHRIST. HEYLE *artificialis medicatio* s. *paraphrasis* Mogunt. 1534. 4. FALC.

EJUS *finitiones medicinæ* BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete. Partium corporis definitiones, tum morborum, etiam chirurgicorum, breviter omnia. Codex MS. est in B. JACOBÆA Londin. n. 8484. In *Medicea* BANDIN. III. p. 115. *Plut.* LXXIV. MONTFAUC. & LXXIII. ib. In *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 93.

Prodierunt JANO PHILOLOGO *interprete* Lion 1519. 16. RAST.

EJ. *introductio s. Medicus*, GUINTHERO Andernacensi interprete, recognitus a BARTHOLOMÆO SYLVANIO & a CHARTERIO. De eo conf. in *B. Anat.* I. p. 83. ÆSCULAPIUM a patre APOLLINE institutum primum omnibus numeris absolutam medicinam invenisse, herbas vero CHIRONEM, ARISTÆUM, MELAMPUM, POLYIDAM. ASCLEPIADAS cum experientia ratiocinium conjunxisse. Tres principes sectæ. Rationalis sectæ auctor HIPPOCRATES, porro alii quos diximus, etiam ASCLEPIADÆ. Empirica secta, quam primus PHILINUS COUS a rationali separaverit, occasione a præceptore HEROPHILO sumta. Alii Empirici, Methodici, etiam Episynthetici, Electici: de Pneumaticis nihil. Inde aliqua pathologica. Febris est calor auctus. Hygieine. Therapia, breviter omnia præter morbos oculorum.

EJ. *quomodo morbum simulantes sunt deprehendendi*, J. FICHARDO interprete. Ut ipse GALENUS sanum hominem morbum simulantem deprehenderit. Cum nonnullis aliis prodiit Paris. 1578. 8. Genev. 1579. 8. GUNZ. cura J. LALAMANT. Codex MS. latinus est in B. R. Par. n. 6865.

EJUSD. *ars medicinalis* NIC. LEONICENO interprete, recognita ab AUG. GADALDINO.

Innumeras editiones & commentarios dixi in *B. Anat.* I. p. 84. sq.

Pars tamen non minima opusculi ad praxin pertinet. Ad methodum analyticam, quam noster præfert, tum HEROPHILUS & HERACLIDES ERYTHRÆUS. Synthetica usos esse HEROPHILI sectatores aliquos, aliquos ERASISTRATI, & ATHENÆUM Attaleum. Se primum ea usum, quæ oriatur a ratione finis. Sanitas, ejus signa per singulas corporis humani partes. Adnotationes aliquæ; ventriculi, qui in vivo homine parvus deprehensus fuerit, & rotundus, vesica parva & circumscripta, venæ perangustæ. Videri ductum biliarium in ventri-

culum hominis patuisse, qui bilem frequenter vomitu reddiderat. Causæ valetudinis, invaletudinis. Signa morborum & divisio.

Libros suos pene omnes hic citat, præter eum qui est de *libris propriis*, & quem promittit.

In Classe II. seu Physiologica reperiuntur.

GALENI *de elementis secundum* HIPPOCRATEM libri duo NICOLAO LEONICENO interprete, deinde V. TRINCAVELLIO. Perfecit CHARTERIUS.

Editiones vide in *B. Anat.* I. p. 86.

In primo libro defendit quatuor dari elementa, neque qualitates, quæ ATHENÆI erat opinio, pro elementis substitui debere.

In L. II. pro quatuor humoribus dicit, quibus calida animalia constant. Aspere in ASCLEPIADEM, qui negabat, medicamenta peculiares suosque humores inducere.

EJ. *de temperamentis libri tres* THOMA LINACRO interprete. Editiones diximus *B. Anat.* I. p. 87.

In prioribus duobus libris agitur de temperamentis corporis universi, & de ejus partium temperamentis adgnoscendis.

In L. III. de temperamentis medicamentorum, deque eorum in corpus humanum actione. De modo, quo facultates medicamentorum adgnoscuntur.

Libros VI. *de temperamentis* in Codice habet, B. R. P. n. 987.

EJ. In L. HIPP. *de natura humana comm.* NICOLAO MACCHELLO Mutinensi interprete.

Aliqua ad historiam medicinæ & ad commentatores HIPPOCRATIS. Corpus humanum non esse unum, neque enim posset destrui, si unum esset.

EJ. *de atra bile* lib. BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete.

Editiones vide *B. Anat.* I. p. 87.

Atræ bilis notæ & proprietates. Morbi in quaque corporis parte ab ea bile nascentes, inter eos cancer, elephas. Causæ eam bilem augentes. Excrementa nigra.

In L. III. *de anatomicis administrationibus* ostendit GALENUS, quantum errorum in medicina natum sit, quod clinici anatomen negligant. Ita Methodici medicamenta digitis paralyticæ manus admovebant, quod ignorarent, nervos manus in ipso jam dorso vitio esse adfectos, quem inde morbum GALENUS perspecta causa, & ad causæ sedem admotis medicamentis, facile sanavit.

In L. VII. pueri sanati exemplum narrat, cui os pectoris sideratione corruptum erat, & cordis motus manifestus adparebat.

In L. VIII. egregie per experimenta ostendit, quæ functiones vitientur, uti hi vel alii pectoris nervi, aut ipsa medulla spinalis læsa fuerit.

IDEM

Idem in L. *de instrumento odoratus* receptam de catarrhorum ex cerebro ad nares descendentium theoriam proponit, & sternutationis effectus medicos ex iisdem principiis deducit, quod cerebrum humoribus liberetur.

In eximio *de partium usu* opere, passim aliqua intercedunt pathologica, etsi pauciora. De vitiis digestionis ex omenti jactura subnatis. De utilitate bilis atrae. Iterum de catarrhorum viis. Molas nullas absque viri consuetudine formari.

Ej. *brevis denotatio dogmatum* Hippocratis ex Stobaeo. Fragmentum a C. Gesnero editum.

Ej. *de iis quae medice dicta sunt* in Timaeo; fragmentum.

In L. *de facultatibus naturalibus*, aliqua de modo quo humores vitiantur, & de atra bile.

Cl. III. diaetetica.

Ej. *Comm. in* Hippocratem *de aeribus aquis & locis* Jano Cornario interprete, emendatus ab Hier. Donzellino, ad Graecorum exemplarium fidem. Latine tantum exstare Fabricius vertente Mose Alatino: cujus versio a Charterio recepta est.

Fusi, ut solebat Galenus, commentarii paraphrastici de aquis vitiosis & noxiis, de morbis ex anni temporibus exque ventis orientibus &c.

Galenus *de alimentorum facultatibus* L. III. Martino Gregorio interprete. Seorsim prodiit Lion 1549. 16. BB. cum l. *de adtenuante diaeta:* & cum commentario Martini Gregorii Leid. 1633. 12. Tr. Graece Paris. 1557. 8. apud Morellum Bur. Italice vertente Hieronymo Sacchetto Venet. 1562. 8. Smith.

Libro I. vires alimentorum docet alias esse aliasque, ut corpora aliter se habent, in quae ingerantur. Ita cum homo ex pituitae copia aegrotaret, se bono eventu acria medicamenta dedisse: cum vero idem homo post acres cibos similia sumere tentasset, merito male habuisse. Cerealia. Panificia. Polenta, quae non sunt hujus loci.

L. II. Fructus horaei. Palmulas virides nocere. Oleae, asparagi, eorum facultates. Qui a boletis sumtis aegrotaverit.

L. III. de carnibus, etiam vulpinis, etiam aliis animalibus, cuniculis, gliribus, ursis. Pisces, eorum proprietates contra Philotimum. Mannam halitum esse coagulatum. Omnia animalia percurrit, deque eorum bono maloque succo judicat, nullo, quantum video, experimento nixus.

Ex hoc libro Epitome Graeca exstat in *B. Taurinensi*.

Ej. *de succorum bonitate & vitio* Julio Alexandrino interprete. Verterunt etiam Balamius & Riclius. Seorsim prodiit vertente Sebastiano

SCROFA Lion 1547. 12. GUNZ. Parif. 1546. 8. TR. Seorfim Græce, ut puto, Parif. 1536.

Exempla morborum natorum ex alimentis mali fucci. GALENUM fe ipfum tutum præftitiffe abftinendo a fructibus horæis, cum circa diaphragma inflammationem metueret. Cibi variarum qualitatum, adtenuantes, incraffantes. Fungos valde noxios effe, boletis exceptis. Lactis de mamma fucti in tabe efficacia. Iterum de ciborum bona malave indole judicium per fingula. Tum vini, mellis, nivis ufus.

Codex latinus eft in B. R. P. n. 6865. Græcus in B. D. MARCI. in B. *Medicea* III. p. 127.

EJ. in HIPPOCRATEM *de falubri diæta comm.* HERMANNO CRUSERIO interprete. Vertit etiam J. GUINTHERUS.

Commentarius paraphrafticus. Vide inter opera HIPPOCRATIS.

EJUSD. *de adtenuante diæta* MARTINO GREGORIO interprete. Seorfim cum l. *de alimentorum facultatibus* Lion 1549. 16. BB. Gallice vertente JOHANNE le BON Parif. 1556. 16.

Codex eft latinus in B. R. Par. n. 6865. & græcus, ut puto cum titulo de regimine fanitatis in B. S. MARCI MONTFAUC.

Olera, cerealia & reliqua recenfet, quæ putat fuccos noftros adtenuare, tum fructus, radices, carnes, pifces. Rejicit vulpinam & aliarum ferarum, etiam equorum & afinorum carnes. Vini varietates.

EJ. L. *de Ptifana* ad vetufta exemplaria ab HIERONYMO DONZELLINO reftitutus. IPOLITUS etiam vertit, denique CHARTERIUS. Cum nonnullis aliis prodiit interprete IPOLITO Parif. 1544. 4. *. Emendante CAIO Bafil. 1557. 8. GUNZ. Seorfim cum nonnullis aliis, cum J. LALAMANTII ejusdem argumenti libello Heduæ 1578. 8. GUNZ. Genev. 1579. 8. ID.

In eum l. eft MAXIMILIANI de LUCIO *commentarius* Venet. 1575. 8.

Accurate docet ut Ptifana paretur, ex hordeo macerato, inter manus contrito, deinde cocto, ut primum fortiter ebulliat, inde leni igne in cremorem vertatur. Ejus alimenti in morbis commoda, laudes & menfura.

GALENUS *de parvæ pilæ exercitio* VALERIO CENTANNIO interprete.

Solus l. prodiit Græce apud G. MORELLUM Parif. 1563. 8. MAITT.

Codex eft in B. D. MARCI. Græcus in *Medicea* BANDIN. III. p. 50. Latinus in B. R. Par. n. 6865.

Magnas huic exercitationi laudes impertit.

EJ. *de cognofcendis curandifque animi morbis*, BERNARDINO DONATO interprete, tum J. GUINTHERO, denique CHARTERIO.

Codex Gr. eft in *B. Medic.* BANDIN. III. p. 50.

Gallice

Gallice prodiit Parif. 1557. 16. VERDIER. Latine cum aliis Parif. 1528. 8. Ex GUINTHERI verfione cum aliis Bafil. 1529. 4. GUNZ.

Ethici magis argumenti. De fua educatione a patre philofopho, matre iracunda. Ut omnis generis Philofophos audierit, Geometriam, Aftronomiam, Architecturam didicerit.

Ej. *de cujufque animi peccatorum cognitione atque medela* JUNIO PAULO CRASSO interprete, tum a J. GUINTHERO, & CHARTERIO revifus.

Vix noftri fcopi.

An ifte fuerit l. quem J. CASSELIUS græce & latine edidit Helmftatt 1592. 4. Rudolfftadt 1715. 4. TR. cum titulo, *quomodo quis & dignofcat & fanet proprios animi fui affectus.*

Codicem MS. Græcum habet *B. Medicea* BANDINI III. p. 50. 51.

GAL. *de confuetudine* ex vetere NICOLAI RHEGINI verfione reftitutus a J. B. RASARIO.

Codex Græcus in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 152.

Ej. *de fanitate tuenda* L. VI. THOMA LINACRO interprete, ab HIERONYMO DONZELLINO ad antiquorum exemplarium fidem recogniti. Caftigati a J. CAIO Græce Bafileæ 1549. 8. TREW. GUNZ. Cum aliis & PROSPERI CALANII *paraphrafi* 1538. 8. MAITT. Seorfum prodierunt interprete LINACRO Venet. 1523. 4. TREW. Colon. 1526. 8. MEAD. Parif. 1526. 4. HOUSSET. 1530. fol. 1538. fol. Lion 1548. 12. 1559. 12. TREW. Latine vertente ALBANO TORINO Bafil. 1538. 8. Italice JOSEPHO GALIANO interprete. Panormi 1650. 8. MONGITOR.

In eos ll. funt ANTONII RABERII commentaria Bafil. 1554. fol. *Enarrationes* dedit JACOBUS BORDING Bafileæ 1605. 4. MOLLER. *Adnotationes* LEONHARDUS FUCHS Tubing. 1541. 8. TR. Noviter vertit C. HOFMAN, & perpetuis commentariis & caftigationibus illuftravit Francof. 1680. 4. curante SEBASTIANO SCHEFFER, qui titulum fecit *vita medica* f. GALENI ὑγιεινῶν, f. *Methodi fanitatis tuendæ* LL. VI.

Græcus codex eft in B. D. MARCI. Codex verfionis Arabicæ in B. R. *Par.* Latinus, vertente NICOLAO de RHEGIO & BURGUNDIONE judice Pifano ib. n. 6867. Hebraicus in *B. Vindobonenfi* LAMBEC. I. vertente CHANIN (HONAIN) ben ISAAC p. 181.

Botanica diximus, quæ non funt plurima. GALENI jam fenis opus eft, in quo multa priora fua opera citat, THRASYBULUM, HIPP. & PLATONIS *decreta.* Libro I. tradit infantum curam, ab ipfa nativitate repetitam. Balneum frigidum Germanorum improbat. L. II. de exercitatione agit & de lucta. Fufe in THEONEM, qui cum de frictionibus uberrime ageret, fex tamen frictionum fpecies

prætermiserit. Exercitationum varietas. L. III. de lassitudinis cognitione & curatione, de tibiarum etiam inflatione. L. IV. de sanandis lassitudinibus proprie, quæ oriantur ab exercitatione. Curatio adfectus ulcerosi. De apomelite & oxymelite. Olea. Acopa. In plethora utique sanguinem debere mitti. L. V. senum victus ratio traditur. ANTIOCHI medici & TELEPHI grammatici secularis senis diæta. PRIMOGENES intermisso balneo continuo in febrem incidebat. Libro VI. victus ratio ad quamque intemperiem apta, ad singula viscerum vitia, ad calculum, ad abundantiam seminis. Citat l. suum de medicamentis.

EJ. *ars tuendæ sanitatis num ad medicinalem artem spectet, num ad Gymnasticen* l. ad THRASYBULUM JUNIO PAULO CRASSO interprete.

Codex Græcus est in *B. Medicea* BANDINI III. p. 49. & in B. R. Par. n. 2164.

Veram gymnasticen ad medicos pertinere, adque HIPPOCRATEM, spuriam esse artem jatraliptarum, contra quam multis disputat, quæ versetur in mechanico opere, unctione, frictionibus, quæ omnia medicus imperet, neque sua manu administret.

CLASSIS tertia ad morborum & symptomatum differentias, causas & tempora pertinet.

GALENI *de differentiis & causis morborum & symptomatum* L. VI. duo priores a NICOLAO LEONICENO, quatuor reliqui a THOMA LINACRO versi, revisi ab A. GADALDINO. Porro a J. COPO versi & emendati a CHARTERIO.

Codices Græci sunt in B. R. Par. n. 2169. & in *Medicea* Plut. LXXIV. BANDINI. III. p. 115. *Vindobonensi* LAMBEC. I. p. 181, ut intelligo. Græcus de morborum differentiis & causis codex in B. R. P. n. 2157. Latinus, ut puto, de differentiis & causis symptomatum in B. CAI. GONV. Cantabr. n. 948. Libri de *symptomatum causis* Arabice in *B. Scorialensi* n. DCCXCIX, DCCCXCVI, vertente HONAIN, tum L. I. & II. solus ib. DCCCLV. DCCCXLIII. & AVICENNÆ commentarii in GALEN. *de causis & symptomatibus* ap. CASIRI n. DCCXCVII. Seorsim prodierunt sex libri *de differentiis* &c. Græce 1550. & NIC. LEONICENO interprete Paris. 1528. 8. L. VI. COPO interprete Paris. 1527. 12. TREW. Lion 1547. 16. ID. 1560. 16. TREW. Liber I. *de differentiis symptomatum* & libri III. *de causis symptomatum* T. LINACRO interprete, MAITT. puto London 1524. 4. L. II. *de differentiis morborum* Paris. 1514. 4. MAITT. vertente NICOLAO LEONICENO.

In

J. ALB. SEBIZ in ll. *de differentiis morborum & causis symptomatum commentatus* est Argent. 1630. 4. In eos etiam sunt commentarii FRANC. VALERIOLÆ 1540. 4. MAITT. tum J. SYLVII, in ejus operib. omnib. qui tit. fecit *methodus sex ll.* GAL. *de differentiis & causis morborum & symptomatum in tabulas sex ordine suo conjecta* Paris. 1539. 4. BB. 1548. 4. TR. Venet. 1564. 4. TR. quæ sunt GALENI sententiæ in ordinem tabularem conjectæ. STEPHANI DUTEMPLÆI *tabulæ in sex* GALENI *libros de morbis & symptomatibus* Lion 1530. fol. TREW. Est etiam LAURENTII JOUBERTI *commentarius*, & FRANCISCI ROSELLI *in sex libros &c. commentarius* Barcin. 1627. fol. GUNZ. JAC. BORDING *in tres priores* GALENI ll. *de morbis & symptomatibus commentarium* dedit Rostoch 1605. 8. B. BODL. MOELLER.

Sunt etiam ÆGIDII GAUDINI *adnotationes in ll. de symptomatum differentiis, de morborum differentiis, de morborum causis* MS. in B. R. P. n. 7032.

Annon idem l. GAL. *de morbo & accidente* in B. CAIO GONV. n. 955. B. R. P. n. 6865. a.

Excerpta ex l. de symptomatibus & causis BANDINI III. p. 101. sunt in B. MED.

Liber I. *de morborum differentiis*, est tabula ad GALENI saporem analytica, discriminum morborum secundum fontes a quibus desumuntur. De THEOPHILO, qui in angulo conclavis tibicines audiebat. Esse medicos, qui sudorem degustent, & sanguinem, & ea, quæ de ventre decesserint.

Codex est in Medicea Plut. LXXV.

L. II. est de morborum causis secundum qualitates primævas aut vitia organica.

L. III. de differentiis symptomatum.

De *causis symptomatum* L. I. subtilia multa continet de pupilla justo arctiori, ampliori, ut, non quidem a lucis vario gradu, sed a morbis, pupilla aut amplior fiat, aut angustior. Auriginosos flava videre. Matrem cibos vomere, quamdiu fetus mole est exigua & cyema audit. Esse tamen, qui in febre ardente a frigida pota subito interierint.

L. II. convulsiones. Uterum primis mensibus claudi, ut ne stylum quidem admittat. Ventriculum se ad retinendos cibos claudere.

L. III. causæ symptomatum positæ in facultatibus naturalibus. Persicum ex Persia translatum venenatam indolem exuisse. Vidisse se sanguinem menstruis intervallis per alvum egeri.

De differentiis febrium L. II. NICOLAO LEONICENO interprete, ab A. GADALDINO ad Græca exemplaria recogniti. Vertit etiam LAUR. LAURENTIANUS deinde emendavit CHARTERIUS.

Codices satis frequentes sunt. In B. R. P. cum scholiis Græcis n. 1883. 2156.

2156. 2157. 2158. 2246. 2260. 2267. 2272. 2276. In Vindobonensi LAMBEC. VI. p. 88. 94. I. p. 161. In *Medicea* Plut. LXXIII. LXXV. BANDINI. III. p. 161. In B. D. MARCI. In CAI. GONV. Cantabr. n. 949. Arabice in B. Escur. DCCXCIII.

Græce prodiit cum aliis GALENICIS apud G. MORELL. Parif. 1557. 8.

Latine L. III. cum antiqua LEONICENI LAURENTIANI verfione Papiæ 1519. 4. GUNZ. cura RUSTICI PLACENTINI. Interprete LAURENTIO LAURENTIANO Colon. 1526. 8. GUNZ. Parifiis 1532. fol. MAITT. Accurate revifi a SIMONE THOMAS Lion 1548. 16. TREW. 1550. 16. *. 1557. 12. ID.

In hos libros THOMÆ de GARBO eft commentarius Lion 1514. 4.

VICTORIS TRINCAVELLII comm. Venet. 1575. fol. TR.

Tum H. GIBALTI commentarius, *quæ ad febrium cognitionem fpectant univerfa pene complectens* Lion 1561. 8. TR. 1562.

LEONARDI FUCHSII verfio & commentarii Parif. 1554. 12. fol. TR.

LAURENTII LAURENTIANI commentarius Lion 1550. 12. LIND.

PAMPHILI MONTII *commentarii* Bonon. 1550. 8.

JACOBI SYLVII *commentarius* Lion 1556. 16. *. 1561. 8. TR.

FRANCISCI VALLESII *commentarius* Complut. 1569. 8. Colon. 1590. fol. &c.

J. BRAVI *comm.* Salamanticæ 1585. 4. LIND.

SIMONIS a CAMPI *commentarius* in GAL. *de differentiis febrium* Neapoli 1642. 4.

J. BAPT. NAVARRI *comm.* Valent. 1628. 8. LIND.

CHRISTOPHORI a VEGA *comm.* Lion 1626. f. Complut. 1553. 8.

In Caput I. & III. ANTONII NUNNEZ Saldimantic. LIND.

RODERICI a VEGA *adnotationes* MS. B. R. P. n. 7048.

CL. GALENI *de febrium differentiis* ex PAULO & ALEXANDRO. Codex Gr. Par. B. R. Par. n. 2178.

Non omnem febrem ex putredine oriri, fed calidas utique intermittentes ex aliquo in humoribus exceffu nafci. Ephemeram aliquando a bubone natam fuiffe. In febribus humoralibus a principio pulfus parvus eft & velox, in progreffu magnus & velox. Febres hecticæ.

L. II. de febribus putridis. De intermittentibus: tertiana a bile nata, quartana,

quartana, epiala. Dari omnino acidam pituitam. Semitertiana, ſ. febris compoſita ex tertiana & ex quotidiana. Ejus forma. Miſceri febres pituitoſas cum bilioſis. Poſſe etiam febrem ex ſanguinis putredine oriri.

Alius titulus fuerit, GALENI *de ephemeris febribus* l. II. quorum codex latinus eſt in B. R. P. n. 6837.

Quis eſt GALENI liber de *ſemitertiana*, cujus codex Græcus eſt in B. R. P. n. 2269.

GAL. *de inæquali temperie* THOMA LINACRO interprete. Vertit etiam GEORGIUS VALLA & CHARTERIUS.

Codex Græcus eſt in B. D. MARCI Veneta; in *Medicea* BANDINI III. p. 52. Arabicus vertente HONAIN in B. *Eſcurialenſi* n. DCCCXLIV.

Latine prodiit *de inæquali diſtemperantia* G. VALLA interprete Venet. 1498. f. BURKH. Cum nonnullis etiam aliis vertente N. LEONICENO Pariſ. 1514. 4. Solus vertente T. LINACRO cum l. *de temperamentis* Cambridge 1521. 4. MAITT. Pariſ. 1523. fol. BB. Cum nonnullis aliis Heduæ 1578. 8. GUNZ. Genev. 1579. 8. edente J. LALEMANT. In eum l. eſt *commentarius* ANTONII BUSENNII Antwerp. 1553. 8. B. BODL. GUNZ. Ex verſione T. LINACRE cum *comm.* J. AGRICOLÆ AMMONII excuſus eſt Baſil. 1539. 8. Cum *comment.* PROSPERI CALANII Lion 1538. 8. cum aliis MAITT. Cum *comment.* FRANCISCI VALLESII Complut. 1567. 8. *.

Parvus eſt libellus de cauſis inæqualis temperiei in toto corpore, & in quaque parte corporis.

Idem fuerit l. de *malitie complexionis*, cujus paſſim codices ſuperſunt, ut in B R. Par. n. 6865. & 6865. a, & in B. MERTONIENSIS COLL. n. 685.

L. *de humoribus* dixi inter HIPPOCRATICOS. In eum ſunt ARCHANGELI PICCOLHOMINI Ferrienſis *Commentarii* Venet. 1556. 8. BB. Totus liber non eſt commentarius in HIPPOCRATEM, ſed GALENI opus. Ut humores ex ſe invicem generentur. Cauſæ quæ quemque horum humorum augent. Morbi ex deficiente, aut abundante, aut locum mutante humore nati. Exanthemata cuique humori propria. Commentator totus eſt GALENICUS. Conf. p. 61. 62.

EJ. *de marcore ſ. maraſino ſenili* A. GADALDINO interprete. Codex eſt in B. D. MARCI Græcus: tum in Vindobonenſi LAMBEC. I. p. 181. Latinus in B. R. P. n. 6865.

Græce prodiit cum nonnullis aliis cura G. MORELLI Parif. 1557. 8.

Latine HERMANNO CRUSERIO *interprete* Parif. 1533. 4. ASKEW. TR.

Morbum in fenio vitari non poffe, cum humor nativus perpetuo diminuatur; contra Sophiftam, qui homines immortales reddere volebat. Balnei ufum contra PHILIPPUM defendit, & aquæ potum. Aliæ fpecies tabis cum eryfipelaceo vitio. Nihil utilius effe lacte de mamma tracto.

GAL. *de comate* a DOMINICO MONTESAURO reftitutus, tum a CAIO Britanno, RICCIO, & CHARTERIO. Codex eft in B. R. P. n. 6865. in Medicea BANDINI III. p. 50. hic græcus.

Coma lethargicum, phreniticum.

Ej. l. *de tremore palpitatione convulfione & rigore* J. GUINTHERO Andernacenfi interprete, ab A. GADALDINO ad Græca exemplaria recognitus. Emendavit etiam CHARTERIUS. Verterat olim P. de APONO.

Codex Græcus eft in B. D. MARCI, & duo alii in B. R. Par. n. 2271. 2269. alius in Medicea BANDINI III. p. 100.

Differre a tremore palpitationem; hujus caufam effe fpiritum craffum & vaporofum. Hippocraticum ενορμουν fpiritum effe. Se in arteria convulfionem vidiffe. Calorem innatum effe animum. Rigorem non a folo effe frigore, fed a pituita etiam vitrea, f. bile melancholica. Mulieribus otiofis frequentem horrorem a palmularum abufu fubnafci. Ejusmodi in malo GALENUS jubet corpus calefacere & tenuare. In tertianis rigorem locum habere, non in quartanis.

Ej. *de difficultate refpirationis* L. III. JANO CORNARIO interprete, ab AUG. GADALDINO recogniti.

Codices Græci in B. BODLEYANA MONTFAUCON I. p. 646, ut puto. Latinus in B. R. Par. n. 6865. Eumdem puto effe, qui l. *de juvamento anhelitus* B. R. P. n. 7047. 6865.

Vertente T. LINACRO prodierunt Bafileæ 1536. fol. BB. Tum cum l. de caufis refpirationis JOHANNE VASSÆO interprete 1553. fol. MAITT.

Præter phyfiologica agit hic de differentiis refpirationis difficilis fimplicibus & compofitis. Libro II. de iis, quæ eo fpectant in L. I. & II. Epidemicorum HIPPOCRATIS. Libro III. de iis quæ in aliis libris Hippocraticis huc faciunt. Scopus eft oftendere, difcrimina difficilis refpirationis a GALENO propofita jam apud HIPPOCRATEM reperiri. Citat l. *de pulfuum differentiis* & de *fecta optima.*

L. *de multitudine* BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete. Vertit etiam GUINTHERUS & VICTOR TRINCAVELLIUS, emendavit CHARTERIUS.

Prodiit cum aliis Parif. 1531. 8. Solus ex verfione J. GUINTHERI ib. 1529. 4. GUNZ. 1539. 8. FALC.

Solus cum POLYBO aliisque Parif. 1528. fol. *.

Empiricos & Methodicos non vera dediſſe plethoræ indicia, & confuſe de multitudine ſcripſiſſe, ideo noſtrum meliora ſuppeditare voluiſſe. Non in ſolo ſanguine, ſed in reliquis etiam humoribus plethoram reſidere. Signa multitudinis in aliis humoribus. Citat l. *de fac. nat.* de HIPP. & PLATONIS *decretis*, *de elementis ſecundum* HIPP.

EJ *de tumoribus præter naturam* HORATIO LIMANO interprete. Verterunt etiam AUGUSTINUS RICIUS, J. GUINTHERUS & R. CHARTIER. Conf. *B. Chir.* I. p. 88.

Codex eſt in *Medicea* BANDINI III. p. 52.

Latine editus eſt vertente J. GUINTHERO Baſil. 1529. 8.

Inflammatio, elephantiaſis, tumores chirurgici. In hunc l. exſtat *commentarius* SIMONIS a CAMPI Neapoli 1642. 4.

GALENI *de morborum temporibus* L. I. J. GUINTHERO Andernacenſi interprete, ab A. GADALDINO recognitus. Verterat & N. RHEGINUS.

Græcus codex eſt in B. D. MARCI Veneta; in Medic. Plut. LXXIV. Latinus in B. R. P. n. 6861.

Prodiit Parif. 1529. 8. MAITT. cum aliis GALENICIS.

De temporibus in febribus intermittentibus. Ut eorum temporum initium veteres definiverint. De febribus continuis. Semitertianam, HIPPOCRATI & veteribus ignotam, ſibi Romæ viſam eſſe, etiam abſque horrore. Citat l. *de pulſibus*.

EJ. *de totius morbi temporibus* J. GUINTHERO interprete, a GADALDINO recognitus. Vertit & N. RHEGINUS.

Codex Græcus eſt in B. R. Par. n. 2269. in Medic. Plut. LXXIV. BANDINI III. p. 51.

Prodiit cum priori Parif. 1529. 8. MAITT.

Initium morbi, vigor, declinatio. De morborum lethalium temporibus.

EJ. *de typis* A. GADALDINO interprete.

Codices Græci ſunt in B. R. Par. n. 2170. 2272. 2269. In Medicea BANDINI III. p. 139. Latinus in B. *Par.* n. 6865.

Non certo genuinus. De febribus intermittentibus & ſemitertianis agit.

Ex GALENO περι τυπων excerptorum codex græcus eſt in B. Medicea Plut. LXXIV. BANDINI III. p. 99.

EJ. *de iis qui de typis ſcripſerunt*, *ſ. de circuitibus* J. GUINTHERO interprete.

Tabula typorum ſecundum veteres. Eam GALENUS refutat, ſuamque typorum computationem opponit.

L. *de causis procatarcticis* NICOLAO RHEGINO Calabro interprete. Latinus codex est in B. R. Par. n. 6865.

Dari utique ejusmodi causas. Ut GALENUS non exspectata diatrito febres balneis febrem sanaverit. Contra ERASISTRATUM & HEROPHILUM, quorum ille causas procatarcticas nolebat in causarum censum referre, iste dubitabat.

EJ. *in primum de morbis vulgaribus* HIPPOCRATIS *librum commentarii tres* HERM. CRUSERIO interprete. Principium additum est a NICOLAO MACCHELLO Lion 1556. 8. GUNZ. Editiones vide p. 32.

Paraphrastici sunt commentarii, & parum habent Clinicæ utilitatis. In L. II. de semitertiana agitur, quæ ex bile cum crudo humore conjuncta nascatur, Romæ vulgatissima. Advenire cum horrore, accedere postridie reduplicationem cum aliqua intermissione. Lectionem codicum veterum passim castigat. Se prædixisse, ex tribus quartanis, quibus EUDEMUS tenebatur, quo ordine quæque recessura esset: accessiones ejus certis diebus recurrebant. Quartanam in epilepsia saluti esse.

EJ. *in librum tertium* HIPPOCRATIS *de morbis vulgaribus commentarii* tres, HERMANNO CRUSERIO interprete; recogniti ab A. GADALDINO.

Commentarios suos in opera HIPPOCRATICA numerosos noster recenset, qui fere ad nos pervenerunt. De significatione notarum a MEMNONE Pamphylio huic tertio l. Epidemicorum adlitarum. Passim scripturam corrigit, librum ceterum genuinum esse defendit.

EJ. *in librum sextum* HIPPOCRATIS *de morbis vulgaribus commentarii sex* JUNIO PAULO CRASSO interprete. Editiones vide p. 32.

Tabidos assa suilla nutrire suadebat auctor Hippocraticus, noster non refutat. Femina valde extenuata octavo nunc mense menstrua purgationes desiderabat; eam vehementi sanguinis missione sanavit, ut prima die sesquilibram, altera libram, tertia selibram mitteret. Judicat de variis lectionibus, & varia emendat. Caveri jubet, ne exosa aliqua in facie medici turpitudine æger offendatur. De medicorum malis moribus. Ut Alexandriæ aqua refrigeretur, dum tota nocte vento exponitur. Medico quæstiones de anima supervacaneas esse. Vinum sine cibo sumtum lædere.

Scripsit hunc librum COMMODO imperante, & priores suos plurimos libros citat, etiam suos in II. l. *Epidemicorum*, & in *prædictiones & Aphorismos commentarios*.

Huc refero GALENI *comm.* 3. *in l.* HIPP. *de humoribus*, quorum passim codices exstant. Græci in B. R. P. n. 2156. 2158. in Vindobon. LAMBEC. VI. p. 122. 123.

Vertit RASARIUS. In meis editionibus non reperitur. Sed spurii videntur. Conf. p. 62.

GAL.

Classis quarta. Semeiotica.

GALEN. *de locis affectis* L. VI. GUILIELMO COPO interprete, cum A. GADALDINI emendationibus. Correxerunt etiam RICCIUS, J. NEBRISSENSIS.

Codices MS. Græci sunt in *B. Vindobonensi* I. VI. p. 100. in B. R. Par. n. 2157. in *Medicea* apud MONTFAUC. I. p. 387. BANDINI III. p. 131. & alius codex *de dignotione loc. adf.* BANDINI III. p. 115. Erat codex apud MICHAELEM CANTACUZENUM VERDIER. In VOSSIANA, sed lingua morbi metu ignota *Cat. B. Brit.* 2162. Latini in B. R. Par. n. 6865. a & b; in MERTONIENSI ut puto n. 685. Arabica librorum quatuor priorum versio est in *B. Escurialensi* n. DCCCXLIII. *Commentarius* AVICENNÆ n. DCCXCVII. Hebraica versio in *B. Vindobonensi* I. p. 181.

Græce prodiit cura THOMÆ PLATERI Basil. 154 . MAITT. Latine GUIL. COPO interprete Paris. 1513. 4. MAITT ASK.; tum 1520. fol. MAITT. 1527. 12. TR. Lion 1547. 16 TREW. 1549. 16. *. 1562. 16. TR.

Commentatus est in hos libros FRANCISCUS DURETUS Venet. 1557. 8. LEONHARDUS FUCHS Paris. 1554. fol. TR. JOHANNES AGRICOLA AMMONIUS 1537. 4. TREW. FRANCISCUS VALESIUS Lion 1559. 8. LIND. In compendium redegit PETRUS SCHOTANUS Franeker 1616. 8. JOH. WOLFII *exercitationes semeioticæ* disputationibus XII. *comprehensæ in eosdem libros* Helmstatt. 1620. 4. Notæ M. S. ÆGIDII GAUDINI sunt in B. R. Paris. n. 7032.

Inter omnia GALENI opera hoc præferimus, quod maturioris ætatis partus sit, omnibus fere aliis GALENI scriptis nuperius. Mira sagacitate, quoties in aliqua corporis parte dolor erat, aut convulsio, aut paralysis, inquirebat, quo loco veram causam mali quærere oporteret. Ita si brachium aut digitus esset resolutus, in medulla spinali fontem morbi ponebat; intestinum sanguinem profundens nunc superius nunc inferius læsum fuisse ex sanguine judicabat, ut calidus manaret floridusve. Vesicæ vulneratæ indicium ex plurimo profluente potu sumebat. Iterum ex tempore, quo pus prodiret, ex mistione cum stercore, æstimabat qualenam intestinum laboraret: meracius nempe pus & citius decessurum, ut ulcus extimo intestini propius foret. Vocis amissæ exempla ex medullæ spinalis vitio, ex nervo discerpto, cum medicus strumas evelleret. Exempla sensus amissi cum motu superstite.

L. II. contra ARCHIGENEM sedem mali a solo dolore definientem. GALENUM ipsum decepit dolor a pituita vitrea natus, ut calculum per ureterem transire putaret. Differentia doloris colici veri a nephritico dolore. Puer a vino vetere epoto acute laboravit & periit. Longe præstare inventionem remediorum, quæ a vera demonstratione sumitur, præ empirica altera, quæ sola experientia nititur.

L. III. ſuum ſemper ſtudium ſummum fuiſſe, ut verum locum adfectum detegeret. Malum hypochondriacum inter capitis morbos relatum. Variæ imaginationes maniacorum. Humor morbificus aliunde in epilepticis ad caput adſcendens. A ſcorpii ictu magna ſymptomata, cum tamen parciſſimus humor, & in aculeo nullum conſpicuum foramen ſit. Qui a vipera ictus digitum extemplo abſcidit, felici eventu. Theriacam adverſus viperarum morſus laudat. Singultus ab acri humore in ventriculo hærente: a pipere deglutito in ipſo GALENO. Antiqui in vertigine arterias temporum ſecabant. Noſter hominem, cui aliqui digiti reſoluti erant, medicamentis ad cervicem admotis curavit.

L. IV. ſuffuſio periodica ex ventriculi vitio. Ut initium ſuffuſionis vino abſinthite ſanaverit, emendato ventriculo. Phrenitici: ſibi id malum imminuiſſe, cum floccorum evulſionem in ſe ipſo perciperet: eum vero retinuerat rationis uſum, ut medicos de imminente malo ipſe moneret. Gibbi ratio. Ex ſubito frigore lotii incontinentia & fæcum, calore ſuperata. Ulcus epiglottidis nonnunquam vidit, & grandines de pulmone rejectas. ANTIPATER, cum ſanus videretur, ſed pulſus eſſet inæqualis, exſtinctus eſt. Cum palpitatione cordis ſpirandi difficultatem conjungi.

L. V. inflammato corde gladiatores nonnunquam perire; ab ea cauſa cardiacam ſyncopen fieri. Quibus cor exterius tantum læſum fuit, eos biduo fere ſupervivere, mentiſque manere compotes, denique ex cordis inflammatione interire. De viis, per quas humores in pectore contenti exſpuuntur. Icterus ex viperæ morſu natus. A pulmonis ulcere abſceſſus abdominis. Ut coram GLAUCO philoſopho noſter jecur adfectum ſine mora adgnoverit, cum vitium in pulmone eſſe alii autumarent. Cordis tunicæ in ſimia hydatis, & in tunica cordis ſcirrhus viſus.

L. VI. eſſe qui lapidem de ano decedentem viderint, ſe quidem non vidiſſe. De pilis, ſæpe prælongis, per urinam decedentibus. Dracunculi in tibia, Arabiæ morbus, nervoſi lumbrici ſimiles. Diabetes. Urethra obſtructa a pure, a ſanguine. Vomicas etiam per renes expurgari. Malum hyſtericum. In viro a retento ſemine adpetitus deſtructus. Solus ex animalibus canis in rabiem vertitur; ejus etiam ſpuma inficit. Penis rigidus ab abſtinentia a venere. Ita morbos fere ſingularum partium corporis percurrit. Pleraque priora ſua opera citat, & ubique proprias adnotationes adſpergit.

Varii *de pulſu* libri, dicti quidem in anatomicis, tamen etiam huc faciunt, cum pulſus, & apud GALENUM etiam potiſſimum, ex præcipuis ſignis ſit.

C. GALENI *de pulſibus l. ad tirones*, HERMANNO CRUSERIO *interprete*. Idem qui *de pulſu ad* TEUTHRAM in *B. Vindob.* L. VI. p. 94.

Præter phyſiologica huc faciunt, quæ GALENUS habet de cauſis mutationum pulſuum a variis vitiis; de pulſu in variis morbis vario, de pulſu molli peripneumoniæ, qualis etiam in lethargo ſit, niſi quod celeritate ſuperet.

Ej. *de pulsuum differentiis* L. IV.

Editiones vide in *B. Anat.* I. p. 102. sqq. add. codicem in *B. Medic.* PLUT. LXXIV. Multa discrimina & subtiles pulsuum compositorum classes. Pulsus varii vitiosi & morbosi, vermicularis, formicans, convulsivus, caprizans.

In L. II. multa in ARCHIGENEM, qui pulsuum discrimina & nomina non bona dederit. Sic L. III. quod vehementem pulsum ignoraverit & languidum. Adversus pneumaticos de pulsu pleno & vacuo. Sic L. IV, in quo compendium reperias omnium, quæ priores fere medici de pulsu reliquerant.

De dignoscendis pulsibus l. IV. iterum HERMANNO CRUSERIO interprete.

Quatuor elementa hujus dignotionis. De contractione fuse, quæ in pulsu fit. L. II. de distentione, magnitudine, eorumque contrariis. Sic L. III. de celeritate. L. IV. de ictu, pulsu pleno & vacuo. Rhythmus.

De causis pulsuum L. IV. pariter HERMANNO CRUSERIO interprete.

Causæ mutationum, quæ in pulsu percipiuntur, accelerationis, inæqualitatis; sic per singula, ut pulsus mutetur ex rebus non naturalibus, ex morbis, iisque singulis.

EJUSDEM *de præcognitione ex pulsibus* L. IV. HERMANNO CRUSERIO interprete.

Codex MS. Græcus est in B. D. MARCI. in *Medicea* BANDINI III. p. 121. & in B. R. P. n. 2157. 2161. & Latinus ib. 6865.

Ut GALENUS ex pulsus augmento hominem convicerit, medicamentum sumsisse qui negabat: in contentione enim, cum vellet vera negare, pulsus fiebat inæqualis. Persubtiliter denuo de pulsuum differentiis, & de cujusque pulsus significatione. Intermittentem pulsum, omnino ut Sinenses, inter periculosos numerat, ut vix putet evadere vitalem, cui per duo intervalla pulsus intermiserit, hic manifesto nimius, cum mihi multis sæpe diebus tertius, aliquando secundus pulsus defuerit. Intermissiones in universum frigiditati imputat. Dicrotum pulsum cordis intemperiei adscribit, dicrotos vero tres distinguit, duros mollesque. Sic de aliis pulsibus vitiosis eorumque causa quærit. Pulsus decurtatus. Pulsus a calore, a frigore, ab earum intemperierum in corde & in aliis corporis partibus proportione. Febrium ex pulsu dignotio. Pulsus a vitio pulmonum, jecoris, aliarum partium corporis, etiam meningum.

Omnes isti hactenus recensi libri cum l. *de pulsuum usu* THOMA LINACRO interprete prodierunt Paris. 1532. fol. HERMANNO CRUSERIO interprete Libri XVI. Paris. 1532. 4.

Excerpta *de pulsibus* ex GALENI & THEOPHILI scriptis sunt in B. R. P. n. 2178. Græce.

GALENI *de crisibus* libri III. NICOLAO LEONICENO interprete. Emendavit A. GADALDINUS, & cum MS. cod. contulit R. CHARTIER.

Interprete

Codex Græcus est in B. D. MARCI, tum in Vindobonensi I. p. 181. duo alii in B. R. P. n. 2246. 2272. alius in Medicea Plut. LXXIII. In B. *Coll. Mertoniensis* codex est, ut puto latinus n. 685, in B. R. P. n. 6865. a. certius. Arabicus in *B. Scorialensi* n. DCCXCVII. & denuo DCCCXLIII. Hebraicus in *B. Vindob.* I. p. 181.

Prodiit interprete HIERONYMO BONIPERTO *cum animadversionibus in alias versiones* Venet. 1547. 4. GUNZ.

NIC. LEONICENO interprete, recognitus per JOHANNEM HETEROPOLITEN (Halberstatt). Paris. 1514. 4. MAITT. 1528. 8. MAITT. 1530. f. ID. 1542. f. TR. Porro Lion 1543. 16. 1558. 12.

In hunc librum NICOLAI de ANGLIA commentarius MS. latinus est in B. R. Paris. n. 7015. Alius comment. ANTONII LODOVICI Ulyssipone prodiit 1547. fol. Tum HIERONYMI BONIPERTI *commentarius* Venet. 1543. 8. quem diximus, & 1547. 4. GUNZ. & FRANCISCI SANCHEZ *comm.* Tolet. 1636. 4.

Commentarius fere est in HIPPOCRATEM. Libro I. egit de morborum temporibus, initio, progressu, statu. De adgnoscendis incipientis morbi signis. Primum de urinæ subsidentia & optime scripsisse HIPPOCRATEM. Præsagia coctionis celeris & tardæ.

In L. II. de febribus intermittentibus & earum quaque dignoscenda agit: tunc de febribus continuis. Febrem ex semitertiana & tertiana compositam statuit, quarum altera cito remittat, altera fortior & diuturna sit. Febris ephemera.

L. III. signa abscessuum criticorum. Signa crisis futuræ, & diei, in qua exspectari debeat. Esse ubi crisis a die tertio in quartum & quintum transeat. Multos se vidisse in declinatione particularium accessionum perire.

EJ. *de diebus decretoriis* l. III. J. GUINTHERO interprete, ab AUG. GADALDINO recogniti.

Codices Græci sunt in B. R. *Par.* n. 2272. 2246. In B. D. MARCI Veneta, in *B. Vindobonensi* I. p. 181. In Medicea excerptum ex his ll. Cl. BANDINI III. p. 100. In MERTONIENSI B. codex n. 685. nescio num latinus. Arabicus in *B. Scorial.* n. DCCXCIII. in B. R. Par. vertente HONAIN f. ISAACI MONTFAUCON I. p. 315.

Seorsim cum nonnullis aliis prodiit Paris. 1528. 8. (alii 1529. 8.) Paris. 1530. 8. MAITT. JOHANNE GUINTHERO interprete Basil. 1554. Lion 1550. 16. TR. 1553. 16. *.

Recens

Recens latini facti & commentariis illustrati a JOHANNE LALLAMANT Heduæ 1578. Lion 1579. 4. BB. Lego etiam Genevæ 1579. 4. GUNZ.

In solum L. III. HIPPOLYTI OBICII est commentarius.

Epitome per J. MORISOT Basil. 1547. 8. GUNZ.

GALENUS dies criticos defendit in universum, tum potissimum principes illos, septimum, decimum quartum, vigesimum, trigesimum quartum, quadragesimum. Signa decretoria adparere quarto & undecimo. Quartum esse indicem septimi. Se plures quadringentis ægros vidisse septimo vel nono judicatos, alios 14mo, 20mo. Autumno omnes ægros undecimo judicatos fuisse. Causæ, quare vigesimum præferat vigesimo primo. Lunam cum crisibus connectit. Sed etiam potestates bonorum malorumque signorum, in quibus luna sit, conatur defendere. Plurimis annis se ad hanc rem adtendisse, & constanter reperisse, sexto cum periculo, septimo die optimis auspiciis crisin advenisse, duodecimo crisin nunquam fuisse nisi obscuram.

LALLEMANTII fusissimi sunt commentarii. Longus sermo de anni apud veteres ratione. De septimestribus & octimestribus fetubus fuse, & de formatione maris & feminæ. Unica historia morbi, non magni momenti.

GALENI in L. I. *prorrheticorum* HIPP. *commentarii* J. VASSÆO interprete.

Citat tamen libros suos *de locis adfectis*, ut hoc opus inter novissima sit Galenicorum. Hydrophobiam longo tempore latere posse. Nigra urina diluti atramenti similis funesti fuit eventus, cum male THESSALICUS medicus GALENI metum derideret. Somnus unius diei, etiam duorum, pueris nonnunquam salutaris; hoc verissime. Catochi descriptio.

Spurium esse puto.

EJ. *commentarii tres in Prognostica* HIPPOCRATIS (nempe librum προγνωστικων) LAURENTIO LAURENTIANO interprete.

Citat multos suos libros, etiam *de diebus decretoriis*. Paraphrasis.

Cum notis CHRISTOPHORI de VEGA prodiit Lion 1551. 8. B. Tig.

EJ. *de præcognitione ex insomniis* AUGUSTINO GADALDINO interprete.

Græci codices sunt in B. R. P. n. 2269. 2276.

Vertit & explicavit LEONHARDUS JACCHINUS Lion 1540. 4. Vertit & edidit etiam JUSTUS VELSIUS Antverpæ. 1544. 8. *. Prodiit etiam Lion 1549. 16.

Parvus libellus. Ut oriantur insomnia a flava bile, ab atra. Ut ante cruris resolutionem præcesserit somnium de lapide, quo crus fractum fuerit. Ut sanguinis fluxum somnium portenderit, in quo ægro videbatur, se in sanguine stare.

EJ. *de præcognitione ad* EPIGENEM, JULIO MARTIANO ROTA interprete.

Codex latinus est in B. R. Par. n. 6865.

Vertit etiam J. GUINTHERUS, emendavit R. CHARTERIUS.

Prodiit LEONARDO JACCHINO interprete cum explanationibus 1540. 4. MAITT.

Is fuerit l. *de præsagitione* Venet. 1498. fol. G. VALLA interprete.

Liber omnino memorabilis, quo magna pars vitæ medicæ GALENI describitur, & ostenditur, quantum in dignoscendis & prædicendis morbis valuerit. Placet sententia, bonos medicos DEO gratos esse & acceptos. Multa in medicos Romanos, cum quibus, MARTIANO etiam & ANTIGENE, perpetuæ GALENO lites fuerunt. Celebria illa præsagia, quæ alias citavimus, ut de EUDEMI tribus quartanis: de femina PYLADEM amante: de servo ex metu melancholico: de BOETHI filia clam vetita devorante: de BOETHI delicata uxore, aliis a priorum medicorum consiliis auxiliis curata; de facile sanata ANTONINI febre, & de SEXTI, MARCI filii, recidiva prævisa, deque fratris COMMODI salutari hæmorrhagia &c.

Classis verius omnino sexta est, etsi vulgo quintam vocant, qua materies medica traditur & Pharmaceutica.

GALENI *de simplicium medicamentorum facultatibus* L. XI. Editiones vide in *B. Bot.* I. p. 112. 118.

L. I. disputat de facultatibus medicamentorum, potissimum aquæ & aceti, quod non sit calidum. De siti aliqua. Veteres aliquos de viribus medicamentorum refutat. Medicum curare facultates medicamentorum, relativas ad hominis naturam, non quales sunt absolute.

L. II. contra veteres docet, ut oporteat facultatem medicamenti perspicere. Plerisque externis qualitatibus medicum in ea indagine uti non posse. Fusissime de oleo adversus ARCHIDAMUM. De lacte aliqua. De lavandis & de dealbandis medicamentis. Oleum neque siccare neque humectare. De oleo rosaceo.

L. III. de actione simplicium medicamentorum, quæ pendeat a calore, frigore, humore, siccitate. Dari medicamenta, quæ duas ex contrariis qualitatibus possideant, brassicæ exemplo. Iterum oleo corosaceo. De pharmacis nimis frigidis & deleteriis. His in hypothesibus fuse GALENUS se agitat.

L. IV. de particulis tenuibus crassisve: de odoribus & saporibus: de mutationibus saporum, per præparationes arte factas. Calidissima esse quæ acerrima.

L. V. de principiis agit facultatum, quæ sunt in corporibus, post illas simplices, calidum, frigidum &c. Emollientia. Scirrhi natura. Ut suppurantia a mollientibus differant. Indurantia. Purgantia calida esse, & tenuium partium. Diuretica. Escharotica, inter ea Arsenicum. Adtrahentia. Ut a primis facultatibus secundæ fluant. Quatuor ordines calidi, frigidi &c.

L. IX. de terreis & metallicis. Horum ex fossili classe simplicium medicamentorum GALENUS quam plantarum peritior fuit, & in iis colligendis atque cognoscendis plus posuit laboris. Ita, ut terram Lemniam accuratius sibi redderet perspectam, insulam adiit, & ipsam terram prope civitatem Hephæstiadem vidit

vidit effodi, quæ triplex esset, & de rubricæ genere. Ita in Cypro insula prope Solos fodinas æris adiit, vitrioli præparationem vidit ex aqua proprii lacus viridis, quæ vitriolo imbuatur; idem sory vidit in chalcitin abire, hanc in misy. Sodomæum etiam lacum adivit, ut bitumen videret & salem, qui ex eo lacu coquitur. Ægyptios hydropicos bono cum successu undique se luto oblinire. Terram Lemniam adversus venena valere, bolum Armenam ad pestem, hoc suo etiam experimento. Bitumen Sodomæum, cum medicamento barbaro mistum, potentius siccare. Aphrolitrum aliud esse ab Aphronitro. Diphryges vulnera valide siccare. Cadmiam montanam ubique reperiri, quæ vero a fornacibus dicatur, raro & in Cypro. Molybdænam prope Ergasteria inter Cyzicum & Pergamum inveniri. Pompholygem fieri usta in fornacibus Cadmia. Alium a Chalcantho florem aeris facit. Hydrargyrum se animali propinasse, neque nocuisse.

L. X. pertinet ad medicamenta ex animalibus sumta. De sanguinis columbini ad ossa fracta utilitate. Vis moderata sanguinis, lactis, casei, ad vulnera curanda. Butyrum non ex capræ solius & ovis lacte parari, sed ex vaccino pariter, contra DIOSCORIDEM. Bilis utilitas. Caninum stercus ad maligna ulcera valere, caprillum ad icterum. In Mysia bubulo fimo homines se oblinire, deinde soli exponere. Gallinaceum stercus adversus fungos prodesse.

L. XI. piscium & amphibiorum utilitates. Ut casu viperæ carnis ad lepram curandam potestas innotuerit (*a*): ut ex ea carne trochisci parentur. Cancros ustos adversus canis rabidi morsum valere. De torpedine adversus capitis dolorem admovenda GALENUS cogitavit. Spongia recens ad sanguinem compescendum utilis. Cantharidum vis, qua urinam sanguine tingunt; de potestate vesicas excitante nihil adfert (*b*).

Superstitioni viri tribuas, quod libro VI. pæoniam adpensam comitiali morbo opponat: quod filum rubrum, quo viperam perforaveris, ad morbos faucium ajat valere; quod annulo cum jaspide insculpto ad sanguinis profluvia multum tribuat (*c*). Reliqua sunt botanica.

Multos citat libros suos, inter eos *methodum medendi*, & promittit ll. in THESSALI & THEMISONIS sectam.

L. *de succedaneis* in botanicis diximus. Pertinet tamen etiam ad mineras. Ita pro Asio lapide salem ammoniacum tostum substituit, alium utique a nostro, & alias gagaten: pro cantharidibus phalangia: pro castoreo silphium aut agallochum, pro stibio aeris squamam, pro sulphure vivo sandaracham.

G. VALLA interprete prodiit Venet. 1498. fol. BUNAU.

(a) exstat & apud AETIUM I. 2. c. 170.
(b) De iisdem locus est apud AETIUM I. 2. c. 174. abjectos fuisse pedes cum alis. Et c. 175. de cancris ustis adversus morsum canis rabidi, quibus cum suis præceptoribus usus sit.
(c) L. IX.

Ej. *de purgantium medicamentorum facultate* JULIO MARTIANO ROTA interprete. *De qualitate purgationis* vertente J. FRANCISCO LOMBARDO. In Thesauro Ital. GRÆVII T. IX. P. IV.

Prodiit etiam Parif. 1528. 8. LAMB. & vertente J. POLLTO Parif. 1544. 4. *. & Bafil. 1544. 4.

Codex MS. Græcus in B. Medicea BANDINI III. p. 122.

Vires medicamentorum purgantium non poni in mutandis humoribus, fed in eorum adtractione. Cuique medicamento purganti vim ineffe, quæ hunc, neque alium humorem adtrahat, contra ASCLEPIADEM. Effe etiam, quæ folum fanguinem trahant. Ejusmodi herbam ufu detectam effe, auctorem vero experimenti fupplicio adfectum, ne noxiam poteftatem divulgaret. Se icterum fanaffe, folis bilem ducentibus, hydropem aquam folam trahentibus. Se aptis purgantibus medicamentis maximos morbos curaffe, diuturnos capitis dolores, rheumatifmos, vifum obfcuratum, infaniam, epilepfiam, melancholiam, fluxum muliebrem nimium.

Ej. *de theriaca ad* PISONEM, JULIO MARTIANO ROTA interprete.

Editiones vide *B. Bot.* I. p. 113. 118. 120.

PISONEM teftem citat, qui fe viderit in theriaca præparanda laborantem. Experimento bonitatem medicamenti explorari; Gallos a ferpentibus coram morderi, deinde theriacam propinari, eos fervari oportere, qui legitimam acceperint. Ut theriacam MARCUS imperator amaverit. Simplicia componi, dum aliam partem fæpe lædant, quæ aliam juvant: ex commiftis vero fimplicibus medicamentis novam vim exfurgere. ANDROMACHI carmen, quo medicamentum fuum NERONI obtulit. Mors CLEOPATRÆ, ut vulgo narratur. Viperam minus quam alios ferpentes noxiam effe. Se ANDROMACHI compofitionem præferre. Compofitio theriacæ ejufque medicatæ vires, quas plurimas recipit, etiam ad curandum hydropem. Salis theriaci compofitio.

Ej. *de ufu theriacæ* ad PAMPHYLIANUM, JULIO MARTIANO ROTA interprete. GALENEN ANDROMACHUS auctor dixit, CRITO fecutus theriacam. In tabe prodeffe.

Ej. *de antidotis* libri duo.

Conf. iterum *B. Bot.* I. p. 114.

Pertinet etiam potiffimum ad vitam GALENI. Pro Auguftis fe poft DEMETRIUM theriacam præparaffe. Accurate de iis, quæ theriacam ingrediuntur, melle, vino optimo. Iterum carmen de theriaca ANDROMACHI fenioris, tunc quæ junior ANDROMACHUS addiderit. Præparatio paftilli viperini, fcillini, hedychroi. Imperatorem hic SEVERUM citat, cui ex cinnamomo ab ADRIANI

tempore

tempore reposito, theriacam præparaverit. Selectus simplicium medicamentorum, quæ Theriacam ingrediuntur. DAMOCRATIS theriaca & CRITONIS.

L. II. variæ antidoti, MITHRIDATIS, aliorum, potissimum etiam DAMOCRATIS. Remedia adversus venena.

EJ. *de antidotis* fragmentum, in eo etiam carmen ANDROMACHI de theriaca, in B. Vindob. LAMBEC. VI. p. 143.

GALENI *de compositione medicamentorum secundum locos* libri X. JANO CORNARIO interprete, a NICOLAO MACCHELLO ad Græcorum exemplarium fidem recogniti, demum per CHARTERIUM emendati.

Editiones vide in *B. Bot.* I. p. 114. 118. 119. Recensui ibid. p. 114. Addo pauca.

L. I. ut ipse sibi suffecerit GALENUS, & cum nulla ad manus esset charta usta, ipse exusserit; ut pauperes sublevaverit. ARCHIGENIS compositionem ex sempervivo & cerussa carpit.

L. II. plethoram fieri aut ex sola sanguinis abundantia, aut ex adauctis humoribus. In Ægypto ad refrigerium capitis totam noctem sub dio degere oportere. Cavendum a mandragora & papavere, quæ nimium refrigerent, lactucam utique admitti posse. Consilia GALENI ad dolorem capitis ex meri potu subortum. Ut hieram correxerit. Sedem diuturnæ cephaleæ etiam intra caput esse. Metasyncriticam curationem methodicorum ad inveteratos eos dolores laudat. Dactylos nonnullis & myrrhæ odorem dolorem facere capitis. Ætiologia morborum. Hemicraniam a plerisque prioribus medicis neglectam fuisse.

L. III. ad mala aurium & narium. Inflammatis auribus se nulla medicamenta instillare. Quando a frigore malum est, utique euphorbio utitur. Pastillus GALENI ad ulcera, ex charta usta paratus. Adversus vermes, in aures veratrum immittit. Dolorum aurium classes secundum causas. Earum ulcera. Inflammatas aures quietem poscere. Surdastri excitato motu egent. Propria GALENI ad ozænam & narium ulcera consilia.

L. IV. classes morborum ocularium, morbique singuli, cum GALENI consiliis. Arterias temporales exscindit. Acria adhibet, & ipsum arsenicum in psoricis. Multum in collyriis glaucio indulgebat (*). Ad suffusionem fel hyænæ.

L. V. in dentibus experimentum in se ipso fecit. Inflammatis adstringentia aut valde acria non convenire. Dentes nimis longos jubet lima diminuere, suum citat dentifricium.

L. VI. adversus oris adfectus. Ut hortulanum curaverit, quem uva pene suffocabat. Diamoron, diaphœnicon, sic dianucum, parabilia describit, in pauperiorum medicorum usum paranda. Stomatica minus ingrata varia excogitavit. Ad crustas in ore proprium medicamentum. Adversus putredinem atramentum

(*) apud AETIUM L. II. 3. c. 100.

mentum sutorium laudat, ad aphthas misy. Nullam pharmacorum esse utilitatem, nisi recta ratione adhibeas.

L. VII. morbi ad respirationis organa spectantes. Arteriaca, dulcia. Proprium GALENI diacodium. Boli ad sanguinis sputum. In malis pectoris quando diacodio locus sit, quando opio.

L. VIII. morbi ventriculi & hepatis. Contra valida narcotica. Corpus humanum inde aliquid mortificationi simile pati. Stomachicum suum ex malis coroneis. Hepatica.

L. IX. ad hydropem externa medicamenta, qualia eo ævo solebant adhiberi. Colica; anodynorum princeps Philonium. Ad dysenteriam, hæmorrhoidum, partium genitalium mala, ad priapismum.

L. X. ad renum mala: arthritidem, podagram, tophum. In rheumatismo sanguinem mittit.

GALENI *de compositione medicamentorum secundum genera* L. VII., nempe externa fere, emplastra, malagmata. Hoc opus potissimum pharmaceutici est argumenti. Dixi ea *B. Bot.* I. p. 116. Addo aliqua. Vertit J. GUINTHERUS, recognovit AUG. GADALDINUS.

GALENUS duos alios ejusdem argumenti libros scripserat, qui cum templo pacis conflagraverunt.

L. I. tenendas esse facultates medicamentorum, & gradus caloris, frigoris, humiditatis, siccitatis. Inde sequi necessitatem compositionis. Si nullum habeatur medicamentum, quod adcurate quarto gradu caleat, & tamen ejusmodi medicamento egeamus, potest suppleri ejus defectus duobus medicamentis, quorum unum quinque, & alterum tribus gradibus caleat. Vicissim componenda esse medicamenta, ut nimia alicujus simplicis medicamenti vis mitigetur. Ipse noster emplastra composuit, exemplo ejus, quod ex chalcitide paratur; modum coquendi & rationes addit componendi. Ipse cum ulcus femoris passus sit, etiam fistulam, sanatus est solis illinitionibus, cum incisionem molirentur. Emplastrum phœniceum GALENI. Aliud, ex oxelæo & lithargyrio compositum, quo fistulas sanavit. De lithargyrio fuse, ut lavetur. Cerussam præparari in Dicæarchia. Ut emplastra alba ad ulcera urethræ coquantur. Hic etiam *methodum medendi* citat, & *simplicium med. facultates*.

L. II. emplastra viridia, melina, gilva. Iterum, ut ipse medicamenta composuerit. Fortia medicamenta mitigari, dum plusculis diebus cum aceto teruntur. Ut cum ærugine emplastra parentur: ea diutius cocta gilva fieri. Catagmatica. Glutinantia. Barbara, hæc ex bitumine.

L. III. ad nervorum vulnera. Sæpe se vidisse tendinum vulnera in gladiatoribus male curata, ut quasi in aqua cocta adparerent: non separat tendinum mala a nervorum læsionibus. Rhopopolas medicamenta contaminare. Ad nervorum mala oleum debere calidum esse: admiscet etiam euphorbium. Ejus loco, cum

cum nullum in agro ad manus esset, se usum esse propolide cum fermento vel oxelæo. Se curationem vulneratarum nervorum invenisse, cum 28. annis non major in patriam Alexandria reverteretur. Varia exempla curationum in ejusmodi vulneribus felicium. Hic liber cæterum est fere chirurgici argumenti.

Sic fere L. IV.

L. V. emplastra varii usus: historia auctorum hujus materiæ medicæ. Empl. de salicibus, in quo etiam metallica siccantia.

L. VI. emplastra polychresta debere ex pluribus simplicibus medicamentis componi. Ut plumbea medicamenta coquantur. Pondera Romanorum. Medicamentorum virtutes primæ, elementares; secundæ, ut molliendi vis, aut digerendi: tertiæ: ut glutinandorum vulnerum.

L. VII. pathologia scirrhi. Mollientia, relaxantia, acopa. Totum opus ex HERA, ANDROMACHO, ASCLEPIADE collectum, nihil ex ARCHIGENE.

GALENO falso adscriptus liber *de ponderibus & mensuris*, AUGUSTINO GADALDINO interprete.

Græce & latine cura H. STEPHANI cum thesauro.

Latine vertente J. GUINTHERO Basil. 1530. fol.

Codex est in B. Brit. cod. n. 3637, si recte lego, & in Medicea III. p. 51. Pondera humidorum, solidorum, & mensuræ.

Classis septima, vulgo VI, quæ pars est Therapeutices in curationibus chirurgicis occupata.

L. *de hirudinibus, revulsione, cucurbitula, scarificatione*, FERDINANDO BALAMIO interprete.

Conf. *B. Chir.* I. p. 88. Venet. 1537. 12. Adde aliqua. Asthma GALENUS in sene scarificando sanavit. Humores sursum fluentes, ad inferiora oportet revellere, & vicissim. Utilitas scarifationis in partibus phlegmate laborantibus, induratis. Non laudat venæ sectionem crebro repetitam.

De venæ sectione adversus ERASISTRATUM, JOSEPHO TECTANDRO interprete.

ERASISTRATUM cum ad omnia se dimitteret, tanti auxilii nunquam meminisse, nisi semel & obiter, cum de sanguinis rejectione ageret. Se in spasmo, in suppressis mensibus, etiam in hydrope, cum fructu sanguinem misisse. Objectiones ERASISTRATI refutat. In plethora nihil venæ sectione efficacius, neque inediam sufficere. Balnea in fluxione sanguinis contraria esse.

De venæ sectione adversus ERASISTRATEOS, *qui Romæ degebant*, JOSEPHO TECTANDRO interprete.

Codex Græcus est in B. D. MARCI.

In GALENI de venæ sectione l. scholia sunt J. BAPT. PERSONÆ.

Exempla

Exempla ægrorum, qui Romæ perierint, quod venæ ſectio prætermiſſa fuiſſet. Ut noſter mulierem, cui ex retentis menſtruis purgationibus angina ſupervenerat: & ſanguine per exercitationem in caput congeſto per ſanguinis miſſionem fato eripuerit. Alia femina retentis menſibus laborans a natura ſanata eſt excitata narium hæmorrhagia. ERASISTRATI ægrotos aliquos per eum ipſum errorem & intermiſſam ſanguinis miſſionem periiſſe. Non ſecuiſſe venam ERASISTRATUM, etſi ſectatores ſecuiſſe contendant. Inedia plethoram male tentari, eſſe ubi nocuerit, ubi epilepſiam fecerit.

De curandi ratione per ſanguinis miſſionem THEODORICO GERARDO interprete.

Codex Græcus eſt in B. D. MARCI Veneta: in Medicea III. p. 122. Latinus in B. R. Par. n. 6865.

Prodiit Pariſ. 1530. MAITT.

Latine vertente THEODORICO GOUDANO Venet. 1537. 12. TR. LEONHARDO FUCHS Lion 1550. 16. * & G. PATIN Pariſ. 1649. 8. curante LUDOVICO BAVOT in GUIBERTI collectione.

Cum duobus prioribus conjunctus libellus prodiit J. TECTANDRO interprete Lion 1549. 12. *De venæ ſectione* L. II. Baſil. 1532. fol. fuerint priores duo de VS. libelli.

Gallice, *l'art de guerir par la ſaignée* Paris 1603. 12. RAST. vertente eodem LUDOVICO BAVOT.

Commentarius FERDINANDI MENAE prodiit Turin 1589. 12. In eum libellum ſcholia ſunt latina cum notis HIERONYMI NUNNII RAMIREZ Lisbon 1608. 4. B. BODL. & MELCHIORIS SEBIZ Argentor. 1652. 4. * qui *problemata phlebotomiæ ex eo l. depromta & ad materiei gen. diviſa dedit* Argentor. 1631. 4.

Codex MS. commentarii EMANUELIS FRANANDEZ de MOURA exſtat CAP. d. VIL.

Poſt paulo priorem libellum ſcriptus eſt, ipſo GALENO teſte. De plenitudine propter quam venam oportet ſecari. Plethora ad vaſa, & ad vires. Plethora cum tenſione conjuncta nunquam non venæſectionem poſcit. Se podagram ſanaſſe, alvo verno tempore ducta, aut ſecta vena. Inflammatis partibus ſanguis a dolore adtrahitur. Obeſis rectius malleolos ſcarifari. Sæpe ſe narium hæmorrhagiam venæ ſectione compeſcuiſſe: ſimul & artubus vincula injicere. In acutiſſima febre ſex ſanguinis cotylas prima die detrahi debere. Sex libris ſanguinis eductis, febris utiliter ſuppreſſa. Ophthalmiam, a medico ERASISTRATEO male curatam, GALENUS emiſſis tribus ſanguinis libris compeſcuit. Ad pulſus imminutionem adtendendum eſſe: nam novit GALENUS periiſſe ægrum, dum ſanguis de vena ultra menſuram fluebat. Ex vena ſub lingua & ad oculorum angulos, nulla memorabilis ſanguinis copia educi poteſt. Cucurbitulæ noſter etiam meminit ad latus ſiniſtri hypochondrii admotæ. Sanguinem ex dextra manu miſſum lienem levare, ſeque bono eventu lienoſis libram unam ſanguinis emiſiſſe.

In pleuritide venam secandam e directo. Mediocris venæsectio iteranda. Morbi partium superiorum levantur vena cubiti incisa, inferiores secta poplitea, ut GALENUS omnino derivationem commendet. Ischiadas unica venæsectione sanatas fuisse. Sanguinem ex utero ruentem, qui non sit menstruus, utique sisti debere. Esse mortales, qui repetitas venæsectiones non ferant. Arteriæ in temporibus & post aures utiliter inciduntur. In cubito casu violata arteria vinculo injecto sæpe a GALENO absque anevrysmate ad sanitatem reducta est. Melius arteriam totam dissecari. Ipse sibi somnio jubente venam inter indicem & pollicem secuit, ita dolorem sustulit, ea sede fixum, qua septum est transversum. Sæpe cum fructu occipitis arterias incidit.

In *præfatione* testatur FUCHSIUS, innumerabiles se errores castigasse, & de VATICANIS exemplaribus queritur.

De venæsectione fragmentum ex HIPPOCRATE, PAULO, GALENO, &c. Gr. lat. edidit CHARTERIUS, & est in B. R. Par. n. 2269. in Medicea ut puto III. p. 122. in Vindobonensi VI. p. II. p. 123. An l. de Phlebotome B. Taurinens. p. 70.

Octava classis, vulgo septima, iterum confusa ex duabus classibus, therapeutica nempe & chirurgica. Admisti sunt etiam libri spurii.

Ad priorem pertinet ingens GALENI opus, *methodus medendi*, a NICOLAO LEONICENO conversa, & ab AUG. GADALDINO ad græcorum codicum fidem emendata.

Ex præcipuis GALENI operibus, sæpissime recusum & commentariis illustratum fuit.

Codices Græci sunt in B. R. *Par.* n. 2160. 2162. 2171. in B. D. MARCI. In Medicea totum opus apud BANDINI III. p. 53. Codicis meminit MAZUCCHELLI, ex quo perfici posset, quod deerat in versione BURGUNDIONIS. Latine, ut puto, in B. *Norfolk* n. 3443. In CAI. GONV. n. 946. 947. Latine in B. R. Paris. n. 6865. a. Libri 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. & pars 16. Latine (libri vulgo tantum 14. numerantur) in B. CAI. GONV. n. 947. Tres libri primi Græce B. R. Par. n. 2157. Libri quatuor in B. R. Par. n. 2169. Liber tertius solus Græce B. R. *Par.* n. 2232. Hebraice in B. Vindob. I. p. 181. Hebraice, ut puto, libri VI. priores CASIRI n. DCCXCVIII. & paraphrasis in libros de arte medendi, auctore ABU AMRAM MOYSE BEN OBEIDALLA BEN MAIMON Cordubensi.

Commentarii X. in hoc opus ABU BETRI RAZIS in B. *Scorial.* CASIRI n. DCCXCVII.

Non aliam puto esse *Megatechnen* GALENI, cujus codex, latinus ut puto, est in libris CAROLI THEYER Cod. Brit. n. 6603. & in B. CAI. GONV. *Cantabr.* n. 955.

Flores septem posteriorum librorum de methodo medendi MS. sunt in B. R. Par. n. 7047. latine.

Prodiit GALENI opus Græce Venet. 1500. f. MAITT.

Latine THOMA LINACRO interprete Parif. 1514. f. 1519. f. TR. MAITT. 1526. 8. 1530. 8. MAITT. 1538. 8. B. NEAUME. Venet. 1527. 4. Basil. 1529. 8. Lion 1546. 16. *. 1549. 8.

Commentatus est, & scholia addidit, J. AGRICOLA AMMONIUS Augspurg 1534. 8. FALC.

Commentatus est etiam LUDOVICUS LEMOS Salmantic. 1581. fol. tum CASPAR HOFMANN, cujus paraphrasi titulum fecerunt, *praxis medica curiosa* Frf. 1680. 4.

In sex libros priores commentarii sunt FABII PACII Vicetiæ 1598. fol. HOTTON. & in *septimum* 1608. fol.

In VII. librum *quæstiones physico medicæ* &c. FABII PACII Vicetiæ 1609. fol. 1608. fol. TREW. An diversum opus?

In disputationes 14. resolvit, & cum prolegomenis edidit MELCHIOR SEBIZ Strasburg 1639. 4. & *collegium therapeuticum* 25. *disputationum ex* GALENI *methodo medendi desumtum* IDEM Strasburg 1634—1638. 4.

Tabulas curationum & indicationum ex prolixa GALENI *medendi methodo, in summa rerum capita contractas excudit* J. FRELLON bibliopola Lion 1554. 4.

Introductionem brevem in methodum generalem dedit GALENI JAC. SYLVIUS.

Methodicam periochen CRATO Basil. 1563. 8.

Periochen in VII. libros priores ANTONIUS de MERY Parif. 1534. 12.

Gallice Parif. 1554. 16. sex libri priores RAST.

Priores sex libros GALENUS ad HIERONEM dedit, & cum iste obiisset, ad EUGENIANUM sequentes, senile opus, in quo plurima priorum operum suorum citat.

In L. I. ad scribendum se impulisse THESSALI & methodicorum arrogantiam, qui HIPPOCRATEM contemnerent. In definiendo morbo, ejus causa, & symptomate, potissimum laborat, quae methodici non definivissent, alioquin non amantes definitionum; inde in OLYMPICUM dicit, qui aliquam tamen definitionem morbi dederat.

L. II. in iisdem pergit. Morbos dividit. Morbi partium similarium a quatuor intemperiei speciebus, qui omnium vulgatissimi sint. Morbi partium organicarum: utrarumque porro vitia in figura, numero, solutione continui. Sex morborum classes. Ab his principiis duci nos ad eorum selectum, quæ agere oporteat. Auctoritatem nihil valere. Subtilia aliqua & grammatica.

L. III. porro de ratione medendi, ad quam per indicationem ducimur. Exemplum in ulcere dat. Non debere omnia ulcera similibus medicamentis curari,

rari, sed omnino ad singulas intemperies sua auxilia seligi. Oculis opium nocere, eos perdere; ocularium morborum curationem se primum invenisse.

Reliqua libri III. fere chirurgica sunt, tum in L. IV, V & VI.

In L. tamen IV. indicationem a morbi magnitudine sumtam laudat, & HIPPOCRATI inventam tribuit. Venæ sectionis & purgationis saluberrimi effectus.

In L. V. de hæmoptoe agit, cui venæ sectionem repetitam & poscam opponit. Ulcus pulmonis vix unquam sanari, callosum tamen reddi posse, vitamque produci. Asperæ arteriæ ulcera tamen siccante medicamento & lacte Stabiano curata fuisse; demum & hæmoptoen, & hominem, qui membranam laryngis rejecisset. Theriacam recentem soporiferam esse.

L. VII. iterum ad curationes internorum morborum: de remotione qualitatum morbiferarum, calidi, frigidi, humidi, sicci, per singulas humani corporis partes. Dissidiis medicorum confusum se propriæ demonstrationi se dedisse. Octo diversæ cruditates. Calidum ventriculum frigidis restituendum, frigidum calidis. Quibus id mediis fiat: multum tribuit victus rationi, aquæ, melli, lacti, vino, ordini cœnæ aut prandii. Sanatus frigida nivata homo quadragenarius, quem calidi & sicci cibi lædebant (periit tamen idem gula refrigerata). Quatuor intemperies GAL. percurrit; inter eas a sicca sibi potissimum metuit; quam balneo curat & asinino lacte. Asinæ lac tenuissimum esse. Periodicam sanguinis de ore & faucibus excretionem frequentem esse.

L. VIII. de febribus diariis, quarum exempla recenset. Contra methodicorum diatriton, quæ morbum reddat difficiliorem: sanasse se hominem ex neglecto balneo & cibo omisso ægrotantem, quem methodici penuria volebant excruciare. Ptisanam laudat. Diæta ad febres, ad picrocholiam. Esse tamen sua diatrito commoda. Febris a perspiratione impedita sanata, & a cruditate varia, in qua fere unguenta purpura suscepta ventriculo imponit. Pisces facile coqui. Cæterum noster in febribus intermittentibus fere sola utitur diæta & balneis, absque ullis medicamentis. In diariis frigidam adsuetis permittit. Methodicorum discipulos non sine lacrumis sibi fassos esse, nihil se a suis magistris didicisse. Die primo se non semper morbum adgnoscere: die tamen quarto, quo demum methodici ad curandum se accingant, fere se ægrotos sanos dimittere. Diariarum variæ curationes.

L. IX. de synocho triplici, æquali, epacmastica, paracmastica. De putri. Ut vapor transpiret, aut non transpiret, ita has febres evanescere aut persistere. Sanguinem in synocho ad deliquium animi mittit, quo præsidio GAL. morbum subito jugulet; nocere posse tamen tantam sanguinis jacturam fatetur, si loco non suo fuerit adhibita. Synochus ab obstructione & a plethora. Sexto etiam & septimo die, & serius etiam, venam se secare. Iterum hic adsuetis frigidam indulget, quæ tamen non ubique prosit. Debilitatem venæ incisionem dissuadere &c. In-

dicationem summi momenti esse, quæ a viribus sumitur. Alia a temperamento. Se post HIPPOCRATEM methodum medendi perfecisse, quo loco se cum TRAJANO comparat, qui Italiæ vias reparaverit.

L. X. porro de febribus diariis plurium dierum. De cibationis modo & tempore. Inedia in temperamentis calidis & siccis nocet, inque iis frigida utilis est. Fuse de balneis, eorumque ad febrem habitu. Marasmum insanabilem esse. De hecticis febribus, & de alimentis, quæ iis conveniunt. GALENUM vulgo paradoxopoium dictum esse. Ne diariæ in tertianas transeant. Ut convicerit diatritarios, & diatrito omissa ægrum curaverit. Hecticas aerem requirere refrigeratum. Frigida balnea in hecticis tentanda, etsi non semper prosint. In marasmo balneo juvenem servavit, valde sollicite per diversos caloris gradus traductum. Hecticis se lac asininum dare, initium vero ab unica hemina debere fieri.

L. XI. febrium putridarum curatio. Alvus omnino lenibus laxantibus ducenda, clysteres adhibendi: sed & vomitum ciere expedit, si circa ventriculum humores congesti fuerint: tunc frigidam dandam; si vires suffecerint, etiam sanguinem mittendum. Contra methodicorum cataplasmata: phlegmonea ea facere, quando nulla adfuit, neque desiderari, nisi in loco adfecto. De cataplasmatibus ad certorum viscerum mala idoneis. Unguenta suaveolentia. Ictericis adstringentia parcius convenire. Quando relaxantia conferant & balnea. Se primum glutinoso vitio detersiva opposuisse.

L. XII. de symptomatibus. De syncope secundum varias ejus causas. Quæ fit ex crudorum succorum copia, eam sanari defricatione cum oleo. Clysterem convenire, si vires suffecerint, & abstinentiam hic utique prodesse. Alia syncope a flavæ bilis vitio, & de ejus varietate. In syncope a vitiosis humoribus nata, hiera picra utilis: sed etiam scammoneo GALENUS feliciter usus est. Rusticis etiam allium profuit. Ad flatus discutiendos cucurbitula. In dysenteria vehemens purgatio alias profuit, alias nocuit. De Philonio. Dolorum variæ causæ. Collyrium opiatum in præsens dolorem lenire, postea nocere.

L. XIII. tumores. Phlegmone: hic revulsionem ad partem corporis quam remotissimam præfert. Phlegmone singularum partium corporis. Methodicorum vitium, quod ubique generalia medicamenta admoveant, nullo causarum & loci adfecti facto discrimine: inde proveniens mala curatio adfecti hepatis, quam ATTALO methodico exprobrat, inflammatum jecur meris laxantibus tentanti, quem morbum GALENUS admistis adstringentibus sanaverit. Gibbum hepar per lotium, cavum per alvum melius evacuari. Scirrhi viscerum. In calida ad caput fluxione arteriotomes encomium.

L. XIV. de inflammatione & erysipelate: ut differant. Oedema ut curetur. In nascente inflammatione & in erysipelate, præ reliquis, glaucium adhibet: Ferulis percussas partes incrassari, tum acribus ex thapsia fomentis. Ad Alopeciam

ciam etiam thapſia confert. Ad vermes necandos amara. Alia chirurgica. Obeſitas nimia.

In editione ſua J. LINACER innumera vitia ſe ait correxiſſe.

GAL. l. *de ratione curandi ad* GLAUCONEM NIC. LEONICENO interprete, ab AUG. GADALDINO recognitus. MARTINUS AKAKIA etiam vertit.

Numeroſi exſtant codices MS. Græci B. R. P. n. 2156. 2157. 2166. 2265. 2269. 2304. In B. D. MARCI Veneta. In Medicea PLUT. LXXV. & boni codices ap. BANDINUM III. p. 156. 164.

Latinus codex eſt in B. R. P. n. 6865. An latine in B. VOSSII n. 2162. 2406.

Arabice vertente HONAIN in B. R. Par. n. 1043, tum interprete ALI EBN REDVAN, qui & commentatus eſt, apud CASIRI n. DCCCLXXVII.

Hebraice in B. R. P. n. 315.

Prodiit Græce Venet. 1500. fol. MAITT. Pariſ. 1536. 8. ſtudio J. GUINTHERI FALC.

Latine NIC. LEONICENO interprete Pariſ. 1514. 4. Venet. 1538. 12. TR. Latine Pariſ. 1528 8. MAITT. 1537. 8. ut lego, Lion 1551. 12.

In L. I. commentatus eſt STEPHANUS Athenienſis, cujus commentarius verſus ab AUGUSTINO GADALDINO prodiit Venet. 1534. 8. 1554. 8. TR. Lion 1550. 8. FALC. 1558. 8. Baſil. 1581. 4. *. Lion 1555. f. RIV. Paraphraſticus antiquo more ſcriptus commentarius.

In L. I. comm. VICTORIS TRINCAVELLI Venet. 1575. fol. TR.

MARTINI AKAKIA verſio & commentarii editi ſunt Pariſ. 1538. 8. BB. 1587. 8. TREW. Venet. 1547. 8. TR. Lion 1547. 8. BB. 1551. 16. qui commentarii ex ſeculi more ſcripti ſunt.

Eſt etiam commentarius J. B. MONTANI Venet. 1554. 8. & PETRI CAMANES ſunt *commentarii* Valentiæ 1625. 4. FALC. RAST.

Ex hoc libello plus diſci veræ frugis MARTINUS AKAKIA teſtatur, quam ex univerſis Arabibus: nimis mihi tamen videtur in generalibus ſubſiſtere. De febribus. In quotidiana pulſus eſſe rariores, frequentiores in tertiana, in quartana frequentiſſimos: ſeptimo paroxyſmo exquiſitam tertianam finiri, antiquum effatum, quod novi minime reſpondere. Non exquiſitam tertianam totam per hiemem perſiſtere, & altero demum vere finiri. Hieme lienem intumeſcere & hypochondria. In exquiſita tertiana flavam bilem dominari: refrigerantibus debere curari, & mollientibus. In tertiana non exquiſita etiam calefaciendum & digerendum. In quartana audacter ſanguis mittendus (quo auxilio priori adhuc ſeculo Cardinalis Infans Gubernator Belgii Hiſpanici interemtus eſt, quem duæ unciæ peruviani corticis facillime ſanum præſtitiſſent). Ad ſymptomata in febribus reſpiciendum. Si humor acris os ventriculi momorderit, id os confirmandum eſſe, priusquam

 evacues,

evacues, alioquin cum summo periculo, & funesto etiam eventu, vacuationem successuram. Ad alios morbos. Bulimus a frigore. Externa medicamenta & chirurgica pluscula. Scirrhi dissipantur vapore calentis pyritæ in acetum conjecti. In Alexandria elephantiasin dominari, in Græcia nunquam visam.

Quos purgare conveniat, quibus medicamentis & quo tempore JULIO MARTIANO ROTA interprete. Fragmentum est libri VII. collectionum ORIBASII. An iste l. *de evacuantibus* in B. Med. III. p. 122.

Codex est in *B. Aug. Vind.* in Medicea III. p. 152.

Græce prodiit apud MORELLUM cum aliis Paris. 1557. 8. Interprete J. POLLTO Paris. 1544. 4. * & vertente SEBASTIANO COQUILLAT cum commentario Lion 1553. 12. TR. 1557. 16.

Non sanos debere purgari, sed vicinos sanis, & in principio morborum constitutos, tum quibus humores turgent. Quoties tempus non nimis urget, humores prius cibis idoneis adtenuandos. Hellebori albi ramenta per noctem in raphanum infigi. Varietates humorum qui purgantur. Posse in morbis acutis calidis purgari medicamentis.

In l. HIPP. *de victus in acutis ratione commentarii quatuor* JOHANNE VASSÆO interprete, ab AUG. GADALDINO recognitì. Tres l. priores DURETUS etiam vertit.

Alias editiones & codices vide in capite de HIPPOCRATE p. 62. seqq.

Solus hic liber prodiit Basil. 1533. fol. BB. ex versione VASSÆI.

In eum librum NICOLAUS LAVACHER GALENI commentarium illustravit Francf. 1533. 4. TREW.

Comm. I. superstitiosus probat auguria Græcorum & Arabum, magis tamen Græcorum, etiam ad eventus morborum prædicendos. Frigidæ in acutis potum laudat, quem quidem HIPPOCRATES prætermiserit, ut tamen oxymel frigidum dederit. HIPPOCRATEM se utique sequi. Chondrus pleuriticis alimentum, oxymel medicamentum.

Comm. II. in sanguine mittendo; quando eum ob plenitudinem detrahimus, debere omnino ad mutationem coloris respici. Purgantia quidem medicamenta sua ex indole omnino nocere. Qui quotidie bilem revomebat, alvo erat dura, molli vero EUDEMUS, cui per alvum eadem descendebat. Erraſſe HIPPOCRATEM in multitudine.

Comm. III. facultates vini, mulsi, balnei, oxymellis. Vini varietates ex diversissimis regionibus. Rara esse in Græcia vina tenuia & aquosa, quæ in febre opportuniora sint.

In Comm. IV. vena secanda quoties vehemens dolor urget. Hanc ultimam libri HIPPOCRATICI partem vehementer improbat.

GALENI *documentum de puero epileptico* NICOLAO LEONICENO interprete. Græcus codex est in B. D. MARCI.

Seorsim

Seorsim cum nonnullis aliis GALENI libris prodiit Basil. 1531. fol.

Cum is puer DIONYSIUM medicum secum Athenas esset ducturus, eumque medicum GALENUS magni faceret, consilium dedit, tanquam amico suo: purgationem suadet, tum nonnulla diætetica & oxymel, de cujus præparatione agit.

In omnes hos libros erant JOACHIMI MARTYROPOLITÆ commentarii, ut intelligo.

De natura humana Comm. IIdus, NICOLAO MACCHELLO interprete.

Fragmenti magna pars practici est argumenti.

Nona classis, scripta GALENI extra classium ordinem posita.

GALENI *in aphorismos* HIPP. *commentarii* NICOLAO LEONICENO interprete, a JULIO MARTIANO ROTA, & a JANO CORNARIO recogniti.

Editiones vide cum HIPPOCRATE, p. 47.

Commentarii Galenici fusissimi, Asiatica loquacitate plenissimi. Intercedunt tamen utilia aliqua, ut loci veterum, & etiam potissimum ERASISTRATI, tum critica aliqua judicia de iis, quæ HIPPOCRATIS genuina sunt opera, adnotationes aliquæ, & propriæ curationes. Febres iis solis utiles esse, qui a refrigeratione in morbum inciderunt.

GALENUS *adversus* LYCUM, *quod nihil in eo aphorismo* HIPPOCRATES *peccet, cujus initium est, qui crescunt plurimum habent caloris*, JULIO ALEXANDRINO interprete.

Codex Græcus est in B. R. Par. n. 2164.

Dudum etiam alios sensisse, HIPPOCRATEM in corporibus animalibus quatuor notissima elementa adgnovisse, calidum, humidum, frigidum, siccum. Aliam esse transpirationem, qualis vapor est, aliam qualis siccus aer, aliam iterum, qua humiditates excernuntur, quas sensu percipias. In LYCUM varia, qui HIPPOCRATICÆ artis ignarus fuerit.

Contra ea, quæ a JULIANO *in* HIPPOCRATIS *aphorismos dicta sunt*, JULIO ALEXANDRINO interprete.

Defendit GAL. Aphorismum; *in perturbationibus ventris & vomitibus spontaneis &c.* In Ægypto artium inventa columnis inscribi solita. In JULIANUM multa, ut philosophiæ expertem. Jam PLATONEM in TIMÆO HIPPOCRATEM esse secutum. Pro adtractione humorum, quæ fit cum selectu.

Obsoletarum vocum HIPPOCRATIS *interpretatio* JANO CORNARIO interprete.

Græce apud H. STEPHANUM 1564. 8. *.

Prooemii solius codex est in B. R. P. n. 2144.

Emendavit GADALDINUS.

Breve lexicon vocum rarius occurrentium, cum aliqua interpretatione.

Classis

Classis X. SPURIA opera, GALENO non bene adscripta.

L. *de clysteribus & colica* latinus codex est in B. R. Par. n. 6865. 6867. & latine solum exstat, versus a RAPHELENGIO. Seorsim prodiit e Græco a JOHANNITIO in Arabicum conversus, inde a KALONYMO in Hebraicum, editus Leid. 1591. 8. HUTH. qui libellus non est in meis editionibus.

L. *de facile parabilibus medicamentis ab* HUBERTO BARLANDO versus, nunc accurate recognitus. In editione CHARTERII T. X. integrior exstat.

Alia est editio JACOBI HOULLIER, in qua versio GUINTHERI recusa redit Paris. 1543. 16. *.

Editiones vide in *Botanicis* I. p. 151.

Secundum morbos a capite ad calcem recensos, ad quemque auxilia sua indicantur. In quoque malo, ut in capitis dolore, tamen causarum habetur ratio, ut alia & alia præferantur, ut ea causa alia fuerit, sed vide *B. Bot.* l. c.

GALENO *adscriptus* l. de *facile parabilibus* ad SOLONEM, J. PAULO CRASSO interprete.

Vid. B. *Bot.* I. p. 151.

Liber tertius, de medicamentis, quæ ad manum sunt parata, GALENO adscriptus, PAULO CRASSO interprete.

Vid. *B. Bot.* I. p. 150.

GALENO adscriptus l. *de incantatione, adjuratione & suspensione.*

Spurius, latine tantum exstat. Auctor librum CLEOPATRÆ citat. Narrat, ut per imaginationem excitatam hominem ad venerem debilem sanaverit, qui se ligatum putabat. Multa superstitiosa. GALENUS integro cum nomine suo citatur.

L. *de oculis*, a DEMETRIO translatus, nuper a variis mendis repurgatus.

In particula tertia generalia quædam ad medicinam facientia traduntur, tum de morbis oculorum agitur, eorumque curatione. Citatur PAULUS.

GALENO adscriptus l. *de renum affectuum dignotione & curatione*, CHRISTOPHORO HEYL (SOTERE) interprete, nunc ad Græca exempla recognitus Mogunt. 1530. 8. Basil. 1533. fol. TREW. Codex Græcus est in B. D. MARCI Veneta.

Calculos pueris facilius in vesica generari, quam in renibus. Post venæ sectionem purgantia medicamenta melius operari. Alvum debere apertam teneri. Medicum suum conservum auctor citat, qui ægro ad latus adsideat. Quare non erit DEMETRII PEPAGOMENI, quæ FABRICII est conjectura.

Græcus codex GALENI *de cruditate* in B. R. Par. n. 2256. huc videtur pertinere.

Chirurgicos libros omitto, etsi aliqua passim ad historiam potissimum medicinæ facientia continent.

De

De historia philosophica, JULIO MARTIANO ROTA interprete.

Principium differt a PLUTARCHI placitis philosophorum: in profectiori opere consentiunt.

Prognostica de infirmorum decubitu ex mathematica scientia, JOS. STRUTHIO interprete, JACOBUS ANT. MARESCOTTUS edidit. Absurdum opus. In B. R. P. Græcus codex est n. 2139. An fuerit l. *de præsagitione* a G. VALLA versus Venet. 1498. fol. an potius l. *de præcognitione*.

De partibus artis medicæ l. NICOLAO RHEGINO Calabro interprete.

Aliqua ad historiam artis. Romæ & Alexandriæ singulis morbis suos esse medicos. De reliquis, præter anatomen, medicinæ partibus. Aliqua generalia.

An idem est GAL. *de duplici medicina in B. Taurinensi* MONTFAUCON II. p. 1397.

De dynamidiis L. I.

Fragmentum.

L. II. *ad Mæcenatem*, si Diis placet. Generalia aliqua medicamenta, purgantia equidem. Alia quædam medicamenta. Morbi a capite ad calcem, cum remediis vanis sæpe & superstitiosis.

De natura & ordine cujuslibet corporis. Aliqua de febribus cognoscendis.

Compendium pulsuum. Aliqua pulsuum discrimina secundum ætates,

De dissolutione continua corporis humani. Necessitas alimentorum. Præcepta ad victus rationem.

De bonitate aquæ l. vertente AUG. GADALDINO. In sola Ægypto aquam palustrem bonam esse.

De vinis l. ex ORIBASIO, PAULO.

Præsagium experientia confirmatum G. VALLA interprete. Græce CHARTERIUS edidit.

Prodiit Venet. 1498. fol. Basil. 1542. 8.

An *signa vitæ & mortis* ap. BANDIN. III. p. 168.

Signa febris invasuræ. Sudoris significatio.

De urinæ significatione ex HIPPOCRATE, pariter G. VALLA interprete.

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2269. in B. Taurin. II.

L. GALENO *adscriptus de urinis* JOSEPHO STRUTHIO interprete.

Codex Græcus est in B. R. P. n. 2260. B. Medic. Pl. LXXIV. bis. BANDINI III. p. 122. 131. 132.

Excerpta ex GALENO *de urinis* ib. An idem opus fuerit *Urinarum divisio* Græce in B. BODL. n. 261.

Hebraice in B. *Vindob.* LAMBEC. I. p. 181.

Seorsim excudi fecit SALOMON ALBERTI Helmstatt 1586. 8.

J. A. BELLOFORTI in eum l. commentarius prodiit Paris. 1566. 8. FALC. & FERDINANDI MENÆ Complut. 1553.

Idem fuerit l. περι του κρογινοσκειν, excusus apud MORELLUM Paris. 1550. 8. MAITT.

In B. *Vindobonensi* conservatur l. *de optimis secundum naturam urinis.* De urinarum differentia.

GAL. *de catharticis.*

De sero lactis in B. Med. III. p. 122.

De gynæciis, NICOLAO RHEGINO Calabro interprete. Codex latinus est in B. R. P. n. 6865. Græcus n. 2158. Empiricus libellus.

L. secretorum ad MONTEUM.

Arabis opusculum. Modum *destillandi* spiritus vini describit. Morbi aurium, oculorum.

Codex latinus est in B. R. Par. n. 7046.

An idem fuerit *sylva experimentorum* a C. GESNERO edita Tigur. 1541.

Idem est liber *selecta* a GALENO *de variis morborum generibus, remediisque ad illorum curationem maxime idoneis.* B. R. Par. n. 2230. græce; & latine n. 7831.

L. *de medicinis expertis.*

Pariter Arabis opus, in quo plurimi scriptores ejus gentis vix aliunde noti citantur. Fuisse medicum, qui lapidem vesicæ perfecte curaverit, & ea felicitate magnas divitias sibi paraverit. Fuisse etiam, qui demorsos a rabido cane lapide bezoar sanaverit. THAMAR æthiopem egregia habuisse medicamenta. Similia de aliis.

De melancholia ex GALENO, RUFO, POSSIDONIO & AETIO; JANO CORNARIO interprete.

De cura icteri l.

Codex est in B. R. Par. n. 6865.

Quæsita in HIPP. *de urinis ex prognosticis & aphorismis.*

Quis sit liber GALENI *de corporibus, causis, signis sanis, ægris, neutris,* cujus codex est in B. Cathedr. *Wigorniensis* n. 760. & in ll. ROBERTI BURSCOUGH n. 7675?

Isagoge ad Regimen GALENI. In ll. B. BURSCOUGH Codd. n. 7673.

Eclogæ ex HIPPOCRATE & GALENO a BUSBEQUIO emtæ LAMBEC. L. VI. P. II. p. 100.

R. NATHAN JOEL PALKEIRA *sententiæ ex* HIPPOCRATE, GALENO, AVICENNA, MAIMONIDE B. WOLF.

Per

Anonymi introductio ad ea quæ GALENUS *de re medica* scripsit, hebraice in B. R. Par. I. n. 401.

Compendium ex GALENO in B. Bavar.

Anonymi tabulæ divisionum in pluscculis libris GALENI LAMBEC. VI. p. 151.

Collectio in qua C. GALENI, XENONIS, MELETII & CRATEVÆ ll. *de materia medica* in bibl. CANTACUZENI.

Eclogæ ex GALENO, LAMBEC. VI. p. 153.

Excerptum de pleuritide B. *Vindob.* VII. c. 25.

Excerpta ex ORIBASIO & GALENO in B. R. P. n. 2149.

Excerpta ex GALENO, LAMBEC. VI. p. 93.

Alia ID. ibid. p. 100.

GALENI *passionarius, ægritudines a capite ad pedes usque complectens* in l. V. *divisus una cum febrium tractatu* Lion 1526. 4. Cujus codex est in B. *domus* D. PETRI *Cantabr.* n. 1869. & in B. *Coll.* CAI. GONVIL. n. 955. inque B. MICH. CANTACUZENI, VERDIER p. 62. Non esse GALENI, sed ex ALEXANDRO, GALENO, PAULO atque PRISCIANO collectum lego. Sed est ipsissimus GARIOPONTUS.

GALENI *the[illegible] & practica medicinæ.* In libris FRANCISCI BERNARDI n. 3651.

Fragmentum ex STOBÆO s. χαρακτηριζοντες ex HIPP. FABRICIUS.

HIPPOCRATIS l. *resolutionis*, quem GALENUS explicat, & GALENUM MICH. PSELLUS, VERDIER *bibl.* conf. p. 59.

Quis est liber GALENI *de causis & eventibus* NICOLAO RHEGINO interprete, cujus codex est in B. R. Par. n. 6865.

GALENI *medicinale ad* HIPP. in *Cat. Bibl. Constantinopol.* VERDIER II. p. 57.

GALENI fragmentum. *Problema de causis rariorum morborum* in B. BODLEY. n. 131.

Fragmenta varia apud FABRICIUM B. GR. L. IV. c. 17.

Antidotarium GALENI nondum editum, quod CHRISTOPHORUS GEORGIUS ab HONESTIS Florentinus citat. Negat GALENI esse, SYLVIUS ad MESUEN L. III.

GALENI ketab alat velagiat, s. *de morbis & eorum remediis* HERBELOT. p. 974.

Synopsis medicamentorum simplicium in PAULO.

Interierunt ex GALENI operibus, L. *de experientia medica* (citatus in l. *de libris propriis*).

De ASCLEPIADIS *dogmatibus* (cit. in l. *de ord. leg.*)

De empiricorum secta.

De empiricorum contradictis.

In primum ERASISTRATI *de febribus* libri 3.

De ERASISTRATI *therapeuticis* L. V.

De THEMISONIS & THESSALI *secta*.

De HEROPHILO *circa pulsus*.

De fine medicinæ.

In L. II. *epidemicorum commentarii* 1, 3, 4, 5 & 6.

In L. VI. *Comm.* 7, 8.

In L. *de natura humana* L. III.

De symptomatibus criticis.

De methodica secta.

Jatricorum usus.

Diagnosis morborum oculi.

Exhortationes ad artem medicam.

Ad sectas.

ARCHIGENIS *de pulsuum negotio expositio : l. novem*. Ita FABRICIUS.

Librum περι αποδειξεως dialecticum Græce in Walachia exstare P. *della* VALLE *viagg*. II.

Promiserat præterea GALENUS opus *de passionibus quæ singulis partibus accidunt*, nisi is est ipse l. *de locis affectis* (*a*), & l. *de iis*, *quæ non satis recte dicta sunt ab* ARCHIGENE (*b*).

Codices MS. operum GALENI plusculi passim exstant, in *Augustana Vindelicorum* MONTF. I. p. 594. In PELISSERIANA ID. II. p. 1174. In B. BODL ib. p. 650, ut intelligo, in *Basilica* D. PETRI I. p. 157. Codex erat in *Bibliotheca* M. AUR. SEVERINI *Zoot. Democrit*. p. 168.

Operum variorum codices Græci XVIII. vol. in B. *Ambrosiana Mediolanensi* MONTF. I. p. 497.

Opuscula in *Taurinensi* MONTF. II. p. 1397.

Opera aliqua ib. I. p. 529.

In *B. Mutinensi* ib. I. p. 531.

HIPP. *opera omnia cum expositione ex* GALENO in VOSSIANA p. 2124.

Sic in *S. Germanensi* MONTF. p. 1017. In *B. Cai. Gonv. Cod.* 755; hic & in proximis linguam ignoro.

Erant in B. ANT. CANTACUZENI VERDIER p. 61.

Latine opera omnia. In *B. Coll. Balliolensi* n. 216.

Editiones integrorum operum.

Græca ap. ALDUM 1521. f. 5. vol. BB. vitiosa editio, altera Basil. 1538. f. 5. vol.

(a) *Curat. ad* GLAUC. L. II. c. 7.
(b) *de crisib*. L. II.

5. vol. * aliquanto minus mala. Accedit HIERONYMI GEMUSÆI de GALENI & HIPPOCRATIS libris dialogismus, & secunda præfatio de GALENI vita, LEONHARDI etiam FUCHSII & J. CAMERARII præfatio. Quorum virorum conjuncta opera hæc editio correcta fuit.

Latinæ editt. Antiqua Veneta 1490. f. MAITT. tum Venet. 1502. f. TR. 1522. fol. 3. vol. TREW. Alia antiqua 3. vol. fol. Papiæ 1515. 1516. Aliquæ nonnullorum ll. GALENI versiones primæ fuerunt GUILIELMI de MORBEKA Dominicani, aliæ NIC. RHEGINI Calabri, aliæ SYMPH. CAMPEGII, aliorum.

Porro prodierunt GALENI opera latine Bas. 1529. f. 1531. f. 1541. f. 1542. f. TR. a. 1549. f. 4. vol. * præfante hic ad libros Isagogicos JANO CORNARIO. Præfixa est J. B. MONTANI præf. de GALENI libris. Porro Basil. a. 1562. fol. * cum præfatione C. GESNERI, ejus recensione editionum Græcarum & latinarum, tr. de amissis GALENI, & uberiori catalogo librorum ad GALENUM intelligendum facientium, denique vita GALENI, quam vir dedit indefessus, ex operibus GALENI decerptam: & catalogus operum.

Porro prodierunt opera GALENI Lion 1536. fol. 1550. f. 4. vol. cum capitum numeris & argumentis a C. GESNERO additis. Annum 1554. habet FABRICIUS, quam editionem laudari video.

Venetæ aliæ sunt. Juntinæ omnino decem, prima 1540. f. cura J. B. MONTANI, altera 1545. 8. qua in editione plusculos libros AUGUSTINUS RICCIUS vertit, TRINCAVELLIUS editioni præfuit. Tertia 1550. fol cum argumentis librorum a J. B. SUSIO adjectis: Tum 1556. f. 1562. f. 3. vol. a J. B. RASARIO emendata, in classes sex diposita, adjectis libris GALENO adscriptis, & a RASARIO conversis. Iterum 1565. f. 1570. f. 1576. f. In hac editione, quam HIERONYMUS MERCURIALIS curavit, accesserunt varia fragmenta, ut Commentaria IV. in L. HIPP. *de alimentis* a J. B. RASARIO communicata, tum ex RHAZE, MOSE, NEMESIO aliisque collecta aliqua. Præmissa est MERCURIALIS præf. *de Galeni scriptis & vita.*

Porro apud JUNTAS 1586. f. 1592. f. TR. 1600. f. 1609. fol. 1625. fol. quæ editiones a FABIO PAULINO cum Græcis editionibus collatæ, & BRASSAVOLI indice auctæ fuerunt, ad *nonam* editionem accommodato.

Gr. latina unica est RENATI CHARTIER Paris. 1660. absoluta, 13. vol. f. passim aucta ex codicibus Græcis, passim & variis lectionibus ornata, versione emendata, hactenus plenissima, etsi viri utriusque linguæ gnari CHARTERIO parum tribuunt. Præmissæ sunt duæ FABII PAULINI epistolæ; MERCURIALIS alia; *Vita* GALENI recognita a J. COSTÆO: synopsis operum GALENI; MERCURIALIS judicium in l. *de theriaca* ad PISONEM, quem pro spurio habet; adjecta denique fragmenta aliqua GALENI ex variis scriptoribus collecta.

Moliebatur novam editionem THEODORUS GOULSTON, codicibus Græcis collatis, versionibus emendatis, specimen etiam ediderat.

Deinde C. HOFMANN, qui potissimum huic se studiorum generi dederat, novam editionem Græco latinam XXVI. vol. paraverat, se vivo absolutam, quæ nuper in manus viri doctiss. ASKEW pervenit, quem tamen & ipsum amisimus. Ei laudi se adsociavit LAUREMBERGIUS, qui se cum C. HOFMANNO eam editionem ait præparasse (*).

JOSEPHUS etiam SCALIGER GALENUM sua manu emendaverat, qui codex est in B. *Guelferbytensi*.

Porro collectiones aliquot tractatuum GALENI passim prodierunt.

Varia HIPPOCRATIS & GALENI *scripta* Venet. 1487. 12.

Basileæ 1529. fol. BB. magna satis pars operum GALENI latine versa prodiit, & ea continet, quæ dicimus. ERASMO Roterodamensi interprete, ll. *de optimo docendi genere. Quod optimus medicus idem sit philosophus* Paris. 1542. BB. Grece & latine 1556. 4. etiam excusus. THOMA LINACRO interprete, *de temperamentis*, *inæquali temperie*, *methodus medendi*, *de sanitate tuenda*, *de pulsuum usu*, *de facultatibus naturalibus*. GUIL. COPO interprete *de locis adfectis*, *morborum differentiis*, *causis*, *symptomatum differentiis & causis*. LAUR. LAURENTIANO interprete *Comment.* III. in HIPPOC. *prædictiones*. NIC. LEONICENO interprete *Comment. in* HIPP. *aphorismos*, *ars medicinalis*, *ars curativa ad Glauconem*, *de differentiis febrium*, *de crisibus & motu musculari* THEODORICO GAUDANO interprete, *de ratione curandi per sanguinis missionem*, *de hirudinibus*, *cucurbitulis &c.* JANO PHILOLOGO interprete, *medicar. definit.* L. II. J. PETRO VALLA interprete, *Succedanea*.

Iterum GALENI, libri *corpus temperaturam animi mores sequi*; *de vitiis animi*; *de sectis*: *introductio*: *de optimo corporis statu*, *de bona valetudine*, *de elementis*, *de atra bile*, *de tumoribus præter naturam* prodierunt Basil. 1529. 4. GUNZ. a J. GUINTHERIO recogniti.

EJ. *de differentiis morborum* L. II. *de inæquali intemperantia*, *de arte curativa ad* GL. L. II. *de crisibus* L. III. N. LEONICENO interprete Paris. 1514. 4.

GAL. *de primis facultatibus*, *de temperamentis*, *de animi adfectibus* Paris. 1528. 8. *De elementis*, *bono habitu*, *optima constitutione* Paris. 1530. *De parvæ pilæ exercitio*, *præsagiis ex insomniis*, *& quomodo morbum simulantes sunt deprehendendi* Paris. 1531. fol. J. FICHARDI.

J. POLLTO vertente *de ptisana*, *de purgant. med. facultatibus*, *de iis quos purgare oporteat &c.* Basil. 1533.

Nova

(*) *Laur. Delphic.* p. 34. 40.

Nova ejus opera J. GUINTHERIO interprete Parif. 1534. fol. MAITT.

De decretis HIPPOCRATIS & PLATONIS, *de demonstrationibus Anatomicis* L. X. &c. Basil. 1544. 4. Græce curante J. CAIO.

HERMANNI CRUSERII *Comm.* L.I. *in Epid. III. in IV. & in l.* κατ ιητρειου prodierunt Venet. 1545. 4. EJUS *de pulsu comm.* diximus.

De causis, utilitate, difficultate respirationis, de uteri sectione, de fetus formatione, semine Basileæ 1539. fol. *.

L. FUCHSII opera *de temperamentis L. III. De differentiis febrium L. II.* Parif. 1553. 1554. fol. cum *comm.* & aliud vol. *de intemperie, de morborum & symptomatum differentiis & causis, de judiciis l.* III. *de curandi ratione L. I.*

Varia HIPPOCRATIS & GALENI scripta Venet. 1487. 12. an non in ARTICELLA.

Brevis declaratio dogmatum HIPPOCRATIS. *De iis, quæ medice dicta sunt in* TIMÆO Lion 1556. 8. GUNZ.

J. CAIUS (KAYE) Lovanii 1556. 8. * edidit GAL. *de libris propriis, de ordine legendorum l., de victu acutorum, de placitis* HIPPOCR. & PLAT. *l.* I. *de septimestri partu, ptissana, ossibus.* IDEM ll. *de septimestri partu, brev. designat. placit.* HIPP. *de ptisana, de ossibus* græce Basil. 1557. 8. GUNZ.

GAL. *de differentia febrium, de marasmo, de alimentis, de purgantibus, quos oporteat purgare, de succedaneis, de tumoribus* græce excusa sunt apud MORELLUM 1557. 8. MAITT.

J. B. RASARIO GALEN. comm. in *populares morbos, in* HIPP. *de humor. & de alimento* Cæsaraugust. 1567. 4.

Libri nuper inventi, & a J. B. RASARIO versi Saragossæ 1576. 4. an IIDEM.

De optima corporis constitutione, de pleniore habitu, de inæquali temperie, quomodo simulantes morbum sint deprehendendi, de ptisana, per J. LALLAMANTIUM latine versa Heduæ 1578. 8. GUNZ. Genev. 1579. 8. ID. Lion 1579. 4. BB.

Opuscula varia græca *cum versione variis lectionibus & adnotationibus per* THEOD. GOULSTON Lond. 1640. 4. B. BODL.

Porro ad GALENUM pertinent *Speculum* f. *Epitome* GALENI, f. GALENUS *abbreviatus* SYMPHORIANI CHAMPIERII: Et EJUSD. in id *speculum propagnaculum; vita* GALENI, *sylva febrium ad* GALENI l. *de dynamidiis. De morbis oculorum* GALENI L. II. *De passionibus mulierum, de passionibus cujusque particulæ corporis* Lion 1512. 8.

EJ.

Ej. SYMPHORIANI *symphonia* PLATONIS cum ARISTOTELE GALENO & HIPPOCRATE Parif. 1516. 8. 1528. 8. FALC.

Ej. *historiales campi de phlebotomia* L. II. Basil. 1532. 12. TR.

Ej. *cathegoriæ medicinales in l. demonstrationum* GALENI Lion 1516. 8.

ANDREÆ LACUNÆ *epitome* Venet. 1541. 8. Basil. 1551. fol. Lion 1553. 12. 1554. 12. 1643. f. 4. vol. & Argentor. 1604. f. GUNZ. & Ej. *adnotationes* in GALENI *interpretes* Lion 1553. 12. Compendium eorum est, quæ utiliora in GALENI scriptis continentur, resectis longis illis ratiocinationibus. Accedit vita GALENI, & in GALENICORUM operum interpretes censura. Multa loca latinarum versionum ad græci codicis fidem castigantur, qui minime malus est labor.

ALOYSII MUNDELLÆ *theatrum* GALENI Basil. 1568. f. * spissum volumen, quo peramplus in omnia GALENI opera index continetur.

ANTONII MUSÆ BRASSAVOLI index copiosissimus ad omnes GALENI libros, ad nonam Juntarum editionem, recusus cum ed. decima 1586. fol. tum a. 1597. & cum CHARTERIO.

GESNERI *doctrina* GALENI *de compositione pharmacorum secundum locos: sylva experimentorum* Tigur. 1541. 8.

GALENI *loci de pulsu* collecti apud CARDANUM *contradict.* VI. L. II.

JULII ALEXANDRINI *enantiomata* Venet 1548. 8.

J. CRATONIS *periochæ in ll. de elementis, de natura humana, de atra bile, temperamentis, facultatibus naturalibus* Venet. 1560.

J. STRATANDRI *elenchus rerum & vocum in* GALENI *supposititiis* a. 1562. primum Basil. cum GALENO editus.

ABRAHAMI WERNER *vita* GALENI Witteberg 1570. 8.

MARTINI EUSTACHII GAMBATONSONI *de vita* GALENI *liber* Neapoli 1577. 4.

FRANCISCI VALERIOLÆ *loci communes* ex GALENO. Codex MS. est in B. *Taurin.* II.

GENTILIS FULGINAS *de divisione librorum* GALENI Venet. 1493. B. BODL.

UDENIS Utopiensis, forte J. B. RASARII, de GALENI *librorum editione judicium.* Pro editione VALGRISIANA 1562. adversus JUNTINAM 1565. 8.

J. B. MONTANI de nova editione operum GALENI codex MS. B. Vindob. II. p. 337.

JAC. PELETARII *de conciliatione librorum* GALENI *sectiones duæ* Parif. 1560. 4. FALC.

Simile

Simile NIC. RORARII opus dicemus, & H. CARDANI *contradicentia.*

LEON. LEGHII *flosculi ex* GALENI *libris* Venet. 1514. f.

J. CAR. AMATI *fructus medicinales* Lion 1623. 12.

ALOYSII TRISSINI *problematum ex* GALENI *sententia* L. VI. Basil. 1546. 8. * hactenus.

Problemata ex GALENI *comment. in* HIPP. BERNARDI BALDINI Venet. 1567. 8.

J. BAPT. SYLVATICI *historiæ* 86. GALENI *medicinales* Hanau 1605. fol.

C. HOFMANNI *relatio historica judicii acti in campis elysiis coram* RHADAMANTO *contra* GALENUM Noriberg. 1642. 12. *. Acris GALENI censor, quoties ab ARISTOTELE dissenserit.

EJ. *apologiæ pro* GALENO *s. chrestomathiæ* L. III. Han. 1668. 4. ejusdem saporis.

BLASII HOLLERII *morborum curandorum brevis constitutio juxta* GALENI *sententiam* Basil. 1556. 8. GUNZ.

Vita GALENI est inter vitas 12. medicorum J. STEPHANI de VILLA Burgos 1647. 8. BUR.

CLAUDII GALENI *chronologicum elogium* a. PHILIPPO LABBE (S. J.) scriptum Paris. 1660. 8. *, cujus quasi compendium est *Vita* CL. GALENI *ex propriis scriptis collecta* EJ. Paris. 1660. 8. Prius opusculum legi, ex operibus utique GALENI compilatum, in quibusdam controversiis potius nimium fusum, ut in ea quam movet contra librum *de theriaca* GALENI, quem spurium putat, quod stylus sit juvenilis, aliisque, quæ in EUSTACHIO carpit & in NEANDRO.

DOMINICI BELLII *quæsita medicinalia* 4. *juxta* HIPP. & GALENI *sententiam discussa* Lion 1555. 16.

NIC. LEONICENUS *de tribus doctrinis ordinatis secundum* GALENI *sententiam* Basil. &c.

Commentatores innumerabiles exstant. Ecce aliquos.

In omnia GALENI opera ALPHONSI de CORELLA Saragossæ 1565. fol. Madrit. 1582. 4.

Multa in eum apud REINESIUM *var. lect.*

In universam HIPP. GALENI & AVICENNÆ medicinam commentarii MS. in B. R. P. n. 6942.

BASSIANI LANDI lectiones in GALENUM, in B. Ambrosiana Mediolani. MONTFAUC. I. p. 510.

In plures libros GALENI jam dicti sunt THOMÆ RODERICI a VEGA, FRANCISCI VALESII, SYLVII, aliorum commentarii.

§. LXXXII. Medici post Galenum.

Dionis collyrium.

Ctesius de helleboro. Avi patrisque sui memoria neminem helleborum dedisse, cum omnes truculentum ejus pharmaci effectum reformidarent.

Poletes, cujus Geranion citat Oribasius, & medicamentum ex lini semine ad pectoris adfectus, & ex Verbenaca, idem forte, qui Polles Galeni p.223.

Ablabius, cujus magnum est in Anthologia elogium.

§. LXXXIII. Q. Serenus Sammonicus.

Duo fuerunt Sammonici, pater, vir litteratus, qui ingentem numerum librorum collegerat, Getæ amicus, a Caracalla occisus: & filius, qui Gordiano juniori patris sui bibliothecam donavit, discipulo suo. Patri vulgo tribuunt, Morgagnus vero filio vindicat, *carmen de medicina.*

Ej. codices aliqui exstant, ut in B. R. P. n.7099. Primum prodiit Venet. 1488. 4. Burman. 1502. Fabric., ut tamen Morgagnus eas editiones nunquam viderit. Tum Lips. 1515. Burman. Apud Aldum vel potius Asulanum 1524. 4. 1528. 4. cum Corn. Celso. Argentor. 1528. 8. Hagenau J. Cæsarii cura cum scholiis & notis Paris. 1533. 8. Colon apud Soterem 1538. Venet. 1547. f. Lind. 1545. Burm.

Lugduni etiam cura Antonii Moulini 154?. ad Asulani editionem & 1554. 12. Hænel. Basil. 1559. 8. cum Pictorii Comm. & 1571. 8. Pictav. 1563. 8.

R. Constantini cura Lion 1566. cum notis & variis lectionibus.

Venet. 1566. 8.

H. Stephani editio est inter *principes.*

Gabrielis Humelbergii alia est Tiguri 1540. 4.*. 1581. 4. Trew. a C. Wolfio, ut ait, aucta. Humelbergius fusos addidit commentarios ex veteribus medicis, Græcis potissimum collectos.

Lipsiæ cura Andreæ Rivini 1654. 8.

Petri Keuchenii alia ed., qui schedis avi sui Roberti Keuchenii usus est, Amst. 1662. 8. *. Notæ fere sunt loci paralleli ex veteribus poëtis, & historicis collecti. Usus est etiam codice MS. proprio, cui paulo nimium dicitur tribuisse.

Patavii ad editionem Constantini 1722. 8. & 1750. 8. *. Leid. 1731. 4. * cum aliis poëtis minoribus, curante Petro Burmanno, cum Cæsarii, Pictorii, C. Wolfii, Constantini & P. Keuchenii notis. Addidit passim Burmannus philologica & critica.

In

(a) Oribas. *syn.* L. IV.
(b) Id. *collect.* L. VIII.
(c) ad Eust. L. III.

In SAMMONICUM etiam prodiit primum erudita epistola J. B. MORGAGNI Haag 1724. 4. *, recusa Patav. 1750. 8. * de editionibus Q. SERENI, & ea occasione de rectiori passim legendi ratione. Huic accessit secunda Ep. in editione Patavina 1750. 8. *, in qua se contra BURMANNUM potissimum tuetur.

Liber ipse morbos recenset a capite ad calcem, epico carmine, non inelegante, si temporis potissimum rationem habueris, quo scriptum est. Cæterum empirici opus, omnia sibi permittentis, plenus liber fabularum & superstitionis.

In plerisque editionibus sub Q. RHEMNII FANNII PALÆMONIS titulo *de ponderibus & mensuris* carmen reperitur pro medicis scriptum Hagenau 1528. 8. Paris. 1533. 8. Lion 1554. 8. tum cum KEUCHENII, H. STEPHANI, BURMANNI editionibus &c. Carmen satis asperum, quod aliqui ad THEODORUM PRISCIANUM referunt. Habet instrumentum hydrostaticum, ad metienda pondera fluidorum medicamentorum utile.

§. LXXXIV. SEXTUS PLACITUS.

Quem etiam PLATONICUM vocant, omnino ignotæ ætatis homo, medicus equidem. EJUS *de medicina animalium, bestiarum, avium*, prodiit Basil. 1538. 8. LIND. Noriberg. 1538. 8. BOEHM. curante GABRIELE HUMELBERG Tiguri (vel Isni) 1539. 4. * cum amplis notis. Lipsiæ curante ANDR. RIVINO 1654. 8. & in STEPHANI *Principibus*, & cura FABRICII in B. Græca L. XIII.

Germanice THEODORO MAYER vertente Magdeb. 1612. fol.

PLACIDI ACTORIS de medicamentis ex animalibus &c. codex est in B. H. WORSELEY cod. Brit. n. 6897.

Omnino ad empiricorum saporem scriptus libellus, hactenus SERENO satis similis De quoque animale dicitur, quos ad morbos ejus aliquæ partes utiles sint, sed nimia, vana, & absque experimento.

HUMELBERGII commentarius, qualis in SERENUM. Editio a TORINIANA multum differt.

Ejusdem est saporis JULII APULEII Madaurensis de virtutibus herbarum historia, quam in botanicis vide. Nulla etiam huic pseudonymo fides tribui potest.

§. LXXXV. GEOPONICI.

Fuse de iis egimus in botanicis. Habent tamen etiam aliqua medica.

SEXTUS JULIUS AFRICANUS (*a*), cujus *Cestorum* L. IX. in B. *Vindobonensi* servantur (*b*), carmina habet & superstitiosas per ea & per characteres curationes. Aliqua ejus sunt inter veterinaria. Ex ejus *Cesto* XIII. locus de ponderibus

(a) *Bibl. Bot.* I. p. 125.

(b) LAMBEC. VII. 200. Capita 79. in B. R. Anglica CASHLEY p. 252. Fragmenta aliqua in B. BODLEYANA 224.

ribus & mensuris est in B. *Medicea Plut.* LXXIV. inque B. R. P. n. 2191. Locum *de purgantibus simplicibus ex Cesto* XIII. possidet B. MEDICEA BANDINI III. p. 125.

DIDYMUS, cujus frequens est inter Geoponicos nomen. Eum inter veterinarios recensebo.

DIDYMUS iterum idem, ut puto, cum Geoponico, de febre. Phthiriasis. An idem, cujus *Octatomum* ALEXANDER TRALLIANUS citat, quo multa adversus singultum superstitiosa medicamenta continentur; alia pariter empirica ad epilepsiam apud AETIUM.

In eadem collectione GEOPONICORUM, quæ CASSIANO BASSO aut CONSTANTINO Porphyrogenetæ tribuitur, & cujus ad manus est editio Cantabrigiensis 1704. 8. * libro XII. plantarum medicæ vires ex variis scriptoribus traduntur. In L. XIII. de serpentum morsu ex FLORENTINO, scorpionum ex DIOPHANE &c. L. XVI. XVII. XVIII. XIX. veterinaria, fere eadem, quæ in propria collectione RUELLIANA possidemus, ex variis auctoribus aliqua, etiam ejus, quem diximus DIDYMI. Vana fere & empirica.

Huc refero, cum ANATOLIUS sit inter Geoponicos, fragmentum *de sympathiis & antipathiis*, quod est in *B. Græca* FABRICII cum J. RENSTORPII ubertimis notis. De animalibus fere agitur, quæ sibi propriis plantis medentur.

In GRATII FALISCI *cynegetico*, quod exstat inter poëtas minores BURMANNI Leid. 1531. 4. * & Mietaviæ a. 1775. 8. * recusum est, etiam morbi tractantur. Vermem docet canibus exscindere, quo rabiem avertat.

In M. AUR. OLYMPICI NEMESIANI *cynegetico*, CARINO dicato, paucis de morbis canum agitur & de remediis. Edidit HAVERCAMPIUS Leid. 1728. 4. & BURMANNUS ib. 1731. 4. *.

§. LXXXVI. VARII.

In PHILOSTRATI fragmento, quod apud PHOTIUM exstat, habentur auxilia ad hydropem, ad sanguinis fluxum, alia. Opera omnia edidit GODOFREDUS OLEARIUS Lips. 1709. fol. BB. trium nempe PHILOSTRATORUM, qui omnes rhetores fuerunt.

In FLAVII PHILOSTRATI heroicis, CHIRONIS vita est. In CALLISTRATI *statuis* ÆSCULAPIUS locum invenit.

CÆLIUS APICIUS, quem LISTERUS mavult APICIUM CÆLII vocare, ignotus scriptor, & ab antiquo illo cognomine gulone diversus, ferreæ latinitatis homo, non sine admistis vocibus Arabicis. Ejus decem *de arte coquinaria* libros qui

(c) L. VII. c. 23.
(d) L. I. 2. c. 15.
(e) *Bibl.* p. 1022.
(f) *B. Bot.* I. p. 146.

qui valde corrupti ad nos pervenerunt, possunt ad scriptores diæteticos censeri, & est quod mireris, quantum luxuriosæ gentis Romanorum gustus a nostro distet, nemo enim nuperorum mortalium, vel medicinæ nomine, delicias illas veterum deglutiverit. Utor editione Amstelodamensi 1709. 8.* qua HUMELBERGII & LISTERI adnotationes continentur. Habeo etiam Venetam 1503. 4. eam quæ valde vitiosa est, curavit BLASIUS LANCELOTUS. Aliæ sunt Mediolanensis 1490. 4. 1498. 4. Basileensis 1541. 4. quam ALB. TORINUS ex codicibus MS. emendavit. Lugduni recusa 1541. 8.

GARGILII MARTIALIS LAMPRIDIUS meminit in ALEXANDRO SEVERO. Scripserat *de mulo medicina*, cujus operis codex MS. in B. VOSSIANA exstat & editionem RHODIUS promiserat *. Fragmentum dedit suis in rusticis GESNERUS.

PORPHYRIUS philosophus, SEVERI ævo natus, imperante DIOCLETIANO obiit. Is enthusiasmo non purus librum scripsit *de abstinentia*, s. *de non necandis ad epulandum animalibus.* Græce prodiit Florent. 1548. fol. cura PETRI VICTORII. Gr. lat. Lion cum notis T. de FOGEROLLES 1620. 8. Cambridge 1630. 1655. 8. OSB. Gr. lat. cum REISKII commentario Utrecht 1768. 4. Latine, *de abstinentia ab usu animalium* Venet. 1548. 4. vertente J. B. FELICIANO B. Bern. Gallice vertente D. de BURIGNY Paris. 1747. 12. PLATN., & prius 1732. 12. & vertente PHIL. JACOBO MAUSSAC Paris. 1622. 8.

Codices sunt MS. Græci in B. R. P. n. 2083. 2084. in B. *Vindobonensi* VII. p. 99. In *Medicea* BANDINI p. 209.

Victum vegetabilem, etiam ultra verum laudat, expositis tamen etiam contrariæ sententiæ argumentis. Antiquissimos mortales carnibus abstinuisse. Primum, qui iratus bovem occiderat, sponte in exilium abiisse. Oraculi jussu etiam reliquos cives carnibus epulasse, inque partem venisse sceleris. Pygmalionis ævo carnium esum invaluisse, frustra irrogatis poenis. Brachmanes, Ægyptios ipsos carnibus abstinuisse. Esse suum animalibus ingenium, suas artes.

Pythagoræ vitam, ut hactenus medici, possis huc revocare. Græce Altdorf. 1610. 8. Latine Mediolani 1629. 8. Gr. lat. Rom. 1630. 8. Cantabrig. 1655. 8.

EUSTACHIUS Alexandrinus medicus apud PORPHYRIUM.

CENSORINUS medio seculo tertio scripsit *de die natali.* Editiones dixi *B. Anat.* I. p. 112.

In eo libello huc pertinet caput, quo agit de annis climactericis. Recenset vitæ humanæ divisionem in hebdomadas, HIPPOCRATICAM; tum alteram, cujus auctor SOLON fuit; porro Hetruscorum divisionem. Annum ætatis 63, quem

(*) Lexic. Scribon.

quem vulgo reformidant, noster parvi facit. Deinde annos enumerat, quibus celebres aliqui viri de vita decesserunt.

JULIUS POLLUX in *Lexico* Amsterdam 1706. fol. a TIBERIO HEMSTERHUYS edito, morbos etiam exponit. Polypus, morbus insanabilis. Fluxus narium Atticis coryza audit. Morbus, quem ANTIPHON Καρον vocat. Morborum singularum corporis partium brevis expositio. Sic HESYCHIUS apud ALD. 1514. fol. & Leid. 1746. fol. *, cujus brevissimæ sunt interpretationes.

HEPHÆSTION in *polyanthea* apud PHOTIUM habet aliqua de Hercule Anticyræ sanato. CLEMENTEM etiam ALEXANDRINUM vel ideo nomines, quod in *stromatibus* aliqua ad medicæ artis in Ægypto historiam conferat. Prodierunt opera omnia Oxon. 1715. fol. BB. curante POTTERO.

CORPUS JURIS CIVILIS omitto, ne in omnia diffundar: passim tamen aliqua habet, quibus veterum medicorum conditio, & mores, privilegia etiam & pœnæ definiuntur, aliqua etiam ad medicinam forensem spectantia.

COSMAS & DAMIANUS, imperante DIOCLETIANO martyres, medicorum in urbe Roma & chirurgorum patroni. *De iis artis medicæ Diis tutelaribus* est F. BOERNER diss. Helmstatt 1747. 4. *.

THALELÆUS cilix, medicus, Thaumaturgus, circa a. 284. vixit.

CONSTANTINI magni ævo, ineunte seculo quarto, prima νοσοδοχεια exstructa fuerunt, quod CHRISTIANÆ religionis donum, posteriori & nostro potissimum ævo, plurimum ad incrementa artis medicæ contulit.

MANES medicus periit, cum Regis Persarum filium sanare non potuisset (*a*).

JAMBLICHUS *de mysteriis Ægyptiorum* aliqua ad historiam medicinæ contulit. Ægyptios sua inventa HERMETI tribuisse in l. *de mysteriis Ægyptiis.* Fanaticus cætera homo. Prodiit Lion 1544. 12. 1559. 12. Rom. NICOLAO SCUTELLIO interprete 1556. 4. TREW. Laudes editionem Oxon. 1678. fol. Greco latinam. Vitam etiam PYTHAGORÆ scripsit Romæ 1556. cum priori l. excusam (*b*).

Alius JAMBLICHUS fuit medicus, de quo AETIUS, ad quem epigramma exstat.

Chemicos SYNESIUM, ZOSIMUM, alios, alias dicemus.

ASTRAMPSYCHUS, cujus est de somniorum interpretatione l., scripsit etiam l. *veterinarium* (*c*) *de curatione asinorum.* Ætas incerta.

EUSTATHIUS, ad quem BASILIUS M. scripsit.

ÆGIALEUS archiater apud EPIPHANIUM.

S. CÆSARIUS medicus Byzantinus frater GREGORII NAZIANZ.

JONICUS

(a) SUIDAS II.
(b) THOMÆ GALE.
(c) SUIDAS.

JONICUS Sardianus, ZENONIS Cyprii discipulus, qui idem admirationem ORIBASII meritus est.

THEON, medicus in Gallia apud EUNAPIUM.

XENOPHILUS ORIBASII & AETII.

THEODOTUS Laodicensis, episcopus, medicinæ gnarus, apud EUSEBIUM.

§. LXXXVII. MEDICI ALIQUI INCERTÆ ÆTATIS.

ANTYLLUS.

ANTYLLUS cum POSIDONIO conjungitur, iste cum RUFO & ARCHIGENE. Cum vero GALENUM citet, utrumque ut incerti ævi virum post GALENUM rejicimus.

ANTYLLUS chirurgus, sæpe ab ORIBASIO citatus, semel ab AETIO, demum a PAULO, & sæpissime ab ARABIBUS, ignoratæ cæterum ætatis scriptor, a RHAZEO frequentissime citatur, varie corrupto nomine ANTILISII &c. Scripsit libros *de auxiliis quæ fiunt* (e).

De remediis quæ extrinsecus adhibentur (f).

De remediis evacuantibus.

In l. *de auxiliis* multa habet ad victus rationem & corporis exercitationem facientia.

De ambulatione, cursu (g), gestatione (h), oricelasia (i), natatione (i*), palæstra (k), umbratili certamine (l), gesticulatione (m), saltu (n), pila (o), folle pugillari (p), de ingressu per loca sicca (q), de halteribus contorquendis (r), de armorum pugna (s); quæ omnia mihi videntur florentis Romæ temporibus respondere.

Ex

(e) Librum quartum citat ORIB. coll. L. VI. librum 4. ib. c. 26. librum 30. IDEM librum I. coll. IX. c. 3. Librum III. ORIBAS. coll. V. c. 4.
(f) ORIBAS. coll. L. VIII. c. 10.
(g) ID. coll. VI. c. 21. ex l. 30. & c. 22. in renum morbis.
(h) C. 23.
(i) C. 26.
(i*) Ib. C. 27.
(k) C. 28.
(l) C. 29.
(m) C. 30.
(n) C. 31.
(o) C. 32.
(p) C. 33.
(q) C. 35.
(r) C. 37.
(s) C. 36.

Ex hoc *de victus ratione* l. II. & ex l. *de clysteribus* aliqua exstant in *B. Medic.* BANDINI III. p. 151.

Porro in eodem opere agitur de somno (*t*). De vigilia & ejus utilitate (*u*). De sermone (*x*). De scarifatione (*y*). Huc locus est de ventis (*z*), de locis (*a*), ut ad sanitatem faciant. De domo (*b*), de horto (*c*).

In L. *de remediis extrinsecis* agitur (*d*) de lunæ potestate (*e*). De effectu partium diei (*f*). De madefactionibus (*g*). De irrigatione & adspersione quæ fit spongia admota (*h*). De cataplasmate (*i*). Porro de balneo ante partum (*k*). De balneis naturalibus variis, aluminosis (*l*), nitrosis. De coctione medicamentorum, quæ emplastra subeunt (*m*). De utilitate collutionis (*n*). De potu calido in febribus utili, de frigido in febribus ardentibus, de posca ad hæmoptysin, de melleis potionibus (*o*).

Ex ll. *de remediis evacuantibus* (*p*). De ellebori usu fuse & accurate (*q*). De apophlegmatismis (*r*). De iis, quæ per nares purgant (*ſ*), & per lacrumas, ut acria collyria (*t*). De diureticis (*u*). De iis, quæ sanguinem educunt (*x*), & sudorem cient (*y*). De glandulis & clystere ex veratro albo (*z*). De hirudinibus (*a*).

Denique locus de hydrocephalo est in L. XLVI. ORIBASII, quem vide in Chirurgicis.

ANTYLLUS

(t) ex libro IV. ORIBAS. ibid. c. 5.
(u) C. 6.
(x) C. 7.
(y) C 8. 9. 10.
(z) L. IX. c. 9.
(a) C. 11.
(b) C. 13.
(c) C. 14.
(d) ex libro I. ORIBAS. coll. L. IX. c. 1.
(e) C. 3.
(f) C. 4.
(g) ex libro I. In. *de præsidiis* citatur; videtur autem utique ad extrinseca pertinere ib. c 22.
(h) C. 23.
(i) C. 29.
(k) L. X. c. 2.
(l) Ib.
(m) *Synops.* L. II. c. 61.
(n) *Coll.* L. V. c. 28. hic locus MS. reperitur in B. Vindobon. L. VI.
(o) C. 29.
(p) *Coll.* L. VIII.
(q) C. 5. & AET. L. I. 2. c. 121.
(r) C. 20. ex libro 2.
(ſ) C. 13.
(t) C. 14.
(u) C. 11.
(x) C. 16.
(y) C. 17.
(z) PAUL. L. VIII. c. 10.
(a) ORIBAS. *Syn.* L. I. c. 14.

ANTYLLUS *de febribus* citatur a RHAZE Cent. XVII. IDEM etiam fuerit ANCILISIUS *Cont.* L. III. medicus, qui in angina bronchotomen commendabat, etsi RHAZE dicit se vidisse hoc auxilium administrantem. Eadem enim de ANTYLLO verba habet AETIUS.

§. LXXXVIII. PHILAGRIUS.

PHILAGRIUS, parum cætera notus scriptor, Epirota, GALENO nuperior, Thessalonicæ medicinam fecit, non idem, qui PHILOSTORGII filius fuit, celebris VALENTIS & VALENTINIANI ævo medici, nostrum enim, quem ORIBASIUS citaverit, oportet antiquiorem esse. Reperio PHILAGRIUM etiam Epirotam, NAUMACHII discipulum, auctorem epistolæ *de rene indurato*, & fratrem POSSIDONII, qui omnes celebres fuerunt medici: sed is quidem nostro fuerit posterior.

Libros medicos scripsit omnino septuagenos, & in HIPPOCRATEM est commentatus (*a*).

Plurima ejus apud ORIBASIUM memoria est, & AETIUM, etiam apud SERAPIONEM (*b*), & JANUM DAMASCENUM, aliosque Arabes (*c*). FILOGORIUM fere vocat RHAZE Cent. III. & FILOGORISEUM L. IV.

EJUS amplus locus *de potionibus* reperitur apud ORIBASIUM (*d*). Diacodium ejus febrientibus utile (*e*). Potus ex cornis, malis, cydoniis cum aqua (*f*). Omphacomeli ad calidos morbos (*g*). Rhodomeli, itidem (*h*). Selinatum ad urinam pellendam (*i*). Venam secat e directo doloris, ut ex manu dextra, quando pes dexter laborat (*k*). Medicamentum ex sulphure ad febres periodicas (*l*). Ejus antidotus (*m*). Aloedarium passim apud AETIUM. Stomaticum ad oris erosiones (*n*). Epithema ad stomachi inflammationem (*o*). Ad oppletum hepar med. ex rheo, castoreo, pipere (*p*). Diæta eorum, quibus renes calculo laborant.

(a) SUIDAS L. III. 597. 598.
(b) L. VI. c. XI.
(c) Ib.
(d) *Coll.* L. V. c. 27.
(e) C. 19.
(f) C. 21.
(g) Ib.
(h) C. 22.
(i) C. 23.
(k) AETIUS L. III. 4. c. 23.
(l) ID. L. IV. 1. c. 110.
(m) L. III. 3. c. 3.
(n) ORIBAS. *syn.* L. IV.
(o) AET. L. III. 1. c. 16.
(p) ID. L. III. 2. c. 2.

borant (*q*). Locus de pollutione (*r*). Signa adfecti lienis. Octo nominat intemperies, ad GALENI ductum (*s*). Ad arthritidem pharmacum ex croco, quod ad eum morbum tollendum sufficiat. Aliud medicamentum cum opio. In vigore mali impositum pastillum eluere oportuisse (*t*). IDEM, an AETIUS, frigidæ impositos pedes in podagra profuisse (*u*). EJ. ad scirrhos medicamentum (*x*). Locus de colliquatione (*y*).

EJ. locum *de icteritia* citat RHAZE in L. VII. *de colica* alium in L. VIII. Librum de curandis malis in L. VI. Locos de phthisi in L. III. de ventriculi inflammatione & de nausea in L. V. ubi ventriculo cucurbitulam jubet admovere.

§. LXXXIX. POSSIDONIUS.

Cum ANTYLLO conjungitur ab AETIO POSSIDONIUS, in usu veratri (*z*). Tum idem POSSIDONIUS cum RUFO, ubi anagallidem imponere jubet ad morsum canis rabidi (*a*). Hic forte fuerit medicus, frater PHILAGRII, sed non nostri, sed filius PHILOSTORGII optimi medici p. 281.

EJUSDEM caput est de phrenitide, ubi jubet narcotica & rigationes vitare (*b*).

Porro POSSIDONII & ARCHIGENIS de lethargo caput (*c*) est, qui morbus & in cerebro originem habeat, & in abdominis visceribus (*d*).

Tum de caro (*e*). De comate (*f*). De vertigine, iterum cum ARCHIGENE (*g*). De insania, iterum utriusque scriptoris valde fusus locus. Hic reperias diatriton, non abstinentiæ, sed tenuis cibi, ut hactenus a rigore methodi noster deflectat. Venam etiam frontis secat, & alvum ducit, centaurea & gentiana. IDEM de morbo qui non sit dæmon. Hic hieram ARCHIGENIS præscribit, ut eo nuperior sit (*h*). Alius locus de epilepsia, ubi hiera GALENI citatur (*i*). De commorsis a cane rabido, ubi cum RUFO conjungitur. Hic de sene, qui solo ratiocinio

(q) AET. L. III. 3.
(r) ID. ib. c. 34.
(s) L. II. 2.
(t) L. III. 3. c. 26.
(u) C. 28.
(x) ORIB. *syn.* L. IX. c. 60.
(y) AET. L. II. 1. c. 90.
(z) L. I 3. c. 121.
(a) L. II. 2.
(b) AET. L. II. 2. c. 3.
(c) C. 3.
(d) C. 5.
(e) C. 6.
(f) C. 7.
(g) C 8.
(h) C. 12.
(i) C. 13. 20. 21.

ratiocinio se curaverit, cum se convinceret, non posse (*k*) in balneo canem esse: hic etiam curatio vulneris ab ejusmodi cane inflicti dicitur, oxalidis efficacia effecta.

Oleum Cyprinum ex POSSIDONIO (*l*).

§. XC. ORIBASIUS.

Sardianus (*a*), aliis ut FREINDIO & EUNAPIO Pergamenus, ZENONIS Cyprii discipulus, JULIANI Aug. medicus & amicus, Quæstor Byzantinus, in ejus imp. gratiam magnum *collectionum* opus molitus est, cujus exigua pars ad nos pervenit. In eo plurima veterum loca conservantur, rectius sæpe, quam in ipsis eorum scriptorum operibus, ut in GALENI, & RUFI exemplis adparet. Neque purus putus compilator fuit, artem enim suam cum laude exercuit, & in exilium inter barbaros post JULIANI mortem missus, sua medendi peritia eorum favorem sibi conciliavit, quoad ab Imperatore revocatus in dignitate consenuit. Venam humerariam cum periculo incidi monuit (*b*), & escharotica medicamenta, quando delapsa sunt, majorem hæmorrhagiæ metum facere (*c*). Suam etiam ad experientiam provocat, ut in GALENI medicamento ad fungos malos (*d*). Ejus medicamenta pluscula propria fuerunt, quorum non pauca a posteris recepta sunt: ad ulcera vesicæ (*e*), ad lepram (*f*), pro ægre meientibus (*g*), ad hydropem (*h*), ad asperitatem & vocis suffocationem (*i*), pro cœliacis (*k*), pharmacum pituitam ducens (*l*), aloedarium (*m*), ex meliloto (*n*); ad ephelides (*o*), antidotus (*p*), theriaca, qua MARCUS IMP. usus sit (*q*), remedia ad venerea (*r*), purgatorium aquam ducens (*s*), hepatica (*t*).

Non tamen neges, aut superstitioni nimium dedisse, aut vanitati, Græcorum

Nn 2

(k) C. 24.
(l) PAUS. L. VII.
(a) SUIDAS.
(b) *Syn* I. c. 10.
(c) L. VII. c. 20.
(d) L. IV.
(e) AET. L. III. 3. c. 29.
(f) Ib. L. IV. 1. c. 134.
(g) Ib. L. III. 3. c. 22.
(h) L. III. 2. c. 26.
(i) L. II. c. 4.
(k) L. III. 1. c. 37.
(l) L. I. 3. c. 102.
(m) Ib. c. 107.
(n) L. III. 1. c. 16.
(o) AET. L. II. 4. c. 15.
(p) L. III. 3. c. 13. PAUL. L. VII.
(q) L. IV. 1. c. 106.
(r) L. III. 3. c. 35.
(s) L. I. 3. c. 110. Aliud L. I. 3. c. 23.
(t) L. III. 2. c. 6.

rum communi malo. Signa etiam morborum & accuratam historiam neglexit, ita ut medicamentorum varietati se totum daret. Neque velim ORIBASII laudibus imputare scarificationis, CÆLIO toties dicti antiqui auxilii, commendationem, neque lycanthropiam, Sideti MARCELLO dictam. Equitationem primum laudasse MACKENZIE (*u*).

Operis *collectionum* habemus libros septemdecim, quibus COCCHIUS adnumerat libros a 43 ad 47. ex codice NICETÆ editos, qui chirurgici sunt argumenti, & inter chirurgicos dicti.

Codex MS. Græcus librorum 15, paulum imperfectus & nuperus, est in B. R. P. n. 2189, tum similis editis n. 2261. Conf. n. 2162. 2163. Libri 10. sunt in codice 2189. & totidem n. 2190.

Libri duo de curationibus sunt in B. *Reg. Lond.* CASHLEY p. 212. & compendium apud MONTFAUC. I. p. 631.

Erant etiam in GUILIELMI PELISSERII bibliotheca opera ORIBASII MS. MONTFAUC. II. p. 1199.

Prodierunt interprete RASARIO apud ALDUM absque anno 8. Porro Paris. 1555. 8. FABRIC. GUNZIUS has duas editiones pro eadem habet, quæ Parisiis ex officina ALDINA apud TURRISANUM prodierit. Porro exstant latine in collectione Basileensi T. II. 1557. 8. *, tum in collectione HENRICI STEPHANI.

Alia interpretatio exstabat inter libros RENATI MOREAU, multum ab editis diversa.

Græce tantum aliqua excusa sunt capita libri V. & caput 14. libri I. Romæ 1543. 4. curante AUGUSTINO RICCIO.

Liber *collectaneorum* exiguus, ut videtur, cum RUFO, ARETÆO, aliis prodiit Paris. 1556. 8. ASTRUC. MEAD. Fuerint libri anatomici ORIBASII.

Gallice vertisse ADAMUM de la VALLE'E, VERDIER, *& les anciens & renommés auteurs de la medecine & chirurgie*, HIPPOCRATE, GALIEN & ORIBASE, video citari, Lugduni excusos 1555. 8. DRAUD. Sed isti chirurgici sunt.

Libri priores *collectionis* pertinent ad rationem victus, L. I. ad cerealia & fructus.

L. II. de carnibus.

L. III. & IV. de usu ciborum ad certos fines medicos obtinendos, & ad alterandos humores.

L. V. de aqua, vino, vinis artificialibus, potionibus, melle medicato, diacodio.

L. VI. de exercitationibus variis, frictione, aliisque præsidiis, ex ANTYLLO & HERODOTO. De somno, vigilia, venere.

L. VII.

(u) *hist. of health.* p. 199.
(x) LABBE *elogium* GALENI.

L. VII. de evacuationibus, de venæ sectione, arteriotome, cucurbitulis, scarifatione, purgantibus, vomitum cientibus. Hic locus est, in quo auctor pestem scarifatione se superasse ait, ut ad duas sanguinis libras emitteret. De usu hellebori: in canibus primum experimentum factum, inde ad homines translatum fuisse. Ulcere cancroso laborans femina helleboro sanata. In Caria medicos ex sero lactis & cnico purgans medicamentum parare.

L. VIII. iterum de helleboro, de ciendo vomitu, de clysteribus. Accurate ut definias, qua in sede intestini stercus retineatur, optimumque ægroti ad recipiendum clysma situm accommodes. Purgantia medicamenta. Hic citat, quæ ad POTAMONIANUM de vomitibus scripserat: aliqua ad morbos abdominis.

L. IX. de ventis. De situ urbium, de ejus situs salubritate. Transit inde ad medicamenta externa, fomenta, cucurbitulas, cataplasmata.

L. X. de balneis nativis, aut artificio paratis. De balneo in oleo, in hydrelæo. Ad priora illa adnotationes REINESII exstitisse FABRICIUS auctor est. Porro varietas externorum medicamentorum. Ad dentes etiam & aures remedia.

L. XI. ad XV. ad materiem medicam pertinent.

L. XI. & XII. plantæ ex DIOSCORIDE.

L. XIII. metalla eodem auctore.

L. XIV. indicationes variæ & ad quamque varietas medicamentorum purgantium, mollientium, menses pellentium &c. Hic gradus GALENI repetitos videas.

L. XV. alphabeticum lexicon medicamentorum simplicium.

L. XXIV. XXV. anatomici sunt argumenti.

Synopseos ad EUSTATHIUM filium L. IX, quibus tota medicina in compendium contracta continetur.

Codicem MS. NICOLAUS SAMMICHELIUS ex Græcia adportaverat. Exstat etiam codex MS. in *B. Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 101. & in B. R. Par. n. 2188. & in AMBROSIANA Mediolanensi MONTF. I. p. 502. & nisi fallor in *Medicea* BANDIN. III. p. 218.

Prodiit Venet. apud ALDUM 1554. 8., Paris. 1554. 12. tum Basil. 1557. 8. * & cum Principibus.

Citatur a PAULO.

Ex præfatione adparet, hanc minorem collectionem post majorem illam scriptam esse. In L. I. agitur de exercitatione corporis varia, de venæ sectione, evacuatione varia medica & chirurgica: de venereis medicamentis, balneis, medicamentis externis, inter quæ metasyncritica recenset, ex sinapi, thapsia, quibus ipse utatur, vestigia *methodi*.

(*) C. 21.

L. II. medicamentorum ſimplicium cenſus eſt, ſecundum qualitates & gradus.

L. III. emplaſtra & alia externa medicamenta: tum purgantia undique collecta, potiſſimum ex GALENO. Baſilicon tetrapharmacum.

L. IV. quæ herbæ, & quæ ſimplicia medicamenta, indicationibus curatoriis ſatisfaciant: qui cibi boni ſucci ſint, qui mali, qui alvum moveant, ſupprimant, caleſaciant, refrigerent &c. Pilulæ ſ. cocaria.

L. V. de gravidarum & nutricum morbis & ægrimoniis, de nutrice eligenda, de morbis puerorum, eorum educatione, cura. Senum cura & peregrinantium. Signa bonæ malæve temperiei in quaque corporis parte.

In L. VI. qui potiſſimum practici ſcopi eſt, de febribus, earum criſi & de ſignis criſium. Febres ſigillatim, fere ex GALENO. Alia ſymptomata. De peſtilentia, in ea ardor internus, alvi profluvia varia.

L. VII. chirurgicus eſt.

L. VIII. de morbis agit capitis & oculorum: hic locus eſt de lycanthropia, & de canis rabidi morſu. De ſuffocatis, quos ait ſuſcitari poſſe.

L. IX. morbi pectoris, abdominis, corporis univerſi, qualis eſt iſchias, ſcirrhi, renum durities. Vas in veſica ruptum. Diabetes, in quo auctor ſudorem movet.

Euporiſtorum L. IV. ad EUNAPIUM Baſil. 1529. fol. Venet. 1554. 8. *. 1558. 8. *. Argent. 1533. f. SEG 1544. PLATN. Baſil. 1557. 8. *.

Codex eſt MS. in B. R. Londin. p. 212. alii in B. R. Par. n. 2177. in *Medicea*, in B. BODLEYANA. Græce n. 150. in *B. Bavarica*.

Medicamentarius eſt l. In L. I. alimenta ſecundum ſuas claſſes recenſentur, iſque liber ſynopſeos prioris libro V. hactenus reſpondet.

L. II. ſecundum literas alphabeti, adjectis viribus, deinde ad claſſes. Reſpondet libro XV. prioris collectionis.

L. III. & IV. fere eadem repetuntur, quæ ſunt in LL. VIII. & IX. ſynopſeos prioris.

EJ. *fragmentum de ratione victus per totum annum*, ſeorſim prodiit Baſil. 1528. fol. *.

Excerpta aliqua ex ORIBASIO de antidotis, emplaſtris & unctionibus ſunt in B. R. Par. n. 2240.

Epiſtolæ aliquæ MS. in B. Divionenſi S. Benigni. MONTF. II. p. 1286.

De ponderibus & menſuris in B. R. Par. n. 2243.

Compendium ad CONSTANTINUM porphyrogenetam dicitur in Bibl. VERDERII, Conſtantinopoli fuiſſe in libris MICHAELIS CANTACUZENI, quod idem alibi video nominari *Hippiatricon*.

Quid

Quid est AETII *Amideni synopsis trium librorum* ORIBASII; h. c. ad JULIANUM, EUSTATHIUM, & EUNAPIUM in *Bibl. Medic. Plut.* LXXV. Annon totus ORIBASIUS.

Commentarios ORIBASIO adscriptos ad aphorismos HIPPOCRATIS diximus, undique spurios.

Non alios dari quatuor libros ORIBASII, quos PHOTIUS citaverit, ostendit GEISLERUS de PHOTIO.

§. XCI. SECULI QUARTI ET QUINTI.

EUNAPIUS Sardianus scripsit *de vitis philosophorum & sophistarum* Gr. lat. cum not. HADR. JUNII Antverp. 1568. 8.

Antidotus JULIANEA BANDIN. III. p. 155.

GREGORIUS NYSSENUS L. *de pulsibus*, qui ex ejus ore exceptus dicitur B. R. Par. n. 2316. Lego negasse in peste contagium esse.

In THEONIS Alexandrini junioris, THEODOSIO coævi, opere *Theotisto* dicato, morbi a capite ad calcem dicuntur ap. PHOTIUM a. 220.

HELIODORUS Milesiarum scriptor, ACESTINUM medicum nominat, qui manu puellæ tacta amorem Chariclеæ detexerit, hominem forte fabulosum.

MAGNUS Jatrosophista, THEOPHILO & ACTUARIO dictus, *de urinis* scripsit, Codex exstat Græcus in B. BODL. n. 261. in B. R. Par. n. 2200. & cum titulo MAGNI EMESENI in B. MICH. CANTACUZENI, denique in B. G. PELISSERII. Videtur omnino idem MAGNUS, quem EUNAPIUS, perinde ut THEOPHILUM, in theoria se continuisse scripsit, JULIANI ævo, neque THEOPHILI fuerint ii libri, priorem enim & MAGNI præceptorem fuisse, quæ GUIDOTI est conjectura p. 141, error est, cui falsa inscriptio videtur ansam dedisse.

Medicamentum ex ejus commentariis habet TRALLIANUS L. V.

JULIUS AUSONIUS, celebris Poëtæ pater, medicus fuit & Archiater VALENTINIANI, & præfectus Illyrici. Ej. absonum quidem medicamentum, quo arthritidem in se ipso sustulerit, apud MARCELLUM exstat. Neminem sectatum fuisse filius gloriatur, sed idem empiricus fuit. L. *de medicina* legerat VINDICIANUS. De eo fuse *tabl. hist. de la litt. franc.* I. p. 3021.

EUTROPIUS de medicina scripsit, apud MARCELLUM.

EPIPHANIUM in *Panario s. capsula medica contra* 80. *hæreses* latine a J. CORNARIO verso Basil. 1578. aliqua habet ad historiam medicinæ.

EUSEBIUS PORPHYRIUS & TITIANUS apud PRISCIANUM nominantur.

TERENTIUS EUTYCHIANUS archiater, cujus medicamentum MARCELLUS habet: TERENTIUM etiam EUTYCHIANUM citat & ejus diatessaron PRISCIANUS (*).

AMBRO-

(*) L. IV. c. 14.

AMBROSIUS medicus Puteolanus MARCELLO dictus, Gallus, archiater, qui a vipera demorsus theriaca sit servatus (*a*). Non fuerit adeo AMBROSIUS p. 165. ut aliunde videretur.

AMBROSIUS Mediolanensis episcopus hactenus huc pertinet, quod sirupum de milio ad febres exanthematicas utilem invenerit, etiam nostro ævo usu frequentem.

EPICTETUS THEODOSII M. archiater.

THEOPHILUS archiatrorum comes apud S. CHRYSOSTOMUM.

JANUARIUS, PROSDOCHUS, & PROCLIANUS (*b*) etiam a MARCELLO citantur.

A PRISCIANO etiam PHILOSOPHIANUS CYSO dicitur, cujus sit Chrysopharmacum (*c*).

BASILIUS archiepiscopus a HIERONYMO dictus, a quo differt BASILIUS Melitiniotes J. C. qui *de diæta* scripsit, citatus apud PSEUDO GALENUM in *euporistis*.

COSMIUM medicum PRISCIANUS etiam passim citat, ejusque medicamenta (*d*).

SEBASTUM cujus diamoron, LEOPARDUM, cujus ad hydropem medicamentum.

GAMALIELIS patriarchæ remedium MARCELLUS habet p. 168.

ARTEMIUS DIANIO, cujus malagma Narcissmum.

§. XCII. VETERINARII.

Non possunt multo posteriori loco recenseri, quorum unus ex principibus sub CONSTANTINUM meruerit, quorum nomina fere omnia pure Græca sint, & nihil admistæ habeant barbariei, qui demum fere ethnici fuerint. Etsi enim GREGORII (*e*) nomen Christianum putes, potuit tamen ut Geoponicorum, ita veterinariorum, collectio posteriori ævo aucta fuisse, & adjectus iste serioris ævi homo. HIEROCLES, cui ea collectio tribui solet, paganus fuisse videtur: verum non est, qui putabatur auctor collectionis, ipse enim cum suo nomine ubique citatur. Scripti certe sunt libelli florente imperio Romano, nominibus gentium antiquis superstitibus.

Latina editio est RUELLIO interprete Paris. 1530. fol. BB., Basil. 1537. 4. tum Lyon 1571. fol.

ANATOLIUS *de re veterinaria* Gr. prodiit Bas. 1537. 4. B. BODL., nempe ipsi veterinariæ medicinæ ll. II., nunc primum Græca lingua editi GUNZ.

Germanica est editio *Roßarzney* Nürnb. 1575. fol. Italica Venet. 1343. 8.

Porro

(a) CAMERAR Cent. IV. 98.
(b) C. 12. p. 210.
(c) L. IV.
(d) C. 14. 21. 29. 30. p. 138. &c. collyrium p. 54.
(e) p. 29. b. 113.

HIEROCLIS de curandis morbis equorum libri duo, cum iconibus equorum in B. R. P. n. 2284. videntur iidem esse ll.

Græce ib. HIERONIS & ABSYRTI opuscula de eodem argumento.

Tum collectio Hippiatrica a SOSTRATO & HIPPOCRATE collecta, in B. R. P. n. 1994.

Et ABSYRTI libri, qui reperiuntur in bibliotheca ducis Mantuæ GESNER. Citat alium codicem GEORGIUS AGRICOLA. Alius ABSYRTI nomine inscriptus codex est in B. BODLEYANA UFFENB. (f).

Nescio quæ sit *ars veterinaria s. faciendi equis medicinam* in lat. B. Leid. p. 324, & in B. VOSSIANA n. 2217.

Nonne idem cum nostris fuerit excerptum ex l. *de m. veterinaria* ex ABSYRTO, HIEROCLE, THEOMNESTO, ANATOLIO, EUMELO, CHIRONE, AGATHOTYCHO, HIPPOCRATE &c. cujus codex est in *B. Med.* BANDIN. III. p. 149. & *Plut.* LXXV. idem est opus quod GRYNAEUS Basileæ edidit.

HIERONYMUS, apud HIEROCLEM cutem aperire jubet, & aerem inflare, ut nuperi illi Nigritæ oræ Quaqua.

HIPPOCRATES veterinarius. EJUS pastilli ad morbidum pulmonem. In malide sicca veterina gravem de ore spiritum reddere. Tussis. Jecoris dolor. Nervorum rigor. Alvi profluvium. Tormina. Ad inflammationem, meliceriam. Pilorum defluvium. Verrucæ. Rabies.

ABSYRTUS primarius auctor; EJUS sunt loci de febre equi. IDEM de malide articulari, de malide sicca, quæ ipse est morbus pestilens boum, qui a dimidio seculo Europam devastat, qui ad peripneumoniam pertinet, & in quo noster veratrum per cutem jubet trajici. De pulmone rupto. De *hordeatione*, qui videtur tetanus non satis dilucide descriptus. Quando venam secare oporteat. De vitiosis equis, quibus non idem in utroque oculo color est. Parotides, morbus adfinis *dem Roze*. Angina. Tussis chronica. Ad *pusulam* s. ignem sacrum. In artuum doloribus aerem insufflari jubet, ut HIERONYMUS. Sic ad coriaginem. In orthopnœa sulfure utitur, in cardiaco morbo calidis. In nephritide urit. Jecoris dolor. Urinæ stillicidium: non vult manu in anum data vesicæ situm emendari. Castorei suffitum apud Sarmatas se didicisse. Rigor nervorum & opisthotonos: adipe sicco inungit. Alvi profluvium. Adstringentia. Intestini conversio: & tenuis intestini dolor. Hydrops. Dysenteria, in qua anus procidit. Lienosi, sanguis de ano fluens. Obstructio coli. Sanguis verno tempore de dorso manans. Tormina. Ilium inflatio; esse qui pectus perforaverint, flatui viam aperuerint. Genuum defluxiones non debere uri. Podagra. Præfert ea, quæ alvum ducunt. Pilorum marcor. Curatio equi fatigati, aut exæstuantis ex itinere. Convulsio interna. Bulimus. Ex obscuris causis strigositas, scabies. Cholera: hic putat auctor, suum esse in equo bilis conceptaculum. Dolor cervicis, quem convulsionem nervorum vocat. Venenatæ herbæ, primo loco

(f) L. III. p. 50.

brassica sylvestris. Equi hirsuti. Dentitio. Ut farragine veterina recreentur, segete nempe viridi demessa. Oppletio & cruditas. Rabies; venam secat, dat veratrum. Defluxio a capite sive catarrhus: dolor calvariæ. In sudorem proclivitas. Perfrictio. Morbus comitialis. Strangulatio. Purgantia alvum. Medicamenta varia. Lienis nimium incrementum.

HIEROCLES princeps auctor, pariter de febre agit, & de malide humida, deque sicca malide articulorum. De elephantia, de pulmone, iterum morbo nostro bovillo simili, de hordeatione. EUMELUM carpit, quod fatigato equo sanguinem detrahat. Ad parotides. Tumor tonsillarum. Angina. Tussis, ad eam lenientia. Ad pustulam. Ad armorum dolores. Orthopnœa. Pulmonis ulcus. Malum cardiacum. Nephritis. Ventris dolor. Venam secat, calida fovet. Morbi vesicæ, eadem hic quæ ABSYRTUS. Opisthotonos; esse qui in balneum equum descendere cogant. Alvi profluvium. Conversio intestini plenioris: manum subdere vetat; esse quibus intestinum inde dissiliat. Dolor tenuis intestini. Hydrops: paracentesin suadet & ventris exustionem. Dysenteria ex ABSYRTO. Lienosi. Teredines. Sanguis de ano. Alvi obstructio. Sanguis de dorso. Ilium inflatio. Genuum deflexio. Podagra; etiam testes excidit. Pilorum caudæ marcor. Pilorum in cauda rigor. Aphthæ. Arteria ulcerata. Bulimus. Strigosi, ut ABSYRTUS, scabies. Cholera. Nervus. Herbæ venenatæ. Equi hirsuti. Farrago, s. viridis seges. Rabies. Medicamenta. Ex missione sanguinis ad genua tumores nasci.

AGATHOTYCHUS de febre: de malide: de jecoris dolore.

ANATOLII, ejusdem puto, cum Geoponico, de febre. Cura equarum prægnantium.

EUMELUS de febre, de pulmone, de rupto pulmone, de pulmonariis. Ad parotides. Tussis. Cardiacum malum. Ad vermes. Lienosi. Teredines. Crurum defluxiones. Marcor, Scabies. Cholera. De farragine. Rabies. Capitis dolor. Lassitudo. Æstus. Dolores articulares. Alvum ducentia. Malidem siccam non posse curari.

PELAGONIUS de febre cum dolore intestinorum, de elephantia, ad pestem, cui etiam remedium opponit ex ebuli radice cum creta, quod PISTERIO Siculo tribuit. Ad tussim fuse, valde acria: præfert tamen expertam sibi fabam cum adipe sicco inpositam. Ad coriaginem. Asthma, in quo venam secat. Cardiacus morbus. Colica. Opisthotonos: hic adipem etiam varium obungit. Hydrops sub cute. Teredines. Sanguis de ano fluens. Membris capti. Arteriaca. PELAGONII. Marcor. Phthiriasis in ano & ricini. Dolor capitis. Lethargus. Ad fluxum ex naribus.

THEOMNESTUS de malide arida, & sicca: de pulmonariis. Rabies equorum se ipsos admordentium. Ad tussim, coriaginem. Cardiacum malum. Ventris dolor & cruditas. Jecoris dolor: in Pæonia se regem secutum, ex frigore id malum equum suum contraxisse, igne accenso eum se refecisse, & unguentis. Alvi profluvium.

fluvium. Lienosi. Teredines. Pilorum defluvium. Marcor. Scabies. Citat ABSYRTUM. De farragine; Oppletio & cruditas. Dolor capitis; ad humores qui naribus devolvuntur, *der Wurm.*

NIPHON ad malidem articularem.

ÆMILIUS HISPANUS.

LITORIUS BENEVENTINUS de peste.

TIBERIUS ad tussim: ad orthopnœam; nephritidem, in ea cremastere convelli; ad tympanitidem, in qua piper, costus; cutem amburit secatve.

GREGORIUS ad tussim: ej. pastillus ad dysenteriam.

BERYTII aliqua, tum PAMPHILI & DIOPHANIS, qui sunt inter Geoponicos.

DEMOCRITUS de dysenteria.

TETRIPPI medicamenta.

DIODORUS ad pondera & mensuras.

Denique multa capita sunt absque præfixo nomine auctoris, ut nephriticorum curatio. Ad dolores lumborum, coxendicis, claudicationem, alvum torminosam, verminosam. Lienis mala, teredines. De ruptis intus visceribus; hic osteocolla ad fracta sananda laudatur. Ad scabiem. Ad ileosos: manu ano inserta hic alvum evacuat. Medicamenta plurima. Phazala singulare malum maris rubri, dracunculus, non ille vermis.

In universum hi scriptores ad empiricorum morem farragine medicamentorum pugnant. Cæterum ABSYRTUS (*) princeps est, & plenissimus auctor, quem HIEROCLES passim sequitur, & plerique imitantur.

Non repeto minoris momenti medicos, quorum nulla sunt consilia. Conf. *B. Chir.* I. p. 101.

§. XCIII. FLAVIUS VEGETIUS.

Hujus ævi illustris scriptor fuit, quem vero eo titulo possidemus, eum ostendi multo serioris esse ævi, *B. Chir.* I. p. 102. Prodierunt Ej. *artis veterinariæ, s. mulomedicinæ* L. IV. edente 1529. 4. HERMANNO comite in NEUENAAR, curante J. FABRO EMMEO typographo; deinde ib. 1537. 4.* porro SAMBUCI cura 1574. & denique plenius inter J. MATTHIÆ GESNER *rusticos* Lips. 1735. 4.* cum J. ZACH. PLATNERI notis.

Germanice Francof. ad Mœn. 1565. 4. Gallice vertente BERNARDO du PUY MONCLAR Paris. 1563. 4. Italice Venet. 1543. 8. cum *Hippiatricis* Græcis.

Notas & lexicon RHODIUS paraverat, quæ cum aliis BARTHOLINI libris incendio consumta sunt (†).

(*) de eo SUIDAS.
(†) *Bibl. incend.*

Multa ex COLUMELLA habere, & ex eo restitui posse REINESIUS (*) vidit. Citat *Veterinarios Græcos*, PELAGONIUM, quem elegantem vocat, & ABSYRTUM, qui nimis humiliter scripserit. Sed & PELAGONII formulam repetit, & CHIRONIS armentarium pulverum.

Morborum nomina, species, etiam causæ, deinde farrago medicamentorum. Morbi a capite ad calcem, inter eos externi. In morbo malleo (malide) recte jubet morbosa jumenta separare, ea enim & viva & mortua suo fœtore inficere. Sic de malleo boum, qui ipse dirus est morbus, qui armenta pene universa Europæ devastat: in malide etiam consiliginis radicem per cutem trajici. Calculum, qui e vesica in rectum intestinum irrepsit, jubet digito expediri. In hydrope abdomen perforat. Manu stercora retenta recte jubet ejici. Vermes intestinorum. Sanguinem a nimia fatigatione per nares effundi. Potionem diapente valde laudat, in qua gentiana, aristolochia, baccæ lauri. Cyclo (ad methodicorum sensum) jubet animalia sanare, diæta & medicamentis. Platochoriasis, in qua pupillæ dilatantur, ut imaginem tuam in oculo inspecto non videas. Muci varietas, qui de naribus fluit. Ad sanguinis mictum lac. In epilepsia sanguinem repetito mittit, tum alvum ducit. Tussis funesta, in qua non vult sanguinem detrahi. Intercedunt superstitiosa. Anatem conspectu mulos & equas sanare.

Primi duo libri sunt de equis, inde de bobus.

§. XCIV. VINDICIANUS.

Archiater VALENTINIANI I. Vicarius & medicus methodicus.

EJ. est epistola ad eum imperatorem, in qua ob febrem se ipsum laudat, quam frigidissima aqua expugnaverit, multo addito ratiocinio. Cum MARCELLO prodiit Basil. 1536. f. *. ID. carmen recusum est inter P. PITHOEI *epigrammata vetera* Lion 1596. 8. 1587. 12. cum CELSO & SERENO (HÆNEL), porro ab ANDREA RIVINO Lips. 1654. 8. & nuper cum variis poëtis veteribus cura P. BURMANNI Leid. 1731. 4. * tum a FABRICIO editum in *B. Græcæ* vol. XIII. & a MORGAGNO cum SERENO.

Codex est in *B. Benigni Divionensi* MONTFAUC. Et in B. R. P. n. 6837. epistola *de quatuor humoribus*.

Idem carmen, quod fere VINDICIANO tribuunt, FABRICIUS Q. SERENO, MORGAGNUS MARCELLO adscribit p. 281. Verum id carmen minus barbarum est, quam a MARCELLO speres.

Medicamentorum est census, potissimum rariorum & exoticorum.

Quid est medicina VINDICIANI in *Bibl. Loudunensi* MONTFAUC.

SEVERI SANCTI s. ENDELEICHI Rhetoris Aquitanici carmen *de mortibus boum*

(*) ad DAUMIUM; tum MORGAGNUS *Epist.* III. ad PONTED.

bum Parif. 1586. 4. 1590. cura PETRI PITHOEI Lion 1596. 8. Francof. 1612. 8. cum notis WOLFGANGI SEBER cumque iis & J. WEITZII Leid. 1775. 8.

Romæ vixit exeunte feculo quarto Chriftianus. Breve carmen non contemnendum, ut ea ætate.

OLYMPIUS HORATIANI collega.

UNDIMIUS.

EUGAMIUS apud HORATIANUM.

THEODORUS PRISCIANUS Archiater, VINDICIANI difcipulus, methodicus dicitur, empirico certe propior. Prodierunt primo Q. OCTAVII HORATIANI nomine *de curatione omnium fere morborum corporis humani; de acutis & chronicis paffionibus, de mulierum accidentibus & curis, deque phyfica fcientia experimenta* Argentorati 1532. fol. *. Ad eam editionem emendationes dedit REINESIUS.

Alia eft, & melior editio, cum nomine THEODORI PRISCIANI ad TIMOTHEUM fratrem Bafil. 1532. 4. *, curante SIGISMUNDO GELENIO. Libri hic tantum tres numerantur, neque quartus adeft.

Prodierunt etiam libri IV. apud ALDUM 1547. cum aliis collecti.

In priori illa editione liber a fene auctore fcriptus (*) continet morbos externos. Medicamenta fuperftitiofa & abfurda plurima.

L. II. eft morborum internorum. Non valde certo hic methodicam fectam adgnofces, nifi velis ex malagmatibus & externis auxiliis aliquid fimile arguere. In phrenitide cucurbitulam rafo capiti adfigit. Phthifin & mydriafin pupillæ genus effe paralyfeos. Decem & ultra capita ex APOLLONII græcis, apud GALENUM in ευποριστοις exfcriptis, hic latine verfa exftant. Hic aliqua habet, quæ ad ftrictum & laxum fpectare videntur. Latine fcriptum effe l. cum alios libros THEODORUS Græce fcripferit, REINESIUS. Duas editiones fui operis edidiffe TRILLERUS.

In L. III. de morbis agit mulierum ad SALVINAM (& in HERMANNI edit. ad VICTORIAM) obftetricem, artis peritam dato. Invitum fe abortiva dare.

In editione, quæ nomen præ fe fert OCTAVII HORATIANI, libri priores funt iidem. Quartus ad EUSEBIUM filium eft, farrago medicamentorum, etiam vaniffimorum, ut feptem nominum ad dolorem capitis fcriptio. Phyfiologica diximus.

Codex de morborum corporis humani medicinis eft in B. J. MORI ap. MONTF. I. p. 687. & γυναικειων in B. R. Par. n. 7029.

Non differt THEODORUS, cujus eft *diæta*, *f. de falutaribus rebus* Argent. 1544.

(*) p. 38.

1544. fol. * recusus a GEO. EBERH. SCHREINER Hall. 1632. 8. GUNZ. porro ab ANDREA RIVINO Lipſ. 1654. 8. PL.

Scripſit etiam PRISCIANUS libros Græcos *præſentaneæ medicinæ*, dum Conſtantinopoli vivebat (*), ex REINESII conjectura, reliqua latine cum Romam rediiſſet (†).

Codex cum priori erat in B. J. MORI.

Caſtigationes in PRISCIANUM REINESIUS dedit in *Epiſtolis* ad DAUMIUM.

Paſſionarius GALENI, quem dicunt a PRISCIANO collectum ex GALENO, PAULO, ALEXANDRO & cujus codex eſt in B. D. S. PETRI *Cantabrigienſis*, idem eſt GARIOPONTUS. In B. enim *R. Par.* legitur, THEODORI PRISCIANI, ſ. potius GARIOPONTI l. *de ægritudinibus*, *a capite ad calcem* n. 6953. Conf. p. 267.

PRISCIANUS *de ponderibus & menſuris*, a RIVINO etiam editus eſt Lipſ. 1654. 8. cum SERENO.

THEODORUM PRISCIANUM *de medicina & antidotarium* poſſidebat SIMON JANUENSIS.

§. XCV. VARII.

SOPOLIS, qui dicitur AETII præceptor in re medica fuiſſe.

SOSIPOLIS, idem forte, apud PHILOSTORGIUM.

THESIUS medicus Burdigalenſis apud MARCELLUM.

APOLLINARIS eidem dictus in præfat.

VALENS præceptor MARCELLI.

EUDELIUS medicus THEODOSII junioris.

RUSTICUS HELPIDIUS Archiater THEODORICI R.

JUSTUS medicus SIDONII ævo.

GENNADIUS incerti ævi AUGUSTINO dictus.

§. XCVI. MARCELLUS.

Vulgo *empiricus*, neque male, qui undique, etiam a ruſticis, medicamenta compilaverit, idem archiater THEODOSII M., ab ARCADIO officio exſutus. Abſque ullo judicio aut ſelectu vaniſſima quæque & abſurdiſſima corraſit, SCRIBONII magnam partem compilavit, ſuamque fecit, quem eumdem JANUS CORNARIUS eſſe putat, qui dicitur a MARCELLO SIBURIUS. Nullam fidem meretur, etiam quando proprium ad experimentum provocat. Dictio barbara, etiam infra ſeculum: & multo quam in carmine VINDICEANI deterior. Morbos cæterum a capite ad

(*) præf.
(†) p. 910.

ad calcem recenset, nulla cum descriptione, nullo causarum discrimine, deinde cuique malo farraginem medicamentorum opponit. Apparet artem medicam eo ævo undique degenerasse. Chemici utcunque argumenti est medicamentum ex ferro & aceto per quatuordecim dies in fimo digestis. Aliquæ tamen adnotationes. Phthisicus sanatus venæ frusto ejecto. Molæ in vetula absque coitu.

EJ. L. *de medicamentis* Basil. 1536. fol. * a JANO CORNARIO editus est, tum inter principes H. STEPHANI & apud ALDUM 1547. fol. Male a J. CORNARIO editum esse J. RHODIUS queritur, qui novam editionem parabat. Codex MS. perantiquus erat apud J. VOSSIUM.

Neque possum dissimulare, mihi vehementer dubium esse, MARCELLUM quinti seculi scriptorem esse, etiamsi AETIUS MARCELLUM citat. Nam in libro, qui MARCELLO tribuitur, MARCELLUS celebris medicus citatur; citantur etiam de oxyporo etiam duo PLINII (*). Nunc continuo ostendam, multo serioris esse ævi PLINIUM qui dicitur VALERIANUS. MARCELLI pastillus est apud N. MYREPSUM, forte vetustioris. An ejus est Marcellium ad perniones (†).

Gallice versus est ab ANT. de MOULIN Lion 1653. 8. BB.

Plusculæ epistolæ cum MARCELLO solent editæ reperiri, SCRIBONII, HIPPOCRATIS, absurde MÆCENATI inscripta, PLINII SECUNDI, VINDICIANI, CORNELII CELSI, quæ & ipsa SCRIBONII fuerit.

§. XCVII. PLINIUS. SORANUS SPURIUS.

Non separabo a MARCELLO homines sordida dictione, & empirica artem tradendi ratione satis similes.

C. PLINII SECUNDI *de re medica* L. V. Rom. 1509. fol. & Bonon. 1516. fol. * multo quam Romæ accuratius cum titulo *aureum opus & sublime ad medelam non parum utile* PLINII *philosophi & medici*: deinde cum SORANO & aliis a TORINO emendatus Basil. 1538. fol. *. Argent. 1533. fol. Basil. 1549. fol. Venet. 1547. f. cum aliis, & inter *principes* STEPHANI. Empiricus & exscriptor TRALLIANI, a quo totum librum V. sumsit: indoctus, qui succum Cyrenaicum, qui laser est, opium vocat Cyrenaicum, nuperis Græcis usus, qui pro χοιράδες *cyratus*, squinantium pro σχοινανθος scribat. Ethnicum Italum fuisse, quem aliquis infimæ latinitatis interpretatus sit, REINESIUS conjicit *var. lect.* p. 387.

In L. I. II. III. morbi recensentur a capite ad calcem, cum farragine medicamentorum, fere ex PLINIO veriori sumtorum, tamen etiam ex nuperis.

L. IV. compendium virium plantarum secundum earum titulos, ubi multa ex GALENO sumuntur.

L. V. de diæta ad singulos morbos accommodata.

REINE-

(*) in præf.
(†) PAULI L. III. c. 79.

Reinesius in *var. lectionibus* in multa loca hujus Plinii commentatur. Multa etiam in *adversariis* ad Plinium istum Caspar Barthius contulerat.

C. Plinii Valeriani medici epitaphium cum P. Jovius invenisset, putavit nostri esse. Verum is noster liber videtur ignoti scriptoris, qui celebre nomen usurpaverit.

Exstat *de auctore operis de re medica vulgo* Plinio Valeriano adscripti libellus J. Godofredi Gunzii Lipſ. 1736. 4. * Hactenus videtur omnino vir Ill. erraſſe, qui Siburium verum auctorem fuiſſe ſuſpicetur, cum Marcellus & iſtum, & duos Plinios citaverit.

Sorani *Epheſii, vetuſtiſſimi archiatri & peripatetici, artis medendi iſagoge ad* Mæcenatem Baſil. 1528. fol. * curante Albano Torino prodiit: & Venet. 1547. fol.

Non eſt celebris illius methodici opus. Latine ſcriptum eſſe Cagnatus monet. Aliqua generalia de medicina. Victus ratio pro anni temporibus. Morborum ſigna, etiam curationes.

§. XCVIII. Varii scriptores seculi V. & VI.

Stephanus Byzantinus περι πολεων Baſil. 1568. fol., cum verſione Xylandri Leid. 1694. fol.; ex codicibus Palatinis & Vossiano reſtitutus & ſuppletus ab Abr. Berkel. Græco latina plenior & nitida editio. Stephaniani operis dudum amiſſi compendium eſt, Justiniani ævo ſcriptum ab Hermolao. Putes ethnicum fuiſſe auctorem, qui ſacrificiorum meminerit, tamquam etiam ſuo ævo oblatorum, qui vetuſtiorem idem rerum Judaicarum ſit imperitiſſimus, & Hieroſolymas aliam a Cadyti facit: adſutos vero aliquos ab epitomes auctore locos adgnoſcas. Marcelli medici meminit. Habet autem cum urbibus claros viros, qui in quaque civitate vixerunt, etiam medicos.

Aurelius Theodosius Macrobius. Ej. *Saturnaliorum* libri VII. Leid. 1670. 8. * prodierunt cum notis Isaaci Pontani, Meursii, Jacobi Gronovii.

Vir Ill., Theodosio & Arcadio imperante magnis muneribus defunctus, Platonicam ſectam ſecutus, & rhetor, audax plagiarius, qui late Aulum Gellum compilaverit. Ad rem medicam aliqua faciunt libri VII. Disarium medicum introducit, qui de cibo agit ſimplici, quem præfert, ejusque commoda exponit, tum Eustachium, qui pro multiplici cibo orat. Vinum potius frigidum videri. De aquis, de vertigine ex rotatione nata. Quæſtiones ad modum problematum Aristotelis; aliquæ medicæ.

Gesius medicus tempore Zenonis Auguſti floruit, & a Cosroe ter millis captivis Romanis libertatem impetravit.

Adamantius ſophiſta, qui Honorii ævo vixit, in *phyſiognomicis* Gr. lat. 1544. 8. a Jano Cornario editis, ſplendorem oculorum ſuſpicionem facere

cere maniæ, & alia similia. Hunc Judæum & cilicem facit BANDINUS, qui ALEXANDRIÆ vixerit.

EJUSD. *de cura dentium & eorum remediis* apud AETIUM II. 4. c. 27. Sophistam vocat AETIUS.

EJ. *ad phagedænica ulcera medicamentum* ORIBASIUS habet Syn. III. c. 1.

Huc referas POLEMONIS *naturæ signorum interpretationem* Venet. 1552. 4.* A varia fabrica partium corporis temperamenta & morbos etiam eruit, potissimum animi. Nuperior hic noster POLEMON est, ab antiquiori diversus B. *Anat.* I. p. 116.

MELAMPI *de nævis corporis* libellus una editus est, brevissimus & vanissimus.

EJ. est l. *de palpitationibus*. Codex Græcus est in B. R. P. n. 2154. 2118. 2037. Semejotici est argumenti.

§. XCIX. MEDICI VI. SECULI.

JACOBUS PSYCHRESTUS HESYCHII f. Nomen habet ab alimentis refrigerantibus (*a*) quibus utebatur, forte & a perpetua tristitia. LEONE imperante vixit, vir coævorum laudem meritus, statuamque publicam.

EJ. medicamentum ad tussim (*b*) ALEXANDER habet. EJ. Antidotus (*c*). Ceratum (*d*).

Excerpta ex PSYCHRESTO & aliis sunt in B. R. Par. n. 2210.

DIOSCORUS, quem aliqui habent pro fratre ALEXANDRI.

PEGASIUS Laribensis apud PROCOPIUM.

JOHANNES junior medicus, qui contra institutum volebat secundo loco in ordinem Archiatrorum adscendere, apud CASSIODORUM (*e*): an JOHANNES AETII (*f*).

THOMAS MEDICUS JUSTINIANO a secretis, capite plexus.

ORESTES medicus, in quem SIDONIUS APOLLINARIS.

UCHOLIUS, cujus medicamentum ad tussim AETIUS habet (*g*).

DOMNUS

(a) ALEXAND. V. c. 4.
(b) ID. ib.
(c) L. XII. c. 1.
(d) AET. L. XII. c. 70.
(e) MEIBOM. in CASSIOD. p. 23.
(f) L. IV. c. 33.
(g) L. II. 4. c. 54.

DOMNUS Judæus GESII præceptor apud SUIDAM. ASCLEPIODOTUS philosophus & medicus. Indefesse plantas conquirebat tam vulgares quam rarissimas (h), magis tamen animalia. Ætatem non accurate teneo, creditur vero eo tempore OSIRIDIS cultus Alexandriæ superfuisse. Usum hellebori omissum renovavit (i).

CASTINI unguentum ad podagram (k).

DOARII episcopi antidotus (l).

CYRIACUS archiater Edessenus, cujus pastillus adversus ozænam (m).

CONSTANTINUS cujus sapo (n).

DANAUS, cujus aridum ad oculos (o).

PETRUS archiater, cujus collyrium (p): an idem, qui a JUSTINIANO ad COSROEM legatus fuit, PROCOPIO teste.

TIMOTHEUS medicus JUSTINI.

MARIANUS medicus Afer, cujus ad calculum medicamentum (q).

ANDREAS comes, cujus siccum & alia (r). Ejus cyphoides (ſ).

Sic MAJORIANUS (t).

MASUAPHII confectio (u): MASUCHAM etiam PAULUS vocat (x).

Antidotus ESDRÆ prophetæ, in quo multus hyoscyamus (y). ESDRÆ dies infausti sunt in B. Vindob. VI. p. 118.

MAGISTRIANUS. Ej. ad pruritum.

THEODORUS STEPHANI Atheniensis (z).

JULIANUS DIACONUS (a) cujus antidotus ex ossibus cervinis ustis. Ejus oxymel habet TRALLIANUS (b) quod alii JONCHINO philosopho adscribunt.

THRA-

(h) SUIDAS p. 352.
(i) PHOTUS p. 1051.
(k) AET. L. III. 4. c. 54.
(l) ID. ib. c. 47.
(m) L. IV. c. 91.
(n) C. 54.
(o) C. 96. I c. 99.
(p) L III. c. 110.
(q) AET. L. XI c. 10.
(r) L. XI. L. IX. c. 16.
(ſ) L. III. 2. c. 4.
(t) Ib.
(u) L. IV. c. 118.
(x) L. VII. c. 21.
(y) L. IV. c. 101. III. 1. c. 37. In B. BODL. n. 260. apud AVICENNAM p. 524.
(z) L. IV. 1. c. 126.
(a) L. III. 3. c. 13.
(b) L. VII. p. 328.

THRASYANDER cujus pastillus (*c*).

PHILOSOPHUS, quem AETIUS citat, incertæ ætatis (*d*).

MARTIANUS AFER (*e*).

THEOPOMPUS (*g*).

THEOSEBIUS (*h*).

THEODOSIUS (*i*).

THEODOTIUS (*k*).

ANTHUS, idem forte qui ANTÆUS (*l*), olim dictus p. 183.

BELAS cujus collyrium (*m*).

MONUS (*n*).

MURSINUS idem Poëta (*o*).

NUMIUS (*q*).

XYSTICUS (*r*).

THEOCRATES (*ſ*).

§. C. AETIUS.

Amidenus, cum PSYCHRESTUM citet, non poteſt niſi ante incipiens fere ſextum ſeculum vixiſſe, parum cæterum notus homo, compilator, qui GALENI adnotationes & propria experimenta ita ſua faciat, ut non agnoſcas non eſſe AETII. Collectionem ejus minori ORIBASIANÆ PHOTIUS præfert, majori non ita, plurimum autem noſter in medicamentis conpilandis laborem poſuit. Alexandriæ artem

(c) AET. L. III. 1. c 37.
(d) ID. L. II. 4. c. 40. &c.
(e) L. III. 3. c. 11. &c.
(f) L. I. 3. c. 111.
(g) L. IV. 4. c. 122.
(h) Ib. 1. c. 49.
(i) L. II. 2. c. 44.
(k) Ib. 3. c. 27. ALEX. III. c. 1.
(l) L. III. 4. c. 49.
(m) L. II. 3. c. 99. 104.
(n) Ib. 5. c. 32.
(o) Ib.
(q) L. XIII. c. 20.
(r) L. X. c. 26.
(ſ) L. V. 2. c. 2.

tem didicerat, Comes inde Obsequii. Libri sunt sedecim, in quatuor tetrabiblia distributi.

In L. I. medicamenta recenset ex plantis sumta, GALENUM secutus. Vanitati superstitiosorum medicamentorum indulget.

L. II. animalium vires medicatæ. Multa iterum ex GALENO. Bonorum medicamentorum notæ. Medicamenta secundum classes virium medicatarum ex ORIBASIO.

L. III. ex eodem aliisque vetustioribus de exercitatione varia, etiam de insolatione in arenis, de cucurbitulis, de purgatione. Fuse de veratro. Medicamenta purgantia composita, aloetica. Aliæ evacuationes per lac, clysteres, glandulas, cataplasmata, vacuationes per hepar gibbum, per simum.

L. IV. ex GALENO de morbis puerorum, victu senum, lassitudine, varia, signis temperamentorum partium corporis humani. Siriasis.

Tetr. II. L. I. de febribus in universum. Signa desumta ex urina, ex pulsu, sudore, alvi excrementis, vomitu, sanguine. Febres sigillatim, acutæ variæ, intermittentes. In quartana ante accessionem theriaca bono eventu data. Rogi HIPPOCRATICI. Mulier pulsu formicante, manibus pedibusque frigentibus, sanata data frigida. Deliquium animi; alii universi corporis morbi. Potus aliqui ex vino, aceto, melle.

L. II. morbi capitis. Paralysis varia, etiam vesicæ & recti intestini. Plurima ex GALENO.

Sic L. III. morbi oculorum.

L. IV. morbi capitis reliqui, morbi faucium, inter eos abscessus pestilentes. Superstitiosum ad educendas de gula spinas consilium. Morbi pectoris. Opiata eo scopo multa, ad tussim etiam auripigmenti vapor. Hæmoptoe. Phthisis. Hic etiam theriacam, mithridatium, bolum Armenam dat. Pleuritis quæ videatur ex crudis esse humoribus, cum non sit.

Tetrabiblii III. L. I. morbi abdominis, potissimum etiam ventriculi & intestinorum. Subito ex ventriculo convulsi, puto ex GALENO. Bulimum separat a canino appetitu. Pastilli ad dysenteriam ex auripigmento. Lac bubulum ad ulcera dysenterica. Flavæ bilis vomitus.

L. II. morbi hepatis, lienis, renum, hydrops. Ex orthopnœa hydropici facti. Post evacuationem deligationem adhibendam esse. Pus ex hepatis abscessu per alvum, per urinam: per os periculosius fluere. Curatio hepatis morbosi. Lienis inflammatio, proprius morbus.

L. III. vitia viarum urinariarum. De morbis vesicæ plenius, de scabie ejus & tuberculis.

L. IV. morbi universi corporis; ischias, podagra. Immensa vis medicamentorum externorum. Inter antidotos varias ad podagram, habet etiam herbas

bas amaras, ut chamædryn, alias. Curationem etiam metaſyncriticam hic habet.

Tetrab. IV. L. I. antidoti pro demorſis a cane rabido. Alia venena, quæ abſque morſu operantur, & adverſus ea auxilia: ſales theriaci ex uſta vipera, qui ſudorem movent, ſuffuſiones, hydropes ſolvunt, vermes necant. Antidotorum magna varietas. Medicamenta ad elephantiaſin. Conſilia ad caſus ſubitaneos, ad ſtrangulationem & ſimilia.

L. II. chirurgici eſt argumenti, & libro III. medicamenta fere externa traduntur.

L. IV. morbi mulierum & puerperii. Uteri inflatio.

Ejus codices. Libri XVI. toti exſtant græce in B. R. P. n. 2191. 2192. 2193. 2198. tum in Bibl. D. MARCI, & in *Vaticana*, & in *Vindobonenſi* LAMBEC. VI. p. 102. Opera omnia in B. BODL. n. 747. & inter VOSSIANOS codices n. 2157.

L. XI. poſteriores græci in B. R. P. n. 2194.

Sic L. a V. ad XIV. in B. R. P. n. 2199.

Et L. IX. poſteriores in B. D. MARCI.

Libri IX. ad XVI. græci in *Medicea* BANDINI III. p. 168.

L. IX. ad XV. in *B. Vindobon.* apud LAMBEC. VI. p. 103. in *Medicea* MONTFAUCON I. p. 387. BANDIN. III. p. 139.

Libri VIII. priores in eadem Bibliotheca.

Libri VIII. poſteriores in *Eſcurialenſi* MONTF. I. p. 616. in *Medicea* MONTF. 389. in B. REN. MOREAU.

Libri VI. VII. VIII. & excerpta ll. II. & III. in *Medicea* BANDINI III. p. 145. 146.

L. IV. priores & aliqui ſequentium in B. *Eſcurialenſi*.

Libri quinque priores in *Medic.* III. p. 168.

Libri 5. 6. 7. 8. in B. R. P. n. 2195.

Libri 13. 14. 15. 16. B. R. P. n. 2197.

A L. IX. ad XIII. B. Medic. Plut. LXXV. BANDIN. III. p. 166.

Libri XIII. ad XVI. BANDINI III. p. 151.

L. XIV. XV. XVI. ib. p. 160.

L. 9. 10. 11. 12. ib. in B. R. Par. n. 2196.

Tres libri a 14. ad 16. in *Medicea Plut.* LXXV. Hi omnes & ſinguli græci.

L. V. ſolus Græce in B. BODL. n. 88.

L. II. synopseos simplicium medicamentorum GALENI in B. R. P. n. 2256.

Sermo secundus, tertius, quartus, quintus in *Bibl. Medic. Plut.* n. 75. MONTFAUCON.

A capite ultimo libri 9. ad caput 69. libri 13. in *B. Med. Plut.* 75.

Fragmenta ib. BANDIN. III. p. 157. Græca omnia.

Græcus codex librorum VIII, qui nunquam ea lingua prodierunt, erat apud BOERHAAVIUM, deinde apud HEBENSTREITIUM.

Græce nunquam totus AETIUS prodiit, sed libri VIII. priores cum PAULO, Venet. apud ALDUM 1534.

Latine primus J. CORNARIUS vertit libros posteriores a VIII. ad XIII. Basileæ 1533. fol. Tum J. B. MONTANUS libros decem reliquos, & cum CORNARIANIS edidit Venet. 1534. fol. apud ALDUM & 1553. 8. Inde CORNARIUS recudit MONTANI versionem Basileæ anno 1535. fol. 1536. fol. *. Denique vertit, eosdem libros X. quos MONTANUS verterat, & totum AETII opus edidit Basil. 1542. 1549. fol. GUNZ. Venet. 1549. 8. GUNZ. Lugdun. 1549. fol. *. 1560. 12. 4. vol. LIND. & inter principes.

Lego etiam AETIUM a PONTICO VIRUNNIO latine versum esse, *Giorn. de litt.* XXIV. p. 277.

De his editionibus SCHELHAMMER *univ. med.* I. p. XXVIII.

Quid est AETII *synopsis trium librorum* ORIBASII in *B. Medicea Plut.* LXXV. BANDINI III. p. 149.

AETII synopsis *de urinis* in *B. Med. Plut.* LXXV. apud BANDINUM III. p. 153.

De significatione ex pulsu ID. ib.

Selecta ex AETII scriptis in B. R. P. n. 2230.

Aliqua de febribus prodierunt in collectione Veneta 1553. fol. & alia de balneis ib. 1570. fol.

SCHOLIA HUGONIS SOLERII sunt in solos libros duos priores Venet. 1549. 8. GUNZ.

In AETII interpretes, CORNARIUM potissimum, CHRISTOPHORI OROSCII *animadversiones* 1540. 4. prodierunt.

J. C. HORN libri IX. caput 25. Lipsiæ 1654. edidit.

Ad OROSCIUM in epistolis ad DAUMIUM THOMAS REINESIUS animadvertit.

§. CI.

§. CI.

Scriptores ante Alexandrum.

Uranius medicus insignis, qui cum Ariobindo legato Persiam adiit, contentiosus homo.

Cosmas, qui apud barbaros vixit, ad quem Alexander suum librum dedit, discipulum suum (*c*).

Philodotus, qui fraude hominem sanavit, cum putabat caput sibi amputatum esse (*d*).

Zulachtes, cujus aliqua sunt superstitiosa ad epilepsiam.

Agapetus cujus antipodagricum (*e*).

Agapius Medicus Byzantii docuit, & libros medicos scripsit, Photio dictus.

Stephanus Nyssenus, qui Cabadem curavit.

Tribunus medicus præstantissimus ex Palæstina, qui Chosroem (Nuschirwan) sanavit. Gratus imperator, cum Justiniano inducias dum inibat, pepigit ut Tribunus integro anno secum esset, cumque idem expleto tempore patriam repeteret, jussit rogare, quod maxime cuperet. Tribunus captivos aliquos Romanos petiit (*f*).

Bufatus, cujus ceratum Alexander habet.

§. CII.

Alexander.

A patria dictus Trallianus, discipulus patris sui Cosmæ, pariter medici, *Jatrosophista*, s. medicus eruditus, Justiniani ævo Romæ vixit, & in Italia, in Tuscia, inque Ægypto, ut ex vinorum loco natali adparet, quæ passim ad medicos usus (*) commendat. Medicinam apud magnates fecisse videtur, alimentorum exemplo, quæ pretiosissima passim suadet. Vixit, quo tempore veterum instituta vigebant, palæstræ, balnea, etiam frigida, ante Paulum demum, a quo

(c) Ib.
(d) L. I. c. 6.
(e) L. XI. p. 620. Paulus. L. VII.
(f) Suidas III. p. 508.
(*) præf. nostr. ad Trall. p. XLIV.

a quo citetur. GALENI theoriam & HIPPOCRATICAM praxin ſequitur, longe a methodica ſecta alienus, qui in cauſas cujuſque morbi jubeat inquirere, & ſecundum diverſitatem cauſæ curationem mutare. Calido ergo, frigido, humoribus, cauſas morborum tribuit. Febrem in univerſum pro cordis habet adfectione. Sigillatim a ſpiritu diariam, ab humoribus putridam, a partibus ſolidis hecticam naſci, ut GALENUS. Cauſo ſanguineo venæ ſectionem opponit, in putrido morbo alvum ducit. Aliter quotidianam curat, quæ ab acida ſit pituita, aliter eam, quæ a bile. In nullius verba magiſtri jurat, & *diviniſſimum* GALENUM ſæpe corrigit, quoties ei viſus eſt a recta medendi ratione aberrare. Non bene mithridatium dediſſe objicit, cum pulmo adfectus eſſet, non bene humectantibus & refrigerantibus in hæmoptoe abſtinuiſſe. In cruditate nidoroſa præter rem calida dediſſe, in tertiana abſinthio eſſe abuſum, in quotidiana indulſiſſe extenuantibus, in quartana antidotis & victui calefacienti & ſiccanti. Ad ſuam experientiam ſuaſque curationes ſæpiſſime provocat, ut fidem faciat medicamento, aut rationis medendi utilitatem confirmet. Epilepſiam purgata per colocynthidem alvo ſuperat, & exulcerantibus medicamentis ei loco admotis, ex quo in nonnullis ægris aura quaſi epilepſiam illatura adſcendit. Helleborum etiam album diu neglectum hic adhibet: huic tamen pharmaco, quod non perinde moleſta cieat ſymptomata, lapidem Armenum in melancholia præfert. Lienis ſcirrhum longa curatione & purgantibus medicamentis etiam potiſſimum ſuperavit. In phrenitide monet, ne detur diacodium, & in univerſum, ne opio nimis indulgeatur urget, cujus intempeſtivo uſu vocem vidit abolitam. Diphryge ſe narium polypum ſanaſſe. In angina venas raninas & jugulares inciſas, & repetitam ſanguinis miſſionem ſibi uſui fuiſſe. Humectante victu ſervatus eſt, qui lapillum de pulmone rejecerat.

Addam aliqua conſilia ad morbos corporis humani. In pleuritide locum dolentem ſcarifat. Hæmoptoicos lactis uſu a tabe eſſe ſervatos; id & una horæos fructus commendat. Ulcus veſicæ narcotico medicamento curavit. In dyſenteria fructus horæos etiam ſolos morbum ſuſtuliſſe. Tabem ex dyſenteria natam victu oleraceo ſuperavit, tum hepatis inflammationes. In podagra δια κανθαριδων imponit, ejus puſtula rupta multum humorem manare addit. In hectica febre inque tertiana fructus horæos dat, & pepones & balnea laudat. Curatum fuiſſe, qui in quartana febre opium ſumſerat, & ſæpe paroxyſmum excitato ſomno averti. Inveteratas quartanas ſe vomitu excitato curaſſe. Paralyſin ab amarorum & aloes uſu deteriorem redditam ſuſtulit balneis & lenientibus medicamentis. Non facile in dyſenteria opium dandum, tunc vero utique, quando inteſtinum exulceratum eſt. Bulimus a prægrandi verme, eo ab uſu hieræ rejecto ſanatus. Cardiacus morbus funeſtus a vermibus. Lapides in hepate naſci. Rhabarbarum in hepatis malis dedit. Syncopem a ſanguine congeſto venæ ſectione impugnat: hæc & ſequentia FREINDIUS monet. Purgantia medicamenta ſæpe lenia præfert: mochlicis utitur, non ut evacuet, ſed ut meatus dilatet, & nervorum obſtructionem ſolvat. Acria quæque multa aqua diluit & mitigat. Habet animalia, quæ nares ovium

ovium & caprarum incolunt, ea quærit pro amuleto a DEO Delphis pro epilepsia indicato. Multas compositiones ipse invenit & auxit. In lienis scirrho ferro multum utitur.

Quare omnino ab AETIO & ab ORIBASIO collectoribus longe recedit, suisque propriis stat viribus. Non ideo vitiis omnibus immunis, quæ seculo æquus imputes. Cibos passim duros & difficillimæ coctionis suadet, sanguinis hircini usum adversus calculum, superstitiosa denique, eaque absurda, & veras demum incantationes admittit & præcipit.

Magni operis non rara sunt exempla MS. In *Scorialensi* Bibliotheca MONTFAUC. I. p. 616. In *Medic. Plut.* 75. BANDIN. III. p. 95. 96. 138. In *B. Brit.* n. 950. in B. CAI. GONV. & libri tantum tres ib. n. 977. In *B. Fonteblaudensi:* in B. R. P. Græce n. 2201. & in alio codice n. 2200. latine n. 6882. 6887. In B. D. MARCI. In Bibl. GUIL. PELISSERII MONTFAUC. II. p. 1199. An idem in cathedrali Metensi MONTF. p. 1380. translatus a JOHANNE EPISCOPO.

Liber I. & initium secundi in B. R. Par. n. 2203.

Latine TRALLIANUS cum glossis JACOBI de PARTIBUS & *Simonis* JANUENSIS prodiit Lion 1504. Papiæ 1520. 8. LIND. Venet. 1522. fol. FABR.

Porro editio imperfecta & parum plena ALBANI TORINI, libris tantum quinque numeratis, prodiit Basil. 1533. f. *. Alia est editio cum hoc titulo, ALBANI TORINI *paraphrases (a) in libros omnes* ALEXANDRI TRALLIANI, *recens in lucem editæ* Basil. 1541. fol. TREW.

Latine ex versione GUINTHERI cum notis ANT. MOLINÆI Lion 1560. 12. GUNZ. 1575. 12. 1576. 12. Iterum Argent. 1570. 8. LIND. Redit in collectione H. STEPHANI in *principibus*.

Nostra editio Lausann. 1772. 8. 2. vol. * ad editionem Basil. 1556. paulum emendata est. In ea FREINDII compendium eorum exstat, quæ TRALLIANUS propria habet, meumque.

Græce apud ROBERTUM STEPHANUM Paris. 1548. fol. * nitide cum notis JACOBI GOUPYLI & emendationibus.

Græco latine Basil. 1556. 8. * JOHANNI GUINTHERIO interprete.

A JACOBO GOUPYLO adornata versio nunquam prodiit.

Solus l. duodecimus prodiit in collectione *de febribus* Venet. 1553. fol. Idem gallice versus est a SEBASTIANO COLINO 8. cum titulo TRALLIAN *pratique & methode de guerir la goutte* Poitiers 1556. 8. RAST. alii habent 1557. 8. GUNZ. TRALLIANI pars, quam non possum definire, exstat in *tr. de la peste* Poitiers 1566.

(a) In eam sunt animadversiones REINESII in *epistolis* ad DAUMIUM.

Multa ab ALEXANDRO sumsisse PLINIUM VALERIANUM & GARIOPONTUM monuimus. Multa PAULUM.

Compendium quoddam est TRALLIANI, quod cum titulo prodiit TRALLIANUS *redivivus*, *or an account of Trallianus one of the greek authors who florished after Galenus shewing that these authors are far from deserving the imputation of mere compilators* London 1734. 8. *. Vixisse fere circa a. 560. Ordinem librorum non esse inversum. Evacuationem aliquam suppressam, augere aliam. Non valde se curare diversitatem venarum, cum omnia consentiant. Videri TRALL. tubae EUSTACHIANÆ cognitionem habuisse, nam ad aurium mala os naresque comprimere, tunc sternutare jubet, ut expellatur quod aure continetur. Saccharum non habere. Rhei barbari primum mentionem fecisse. L. de lumbricis ejus esse opus. ALEXANDRUM accuratissime inter antiquos scripsisse, auctore FREINDIO. Excelluisse in diagnosticis. Multum usum esse medicamentis externis. Destinasse in opere suo quoque dispensatorium dare. Non esse methodicum. NONUM omnia ex ALEXANDRO AETIO & PAULO habere, multa DEMETRIUM SERAPIONEM & ALBERTUM M. Se præparare novam editionem, multo emendatiorem. Ita loco serpylli inter refrigerantia positi se Psyllium legere. Usum esse MS. notis CHRISTMANNI ad marginem datis, quæ sunt in Bibliotheca Sloanii. Versionem passim emendaturum.

EJ. libellus *de lumbricis*. Codex est in *Ambrosiana Mediolanensi* MONTF. I. p. 49. Edidit MERCURIALIS Venet. 1570. 4. RIV. gr. lat. cum *variis lectionibus*, recuderunt Francof. 1584. 8. * in *B. Gr.* FABRICIUS Hamburg 1724. 4. gr. lat. In mea *Lausannensi* editione redit. Latos vermes excretos fuisse sexdecim cubitorum longitudine. In curatione distinguit ægros, qui cum febre sint, & qui sine febre. In isto casu dat theriacam, lactucam. Latis, teretibus vermibus & ascaridibus variam medicamentorum farraginem opponit.

ALEXANDRI *de urinis* l. citat ACTUARIUS.

De melancholia RHAZEUS *Contin.* L. I.

De morbis oculorum scripsisse ipse L. II. auctor est.

Aphorismos ex eo excerptos video citari in B. R. Par.

Citatur a PAULO III. c. 78. ob purgationem in podagra, quam hermodactylo præfert.

Non bene pro auctore problematum a LUDOVICO SEPTALIO habetur.

§. CIII.

§. CIII. Theophilus.

Theophilus, qui & Philotheus, & Philaretus, Stephani Atheniensis præceptor, sub initium septimi seculi vixisse putatur, Heraclio imperante, Lambecio auctore protospatharius, a dignitate dictus, qui titulus non valde cadit in medicum. Posteriorem tamen facit Freindius. Hæmorrhagiæ narium opii ope a Philareto curatæ Rhaze meminit *Contin.* L. XXI.

Ej. pluscula sunt opera medica, *de hominis fabrica*, in Anatomicis dictus libellus, tum alii, *de urinis*, *pulsibus & excrementis*, quos & ipsos eo loco diximus, sed hic necesse est repetere, cum pathologici sint argumenti.

Latine primum l. *de urinis* prodiit in *articella* Venet. 1483. quem puto a Pontico Virunnio versum esse. Inde a. 1493. ea articella Venetiis recusa est & 1507. 8. Gunz. & 1513. Trew. & Lion 1505. 8. Gunz. & 1527. 4. *.

Deinde latine versum Albanus Torinus edidit Basil. 1532. 8., recusum cum *Principibus*, quæ tamen versio doctorum virorum laudes non meruit, ut nimis phalerata.

Græce primus F. Morellus edidit, absque Theophili nomine, cum titulo *Jatrosophistæ de urinis* Falc.

Græce latine audit Theophilus *de urinis* Paris. 1608. 8. Askew, & suæ Hippocratis & Galeni editioni adjecit Renatus Chartier.

Denique Thomas Guidot ad codicem Bibliothecæ Bodleyanæ emendavit, aliis cum codicibus comparavit, adjecit, quæ apud Torinum deficiebant, varias lectiones addidit, versionem novam dedit, tum prolegomena varia notasque Leid. 1703. 8. 1731. 8. *. Guidotus in præfatione multa contra uromantas dicit, & in notis multam habet cum aliis scriptoribus comparationem.

Ejusd. Theophili περι της των ȣρων διαφορας πραγματικα. Codices numerosissimi exstant, Græci in Medicea Plut. 73. 74. Bandini III. p. 99. 133. In *Ambrosiana* Montf. I. p. 503. In *Vaticana* tres. In B. R. Paris. n. 2204. 2220. 2229. 2257. 2260. 2306. 2307. 2316. 2324 In B. Regis Angliæ Cashley p. 206. In Metensi cathedrali. In *Pelisseriana* Bibl. In Bibliotheca *S. Ebrulphi*. In Bodleyana n. 261.

Reperiuntur etiam codices versionis latinæ, ut autumo. In Caio Gonvilensi Cantabrigiæ n. 908. In libris R. *Burscough* n. 2571. In B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1131. in *coll. omn. anim.* n. 1430. In *Mertoniensi* n. 687. 688. 722. In Sloanea n. 8851. In *Wigorniensi* n. 760. Inter ll. Theyeri n. 6565.

Inter ll. Daumii p. 110.

In *Bodleyana* n. 2713. 1355. 1252.

Latine etiam exstat in B. R. P. n. 7030. 6868. 6869. 6870. 6871. 7102. In *B. Bernensi* p. 101.

In hunc libellum glossæ sunt in B. CAI. GONV. n. 960.

Commentarii in B. B., in *Vaticana* PETAVII, in B. D. PETRI Cantabrig. Porro comm. PETRI HISPANI in B. R. P. n. 6756. Fragmentum commentarii ib. n. 7030. b. Synopsis in *B. Vindobon.*

Capita aliqua de urinæ coloribus ex THEOPHILO in B. *Medicea* BANDINI III. p. 133.

Brevi libello signa ex urina integra, ex colore totius lotii, ex tenuitate, crassitie, ex vario sedimento, ex enæoremate, ex nubibus, ex natura pingui, laminosa, furfuracea, ex odore, ex his omnibus notis varie compositis sumuntur; in quibus omnibus multa sunt nimia. HIPPOCRATEM sparsis tantum locis, GALENUM obscure & indefinite de lotio dixisse, MAGNUM multa omisisse THEOPHILUS.

EJUSD. περι διαχωρηματων.

Codices exstant Græci in Vindobonensi B. LAMBEC. VI. p. 104. 158. in *B. Bodleyana* n. 261. ni fallor, in B. R. *Par.* n. 2307.

Primum edidit Græce GUIDOTUS, cum latina versione, absque notis.

Brevis libellus, ejusdem cum priori saporis, secundum varias fæcum alvi conditiones, cum cujusque significatione. Pituita crassa, alba, pura, magna vi erumpens, significat solutam in colo intestino obstructionem. Pituita alba, pura, butyrosa, perinde absque pure, dolorum adfert solutionem. Motum antiperistalticum omnino locum habere.

EJUSD. plerumque tamen cum tit. PHILARETI, libellus *de pulsibus* pariter in *articella* editus est, PONTICO VIRUNNIO interprete 1483. 1493. 1507. 8. 1513. Lion 1505.8. Eumdem ALBANUS TORINUS cum priori edidit, recusum Argent. 1535. 8. FABRIC. tum cum *Principibus medicis.*

Codices MS. perinde numerosi exstant, Græci in B. R. P. n. 2210. 2219, tum 2257. 2316, (si est anonymi tr. *de pulsibus.*) In *Vindobonensi* VI. p. 121. Bis in *Vaticana*, CHRISTINÆA & PETAVIANA. In *Medicea Plut.* LXXIII.

Latine in B. Reg. Paris. n. 6868. 6869 6870. 7871 7102. 7029. 7030. fere cum nomine PHILARETI. Idem fuerit PYRATUS *de pulsibus* ib. Arabice n. 903.

Codices etiam sunt in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1130. 1134 1430. In B. CAI. GONV. n. 958. In B. *Bern.* In B. *cathedral. Wigorn.* n. 760. In libris CAROLI THEYER n. 6565. In B. *Bodleyana* n. 2753. tum n. 1252. 1355. In B. *Coll. Merto-*

Mertonensis n. 687. 688. In B. *S. Ebrulphi* MONTF. II. p. 1272. In ll. DAUMII p. 110.

In eum librum sunt glossulæ in *Codic. MS. Brit.* n. 7755. & *commentarii* BB. anonymi, & in B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1872. Alii commentarii PETRI HISPANI in B. R. P. n. 6956.

Cæterum ipsum opusculum totum ad verbum pene ex GALENO sumtum est. Exemplum meum notis satis copiosis CONRADI GESNERI manu adscriptis ornatur.

PHILARETI l. *trium tractatuum* RHAZEO dictus (*) fuerit collectio *de urinis excrementis & pulsibus.*

Est etiam libellus *de febrium differentiis* in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 121. 151. B. R. P. n. 2219. ubi nomine venit THEOPHILI & MAGNI. Hic libellus a FREINDIO habetur pro PALLADII *synopsi.*

Libellum THEOPHILI *de venæ sectione* ex LABBEO citat FABRICIUS.

Plures THEOPHILI & PHILARETI libros amissos legit RHAZE & citat. De morbis pectoris PHILARETI, de spasmo ejus musculorum, de deglutitionis vitiis (*a*). De sumto veneno (*b*), de hydrophobia (*c*). THEOPHILI l. de morbo mirachiali in quo oporteat hepar refrigerare. Obesitatem negat melancholiæ causam esse. L. III. de ventriculi vitiis & doloribus (*d*).

Therapeuticen THEOPHILI ex variis collectam habet B. MEDICEA ap. BANDINI III. p. 162.

EJ. *comm. in aphorismos* PHILOTHEI nomine editus est Venet. 1549. 8. & Spir. 1581. 8. interprete LUD. CONRADO, idem qui alias STEPHANO tribuitur, quem nunc dicemus. A BRASSAVOLA pene totum in suum commentarium receptum fuisse lego. Codex est in *B. Medic. Plut.* 86. in *Ambrosiana* I. p. 529.

STEPHANUS Atheniensis, THEOPHILI discipulus.

EJ. sunt scholia in MAGNUM de urinis in B. R. P. n. 2220. 2229. 2260. Recensetur etiam a LAMBECIO VI. p. 124. 125. 151. STEPHANI & THEOPHILI (magistri sui) *de febrium differentiis codex* ex HIPP. & GALENO. Exstat etiam STEPHANI liber sub ejus titulo in B. R. *Par.* n. 2276.

Commentarium in GAL. *therapeuticen* ad GLAUCONEM diximus. Exstat Græce apud ALDUM 1536. 8. Latine AUG. GADALDINO vertente apud JUNTAS 1554. 8. B.THOMAS. Lion 1555. 8. BUR. 1558. 8. ibid. cum variis a J. P. CRASSO editum Basil. 1581. 4. *. Citat suum de pulsibus librum. Paraphrasticus cæterum.

(*) *Contin.* L. I.
(a) Ib.
(b) L. XXI.
(c) Ib.
(d) L. IX.

In eum sunt scholia A. GADALDINI, & emendationes fere ex Græco exemplari decerptæ.

Alphabetum medicum ex DIOSCORIDE & STEPHANO collectum est in *B. Vindobonensi* Conf. *B. Bot.* I. p. 163. Prodiit cura C. WOLF Tigur. 1581. 8.

STEPHANI *oculare collyrium* latine versum MATTHIAS THEODORUS MELANELLUS Antwerpiæ 1540. 4. edidit. GESNER.

Comm. in *prognosticum* Græcus exstabat in Bibliotheca RENATI MOREAU.

Chemica omitto, siquidem STEPHANUS Alexandrinus idem est cum Atheniensi.

STEPHANI MAGNETIS, ignoti mihi viri, *empirica de variis remediorum generibus*, est Græce in B. R. Par. n. 2221.

Materiam medicam STEPHANI, an hujus, MATT. SYLVATICUS sæpissime citat.

MELETIUM Monachum huc refero, cum STEPHANUM citet, eo adeo sit nuperior. EJUS Græci versus politici *de urinis* sunt in B. R. Par. n. 2240.

Eclogæ ex Jatrosophio MELETII sunt in *B. Vindobon.* LAMBEC. VI. p. 101.

§. CIV. SECULI VII. SCRIPTORES.

THEOPHYLACTUS SIMOCATTA f. σιμοκατος, cujus paucas αποριας φυσικας Græce habemus, recusas Leid. 1596. 16. *. Græce & latine ANDREAS RIVINUS edidit Lipf. 1653. 4. *. Physici potius & philosophici argumenti historiolæ. Ictericos juvari, si eos charadrias avis adspexerit.

JOHANNEM STOBÆUM non satis certæ ætatis scriptorem hic pono. PHOTIO certe antiquior fuit, qui opus STOBÆI legit, a nostris aliquantum diversum. FABRICIUS antiquiorem suspicatur, & quarti quintive seculi, & ethnicum putat fuisse. Verum id ne nomen quidem JOHANNIS ferat. Collegit quasi flosculos ex antiquis omnis generis scriptoribus, inque libros IV. conjecit. Eorum duo priores cum titulo *Eclogarum* L. II. prodierunt gr. latine interprete GUIL. CANTERO Antwerp. 1575. fol. BB. In his eclogis pars prior physici est argumenti, continetque aliqua de similitudine puerorum cum parentibus, de partu septimestri, de sensibus.

Liber III. & IV. cum titulo *sententiæ ex thesauris Græcorum selectæ* gr. lat. prodierunt CONRADO GESNERO interprete Tiguri 1543. f. BB. & 1550. melius. Tum Francof. 1581. fol. BB. cum titulo *locorum communium sacrorum & profanorum*, admistis nonnullis alienis. Alias editiones habet FABRICIUS. Plura hic ex vetustis scriptoribus habentur, ad rem herbariam, ad animalium historiam, ad anatomen, ad sanitatem & morbos. Ex ANTYLLO de aere, fere quæ recensuimus. De medicis. De medicina.

THEODO-

THEODORUS Antiochenus Jacobita, medicus Antiochiæ, Bagdadi & apud Imperatorem Francorum ſeculo VII. ineunte dicitur vixiſſe, auctore ABUL FARAYO; ſed eo ævo nullus Francorum fuit imperator. Nonne ſuſpiceris, hunc potius eſſe THEODORUM, quem RHAZEUS paſſim citat (*a*). Citatur etiam MAURITII ævo THEODORUS medicus, qui Chacanum Hunnorum regem cum Imperatore reconciliaverit.

MESOPOTAMIANI œnanthe (*b*).

HERACLITUS PAULO dictus (*c*).

CONSTANTINUS, idem forte, qui p. 327. (*d*).

BASILIUS cujus acopon, antidotus ad hemitritæos (*e*).

PROSDOCHIUS (*f*).

DOLUS (*g*).

PROCOPIUM ob peſtis hiſtoriam huc FREINDIUS revocat, veræ bubonaceæ peſtis cum carbunculis.

ISIDORUS Hiſpalenſis Epiſcopus. Ex libris XX. etymologicorum Auguſtæ Vind. 1472. fol. excuſis BB. huc pertinet l. IV. de medicina. Imperite methodicam medicinam antiquiſſimam facit, & APOLLINI inventam tribuit, dogmaticam demum HIPPOCRATI.

Pulcher Codex eſt in B. *Taurin.* MS. T. II. cum iconibus.

JOHANNI PHILOPONO aliqui librum *de pulſibus* tribuunt. Eum PHILARETI opus eſſe FABRICIUS (*h*). GESNERUS ejus meminerat, & apud T. REINESIUM ejus codex fuit. Sed RHAZEUS J. GRAMMATICUM frequenter citat (*i*), ob medicamenta ſimplicia, ſæpe & SERAPION.

§. CV. PAULUS.

Quem ſæpe & ipſi jam Arabes a patria ÆGINETAM dixerunt, ſeculi VII. ſcriptorem. Græcorum melioris notæ noviſſimus, temporibus AMRU præfecti Ægypti floruit, magnus peregrinator. Romæ vixiſſe ſcriptum eſt, quod *ſecundæ* ei vocentur quæ *chorion* (*k*). Verum in Græco textu vox eſt δευτέρων, neque ABUL FARAI medici Romani mentionem feciſſet, loca vero, quibus olim fidebam, nunc non reperio reſpondere. In regione certe Saracenis ſubjecta vixiſſe conjicias. Ipſe

(a) *Conſ. B Chir.* I. p. 111.
(b) L. VII. c. 21.
(c) Ib. c. 13.
(d) C. 19.
(e) ex *Dynamidiis* p. 304.
(f) L. VII.
(g) L IX. c. 16.
(h) Ib. p.
(i) *Contin.* L. XVIII.
(k) L. VI. c. 75.

Ipſe fatetur ſe ORIBASIUM in portatile compendium contraxiſſe, & addidiſſe paucula (*l*); uſus vero etiam eſt nuperioribus ORIBASIO medicis, potiſſimum etiam AETIO & TRALLIANO. Quare & FREINDIUS & ILL. VOGELIUS in chirurgicis meritis PAULI ſe continuerunt, de quibus & ipſe fuſe egi (*m*).

L. I. ad rationem victus, pene totus ex GALENO eſt. Ad frictiones & exercitationes.

Hic DIOCLIS illa epiſtola additur.

L. II. de febribus, iterum fere ex GALENO. Sic quæ de pulſibus, excrementis & urinis habet. Febres ſigillatim ex GALENO, tum ſymptomata febrilia, ut tædioſiſſimus labor ſit, ſi quæ propria habet, ea ex PAULO eruere.

L. III. morbi ſingularum corporis partium. Morbi capillorum ex GALENO. Dolor capitis varius. Phrenitis: cerebri inflammatio, in qua ſuturæ diſcedant; lethargus, catarrhus a pituita deductus, vertigo, epilepſia, melancholia. De incubo locus. Nephritidem ab aliis doloribus recte diſtinguit, ſed videtur ex CÆLIO ſua hic ſumſiſſe, THEMISONIS certe eumdem locum citat. Lycanthropia. Paralyſis, quam acribus curandam ſuſcipit. Tetanus ex GALENO; ſic oculorum morbi; alia ex RUFO & AETIO. Aurium mala ex GALENO, ſic angina, mala narium, dentium. Porro catarrhus, tuſſis, arteriaca. Peripneumonia. Hæmoptyſis. Hic calculorum mentio fit, quos homo poſt multum ſanguinem tubulorum ſimiles, pondere ſiliquarum trium & quatuor exſpuerit, exque tabe interierit. In ſuppuratis ex GALENO acria & purgantia præſcribit. Mala primarum viarum. Hic ſermo eſt de colica Pictonum, quæ per Romanam ditionem graſſata ſit, & abierit in reſolutionem, inque epilepſiam. Renum morbi & hepatis. Hydrops. Medicamenta ad hernias. Morbi muliebres. Inflammatio uteri iterum ex methodico ſcriptore ſumta, ut ex diatrito adgnoſcas. Molæ. Morbi coxendicum, podagra, tophi.

L. IV. morbi partium externarum. Elephas. Lepra, alii morbi cutanei. Inflammatio. Abſceſſus. Vermium tria genera & dracunculus.

L. V. Venena, quo argentum vivum, & lac coactum refert.

L. VI. Chirurgicus eſt.

L. VII. Lexicon medicamentorum ſimplicium, deinde compoſitorum & purgantium, fere ex GALENO. Emetica. Antidoti. Hic varia ex ALEXANDRO.

Etſi Codices MS. & editiones in Chirurgicis dixi, non tamen hic poſſunt prætermitti, cum major pars operis medica ſit.

In B. R. *Par.* Græci codices ſunt n. 2047. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2213. 2214. 2215. 2222. 2292. Tum bini in B. *Medicea Plut.* 75. quorum alter antiquiſſimus eſt BANDIN. III. p. 46. alius p. 130. Bini in B. D. MARCI Veneta MONTF., bini in BODLEYANA: alii in B. *Auguſtana*,

(l) Præf. L. II.
(m) *B. Chir.* I. p. 108.

stiana, *Ambrosiana* MONTF. I. p. 529. Alius in collectionibus NICETÆ *Florentina*, & alius in B. BODLEYANA n. 2125. MONTF. In *Cassinensi* MONTF. I. p. 226. In *Vaticana* MONTF. I. p. 28. In B. S. Joh. in *viridario Patavino*. In *S. Germanensi* COASLINIANA MONTF. I. p. 1057. Hi Græci.

Codices imperfecti. L. VI. priores in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 107. L. V. posteriores in B. R. P. n. 2217.

Libri pariter priores in B. *Medicea Plut.* 74. Libri priores quatuor BANDIN. III. p. 131. Libri V. VI. & VII. in *Medicea* BANDIN. III. p. 129. L. VI. solus BANDIN. III. p. 126. Libri II. priores & pars tertii in B. *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 147. Libri VII. caput 25. in *Vindobon.* LAMBEC. Græce. In Medicea c. 25. & 26. BANDIN. III. p. 125. & cap. 25. solum p. 149. Libri I. fragmentum ib. III. p. 119.

Quid sint *de universa medicina* libri 35. de theriacis & alexipharmacis capita 64. Græce B. BODL. n. 224.

Compositiones variorum medicamentorum ex L. VII. c. 25. LAMBEC. L. VI.

De succedaneis medicamentis codices in B. R. Par. n. 2240. 2153, & in *Medicea Plut.* 75, quod est caput 21. L. VII. ap. BANDIN. III. p. 156. & excerpta ib. III. p. 165. atque in *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 113. 151. 155. 156. 157. Ex L. II. succedaneorum LAMBEC. VI. p. 110.

Catalogus simplicium medicamentorum in B. BODL.

Excerptum ex PAULO in B. *Vindobon.* VI. p. 116. In B. R. Paris. II. p. 478.

Miscellanea ex TRALLIANO & PAULO in B. *Vindob.* VI. p. 109.

Caput *de ponderibus & mensuris* in B. *Vindob.* LAMBEC. VI. p. 104.

Excerpta ex L. I. capite ultimo in B. BODL. n. 224. PAULI aliqua græco in *B. Augustan.* MONTF. I. p. 594.

Editiones Græcæ sunt apud ALDUM 1528. fol. MAITT. & Basil. 1538. f. * curante HIERONYMO GEMUSÆO, quæ editio melior est, cum codice collata a RUELLIO communicato; adjectæ etiam sunt GEMUSÆI notæ.

Latina antiqua versio Lion 1489. 4. MAITT.

Latine vertente ALBANO TORINO Basil. 1532. fol. 1534. f. 1546. f. GUNZ. 1551. 8. GUNZ. 1555. fol. FABR.

In suam ÆGINETÆ versionem castigationes idem dedit 1543. fol. TREW.

Ej. ad ANDERNACUM *epistola apologetica cum ejus versionis reprehensione*, *Græcorum ex* OROSCIO *emendatione* ib. 1539. 8. GUNZ. Fatetur se se PAULUM præpropere vertisse; nunc ad exempla Græca recognivisse, neque tamen sibi satisfacere. Valde contemnit TORINI editiones REINESIUS in epist. ad DAUMIUM.

Vertente GUINTHERO, quæ versio melior est, Paris. 1532. fol. MAITT. Colon.

lon. 1548. f. * ad tres codices. Venet. 1542. 8. apud ALDUM GUNZ. ib. 1553. 8. * & 1554. 8. *, quæ editiones non differunt. Adjectæ sunt notæ GOUPYLI & J. B. CAMOTII in nonnulla capita. Porro Lion 1551. 8. 1562. 8. 1589. 8., cum DALECHAMPII, JANI CORNARII & GOUPYLI notis, & cum commentario perpetuo J. GUINTHERI, in quo cum aliis scriptoribus loci conferuntur, OROSCIUS passim refutatur, & PAULI vera lectio restituitur TREW.

Vertente JANO CORNARIO Basil. 1533. TREW. 1566. fol. cum *Dolabellarum* ll. VII. HÆNEL, & in *Principibus Græcis* cum *Dolabellis*.

Porro *Bulos al Aiginithi* Arabice vertente HONAIN ebn ISCHAK apud ABULFARAI & ap. HERBELOT p. 215.

Alia versio Arabica erat in Bibl. MICHAELIS CANTACUZENI VERDIER.

PAULI *de mensuris & ponderibus* locus Græce Rom. 1573. 4. MEAD.

EJ. *præcepta salubria*, vertente (ex L. I.) G. COPO apud HENR. STEPHANUM seniorem Paris. 1510. 8. TREW. 1512. 8. OSB. 1527. 4. TR. Argentor. 1511. 4. TR. Noriberg. 1525. 8. GUNZ. MAITT. Paris. 1527. 8.

EJ. *de ratione victus* G. COPO interprete Argent. 1531. 8. *. Basil. 1541. 8. In eum libellum *de secunda valetudine* SEBASTIANI RUBEAQUENSIS *explanatio* prodiit Argent. 1538. 4. TR.

Locus *de universi corporis purgatione* Argent. 1529. 8. B. THOMAS.

De simplicibus medicamentis interprete OTH. BRUNFELS Argent. 1531. 8. *. Fatetur OTHO, se nimis in opere edendo fuisse præcipitem, & utique vitiosissima est editio. Ordo alphabeticus, versio passim barbara.

Excerptum *de balneis* in *collectione* Veneta. *De febribus* perinde. *De febribus & iis que febribus superveniunt* ex GAL. & aliorum commentariis L. I. J. GUNTHERO interprete, emendatus per R. DODONÆUM Colon. 1546. 8. GUNZ.

EJ. *de phlebotomia* ex GALENO, & miscellanea ex AETIO pariter de materie medica, in B. *Vindob.* VI. p. 121.

EJ. *de crisi & diebus decretoriis eorumque signis* fragmentum cum ACTUARIO Basil. 1529. 8. prodiit.

CHRISTOPHORUS de HOROSCO, vulgo OROSCIUS, *castigationes* in P. ÆGINETÆ interpretes edidit Venet. 1536. fol.

Et *posteriores adnotationes* in P. ÆGINETÆ *interpretes* ib. 1536. Basil. 1540. Contulit cum tribus codicibus, & ad eos, adque veteres Græcos, textum emendavit, quos PAULUS exscripserat.

JANUS

JANUS CORNARIUS ad suas *Dolabellas* addit, se PAULUM emendasse ex comparatione cum aliis Graecis. Sic lectionem passim restituisse.

Exstat HENRICI EGGELINGII *diss. qua quanta ex lectione* PAULI ACAS *utilitas speranda sit &c.* Francf. ad Oder 1541. 8. GUNZ.

Multa ad PAULUM emendandum REINESIUS contulit.

Medicamenta aliqua PAULI ad posteros pervenerunt. Potio, Antidotus NICOL 182.

§. CVI. PALLADIUS.

PALLADIUS Jatrosophista, incertæ ætatis scriptor, quem tamen FREINDIUS primo post PAULUM loco recenset, ante RHAZEUM certe vixit, a quo sæpe citatur.

Ejus est *synopsis de febribus*, cujus codices MS. sunt in B. R. P. n. 2218. 2269. & cum THEOPHILI & STEPHANI nomine in B. *Vindobonensi*.

Edidit R. CHARTERIUS Paris. 1646. 4. recudit J. STEPHANUS BERNARD Leid. 1745. 8. gr. latine *.

Breve utique compendium theoriæ Galenicæ, de febribus, bile flava, atra, pituita intra vel extra vasa putrescente. De febribus etiam continuis, de marasmo. Pulsus in quotidiana dicit raros esse & obscuros, in tertiana paroxysmos duodecima hora terminari, semitertianam fieri ex bile & pituita una putrescentibus, putrida febre cum tertiana mista, omnia fere ex GALENO.

Ejus etiam sunt *breves interpretationes in L. VI. de morbis popularibus* HIPPOCRATIS editæ Basil. 1581. 4. * cum ARETÆO. Codex est in *B. Medicea Plut.* 75. In *Scorialensi* MONTFAUC. Dicuntur etiam scholia exstare in HIPP. *de victu in morbis acutis*, quæ cum alio titulo *de cibo & potu* sint in B. R. Par. Et *de cibo & potu* l. est in *Medicea* BANDINI III. p. 47.

An huc aliqua PALLADII sophistæ, quæ in libris erant PELISSERII.

§. CVII. SECULUM OCTAVUM.

Cum PAULO medicina Græca fere interiit, & vix superest nisi compilatorum aliqua series.

NICEPHORUS Patriarcha, quem PHOTIUS citat, *Oneirocriticum* carmine dedit, & *miscellanea*. Ej. *de curationibus morborum* codex est ap. LAMBEC. VI. p. 117. Prodiit Paris. 1603. 4. BB. Gr. lat. Fabulosa.

ARCADIUS comes Archiatrorum apud PHOTIUM.

§. CVIII. Seculum Nonum.

Photius patriarcha Constantinopolitanus, quem denique Romana potentia oppressit, vir sui seculi doctissimus, omnium pene artium gustum ceperat, librosque legerat, suaque judicia & memorabilia in volumen collegerat, quod prodiit cum titulo μυριοβιβλιων βιβλιοθηκης. Prodiit Græce latine 1612.f.* curante David Hoeschelio, cum versionem latinam suscepisset Andreas Schott: hæc editio facta est ad aliquot codices MS. Card. Columnæ, qui iidem olim Bessarionis fuerant: alius codex erat ducis Bavariæ, alius Vaticanus, duo alii. Vasta Photii eruditio & egregia. Ne medicos quidem neglexit, & suum de Galeno, Oribasio, Aetio, Paulo judicium interposuit. Longiora excerpta medicorum pauca dedit, conservavit tamen aliquam passim memoriam medicorum, de quibus non alibi quidquam exstat.

An Ej. Photii monachi carmen *de sanguine*, cujus codex est in B. R. P. n. 2224.

Jacobus Trallianus apud Suidam

Hesychius medicus Damascenus ap. Suidam.

§. CIX. Suidas.

Multo minus firmo judicio Suidas fuit, decimi seculi auctor, compilator idem, scholiaste antiquo Aristophanis plurimum usus, in rebus literariis, Johanne Philopono in Physicis. Non tamen etiam nobis inutilis auctor: multa habet ad scripta vitasque medicorum, neque aliunde nota, ad pondera ad mensuras alia. Usus sum editione, quam Ludolphus Kuster adornavit græco latinam, Cantabrig. 1705. fol. 3. vol. BB. Tres codices Parisinos consuluit, & exemplar ad codicem Vaticanum descriptum. Alia est editio Hieronymi Wolfii Basil. 1581. fol. * minus bona.

§. CX. Nonus.

Noni *de omnium particularium morborum curatione, sic ut febres quoque & tumores præter naturam comprehendat, nunc primum in lucem editus conversus per* Hieronymum Martium *medicum physicum Augustanum* Argentor. 1568. 8. *. Græce latine. Vixit imperante Constantino porphyrogeneta, qui si primus ejus tituli fuerit, noster erit seculi noni. Græcos exscripsit, Aetium, Alexandrum, Paulum, Freindio indice. Morbi sunt a capite ad calcem cum medicamentis, his valde numerosis & vanis, cum morborum signa & discrimina obscura sint. Judicium suum tamen nonnunquam interponit, & negat quemquam ex canis rabidi morsu hydrophobum sanatum fuisse. Vaporem jecoris caprilli laudat adversus glaucosin.

Codex

Codex Græcus est in B. Augustana.

THEOPHANIS idem est opus, quod passim legitur in B. *Vindobonensi* VI. p. 114. 116. cum titulo *synopsios medicinæ*, & p. 156, & in B. MICH. CANTACUZENI, & in *Medicea Plut.* 75. Anonymus MONTF. I. p. 387. ib. In B. BODL. n. 260. Idem forte fuerit anonymus ex GALENO *de morbis curandis* ad CONST. Porphyrogenetam B. R. P. n. 2155.

Eadem est MICHAELIS PSELLI *theorematum medicorum collectio* ad CONSTANTINUM Porphyrogenetam, cujus codex est in B. R. P. n. 2230. Est etiam in *Bibl.* MICHAELIS CANTACUZENI VERDIER p. 57. Alius titulus est M. PSELLI *jatricon, ubi de morborum causis, horumque curandorum ratione ad* CONSTANTINUM Porphyrogenetam agitur B. R. Paris. n. 2229. Idem est *jatricon ad Imp.* CONSTANTINUM Porphyrogen. *remedia habens præstantissima*, male PSELLO adscriptum, cujus codex est in *B. Medicea* III. p. 141. BANDINI. Alius codex inscribitur M. PSELLI *synopsis artis medicinæ* ad CONSTANTINUM *Porphyrogen. B. Escurial.* EJ. *medicinale* in B. MICH. CANTACUZENI & cum titulo HIPP. *in l. resolutionis* IV. *quos* GALENUS *explicat*, & in GAL. *expositio* M. PSELLO adscripta VERDIER p. 59.

Nullum nempe MICHAELEM PSELLUM medicum fuisse olim ostenderat LEO ALLATIUS in l. de PSELLIS, recuso cum *Bibl.* Græca FABRICIANA L.V. Sed jatricon, quod diximus, inter libros PSELLI viri illustris multo posterioris ævi fuisse, & idem omnino cum NONI opere, ostendit Cl. BERNARDUS in præf. ad SYNESIUM. FREINDIUS hujus adnotationis non meminit.

Quare etiam PSELLI tractatus *de victus ratione* incerti fuerit scriptoris, cujus codex est in B. R. Paris. n. 2218. *B. Vindobon.* VI. p. 161. in B. R. Paris. n. 2316.

PSELLI L. *de alimentorum facultatibus* in B. R. P. n. 2181. 2151. 2154. & in eodem fasciculo, ut putes diversum esse, n. 2316. Libellus exiguus in B. *Botanica* dictus, prodiit GEORGIO VALLA vertente Basileæ 1529. 8. *. Pauca sunt capita, pertinentia ad medicamenta simplicia eorumque vires medicas, quæ ad veterum saporem singulatim recensentur, iterumque secundum classes indicationum medicarum.

De cibis bonum & malum succum efficientibus in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 147.

Interpretamentum leve in PSELLUM *de natura ciborum communium* sine loco & anno l. antiquus RIV.

Reperio etiam PSELLI *Medica ex* CESTIS AFRICANI in *B. Vindobon.* apud LAMBEC. p. 222.

J. MICHAELIS PSELLI *de virtutibus lapidum* l. apud LAMBECIUM VII. p. 225.

Et *quæstiones & responsa de rebus ad medicinam pertinentibus* in B. R. Par. n. 2158.

§. CXI. Seculum XI.

Symeon Seth, Michaelis Ducæ ævo vestiarii honore insignitus, hujus est ævi. Ejus est, Συμεωνος μαγιστρου αντιωχειας του σηθι συνταγμα περι στοιχειων και τροφων δυναμεων. Hic titulus est editionis, quam Martinus Bogdan civis noster Parisiis 1658. 8. * dedit Græce & latine, ex duobus codicibus MS. emendatiorem. Prius prodierat *syntagma de cibariorum facultate a* Giraldo satis male editum gr. lat. Bas. 1598. 8. Paris. 1541. & latine, emendatum a Dominico Monthesauro Basil. 1561. 8. Falc. Bogdanus hiatus priorum editionum ex Galeno, & ex codicibus MS. supplevit, versionem ubique emendavit: fontes addidit ex quibus Symeon sua hausit, nomina corrupta & semibarbara exposuit.

Codices MS. in *B. Bot.* I. p. 165. dicti, hic aliquanto auctius redeunt. Græce in B. D. Marci, in *Augustana*, in B. Bodleyana n. 260, in *Vindobonensi* L. II. P. VI. p. 110. 156. 161, qui ultimus codex ab editis dissentit; in Pelisserianis, in B. R. P. n. 2224. 2229. 2230. 2231. 2260. 2301. 2302. 2303. 2324. In codice 2224. aliquanto plura sunt quam in editis. In *Medicea Plut.* 75. Bandin. III. p. 15.

Alphabetum est rerum simplicium, quæ in alimenta recipiuntur, cum eorum facultatibus & gradibus Galenicis. Passim aliqua habet de regionibus, ex quibus medicata animalia plantæve repetuntur, ex Arabibus hausta, ut in moschi exemplo. Ambarum nigrum ex piscibus haberi, qui deglutiverint.

Editio a G. H. Welsch promissa intercidit.

In editione Parisina acc. tract. *de usitata hujus temporis componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. III.

Exstat etiam in B. R. P. n. 2286. & in B. *Vindobon.* VI. p. 156. *historia animalium*, codex cui titulus *excerpta e Simeone* Seth *de animalium in re medica proprietatibus cum scholiis.*

Ej. Sim. Seth *de urinis* l. in *B. Vindob.* Lambec. VI. p. 116. 156.

Hujus seculi Nicetas fuit, medicus Byzantinus, cujus collectionem librorum chirurgicorum diximus. Conf. *B. Chir.* I. p. 113. Callicles celebris medicus Alexii Comoeni. Huc pertineat ορνιθοσοφιον Michaeli dicatum, si Ducas fuerit, literatus princeps.

§. CXII. Seculi XII.

Johannes Tzetzes grammaticus & polyhistor.

Ei tribuitur l. *de urinis* Græce n. 88. MS. Brit.

In *chiliadibus*, celebri rhapsodia, aliqua ad historiam medicam faciunt, ad ÆSCULAPII, HIPPOCRATIS, ERASISTRATI, EMPEDOCLIS, NICANDRI, PRAXAGORÆ, RUFI vitas. *

§. CXIII. SECULUM XIII.

JOHANNES ACTUARIUS.

ZACHARIÆ f. nomen habet ab officio: idem passim in codicibus *Archiatri* nomine venit, & Constantinopoli artem exercuit. Plerique huc referunt, ob citatum APOCAUCHUM; dubia tamen aliqua movet FREINDIUS. Verum cum a RHAZEO citetur, si ejus *continens* legitimus est, oportet etiam antiquiorem esse.

THEODORUS etiam ACTUARIUS & THEODORUS MAGISTER apud MYREPSUM legitur.

Ej. *methodi medendi* L. VI. prodierunt vertente CORN. HENR. MATHISIO Venet. 1554. 4. TREW. Paris. 1556. 8. * cum reliquis operibus, alii dicunt Lugduni.

Codex seculi XIV. est in B. *Vindob.* VI. p. 110, alius in B. R. P. n. 2304, in B. BODL. n. 261. In *Medicea* BANDINI III. p. 156. 158. 164. *Methodus therapeutica* est in B. Bavarica.

L. V. nempe *de morbis dignoscendis* L. II; *de ratione medendi* l. II, *de compositione medicamentorum* L. I. sunt in B. R. P. n. 2233. Græce. Iidem in *Medicea Plut.* 75, bis.

Libri V. in B. R. P. 2256.

Libri IV, V. & VI. in *Vindobon.* LAMBEC. VI. p. 114.

Liber IV. in B. R. P. n. 215.

Liber IV. solus ib. n. 2235.

Libri IV. & V. in *Vindobonensi* LAMBEC. VI. p. 17.

Compendium artis medicæ datum *ad* APOCAUCHUM *ducem & gubernatorem imperii* est in *B. Vindob.* ib. in B. *Medicea* BANDIN. III. p. 158.

Opus therapeuticum ineditum in B. R. P. n. 2224. recensetur, capitibus constans 309.

In opere, quod possidemus, L. I. aliqua habet ad signa expulsibus &c. sumta. De tænia satis accurate, quæ unica sit, lata, & aliquando per totum intestinum extendatur; indicio cucurbitinos esse vermes per alvum egestos. Expulsam tuniam non regenerari. Ita porro de morborum signis. Maculæ variæ exanthematicæ, purpureæ, aliæ pulicum morsui similes, & deteriores nigræ.

L. II.

L. II. porro de signis morborum per singula agit, oculorum etiam morbi dicuntur & tumores.

L. III. agitur de venæ sectione, cum selectu venarum ad scholarum sensum, tum de arteriarum dissectione, de hirudinibus, deque aliis artificiis, quibus sanguis educitur. Porro hic agitur de medicamentis purgantibus, de balneis, de alimentis, de victus ratione ad varias indicationes adaptata, & in sanis & in ægris, horumque diversis morbis.

L. IV. morbi recensentur a capite ad calcem cum curatione. Fatetur auctor vix quemquam effugere, quem febris hectica corripuerit. De vermibus subcutaneis. Rabidi canis morsum post annum, & post septem annos demum, aquæ metum fecisse, ex PAULO.

Liber V. & VI. sunt iidem libri *de compositione medicamentorum*, qui seorsim prodierunt JOHANNE RUELLIO interprete Paris. 1539. 12. *. 1546. 8. & Basil. 1540. 8. * curante C. GESNERO, tum 1546. 8. FABRIC. Venet. Libri hic duo numerantur, cum unicum faciat RUELLIUS; intermortuo vero RUELLIO ediderat DIONYSIUS CORRONIUS. Hoc opus post prius illud scriptum est. Compositiones innumeræ sunt secundum genera, tum subitaneæ formulæ, tum compositiones pro officinis. Hic nux moschata, lacca, cassia purgatrix, caphura, zedoaria dicuntur. Ajuga alvum educit. Viperas non bonas esse, nisi partes resectæ se agitaverint. Viperas eas describit occasione theriacæ, variasque inde antidotos & venena dicit. Pessi olea. Habet & aquas stillatitias. Morborum Arabibus primum dictorum, & variolarum non meminit.

In L. VI. medicamenta redeunt secundum locos adfectos. Fere omnia ex GALENO sunt, ut mireris certe, post eum virum adeo parum optimæ arti accessisse. De hydrophobia ex morsu canis rabidi, aut serpentum, adversus quod malum cucurbitularum usum & scarificationem laudat. Auxilia dat ad mala interna & externa.

Codex MS. est in *B. Medicea Plut.* LXXV. apud BANDINI III. p. 165. & alius in *B. Ducis Bavariæ.*

Ej. de *oleis & emplastris* in *B. Medicea* BANDIN. III. p. 165.

Ej. *pharmaca composita* ib. p. 164.

Liber I, sive quintus *methodi medendi* in B. R. P. n. 2235. 2238. 2239.

EJUSD. ACTUARII *de urinis* L. VII. sunt in *B. Med.* apud BANDINI III. p. 156. 158. 161. 102. 103.

In B. R. P. n. 2158. 2232. 2260. 2304. 2305. 2306. 2307.

In BODLEYANA n. 261. In B. D. MARCI Veneta. In *Ambrosiana* MONTFAUC. I. p. 492. In *Vindobonensi* VI. p. 110. 88. Latine an Græce in S. REMIGIANA Rhemensi.

Latine

Latine in B. CAIO GONVILLIANA n. 949.

Vertit AMBROSIUS LEO Nolanus. Prodiit Venet. 1519. 4. TREW. Basil. 1520. 8. bis eodem anno, ut altera editio melior sit (*), tum a. 1529. 8 FABR. Paris. 1522. 4. A. JAC. GOUPYLO recusus 1548. 8. Cum reliquis operibus 1556 8. * & cum *Principibus*. Cum WILLICHIO *de urinis* Amsterdam 1688. 8. Cum aliis *de urinis* scriptoribus Utrecht 1670. 8. *.

Germanice in CHRISTOPHORI CLAUSER dialogo Tiguri 1531. 4.

Fusissime de lotii agit significationibus, qui post MAGNUM & THEOPHILUM ita scripserit, ut utroque plenius egerit. Liber I. de urinarum differentiis. Colores. Neque viridem prætermittit, neque cæruleum. Suspensiones. Corona, nubes, enæorema. Sedimentum. Omnium horum varietates simplices & compositæ. Sanæ feminæ urinæ magis congregatæ sunt.

Liber II. de judiciis urinarum secundum sexum, temperamentum, anni tempora, regiones, sex res non naturales. Inde significationes colorum singulorum.

L. II. judicia, ut vocat, ex substantia, contentis varii generis, etiam furfuracea, laminosa, similacea hypothesi. De significatione bullarum innatantium, sedimentorum. Porro de judiciis pro morborum varietate, in ephemera, tertiana, quartana, in febre putrida, secundum membra & viscera adfecta.

L. II. *de causis urinarum* singularum, nempe qualitatum quas recensuit; ætiologiæ ex scholarum sensu, ut a bile aliisque causis lotium mutetur, neque enim a solo sanguine tingi. Veneta in renum vitio.

De prævidentiis s. præsagiis ex urinis L. II., iterum per singula: ut adgnoverit icterum febremque, quæ cum certo lotio supervenerit. Ex crassa substantia magni & funesti morbi prævidentur. Menses male a medicis suppressi.

Compendium ex ACTUARII ll. *de urinarum differentiis, significatione & ævidentia* prodiit Tiguri 1541. vel 1542. 8. *.

EJ. *de actione & adfectibus spiritus animalis, & de nutritione ejusd. spiritus*. L. II. ad JOSEPHUM RAZENDYTAM.

Græci codices sunt in B. R. P. n. 2304. 2305. 2306. 2307. 2098. 2232. 2256. Alius in B. BODLEYANA. Alius in *Vindobonensi* VI. p. 111. In *Bavarica*. In *Medicea Plut*. 75.

Soli hi libelli inter opera ACTUARII græce prodierunt, Paris. 1557. 8. FABRIC., tum latine Venet. 1547. 8. vertente JULIO ALEXANDRINO, 1554. 4. FABR. Paris. 1556. 8. * & inter *Principes*.

EJ. *de anima*. De imaginariis corpusculis ante oculos apparentibus. JOSEPHUM RAZENDYTAM consolatur, cui ejusmodi muscæ præ oculis versabantur. Anima, ejus functiones, earum morbi.

(*) GUNZ.

Codices MS. *de ratione victus* sunt in *B. Bavar.* in B. BODLEYANA n. 261. & in *B. Medicea Plut.* 75.

Opera omnia ACTUARII collecta prodierunt Paris. 1556. 8.* edente CORN. HENR. MATHISIO. Eamdem puto esse editionem, quæ dicitur prodiisse Lion 1556. 8. 3. vol. UFFENBACH. Librum *de anima* nuper Cl. FISCHER recusum dedit.

Codex etiam est inter libros D. Norfolk n. 3443. & ACTUARII *opera omnia* in B. D. MARCI.

Compositiones medicamentorum, quæ creduntur esse ACTUARII, sunt in *B. Medic. Plut.* LXXV.

ACTUARIUM AVICENNAM de urinis vertisse, & exempla exstare apud DOMINICUM MONTESAURUM, ex SCHENKIO FABRICIUS.

Commentaria in *aphorismos* etiam SCHENKIUS habet.

§. CXIV. VARII.

Eos inter est NICEPHORUS BLEMMYDA.

EJ. poema medicum *de urinis* Græce exstat in B. R. *Par.* n. 2303. In B. *Vindobon.* VI. p. 151.

EJUSD. opuscula quatuor, *de mensuris* carmen; *de judicando ex sanguine de vena misso carmen*; *de urinis. Cognitiones & curationes morborum* male MAXIMO PLANUDÆ adtributæ, in eadem *B. Vindobonensi* reperiuntur apud LAMBEC. VI. p. 19.

Ad seculum XIII. refert LAMBECIUS & FABRICIUS.

Laudat FREINDIUS ANNÆ COMINENÆ historiam, ob descriptum in ea magnum nosodochium, etiam vulnerato militi destinatum, quod ALEXIUS Constantinopoli exstruxit amplissimum, si fides est, omnium, quotquot unquam fuerunt, nosocomiorum. Sed id pertinet ad seculum XII.

CRITOPULUS medicus Palæologorum.

MANUELIS PHILE in carmine *de animalibus* cum aliis operibus cura GOTTLIEB WERNSDORFII nuper recuso Lips. 1768. 8. *, aliqua huc referas. Calculos in dissecto Struthione repertos valere ad ophthalmias.

§. CXV. DEMETRIUS PEPAGOMENUS.

Seculi videtur XIII. exeuntis vel incipientis XIV. cum ea ætate duo fuerint MICHAELES PALÆOLOGI, quorum alteri librum suum dedicavit.

Codex est in B. R. P. n. 2218. anonymus, quem MARCUS MUSURUS vertit & edidit Rom 1547, quam perinde anonymam versionem reddidit H. STEPHANUS in *Principibus*. Et nuper Patavii recusus est 1721. 8. * cum titulo l. *de podagra incerti auctoris* e Græco versus a M. MUSURO.

Porro

Porro gr lat. prodiit Parif. 1558. 8. FALC. & apud CHARTERIUM. Gallice verfus a FREDERICO JAMOT Parif. 1573. 8. FALC.

Et DEMETRIUM PEPAGOMENUM *redivivum*, *f. remedia contra arthritidem ex Gallico* FREDERICI JAMOTII *in latinum verfa* a JO. BORGESIO habeo excufum S. Audemar 1619. 8. *.

Deinde vertit A. TURNEBUS in operum T. II. Argent. 1600. fol. Nuper gr. lat. reddidit, cum fuis notis J. STEPHANUS BERNARD Amfterdam 1753. 8. * cum verfione TURNEBI, textu MORELLI ex ed. 1555. fumto, & loca veterum ipfe comparavit.

Excrementa hepatis duplicia. Excrementa venarum & arteriarum, lactis fpiffati fimile aliud excrementum. Podagra a craffo excremento ftagnante in articulis & putrefacto: ejus remedium ferum lactis. Purgantia, quale ex hermodactylis nofter expertus laudat. Formulas habet, in quibus fenna, & alia nupera, & ALEX. TRALLIANUM citat.

L. *de calculo*, qui eft inter GALENICOS, huic DEMETRIO tribuit FABRICIUS, nullo, monente FREINDIO, firmo argumento adducto.

EIDEM DEMETRIO PEPAGOMENO tribuitur Codex a PETRO GYLLIO latine, eleganter fed licenter verfus, & Lugduni 1562. 8. * latine editus cum ÆLIANO, quem inde græce & latine ex codicibus B. REG. PAR. & MEDICEO NICOLAUS RIGAULT Par. 1612. (non 1619.) 2. B. GOTT. edidit cum titulo ἱερακοσοφιον ſ. περι της των ἱερακων ανατροφης τε και επιμελειας. Concinnus libellus ad medicinam beftiarum inter principes pertinet, neque malo ordine, neque ftylo malo fcriptus. Primum accipitrum fpecies, captura, & educatio: quæ folis blanditiis & apta cibi exhibitione abfolvitur. Deinde morbos hujus avis recenfet a capite ad calcem, tot idem fere quot hominis, & eosdem, ut accipiter etiam aphthis vexetur. Ut tamen etiam morbos fibi proprios patiatur, vermes in oculo, lapides in ventriculo ex quarumdam carnium ufu natos. Deinde medicamenta fubjicit, fimiliaque eorum quæ homini eo in cafu dantur, ut fæpe non habeatur ratio peculiaris in ave rapace ingenii, & malva detur ad alvum folvendam. Venam etiam in pede fecat. Inter morbos recenfet accipitrem crebro bibentem, quem ex ARISTOTELIS lege putes, nunquam bibere. Emphyfema aqua gelida affufa, & cute acicula conpuncta, non male curat. Si penna fracta fuerit, alienam pennam in fractæ truncum adaptat, quam fperat comprehenfuram.

Cum ifto libro alterum PETRUS GYLLIUS edidit, ejusdem argumenti, quem perinde DEMETRIO tribuit, RIGALTUS vero in *B. R. Par.* anonymum adfervari monet. Duriorem vocat GYLLIUS, brevior eft, fere in formulis medicamentorum occupatur, & multa habet cum priori communia, nonnulla alia. GREGORII medicamentum citat quod Euphorbium recipit. Recudit græce & latine NICOLAUS RIGAULT cum priori Parif. 1612. 4. B. GOTT.

Κυνοσοφιον η περι της των κυνων επιμελειας primus latine vertit, & Græce atque latine edidit PHÆMONIS nomine ANDREAS AURIFABER, idque nomen in GESNERI

 Biblio-

Bibliotheca jam reperitur Witteberg 1545. 8. Noviter latine vertit GILLIUS nepos, & cum prioribus libellis edidit Lion 1562. 8. *, & DEMETRIO perinde tribuit. Idem RIGALTUS græce & latine cum hieracosophio reddidit: denique ANDREAS RIVINUS cum suis, RUDBERTI a MUSHAIM, & RIGALTI notis Lipsf. 1654. 8. FABRIC. & latine T. JOHNSON cum l. *de re venatica* Lond. 1700. 8. Brevis libellus, de hac vero veterinariæ parte ex antiquitate solus superest. Vermem dicit sub lingua, cui rabiem tribuit; sanguisugæ epotæ meminit, & aliqua miscet superstitiosa.

Ορνεοσοφιον jussu Imp. MICHAEL scriptum una Græce edidit RIGALTUS, breve fragmentum, barbare scriptum, in quo genera avium nominibus nuperis distinguuntur, denique morbi etiam aliqui tanguntur. Eum MICHAELEM putes Ducam esse, doctum principem seculi XI.

Adjicit idem inficetam epistolam AQUILÆ SYMMANI & THEODOTIONIS ad R. PTOLEMÆUM, catalaunice, & latine. Agit de falconum octo generibus, quatuor accipitrum. Deinde de morbis. Vitiosa sæpe lectio. Aliud ἱερακοσοφιον est in B. *Vindobonon.* LAMBEC. VII. p. 261. & *ornithosophium* VI. p. 160.

In B. ANT. AUGUSTINI erat LEONIS Imp. l. de aucupio.

Κυνοσοφιον exstat in B. R. *Paris.* n. 2246. & in *Vindobonensi* ap. LAMBEC. VI. p. 119.

Ἱερακοσοφιον etiam in B. R *Paris.* n. 2246.

§. CXVI. Duo NICOLAI.

NICOLAUS MYREPSUS, Alexandrinus, Græcorum novissimus, seculo XIII. vergente, qui a P. *de* APONO citatus fuerit, Alexandriæ & in Italia vixit, ut ostendi in *B. Chir.* I. p. 166. 167. Græce scripsit, satis quidem barbare, cujus codices Græci exstent, *dispensatorium* vero tantum latine prodiit. Vertit NIC. RHEGINUS Calaber, edidit cum notis suis J. AGRICOLA Ingolstatt 1541. 8. TREW., ut puto. Melius autem latine reddidit LEONHARDUS FUCHS, cum titulo *medicamentarium opus in 46. titulos digestum* Basil. 1549. fol. *. Lion 1550. 8. *. Inter *Principes* H. STEPHANI prodiit, & Frf. 1626. 8. Recudi fecit J. HARTMANN BEYER Noriberg. 1658. 8 * titulumque præfixit, *Theatrum de recta medicamentorum præparatione & usu*, nihil autem mutavit.

Fuse de hoc antidotario egi in *B. Bot.* ut eo minus necesse sit dicta repetere. Enormis est compositorum medicamentorum farrago, antiquorum & Arabicorum: demum nuperas Italicas & Gallicas voces habet, ut non possit esse ille vetustus NICOLAUS, quem AETIUS citat. FABRICIUS equidem MYREPSUM facit alium antiquiorem, ex quo iste noster sumtus sit, & alium posteriorum scriptorem, sed ea conjectura est.

NICOLAUS alter, *Præpositus*, Salernitanus, non quidem ad Græcos pertinet, hic

hic tamen eum hominem recenseo, quod 150 capita ex MYREPSO descripserit. EJUS est *Antidotarium* sæpissime recusum cum JOHANNIS MESUES operibus Venet. 1471. 4. MEAD. 1484. & alias; cum titulo *Isagogicorum introductionum in artem apotecariatus opusculum* fol. Gothico typo, tum Paris. 1564. cum PLATEARIO. Porro cum titulo *Dispentatorium ad aromatarios* sine loco & anno fol. GUNZ. Lion 1505. fol. GUNZ. 1512. 4. cum PLATEARIO GUNZ. 1526. 4. &c. 1528. 4. GUNZ. ex recensione MICH. de CAPELLA l. 1536. 1538. 4. TR. Codex antidotarii NICOLAI est in *B. Taurin.* T. II. Sed conf. *B. Bot.* I. p. 168.

Etsi vero libri non sint ad manus, putem tamen NICOLAUM ALEXANDRINUM, quem dixi B. Bot. I. p. 169, eumdem esse cum N. MYREPSO.

§. CXVII. SCRIPTORES INCERTÆ ÆTATIS.

Etsi nonnullorum hos inter medicos ætas omnino definiri possit, & a doctis viris forte definita fuerit, mihi tamen cum ignota sit, neque facile in mea studiorum ratione eam definire queam, hic eos omnes conjicio medicos, quorum nomina exstant, de ætate mihi non liquide constet.

NICOMEDIS *Jatrosophistæ* dixi *lexicon*, cujus codex in B. R. P. n. 2224. reperitur.

Excerpta ex OLYMNIO Alexandrino *de diebus criticis & aliis ad rem medicam spectantibus* in B. R. P. n. 2286.

PAULI NICÆI, discipuli HIPPOCRATIS, *medicinale*. Inter libros CANTACUZENI fuit, & exstat in *B. Vindob.* ap. LAMBEC. VI. p. 139.

EJUS *de cognitione & curatione variorum morborum* LAMBEC. VI. P. II. p. 141.

LEONIS, Jatrosophistæ, *compendium medicum*. Ejus L. VII. ad GEORGIUM sunt apud LAMBEC. in Bibl. Vindob. VI. p. 94.

Ej. *curæ quas se vivo fecerit* apud CANTACUZENUM.

CALLISTI *antidota*, *trochisci*, *emplastra*, *oleorum compositiones* in *B. Vindobon.* p. 98. & in B. R. P.

ANDREÆ THAUMASII *medicinale de materie medica secundum Alphabetum*, in B. M. CANTACUZENI.

NIGRI ATTICI *medicinale de materia medica* ib.

XENONIS *medicinale* ib.

HIEROPHYLUS *de diæta secundum duodecim menses*.

Ej. *de facultatibus medicamentorum* in B. Vindob. VI. p. 124. 125. B. BODL. n. 150.

JOHANNIS Episcopi PRISDRIANENSIS l. *de urinis* ap. LAMBEC. VI. p. 109. Excerpta *ex antiquis medicis collecta* LABBE.

Justi, medici antiqui, *passionarius* in B. R. P. n. 6882. latine. Non videtur ille, qui Garyopontus.

Christoduli *synopsis de urinis* B. Bodl. n. 161.

Alexii *pharmacia cum commentariis* in B. Ambros. Montf. I. p. 492.

Pyropuli Archiatri l. qui vere est Actuarii, l. *de methodo medendi* Lambec. VI. p. 114.

Excerpta ex Pyropulo ad dysuriam Lambec. VI. p. 118.

Athenæus *de urinis* in B. Bodley. cod. 88. Conf. Cl. du Cange qui laudat.

Expositio Diodori *de ponderibus & mensuris* in B. *Med. Plut.* LXXV.

Diodori Euchyratis, *de polychymia* L. IV. excusi 1567. 8. apud Boerner T. I.

Maximi Planudis, monachi, *de præcognitione vitæ & mortis* apud M. Cantacuzenum *& de curatione morborum* in B. Bavar. Montf. I. p. 589. Ejusd. *de curatione morborum* capita 130. in B. Bavar. Ej. *de urinis* ib.

Ælius Promotus, Alexandrinus, Ejus *quæstiones jatrophysicæ* sunt inter ll. Vossianos n. 2129.

Ejus codicem græcum de *venenis* habebat Mercurialis *de Venenis* II. c. 10. Toxicum esse venenum compositum.

Athenagoræ l. *de pulsibus & urinis* est in B. R. P. n. 702. 8. Latine.

Cyri Asclepii *remedia ad plures morbos* in Ambrosiana Montfauc. I. p. 495.

Lego etiam Cyrum Alexandrinum: & Cyrum Georgium Chrysococcum qui vixit circa a. 1340.

Cyrus Mercurialis περὶ σφυγμῶν in *B. Vindob.*

Pauli Silentiarii carmen in *thermas pythias & aquarum miranda* Paris. 1598. 8. Gr. lat. B. Bern.

Synesius *de insomniis* Venet. 1527. 4. &c. Conf. *B. Anat.* I. p. 123.

Neophyti monachi *collectanea ad rem medicam pertinentia ordine alphabetico cum scholiis* in B. R. P. n. 2286.

Artemidori *de urinis* B. R. Angl. Montf. I. p. 632.

Damascii philosophi *comm. in Aphorismos* Hippocratis *inediti* in B. R. P. n. 2150. Eum codicem Andreas Darmarius Georgii fil. Epidaurius descripsit Sec. XV. ejusque Andreæ nomen aliis libris præfigi video *de natura hominis*, *de alimentis*. B. *Taur.* p. 119.

Johannis Archimedici *de omnibus cutis effectibus certis & incertis* Kniphof MS. & in B. R. Par.

Romani Cuballesii primarii inspectoris hospitalis Myrilani *l. de acutis & diuturnis morbis* est in B. *Vindob.* Lambec. VI. P. 2. p. 141.

Hermetis

HERMETIS PSEUDEPIGRAPHI *de decanis* l. in B. R. P. n. 2256.

JATROMATHEMATICA TRISMEGISTI *ad* AMMONIUM *Ægyptium* a DAVID HOESCHELIO *ad fidem codicis emendata* prodierunt gr. lat. August. Vindel. 1597. 8. *. Et cum alia interpretatione latina liberiori J. STADII *Leonorthesii.* Morbi infirmorum & convalescentiæ ex signis planetarum conjunctione & domubus præsagia. Deinde plantarum absurdum systema.

Codex est in B. R. P. n. 2139.

Asclepius s. dialogus de Deo, homine & mundo Vicent. 1488. f. Venet. 1521. 8. vix huc facit. Utcunque *de plantis quæ planetis subjiciuntur* in B. R. Par. n. 2258.

EJUSD. *divinus Pymander s. de potestate & sapientia divina* Basil. 1532. 8. CÆLS. Tarvis. 1547. 8. Cum *commentariis* HANNIBALIS ROSSOLI Colon. 1630. fol. Gallice cum multis notis D. de FOIX Bordeaux 1579. fol.

ÆSCUPAPII *definitiones* ad AMMONIUM gr. cum versione latina Paris. 1584. 4. BUNAV.

De morborum origine descriptionibus & cura l. sine loco & anno. Compilatus est ex PRISCIANO & GARYOPONTO REINES.

Et ejus *materia medica* REINES. p. 367.

EJ. *de decubitu infirmorum* ib.

Et PETOSIRIDIS *methodus ejusdem argumenti* ib. Codex est in B. Vindob. VI. p. 104.

KYRANIDES ab ANDREA RIVINO Lips. 1636. 8. editus, græce ex arabice circa a. 1168. versus est, compilatio supperstitiosa ex antiquis arabibus REINES var. lect. p. 563. DARMARII etiam codex est in B. *Taurin.* cum titulo CYRANNI *Pers. Reg. Jatromatemata ad hominum utilitatem compacta* I. p. 119.

JACOBUS DAMASCENUS, medicus celebris & felicissimus, apud SUIDAM II. p. 88.

M. BERNARDI RAMNI *l. medicinalis* versus a DEMETRIO STEDURA si recte lego.

EUPHEMI Siculi & PHILIPPI XERI *variæ medicamentorum compositiones* in B. R. P. n. 2194.

Medicamenta varia secundum ZENONIS ordinem B. BODL. n. 150.

CHARITON de pastillis, pilulis zulapiis & clysteribus in B. R. P. n. 2240.

CONSTANTINI *Melitiniotæ* antidotarium in B. R. P.

CONSTANTINI, sed cujus, de urinis & pulsibus l. in *B. Vindob.* ap. LAMBEC. VI. p. 131. 134.

JOHANNIS JATROSOPHISTÆ *morbi & curationes* in B. R. P.

MARCELLUS *de pulsibus* in B. Vindobon.

MELA-

MELANUS COCCINUS *de utilibus ad febres* in B. R. P.

ROMANI Cubicularii *de acutis & diuturnis morbis* in B. Vindob.

GERONTIUS medicus NICEPHORO in *hist. Eccles.* dictus.

GERODIUS cujus veterinaria a MATTHÆO SYLVATICO & SIMONE JANUENSI sæpe citantur.

GEORGIUS BYZANTINUS apud ALLATIUM (*) Græce reddidit l. medicinalem BARK filii EBI.

GEORGIUS CLONIATES, qui antidota Persica Græce reddidit ID.

MABITUM qui docuerit ut fiant syrupi & clysteres FABRICIUS citat.

A Pseudo GALENO in experimentis citantur.

GALEON.

JACOBUS MARTYROPOLITES.

CASTON Armenus. Eum habet & S. SETH.

CARUS.

BARLAAM monachus, qui de capitis dolore scripsit.

GAMES. ARON, HARGEMON, CAMACHILIS.

Apud GARYOPONTUM.

ELECTATIS.

ACRISUS.

§. CXVIII. ANONYMI GRÆCI aut PSEUDEPIGRAPHI.

Anonymi de curationibus morborum, ordine alphabetico. LAMBEC. VI. p. 116.

Liber medicinalis BANDINI III. p. 157.

Varia excerpta e medicorum libris therapeuticis pharmaceuticis & prognosticis in B. R. P. n. 2224.

Anonymi excerpta ex HIPPOCRATE, GALENO, aliisque, physica, pharmaceutica, & therapeutica, & de venæ sectione ib.

Anonymi variæ lectiones & comm. in HIPPOCRATIS *opera & vitam in B. Vindob.* VI. c. 21.

Excerpta medica capitibus 39. inscripta, proœmia D. JOHANNIS archiatri (ACTUARII) & discipuli ipsius, *morborum etiam occultorum curationes continentia* in *B. Medic. Plut.* 75.

Thesaurus pauperum B. Vindob. LAMBEC. I. p. 184.

LUCÆ Evangelici *medicamenta* in B. CANTACUZENI VERDIER p. 62.

CATRO-

(*) Cl. GEORG.

Sapientissimi ARISTOTELIS omnium morborum curationes ib. p. 156.

Anonymi artis medicinæ compendium e GALENI DIOSCORIDIS *aliorumque scriptis collatum. Et de remediis quæ facile comparari possint.* Arabice in B. R. Par. n. 1014.

Anonymi Jatrosophion græco barbarum LAMBEC. VI. p. 151. 153.

Excerpta ad medicinam pertinentia, e DAMASCENO, GALENO, PALLADIO, & JACOBO PSYCHRESTO in B. R. P. n. 2210.

Anonymi tractatus *de variis morborum generibus, illorumque curandorum ratione* in B. R. P. n. 2313.

Et *de venæ sectione* ib.

Anonymi compendium *de morbis eorumque remediis* in B. BODL. ap. MONTFAUC. I. p. 646.

Anonymi tr. *ubi inquiritur quis & qualis medicus esse debeat* in B. R. Par. n. 2316.

Anonymi *de venæ sectione* in B. R. P. n. 2303.

Anonymi *de Græcis antidotis quæstiones & responsiones* LAMBEC. VI. p. 239.

Anonymi *de curatione morborum alphabetice* ib. L. VI. P. 2. p. 110.

Anonymi *solutiones quarumdam quæstionum medicarum & physicarum* in B. R. P. n. 2261. Eodem fere cum titulo in B. BODL. n. 131.

Erotemata medica LAMBEC. VI. p. 122. 123.

Hipposophium, s. l. de curandis equorum morbis in B. R. P. n. 2091.

De curis boum ex diversis auctoribus in B. MEDIC.

Anonymus *de morbis cordis* in B. R. P. n. 2091.

Anonymus *de pestilentiali morbo ejusque causis* in B. MEDICEA BANDINI III. p. 113.

De febribus & remediis quibus curari possunt in B. R. P. n. 2244.

De febribus L. IV. ap. LAMBEC. VI. p. 144.

Anonymi *de tussi ac febribus, & aliis morbis & eorum curationibus* in B. BODL. n. 260.

De febrium differentia & cura ib. n. 88.

De morbis mulierum ex METRODORO B. MED. Plut. 75.

De pulsibus compendium in B. BODL. n. 88.

Anon. *de pulsibus* in B. R. P. n. 2316.

Alius ap. LAMBEC. VI. p. 122. 118. & I. p. 184. & in *Medicea* BANDIN. III. p. 111.

De urinis & pulsibus in B. R. P. n. 2287.

De urinis, pulsibus & alimentis ib. n. 2159.

Anonymus *de urinis* in B. Bodl. n. 88. 260. 261. in *Vindobon.* I. p. 184. in B. *Medicea* Bandin. III. p. 192.

De urinarum differentiis ib. p. 146.

Ex Democrito & Galeno. *de urinis* Bandin. III. p. 105.

Anonymi synopsis de urinis ib. n. 261.

Anonymi *de urinis & arte medica priscorum* ap. Lambec. VI. p. 125. B. Med. Plut. 75.

Anonymus de urinis in B. R. P. n. 2260. 2257. 2201. 2224.

De dijudicandis urinis in *B. Med.* Plut. 75. & in B. D. Marci.

De urinis varii in B. *Colbertina* apud Fabricium.

Excerpta veterum *de excrementis* ap. Lambec. VI. p. 104.

Prognostica aliqua Bandin. III. p. 155.

Anonymus *de victus ratione* ap. Lambec. VI. p. 56.

De alimentorum, præsertim ex avibus qualitate in B. R. P. n. 2155.

De alimentorum facultatibus in *B. Medicea* Bandin. III. p. 144. 167.

De iis, quæ singulis mensibus vitanda sunt B. R. P. n. 2316.

De duodecim mensibus & quibus cibis singulorum decursu uti liceat in B. R. P. n. 2155.

Dies lunæ secundum usum phlebotomiæ ap. Lambec. VI. p. 118.

De bonis alimentis & parabilibus in B. R. P. n. 2228.

De alimentis ib. n. 2151.

Antidotarium Græco barbarum ap. Lambec. VI. p. 134.

Antidotarium in *Vaticana*: In B. R. Paris. n. 2091. 2153. 2219. 2224. 2243.

Antidotarium Græco barbarum in B. *Vindobon.* Lambec. VI. p. 124. *Antidotarium* Lambec. VI. p. 132.

Antidoti in B. Medicea Bandin. III. p. 144. 146.

De compositionibus medicamentorum in B. Med. Plut. 75. B. *Vindobon.* VI. p. 156. 109. 116.

Anonymi *synopsis ciborum, potionum, trochiscorum &c.* in B. R. Paris. n. 2091.

Anonymi collectio variorum remediorum & antidotorum ib. n. 2229.

Remedia

Remedia ad omnes morbos curandos accommodata in B. R. P. n. 2244.

Remediorum ad cutis quosdam morbos curandos magis idoneorum ib. n. 2219. 2299. 2047. 2304. 2306.

Medicamentorum aliquæ compositiones in *Medic.* III. p. 155.

Et *de aquis & aliis remediis* p. 156.

Remedia & doses p. 155.

Varia medicamenta p. 119.

Variæ medicamentorum compositiones in B. R. Paris. n. 2210. in B. *Medic.* Plut. 75.

De variis medicamentorum generibus in B. R. P. n. 2229.

Anonymi collectio remediorum, quibus varii morbi curari possunt in B. R. P. n. 2313.

Collectio variorum medicamentorum ap. LAMBEC. VI. p. 11. 94.

Medicamenta varia ap. ib. p. 122.

De medicamentis evacuantibus ib. p. 125.

De hiera, oxymelite ap. B. BODL. n. 260.

Remedia superstitiosa ap. B. *Vindob.* VI. p. 118.

Antidota, trochisci, emplastra in B. R. P. n. 2256. 2194.

Antidota & confectiones ib. n. 2194.

Cardiacæ & aliæ confectiones ib. n. 2229.

Anonymus de præparatione theriacæ inter Cod. Brit. n. 60.

De aquis cydoniatis, melle rosaceo in B. *Med. Plut.* 75.

De oleis & unguentis B. *Med. Plut.* 75.

De oleis, emplastris, cataplasmatibus BANDIN. III. p. 142.

De variis oleorum generibus in B. R. P. n. 2091. 2224.

Epistola APOLLINIS *de emplastris*, an Græce in ll. B. WORSELEY n. 6897.

Anonymus *de emplastris* in B. R. P. n. 2229.

De medicamentis aridis ib. n. 2091.

Conditura medicamentorum, quæ temporis injuria obsoleta sint in B. *Medic.* Plut. 75.

De remediis purgantibus, emplastris, oleis, trochiscis in B. R. P. n. 2091.

De medicamentis oleorum solventibus in *Vindob.* I. p. 184. LAMBEC.

De lapidum facultatibus BANDIN. III. p. 119.

De remediis quæ ex avibus peti possunt in B. R. Paris. n. 1256.

De salsis in B. *Med.* III. p. 141.

Medicamentum ad purgandum inferiorem ventrem & stomachum in B. Medic. Plut. 75. in B. R. P. n. 2318.

Remedium adversus calculum ib. n. 2276.

De utilitatibus balnei ap. LAMBEC. VI. p. 88.

Jambi de balnei utilitate in B. R. P. n. 2257.

Amuletum adversus febres ib. n. 2224.

De succedaneis in B. *Medicea* III. p. 142.

De ponderibus & mensuris in B. *Med.* BANDIN. III. p. 141. 105. 113.

LIB.

LIBER SECUNDUS.

ARABES.

§. CXIX. Hebraei.

Dudum aliqua apud Judæos medicina fuerat. In TALMUDE quo traditiones doctiorum ejus gentis virorum continentur, multa sunt, quæ & peritiam produnt & sagacitatem. Febres dudum corpori universo beneficas esse adverterant (*l*). Agnum posterioribus artubus claudicasse, cui callus erat circa spinalem medullam (*m*). Gummi cum alumine menses immodicos compesci (*n*). Aquam lacus asphaltitis lepræ conferre (*o*). Cucurbitas siccas adversus tormina infantum epigastrio bene imponi (*p*). Lac utilius ipsis de uberibus sugi (*q*). In nausea debere vomitum cieri (*r*). Mutationem victus subitam nocere, etiam si in melius vergat (*s*). Ante quadragesimum annum plus cibi debere sumi, post eum annum plus potulenti (*t*). Periisse puellam, cum totum corpus oleo olivarum immaturarum oblitum fecisset (*u*). Medicamenta etiam infida & spem fallentia repudiarunt (*x*).

Cum oriens, & pars occidentis in Arabum imperio nunc essent, Hebræi fere pari cum studio arti medicæ indulserunt, libros græcos suam in linguam converterunt, ut Arabes, & clinicæ parti artis se potissimum consecrarunt. Mature

(l) GINZBURGER auditoris nostri *medicina ex Talmudicis* Götting. 1743. 4. * p. 12.
(m) Ib. p. 13.
(n) p. 15.
(o) Ib.
(p) p. 17.
(q) p. 18.
(r) p. 19.
(s) p. 20.
(t) p. 21.
(u) p. 23.
(x) Ib.

ture adeo inter Hebræos celebres medici exstiterunt, vel MASERJAWAIH exemplo. Eos cum Arabibus relinquimus, qui pariter inter suos Judæeos recensuerint, RHAZEUS etiam potissimum.

In occidente, quem artes omnes fere deseruerant, Judæi medio ævo soli fere medici fuerunt, a CAROLI M. fere ævo ad usque seculum XVI. Sed ipse FRANCISCUS I. ut medicum nancisceretur Hebræum, cui valetudinem suam traderet curandam, repudiato Judæo ad fidem Christianam converso, Constantinopoli medicum Judæum accersivit (*). Nunc etiam in Asia eam artem exercent, & Soræ propriam Academiam habent, in qua juniores medici instituuntur (y).

Facile nunc dedero, veterum Judæorum medicinam passim superstitione fuisse (z) contaminatam. Neque tamen video, cur omnino artis exercitio oporteat totam gentem præcludere (a), quum nihil intercedat, quin perinde ex bonis fontibus hauriant, uti nos ipsi. In Anglia certe, inque Germania, inter Judæos celebres fuerunt medici.

Notitiam horum Hebræorum debemus fere HOTTINGERO, tum J. CHRISTOPHORO WOLFIO in *Bibl. Hebraic.* Hamburg 1715. 4. * excusa, qui ipse multa sumsit a BARTOLOCCIO & PLANTAVITIO. Annos, quibus aliqui horum Judæorum vixerunt, non potuimus eruere.

§. CXX. MUHAMMED.

Præter hebræos ante MUHAMMEDI tempora parca nobis est de medicina gentium orientalium memoria. BARZUIAH medicum NUSCHIRVANI citari video, qui jussu imperatoris fabulas Pilpai ex Sanscritica lingua in Pehlvicam vertit. Cum imperio, una & artes a Græcis ad Saracenos transierunt. Seculo nempe septimo ineunte MUHAMMED caput efferre cepit, & cum religione sua Arabiæ atque Syriæ parti jugum imposuit, quem secuti primi Califæ Ægyptum, Ommiadæ & Abassidæ vero magnam Asiæ partem, Africam borealem, Hispaniam, Siciliam imperio suo subjecerunt. Ipse MUHAMMED medicinæ ad suæ gentis modulum & gnarus fuit & fautor, ipse demum morbos curandos suscepit: & in eo studio veram artem passim superstitione, aut inani certe credulitate miscuit. Extat J. JACOBI REISKE opera aliqua, sive meritorum MAHOMEDIS sive errorum memoria (*), ex LEVINI WARNER *collectaneis* sumta. In angina funesto eventu candens ferrum collo amici adplicuit. Diarrhoeam pertinaci & repetito usu mellis sustulit, quæ felicitas apprime est improbabilis. Incantationem scorpiorum probat: & ad venena carminum usum. Stelliones miraculoso contactu prophetæ de corpore depulsos Arabes gloriantur. Magis laudes hordei in

(*) HUART *esam. ingen.*
(y) CLIFTON p. 107.
(z) LAMBEC. n. 35.
(a) SIMON SCHULZ. *J. des sav.* 1680. p. 224.
(*) *Miscell. obss. med. ex Arabum monumentis desumta* Leid. 1746. 4. *.

in pectoris morbis commendatum usum; & sennam alvi ducendæ fine pro tithymalo commendatam, quæ prima celeberrimi medicamenti fuerit memoria. Rusma, s. psilothrum ex calce viva & arsenico compositum, nostro adhuc ævo vulgari usu apud Mahometanos receptum, MAHOMED jam habet.

Cæterum eodem auctore REISKIO, qui ex codice MS. Hispano Xativensi hanc historiam decerpsit, variolæ & morbilli ex Æthiopia in Arabiam cum exercitu Æthiopum adlati sunt a. 572., quo etiam anno MUHAMMED natus est. Quare hujus morbi prima monumenta apud Arabes quærere oportet, a quibus cum expeditionibus, ut videtur, *cruce signatorum* militum nova lues in Europam, inde in Americam, & in Septentrionalem Asiam migravit.

Coævus MAHOMETHI fuit HARETH EBN KALDATH sobrius vir, & prudens (†).

§. CXXI. AARON (*a*).

Ex Alexandrina schola fuit, quæ seculo VII. exeunte, & aliquanto etiam seriori florebat, Christianus, presbyter, MAHOMETO coævus. Syriace scripsit *pandectarum* libros (*b*) XXX. ex Græcis scriptoribus collectos, quorum plurima fragmenta possis ex RHAZIS *continente* decerpere. In iis universam medicinam, morborumque curationem tradidit. Recensuit viri opus HALY ABBAS (*c*), & vitio ei vertit, quod victus rationem omiserit, mihi vero, in tot locis a RHAZEO decerptis, nihil proprium tradidisse videtur. In ictero venam sub lingua secabat. Ad hydropem ejus est medicamentum compositum, quo per sex menses jubebat uti (*e*). Idem locus de fæcibus in ictero albis & AARONI tribuitur, & SIMONI (*f*). De medicamentis impinguantibus (*g*). Hydropem myrobalanis curari (*h*); de febribus. Mulieribus laborantibus menses parciores esse (*i*). Citatur etiam ARONIS l. *de problematibus* (*k*).

EJ. *compendium libri* FAYK nomine sæpe a RHAZEO citatur.

§. CXXII. SECULUM VIII.

Primorum Califarum ævo bonæ artes nondum floruerunt, quos inter OMAR bibliothecam Alexandrinam flammis dedit, neque Ommiadis imperium tenenti-

(†) HERBELOT p. 430.
(a) Arahon RHAZE *cont.* L. I. *de vertigine.*
(b) HERBELOT p. 129.
(c) *Prolegom.* ad L I.
(e) RHAZE *Cont.* L. VII.
(f) ID. ib.
(g) *Cont.* L. VI.
(h) L XVII.
(i) L. IX.
(k) L. XVII.

tenentibus. Eo ſeculo tamen ſeptimo THEODUNUM & THEODOXUM (*b*), Græcos quidem potius homines, ABULPHARAGIUS recenſet; FREINDIUS Alexandrinos eſſe putat, celebres medicos. Patriarcha etiam Alexandriæ ſub finem ſeculi octavi ſuperfuit, ab AARONE al RASCHID conſultus. Filium patriarchæ RHAZEUS ſatis frequenter citat.

Obſcuro tamen eo ſeculo ſeptimo exeunte, imperante Califa Ommiade ABDELMALEC, ceptum eſt Græcorum opera Arabice reddi, a Judæo Syro medico, cujus integrum nomen eſt MASERJAWAIH (*c*), a RHAZEO ſæpe corruptum, MASARGUY (*d*), MASARUYH (*e*), MASARGIUH (*f*), MASARICE (*g*), MESARGUICH (*h*); MESARUGIE SERAPIONI, MESARGIOUH (*i*), MASERGUI AVICENNÆ, MESERJAHAY, MASARGESCH (*k*), MASERGER (*l*), MASERICE (*m*), voceri legas, quem ipſum præterea RHAZEUS frequenter *Judæi* (*n*) nomine citat.

Is AARONIS *pandectas* Arabice reddidit (*o*). Videtur tamen & ipſe de re medica ſcripſiſſe, & ejus plurima eſt apud RHAZEUM mentio, ad vires etiam potiſſimum medicamentorum. De petrificatione in inteſtinis (*p*). JUDÆI locum habet de *Barduad* morbo uteri ex ventoſitate groſſa & viſcida in matrice collecta (*q*) nato. Suffocationi uteri vinoula opponit artubus injecta (*ſ*). Ob violentiam partus, aliquando vulvæ partem elabi (*t*). Hernias fieri a nimia venere (*u*). De ſignificatione mortis (*x*). Variolæ (*y*).

§. CXXIII.

Exeunte ſeculo VII. & circa a. 695. vixit ABU ABDALLAH SAID BEN GIOBAIR BEN HASCH AL ASSADI; ſed non videtur medicus fuiſſe, quem RHAZEUS citat (*z*).

Antiquus

(b) ABUL FARAI Dyn. p. 128.
(c) ABULPHARAI p. 126.
(d) *Contin.* L. VII.
(e) L. V. de inflammatione ventriculi.
(f) L. VII.
(g) L. I.
(h) L. V.
(i) L. VII. ad ſaltum cordis.
(k) *Cont.* L. I. videtur hic vocari *El Chuz.*
(l) Ib. L. V.
(m) L. I.
(n) Ib. ad paralyſin, epilepſiam. L. VII. de ictero. L. VIII.
(o) ABULPHAR.
(p) *Judæus* L. VIII.
(q) *Cont.* L. IX.
(ſ) L. IX.
(t) L. I.
(u) L. XI.
(x) *Judæus* L. XVI.
(y) Ib. L. XVIII.
(z) HERBELOT p. 403.

Antiquus etiam auctor est SAHER; uti a RHAZEO fere vocatur, aut EBN ABU ZAHAR, qui circa 125. hegiræ annum vixit. Videtur practicum opus scripsisse. Locus ejus est de paralysi, ubi monetur, in principio mali purgationem alvi nocere (*a*). Ad anginam consilia (*b*). Ad hydropem. Laureolam propinat (*c*), & laxans quod recenset medicamentum, quod felici eventu dedit, serumque lactis commendat (*d*). De morbis hepatis (*e*); ad colicam frigidam (*f*); de usu lactis (*g*), de ulceribus intestinorum (*h*). Lac asininum ad ulcera vesicæ conferre (*k*). Vis alvum laxaris aquositatis cassiæ (*l*). Ejus electuarium laxans (*m*). An idem SCHAER, qui de sudore febrium egit (*n*). Non puto.

Hujus ævi esse puto MASUD EBN OL NASS Bagdadensem Khalifæ Archiatrum.

ISAAC f. ABRAHAM Judæus, a. 705. mortuus tr. *de cura venenorum* scripsit (*o*).

§. CXXIV. VERSIONES GRÆCORUM SCRIPTORUM.

Califæ Abassidæ mature gloriæ duxerunt, bonas artes adjuvare: medicam etiam potissimum. Nosodochia splendidissima exstruxerunt, in ipso palatio medicamenta parari curarunt, luculentissimis stipendiis medicos aluerunt, MANSUR MALAHEDDIN AL MANSURI cathedram medicorum constituit. Fathimitæ Ægypti principes tanto studio in colligendos libros incubuerunt, ut 200000. volumina in Bibliotheca essent, quando SALADINUS ad imperium pervenit. Sed præterea Califæ Abassidæ curarunt, ut libri Græcorum classici Arabico sermone redderentur, ipse primus ABU GIAFAR ALMANZOR, deinde HAARON ALRASCHID, ejusque filius AL MAMON, & demum MOTAH WAKEL id studium sua liberalitate adjuverunt. MOSTANSER BILLAH Collegium medicum & dispensatorium Bagdadi condidit (*p*).

Ante

(a) RHAZE *Cont.* L. I.
(b) L. III.
(c) L. VII.
(d) Ib.
(e) Ib.
(f) L. VIII.
(g) Ib.
(h) Ib.
(k) L. XI.
(l) L. VI.
(m) *Contin.* L. XVI.
(n) Ib.
(o) HOTTINGER apud WOLF.
(p) ABULFARAI p. 307.

Ante Honain filium f. citati ab ipso exstiterant Job (*q*), qui Galeni in *Epidemicorum* L. I. & VI. *commentarium* Syriace vertit: Abu Giafar Mohammed Ebn Musa Syriace quidem ab Honaino versos *commentarios* in librum II. Arabice reddidit. Libros Galeni *de thoracis & pulmonis motu* Stephanus Basilii filius convertit, cum l. *de plenitudine*, tum l. *de curatione per venæ sectionem.*

De prænotione vertit Isa Ben Jahia, de quo porro dicemus, Rhazeo certe prior, qui idem in l. *de curatione per venæ sectionem* eamdem operam posuit, & in *ll. de medicamentis morborum generibus contrariis & accommodatis* L. II. & in L. *de tumoribus.* Jahia Ben Issa annon idem? Hippocratem *de jurejurando*, L. V. *de morbis popularibus*, l. *de vulneribus capitis* ex Græcis Arabice reddidit.

Honain, qui demum Mota Wakeli ævo vixerit, necesse est post J. Mesve & post Bactischuas recensere. Albatenius demum a. 1050. aliqua Galeni vertit.

Cæterum Arabum istas versiones, in epistolis a Fabricio editis, valde spernit Theophrastus Renaudot, quæ sint ex Syriaco sermone, non ex Græco factæ, idque judicium suum facit Freindius. Et certe est inter Casirianas locus luculentus Honaini (*r*), qui *de secundo epidemicorum libro* testatur, parum bonum sibi fuisse Græcum exemplum. Acriter tamen pro Arabibus pugnat Casirius (*f*), & utique Græcis libris usos esse confirmat.

§. CXXV. Familia Bactischuarum.

Bokt Hesu, f. *Servorum Jesu*, gens a medicinæ peritia celebris fuit. Eorum primus Georgius, Christianus, Jondisapuræ (*t*) in Chorasania bonis artibus institutus, idem ab Almanzore Khalifa Abassida regiis muneribus condecoratus fuit. Is fuerit Georgius, aliquando Gregorius dictus, & Gorgis (*u*), cujus Rhazeus frequenter meminit; tum vero nomine, tum varie corrupto, Bactisuh, Bactijesu, Bactisen, Bocthigesu (*x*), Bathisu, Baccajesu (*y*), Bakejesu (*z*): Idem forte Girges Mesves.

Locos habet Rhazeu de spasmo puerorum (*b*) cum febre acuta, admista acida, quam vocat materie. De impinguatione (*c*). De syncope (*d*), hepatis

(q) apud Casiri L. I. p. 101.
(r) p. 281.
(f) p. 238.
(t) Abulfarai. p. 143.
(u) de febre phlegmatica L. XVIII.
(x) L. XVIII.
(y) L. I.
(z) L. I. de sternutatione.
(b) *Cont.* L. I.
(c) Bactisuh L. VI.
(d) L. VII.

tis debilitate (*e*); hydrope (*f*), ubi iridis ſuccum improbat. Die ſeptimo paralyticos purgabat (*g*). Clyſter ad dyſenteriam ex vitellis ovorum & ceruſſa miſtus (*h*). De ſignis conceptionis maris vel feminæ (*i*). De ſuffocatione uteri (*k*). De ſignis bonis & malis (*l*). De febre (*m*). GEORGIUM adnotaſſe, epidemias magis junio M. ſævire: tumores in axillis & inguinibus ſubnaſci. Venæ ſectionem requirere, ſi ſanguis niger fuerit, etiam, ſi &c. (*n*).

Librum *de tumoribus*, *de ſternutatoriis* GREGORII IDEM citat (*o*).

Medicamenta GEORGII multa a SERAPIONIDE citantur.

Ejus filius GABRIEL in HAROUNIS ALRASCHID (*p*) aula floruit, a patre commendatus, cujus curationem ABU OSBAIA laudat, quando concubinam Khalifæ mota inexſpectato verecundia coegit manu paralytica uti. Imperatorem apoplexia tactum venæ ſectione imperata ſervavit, incredibiles porro divitias a grato principe obtinuit. Idem ab ALMAMON in carcerem conjectus, eumdem imperatorem ægrotantem ſanitati reſtituit. Hic eſt GABRIEL BYRIORTHISU (*ben Boctiſchuh*), cujus ad ſplenem medicamentum RHAZEUS citat (*q*), & ad gibbi ventoſitatem (*r*).

BACTISCHUA filius GABRIELIS apud ALMANONEM gratioſus fuit (*ſ*).

SALUBE f. GABRIELIS dicitur apud SERAPIONIDEM.

MICHAEL gener GABRIELIS, idem apud ALMAMON medicinam fecit.

ABDALLA f. GABRIELIS BACTISCHUA, *compendium medicinæ* ſcripſit in B. R. P. n. 1067.

Annon idem fuerit OBAIDALLA *ben* GABRIEL *ben* BACTISCHUAH, qui califæ MOTALI ævo hortum medicinæ dicavit (*x*).

JOHANNIS filii SERVI DEI (HOBEDALLAH) de febre & huic opportuna potione locus exſtat (*y*).

(e) L. VII.
(f) Ib. BAHTISUH.
(g) L. I.
(h) L. VIII.
(i) L. IX. BAHTISUS.
(k) GEORGIUS L. IX.
(l) L. XVI.
(m) L. XVII.
(n) L. XXVII.
(o) *Cont.* L. I.
(p) ABULFARAI p. 153.
(*) RHAZE *cont.* L. VIII.
(q) Ib. L. VII.
(r) L. XI.
(ſ) ABULFARAI p. 171.
(x) HERBELOT p. 163. CASIRI p. 884.
(y) RHAZE *cont.* L. XVIII.

Isah Ebn' Shalatah Georgii Bactischuæ (z) filius, Almanzoris aliquamdiu medicus, citatur (a).

Alius Bactishua filius Sahya, medicus Motali, vixit seculo decimo (u).

§. CXXVI.

Johannes F. Mesves.

Difficilis viri est historia, cujus cum eodem nomine alia opera exstant aliquot seculis posteriora. Verus Jahia fil. Masawaih, Johannes f. Mesves Abu Zacharia, Syrus Christianus (b), tempore Khalifæ Harounis (c) & filii ejus Almamonis, per quadraginta annos medicinam ingenti numero discipulorum tradidit, in græcorum libris interpretandis, etiam laboriosus, vanus idem & ardelio Salmawaio dictus, quod imperatorem Almotasem occiderit, contrariis medicamentis datis eorum, quæ Salmawaih imperaverat (d).

Hic est Johannes fil. Mesvæ fil. Hamech, filii Hali, filii Abdallæ Regis Damasci, Assemani (e), qui tamen potius Mahometanum facit.

Frequentissime a Rhazeo noster citatur cum nomine filii Mesve, patre natus Mesva Æthiope (f) a Gabriele Bactischuach nosocomio præpositus, cujus filius ille sit Johannes Ebn Mesuai vel Mesuiah (g).

Ejus de opere Haly f. Abbas judicium est, ordine destitui, atque primum de compositione agere medicamentorum (h), inde ad res naturales redire vitio vertit.

Libros XXXIV. ejus recenset Abu Osbaia, quos inter libri sunt *de purgantibus & de decoctis*, quales etiam nunc in nostri Mesves exstant, quæ vocantur, operibus. Quare ea certe opera & genuina esse Freindius suspicatur, & senioris esse Mesvæi. Verum in l. quidem *de purgantibus* Alchindus & Avicenna citatur, & Rhazeus (Hamech) ut omnino senioris Mesvidæ esse nequeat; cujus,

(z) Abulfarai p. 144.
(a) Id. p. 148.
(u) Abulfarai p. 192.
(b) p. 154
(c) L. IV. p. 260.
(d) p. 166.
(e) *Bibl. Orient.* III. p 504.
(f) Ita Abulfarai. Nescio qua auctoritate Mosen vocat, & Georgii filium Asemannus Bibl. III. p. 501.
(g) Abulfarai p. 166.
(h) *Prolegom.* L. I.

cujus, præter fragmenta a SERAPIONIDE & a RHAZEO conservata, nihil ad nos pervenit.

Cæterum JOHANNES MESVES f. quem RHAZEUS frequenter citat, *de universis morbis & eorum curatione* scripsisse videtur.

Scripsit certe *de febribus* L. I. RHAZE *cont.* L. XVII. *de alimentis* L. I. ap. ABULFARAI, *de venæ sectione & cucurbitularum usu.* L. I. *de arte medica Epitomen.* L. I. *de pollutione nocturna.* L. I. *de alimentorum correctione.* L. I. *de stomachi repletione.* L. I. *de catarrhi cura ad* KHALIFAM ALMAMON. L. I. *de medicamentis solutivis.* L. I. (*i*) *de medicina.* L. I. *de balneis.* L. I. *de diarrhœa.* L. I. *de cephalalgia.* L. I. *de vertigine.* L. I. *cur medici mulieres prægnantes medicari prohibeant.* L. I. *de medici experimentis.* L. I. *de voce & gutturis affectibus.* L. I. *de loco arteriarum.* L. I. *de aqua hordeacea.* L. I. *de atra bile.* L. I. *de remediis ad mulierum conceptionem minime efficacibus.* L. I. *de dentifricio.* L. I. *de medicamentorum catharticorum correctione.* L. I. *de colico dolore.* L. I. *de anatome.* L. I. *de urina* (*k*). Denique codex exstat apud CASIRIUM (*l*), cui titulus *selectiora medicamenta* ad discipulum suum HONAIN f. ISAAK descriptus in Hispania a. 1424. L. *de scotomia & vertigine* RHAZEUS citat (*m*), cum signis essentialis vertiginis & accidentalis, tum l. *summarum* (*n*) & *congregationum.* In alio libro scripserit torturam græce *frampos* dici (*emprosthotonos*) (*o*).

MESSIUS apud HALY f. ABBAS citatur, ante JOHANNEM SERADIONIS f. qui BASMEN sit secutus, maloque ordine scripserit, morborumque dederit historiam. Num fuerat JOHANNES MESVES f. an METSCH AVICENNÆ.

Sed exstat alius ejusdem fere nominis scriptor MISIH (*p*), MIHSI, cujus *summam* RHAZEUS citat (*q*), forte idem qui MISSUK, MISUS (*r*), MISUSA (*s*) qui clysteres lacteos in vesicam injiciebat, & de scabie dixit vesicæ (*t*). sæpe RHAZEO dictus. Lac acidum phthisicis commendabat (*u*). Mulieribus non prægnantibus solitum esse fumum arsenici rubri vulva excipere (*x*). Lac asininum laudabat ad ulcera vesicæ (*y*). De ictero etiam egit, de cordis palpitatione (*z*); de

(i) Codex est in *B. Vindobon.* L. VI. p. 134. & in *Taurinensi*, sed idem juniori MESVE juniori tribuitur.
(k) WOLF.
(l) p. 316.
(m) *Cont.* L. I.
(n) Ib. L. III.
(o) L. I.
(p) de casu uvulæ *Cont.* L. III. de singultu L. V.
(q) L. XI.
(r) de cura obstetricum L. IX. L. XI.
(s) *Cont.* L. X.
(t) Ib.
(u) L. VII.
(x) L. IX.
(y) L. X.
(a) L. VII.

de uteri inflammatione (*a*) & suffocatione (*b*); de remediis adversus lumbricos (*c*). Non est MESVÆUS f., nam plenius nominatur ABI CHILEL (HILAL) ELMISIH (*d*), & alibi BUHHAL HIMSYH (*e*), & HUHUYIEL HYMISI (*f*).

Aliud passim nomen exstat *Christiani* vel *Christianelli*, sæpe RHAZEO *dicti* (*h*), cui plenius nomen est ABU JAHAL ISSA JAHIA BEN MASSIHI (*i*), cujus exstat opus *Ketab al Almiat fil Thabb* in *B. R. Par.* Hunc HERBELOTUS conjungebat cum MESSIO HALY f. ABBAS.

Iterum occurrit BEN MASSUY, sæpissime RHAZEO dictus, etiam AVICENNÆ, qui alias BI MASUI, & YHIA BIN MASUIA, & YHIA BIMASUI (*k*) audit, & cujus opus *de summis*, vel ALMOUGEH sæpe citatur, vel cum BIMASUI nomine (*l*), vel cum solo titulo *Mougeh* absque auctore (*m*). Hunc putes esse MESVEN seniorem, in tanta similitudine nominis. Secundum RHAZEUM loca HIPPOCRATIS (*n*) ac aliorum collegisse dicitur.

Ita citatur etiam BIMASSUI ad SABUR, ut SAPORE fuerit nuperior (*o*).

Ex ejus locis collectis videtur & ipse *de universis morbis cognoscendis & curandis* scripsisse, de febribus (*p*), ventriculi morbis, vomitu &c. Prolixus ejus locus exstat, in quo plurimi cibi & condimenta recensentur (*q*).

Aliud opus RHAZEUS citat cum nomine *Quæstiones naturales* (*r*).

Locus est præterea RHAZEI, in quo de filio ELHOSEIN BIMASUY loquitur, tamquam de homine, qui sibi de suo, quem passus sit, verme Medinensi retulerit (*s*), RHAZEO adeo coævus.

Aliud difficile nomen est ISA BEN MASSA (*t*), quem ad seculum IX. refert CASIRIUS (*u*), & cujus citantur libri *de coitu*, *de alimentorum viribus* (*x*), *de matrice*

(a) L. IX.
(b) L. IX.
(c) L. XI.
(d) L. XI.
(e) L. XXV.
(f) L. XVIII.
(h) DAMASCENUS L. XXI. f. sapientis b.
(i) HERBELOT p. 561.
(*) *Contin.* L. VI.
(k) L. VIII.
(l) Ib.
(m) L. III. IV. V. VI. &c.
(n) L. IX.
(o) L. XI.
(p) L. XXV.
(q) Ib.
(r) L. XVI.
(s) L. XII.
(t) *Simpl.* c. 325.
(u) p. 883.
(x) laudat IDEM ib.

trice (*y*), *de complementis* (*z*), *l. de somniis* (*a*): ex quibus putes convenire cum MIHSI. De his omnibus difficillimum & judicium.

§. CXXVII. JANUS DAMASCENUS.

Cum J. DAMASCENI nomine exstant ab ALBANO TORINO editi *medicinæ therapeuticæ* libri VII. Basil. 1543. fol. *, verum ii nullo modo sunt antiquioris illius JOH. MESVES f. Comparati cum SERAPIONIDIS iis quæ exstant, idem sunt opus, iidem morbi, eadem medicamenta, eædem citationes, ut omnino vel TORINI fraude sub celebri nomine recusum, & paulum deformatum sit ipsum SERAPIONIDIS opus; aut ipsi TORINO ab aliis sit impositum.

In his etiam VII. libris JANI DAMASCENI, JOHANNES f. MOSEGUA citatur, qui est ipsissimus JOHANNES MESVES f., cum eadem formulæ medicamentorum eo nomine a SERAPIONIDE citentur, & cum nomine J. f. MOSEGUA a JANO DAMASCENO TORINI. DAMASCENUS etiam ab AVICENNA citatur. Non mirum adeo est, integros ab arabibus locos cum MESVES nomine citari, qui apud DAMASCENUM nostrum reperiuntur (*b*).

JANI DAMASCENI præterea nomine etiam *aphorismi* exstant, breve opusculum, sæpe cum R. MOYSIS *aphorismis* excusum, ut Bonon. 1484. 4. & 4. absque anno BOEHMER, & Venet. 1501. 8. GUNZ. Basil. 1542. 8. Groning. 1649. 12. * cum AVICENNÆ cantico: Basil. 1679 8. GUNZ. Eorum *aphorismorum* codex latinus est in B. R. Paris. n. 6845. Græcus in *Medicea Plut.* LXXIV. Latinus iterum ni fallor in B. coll. MERTON. n. 667. & cum ISIDORI commentariis in B. *Orialensi* Oxonii.

Prudentiam tradunt medicam, cautaque consilia, ut ad artis fastigium perveniatur. Veneratio plurima ARISTOTELIS & GALENI.

§. CXXVIII. JOHANNES SERAPIONIS fil.

Ætas viri æstimatur ex fragmento ABU OSBAIA, filius enim ejus DAVID, & ipse medicus juvenis, GABRIELI coævus fuit, a quo increpatus fuerit. Pater adeo JOHANNES priorum Abassidarum ævo vixerit, de quo cæterum viro quidquam novimus, præter judicium HALY ABBASSIDÆ, & loca bene multa apud RHAZEUM conservata. HALY morborum ait curationes solas dedisse, sive eas quæ medicamentis fiunt, s. quæ cibis: custodiam sanitatis & chirurgiam prætermisisse, neque plene de curatione morborum egisse: nihil de passione canina (lycanthropia Græcorum) reliquisse, nihil de coagulato sanguine inter stomachi mala, nihil de variolis, nihil de plusculis animalibus venenatis. Ordinem etiam male observasse.

Horum aliqua satis conveniunt nostro SERAPIONIDI, auctori nempe *Practicæ*, & librorum quidem VI. priorum. Variolæ enim mistæ sunt cum historia erysipe-

(y) RHAZE L. IX. 2.
(z) L. IX. ad hernias.
(a) L. VIII.
(b) ILL. HAHN *Comm. lit. Nor.* 1733. n. 24.

erysipelatis: Scriptores citat fere veteres, Græcos, eos inter sæpe ERASISTRATUM, inter Arabes paucos & antiquos, JOHANNITIUM, GABRIELEM, (quem alicubi vocat f. MESVES), JOHANNEM MESVES f. Quare FREINDIUS ll. practicos habet pro genuinis. Loca aliqua a RHAZEO citata inquisivi; reperi vitrioli ad coercenda menstrua præscriptionem (*c*), causas easdem inflammati uteri (*d*), & signum imprægnationis ab arido oris uteri sumtum: scirrhum sief ex elleboro ad partum promovendum (*e*), & pessarium pro conceptu adjuvando, ex croco, spica &c. Porro opii cum aqua visci temperati usum in colica (*f*); consilium ne flatus subeat dum clyster injicitur (*g*). Sic locus de arteria cervicis dolente in suffocatione matricis (*h*).

Est tamen etiam hic dubio locus. BUBACHER (*i*), qui citatur, videtur esse ABUBEKHR, & ipse RHAZEUS. Sed RHAZEUS multo plura ex BEN SERAPIONIS citat, quam hic in sex libris reperias, loca etiam aliqua vel ex speciminibus nostris etsi non omnia. Chirurgiam non omisit, ad quam totus liber V. pertineat.

Nescio denique, an adeo probabile sit, coævos medicos adeo frequenter a coætaneo scriptore citari, ut hic J. f. MESVES, & GABRIEL, & HONAIN a SERAPIONIDE citantur. Interim prævalere videtur consensus nostri SERAPIONIS cum locis a RHAZEO citatis, ut omnino verus prior SERAPIONIDES RHAZES in manubus nostris superesse videatur.

Cæterum *practica*, *s. breviarium*, compendium est praxeos a capite ad calcem, admistis etiam chirurgicis, quæ suo loco dixi. Historia morbi brevis est, res medicamentaria plurima. Non unice vero GRÆCOS compilat, sed suum passim experimentum, suumque judicium & adnotationes aliquas interponit. Versio ANDREÆ ALPAGI opus est, tum GERARDI CARMONENSIS. Codices sunt in B. BODL. n. 2461, in B. R. P. n. 6891. 6893. 6894. hi latini.

Liber VII. s. *antidotarium*, habet censum formulasque medicamentorum compositorum. Citat idem RHAZEUS L. XI. Quod vero habemus, *antidotarium* SERAPIONIS nomine inscriptum id quidem manifesto nuperioris est scriptoris. ZACHARIAM (nempe RHAZEUM) multis locis citat, tum HALY parvum, SERAPIONEM medicum, & DAVIDEM SERAPIONIS f., de quo quidem opere dixi in *B. Bot.* Convertit idem ABRAHAM JUDÆUS & SIMON de JANUA.

Editiones practici operis sunt GERARDO Carmonensi interprete Venet. 1479. fol. UFF. 1497. fol. 1503. fol. TR. Basil. 1499. f. MAITT. Lion 1525. fol. min. Argent. 1531. fol. cura O. BRUNFELS, nisi tamen fallor. ANDREA ALPAGO interprete Venet. 1530. fol. 1550. fol. *. 1569. fol.

Citantur

(c) *Cont.* L. IX.
(d) Ib.
(e) Ib.
(f) L. VIII.
(g) L. IX.
(h) Ib.
(i) SERAPIONIS L. II. c. 21. fin.

Citantur in opere practico præter eos, quos dixi, LUCAS ARTHABANI, ALTHISANI *de oculorum morbis*, MOYSES f. IBRAHIM, URNEMESVI, nisi is est ORIBASIUS. MOYSES ille fuerit MUSEYA, vel MUSUIH RHAZEI, qui & MUSIACH & MUSICH, quem nunc ab illo MIHSI, f. Christiano separo.

Exstabat etiam JOHANNIS BEN SERAPION *collectio medica* alia major Librorum XII, alia minor L. VII. hæc nostræ propior, Syriace scripta, quam Arabice reddidit MUSA ebn ABRAHAM ALHODHITHI & BEN BAHKUK, CASIRI DCCCXIV.

§. CXXIX. OBADITARUM familia.

Christianorum erat tribus, quæ in vicinia civitatis Hiræ vivebat. Ex ea provenit primus EBN ISAAC pharmacopola (*a*), pater *Honaini* (*b*). Inde medio seculo nono, HONAIN f. ISAAC, quem SERAPIO practicus & Arabes passim ABUSAID (*c*) vocant, nuperiores JOHANNITIUM. Vir probatæ virtutis fuit, eruditus medicus, discipulus JOHANNIS MESVES f. & GABRIELIS BACTISCHUA præceptor (*d*), a Kalifa ALMOTAWAKKEL ad interpretandos græcos codices adhibitus (*e*), quos bene multos aut ipse vertit, aut a MUSA BEN KALHED (J. STEPHANO) & a JAHIA BEN ADI conversos castigavit. PAULUM in Epitomen contraxit. Sic commentarios GALENI in HIPPOCRATICORUM epidemicorum L. II. Syriace reddidit (*f*), notasque adjecit. Porro aphorismos & *epidemicorum* (*g*) libros in Syriacam linguam transtulit. GALENI vero plurima (Arabice?) reddidit, *de febrium differentiis*, *de constitutione artis medicæ*, *de pulsu*, *de curatione ad* GLAUCONEM, *de elementis*, *temperamentis*, *substantia facultatum naturalium*, *morborum causis & symptomatibus* L. VI, *de locis adfectis* L. VI, *de pulsibus libros* XVI, *de diebus criticis* L. III. *De methodo medendi* libros VI. castigavit versos a HOBAISCH, tum l. *de motu thoracis*, *de tremore*. Vertit porro l. *de intemperie*, *de physiognomia* (nobis ignotum), *de simplicibus medicamentis*, *de semine*, *de septimestri partu*, *de vitio ulceris putridi*, *de stercore*, *de benigno regimine*, *de facultatibus partium* L. III. *de regimine morborum grassantium ad* HIPPOCRATIS *sententiam*; *quod optimus medicus sit philosophus*, *de genuinis* HIPPOCRATIS

(a) ABULFARAI p. 172.
(b) HERBELOT p. 452.
(c) ONON. HERBELOT p. 40. pleno nomine ABUSAID ABDALLAHMAN BEN ISCHAK BEN HONAIN p. 456. ad annum 269. hej.
(d) ABULFARAI p. 173. Eum anatomen docuit.
(e) ID. p. 171.
(f) CASIRI.
(g) HERBELOT p. 209.

TIS *libris*, *de medicis experimentis in* TIMÆUM PLATONIS *commentarios* XVII. *priores* (*h*) (nobis ſunt tantum X.), *de arte medica*, *de ſectis*, *artem parvam*, *de tuenda valetudine.* LL. a V. ad X. *de medicamentorum compoſitione* (*i*). L. HIPPOCRATIS *de natura hominis* & *de aere aquis* & *locis* (*k*). *Aphoriſmorum libros* VII (*l*). *De regimine*, *ſ. ratione victus in morbis acutis* (*m*). *De prognoſticis* L. III. (*n*). *Veterinariam ex Græcis* (*o*).

Non debet confundi iſte JOHANNITIUS cum alio Ravennat, docto ſeculi VII. in aula Byzantina miniſtro.

JUDÆI noſtrum ſuum faciunt & vocant CHANIN f. ASTAK.

Porro ISAAC f. HONAIN (*p*) aliqua GALENI interpretatus eſt, ut ll. *tres poſteriores commentariis* in TIMÆUM. Idem fuerit ISAAC f. OVIN (ONIN), cujus de colica locum habet (*q*) RHAZEUS.

Scripſit *Epitomen de ſimplicibus*, cujus codex eſt in B. BODL. n. 6207. Locus ejus eſt de urinis (*r*).

Multa autem ſcripſit HOBAISCH HONAINI ex ſorore nepos, cujus labores HONAINO tribui ABULFARAI auctor eſt (*ſ*). Vertit ll. GALENI *de bonis praviſque ſuccis* (*t*). *De exercitio quod parva pila fit* (*u*). *De natura hominis* L. IV. *Quod mores animi temperamentum ſequantur* (*x*). *De methodo medendi* L. XIV. *De ſanitate tuenda* L. VI. *De mortui animalis diſſectione* L. I., & *de vivi diſſectione*. *De anatomica ſcientia ex ſententia* HIPP. *De arte anatomica ad mentem* HIPP. *De uteri diſſectione. Iſagogen de pulſibus. De motibus occultis. De* HIPP. & PLAT. *decretis* (quem etiam HONAINO tribuunt). *De uſu partium* L. XIV.

Verum non unice in verſionibus ſe continuerunt docti hi OBADITÆ. JOHANNITII celeberrima exſtat *introductio* ad l. *de arte* GALENI (*y*). Breviſſimum compendium eſt, etiam pathologicum & practicum.

Erant etiam ejus libri *de electione*, ex quibus locum habet RHAZEUS (*z*), & in quibus multa videntur fuiſſe parum firma: L. *compoſitionum*. L. de *medicina*, niſi

(h) B. R. P. n. 1043.
(i) CASIRI.
(k) *B. Medic.* CASIRI n. DCCCLII.
(l) CASIRI ib. B. R. P. apud MONTF. I. p. 211.
(m) Ib.
(n) Ib.
(o) B. R. P. n. 1038.
(p) ABULFARAI p. 173.
(q) *Cont.* L. VIII.
(r) RHAZE *Cont.* L XVIII.
(ſ) p. 174.
(t) apud CASIRI.
(u) Ib.
(x) Ib.
(y) *B. Anat.*
(z) L. I.

nisi idem est l. de arte (*a*) GALENI, *Antidotarium* (*b*) s. *Grabadin.* L. *de instrumento nutrimenti* (*c*). L. *de dentium morbis* (*d*). L. *signorum* (*e*). *De* L. *electionis* (*f*). *De balneo* (*g*). *De somniis* (*h*). *De stomacho* (*i*). *De theriaca* (*k*). *De phlebotomia* (*l*). Expositio *synonymorum Græcorum* (*m*). L. *de regimine convalescentium* (*n*). *De medicamentis alvum solventibus*, excusus cum SERAPIONIDE Venet. 1550. fol. *. L. *de alimentis* (*o*). L. *quæsitorum medicorum ad quem* HOBAISCH *adnotationes dedit.* L. *de balneis.* *De lactis usu.* *De oculi morbis* L. V. quorum tres posteriores sunt chirurgici argumenti. L. *de partu semestri.* L. *de victu.* L. *de urinis* L. III. *de rosarum trochiscis.* L. *de colli doloribus.* L. *de ulceribus.* L. *de albugine oculi.* L. *de medicamentis causticis.* Codices ejus viri passim supersunt (*p*).

Ita Cl. CASIRI, non additis fontibus.

HOBEYS s. JOBES Antidotarium citat RHAZEUS (*q*), & habet HOBEYS pilulas ad colicam (*r*). Idem omnino, qui HOBAISCH.

Isagoges JOHANNITII innumeras editiones dixi (*s*).

Liber *de stomacho* prodiit Lion 1515. fol. (*t*). Basil. 1536. f.

L. *de oculis* cum CONSTANTINO editus est.

Fuit & DAVID BEN HONAIN medicus minus felix.

(a) In B. *Escorialensi* BUSCHING.
(b) in præf. *Antidotarii* sui. *Contin.* L. III.
(c) RHAZE *Cont.* L. VI.
(d) ID. cum nomine ONIN.
(e) L. XX.
(f) L. III., in quo etiam chirurgica.
(g) Ib.
(h) Locus inde sumtus de hydrope exstat in *Contin.* L. VII.
(i) RHAZE L. VIII. CASIRI n. DCCCXLVII. cum titulo liber *de stomacho secundum* JOHANNITIUM.
(k) L. I. & *de simpl.* passim.
(l) L. XVIII. *Contin.*
(m) RHAZE *simpl.* c. 975. &c.
(n) L. VI.
(o) CASIRI p. 286. sq. RHAZE *Cont.* L. XVIII.
(p) *B. Anat.* I. p. 128.
(q) L. VIII. OBES L. IX.
(r) RHAZE L. VIII. XI. XII. Etiam JOBES.
(s) *B. Anat.* T. I. p. 127.
(t) cum CONSTANTINO.

§. CXXX. ISAAC.

ISAACI frequens apud RHAZEUM nomen est, viri qui universam morborum curationem videtur tradidisse. Locus ejus est de soda (cephalea (*u*), de angina (*x*): de vomitu (*y*), de morbis ventriculi (*z*), de ictero (*a*), de epithymi laudibus (*b*), ad colicam (*c*).

Is ISAAC poterit esse JOHANNITII fil., ut firmius nunc conjicio, cum HALY ajat (*d*), se medicos recensere a GALENO ad ISAAC JOHANNIS f. & qui idem nostrum recenseat. Verum cum nomine ISAACI alii etiam scriptores recensentur, quorum priores inter poterit forte iste RHAZEANUS latere. ISAAC BEN AMRAM de materia medica scripsit, exque eo multa habet JOHANNES SERAPIONIS fil. tum ipse MESVEUS (*e*) & BEITARIDES, & demum ALZAHARAVIUS (*f*): alii nomen viri legunt ISAAC *ben* MIRAM. Curasse asthma aloeticis & mollientibus (*g*).

ISAAC BEN ERRAM, JOHANNIS LEONIS (*h*), *Damascenus* alius, qui Damasci natus Bagdadi vixerit (*i*), potest noster esse ISAACUS. LEO tamen solum citat l. *de cura venenorum*. Eumdem certe esse *ben* AMRAM, & ISCHAK, & BAGDADI HERBELOT (*k*), qui ejus l. citat *Codjat ol mofredat*. Habet ejus locum de malo granato M. SYLVATICUS (*l*).

Deinde ISAAC JUDÆUS SALOMONIS f., ISAAC *ben* SULLAIMEN (*m*); ISCHAK BEN SOLIMAN AL ISRAELI seculo X. vixit HERBELOTIO auctore, ab EBN BEITARIDE citatus; qui absurde dicitur filius adoptivus regis Arabiæ. Is opus scripsit *de universalibus & de particularibus diætis*, quod cum l. *de victus salutaris ratione & alimentorum facultatibus* a J. POSTHIO Basileæ excusum est 1570. 8. * recusum Antwerp. 1607. 8. BOEHMER. Editionem quam parabat J. CLOOTS POSTHIUS perfecit. Totum opus est diæteticum, ab cibos undiquaque sumtos, ad aromata, condimenta, potum varium, ita ut gradus primo loco numeret, inde vires alimentarias & medicas. Græcos fere scriptores citat, eosque vetustiores, & in Syria vixit.

Hoc

(u) RHAZE *Cont.* L. I.
(x) L. III.
(y) L. V.
(z) Ib.
(a) L. VII.
(b) L. I.
(c) L. VIII.
(d) *Prolegom*
(e) Conf *B. Bot.* I. p. 173.
(f) AZAHÆ BENAMRAM.
(g) MESVE.
(h) n. 26.
(i) n. 27.
(k) p. 111.
(l) *Pandect.* p. CXXVII.
(m) SERAP. *simpl.* c. 50.

Hoc ipsum opus pariter CONSTANTINI nomine in Bibliothecis reperitur, ut in B. *Clarendoniana* n. 138, in BODL. *Catal. codd. MS. Angl.* n. 1252. 2444.

Sic porro ISAACI liber *urinarum* a CONSTANTINO *Africano* ex Arabico sermone conversus legitur (*n*), & *de febribus* (*o*), *de definitionibus*, *de elementis*, demum *de stomacho*, aut *stomachi* potius *morbis* (*p*), qui & ipse C. AFRICANO tribuitur.

L. *de febribus* in collectione Veneta prodiit 1526. & codex ejus Hebraicus est in B. *Taurinensi*.

LL. *de urinis & de febribus* codex est in MS. *Coll. s. Mar. Magd. Oxon.* n. 2316; *quatuor* autem *libellorum* latinus in B. R. Par. n. 6871. A. Hebraice exstat in B. *Vindobonensi* (*q*). Est & in B. *Wigorn.* l. c. in B. *Coll. Nov. Oxon.* &c. & liber ISAACI per CONSTANTINUM versus in *Vindobonensi* (*r*).

Hunc ISAACUM f. SULAIME f. SALOMONIS FABRICIUS, ex WOLFIO, ut videtur, multo nuperiorem facit, & seculi XIII, circa a. 1247. additque Murciæ vixisse; Ita multo nuperior esset, quam RHAZEI ISAAC, aut HALY f. abbatis.

Opera omnia ISAACI prodierunt Lugduni apud J. TROTS 1515. vel 1516. fol TREW. quibus ægre careo.

Video nunc etiam nominari ejus l. *doctorum medicorum*, l. *de alimentis*, & *de inspectione urinæ* WOLF bibl. hebr.

§. CXXXI. PORRO SECULI VIII.

Non oportet omittere SALEH F. NABAHL Indum, ex medicis HAAROUNIS ALRASCHID (*f*).

ISAH AL SIDALANI, qui Kal. ALMOHDI ævo non eruditus, celebris tamen pharmacopæus fuit (*t*).

§. CXXXII. ALII SCRIPTORES SECULI IX.

SALMAWAIH medicus Indus, Khalifæ MOTASSEM, eum principem a JOHANNE f. MESVES occisum esse exclamavit, qui præter rem aliam curandi rationem esset secutus

(n) B. LAUD.
(o) Ib. & B. CAII GONV. n. 76.
(p) In B. CAII GONV. n. 976.
(q) LAMBEC. I. p. 182.
(r) L. VII. c. 25.
(f) ABULFARAI p. 159.
(t) ID. p. 154. 148.

tus, anno fere 840. (*a*). Idem est SALMUIA, SELMUEY & fil. SERMOI (*b*), & SAMUJA forte & ELCAYMUSUI (*c*) RHAZEI.

ABULCASEM ABDELRAHMAN ABI SADIK (*d*), Persa, in *aphorismos* HIPPOCRATIS est commentatus, cujus codex in B. R. *Paris.* exstat (*e*).

STEPHANUS BASILII f., MUSA f. KALED, JAHIA *ben* ADI discipuli HONAINI & translatores.

SCHANAKI Indus non potest serioris esse ævi, cujus librum *de venenis* EBN BATRIK verterit (*f*).

ISAH BEN NAHALAH medicus, MESVÆ coævus (*g*).

ZACHARIA al TIFURI, MOTASSEMI tempore medicus, osor pharmacopolarum (*h*).

SALEH EBN SCHABUR & CAUSSAGHI ABULFARAIO dictus, MAMUNI coævus & BACTISHUÆ (*i*).

SABUR BBN SALEH, medicus nosodochii Jondisaburiensis, qui anno hegiræ 255 (*k*) obiit, scripsit *de medicinis compositis.* Eum fere pharmacopoeos sequi ABULFARAI. Eumdem *de succedaneis* sive *Abdat Aladujat* scripsisse HERBELOT auctor est (*l*), qui ejus nomen legit EBN SAHAL; is autem a RHAZEO passim citatur. De vulva in suffocatione ungenda (*m*). Ad herniam (*n*). Unguentum de cerussa ad ani fissuras (*o*); loca de gibbo (*p*). Trochisci laxativi (*q*). Ad diarrhœam (*r*). Citatur etiam ejus lapidarium (*s*). Et *antidotarium magnum* SABURI, & ex eo syrupus (*t*). MESVEUS junior citat SABOR, quem regem medicorum vocat, & SABOR EBN GIRGES, quem GEORGIUM suspiceris esse GEORGIUM BACTISCHUÆ f.

Exeunte

(a) ABULFAR. p. 168.
(b) RHAZE in *simplic.*
(c) L. X.
(d) CASIRI n. DCCCLXII.
(e) HERBELOT. p. 39.
(f) ID.
(g) ID. p. 500.
(h) p. 922. ABULFEDA p. 167.
(i) p. 734.
(k) ABULFARAI.
(l) p. 727.
(m) *Contin.* L. IX. c. 3.
(n) L. XI.
(o) Ib.
(p) Ib.
(q) L. VI.
(r) Ib.
(s) L. XXV.
(t) *Cont.* L. XII.

Exeunte eodem ſeculo nono, IBN WASIAH, Nabatheus, ſcripſit *de venenis & antidotis* librum I. ex JARGIUKA & SACHAB collectum (*u*).

ABU JUSEPH JACOB ISAACI f. (*x*) Baſorenſis, vulgo ALKINDUS, CHINDI, ELKINDI, aſtrologus, philoſophus, Judæus, ALMAMONI coævus (*y*), RHAZEO ſæpe dictus & AVICENNÆ.

Ejus eſt l. *de rerum gradibus* Venet. 1527. fol. 1538. f. 1581. f. 1601. f. 1632. f. cum MESVE, tum Argentor. 1531. fol. * & Lugduni 1548. 8. cum collectione formularum & doſium. Ars eſt præſcribendarum formularum, ut medicamenta ſimplicia facultate ſimplici certi gradus prædita aptis ponderibus componantur, quo compoſitum medicamentum deſtinati obtineatur in calore &c. gradus, ut omnino arithmetica ſit ad praxin medicam adplicata. Sed oportet alia & magis medica fuiſſe ejus viri ſcripta. Epiſtolam *de podagra* citat RHAZEUS (*z*), locum de angina (*a*), de medicinis laxativis (*b*), de epilepſia (*c*), locum de febribus (*d*), de adtractione tumorum (*e*), de laxantibus lactucæ viribus (*f*).

De ALKINDI *Arabum philoſophorum celeberrimo* exſtat libellus J. GOTT. LAKEMACHER Helmſtätt 1719. 4.

Si omnino verum habemus SERAPIONEM (*g*), hujus vel prioris ævi erit MOYSES f. IBRAHIM. Annon iſte fuerit MUSACH, MUSEY, MUSEIA, MUSA, MUSIACH, MUSICH, MUSIH (*h*), RHAZEI, ubi locos legas de ſpaſmo, ut de morbis cognoſcendis & curandis ſcripſiſſe videatur.

COSTHA EBN LUCA, Balbecenſis Chriſtianus (*i*), ALKINDO coævus, paſſim a RHAZEO citatur, idem forte qui COSTHUS, qui *Geoponica* Arabice reddidit. Ad annum 250. heg. HERBELOTIUS ponit (*k*). De *flegmate* ſcripſit & de *ægritudinibus ſanguinis* (*l*), qui idem fuerit l. & *de alteratione*, ubi citat l. *de atra bile* (*m*) & *de paſſionibus ſanguinis* (*n*). Suum oleum ex euphorbio cum elaterio paratum ad antiquos artuum dolores utile habet.

De

(u) *B. Bot.* p. 175.
(x) ABULFARAI p. 179. HERBELOT vocat JACOUB BEN ISCHAK.
(y) HERBELOT p. 469.
(z) *Cont.* L. V. XII.
(a) L. III.
(b) L. VI. KINDI vocat.
(c) L. I.
(d) decrepitis vix febres contingere *Cont.* L. XVIII.
(e) *Cont.* L. VI.
(f) Ib.
(g) l. c. 13.
(h) de phrenitide, emplaſtrum ad diaphragma.
(i) ABULFARAI p. 179.
(k) p. 273.
(l) L. XVII.
(m) L. XVIII.
(n) L. VII. XVIII.

Ei tribuuntur loci *de vi laxationis* (*o*), *de morte subita* (*p*), *contra nimiam sanguinis missionem* (*q*), *de usu refrigerantium & papaveraceorum in morbis cerebri* (*r*). *De stupore* (*s*).

ACHMET EBN HARUN Syruporum in Ægypto coctor MESVES ævo.

THABEB EBN KORRA EBN MERWAN (*t*) Sabeus, HARUNI Khalifæ medicus. Ejus exstat *veterinaria* (*u*).

Ejus filius fuit SENAN EBN THABEB EBN KORRA medicus, qui seculo nono obiit in Ægypto (*x*), tum nepos THABEB EBN SENAN EBN KORRA, medicus nosocomii Bagdadensis, cujus in pulsu tangendo peritia celebratur (*y*).

Fuisse celebres medicos nomine MERWAN (*z*).

JOSEPH BEN SAHER *vigil* dictus (*a*), de febribus a RHAZEO citatur (*b*), idem puto SAHER, qui de iisdem febribus alibi citatur (*c*). Variolas habet (*d*).

ABUL ABBAS ACHMED BEN MOHAMMED AL SARACKSI, qui obiit a. heg. 266. (*e*).

Duo fuerunt EBN BATRICK, uterque interpres librorum Græcorum (*f*).

Prior JAHIA *al* TARGEMAN, libertus ALMAMONIS (*g*), qui varia ARISTOTELIS, & GALENI librum *de theriaca* convertit. Vertit etiam L. SCHANAKI *de venenis* (*h*), ut hunc quidem antiquioris ævi esse necesse sit.

Alter SAID EBN BATRICK, Græco nomine EUTYCHIUS, medicus & patriarcha Alexandrinus, historiæ celebris auctor, auctor etiam libri *Ketab fil. thebb*, s. *de medicina* (*i*). RHAZEUS citat eum nomine HIM BATRIK (*k*) quem difficulter distinguo.

Filius

(o) Magnus locus *Contin.* L. VI.
(p) L. VI.
(q) Ib.
(r) L. I.
(s) Ib.
(t) ABULFARAI p. 168.
(u) B. R. P. n. 1038.
(x) ABULFARAI p. 192.
(y) ID. p. 214.
(z) WOLF.
(a) ID. p. 186.
(b) L. XVIII.
(c) Ibid. L. eodem.
(d) Ib.
(e) HERBELOT p. 980.
(f) ABULFARAI p. 163.
(g) HERBELOT p. 194.
(h) ID. conf. p. 350.
(i) ID. p. 153. 94.
(k) L. XXV.

Filius demum est *patriarchæ*, cujus locum de cane rabido (*l*) & alia chirurgica citat (*m*), quem etiam JOHANNES SERAPIONIS f. sæpe nominat (*n*).

Num ad hos *Ebn Batrik* pertineat, non est firmiter dicere.

GABRIEL ocularius medicus MAMUNI (*o*).

§. CXXXII. SCRIPTORES ANTE RHAZEUM.

GRÆCI.

In magno opere ELKAVI, f. *Continente* innumerabiles loci inserti leguntur scriptorum Græcorum & Arabum. De illis quidem diximus, iis nempe, quorum nomina adgnosci possint. Sæpe præterea RHAZEUS citat MIAMIR, & alios spurios GALENO adscriptos libros, l. *signorum* (*p*), l. *mabal* (*q*).

Deinde Græca quædam nomina in editis ita corrupta sunt, ut aut ægre scriptorem adgnoscas, aut adgnoscere nequeas (*r*). BADIGORIUM, BEDAGORAM (*s*), putes esse PYTHAGORAM, qui idem & ALEXANDRINUS dicitur (*t*); medica ei inscribuntur, quæ suppositititii alicujus scriptoris esse putes; herbæ quæ hepati prosint (*u*). Ad epilepsiam medicamina (*x*). Bolus ad tussim sanguinis (*y*). De urina clara, quæ sit cruditatis (*z*).

SIMON vel SYMON Græcus homo videtur esse (*a*). Ejus multa loca huc faciunt, de lacte (*b*) intra ventriculum coacto, per mellis aquam resolvendo: de clysteribus in intestini ulceratione nunquam adhibendis, nisi aliquid insit aridi (*c*); de hydrope (*d*), de motu labiorum & faciei convulsivo (*e*); de paralysi (*f*), de melancholia (*g*); de insessu emolliente pro muliere ex utero suffo-

cata.

(l) L. XXI.
(m) *B. Chir.* I. p. 127.
(n) C. 85. 116. &c.
(o) ABULFARAI p. 167.
(p) L. XI.
(q) L. XVI.
(r) *de emblicis Cont.* L. V.
(s) *de artemisia* c. 1.
(t) *de urina* L. XX.
(u) *Cont.* L. VII.
(x) Ib. L 1.
(y) BADIGOROSUS.
(z) L. XX.
(a) Conf. *B. Chir.* p. 112.
(b) L. VII.
(c) eod. L.
(d) eod. l.
(e) L. I.
(f) Ib.
(g) Ib.

cata (*h*). De bulimo (*i*). Ad ſpaſmum emollientia extus data (*k*). De frenulo linguæ (*l*). Ad teneſmum, ad ani prolapſum (*m*). Cucurbitulam ad locum ex iſchiade dolentem jubet admovere (*n*). De febre phlegmatica (*o*). De venenis (*p*). Ut omnino de univerſis morbis cognoſcendis & curandis ſcripſiſſe videatur.

Videtur RHAZEUS ejus opus dicere *de abbreviationibus* (*q*). An ſit S. SETHI.

THEODOSIUS (*r*) ſæpe citatur, ejuſque *ſumma* (*ſ*), cujus nulla alibi reperitur memoria, quantum quidem ejus mihi innotuit. Serioris ævi fuerit, cujus ſit locus de lacte camelino (*t*), ut imperantibus arabibus ſcripſiſſe videatur. Ejus medicamentum eſt ad colicam (*u*). Ad morbos hepatis (*x*). Locus de vomitu (*y*), de cordis palpitatione (*z*). De lactuca (*a*): de febre cum vehemente frigore (*b*), quam dicit phlegmaticam. Adſtringentia adverſus alvi fluxum (*c*) diuturnum. Clyſteres violentos in volvulo commendat (*d*). Ulcus in veſica dixit (*e*). Ad diabetem glandes infuſas in aceto laudat (*f*), tum tamarindos in myrtino (*g*).

An fuerit GARIOPONTUS, cujus libro video nomen THEODOSII PRISCIANI inſcribi (*h*). Loca non contuli.

ATHURISCUS (*i*). Adipem delphini adverſus hydropem laudat (*k*), & medicamentum habet ad diarrhœam (*l*).

Idem

(h) L. IX. c. 3.
(i) L. I.
(k) Ib.
(l) L. III.
(m) L. XI.
(n) L. XII.
(o) L. XVIII.
(p) L. XXI.
(q) L. XVIII. in cap. de febre phlegmatica.
(r) DIOTHEODOSIUS L. XXI.
(ſ) L. XI.
(t) *Cont.* L. VII.
(u) Ib. L. VIII.
(x) L. VII.
(y) L. V.
(z) L. VI.
(a) L. I.
(b) L. XVIII.
(c) L. VI.
(d) L. VIII.
(e) L X.
(f) Ib.
(g) Ib.
(h) B. R. P. n. 6953.
(i) *Contin.* L. VIII.
(k) Ib. L. VII.
(l) L. VI.

Idem, ut puto ATURSIUS, qui de urina a (*m*) potu egit, & ATAHUSIUS, HATOROSTOS, ACCURSIUS, ATOROSPHOS; ſed ſi idem fuerit ACHOROSOCHOS, Arabs erit aut Græcus nuperior, cum de variolis ſcripſerit (*n*).

Sæpe citatur ARCHON, ut de vertigine (*o*). An idem ARCHIS aut ARCHIDES (*p*) SERAPIONIS.

Omnino ignoro, quis ſit BAGAYLUS de pleuritide (*q*), & BULBUS (*r*).

ARISTRASUS forte ERASISTRATUS (*ſ*) fuerit, cujus etiam *ſummam* citat (*t*).

CALAYS *de rebus naturalibus* (*u*), & CALUS BEN THALUS, qui forte & TALAS & fil. THALAUS, & THALNIS, clinica habet & chirurgica (*x*).

TARMIDIUS (*y*) in debili ſtomacho myrobalanis utebatur (*z*).

AGARISIUS (*a*).

JUNADUCUS (*b*), JUNADICUS (*c*), YUBADUCUS (*d*), JUVADUCUS de morbis ventriculi.

CUBACU de capillamentis (*e*).

NICOLAUS PHILOSOPHUS, qui ARISTOTELIS (*f*) hiſtoriam animalium in compendium redegit, & de feminis ſcripſerit, quæ ex vento concipiunt, de coitu &c. (*g*).

LIBANIUS in l. *lapidario* (*h*).

ELMISIUS, qui lac camelarum ad hydropem laudabat (*i*).

BERAGERUS de laxatione (*k*).

BUTADUCUS de angina (*l*).

Yy 2 LECTUS

(m) L. III.
(n) L. XVIII.
(o) L. I.
(p) in *Antidotario.*
(q) L. III.
(r) L. XXV.
(ſ) L. V.
(t) L. VI.
(u) L. V. VIII. XI.
(x) ad herniam L. XXV.
(y) L. V.
(z) eod. L.
(a) L. XI.
(b) L. V. III.
(c) Ejus empl. ad pleuritidem.
(d) de defectu vocis *Cont.* L. III.
(e) L. XXV.
(f) L. IX.
(g) L. XI.
(h) L. XXV.
(i) L. VII.
(k) L VI.
(l) L. III.

LECTUS (*m*).

DURACUHIOSIOS, qui lac femininum hepati prodesse scripsit (*n*).

ERISTIDES (*o*). CISADRA (*o**).

CATAHAUSTUS, qui Hippocratem citat (*p*).

GALERICON (*q*).

HORUS (*r*).

HEDAS (*s*).

ICENIDUS (*t*).

YAGMISUS de angina (*u*).

SILARIUS (*x*), SILIGERUS (*y*).

INFUSUS discipulus in l. *de memoriali* (*z*).

ARABASUS (*b*). An ORIBASIUS.

FORBITUS (*c*), qui feminæ male digerenti alimentum leve suasit, & corporis exercitationem.

HARMADICUS (*d*).

Alios sub corruptis nominibus facile adgnoscas.

ALEXANDER FRODISI, f. *Aphrodiseus* (*e*).

FILOGORIUS, FILOGORUS qui PHILAGRIUS sæpe dictus, & PHALGARIUS, qui in l. *de medicinis laxativis*, se curasse ait epilepsiam sola alvi ductione (*f*).

ANTILES, ANTILISIUS, ANCILISIUS, qui ANTYLLUS (*g*).

DEMOCRITUS (*h*).

ARCAGE-

(m) L. I.
(n) L. VII.
(o) *Cont.* L. I.
(o*) L. VI. c. 1.
(p) L. III.
(q) L. I. c. 3.
(r) L. I. c. 2.
(s) L. III. c. 2.
(t) L. VI. c. 1.
(u) C. 111.
(x) L. I. c. 5.
(y) L. III. c. 11.
(z) L. X.
(b) L. IV.
(c) Ib.
(d) L. V. c. I.
(e) *Cont.* L. I.
(f) L. I. conf. p. 281. & L. VI.
(g) p. 279.
(h) L. XX.

ARCAGENIUS, ARTHAGALIS, ARCAGENIS, ARCANIDISIUS, & ARTIGERUS, ARTAGEIUS (*i*), qui ARCHIGENES, de morbis chronicis ſæpe dictus (*k*). An & ACRAKISA.

ASUSISTARA forte ERASISTRATUS de coitu (*l*).

MALESI & MELESUS, qui MELETIUS, & idem forte MILADIUS in l. *Aphoriſmorum* (*m*).

AURIASIUS (*n*), AURIFIASIUS, ALBASYRI, AURAMASUS, URBIASIUS, qui ORIBASIUS, forte & AUXUASIUS de flatibus (*o*).

PELADIUS (*p*), BALADIUS (*q*), qui PALLADIUS.

ATYATAI fuerit AETIUS. Aliqua ex eo diætetica (*r*).

KRYTIN evidenter eſt CRITO (*ſ*).

ARATIOS forte ARETÆUS (*t*).

DYURIDES erit DIOSCORIDES (*u*).

APOLONISIUS, APOLLONIUS (*x*).

MAGIUS, MAHUYS de urina, puto MAGNUS (*y*).

ARISTOTELIS l. *de quæſtionibus medicinæ* fuerint ejus problemata.

Difficilior fuerit TYMÆUS ſæpe dictus (*z*) ad ſpaſmum utrumque, & ejus L. I. de vitiis mammæ (*a*). alius locus de purgandi in febre aptis temporibus (*b*). Fuerit forte integrior GALENI in TIMÆUM *commentarius*, cujus primum (*c*), ſecundum (*d*), quartum (*e*) caput noſter citat: GALENI certe placita ex TIMÆO repetit, ut ex atra bile quartanam fieri (*f*). In paralyſi non carnem ſentire ſed cutem (*g*).

Yy 3 SAKIS

(i) L. VI.
(k) L. XVI.
(l) L. XI.
(m) L. IX.
(n) L. III. &c.
(o) L. V.
(p) De febre L. XVII.
(q) L. X de veſicæ ulceribus.
(r) L. XXV.
(ſ) Ib.
(t) de urina L. XX.
(u) L. V.
(x) L. III.
(y) L. XX.
(z) L. I.
(a) Ib.
(b) L. XVI.
(c) L. XXV.
(d) Ib.
(e) de ſpaſmo L. I. Quartum librum de febre quartana L. XVIII.
(f) L. XVIII.
(g) L. I.

SAKIS RUFI in l. *de hydrope*, quem noster refutat, fuerit liber *de atra bile* (*h*) RUFI.

L. ARTEMISIUS de vocis aptatione (*i*) fuerit ex illis non raris pseudonymis Græcorum.

GREGORIUS de hepatis vitiis (*k*), forte GEORGIUS BACTISCHUA.

§. CXXXIII. ARABES.

ABDUS vel ABDUX (*l*) in l. *memoriali* frequenter citatur, Græcus vel Arabs.

Sic ABUGERIG monachus (*m*), & ABUGIERIGIUS monachus (*n*), & EBUGEREH (*o*), EBUGERACH (*p*), BUGERIG, EBUGERIT, EBMERAG, EBMIRAG (*q*), EDIGERUS (*r*), ABUNRAH (*s*), ABUINRAIG (*t*). Ejus citantur loci de spasmo faciei (*u*). De morbis ventriculi (*x*), de vomitu (*y*). De malis hepatis (*z*). Trifolium scripsit alvum siccare (*a*); laudat epithymum (*b*) adversus melancholiam; auriculam muris ad spasmum (*c*). Gummi ventrem restringere (*d*). Solanum ad apostemata utile esse (*e*).

Nonne idem f. GUIRIHI & GIZERIS AVICENNÆ.

ABU DAUD de relevanda uvula (*f*).

ACHMET AL THABIB, contra quem RHAZEUS GALENUM defendit.

BEN

(h) *Cont.* L. VII.
(i) L. III.
(k) L. VII.
(l) L. I. L. XVIII. *de variolis* &c.
(m) L. V. VIII.
(n) L. VI.
(o) L. I. de puerorum morbo.
(p) L. I. c. 1.
(q) v. *B. Bot.* I. p. 177.
(r) *Cont.* L. I. de polypodii proprietate ad melancholiam.
(s) L. XXI.
(t) de morsu canis rabidi L. XXI.
(u) L. I.
(x) L. IV.
(y) L. V.
(z) L. VII.
(a) L. V.
(b) L. I.
(c) Ib.
(d) L. VIII.
(e) L. VII.
(f) L. III.

BEN EBN CHALID PERSI de vomitu (*g*).

Sed etiam PERSUS, & FEREZI, & ALFEREZI, ob medicamenta fere citatur, tum L. *de ſumma* (*h*). De elephantiaſi morbo, qui purgantibus medicamentis ſanetur, non unguentis (*i*).

ABU GHIAFAR de artuum per vincula injecta augenda mole (*k*).

ABUSAR indicus (*l*).

AHUAD de hæmorrhoidibus (*m*).

ALBURGA (*n*).

ALI f. RABIR (*o*).

ALRAHEB, ex quo RHAZEUM multa habere ALPAGUS.

ASRABTL (ſic) medicus Salomonis filii ABDIMELECH. Ejus medicamenta ad colicam (*p*).

ACABRI L. I.

ALY BIN RON (*q*).

ALY ABDALAG in diæteticis (*r*).

EBN ABI UCHARI (*ſ*) de urina.

ALFALAM de melancholia (*t*).

ARSARES de corticibus in urina (*u*).

ASASCARA de ſignis generati maſculi (*x*).

ASNASIANDAR (*y*).

BAMACHITUS (*z*).

BARES vir ſagax (*a*).

BIBAR

(g) L. V.
(h) L. XI.
(i) Farſus *Cont.* L. XII.
(k) L. VI.
(l) L. XVII.
(m) L. XI.
(n) L. IX.
(o) L. XVIII.
(p) L. VIII.
(q) L. IX.
(r) L. XXV.
(ſ) L. XX.
(t) L. I.
(u) L. XX.
(x) L. IX. XII.
(y) L. XI. de ſtranguria.
(z) L. VI.
(a) L. I.

BIBAR de proprietatibus auri (*b*).

BENESET l. de cultu (*c*).

BODEX de tortura (spasmo faciei) (*d*).

BOSIDAIAR (*e*).

BUHISEL de digestionis vitio (*f*).

BUBILIHI in *synonymis* SYLVATICI (*g*).

CALAMAN, CAHLAMAN, ALCAHLEMEN, ACHALAHEMEN, ELCALAHMAN RHAZEI, ALCAHLAMET AVICENNÆ. Multa ad materiam medicam pertinentia scripsit. Costum abortum facere docuit (*h*).

CHUZI (*i*) plerumque plurali numero citat (*k*) MESVES, & cum eo nomine, tum ELCHUZ & ELCHUZI RHAZEUS (*l*), CHOZI SERAPION. Ea vox Æthiopem denotat. Ad materiem fere medicam ejus scripta pertinuerunt. Mercurium sublimatum dixit, ejusque vim corrodentem (*m*). Ad morbos etiam citatur, ut ad morbos ventriculi (*n*), de vomitu (*o*), de morbis mulierum (*p*), de pleuritide (*q*), arthritide (*r*).

Sectam AL CHUZI citat AVICENNA (*s*).

Locus est, ubi MARSERGER ELCHUZ (*t*) dicitur, ut fere cum CHUZI MASERJAWAIHUM putes conjungi posse (*u*).

CALAPH (*x*), cujus clysteres & aphrodisiaca recensentur (*y*). Videtur autem alius junior CALAF Judæus Ilerdensis fuisse, cujus *autidotarium* sit, CHAMPERIO auctore: & tertius CALAF est ipse ABULCASEM.

CHAMUL

[b] L. VIII.
[c] L. I.
[d] Ib.
[e] L. XI.
[f] L. IV.
[g] L. XV.
[h] *Contin.* L. IX.
[i] Ib.
[k] ABULFARAI p. 154.
[l] L. III. de bile, ad sanguinis sputum L. XVIII.
[m] RHAZE *Contin.* L. XII. c. 1.
[n] Ib. L. V.
[o] Ib.
[p] L. IX.
[q] & L. III.
[r] L. XII.
[s] *de syrupo acetoso.*
[t] RHAZE *Cont.* L. I.
[u] p. 336.
[x] L. XI.
[y] Ib.

CHAMUL BIZAGISUH de ſingultu (*a*), niſi iterum eſt BACTISCHUAH.

CHIMANSUS (*b*).

CHRYSALMUYA (*c*) niſi eſt SALMAWAY.

BEN ELGELBEY, qui flavum icterum ſubito naſci ſcripſit, nigrum non item: an IDEM FIL. HELGIBEN AVICENNÆ (*d*).

Alibi legitur BINELHALLAG (*e*) de aſthmate, & HALLAG de morbis ventriculi (*f*), forte & ELAGES de apoſtemate calido hepatis (*g*).

ALBAMT *al* HAGELEGI SERAPIONIS annon IDEM (*h*).

BIN HABRIN qui de diſtinctione proprietatum febrium logica bene ſcripſerit (*i*).

ELIGESI, qui pyrethrum valde laudat (*k*).

ELDANSAR (*l*), ELMISIAM (*m*).

HINCHALIOS adverſus frigoris (*n*) per iter incommoda, ex AARONE compilatus (*o*).

Liber FAYK paſſim citatus de diarrhoea (*p*), de aſthmate (*q*), de dyſenteria (*r*). De eo diximus (*ſ*).

GERAIK, qui contra GALENUM de aloes uſu ſcripſit (*t*).

GIAHETH, qui contra medicinam ſcripſit (*u*).

HESE, HAHESE, forte idem qui JESU ISAI, & HAIESE RHAZEO dictus & SERAPIONIDÆ.

HUBOSI (*x*).

HABUIL-

(a) L. V. c. 1.
(b) L. VI. c. 1.
(c) L. XXIV.
(d) L. VII.
(e) L. III.
(f) L. V.
(g) L. VII.
(h) *Antidot. ad hydr.*
(i) RHAZE L. XVI.
(k) L. I.
(l) L. VI.
(m) L. VII. c. 4.
(n) L. XXV.
(o) L. XI.
(p) L. VI.
(q) L. III.
(r) L. VIII.
(ſ) p. 334.
(t) ap. CASIRIUM.
(u) Ib.
(x) RHAZE L. I. c. 9.

HABUILLER CHAMELLIN de viribus restituendis (*y*). An idem BUHILLICHI.

Filius HONTER (*z*).

L. *Indorum* (*a*).

JESUEI de fontanella in capite cauterio excitanda (*b*).

JOBACHI (*c*): an JOBES.

JOB PINZOLICUS (*d*) de urina. An Græcus.

JOBI longus de urina locus (*e*).

JOSEIH, scholaris, de labiis fissis, de crispatura capillorum (*f*).

MAHOMET BIN ELYCHEM de experimentis ALCHINDI (*g*).

MAHOMET filius CAID in *experimentis* medicamenta habet (*h*). Idem forte MAHOMET filius ABULCAID (*i*).

MARTARIS, qui in hydrophobia venam secare, clysterem dare jubet (*k*).

MAHRARIS, qui Cassiam ligneam abortum dixit facere (*l*). MEHARERIS SERAPIONIDÆ.

MANGEHAI s. *adjuvans* (*m*). Scriptor an liber?

L. *adtributus* ORMOS (hermeti) (*n*).

MULIASUS discipulus, forte Græcus (*o*).

MUSIMEY (*p*).

SASSAHAM.

SABUYA, SAMUYA ad nimios menses glandes dat (*r*).

Antido-

[y] L. XVIII.
[z] Simpl. c. 266.
[a] L. V. VI.
[b] L. I.
[c] L. IV.
[d] L. XX.
[e] Ib.
[f] L. XXV.
[g] L. VII.
[h] L. VI.
[i] p.
[k] L. XXI.
[l] L. IX.
[m] L. XVII. de aqua hordei.
[n] L. VIII.
[o] L. IX. c. 6.
[p] L. XXI.
[r] L. IX.

Antidotarium BIN SAHFI (*ſ*).

SOLEIMON, ESLIMON (*t*), EXLION (*u*), ASCILIMON (*x*), ASLUM, OSLIMEN (*y*), ASLAMAN (*z*). Balneum ad partum juvandum (*a*).

SARAK (*b*) Indus (*c*) SCARAK, SARACH (*d*) SCARK (*e*), SCHARC (*f*), SCHAR (*g*), CARK (*i*), SADAHSAR (*k*), SADHSAR (*k**) SINDISKAR (*l*), SEDISCAR (*m*), SIDASCAR (*n*), SINDAKSAR (*o*), XARCHA INDUS (*p*), CHARCHA forte SCINEYFARI (*q*). Idem omnino homo videtur his nominibus dici & forte idem eſt *Schanaki*. Hujus ſcriptoris loci ſuperſunt. De tortura (ſpaſmo), cujus mali pericula non ultra ſex dies putat durare, cum ipſe morbus (*r*) ad duos menſes ſupereſſe poſſit. De cordis debilitate (*ſ*).

Fuit etiam ATTARHINDI (*t*) pharmacopola, & liber ATTRAI (*u*). Idem WALI SERHINDI.

SESIRID de clyſtere (*x*).

SISEID in ſignis mortis (*y*).

TABRI, ZABRI (*z*), diætetices & materiæ medicæ ſcriptor. Videtur librum *Indorum* citaſſe. EJUS medicamenta vana (*a*), & laxantia (*b*); empla-

Zz 2 ſtrum

(ſ) L. IV.
(t) Theriaca L. I.
(u) L. I.
(x) in *congregatione de paralyſi* L. I.
(y) L. IX.
(z) medicamenta ad partum promovendum.
(a) L. X.
(b) de balneo. L. V. de ſingultu & vitiis ventriculi, de lingua L. III.
(c) L. VI.
(d) L. XVIII.
(e) L. I. & l. de ſoda ex vermibus nata.
(f) Ib.
(g) epithemata frigida ad ſodam (cephaleam) L. I.
(i) de ſpaſmo ib.
(k) L. X.
(k*) L. IX. c. 1.
(l) de paralyſi L. I.
(m) de vomitu L. VI.
(n) L. I.
(o) L. V.
(p) SERAPIONI.
(q) L. XVII.
(r) L. I.
(ſ) L. VI.
(t) B. BODL. n. 3235. l. de ſimplicibus medicinis.
(u) L. IX.
(x) Ib.
(y) L. XVI.
(z) L. VII. ad hydropem L. XXV.
(a) L. I. III.
(b) L. VI.

ſtrum ex fuligine ad hemicraniam (*c*); impinguantia (*d*); de tumore (*e*); de ventriculo (*f*), podagra (*g*); arthritide (*h*); de febribus (*i*); variolis (*k*). De ſolani ad hepatis mala utilitate, & de abortu (*l*). Ventoſa imponenda in malo muliebri (*m*). Idem STEPHANUM citat (*n*). Lac adverſus fluxum ventris diuturnum laudat (*o*).

TORTOR ſuperſtitioſi medicamenti ad podagram laudator (*p*).

TRUSIAH.

Chirurgos recenſui in *B. Chir.* (*q*), eos inter principem MISUSAH *de morbis mulierum*, qui carnem ex vulva prolapſum dixit (*r*), & de cicatricibus removendis ſcripſit (*ſ*). Liber ejus etiam fuit *de complemento* (*t*), *de abbreviationibus* (*u*), *conſervationis medicinæ l.* (*x*). Liber *gradationum* (*y*), *antidotarium antiquum magnum* (*z*). L. *collyriorum* (*a*). Sed potiſſimum frequenter citatur liber *experimentorum noſocomii* (*bimaraſtin*) (*b*). Liber *liberationis* (*c*); l. *aggregationis* (*d*), *de variolis; medicina ad exteriora.*

§. CXXXV. RHAZEUS.

ABUBEKER MOHAMMED BEN ZACHARIA a patria Raja vulgo dictus RAZEUS, a patre ZEZAR, & corrupto nomine HAMECH, Arabum medicorum non dubie princeps. Homo verſatilis ad alias atque alias (*e*) artes ingenii, muſicus, philoſo-

[c] L. I.
[d] L. VI.
[e] L. I.
[f] L. IV.
[g] L. XII.
[h] Ib.
[i] L. XVII.
[k] L. XVIII.
[l] L. IX.
[m] Ib.
[n] L. VII.
[o] L. VI.
[p] RHAZE *de affect. junctur.*
[q] I. p. 125. 126.
[r] L. IX. c. 3.
[ſ] L. XVIII.
[t] L. I.
[u] Ib.
[x] L. V.
[y] L. I.
[z] L. XI.
[a] L. II.
[b] L. I. III.
[c] podagra L. XII.
[d] Ib.
[e] ABULFARAI p. 192.

philosophus, chemicus, medicus, indefessi vir laboris, in nosocomiis (*f*) cum morbis curandis consuevit, Rajæ & *Bagdadi.* Obiit anno hegiræ 320. secundum HERBELOTIUM & a. demum P. C. N. 1010. secundum J. LEONEM (*g*). Sed ejus viri notitiæ mihi parum accuratæ videntur, neque enim ALMANZOR ille, ad quem RHAZEUS librum dedit, Hispaniæ princeps fuit, qui Chorasaniæ imperitaverit.

Innumera ejus scripta fuerunt, quæ longo ordine ex EBN GIOLGOL Hispano CASIRIUS recenset (*h*).

L. *de medicina mistica s. talismanica.*

L. *in quo difficultates contra* GALENUM *proponuntur.*

L. *de visione.*

L. *apologeticus contra* NASIRUM, *qui medicinam impugnaverat.*

L. *de chemiæ possibilitate s. probabilitate.*

L. *complectens* GALENI *scripta, quorum neque* HONAIN *meminit, neque ipse in suo catalogo* GALENUS.

L. *quod nimius thermarum usus corporibus noceat.*

L. *quid in fructibus & cibis sit præferendum, quid postponendum.*

Tractatus apologeticus adversus ACHMET BEN ALTHABIB, *qui* GALENI *de aloes usu sententiam impugnaverat.*

L. in GERAIRUM *medicum, qui morum post melopeponem comedi non posse asseruit.*

L. *de medicamentis quæ facile ubique inveniri possunt.*

L. inscriptus *medicina regia Atybal Muluchi* est in l. *de anecdotis.*

Epitome libri GALENI *de pulsibus.*

Epitome ll. GALENI *de medendi methodo.*

Comm. in GAL. *de ratione medendi* dicit CASIRI n. DCCXCVII.

Comment. in GALENUM *de causis & symptomatibus.*

Comment. in ll. de locis adfectis.

Notæ in GALEN. *de compositione medicamentorum secundum locos.*

Comm in HIPP. *aphorismos ad mentem* GALENI.

Apologia in GIAHETH *pro medicina ejusque usu.*

L. *de paralysi, s. potius de hemiplegia.*

L. *de oris distortione.*

(f) Hac sunt observationes *bimaristen* in Nosodochio factæ. IDEM nomen etiam nunc Nosodochio Cairino datur NIEBUHR *Reise* p. 118.
(g) C. 1.
(h) p. 300.

L. *de podagra & arthritide.*

L. *de articulorum doloribus.*

L. *de oculo & ejus descriptione.*

L. *de aurium descriptione.*

L. *de auris meatu & descriptione.*

L. *de cordis figura.*

L. *de cucumere sylvestri, qui asininus dicitur.*

L. *de medicamentis compositis, an antidotarius major.*

L. *de tumoribus qui nonnullis accidere solent in capite.*

L. *quod medicus non solum prudens esse debeat, sed desideriis ægrotorum indulgere.*

L. *dè leonibus & eorum morbis.*

Tractatus in quo l. de regimine refellitur.

De sanguine draconis l.

L. *de expellenda noxa quam solent inferre alimenta.*

L. *aphorismorum director inscriptus.* An ii sint aphorismi quos dicemus a. 1544. excusi?

L. *de colico dolore.*

L. *de larynge ejusque remediis.*

L. *quod qui febre laborant, prius quam convalescant, vomitione sint purgandi.*

L. *de medicamentis naturalibus.*

L. *de fructuum comedendorum methodo & ordine* (*).

L. *de medicorum opinionibus erroneis.*

L. *de variis observationibus in medicina exercenda.*

L. *de singularis cujusdam medicamenti confectione ejusque descriptione.*

L. *de gravitate auditus.*

L. *quod membrum a corpore semel recisum, iterum copulari & restitui non possit.*

L. *de causa sitis, quam piscium esus excitat.*

L. *de siti & de caloris èxcessu.*

L. *de modo aquam nivemque præparandi.*

L. *de nive ejusque commodis & utilitatibus, adversus imperitos, qui nivis potionem sitim facere existimant.*

Diss. cur oculorum acies solis obtutu perstringatur, in tenebris vero dilatetur.

L. *de*

(*) Casiri n. 866. 877.

L. *de cibis ad ægrorum usum præparandis & administrandis.*

L. *cur nonnulli in morbo medicinam timeant.*

L. *de morbis dubiis & ambiguis.*

L. *quod medicus prudens & peritus non omnia morborum genera sanare possit.*

L. *de morbis lethalibus.*

L. *de medicina ejusque partium descriptione.*

L. *de medicina in tabulas ad instar compendii distributa.*

L. *cur sciolorum medicorum & muliercularum numerus major sit in urbe quam peritorum.*

L. *de officio & experimento medici.*

L. *de astrologiæ usu in morborum judicio & curatione.*

Librum *Ekthiarat*, in B. *Regia Paris.* conservatum dicit HERBELOT (*a*); cujus libri Persica exstet epitome *Halkom Alalamiah.*

Liber *de usu pomorum ante vel post cibum* citatur a CASIRI (*b*). Tum l. *de alimentis*, eorumque correctione (*c*).

De vini potu ejusque speciebus (*d*).

De seminibus, *aromatibus*, *potionibus*, *trochiscis* (*e*).

L. *de phlebotomia* in B. R. P. n. 7046.

L. *de febribus ex* RHAZEO *excerptus* (*f*).

Princeps ejus viri opus est ELCHAVI, f. *Continens*, cujus tomos XII, libros LXX. dicit fuisse CASIRIUS, alibi lego XXXVI esse ll., nam in mea quidem editione libri non plures sunt XXVII. Editiones hujus maximi operis barbaro typo prodierunt, versione pessima, neque satis genuinum RHAZEI sunt opus. Princeps equidem tela operis respondet utique judicio HALY Abbassidæ, & ea vitia habet, quæ ab isto paulo RAZEO juniori medico critice dicta sunt. Verum in hac ipsa immensa collectione, adeo male editos libros cum codicibus consentire CASIRIUS monuit, ut alium eorum collectaneorum auctorem esse suspicetur. Ego vero, qui hujus immensæ farraginis tædium devoravi, reperi manifestas interpolationes. In l. enim de dolore colico & volvulo, ABUBECKER, ipse nempe RHAZEUS, frequenter citatur (*g*), ipse demum integro cum nomine MAHOMET BIN

(a) p. 713.
(b) n. 865. 877.
(c) n 866. 877.
(d) Ib
(e) n. 882.
(f) Ib.
(g) *Cont.* L. VIII. L. IX.

BIN ZACHARIA RAZIS (h), quod nomen alibi cum non reperias, & cum RAZEUS ſuas opiniones præpoſita ſemper voce *Dico* proponat, hunc certe librum putes a poſteriori aliquo Arabe adſutis aliis fragmentis auctum fuiſſe. Dudum H. CONRING auctorem *Continentis* alium fecit ab auctore librorum ad ALMANZOREM, in eo nimius. Dictio cæterum totius operis barbara, nomina vitiata, morbi ipſi fere Arabice tantum dicti, repetitionum plurimum, ordo in quoque capite nullus.

Omiſſis phyſiologicis ſcopus fuit auctori, ex GALENO ad ſua tempora colligere omnia, quæ ſibi viderentur utiliter ad morborum curationem dicta eſſe, a Græcis potiſſimum, deinde ab Arabibus.

Liceat, quæ propria noſter interſperſit, ex ampliſſimo volumine decerpere, cum præterea eos ſcriptores vix quiſquam legat, & ne FREINDIUS quidem legerit.

L. I. editionis 1500. de morbis cerebri & nervorum agit. Scotomiam amicus RHAZEI acoro curavit. Sollicitudo melancholicis valde noxia eſt, experientia teſte. Homo tortuoſus (ſpaſmo cynico adfectus) in latere altero paralyticus fuit, in altero diſtortus. Spaſmus, qui deglutitionem intercipit. Utile eſt ſudorem in uncto oleo ciere, & lavare. Morbum 20, 30, 40. diebus ſuperfuiſſe, junioribus non nocuiſſe, alias apoplexiam eum excepiſſe. Apoplecticum certo perire, cui in ore ſpuma fuerit. In epilepſia alvum noſter ducit mitibus modo, alias vehementibus medicamentis. Feminam ſe vidiſſe, cujus maxillæ ſe feriebant & repellebant cum ſonitu, neque vinculo injecto hoc vitium ſuperari potuiſſe. Vidiſſe ſe aquæ metum abſque febre, neque quemquam vitalem evaſiſſe, pulſum myurum fuiſſe, etiam nullum. Morbus eorum, qui per ſepulchra oberrant, & noctu, ut lupi, ululant. Cephaleam (Sodam) aloe data ſe curaſſe, etiam pedibus diu noctuque de fricatis, etiam cibo totum per diem ſumto.

L. II. morbi oculorum, in chirurgicis dicti.

L. III. vitia narium, aurium, vocis, ad anginam, &c.

L. IV. morbi pectoris. Ulcus pulmonis ſanatum ſolo victu ex pane & lacte per integrum annum continuato. Lac non convenire ulceri pulmonis, quod ſiccantia requirat: fuiſſe tamen lactis caprilli & aſinini uſu curatos aliquos, qui fœtidam ſaniem rejecerant. Lenticulis cum aceto datis, cum in pleuritide ſputa oporteret procedere, æger enectus. Se etiam pleuriticum ſpaſmo inopinato abreptum vidiſſe. Sputi exſcreatio ægros non in tutum collocat. Ab aqua nivata ſæpe pleuritidem fieri. Caſus varii pleuriticorum. Putredinem pectoris (empyema) & carbunculum, ſe vidiſſe per purulentas urinas ſanari.

L. V. morbi ventriculi. Debilem ſtomachum ſæpe ſe frigidæ potu reconciliaſſe, etiam nivatæ, & ſuccis frigidis admixtis. Ulcus in gulam vidit, cum dolore & febre tandem ruptum: felici eventu: ſtyptica medicamina adhibita dolorem faciebant. Caro de fiſtula abrupta per vomitum reddita. Mala ventriculi aqua

(h) L. XXV.

aqua nivali levata. Ex frigore laborantem generoso vino curavit. Dolor ventriculi non sedatus, nisi vomitu acidi liquaminis, super terram ebullientis. Abscessus ventriculi per vomitum ruptus, ex quo malo æger convaluit. Quæ femina famem sentiebat, sed a cibo dolebat, ea convaluit lumbrico duodecim cubitorum longitudine per vomitum reddito. In revolutione stomachi noster pilulas dat opiatas.

L. VI. de medicamentis purgantibus. De venæ sectione & alia varia evacuatione in dysenteria. Helleborum carpit, qui hominem humoribus repletum suffocet, purum tamen in convulsiones conjiciat. Et tamen pilulas de elleboro ipse composuit. Post quamcunque nimiam evacuationem febrem sequi. Homo pedes colocynthide ungebat, ei alvus mota est. Sennam inter purgantia recenset. Lapidem Armenum non lotum vomitum ciere, & debere lavari ut purget. A diarrhœa biduana pulsus formicans, deinde nullus, & mors ipsa. Vitis alba velocissime vomitum movet, post eam sumtam butyrum sumere oportet, ne guttur urat. Panem porcinum nihilo debilius vomitum ciere, quam veratrum.

L. VII. morbi cordis, etiam ulcus. Mala hepatis, lienis, hydrops. Cordis palpitationem levari migratione in regionem valde frigidam. Ad hepatis morbos stypticis opus esse. Ulcus hepatis singultum fere sequi, (quod idem vidi), qui ni cesset ad animi deliquium ducat. Icterum levatum se vidisse fluxu sanguineo. Icterum alias ex scirrho hepatis fieri, alias ex ulcere, tunc febrem adesse; has duas causas diversas curationes poscere. Hydropem fieri etiam ex rupto meatu, quando lapis est in renibus. Tithymalum cum aceto vel citri succo optimum in hydrope catharticum esse. A frigida post sudorem pota ex templo hydropem supervenire. Laureola se hydropem superasse. Ex liene, ut putat, se vidisse singulo mense sanguinem cum euphoria evomi.

L. VIII. vitia intestinorum. Ulcus recti intestini prunis sanatum vidit. Arsenicum in clystere non probat, nisi particulæ carneæ cum liquamine decesserint. Adversus tenesmum opium cum cerussa injicit. Exemplum funesti hydropis, cum per intestina perforata fæces in abdominis cavum elapsæ fuissent. Petrificationem cum magnis doloribus se in ulcere intestinorum vidisse. Sanasse se regem, cui sanguis & materies lapidea decedebat, usum esse acri clystere & pilulis de bdellio. Dysenteriam cum multo humore requirere siccantia medicamenta & opiata. Paralysis ex colica. Funesta colica ex numerosis ovis devoratis. Colica ex vino nimium lymphato & refrigeratione.

L. IX. porro mala intestinorum & uteri. In ulcere intestini cum magno dolore clysteres papaveracei conferunt. Diacicuta in potu convenit ad uteri suffocationem, novum exemplum cicutæ intus sumtæ. A lochiis parce fluentibus uteri inflammatio, & apostema; balnea adhibita & humectantia. Quæ gravidæ febricitant, eas fere abortum pati. Impositam ventri rutam sylvestrem fetum continuo expellere. Retentio mensium.

L. X. renum & veſicæ mala. Fiſtulam renis nunquam ſanari; ſanguinem, qui cum lotio prodit, a renibus eſſe, non a veſica. Apoſtemata hepatis & pectoris levari mictu purulento. In ulceribus renum & veſicæ aquam ruſci prodeſſe. In doloribus viarum urinariarum glutinantia medicamenta, etiam opium requiri.

L. XI. diabetes, alia vitia viarum lotii. Ad diabetem victus in crypta humida & frigida commendatur, & decubitus in foliis ſalignis aqua irroratis. Teſtium mala, & ani. Cutis dorſi a decubitu ſiderata. Cum in noſocomio RHAZEUS herniam videret, quæ fæcum alvi iter non moraretur, exiſtimavit omentum eſſe elapſum. Ipſi in teſte apoſtema fuiſſe, quod vomitu levaretur, & denique evanuerit. Vitia pudendorum: virginitatis amiſſæ. Cardamomum ſe vidiſſe præter opinionem ſuam menſtrua ciere. Aphrodiſiaca. Sanguinem hæmorrhoidum non ſiſti, niſi ſquama ferri, & inſeſſu in aquam ſtypticam, in qua arſenicum coquatur. Gibbus.

L. XII. articulorum dolores. Iſchiadem evacuantibus debere curari, non calefacientibus: ſubito ſublatus dolor alvo vigeſies mota. Sæpe inciſa vena poplitis dolorem *anchæ* ſubito ſublatum eſſe. Venam iſchiadicam etiam utilius incidi. Dolor ab *ancha* ad pedem ad modum virgæ extenſus, vena inciſa ſanatus; ſic podagra vena in manu repetito ſecta. Eadem ſtyptico unguento aucta. Octogeſies repetita alvi evacuatione podagram levatam noſter vidit: ſic arthritidem urina uberiori & cruenta. Dorſi dolorem ſe inunctione curaſſe, quam oleo fecerit. Vena medinenſis: in noſodochio cutem incidebant.

L. XVI. prognoſtica & ſigna, fere ex Græcis. Si pulſus defecerit, videndum, num calor ſuperſit, & libera reſpiratio. In principio morbi poſſe mala ſigna adparere, & ægrotum tamen ſanari. Ita ſe vidiſſe urinam ad octavum diem nigram, & mala ſymptomata, & tamen morbum in meliorem ſpeciem ſe convertiſſe. Febres variæ. In febre cum ſyncope frigidam dat cum ſyrupo acetoſo (oxymelle). Febrem, quæ cum rigore invaderet, ſe expertum, quæ tamen ephemera fuerit.

L. XVII. porro febres. A ſolo pulſu ephemeram non adgnoſci. Significationes egeſtionum alvi In principio febris non debere venam incidi, cum poſſit ephemera eſſe. Febris tertiana, aliæ. Magnæ febres ex ulceribus externis ipſiuſque tibiæ. In hectica medicos ſapientes dari, qui lacte abſtineant: cancros dat noſter & piſces.

L. XVIII. febris quotidiana, quartana; monet noſter, ſe pro continua quartanam habuiſſe, quæ abſque frigore invaſerit. Vomentem in frigore puerum, potu calidæ levatum fuiſſe cum ſudaret. In eodem libro memorabilia noſter collegit, quæ in medicina facienda adnotaſſet. Febris a renum ulcere, adſtringentibus & ſanguine draconis ſanata. Poſt acutum capitis dolorem apoſtema ad aurem. Morbus acutus capitis in perniciem verſus, cum noſter plebis clamores veritus, neque venam ſecare ſuſtineret, neque alvum movere. A morbo renum urina

urina suppressa; successit pedum debilitas; inunctionibus & injectionibus sublata. In virgine variolosa periculum leni & repetita purgatione aversum. Epilepsia vomitu & purgatione levata, & in alio ægroto per annum suspensa. Hydrops uteri emissis viginti aquæ rotolis sublatus. Ischiadicum magnatem plethoricum sinapismo ad ischium admoto, & acribus clysteribus, RHAZEUS sanavit. Iterum alia. Variolæ potissimum & morbilli. Curandum ne nares claudantur, id fieri hausto aceti vapore. Pereunt quibus variolæ introrsum recedunt. Variolæ duplicatæ, ut intra majores parvæ sint pustulæ (has ipse sum expertus). Multos variolosos sanguine manante servatos fuisse. Periculum in variolis esse in ratione difficilis respirationis, sapienter monetur. Sphacelus tibiæ in morbis funestus. Pulsus, cura convalescentium.

L. XIX. de crisibus. GALENUM tamen pro criseos signis habuisse, quæ morbi signa fuerint. Crisin per gangrænam salutarem dari. Pleraque ex GALENO.

L. XX. de urinis, fere ex Græcis. Significatio squamarum de vesica decedentium. Urina semini similis egesta post usum aquæ casei. In principio morbi urinæ crassæ & valde tinctæ, & tamen morbus diuturnus. Vidit etiam quibus, cum morbus remitteret, urina ex crassa pallida facta est, eventu perinde fausto. Urina potest absque magno malo aliquamdiu nigra esse; perpetuo nigra semper funesta est. Cum per urinam squamulæ decederent, sumtis cantharidibus limpida facta est, bonis cum ægri rebus.

L. XXI. venena. Medicamentum dicit adversus scorpionum morsus, quod fidum sit expertus, ex allio, nucibus.

L. XXV. de diæta & rebus sex non naturalibus. De morbis hereditariis & contagiosis. Præcepta aliqua practica. Signa ex quibus bonum medicum adgnoscas. Artem præparandi medicamenta ad aromatarios pertinere.

L. *de decoratione* & malis cutaneis. Impetigo ab amico sanata illito citri succo. In morphea nigra profuisse salem ammoniacum cum oleo illitum.

Reliqua dicta sunt in botanicis & chirurgicis.

Duas editiones comparavi. In mea anni 1500. sunt libri XXV. eamque curavit BONETUS LOCATELLUS presbyter. Altera in B. Gott. anni 1509. forma paulo minori prodiit, curante PAULO SURIANO, qui prius dictus sit HIERONYMUS SURIANUS. Hic libri numerantur XXXVII: res ipsa eadem est, neque plures libri hac editione continentur: ordo autem valde diversus est, ut modo mea anni 1500. editio plenior videatur, modo nuperior altera. In ea sunt duo simplicium medicamentorum catalogi, alter capitum 765, qui plenior meo est, cui capita sunt 827, & ordine alio: alter editioni 1509. proprius est quo mea caret, simplicium medicamentorum 116, cui male titulus inscribitur *antidotarius*. Paginæ in T. II. duo habent initia, ut possit pro duobus Tomis haberi.

Prodiit hic *Continens* Brixiæ 1486. fol. ex interpretatione FERAGI & correctione J. BUGATI, TREW. BUR., & emendatius per HIERONYMUM SURIANUM

NUM monachum 1500 & 1506.f.* 1509.f. B. G. 1511.f. FABR. 1542.f. quæ forte editiones eædem fuerint; nam in mea*, prima pagina annum 1542, ultima annum dicit 1506. Absque loco & anno GUNZ.

Codex Arabicus integer exstat in B. *Scorialensi* n. DCCCXVI, tum alius in quo liber X. deest, n. DCCCXVII.

Latinæ versionis codex est in B. R. P. n. 6912.

Arabici sermonis L. X. de venenis in *Scorialensi* CASIRI n. DCCCX.

L. XIII. de medicamentis simplicibus ib. n. DCCCVIII.

L. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. ib. n. DCCCXIII.

L. VI. VII. VIII. ib. n. DCCCVI.

L. XXIV. n. DCCCXI.

Tres libri latine versi in B. R. PARIS. n. 6913.

L. XXVIII. de præparatione medicamentorum simplicium, scriptus a J. B. de RAVIZONO, est in B. *Taurinensi*.

In eadem *Bibliotheca* L. XII. priores & XIII. posteriores, hi a FERRAGO conversi.

Quæ sequuntur opera primum prodierunt Mediolani 1481. fol. B. RAST. *. Ea collectione continentur L. X. ad ALMANZOREM. L. *divisionum*. L. *de juncturis*. L. *de ægritudinibus puerorum*. L. *de secretis s. aphorismorum*. *Experimenta* GALENI in l. HIPP. *quæ in capsula eburnea &c.* *Aphorismi* J. DAMASCENI. HIPP. *de natura humana, de aere aquis locis: & pharmacitis*. RAZIS *de sectionibus cauteriis & ventosis*. EJ. *synonyma*. In aliis edit. collectioni titulus est ABUBETRI RHAZÆ MAHOMETHI *opera exquisitiora, per* GERARDUM *Toletanum medicum Cremonensem* (Carmonensem) ANDREAM VESALIUM & ALBANUM TORINUM latinitate donati Basil. 1544. fol. * excusa, multo nitidiori sermone & ordine meliori.

Continentur in ea collectione Basileensi *Introductio ad artem medicam*, ad GAL. placita, humores & facultates accommodata. Deinde libri X ad MANSOREM filium ISAACI, CORASSANI principem, quos ipsos libros vulgo ALMANZOREM dicunt. Eorum L. II. agit de temperamentis & eorum signis, tum in toto corpore, tum in singulis partibus, ex GALENO fere exque HIPPOCRATE, ORIBASIO, PAULO (*a*) descriptus, sermone cæterum continuo & dilucido. Plethora duplex (*b*).

L. IV. agit de valetudine conservanda ex GALENO, PAULO: de regimine potissimum & moderamine sex rerum non naturalium, de consuetudine, venæ sectione, purgatione, evacuatione varia, balneo, frictione. Porro de cura singularum corporis partium. De morbis epidemicis, quibus acidam medicationem obponit, de infantum, parturientium, senum cura &c.

L. V.

(a) AETIUM etiam addit FREIND.
(b) C. 19.

L. V. ad morem veterum traduntur morbi cutanei a capite ad calcem, & de venereis agitur. Ubique parum ſignorum, multa vero ſeges medicamentorum. Lepram copioſiſſima purgatione ſuperavit.

L. VI. peculiariter pertinet ad peregrinantium valetudinem conſervandam: agitur de cavenda ſiti, frigore, fame, debilitate, oculorum a nive præſtrictione, aquis & aliqua de vulneribus & infortuniis. Ex GALENO.

In L. VII. qui chirurgicus eſt, aliqua tamen ad medicinam faciunt, ut capita de venæ ſectione, cucurbitulis, vena Medinenſi, hic plene, & de impoſtoribus, quorum quidem exempla ex chirurgis repetit.

L. VIII. eſt de venenis, tam de iis, quæ punctu & morſu nocent, quam de iis, quæ per os adſumuntur, quæ inter varia ſunt vulgo neglecta, ut ſudor beſtiarum, fel viperæ, ſemen urticæ (innocuum) Opium & plantas venenatas excitato vomitu recte expugnat. Mercurium vivum non nocere, experimento in ſimia facto didicit: ſublimati graviſſimam eſſe noxam monet, denique de medicamentis purgantibus agit. Hydrophobiæ etiam propriæ aliquæ adnotationes. Ex PAULO ſumtum eſſe FREIND, hic nimius.

L. IX. morbos internos tradit a capite ad calcem præter febres; unice fere ex Græcis. Hic claſſicus fuit labor, in quem vulgo prælectum ſit, & numeroſi ſcripti commentarii. Vix tamen quidquam habet proprii. Calidam curationem in pleuritide recte improbat.

L. X. de febribus, fere ex GALENO. Diarias ſecundum ſuas cauſas numeroſas recenſet. Phthiſicum negat ſibi quemquam convaluiſſe. In cauſo refrigerantia & ſubacida medicamenta aut alimenta abunde adhibet, quo alvum lubricam reddat. In ſynocho camphoram dat. In febribus peſtilentibus, ex corrupto aere natis, iterum acida laudat & refrigerantia. Criſes, earum ſigna & prognoſes. Multa ex Græcis.

Libri ad ALMANZOREM cum nonnullis aliis, prodierunt etiam Venet. 1497. fol. GUNZ. TR. & eadem *opp. parva* RHAZEI Lion 1510. vel 1511. 8. TREW.

Hebraice vertit R. SCHOM TOR. f. ISAACI Hiſpanus WOLF.

Arabicus codex exſtat in *B. Bodleyana* n. 3768, in *B. Vaticana*.

Codex MS. eſt apud fr. minores CESENÆ MONTFAUC. I. p. 433. & apud RANCHINUM ib. II. p. 1283. tum latine in B. R P. n. 6893. 6901. 6902. 6903. 6904. 6905. 6906. 6907. A, ex verſione GERARDI Carmonenſis.

Sic in B. D. *Norfolkienſis* n. 3013. in *Cathedrali Monaſterienſi*, in F. Bernardi libris n. 3642. in *Wigornienſi* B. n. 904. Cat. M. Angl. In *Mertonenſi* n. 655. 6940. In *Medicea* iſte Arabicus ut puto.

L. III. IV. V. VI. VIII. in B. *Scorialenſi* & alii mutili libri CASIRI n. 815. 855. Arabice.

Libri V. posteriores in B. R. P. n. 7046. latine.

L. II. de febribus *B. Escor.* DCCCXIV. arabice.

Lib. de cognoscendis morbis & signis exterioribus.

L. II. & tertius doctrinæ medicinæ recensetur in scriptoribus MS. Hispanis C. de V.

Libri IX. codex B. CAI. GONV. n. 961. puto, latinus.

Solus prodiit in collectione Venet. 1507. 8. Paris. 1534. 8.

In eum Commentarii numerosi exstant.

GHILABAT de SCIOLA Mompeliensis commentarius in L. IX. ex interpretatione LEONIS JOSEPHI Carcassonensis est in B. TURIN. I. p. 17. Ex eo regulæ excerptæ ab ABRAHAMO AVOGADOR Monspelii versæ p. 20.

MATTHÆI de GRADI Papiæ 1471. 8. 1597. f. Venet. 1560. f. GUNZ.

GERARDI de SOLO Venet. 1505. f. TREW.

PETRI de TUSSIGNANO Venet. 1497. fol. GUNZ. 1518. fol. TR.

SILLANI de NIGRIS in eundem Venet 1518. fol. TR.

In B. *Turinensi* ejus comm. MS. in L. IX. & in L. I. reperitur.

JOH. de TORNAMIRA *clarificatio super* IX. ALMANSORIS Venet. 1507. fol. Lion 1501. 4. 1521. f.

J. ARCULANI *commentum* Venet. 1490. f. 1497. f. 1557. fol. 1560. f., ut lego. Codex MS. est in B. *Taurinensi.*

CHRISTOPHORI de BARZIZIS Papiæ 1494.

GALEACII de S. SOPHIA Hagenau 1533. f.

J. B. MONTANI Venet. 1554. 8. Basil. 1562. 8.

ANDREÆ VESALII Basil. 1537. 8. *. Lion 1551. 12. Witteberg 1586. 8. GUNZ. 1592. 8. TR.

LEONARDI JACCHINI Basil. 1564. 8. GUNZ. Lion 1577. 8. 1622. 4.

SALOMONIS ALBERTI in eumdem commentarius MS. exstat BOERNER.

Commentarius MS. Hebraice a LEONE JOSEPH versus apud *Patres Oratorii Parisinos* MONTF. II. p. 1405.

Codex *de experimentis secundum* ALMANZOREM in B. *Taurin.* II.

Porro Basileæ cum ALMANZORINIS ll. prodiit.

L. *de pestilentia* quem singulatim dicemus.

L. *divisionum*, vertente G. CARMONENSI. Iterum morbi sunt a capite ad calcem sua cum curatione; compendium fere librorum ad ALMANZOREM. Fuse de verme in aurem illapso.

Prodiit cum ll. ad ALMANZOREM Venet. 1497. fol. TREW. Lion 1510. 8. RICHT.

Codex eſt in B. R. P. n. 7046. latinus.

In eadem collectione eſt l. *de antidotis.* Citat in ejus præfamine libros ad ALMANZOREM Coraſſaniæ Dominum, & l. *Atybab Mulucbi* ad HALY regem *Tabriſtan* & l. *pilorum.* Medicamenta ſunt compoſita ad omnes corporis humani morbos.

Codices l. *de antid.* ſunt latini in B. R. P. n. 6906. 6993. 7046. in B. *Mertonenſi* n. 694.

Hebraicum citat HOTTINGER.

Iterum inter opera exquiſitiora RHAZEI eſt *de affectionibus juncturarum*, plenum opus, magisque auctori proprium, neque perinde ex Græcis compilatum. In rheumatiſmo calido ubertim venam ſecabat, ita ut deorſum & verſus pedes potius malum conaretur detrahere, venis pedis inciſis. Poſt hanc minutionem, membrum ſtypticis jubet confirmare. In iſchiade non ſupervenire *lapideitatem.* Hic ſuum *Continens* citat.

Prodiit Venet. 1497. fol. Lion 1510. 8.

Codex eſt in B. R. P. n. 7046.

Denuo L *de morbis infantum*, qui prodiit Venet. 1497. fol. Lion 1510. 8. Codex eſt in B. R. P. n. 7046. Non eſt is labor, ejusdem tituli, quem FREINDIUS legit, & nominat *Continentis* L. XXVIII. In eo enim ſpina ventoſa deſcribitur, cujus noſter nullam hic fecit mentionem, brevis in univerſum; hydrocephalum tamen ſe vidiſſe ait.

IDEM *libris VI. aphoriſmorum*, *ſ. ſecretorum medicinalium* citat l. *diviſionum.* In L. I. habet prognoſtica futuræ epidemiæ, deinde prognoſtica in morbis.

L. II. eſt de experimentis & confidentiis, ſ. Formularum congeries, in quibus RHAZEUS multum videtur fiduciæ poſuiſſe.

L. III. de iis quæ ipſi RHAZEO acciderint. Hic libellus etiam potiſſimum legi meretur. Somnum amiſſum ſe recuperaſſe uſu multo lactucæ, & oleo nymphea per nares adtracto, oculorum vero aciem inde fractam eſſe. Regem AL HOMET HALI fil. ex amiſſo ſanguine deliquium patientem, vino aromatico cum pullis columborum cocto ſe ſanaiſſe; ſimili ratione ſyncopen paſſum regem ERRIFIDENUM ſe ſervaſſe, cui ob apoſtema prope cerebrum tres ſanguinis libras ipſe detraxerat: ea evacuatione ſe lethargum a rege avertiſſe. Apoplectico regi HAMECH filio HALI cucurbitula ad collum admota ſanitatem reſtituit. A ſolis æſtu febrientes frigido balneo curavit, febresque peſtiferas dato rob fructuum laxativorum. Febrem, cum hæmorrhagia nulla ſuperveniret, decem libris aquæ frigidæ mitigavit. Hieroſolymis ſe fuiſſe. Multum in curioſo libello repetitionum, non vero meminit hominis, qui pro mortuo habitus, bacillorum

ictubus

ictubus vitæ a RHAZEO restitutus fuerit, de quo JOHANNES LEO scripsit. Seorsim prodiit hic liber Venet. 1497. fol. Bonon 4. absque anno.

L. IV. de cibo & facultatibus carnium diversorum animalium & olerum.

L. V. aliqua prognostica fere funesta, ex HIPPOCRATE.

L. VI. regulæ quædam prudentiæ medicæ.

Codex arcanorum est in B. *Escur.* CASIRI n. 868. 877.

EJ. porro *Antidotarius minor.* Codex *Antidotarii* est in B. *Taurinensi* II. p. 128.

De præservatione ab ægritudine lapidis. Acetum squilliticum inter prima laudat. Prodiit Venet. 1497. f.

De facultatibus partium animalium. Superstitiosa & vana plurima. Pariter edita sunt Venet. 1497. fol.

Nunc dicere oportet de l. *de pestilentia* sæpius recuso.

Versus a GEORGIO VALLA prodiit Paris. 1528. 4. 1529. 8. *. Basileæ 1544. fol. *.

Repetito versus a NIC. MACCHELIO Venet. 1556. vel 1555. 12. maj. BOEHM. CL. ASKEW habet editionem Patavinam 1555. 8. nisi error subest. Iterum & ad exemplum a BOERHAAVIO communicatum MEADIUS, per SALOMONEM NEGRI Damascenum, perque JOHANNEM GAGNIER, ex arabico textu converti curavit, versiones priores comparavit THOMAS HUNT, & in unam versionem conjunxit, quam MEADIUS Londini 1747. 8. maj. * edidit, sæpe recusam. Denique arabice & latine edidit J. CHANNING Londin 1766. 8. * iterum ad exemplar Arabicum Leidense, ob meliorem codicem rectius, adjectis aliis RHAZEI de variolis locis, tum aliis nonnullis aliorum Arabum eo pertinentibus fragmentis. Codice usus est a prioribus valde diverso, & passim fusiori, quam ille ad quem Græca editio facta est. Hanc CHANNINGII editionem recudi feci Lausann. 1772. 8. *, & nonnulla inter imprimendum emendavi.

Græce editus est Paris. 1548. fol. *. cum JACOBI GOUPYLI castigationibus, quæ splendida est editio.

Codex Græcus e Syriaco conversus est in B. R. *Paris.* n. 2201. & alius 2200, alius n. 2202. Alii in *Medicea Plut.* LXXIV. BANDINI III. p. 97. Alius Arabicus in B. *Leydensi.*

Non longum opus RHAZEO plurimo decori fuit. Non quod curandi variolas ratio ei propria sit & nova, nam reperio MOHAMMED prophetam, & AARONEM *pandectarium* (*), & GEORGIUM f. BACTISCHUA, & MASERJAWAIH, fere eadem quæ noster dedisse consilia. Antiquissimus tamen est superstitum

(*) p. 334.

ſtitum de variolis ſcriptorum, & quod majus eſt, omnino ex optimis. Ipſius RHAZEI eſt, cum ſuum ad ALMANZOREM opus citet (*).

Theoria fere quæ SYDENHAMI. Fervere quodammodo ſanguinem, tamen ut noſter pueris potiſſimum eum fervorem accidere putet, quando in juvenes perficiuntur. Tunc enim idem ipſorum ſanguini contingere, quod muſto, cujus fervor eum finem habet, ut in vinum perficiatur. Ex debiliori vero hominis temperie accidere poſſe, ut variolæ non prodeant; omnino uti per frigora debile muſtum non quantum ſatis eſt fervet, ut poſſit in vinum perfici. Eſſe ubi variolæ eumdem mortalem bis vel ter inficiant. Ante nuperos ipſa natura, in fervidiori quidem regione, noſtrum docuit, primis diebus morbum tamquam inflammatorium, inde tamquam putridum curare, inque viribus nunc ſuſtinendis, atque avertenda putredine occupari. Primo die raro adparere variolas, quarto ubi lentiſſime, ſi quinto vero die non eruperint, ſtimulo egere. Dari diſtinctas & confluentes, has periculoſiores: dari etiam parvas, duras, verrucoſas & lividas. Dolores in artubus naſcitura eo loco ulcera portendere. Eſſe etiam, ubi ſphacelus tibiæ variolis ſupervenerit; eſſe ubi ſanguis per omnes corporis poros exſudaverit; per nares quidem ſanguinem utiliter fluere. Ad diem uſque quartum RHAZEUS ſanguinis impetum minuit, venam ſecat, pueris cucurbitularum ope ſanguinem detrahit; ſanguinem ad animi uſque deliquium emittit, ejus ſi ubertas adfuerit. Alvum mollit, acidum victum imperat, & acida medicamenta, non ſine camphora. Aquam nive refrigeratam indulget. Eſſe ubi eruptionem avertere valuerit, ut vel nullæ, vel pauciſſimæ variolæ prorumperent. Frigus ipſum non admittit, & refrigerantem curationem monet ſubinde nocere, atque anxietatem facere; eo in caſu ſudorem oportere movere, calida dare medicamenta, cutem fovere calida: neque poſt ſeptimum diem alvum ducere. In angina, quam valde metuit, venam audacter incidit, acida gargariſmata præſcribit; reliqua conſilia omitto, ad decorationem etiam potiſſimum facientia. Morbillos minorem dolorem ſub eruptionis tempora ciere, nauſeam facere majorem: etiam in morbillis frigidam bene propinari.

IBN DAUD virum ſibi notum citavit RHAZEUS (†), an idem fuerit ABU ALI EBN DAVID EL MISRI, qui compendium operum RAZEI *de medicina* ſcripſit, cujus codex eſt in B. *Medicea* apud FABRICIUM. Alium etiam ABU DAUD dixi p. 358.

RASIS l. *de ſimplicibus* cum ejuſdem argumenti SERAPIONIDÆ opere ediderunt Argentor. 1531. fol. LAMBERGEN.

(*) C. 14.
(†) L. X.

§. CXXXVI. SECULUM X.

Medicinae Arabum, ut imperii, florentissima tempora fuerint quae seculi noni. Neque tunc eorum merita ejusmodi erant, ut cum Graecis compares. Video quid CASIRIUS pro suis Arabibus proferat, malas nos habere editiones, ex quibus non possit rite de his viris pronuntiari. Verum, ut male sint versa eorum opera, tamen dissimulari nequit, universam eorum theoriam a Graecis unice fuisse sumtam, & potissimum quidem a GALENO; neque enim puto Methodicorum, aut SORANI, aut ASCLEPIADIS usquam ab Arabibus factam esse mentionem. Sed neque latinos legerunt. Video a non nemine dici CELSUM ab ISAACO citari; verum ea sunt *mora Celsi arboris*, (Mori) (*a*).

In ipsa praxi in universum sequebantur eamdem GALENI theoriam, ut tamen manifesto ad empiricam eorum medicina declinaret, plurimaque admiscerent vel superstitiosa, vel vana. Medicamenta equidem aliqua nova invenerunt, partim a chemia suppeditata, partim a regionibus, quas colebant, orienti proximis & a vicina India. In universum etiam pharmaceutica perpoliverunt, & gratiora atque mitiora auxilia asperis illis HIPPOCRATICIS substituerunt. Morbos etiam aliquos veteribus non dictos descripserunt, eos inter variolas & morbillos. Denique passim tamen eventus aliquos rariores adnotaverunt. Verum fundamenta artis, integram & plenam morborum historiam, fere neglexerunt, cum tamen nosodochia haberent egregie instructa, & ad morborum progressus & eventus observandos aptissima: neque eorum ullus adspiravit ad ejusmodi studium, quale in Epidemicis HIPPOCRATIS praeivisset.

GARIBEI BEN SAID Cordubensis circa annum hegirae 353. vixit. Codex ejus *de infantum & puerperarum regimine & morbis* est in B. SCORIALENSI n. DCCCXXVIII.

ISA BEN JUSUF, medicus pharmacopola, aevo Califae CATERBILLAH (*b*).

JOSEPH fil. ISAAC judaeus a. c. 940. scripsit *de urinae inspectione* (*c*).

ALI HASSAN ALI BEN ISSA GIAVALLAH, Bagdadensis, tempore Kalifae MOKTADIBILLAH, exeunte seculo nono & ineunte decimo, scripsit *takuin al abdan fi tadbir al ensan* f. *de curandis morbis & remediis parabilibus*. Codex est in B. R. P. n. 1020.

ACHMET BEN IBRAHIM IBN GIARRAR AL THABIB AL AFRIKI obiit a. 400. heg. scripsit *Etekad fil adujat al mofredat* f. *de medicamentis simplicibus*, & *Etekad fil adujat al morakkebat*, f *de medicamentis compositis* (*d*).

ACHMET BEN MOHAMMED AL SARAKSI scripsit circa annum Hegirae 387. *Ketab Althabick*, f. *de confectionibus* (*e*).

ABUL-

(a) *diut.* L. II. p. 389.
(b) HERBELOT p. 317.
(c) WOLF.
(d) HERBELOT. p. 397.
(e) ID. p. 912.

ABUGIAFAR ACHMED BEN MOHAMMED AL THABIB, circa a. 360. ſcripſit *de pleuritide & phrenitide* (*f*), *de colica* (*g*), *de alimentis* (*h*).

ABUSAHAL AL MASSIHI, auctor centiloquii *Miat*, AVICENNÆ præceptor, hujus fuerit ævi. Ita HERBELOT (*i*), ſed videtur error ſubeſſe. Nam alio loco (*k*) idem ſcriptor citat ABU SAHAL ISSA BEN IAHIA AL MASSIHI, de quo HALY ABBAS judicaverit, quem adeo oportet antiquiorum eſſe.

ABU ABDALLAH, Nabolenſis, AVICENNÆ præceptor.

TAMIMI vel TEMINI AL MODESSI in Ægypto circa annum 370. vixit, celebris medicus (*l*). Ejus eſt *Morſchad a la giauhar al agdiah, de cibis ſalutaribus & noxiis, & de ſimplicibus medicamentis* (*m*).

ABUL RIHAN MOHAMMED BEN ACHMED, a patria AL BIRUNI dictus, Perſa (*n*), quarto etiam hegiræ ſeculo vixit, AVICENNÆ fere coævus. Ejus inſigne opus fuit gemmarum hiſtoria, cæterum pro mago habitus eſt, idem Aſtrologus (*o*).

AL RAHEB monachus, qui AVICENNÆ dictus ſit, ABU MUSEH KULME, & MUTA GUAHIL ISRAELITA filius ALHORITH fil. HUBEGRE, perinde hic dici debent, quorum medicamenta idem citat AVICENNA.

AL CHANZI, quem AVICENNA citat & MESVE (*p*).

HELAL EBN ABRAHAM EBN ZAHRUNI f. *Aaronis* (*q*), Sabius, medicus nobilis Bagdadenſis, vixit circa a. 330. heg.

MANSUR EBN MORASCHER ABULPHATAH, Ægyptius, ſub finem hujus ſeculi vixit (*r*).

ISA BEN JUSEPH EBN OL ATTAR, medicus Cahirenſis.

EMRAM f. ISAAC, Hiſpanus Toletanus, qui periit a. 387. heg.

NADHI fil. NASS, medicus, qui Græca multa Arabice reddidit, in ipſo artis exercitio parum felix (*ſ*), coævus ALI F. ABBAS.

ESAHARAGKI, medicum Cordubenſem, RAZI proximum J. LEO citat, qui librum compoſuerit AVICENNÆ Canoni ſimilem. Putem velle ALSAHARAVIUM ABULCASEM, quem FREINDIUS nuperiorem facit.

(f) HERBELOT p. 970.
(g) ID. p. 971.
(h) p. 974.
(i) p. 39.
(k) p. 161.
(l) p. 219.
(m) HERBELOT.
(n) CASIRI p. 322.
(o) HERBELOT p. 31.
(p) in *Antidotario*.
(q) HERBELOT p. 446.
(r) ABULPHARAI p. 223. HERBELOT p. 554. circa a. 365. hegiræ.
(ſ) ABULFARAI p. 215.

ABIMEHER MOYSES filius SEIAR præceptor HALY ABBASSIDÆ (*). ABU MAHER HALY (t) præceptor ABBASSIDÆ, annon idem.

§. CXXXVII. HALY f. ABBAS.

HALY filius ABBAS *al* MAGIOUSCHI f. MAGUS, etsi nomina Mahommedana non valde Gebro conveniunt, medicus principis Buidæ ADAD HEDDULÆ, scripsit *Almaleki* suum circa a. 370. (u). Lego alium titulum, *Kamel al sannat al thabiat* (x). Is est *liber totius medicinæ necessarius* Venet. 1492. fol. *Liber totius medicinæ necessaria continens* Lion 1523. 4. *. B. TISS.

Codex MS. Leidæ exstat, tum perantiquus alius Paris n. 6909, alius fuit inter libros RANCHINI MONTF. Libri aliqui Arabice exstant in B. R. Par. n. 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1061. Libri VII. & VIII. codex est in B. R. P. In *Escurialensi* n. DCCCXIV. Ibidem decem libri n. 811, alia pars n. 833, alia n. 888. Totus l. *Almaleci* in B. BODLEY. n. 414.

Libri sunt decem theoricæ, decem practicæ, ordo satis bonus, dictio mala STEPHANI, qui ex Arabico convertit, ut plurimas voces neglexerit interpretari. Res ipsæ collectaneæ. Systema plenum est curationis morborum, materiæ medicæ, Pathologiæ, Clinices, Chirurgiæ. Morborum historia, ut Arabis, brevis, longissima series medicamentorum. Omnibus Arabibus FREINDIUS prætulit, mihi nihil singulare neque proprium habere visus est. Multa ex RAZEO habet.

Libri X. *de communibus medico scitu necessariis locis*, qui cum titulo CONSTANTINI *Africani* Basileæ 1539. fol. BB. prodierunt, sunt ipsorum decem librorum Theoriæ HALY ABBASSIDÆ compendium, meliori dictione & ordine concinnatum. CONSTANTINO etiam adscribitur a P. DIACONO in *Chronico Cassinensi*, qui & ipse libros XII. numerat. Idem opus videtur, per ea, quæ ab aliis Cl. viris disco, cum nomine PANTECHNI ISAACI f. *de complemento medicinæ* prostare, neque enim ad manus est. Librum ISAACI *de complemento* RHAZEUS sæpe citat. Non putat FREINDIUS ISAACI esse, fatetur tamen multa apud HALY reperiri, quæ perinde exstant in locis ISAACI a RHAZEO citatis. Cum libro destituar, amplio.

Codices MS. cum nomine CONSTANTINI passim exstant. In B. CAROLI THEYER MS. Brit. n. 6603, in *cathedrali Metensi*, MONTF. II. p. 1380.

§. CXXXVIII.

(*) HERBELOT p. 735.
(t) HERBELOT p. 27.
(u) ABULFARAI p. 214.
(x) HERBELOT p. 541.

§. CXXXVIII. Scriptores incerti ævi.

Conjiciam huc numerosos scriptores incerti ævi a Johanne Serapionis fil. s. juniori, sive factitio citatos.

Abengnefith, Ebngnefith. Ejus habemus l. *de virtutibus medicinarum & ciborum a* Gerardo Carmonensi *versum*, editum Argent. 1531. f. *. 1533. f. *; & passim cum Mesveo Venet. 1527. fol. 1535. fol. 1602. fol. *. Exigui momenti libellus est, de signis virium medicatarum a variis dotibus, etiam a sapore, sumendis, de qualitatibus secundis, tertiis.

Abimbat. Aldrazuh.

Abdalla Narech Hispanus.

Abix vel Habix, an Hobaisch (*a*).

Almacemin.

Almasaher.

Abuhanifah (*b*).

Abu Mansur Al Hasen Bennuh cujus sunt libri II. *de morbis internis*, *unus de externis*, alius *de febribus*.

Adamasca (*c*).

Amram f. Biaumet (*d*).

Abraham f. Salomonis Israelitæ (*e*), aliud forte nomen Isaaci ben Meiram Salomonis f.

Aben Juliel (*f*).

Almasa herodi (*g*), nisi est Masarguih Razei.

Altabari (*h*), forte Tabri Razei.

Achmet Ebn David Humar (*i*).

Azararus & Azarari. Nonne Alzaharavius, quem sæpe Azarara vocant.

Habon Haseu (*k*).

Bark fil. Ebi, cujus librum medicum Georgius Byzantinus græce reddidit (*l*).

(a) C. 16. 35. 46.
(b) C. 39. &c.
(c) C. 44.
(d) C. 6.
(e) C 61.
(f) C. 67.
(g) C. 177.
(h) C. 44.
(i) C. 118.
(k) C. 185.
(l) Allatius de *Clar.* Georgiis.

BARZVATUS ſapiens (*m*), an BARZUIAH p. 333.

ARTRAM (*n*).

CHIUTELBENI (*o*). Idem CHIALFATABANI.

CONSIDEMUS. GABRIEL F. MESARGEH.

HALI parvus (*p*) hunc puto eſſe HALY f. ABBAS.

HACHIM EBN AMORIM. HAHEMET. HEBUCHADISE.

JACOB f. MURTUK (*q*).

JACISSVHA Rex medicorum (*r*).

ISRAIL (*ſ*), ISMAHELITA.

KACEBRAS (*t*). KERMED.

LILHATINATUS. LINACOR. LULAM.

MAIMON. MESVACH, MESCHACH ABEN MESVACH.

MEHERERIT (*u*), OHASION, REHEUBATUS.

SALAMIA.

SULAHIN EBN HAHASEN (*x*), qui SALOMON EBN HASEN (*y*).

XIRAXES (forte SINDISCAR) medicorum rex (*z*).

YHAIE (*a*), JOHANNES aliquis.

Addam aliquos mihi ignotæ ætatis, traductores veterum.

THABETH qui GALENUM *de opt. ſecta* vertit. An TABETH f. CORRA p. 352.

NICOLAI compendium ARISTOTELIS *hiſtoriæ animalium* (*a**). Vertit ALI BEN ZARAA, cujus verſionis exemplum eſt apud CASIRIUM.

Quos hic recenſeo, eorum mentionem apud AVICENNAM reperi.

ALFOB.

ASAINERI (*b*).

FAVELI-

(m) *de Antidot.*
(n) C. 218.
(o) C. 197.
(p) p. 111.
(q) troch. de arſenico.
(r) Ej. pilulæ p. 86. b.
(ſ) *Antid.* p. 111.
(t) *Simplic.* c. 313.
(u) C. 205.
(x) Ib.
(y) C. 250.
(z) p. 96.
(a) C. 59.
(a*) p. 355.
(b) Canon. L. V. 1. 4.

FAVELIGENIS (*c*).

FILODESISIS nomen ex Græco corruptum (*d*).

FULIKESMES (*e*).

KABOTZES.

KYUM.

MUTAGNACHIL (*f*).

SANIBOS (*g*).

TARENTIUS. An TARENTINUS Geoponicus. Corrupta omnia.

§. CXXXIX. AVICENNA.

ABU ALI AL HOSSAIN EBN ABDALLAH EBN SINA cognomine AL SCHEIK & AL REIS, vulgo occidentalibus AVICENNA, barbaris temporibus etiam HUISCENI, AVIZIANUS.

Inter Arabes medicos eloquentia & ingenio ita caput extulit, ut princeps ei locus ab omni posteritate datus, ipsiusque canon classicum opus fuerit, in quod innumerabiles scriptores prælegerunt, ipse nuperrimus ROLFINKIUS, & numerosissimi pariter commentati sunt. Bokharæ natus, matre ex oppido Affena, philosophiæ qualis eo erat ævo, & medicinæ summo animi ardore studuit, ante annum decimum octavum principis sui medicus. Relicta patria per varias regiones peregrinatus Ispahani moratus est, Archiater & Wazir principis Buidæ: at vino mulieribusque nimis addictus, annis non major quinquaginta octo, Hamadani anno Christi 1036. obiit vel a. hegiræ 428 (*h*).

Citantur ejus numerosa, quæ amisimus, opera (*i*).

De sanitate atque remediis libri XVIII.

De valetudine servanda L. III.

Medicinæ canonis libri XIV.

Scholia in libros Canonis.

De dolore colico.

De medicamentis cordialibus, nisi idem est noster.

De medicina in compendium redacta.

L. de

(c) *Antidot.* L. II.
(d) L. V. II.
(f) Ib. 2. 2.
(f) L. V. c. 3.
(g) L. V. 2. 20.
(h) ABULFARAI.
(i) ex *B. Phil. Arab.* CASIRI.

L. de pulsu Persice scriptus.

Diss. de cichorio.

Diss. & problemata doctis viris proposita.

L. de animalibus.

L. de vegetabilibus.

L. de avibus.

Vitam ejus scripsit ABU OBAIDA AL GIUZIANI (*), auditor & amicus ejus intimus. Eam vitam nomine auctoris corrupto, ut SORIANUS audiat, NICOLAUS MASSA latine vertit, editam cum AVICENNA Venet. 1535. fol. *. 1608. f. Aliam vitam dedit IBN GIOLGIOL. Sed etiam FRANCISCUS CALPHURNIUS ejus viri vitam scripsit Lugduni 1522. 4. cum *Canone* excusam, & J. LEO.

Sed est etiam AVICENNÆ vita inter eas, quas STEPHANUS de VILLA hispanice scripsit Burgos 1647. & de eodem AVICENNA CAROLI PATINI oratio Patav. 1678. 4.

Laudant Arabes, quod se ipsum colica laborantem clystere octies infuso sanaverit, quod ex pulsu, perinde ut ERASISTRATUS, ægrotum, qui offerebatur, solo amore laborare divinaverit; quod sibi ipsi in capitis morbo imposita nive subvenerit.

Mihi supra omnem patientiam loquax & diffusus videtur, exscriptor Græcorum, ut menses integros fere impendas, quoad aliquam propriam adnotationem in compilationum cumulo detegas. Qui absque tædio RHAZEI *continentem* exhausi, nunquam potui in canone AVICENNÆ perlegendo finem invenire, adeo me Asiatica illa & fastidiosa ubertas speculationum & methodica inanitas fatigavit.

CANON nobis, non in XIV, sed in quinque libros dividitur. Vastum est systema medicinæ, quantum ejus artis eo ævo notum erat, anatomes, botanices, pathologiæ, clinices, chirurgiæ.

L. I. fere ad anatomen & physiologiam pertinet; continet tamen aliqua generalia, de morbo, symptomate, causa in universum; tum de classibus medicamentorum, secundum qualitates primas, secundas, tertias; de signis, pulsu, urina: de rebus non naturalibus, de victus ratione; de evacuatione varia, medica, chirurgica.

In L. II. materia medica traditur (†), & præcedunt generales quædam ad GALENI sensum speculationes.

L. III. est morborum a capite ad calcem, fusissimus catalogus, secundum eorum causas, cum curatione. Turpicula varia intercedunt (††).

L. IV.

(*) ABULFARAI p. 231.
(†) Conf. *B. Bot.*
(††) Cap. *de aluminatis* &c.

L. IV. est de febribus earumque symptomatibus, omnino ex Græcis, præter variolas exscriptus. Pestem dicit bubonaceam, & in ea venam jubet secare, acidaque, ut in variolis, medicamenta imperat; jubet autem ægros alere, cum fere convalescant, qui cibum sumunt. Sic in variolis venam secat, cæterum multa habet eorum persimilia, quæ RHAZEUS. Post febres fusissime signa & prognoses recenset, & omne genus exanthematum. Porro venena & herbas venenatas, & animalia utcunque noxia, hæc valde copiose, sed pleraque ex RHAZEO. Denique morbos cutaneos. Catellos jam habet, vere in urina miserorum conspicuos, quos rabidus canis momordit.

L. V. est Antidotarium, s. de medicinis compositis formulæ.

Reliqua opera, quæ supersunt AVICENNÆ, ea quidem parva sunt. L. *de viribus cordis*, agitur de animi adfectibus, deque medicamentorum efficacia & censu, quæ ad lætificandum adque confortandum cor faciunt.

De removendis nocumentis quæ accedunt in regimine sanitatis, scilicet ex errore in usu rerum non naturalium, etiam ex odoribus, ex carbonum vapore, ex aquis mineralibus & noxiis, ex balneo.

Tr. *de syrupo acetoso*, ejus præparatione, utilitate & noxa.

Canticum de medicina. Institutionum medicinalium breve compendium, neque plenum, neque boni ordinis. Æstate victum acidum commendat; in hydrope vehementiora cathartica, mezereum, euphorbium; adversus pediculos cingulum mercuriali unguento illitum.

Editiones & commentatores recensui quidem in *B. Bot.* Non possum tamen, quin hic repetam, cum hæc opera longe propius ad clinicam spectent. Vix vero vitavero, quin error aliquis subrepat, dicenti de libris mihi non visis, de quibus difficile sit distinctu, num de *Canone* solo, num de aliis etiam operibus AVICENNÆ sermo sit.

Arabica editio perpulchra est operum, ni fallor, omnium Rom. 1593. f.

Hebraice *Canon* Neapoli prodiit 1492 fol. CLEMENT Conf. Cod. Brit. n. 6351.

Latinæ editiones numerosæ sunt. *Opera omnia cum explanatione* JACOBI de PARTIBUS prodierunt Lion 1498. fol. B. Tig.

Antiquissima editio *Canonis* est Patav. 1473. fol. MAITT., cum tr. *de viribus cordis & cantico*, ex versione GERARDI Carmonensis: tum denuo Patav. 1479. f. TREW. MAITT. Perantiquam editionem *Canonis* absque loco & anno citat KIRSTENIUS & RIVINUS. *Opera cum pulchris illuminationibus* Venet. 1486. 4. ASKEW. AVICENNÆ *opera literis capitalibus coloratis* excusa Venet. 1486. 4. B. HARLEY non diversa ut puto. Apud TREWIUM erat ABINSCENAS *de medicina* Venet. 1486. f.

Canon solus Venet. 1488. 4.

Canon cum l. *de virib. cord.* & *cantico*, & variorum commentariis, opera ut puto omnia, prodiit Venet. 1489. 1490. TR. 1491. f. 4. vol. GUNZ. 1492. f. 1493. fol. BUR. *Medicinæ* titulo. Adjecti sunt *commentarii* GENTILIS de FULGINO, JACOBI de PARTIBUS, UGONIS SENENSIS, DINI Florentini, MATTHÆI de GRADIBUS, & THADDÆI Florentini. Ejusmodi editionem habet TREW, pariter cum nomine ABYNSENI, absque loco & anno: conf. p. 385.

Libri V. Canonis & cantica Venet. 1489. fol. 1494. fol. HUTH.

Opera nonnulla Venet. 1510. fol. UFF. & 4. FALC. & anno 1505.

Canones medicinæ vertente GERARDO *Carmonensi* & cum G. de FULGINO comm. BODL. & Venet. 1508. f. & Papiæ 1510. & 1511. f. 2. vol. GUNZ. cum *expositione* M. de GRADIBUS *ad fen.* XXII.

Canon Venet. 1510. 4.

Iterum cum GENTILIS de FULGINO *expositione* Venet. 1520. 4. & L. *Canonis* ex GERARDI versione a PETRO ANTONI RUSTICO *castigatus*, *illustratus* a SYMPHORIANO CAMPEGIO Lion 1522. 4. alii 1512. 4. & 1527. 4.

Iterum cum eorumdem scriptorum, quos diximus, & AVERRHOIS *expositionibus* Venet. 1532. fol. 5. vol. TREW.

L. Canonis cum ANDREÆ BELLUNENSIS *explicationibus* Venet. 1527. fol.

Medicina s. liber *Canonis*, *medicinæ cordialis & canticum* Venet. 1544. ap. Juntas fol. cum castigationibus ANDREÆ ALPAGI & RINII, tum 1555. fol. * 1562. fol. ZOCHA. In nostra editione A. ALPAGI *expositio vocum Arabicarum* accessit.

Cum correctionibus ANDREÆ ALPAGI & RINII Basil. 1556. fol. quam editionem PLEMPIUS laudat, TREW.

Opera omnia a JOHANNE COSTÆO & PAULO MANGIO recognita Venet. 1564. fol. 2. vol. BB. cum multis & bene longis adnotationibus. Versio semper est GERARDI, castigata ab ANDREA ALPAGO Bellunensi. Vocum Arabicarum interpretationem idem etiam hic adjecit. Eadem editio rediit Venet. 1580. fol. 1581. fol. GUNZ. 1585. f. hæc splendida, hæ ultimæ curante FABIO PAULINO. Editio 1608. omnium novissima est editio.

Seorsim prodiit L. I. *de universalibus medicæ scientiæ præceptis* ANDR. GRATIOLO interprete, cum ejus *scholiis* Venet. 1580. 4. GUNZ.

Fen I. L. I. *Canonis in usum Gymnasii Patavini* Patav. 1636. 12. GUNZ: & ex versione J. LENII Vicentiæ 1611. 16. *. 1647. 12. TR.

Fen I. II. & IV. *primi* l. & *Fen quarti* I. in *collectione* PETRI ANTONII RUSTICI Venet. 1507. 8.

Fen

Fen quarta primi de universa arte medendi JACOBI MANTINI Hebræi ope latinitate donata Venet. 1530. 8. Ettelingæ 1531. 12. HUTH. Hagenau 1532. 8. TR.

L. II. *Canonis ad verbum in latinum traslatus arabice & latine, notisque textum concernentibus illustratus* a PETRO KIRSTENIO, editus est Breslau 1609 f. BB. Editionem Romanam, & COSTÆI editiones, passim emendat, codice usus, qui ex Bibliotheca Cæsarea in Jenensem transiverat. Continet catalogum medicamentorum simplicium utraque lingua editum, & libellum ipsum de medicatis viribus cognoscendis, & de medicamentorum classibus. Versio literalis est.

Librum I. & II, *atque ex* IV. *tractatum de febribus* VOPISCUS FORTUNATUS PLEMPIUS edidit, adjutus MS. Leidensi, & alio Halepo accepto, alio Constantinopoli, neque nulli ei usui fuit GERARDUS interpres; ejus versionem tamen emendavit, & purius latinam reddidit. Scholia adjecit, ex comparatione aliorum scriptorum veterum decerpta. Prodiit Lovan. 1658. fol. *. Carpit G. H. WELSCHIUS, quod PLEMPIUS suis codicibus nimium fidei adhibuerit.

Libri III. *Fen* I. *tr. quartus de ægritudinibus capitis* a J. QUINQUARBOREO latine versus, & ad fidem codicis Hebraici correctus Paris. 1572. 8. LIND.

Libri III. *Fen* II. *de ægritudinibus nervorum* eodem vertente QUINQ. Paris. 1570. 8. ib.

EJ. *de morbis mentis tractatus* a PETRO VATTERIO versus Paris. 1619. 8. FALC.

Libri quarti Fen I. *de febribus* Patav. 1659. 12. & in collectione Veneta *de febribus* Venet. 1576. f.

Sic quæ *ad aquas minerales & balnea pertinent* in collectione Veneta *de balneis* Venet. 1553. f.

L. *de removendis nocumentis quæ accidunt in regimine sanitatis*, *cum tr. de syrupo acetoso* ARNOLDO VILLANOVANO interprete Venet. 1489. fol. HUTH. 1494. fol. ID. 1505. fol. B. Tig. &c. 1544. fol. TR. 1547. fol. Ticini etiam, ut lego, 1547. fol.

L. *de corde ejusque facultatibus* J. BRUYERINO interprete Lion 1559. 8. BB. Cum *Canone* etiam Venet. 1489. 1490. 1491. fol. Lego etiam prodiisse Venet. 1495. f. 1501. 8. & puto alias.

Cantica s. compendium artis medicæ versibus conscriptum, *cum l. de viribus cordis* Venet. 1491. fol. &c. porro Lion 1522. 4. Editum etiam est in collectione RUSTICI Venet. 1507. 8. & ex emendatione ANDREÆ ALPAGI Venet. 1544. fol. & passim cum *Canone* TREW. 1505. fol. &c.

Latine vertit ARMENGANDUS BLASIUS, ex Montepessulano.

Edidit seorsim DEUSINGIUS Groning. 1649. 12. *, Arabicæ linguæ gnarus, qui editionem AVICENNÆ parabat, nisi a PLEMPIO occupata fuisset.

Flores AVICENNÆ Lion 1508. 8. TREW.

Commentariorum inmensa vis est, Arabum, deinde Italorum.

Inter Arabes FAKREDDIN MOHAMMED (*a*) *al* KHOGENDI seculi XIII. exeuntis scriptor.

AL RAZI COTHBEDDIN AL SCHIRAZI seculo fere duodecimo in AVICENNAM commentatus est, & varia in eo carpsit (*b*).

Ejus Commentarii compendium fecit ABU ISCHAK JACOB (*c*), qui fuerit JACOB IBN ALI ISCHAK *el* SAMARI (*d*).

ABUSCHAIK EBN OL MASSIHI EBN OL ATTAR Antiochenus, Ej. sunt *quæstiones libri generalium ex Canone explicatæ* in libro *Al Ektedab* (*e*). Cujus compendium est *Entechab ol Ektedab* (*f*).

Exposuit etiam MASIHI EBN ABUL BAKAI (*g*), Nilensis, Bagdadensis, qui a. 608. hegiræ valde senex obiit, & cui etiam cognomen fuit ABUCHAIK EBNOL ATTAR ABULFARAIO teste, ut mireris si alius est a priori. Elegantem l. vocat HERBELOT.

Explicavit etiam AVICENNAM EBN ALKAF vulgo ABULFARAIUS.

Porro AL EMAM *al* PHACHER *al* RAZI MOHAMMED EBN OMAR vitia revelavit EBNSINÆ circa annum 606. heg. homo alchemista, & ob religionem suspectus.

MOHAMMED BEN MASSUD scripsit in *Canonem* AVICENNÆ a. 710. Tomum operis I. habet CASIRI n. DCCCLIX, Tomum IV. n. DCCCLX. Habet B. BODL. n. 6271.

Seculo VIII. Hegiræ BORHAMEDDIN NAPHIS BEN NAPHIS *commentarium* in *Canonis* L. III. scripsit (*h*), ut duo EBN NAPHIS fuisse putes, patrem & filium.

Explica-

(a) HERBELOT p. 250.
(b) REISKE *coroll.*
(c) HERBELOT.
(d) B. NARCISS. n. 1710.
(e) ABULFARAI p. 497.
(f) B. R. P. n. 1051.
(g) ABULFAR. p 299.
(h) CASIRI n. 825.

Explicavit etiam AVICENNAM COTHBEDDIN IBRAHIM BEN ALI AL MEZRI (*i*).

Et ALI BEN KEMALEDDIN MOHAMED AL ASTERABADI circa a. heg. 1000. (*k*): & eodem tempore DAUD *al* ANTAKI (*l*), cujus codex est in B. BODL. n. 6377.

Tum EBAD OLLAH EBN GEMII (*m*).

Contraxit in duo volumina SCHENK KONGERDI & ABULFARAGIUS (*n*).

Canonis compendium scripsit NEGMEDDI ICHAK EBN ALBADI, cujus codex est in B. R. P.

Sic & ABULFARAGIUS (*p*) & ALMEDDIN ALI BIN ALNASI (*q*), cui libro titulus est Mugiaz & BEN OMAR *al* GIAGMINI (*r*), & ALI BEN KEMALEDDIN MACHMUD, AL ASTARABADI (*s*), quem dixi. Tum Anonymus scriptor (*t*), & l. *Kefat Saadat v. ackbal* (*t**).

Summa etiam *Canonis* exstat, & SERAPHEDDINI compendium in B. COISLINIANA (*u*).

Compendium erat apud POSTELLUM, GESNERO in *Bibliotheca* dictum.

Ex libro II. *de medicamentis simplicibus* compendium fecit NIDA f. ISSA (*x*).

Aliud compendium Canonis est, vel certe commentarius, BORHAMEDDINI NAPHIS BEN AVAD filii ALI BEN ABILHAHASAR *al* KARARASCHI, vulgo EBN NAPHIS (*y*) Vocatur etiam ABUL HASSAN *al* KORESCHI, vulgo EBN OL NAPHIS (*z*), & ALAEDDIN ALI BEN ABIAL (*a*): & HAZEN KORASCHITA qui EBN NAPHIS, & cum nomine addito BEN AVAD (*b*), & ALAEDDIN ALI dictus BEN AL NAFIS (*c*). In confusione nominum facilis est error, & duorum NAPHISIDARUM confusio.

(i) HERBELOT. p. 250.
(k) Ib.
(l) Ib. l. c.
(m) NARCISS. n. 1214.
(n) HERBELOT ib.
(p) Ib.
(q) HERBELOT l. c.
(r) Id. p. 250.
(s) CASIRI n. DCCCXXVII.
(t) n. DCCCLXIII.
(t*) HERBELOT p. 970.
(u) MONTF. II. p. 1043.
(x) B. R. P. n. 1052.
(y) in *B Escor.* CASIRI n. DCCCXXVI.
(z) B. BODL. n. 3746.
(a) in *B Scorial.* CASIRI n. 867.
(b) Ib. n. 862.
(c) HERBELOT p. 250.

In id compendium NAPHISIDÆ commentatus eſt ACHMET AL CARS RAI ſeculo octavo hegiræ (*a*), in practica tamen, ut puto, ſola.

Cum notis Arabicis NAPHISIDÆ compendium (*b*) exſtat, & cum ſcholiis GIMALEDDIN *al* SARAI (*c*).

ABUSAID BEN ABI SURUR AL ISRAELI *al* SAMARI ſcripſit *Khalaffat al Kanun* ſ. *medullam Canonis* (*d*).

Repellit junioris RAZEI correctiones MUAFFEKI EN SAL (*e*).

Idem præſtitit officium ACHMET BEN ABUBEKER BEN MOHAMMED *al* NAKSCHIRVANI in libro *Hale Schokuk al Canun* (*f*), & in *Meſtah* NOUGREDDIN, qui idem *Canonem* in l. *Agiubah* emendavit (*g*).

Verſibus declaravit partem AVICENNÆ DAUD *al* ANTIAKI.

In univerſalia AVICENNÆ commentarius eſt MOHAMMED IBN AMRI IBN *al* HOSEYN IBN *al* RAZI (*h*).

In L. I. exſtat expoſitio *taſſir fil Canun* (*i*).

In L. II. commentatur EBNOL NAPHIS (*k*).

In L. III. iterum BORHAMMEDIN EBNOL NAPHIS (*l*).

In L. III. Fen II. III. anonymus commentatus eſt (*m*).

Alii duo *commentariorum* codices ſunt in quartum l. (*n*).

Codices AVICENNÆ MS. paſſim exſtant. Operum in vol. XVI., Arabice ut puto (*o*) in B. BODL. tum in B. *Vaticana*, in B. *Agri* S. *Germanenſis*, & in B. *Cœnobii* S. *Trinitatis de Vindocino* (*p*).

Canonis Hebraicus codex, verſus per R. NATHAN, eſt in B. BODL. (*q*) & in B. R. P. (*r*), alius Bononiæ & duobus exemplis uſus eſt PLEMPIUS.

Latine vertente GERARDO *Carmonenſis* codex in B. *Coll.* MERTON. (*ſ*) in B. R. Par.

(a) CASIRI n. DCCCXXXI.
(b) B. NARCISS. n. 1707. 1821.
(c) n. 1713.
(d) HERBELOT l. c.
(e) ID. 250.
(f) Ib.
(g) B. R. P. n. 1118.
(h) B. BODL. n. 3597.
(i) B. R. P. n. 1001.
(k) CASIRI n. DCCCXXV.
(l) n. DCCCLXXXI.
(m) B. R. P. n. 6938. hic latinus.
(n) Ib. n. 639. 640. hebraice ni fallor.
(o) n. 5647. 5648.
(p) apud MONTFAUCON.
(q) n. 469.
(r) n. 994. 995.
(ſ) n. 691.

Par. (*t*), & in B. *S. Germanensi*, in B. R. *Londinensi*, in *Greshamensi*, in *Taurinensi* MONTFAUCON.

L. I. solus Arabicus in B. *Scorialensi* (*u*) in B. PEMBROK *Cantabrigiæ* (*x*). Hebraice in B. *Vindobonensi* (*y*). Latine in B. *Coll. Metensis* & in *Taurinensi*. Aliqua ex L. I. & V. hebraice in B. *Turinensi* p. 19.

L. I. & II. in B. BODL. n. 6067.

L. I. & II. L. I. & III. L. II. L. IV. hebraice versi sunt WOLF.

L. II. solus arabice exstat in *B. Vaticana*, in *B. R. Paris.* (*z*), in *B. Scorialensi* (*a*).

Latine ex GERARDI versione in *B. R. Par.* (*b*).

L. III. in *B. S. Mar. Magdalenæ Oxoniensi* (*c*), tum Arabice in B. R. Par. (*d*), & in *Scorialensi* (*e*).

L. II. & Fen I. tertii in *B. Vindobonensi* (*f*).

L. II. III. & IV. in B. E. *Cathedralis Metensis* MONTFAUC.

Porro libri III. latine in B. R. P. (*g*).

Libri IV. & V. arabice in B. R. P. (*h*). In B. BODL. (*i*). Latine in *B. Mertoniensi* (*k*).

Libri quatuor latine in B. R. P. (*l*).

Liber, ni fallor V. arabice & latine in B. R. P. (*m*). Fragmenta aliqua in *Scorialensi* (*n*).

Excerpta L. I. II. in B. R. P. (*o*) Hebraice, & *flores* (*p*).

Libri

(t) n. 6915. 6916. 6918. 6919.
(u) CASIRI n. DCCCXVI.
(x) n. 2045.
(y) LAMBEC. I. p. 280.
(z) n. 999.
(a) CASIRI n. DCCCXIX.
(b) n. 6916.
(c) *Cod. Brit.* n. 2292.
(d) n. 996. 997.
(e) CASIRI n. DCCCXX.
(f) LAMBEC. I. p. 171. 178.
(g) n. 6924 6928. 6929.
(h) n. 998.
(i) n. 3744.
(k) n. 692.
(l) n. 6919.
(m) n. 999.
(n) CASIRI n. DCCCXXI. DCCCXXIII.
(o) n. 401.
(p) n. 704.

Libri *de febribus* codex cum notis marginalibus, servatur Turini (*q*) qui fuerit ut puto Fen I. libri IV.

CANTICI codices: Arabicus in B. R. P. (*r*), in *Scorialensi* (*s*).

Hebraicus in *B. Vindobonensi* (*t*). Est etiam in *Orielensi B. Oxonii*, in B. BODLEYANA (*u*) codex cum notis EBN RASCHID incertæ linguæ.

Latine vertente ARNOLDO *de* VILLANOVA in B. R. P.

Commentarius in hunc librum AVERRHOIS prodiit Venet. 1552. fol. cum simplicium medicamentorum facultatibus & earum gradibus.

Comm. idem Hebraice exstat MS. in *B. Vindobon.* (*w*) vertente SALOMON BEN JOSEPH.

Liber *de corde* Arabice in *Scorialensi* (*y*).

Latine, ut puto, in Coll. MERTON. (*z*). Latine vertente M. ARNOLDO BACHUVONE, s. de VILLA NOVA, in B. CAI. GONV. *Cantabr.* in B. D. PETRI ibid. (*b*), in *B. Coll. nov. Oxon.* (*c*) in B. R. P. (*d*). In B. D. MARCI græce, ut puto.

Excerpta ex L. *de theriaca* ex AVICENNA sunt in *Scorialensi* (*g*), & *de syrupo acetoso* ib.

In libris *de animalibus* Venet. 1508. fol. excusis BB., caput est de animalium infirmitatibus.

Liber *de urinis*, s. hoc certe cum titulo inediti operis, codices sunt in *B. Taurin.* I. p. 243. in B. R. P. (*h*).

Et l. *urinarum secundum* AVICENNAM B. Taurin. II.

Et

(q) MONTFAUCON II. p. 1395.
(r) n. 1046.
(s) CASIRI n. DCCCLVIII. DCCCXLVI.
(t) LAMBEC. ib. p. 178. 181.
(u) n. 398. 6201. 6218. 6211. b.
(w) ID. I. p. 183.
(x) apud CASIRI n. DCCCXXXIX. DCCCLV.
(z) n. 974.
(b) n. 1874.
(c) n. 1128.
(d) n. 877. & latine 6949. 7171.
(f) n. 692.
(g) CASIRI n. DCCCLXXVII.
(h) n. 2209. 2260. & 2256. AVIZIANI nomine.

Et *de pulsibus* (*i*) in VOSSIANA, in Leidensi.

Anonymi commentarius in AVICENNAM *de febribus B. Taurin.* II.

Commentatores latinos valde numerosos suo loco dicam.

Operum AVICENNÆ tersa magis versio a J. C. SCALIGERO promissa, nunquam prodiit (*k*), neque ea, quam teste AMATO LUSITANO JACOBUS MANTINUS paraverat (*l*), neque quinque inediti libri a RAVIO promissi (*m*).

§. CXL. SECULUM XI.

JOHANNES FIL. MESVES JUNIOR. ALII.

Hic MESVACH Christianus, Jacobita, Mardini (*n*) in Mesopotamia natus, obiisse dicitur A. C. N. 1028. (quod verum esse nequit, cum AVICENNAM citet), postquam Cairi medicinam fecerat, adque magnas divitias pervenerat. Hic princeps auctor est, quem pharmacopolæ secuti sunt. Quæ eo faciunt, dicta in *B. Bot.* T. I. p. 193, non puto repeti debere.

In libro *Canonum* MESVES aliqua pertinent ad symptomata, quæ medicamentorum usui superveniunt, eorumque curationem.

Deinde sequitur l. *de ægritudinibus capitis colli & pectoris*, in quibus hoc opus abrumpitur, ut reliqui morbi desiderentur. In eo sæpissime RHAZEUS citatur, passim & AVICENNA, & ISAAC f. AMARAN. Ut Arabes solent, in morbi historia brevis, plurimus est in medicamentis.

ETTABARANI ex provincia TABARANI, quæ pars sit Chorazaniæ, medicus R. Gaznæ, seculo undecimo vixit, & obiit a. 1081. (*o*). Ejus est scriptum *Firdius ulberiome*, apud Arabes celebre, in quo medicinalia traduntur, & simplicium medicamentorum facultates.

Ex Cl. REISKIO & J. S. BERNARDO didici, ABU GIAFAR ACHMED, filium ABRAHAM, filii ABI CHALED, opus esse *Zad ol Mozafar*, s. *viaticum peregrinantium*, quod opus CONSTANTINUS AFRICANUS latine vertit, & cujus Græca versio auctore C. GESNERO erat apud DIDACUM HURTADUM. Idem auctor dicitur HERBELOTO ACHMET BEN IBRAHIM AL GIARRAZ AL THABIB, (o*). Additur subinde nomini EBN SCHETZAR s. lanionis filius, quod nomen corrupit HERBELOT, ut faciat GIARRAZ. Vestigia nominis veri auctoris exstant in *B. Vindobonensi*, in quo Græcus codex cum nomine CONSTANTINI

(i) n. 2201.
(k) LAUR. GRYLL in *peregrin.*
(l) *Centur. I. curet I.*
(m) *de spol. Orient.*
(n) J. LEO.
(o) ID.
(o*) p. 378.

STANTINI conservatur, & additur (*p*), compositum esse partim a filio ZAPHAR nepote EL GHEZAR, partim ab ACHMETE filio ABRAHAMI, nepote medici CHALID; qui codex a latina versione hactenus differt. Hoc idem opus, servato titulo *Viatici peregrinantium*, qui Arabico titulo respondet, passim etiam ISAACO SALOMONIS f. tribuunt, codices vero MS. sæpe adscriptum nomen habent CONSTANTINI. Libri sunt VII, *de omnium morborum qui homini accidere possunt cognitione & curatione* Lugduni editi 1510. 8, & Basil. 1539. fol. * compendium nempe historiæ morborum a capite ad calcem, ex Græcis, sæpe etiam e J. DAMASCENO desumtum, plenum formularum & vestigiorum Arabismi.

Jano DAMASCENO tribuitur in B. *Medicea* III. p. 122.

Codices MS. sunt in libris LAUDI, in B. S. PETRI *Corbiensi* cum glossis (*q*), in *cathedrali Metensi* (*r*), in B. S. EBRULPHI *Uticensis* (*s*), in *Vindobonensi* (*t*), in libris R. BURSCOUGH (*t**).

Versionis Græcæ particula *de febribus* ex libro VII. decerpta exstat in *B. Leidensi*, a J. S. BERNARD edita, Amsterdam 1749. 8. *. Causam, cur SYNESII nomen ei codici præfigatur, BERNARDUS nullam vidit, adjecta vero CONSTANTINI versione ostendit non differre; eruditas idem notas adjecit. Non mireris adeo variolas habere.

YAHYA IBN ISA IBN GIAZLAH ABULFARAII (*u*), alius JAHJAH f. ISAH, f. GIAZALAH ALFEMONI Christianus, qui ad Mahometanam religionem transiit, & obiit anno hegiræ 473. Ejus est scriptum *Menhag al bajan fi ma josta matho al ensan*, f. de rebus omnibus, quibus homines utuntur, cibis, medicamentis simplicibus & compositis, ordine alphabetico. Codex est in B. R. P. n. 1021. in B. NARCISS. 1220. in B. BODL. n. 6199. 6200. Scripsit etiam *Takwin ol abdan*, f. tabulas de recta ordinatione corporum. In exemplari Parisino adjectæ sunt notæ EBN BEITHARIS. Si vero omnino BBN BEITHAR in libro *tadbik* ad GIAZLAH objectiones respondet (*x*), oportet eum GIAZALAM aliquanto posterioris esse ævi.

Exstant cum nomine BUHAHYLYHA BIN GEZLA, quem dicunt CAROLI M. Archiatrum fuisse, *Tacuini ægritudinum & morborum ferme omnium corporis humani cum curis eorumdem* Argentor. 1532. fol. BB. Eum, quem vocat YAHIA BU HALI BEN GEZLA, Cl. ASTRUC eumdem facit cum ELLIMITHAR, cujus *Tacuinos* dicemus (*y*). Comparavi utrumque opus, reperi, certo differre BINGIAZLÆ librum, qui tabulis fiat morborum a capite ad calcem, quarum ne unica quidem cum ulla tabularum

(p) LAMBEC. L. VI. p. 125.
(*) J. M. SYLVATIC *pand.* p. CVII. b.
(q) MONTFAUC. II. p. 1407.
(r) Ib. p. 1381.
(s) Ib. p. 1272.
(t) L. VI. p. 25.
(t*) *Cod. Brit.* n. 7671.
(u) p. 241.
(x) HERBELOT p. 193.
(y) *Hist. de l'Acad. de Montpel.*

tabularum ELLIMITHARIS convenit. Non repugno, quin noſtri opus ſit *Takwim ol abdan filii* GIAZALÆ.

ABDALLA ABIL PHARAGIUS, vulgo EBN AL THAIEBI ſcripſit *de plantis* l. ex ARISTOTELIS operibus decerptum, tum *de odoribus & de variis animalibus* denique *de urinis & pulſibus* (*a*). Obiit a. hegiræ 435. Non poteſt ipſe eſſe noſter ABULFARAGIUS, ut excidit POCOCKIO.

AL MOCHTAR BBN OL HASAN EBN ABDUN, vulgo EBN BOTLAN, Chriſtianus, variis locis medicinam fecit, & obiit a. hegiræ 444. Scripſit *Takwim al ſchat*, ſ. tabulas de regimine ſanitatis (*b*).

Ejusdem ALMOCHTAR fuerint *tacuini ol abdan* ſ. de diæta B. BODLEY. n. VIII.

EBN REDWAN medicus aſtrologus, dialecticus, ſeculi XI. (*c*)

COTAIPHAT inſignis Clinicus Chriſtianus.

EZAWARAGIUS medicus ALMANZORIS Cordubenſis, circa annum hegiræ 404. Conf. ESCHARAGKI p. 379.

EZZEDDIN IBRAHIM BEN MOHAMMED AL SAVIDI AL DAMASCHKI, qui a. 450. obiit, ſcripſit *Dhakbir at Alkhafiat fil thebb.*

Magni fit opus THEBB B. SAIDI *bin* HEBALLAH, quod tempore Khalifæ Moktadi circa a. 467. hegiræ ſcriptum eſt (*d*).

Anonymi excerptum de medicamentorum generibus ex ACHMED f. IBRAHIM mortui anno 473. exſtat in B. R. Pariſ. n. 413.

Seculo cæterum X. vixit MOHAMMED EBN GIABER EBN SENAN EBN ABDALLA ALBATANI, vulgo ALBATEGNIUS aſtronomus. Obiit a. hegiræ 317. (*e*) dicitur *de medicamentis ſimplicibus* ſcripſiſſe, & ejus nominis medicus varia GALENI arabice vertit. Serius alii ponunt, & circa a. 1070.

§. CXLI. SECULUM XII.

AVENZOAR.

AL WAZIR ABU MERWAN ABDELMELECH IBN ZOHR Hiſpanus, Hiſpalitanus, medicus regis ALMANZORIS, obiit Marocci a. hegiræ 564.

(a) CASIRI n. DCCCLXXXIII. ABULFARAI *Dynaſt.*
(b) ABULFAR. p. 234. HERBELOT.
(c) ID. p. 236.
(*) N. ANTON.
(†) HERBELOT p. 946.
(d) ID p. 597.
(e) ABULFARAI p. 191.

Ejus est in B. R. P. *Ketab al aduja u agdiah* ſ. medicamentorum euporiſtorum, quæ cibis quodammodo adnumerari poſſunt.

Codex exſtat EBNZOHAR *de medicina* B. BODLEY. n. 6234. *Abenzoar de regimine ſanitatis* in B. F. BERNARD 3630. & *Theiſir* ABU MERON in B. CAI. GONVIL. n. 974.

Prodiit autem ejusd. *al Theizir fil Modawadi Wah Tadbir*, ſ. facilitatio regiminis, alias dictum *Tejeſſir afil almodaviat*, & in editione Veneta a. 1496. l. *Theizir v. Thei.* Cum titulo AHYMERON ABYNZOAR *Theizir Almudaviat* prodiit Venetiis 1553. fol. * cum AVERRHOIS *colliget*, verſum anno 1281. a M. ABRAHAMO PATAVINO, ipſo ſibi vulgarizante M. JACOBO HEBRÆO. Auctor verſionis omnino Gallus fuit, qui panicaudum dicit eryngii loco, pullum pro gallina, blondus, ſic alia.

Auctor hujus operis, vulgo AVENZOAR, vir illuſtris, familia natus fuit medica, patre, quem maximo cultu veneratur, & negat ſe ad ejus peritiam adſpirare, a quo etiam inter praxeos ſuæ initia ſevere fuerit objurgatus, quoties minus ex arte ei acciderat curare. Conſilium petentem filium IDEM ad GALENUM remiſit, cujus etiam præcepta ſecutus noſter ægrotum ſanaverit. In carcere HALI f. JOSEPH idem ex peſte obiit. Noſter peregrinator, idem chemicus, vir multa expertus, ipſe in ejusdem HALI carceribus diu retentus, denique liberatus. Univerſum medicinæ ambitum amplexus eſt, medicamenta ſua manu paravit, manu *operatus* eſt, oſſa reſtituit elapſa, quod pater non ſolebat: lapidis tamen inciſionem averſatus eſt, cum a lege vetaretur nuda genitalia inſpicere. In noſodochio medicinam fecit.

Opus quod indico, compendium eſt praxeos, in quo multi morbi recenſentur, ſubtiliter diſtincti, quos vix alibi dictos reperias, cum plurimis auctoris adnotationibus & curationibus, infelicibus etiam caſibus, candide enim noſter omnia narrat. *Experimentator* ab experiendo dictus eſt, non quod de empiricorum ſecta eſſet, cauſas enim, & ſubtiliter, conquirit, ut etiam ſubitam in utroque oculo ſubnatam cæcitatem imputet nervorum opticorum conjunctioni vitiatæ. Malas complexiones unius cerebri cellulæ poſt alteram recenſet. Miras narrat melancholicorum hominum imaginationes: cauſam ejus mali aliquando invenit in pota aqua, in qua putrida aliqua macerata fuerant. Raram reſpirationem in apoplexia reperit funeſtam eſſe. Animalia demorſa pariter in rabiem agi ut hominem. Herbam ſe vidiſſe, quæ pulmonem armentorum jam vitiatum reſtituerit. Cum frigori ſe expoſuiſſet ipſe, alterius manus motum & ſenſum amiſit, quem calore reſtituit. Capræ particulam pulmonis reſecuit, animale feliciter curavit. De relaxatione œſophagi fuſe. Phthiſicum ab avo ſuo ſanatum fuiſſe, quem ſolo pane, ſaccharo & oleo aluerit. Pater hæmoptoicum curavit, qui mulierum uſu in id malum relapſus eſt. Tuſſis a vermibus in pulmone habitantibus. Non vidit noſter hydropem pericardii, ſed cartilagineas utique ejus membranæ *excreſcentias*. Cum tympanite fere lienis ſcirrhum conjungi. Polypoſum

posum quid, s. vermem in ventriculo curavit, & ejusmodi concrementa per alvum egesta; inde plurimus sanguis secutus est, funesto eventu. Apostema ventriculi dicit, quod malum solet funeste evenire. Se ipsum abscessu mediastini laborasse, cum tussi, dolore & duro pulsu; post magnam tamen sanguinis missionem rupto abscessu pus exscreavit, dolor sedatus est, & valetudo lente restituta. Apostema diaphragmatis.

L. II. morbi abdominis traduntur. Ex frigidæ potu pertinax alvi pigrities. Dysenteria, post quam pellicula intestini palmi longitudine decessit, & æger periit. Ipse auctor ob herbæ corruptæ esum eo malo laboravit. Ut venenum maximo cum suo periculo renuerit indicare, & ut vix casu aliquo mortem effugerit. Patrem oleo limpido viridi, fortis odoris & aromatici, calculum solvisse. Balsamum de Mecca calculosis profuisse. Improbat in se ipso, quod uxori ægrotanti medicamentum purgans concesserit. Tortuositatem penis nunquam curari primus vidit. Ad ulcera vel vulnera, partium acriter sentientium, oleum ovorum conferre: cæterum patrem monuisse, uteri erosionem nullam sanationem accipere. Cornu de dorso natum post exsiccantia medicamenta delapsum. Queritur de aqua putri, in qua lacertæ mortuæ erant. Motu destructo sæpe sensus in artu manet. Vermis cutaneus Æthiopum. Cursores podagræ obnoxii.

L. III. pro diebus criticis dicit. Quartana sola purgatione alvi sanata. Ex aqua stagnante & putrescente subnata febris epidemica. Ex more gentis multum lapidi bezoar, smaragdo, aliisque id genus auxiliis tribuit.

Antidotarium una prodiit, cujus codex est in B. CAI. GONV. n. 974.

Aliæ editiones sunt; Veneta 1490. f. HORST. cum AVERRHOIS *colliget*, tum ib. 1496. CLEM. TREW. 1497. RIV. cum colliget, 1510. B. BODL. 1514. fol. LIND. Lion 1531. 8.

Exstat J. COLLE *de cognitu difficilibus ex libro* AVENZOARIS *comm.* Venet. 1628. 4.

ALGUAZIR ALBULEIZOR l. *de curatione lapidis* ad HALI f. JOSEPH Venet. 1497. f. &c. est ejusdem Avenzoaris.

Non separabo ABU EBN HALI IBN ZOR RAZIS, AVENZOARIS filium, qui Marocci cum dignitate vixit, & ejusdem cum paterno argumenti librum scripsisse dicitur, libros nempe V. *de sanitatis regimine* Basil. 1618. 12. curante J. GEORGIO SCHENK excusos, quorum codex est in B. R. P. An forte idem auctor, idemque scriptum, neque enim vidi: patris tamen libri tres numerantur, non plures.

In B. R. P. n. 1028. cum titulo ZOPHAR BEN ZOHAR *Tejessir fil maduiat* s. de perfectione & compositione codex est, patris forte potius.

Citat J. LEO *provisionem peregrini & de cura oculorum*, & utrumque AVENZOAREM distinguit. Filium ponit ad seculum IX. hegiræ, & MANSORI Marocci principi addit inservivisse.

§. CXLII. Averrhoes.

Abu Elwalid Mohammed Ebn Achmet Ebn Mohammed Ebn Roschid Hispanus, Cordubensis, philosophus subtilis, judex, vir splendidus atque munificus, ob hæreseos suspicionem in magnas calamitates incidit, & obiit exeunte seculo XII. Medicinam non videtur fecisse, & fere Avenzoarem sequitur, cum cujus filiis vixit.

Commentatus est in *Canticum* Avicennæ, cujus commentarii codices sunt ap. Casiri (*), tum in B. *Vindobonensi*, in que *Leidensi*, in B. S. Petri *Cantabr.* n. 1871. in B. *coll. nov. Oxon.* n. 1128. in B. R. Paris. hic latinus.

Prodiit seorsim, ut lego, Venet. 1484. fol. Lugdun. 1555. fol. Maitt. Cum *colliget* Venet. 1490. f. Trew. 1496. f. Horst. 1552. f.* cum Andreæ Alpagi emendationibus, tum Lion 1531. 8.

Deinde majus Averrhois est opus *colliget*, cujus editiones sunt quas diximus, etiam Venet. 1482. fol. Uff. 1497. fol. Trew. 1498. fol. Montfauc. 1497. f. Trew.

Codices MS. sunt in B. D. Marci, in B. R. P. n. 6449. 6450. hi latini; in B. *Coll. nov. Oxon.* n. 1127. in B. S. Petri *Cantabr.* n. 1874. in B. Bodleyana, nisi erro in lingua, n. 1300.

Hoc opere fere compendium medicinæ continetur, qualis eo ævo innotuerat, anatome; chirurgia, materia medica, praxis hæc libris II. III. IV. V. VI. VII, quorum libros II. VI. & VII. J. Bruyerinus nitidius latine reddidit, in libro V. Jacobus Mantinus aliqua emendavit.

Librum *de febribus* anno 589. heg. absolutum habet Casiri (†) in collectione Veneta *de febribus*.

Canones 34. *salutares de medicamentis* latini sunt in B. R. P. n. 6999.

L. *de theriaca* adjectus est editioni Venetæ 1553. fol. ubi additur, primum nunc prodire, ex bibliotheca J. a Cruce. Codex ejus exstat in B. Paulina Lipsiensi, & in B. *Coll. nov. Oxon.* & in B. *Coll. Orient.* denique Arabicus apud Casiri (**). Monetur theriacam in sanis hominibus non debere adhiberi, neque continuo usu, neque in fluxibus, nisi sint de frigidorum genere.

L. *de venenis* seorsim prodiit Lion 1517. 4.

Vita viri est inter vitas 12. medicorum Stephani de Villa Burgos 1647. 8.

§. CXLIII.

(*) n. DCCIC. DCCCXXVI. DCCCLVIII.
(†) n. 879. excusum.
(**) n. DCCCLXXIX.

§. CXLIII. Medici aliqui ante Mossem &c.

Filimon.

Ebibula f. Zoe pater Marun Mosis

Ebu Masar Alfarabbi Ejusd. in *aphor.*

Mervan f. Zor Moses in *aphor.*

Melzigiar apud Bolchasem.

§. CXLIV. Moses Maimonides.

Abu Amram Moyse Ben Obeidalla Ben Maimon al Corthubi, f. Cordubensis, Al Jehudi (*a*) celeberrimus Judæorum doctor, vulgo *Maimonides*, qui aliquamdiu pro Mahomedano habitus rediit ad Judæos, inque Ægypto vixit (*b*). Obiit a. hegiræ 605. neque medicinam exercuit.

Ejus *paraphrasis artis medendi* Galeni est in B. *Scorialensi* Casiri (*c*).

Ejus tr. *de regimine sanitatis ad Sultanum Babyloniæ.* Codices sunt Hebraici in B. R. P. n. 393. 413. in *Vindobonensi* I. p. 178. & alter non bonus ib. Latine vertente Armingando Blasio B. Cai. Gonv. n. 974.

Editus est Florentiæ absque anno, sed vetusta est editio (*d*), tum Venet. 1514. f. 1521. f. 1553. f. cum Avenzoar. Aug. Vindel. 1518. 4. Trew. Gunz. Plat. Lion 1531. f. Gunz. Germanice 1681. Tr. Breve est diæteticon.

Ejusd. Mosis *aphorismi secundum doctrinam* Hipp. & Galeni prodierunt Bonon. 1489. 4. & ib. sine loco & anno 4. Tr. Gunz. Venet. 1497. fol. * cum Rhazei variis Basil. 1579. 8.

Compendium est medicinæ universæ, etiam anatomes, chirurgiæ, pathologiæ, semeiotices, botanicæ, diæteticæ per omne genus ciborum, materiæ medicæ, tum l. *de miraculis* f. rarioribus in arte medica eventis, fere ex Galeno sumtus. Addit noster suas etiam adnotationes. Diabeten in terris occidentis non videri, sed in Ægypto utique. Passim dubia suo in Galenum proponit, & Aristotelem contra Galenum defendit. Ideo forte Conringii laudes meritus est.

Citat Ebn Zor & Temimi de lapide quodam.

Exstat codex in B. *Scorialensi* n. DCCCLXIII. in *Vaticana*: in B. *Taurinensi.*

Ej. *de venenis & curationibus* reperitur MS. in B. *Scorial.* (*e*) cum nomine Musa Abi Amram. In *Medicea* B. codex exstat vertente Moyse f. Tablun fil.

(a) Abulfarai p. 294.
(b) Casiri p. 293.
(c) n. DCCXLVIII.
(d) B. Burchard.
(e) Casiri n. DCCCLXXXIV.

f. Samuel; tum alius in B. *Corp. Christi Oxon.* n. 1592. in B. D. Petri *Cant.* n. 1871.

Ab Ardoyno sæpe citatur.

Codex *de morborum causis & curatione; de rebus ad artem medici pertinentibus, de curando asthmate* exstat in B. R. P.

De animalibus, avibus, piscibus, lapidibus & hortum sanitatis citat Wolf, & versionem Avicennæ, cujus codex hebraicus sit in B. J. Dominici.

L. *de cibis vetitis*, etsi alterius scopi, utcunque huc facit. Edidit latine versum, & notis illustratum Marcus Woeldicke Hafn. 1734. 8. Pl.

Galeni libros XXI. noster in *epitomen* contraxit. Aliqua medica esse lego in ejus opere *Jad Chasaka.*

Filium reliquisse in eruditione patri similem lego.

Wolfius distinguit Moseh Raphi, cujus sunt aphorismi, qui sit Maimonides, ab alio Mose f. Rovam.

§. CXLV. Scriptores Hebræi ætatis mihi ignotæ.

Abraham Ben David Aria f. Leo Wolf.

Abraham Ben Salomon Cohen, qui *de febribus malignis* scripsit l. qui est in libris Warneri.

Avil Hakim *de tuenda valetudine* Wolf.

Avil Meni Ali Nafid *de variis rebus seplasiariorum* Id. Nomen, ut vereor, corruptum.

R. Isaac Ben Ali Ben Athar *de mulierum rebus.* In B. Vaticana.

Joseph Ibn Veibasch apud Hottinger.

Mordechai Cohen f. David Cohen *collectanea medica* Wolf.

R. Meschullam Ben Jonai vertit Alzavali. Codices sunt in B. R. *Par.* & in *Vindobonensi*, vertit etiam Isaac, cujus codex est in B. R. *Paris.* Wolf.

Nathan f. Palken sunt *sententiæ* ex Hippocrate, Galeno, & *index materiæ medicæ*, cui titulus *opobalsamum corporis.* In B. *Taurin.* I. p. 19.

Nathan f. Eliezer Wolf.

§. CXLVI. Alii Duodecimi Seculi Scriptores.

Abbassidarum imperium paulatim ruinam dabat. Ipse jam Almamon pessimo exemplo Chorasaniam hereditario jure duci bene de se merito donaverat. Africa jam Alraschidi temporibus defecerat. Posteriores Khalifæ neglecto officio religioso, curam etiam imperii deposuerant, & auctoritas paulatim ad Turcas prætorios eorumque principes transiit. Cum his imperatoribus in oriente & reliquæ

reliquæ artes, & una medicina, languerunt, ut nunc ejus præcipua sedes in Hispania esset. Medicos interim seculi XII. aliquos citabo.

GEORGIUS Antiochenus, medicus parum philosophus, circa heg. 510. multum negotium facesserat ABUL CHAIRO SALAMO EBN RAHMAN medico Ægyptio.

HEBAT OLLA EBN SAID EBNOL TALMID (*a*) Bagdadensis, seculi sui decus, medicus Abbassidarum, obiit a. 560. heg. secularis senex.

HEBAT OLLA EBN MELCAN ABUL BARACAT AUHAD OL ZAMAN, Judæus, inde Mahommedanus, medicus doctissimus audit sui seculi (*b*).

HEBATOLLA EBNO'L HOSEIN, Ispahanensis, vir eximius ABULFARAIO teste (*c*), modo dictis medicis antiquior.

ABUL HASSAN SAID AL HADHIRI medicus Khalifæ, filius HEBAT ALLAH TALMIDI (*d*).

ABULKHAIR, Archidiaconus, filius TALMIDI (*e*), SAEDI frater, commentator AVICENNÆ.

ABU'L HELM AL MOGREBI, Murciensis, ex Andalusia migravit Bagdadum, aromatarius & clinicus celebris.

SAMUEL EBN JUDA, pariter ex Andalusia, Judæus (*f*), in Orientem etiam migravit, & Islamismum amplexus est.

AL RAHABI Damascenus, vir divitiis florens, Sultani NUREDDINI medicus (*g*).

ABDOSSALAM EBN INGIDUST AL JABALI (*h*), Bagdadensis, ob suspectam philosophiam diu carceri mancipatus.

YAHIA EBN SAID EBN MARI Christianus.

ASLAKI, discipulus AVICENNÆ, scripsit de causis & signis morborum (*i*).

SAID EBN HEBATOLLA EBNOL MOWAMMEL ABU'L HASSAN Cairensis, Christianus, medicus Khalifæ ABNASSAR, auctor l. *al forbwa* f. selectioris partis medicinæ, sub finem hujus seculi obiit.

MOHAMMED EBN ABDOSSALAM, Maradinensis, discipulus EBNOL TALMID.

AL

(a) ABULFARAI & HERBELOT p. 440.
(b) HERBELOT p. 440.
(c) p. 260.
(d) p. 440.
(e) Ib.
(f) ABULFARAI p. 268.
(g) ID. ib.
(h) p. 295.
(i) HERBELOT p. 78.

Al Emam Al Phacher Al Razi Mohammed Ebn Omar, qui in Avicennam animadvertit p. 388.

Abdo'l Rhaman Ebn Abdo'l Carim.

Masihi Ebn Abul Bakai, Nilensis, cognomine Abu'l Chair Ebno'l Attar, & ipse commentator p. 388. 401.

Thograi Masudi medicus (*k*), idem Alchemista, philosophus & poëta, tristem vitæ finem fecit a. 515. heg.

Esserich Essachalli medicus & Astrologus (*l*) Siculus.

Ibn Saigh Hispanus, idem philosophus & hæreseos reus, coram Averrhois patre causam dixit, & sub medium seculum obiit (*m*).

Abu Becr Ebn Tophail Hispalensis, medicus, *philosophi autodidacti* auctor, præceptor Averrhois & Moysis (Maimonidæ), obiit a. 571. (*n*).

Abdal Wahed Ben Abdal Al Razzak, auctor *tag fi keifiat al alag*, de medicamentis simplicibus & compositis, & eorum facultatibus. Codex est in B. R. P. (*o*). Vixit anno c. 1150.

Abu Manen Ben Abu Nassar Ben Haffadh Israeli Haruni, vulgo Cohen Attar, pharmacopola Cairensis, ex Aaronis stirpe. Ej. est l. *Menhag al dokian u dokan*, s. praxis pharmaceutica. Circa a. 558. heg, vixit Codex est in *B. R. Paris.* (*p*).

Aliter lego, Abul Meni Ben Abu Nasir Ben Hafez, pharmacopolam Cairensem, dictum Cohen *al* Attar *al* Israili El Haruni, qui scripserit circa a. 558. *Menhage al decan u desti alasan*, s. pharmacopœam (*q*); qui idem est procul dubio scriptor.

Ommia Ben Abdalazis El Andalusi scripsit *adujat almofredat*, s. de medicamentis simplicibus. Obiit a. 529. Herbelot.

Mohammed Ben Abdul Mulc Ben Zahar Andalusi circa 594. ex peste obiit (*r*).

Abu Maslat *al* Andusi obiit a. 529. hegiræ. *De medicamentis simplicibus* scripsit.

Daud Ben Nassar *al* Ackhbari *al* Mussali, medicus familiæ Fatimitarum, qui Cairi imperitaverunt. Ejus *mohajat alvadrak alag radhat men al rabdhin*,

(k) J. Leo p. 276.
(l) Id. p. 278.
(m) p. 279.
(n) p. 281.
(o) n. 1020.
(p) n 1086.
(q) Herbelot p. 577.
(r) Id. p. 925.

rabdhin, liber dicatus fratri SALADINI (*f*), exstat in B. R. P. & in *Medicea*. De medicamentis agit compositis.

ABU BEKR YESDENSIS, vulgo YESDY, scripsit anno heg. 597. l. *de rebus naturalibus*, *oleribus*, *arboribus*, *frumentis*, *venenis*. Codex est in B. R. P.

ABU LOLA BEN ZOHAIRI, Christianus, scripsit anno c. 1165. de vera & selecta utilitate ex plantis & medicamentis percipienda compilationem (*t*).

ABU MARWAN BEN ZOHAR auctor est l. *de medicamentis & diæta* ap. CASIRI (*u*) & in B. *Medicea* Judæi opus.

KHOGENDI scripsit *Bostan al Attharin*, s. hortum pharmacopolarum (*x*).

ZEINUDDIN ISMAEL BEN HOSSEIN EL GIORGANY l. persicum *de medicina* scripsit, cujus codices sunt in B. R. Paris. (*y*) & *medicinæ compendium* (*z*). HERBELOTUS vocat *agradhat Theibat & Dhadkerat khoraverschahiat*, & scriptum addit esse anno 530. (*a*).

§. CXLVII. SECULUM XIII.

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMET *al* MAGREBI BEN BEITHAR, sive medicus veterinarius (*b*), Afer Malacutanus, SALADINI aliquamdiu medicus, obiit a. 648. heg.; amplissimi de materia medica operis, sed inediti auctor, veterum Græcorum scriptis innutritus, magnus peregrinator. Vana & parum firma se rejicere in prologo promittit, quem edidit CASIRIUS. Scripsit etiam *compendium magni operis*, & l. *de limonibus* (*c*), & praxin medicam, & contra BEN GIAZALAH se tuitus est, quem ideo oportet coævum fuisse (*d*), aut priorem.

EJ. l. *de malis limoniis* Venetiis a FRANCISCO BUTIRONO, tum Paris. 1602. & curante MARTINO GHISI Cremon. 1753. ex MS. denique cum amplis commentariis PAULI VALCARENGHI Cremonæ prodiit 1758. 4.* ad GHISII ut puto editionem, cum tribus versionibus. EBN BEITAR in universum vires medicatas auxit, & docuit, ut sirupus ex malis limoniis coquatur, quem valde commendat.

SEDIDEDDIN ALKADHARARI *mogni schar halmogiaz fil thebb*, est compendium operis BEITHARIDÆ (*e*).

 Utcumque

(f) HERBELOT p. 667.
(t) CASIRI n. DCCCCXXXIX.
(u) n. DCCCXXIX.
(x) HERBELOT.
(y) n. 145. 146. 147. 148. 149.
(z) B. R. P. n. 159.
(a) p. 420.
(b) B. Bot. p. 199. CASIRI p. 276.
(c) Ib. p. 200.
(d) p. 394.
(e) HERBELOT p. 597.

Utcumque adfine nomen est ELLUCHASEM ELIMITHAR, filii HADADUM, filii BUCCELLAM de BALDACH, cujus *Tacuini sanitatis* prodierunt Argentor. 1531. fol. *. Germanice etiam versi a MICHAELE HERR ib. 1532. fol. Alii, ut auctor *Cat. codd. B. Brit.* tribuunt ALBUCASI.

Tabulæ sunt fructuum & olerum, quibus vescimur, cum viribus medicatis, & rerum in universum non naturalium indice.

IBN ALI OSAIBAH vel OSEIBAH *vitas medicorum* scripsit circa annum c. 1273, quarum codex exstat in B. BODLEYANA n. 5602. & in *B. Leidensi*: sed eæ vitæ ineditæ sunt hactenus; vitam tamen EUTYCHII episcopi & medici POCOKIUS cum annalibus ejus EUTYCHII edidit, & fragmenta aliqua de vita BACTISCHUÆ FREINDIUS. Summa capita dedit J. JAC. REISKIUS in *misc. observ. medicis ex Arabum monumentis* Leid. 1746. 4. *. HERBELOTUS vocat EBN ABU OSAIBAH *al* KHAZARGEH, & librum *ojun al auba fi thabarat alatthaba* (*f*): & alibi nomen lego MUAFFEK BEN ACHMET, BEN CASSEM BEN ABI OSAIBAH qui obierit a. heg. 668. Nisi is error est, ut in opere posthumo.

Aliud ejusdem ABI OSEIBAH opus est *rariorum casuum e praxi medica* desumtorum. Negat id se vidisse Cl. REISKE; & nisi negavisset, putassem, ex eo desumta esse, quæ ipse decerpsit, de morbo fractura pectoris dicto, quam passus ipse auctor convaluerit: tum de obesitate per terrorem sanata: de funesta in cervice pustula: de camphoræ in gangræna eximio usu: de curatione frigida circa annum hegiræ 290 in morbis nervorum & spasmis summa cum felicitate introducta; de ingente penis inflammatione ex coitu nefando cum bestia nata: de diarrhœa funesta ex usu lactis bubalini, quæ fragmenta REISKIUS conservavit.

NAFIZ BEN AVAD ALKERMANI hujus est ævi. Commentator AVICENNÆ (*h*).

ABU ISCHAK IBRAHIM BEN MOHAMMED scripsit *Tadhkerat al savidi*, f. de medicamentis simplicibus: vixit ineunte seculo XIII.

ALAMAH *Escharat almofredat*, f. opus de medicamentis simplicibus, scriptum est a. c. 1254. (*i*).

ABU HASSAN ALLADDIN EBN ALI HAZM, Karschita, vixit exeunte seculo XIII. & scripsit *compendium medicinæ*. Codices sunt in B. *Leidensi* & in B. R. Paris. (*k*).

ABU

(*) *B. Bot.* p. 200.
(f) p. 696. 992.
(h) p. 389.
(i) HERBELOT p. 84.
(k) n. 1050. 1051. forte & 1019.

ABU SALEM *ben* CARABA medicus vixit circa a. 636. (*l*).

ALI EBN ACHMED ABUL HASAN, vulgo EBN HABUL, Bagdadensis, Mausolensis principis medicus, scripsit *Al Mochtar*, diversum a synonymo l. dicto p. 395. ut ex temporum ratione sequitur (*m*).

ABU'L CARM SAED EBN TUMA (*n*), Christianus, felix medicus, occisus est a. 620.

JUSEF IBN YAHIA EBN ISAAC, Sabtensis Mogrebinus, Judæus, Halebi vixit (*o*), & obiit a. heg. 623.

Ejusdem ævi fuit HASNUN (*p*), medicus Rohensis, a. 625. celebris & peritus, tum JAKUB EBN SAKLAN Christianus Hierosolymitanus, qui in nosodochio, deinde in aula principis ALMALEC *al* ADEL medicinam fecit.

CANA MUSALI *de Baldach*, cujus opus prodiit 1499. fol. *. Non poterit serioris esse ævi, cum curam Amiralis Khalifæ Bagdadi gesserit. Multus est in medicamentis. Codex est in B. R. P. (*q*)

ISA BEN ALI *al* CABHALI *tadhkerat alkachalin* Venet. 1499. fol. *. 1506. fol. BUR. vulgo JESA f. HALI. Integra materies medica (*r*).

BORHAMMEDDIN MOHAMMED BEN MOHMAMED *al* NASSAH in AVICENNAM scripsit, & obiit a. 688. (*s*).

MUHAMMED ABEN ISAAC Judæus Toletanus, vixit anno C. 1265. (*u*)

ABU BEKER BEN ALI BEDR *al* BEITHAR, equitum magister Ægyptius, scripsit *Kamel al sanaa thain* f. veterinariam, cujus codex est in B. R. Paris. (*x*).

SIMEON CHURTABUTENSIS, vir non doctus, sed probus & pius (*y*).

AIKADI *al* ARRAM JAMALODDIN EBNO'L KOFTI medicus & Wisir Sultani ALMALEC ALZIZ (*z*).

[l] HERBELOT p. 39 ABULFAR. p. 317.
[m] ABULFARAI p. 300.
[n] Ib.
[o] ID.
[p] p. 316.
[q] p. 140.
[r] Ib.
[s] HERBELOT p. 162.
[t] ABULFARAI p. 316.
[u] in *B Scorial.*
[x] HERBELOT p. 246. 20.
[y] ID.
[z] p. 340.

THEODORUS Antiochenus Christianus, quem dicunt ad Imperatorem Francorum regem vocatum, veneno se interemisse (*a*).

MASUD Bagdadensis EBNO'L CASS ejusque (*b*) filius.

GARS OL NEEMAT ABU'L NASR, iste vir doctus.

ISA ejus discipulus.

TAKIODDIN *Ebn o'l Chatab* (*c*), peritus medicus.

SCHARFODDIN EBNOL RABBA magnus medicus, ABULFARAII præceptor, cujus dicuntur scholia esse in canonem AVICENNÆ.

JAMALODDIN ejus frater, clarus clinicus.

BADRODDIN EBN CADI Balbecensis. Ejus est *Mopharreh o'l Naphs*, in quo medicamenta simplicia & composita lætificantia recenset, & AVICENNAM carpit.

NAPHIS ODDAULA EBN TALIB Damascenus, medicus regis Tatarorum Hulaku.

ALMOWAFAK JACOB Damascenus, Samaritanus, felix medicus.

Sub finem seculi PHACRODDIN *al* ACHLAH (*d*).

TAKIODDIN ALHOGESHI EBN TOLAIB *al* DAMASCHKI ejusque filius SAPHIODDIN, hic Christianus.

Cum AL MELIK *al* MODHAFFER a. 658. a Sultano BIBARSIO occisus fuerit, ei vero principi ABU BEKER O'L FARSI suum opus dicaverit, hujus erit ævi. Titulus est *Ketab al dorrat al montekhabat fil adujat al mogiarrat*, de medicamentis expertis (*e*). Codex est in B. R. P.

ABRAHAM IBN O'L SAHAL Hispalensis medicus & Astrologus, Judæus, aliquando coram AVERRHOE tunc judice causam dixit (*f*). Conf. cum IBN SAIGH p.402.

EL MUHASED ETTOSI s. Tosensis.

IBN OL CHATIB RASI, s. Rajensis, AVERRHOE aliquanto junior, quem voluerat audire. Auctor est *Elm suphi*, in quo l. consilia medicorum collegit, cum eorum argumentis & rationibus. In anno quo mortuus sit, error subest.

Compositiones medicamentorum ex Persico sermone a CONSTANTINO MELITINIOTA sub finem seculi XIII. in Græcum conversæ, sunt in B. R. P. (*g*).

SCHEIK ALI HUSSEIN HUSSEIN fil. ELANSAI cognomine HAGI ZEIN, vel ATTAR, scripsit circa 770. heg. Persice de medicamentis simplicibus & compositis (*h*).

§. CXLVIII.

(a) p. 341.
(b) p. 342.
(c) p. 343.
(d) p. 358.
(e) n. 1085.
(f) J. LEO n. 29.
(g) n. 2194.
(h) B. R. P. n. 157. & 150.

§. CXLVIII. ALBUCASIS.

Hunc ſcriptorem FREINDIUS in ſeculum collocat XIII, rationibus quidem non firmiſſimis uſus. Cum vero nihil certi de eo reperiam, neque nomen ABULFARAIUS habeat, neque ipſe J. LEO, & tamen a MATTHÆO SYLVATICO citetur, interim hic recenſeo, quoad certior mihi ſedes innoteſcat. Nomen ei fuit ABUL CASEM CALAF EBNO'L ABBAS. Chirurgiam diximus, præcipuum ejus viri opus (*i*).

Ejusdem tamen & aliud opus eſt ALZAHARAVI ſ. *compendium artis medicæ*, quod Auguſtæ Vindelicorum 1490. fol. 1530. fol. TR. prodiit, HORST., deinde cum titulo *libri Theoricæ nec non practicæ* ALSAHARAVII, qui vulgo ALZARARIUS *dicitur*, Aug. Vindel. 1519. fol. *. FREINDIUS titulum facit ALTASRIF. Verſio peſſima Tractatus ſunt triginta & duo, quibus morbi a capite ad calcem pertractantur. In plurimis RAZEUM ſequitur, plurimum etiam in re medicamentaria verſatur: non tamen penitus exſcriptor, ut nihil habeat proprii. Ita meminit incolarum pagi (caſalis) Alkiri, quorum ſanguis ex quovis vulnere, etiam ex naribus manu confrictis, ad mortem uſque manarit, cujus morbi negat ſe ullam apud veteres memoriam reperire. Spaſmatio urinæ. Se vidiſſe cui viſus reſtitutus & cataracta diſcuſſa ſit, uſu fellis avium rapacium.

Codex Hebraice verſus eſt in B. Vindob.

Citat ſuum l. *de decoratione mulierum*.

An idem eſt CALAF, cujus *antidotarium* habetur, Ejus codex eſt in B. D. MARCI. Cum nomine certo *Antidotarii* ABULCASIS citat GESNER bibl.

Sed *Calaf* Judæum *Ilerdenſem* habet CHAMPERIUS, cujus ſit *Antidotarium*. Quare fere ſuſpiceris SERAPIONIDEM, qui *de ſimplicibus* ſcripſit, ipſo noſtro ALBUCASI nuperiorem eſſe, cum & AZARARIUM citet, & CALAF, neque probabile ſit, tres CALAFOS librum cum *Antidotarii* titulo ſcripſiſſe. Unicus tunc idemque ſupereſſet CALAF, idem qui ALBUCASIS & ALZAHARAVI.

Ejus etiam eſt l. *ſervitoris*, quem non repeto (*k*) & cujus perantiqua eſt editio Venet. 1471. 4. MEAD. Tres ſunt libri ABULCASEMI, quibus formularum compoſitio, & præparationis encheireſes, & utilitates medicæ traduntur. Paſſim chemica aliqua intercedunt.

ABULCASEMI l. *de curandis oculorum morbis* Hebraice vertit NATHAN MENTHÆUS apud HOTTINGERUM.

§. CXLIX.

(i) *B. Chir.* I. p. 137.
(k) *B. Bot.* I. p. 201.

§. CXLIX. Seculum XIV.

Joseph Ben Ismael *al* Giuni, alias *Ibn ol Cutbi*, cujus eſt codex *Malajaſa* (*l*), vixit initio ſeculi XIV. Theſaurus eſt botanicus, ex Beitharide decerptus:

Eſt etiam ejusdem ævi Joseph fil. Ismael Ebn Al Cabir, cujus eſt l. *de iis, quæ medicum oportet non ignorare*, remediorum ſimplicium & compoſitorum catalogus (*m*).

Sed Mohammed Abdallathif Ben Joseph *al* Bagdadi *Ketab fi oſſul mofredat al thabib*, accurate ejusdem eſt ſignificationis, temporis & argumenti (*n*).

Raschid Thabib, cognomine Fadhlallah Ben Omaleddin Abulkair Ben Ali, medicus principis *Tſchengidæ*, circa a. 1303. ſcripſit *Mogni al Raſchidiah* (*o*).

Zacaria Ebn Mohammed Ebn Mahmud *al* Kemuni *al* Casvini. Ejus eſt *Aſchiaib al Makhlujat vgaraib al Maglukat*, ſ. admiranda & peregrina (*p*). Codex eſt in B. R. P. n. 983. Legitur etiam cum nomine *al* Karsvini *Mogiarrabat al Calſuni*, ſ. expertorum medicamentorum collectio (*q*).

Ali Ben Omar *al* Casvini ſcripſit in Razei *Mohaſſal* (*r*).

Scheik Ali Ben Hussein *al* Ansari cognomine Zein *ul* Attar *al* Schirazi, ſcripſit de medicamentis ſimplicibus circa a. 770. (*ſ*).

Mohammed f. Machmut pariter *al* Schrazi, ævi mihi non noti commentatus eſt in Abdallathif, egitque de medicamentis ſimplicibus & compoſitis (*t*).

Mumen Ben Mokil *al* Sirassi qui a. 741. obiit. Ejus eſt *Thadherat al movadiat fi elm althebb* (*u*).

Muhammed filius Abdalla Granatenſis., circa anno 761. opus ſcripſit medicum.

Mohammed Ben Machmud *al* Schiruni, nepotis Orkani medicus, ſcripſit *Elaſſiat fil thebb*, quod opus Turcice verſum habetur (*x*).

Kheder

(l) *Conf. B. Bot.* p. 202.
(m) B. R. P. n. 1029. 6375.
(n) Ib. n. 1090. 1088.
(o) Herbelot p. 711.
(p) Pocok ad Abulfarai p. 376.
(q) B. R. P. n. 1082.
(r) Herbelot.
(ſ) B R. P. n. 167. & denuo 161.
(t) Ib. n. 1003.
(u) Herbelot p. 947.
(x) Id. p. 790.

KHEDER BEN ALI BEN KATTHAB, cognomine HAGI PASCHA: ejus quatuor tractatuum circa a. 758. scriptorum, secundus est de cibis & medicamentis (y). HERBELOT vocat HAGI PASCHA ALAIDNI, ejusque librum *taskil fil thebb* s. compendium theoriæ & praxeos.

AIDEM BEN ALI *al* GIABDEKI scripsit *Borhan fi asrar elm almizan* de omnibus partibus philosophiæ. Obiit a. 739. (z) heg. Idem fuerit EZZEDDIN BEN ALI BEN AIDEM *al* GALDEKI, qui physica & medica scripsit (*a*).

BEDREDDIN HASSAN BEN OMAR BEN HABIB, de rebus naturalibus, animalibus & plantis scripsit circa 778. (*b*) heg.

ISAAC BEN ISRAEL l. de animalibus & herbis, hebraice a. C. 1383. scriptus dicitur exstare in B. Medicea.

JUDA IBN ISAK ASTILAGI. Ejus codex scriptus a. 789. heg. collectus est ex HIPPOCRATE, GALENO, AVICENNA, RHAZEO, & agit de theriaca, medicamentis simplicibus &c. (*c*).

ABDERRHAMAN NASSER BEN ABDALLA obiit a. 774. Ejus est *bab fi asrar al Nekah*, s. de rebus ad venerem promovendam idoneis (*d*).

Hujus seculi fuerit GREGORIUS EBN HAKIM EBN KOPH *al* NASRANI Christianus, vulgo ABULFARAI, cujus ex historia dynastiarum pleraque oportet repetere, quæ firmiora de Arabibus innotuerunt. Edidit EDVARDUS POCOCK Oxon. 1663. 4. BB. lat. & Arab. Idem aliqua huc facientia adspersit ad ABULFARAII specimen historiæ Arabicæ Oxon. 1650. 4. BB. *Declaravit* idem GREGORIUS AVICENNAM, & in compendium reduxit.

§. CL. SECULUM XV.

Destructis Khalifis, Ægypto in Mammelucarum mere militarem potestatem redacta, labefactata paulatim potentia Saracenorum, artes etiam Arabum sensim elanguerunt. Citat aliquos hujus ævi medicos J. LEO.

ETTPHESENIUM (nomen parum plenum) in Chorasania natum, qui in carcere perierit a. 815. heg. Inter medicos recenset J. LEO, nullum tamen ejus opus citat, quod medici sit argumenti.

ALAEDDIN

(y) B. R. P. n. 1017.
(z) HERBELOT p. 78.
(a) ID. p. 957.
(b) Ib. p. 74.
(c) CASIRI n. DCCCLXVIII.
(d) B. R. P. n. 1091.

ALAEDDIN MOHAMMED BEN MOHAMMED *al* BOCKHARI celebris a. 802. pharmacopola (*e*).

ABUL HASAN IBN O'L HAIDAR, Fezzensis, qui a. 818. heg. obiit, & *curam pestis* scripsit (*f*).

MUHAMMED ABEN ISAAC de re medica auctor. Vixit a. C. 1413. (*g*).

ABU BAHAR IBN O'L CHALSON obiit a. 828. heg. medicus & poëta.

ABU ISCHAK BEN IBRAHIM BEN MOHAMMED BEN TARTHAN *al* MOTETHABBEB scripsit *Tadhkerat al savidi* s. de medicamentis simplicibus, circa heg. a. 820. (*h*).

HARON BEN SENTON, Judæus Suzzensis, a ministro regio cum suis popularibus occisus a. 872. (*i*).

JALALODDIN ABDO'R RAHMAN *al* OSYUTI a. 849. heg. natus est (*k*). Ex patria adgnoscas hunc esse HABDERRHAMANUM, cujus triplicem tractatum *de proprietatibus ac virtutibus medicis animalium, plantarum ac gemmarum*, ex Arabico latine vertit ABRAHAM ESCHELLENSIS, & edidit Paris 1649. 4. cum notis JOHANNIS ELIOT. Eum mihi nondum vidisse contigit.

ISAAC BEN HARUN SCHELMON Hispanus. Ejus virium alimentorum memoria, ex GALENO, HIPPOCRATE &c. in filii gratiam conscripta est a. C. 1425. in civitate Guadalajara (*l*).

ALAEDDIN EBN *al* NAFIS commentarius in HIPPOCRATIS aphorismos scriptus est anno hegiræ 887. (*m*).

EJUS est compendium universæ medicinæ (*n*).

ALMANAVI medicus Hispanus. Ejus *comm. in* HIPP. *aphorismos* anno scriptus est 893. (*o*). Hujus fere est ævi, cum ABULPHARAGIUM cum cognomine ELCOPH sæpe citet.

Regia medicina practica Castillana (*p*) scripta Toleti 1414. auctorem videtur habere Hispanum, sed eo tempore medicina pene apud Arabes fuit.

ABUL ABBAS BEN MOHAMMED *al* SARACKSI, obiit a. heg. 800. Scripsit & ipse *Zal al mosafer* s. *viaticum peregrinantium*.

ALGAFEKI

(e) HERBELOT p. 144.
(f) J. LEO p. 293.
(g) C. de VILLA *scrip. hisp.*
(h) HERBELOT.
(i) LEO.
(k) POCOCK ad ABULF. Arab. p. 369.
(l) CASIRI n. DCCCLXV.
(m) MONTFAUCON I. n. 1042.
(n) B. R. P. n. 1009.
(o) CASIRI n. DCCCLXXIII.
(p) ID. n. DCCCLXXXVIII.

ALGAFEKI liber *fiduciæ*, de variis medicamentis, ex tribus naturæ regnis, ſeculi eſt XV. Fuit, ſed ſeculo VI. heg., MOHAMMED ALGAFEKI, Cordubenſis (*r*).

§. CLI. SECULUM XVI.

ET NUPERI ARABES.

HOSSEIN IBN MOHAMMED cognomine AL TABIB de venenis eorumque remediis ſcripſit, a heg. 983. (*ſ*).

ABIL ABBAS BEN MOHAMMED *al* ASCALANI *al* MESRI ſcripſit in Ægypto prophylacticen *Nafuis al anfas fil alſihat* (*t*).

ABU TAKIN MOHAMMED, vulgo SADREDDIN, anno 941. contra vini uſum ſcripſit (*u*).

ABU MOHAMMED DAUD ALSARI Cairenſis, anno 976. opus medico pharmaceuticum ſcripſit, de medicamentis ſimplicibus & compoſitis (*x*).

ZEINON ABIDINA ſ. KHALIL. Ejus eſt liber datus ad Sultanum Morad Chan (*y*), forte Amuratem IV. Agit de conſervanda valetudine.

MOHAMMET BEN ALAN *al* MEKKI ſ. Meccanus ſcripſit contra uſum opii, Bang & Tabaci. Titulus eſt *Tanbik dheri aladrak heharmat al theriak va thabak* (*z*).

MOHAMMED BEN ISRAEL BEN SAAD BEN ALI ANSARI ſeculi XI. hegir.

SINAN BEY medicus Turca (*a*).

DAUD ALANTAKI, cujus opera diximus, circa a. 1000. (*b*), ſcripſit etiam *Bughiat al mothge fil thebb*, ſ. ſyſtema medicinæ: *Ekhaſſa al elal fi ſais a la lamerdh v al elal* ſ. de cauſis morborum; & *Tadhkerat auli al adhab*. Ejus codices cum titulo de morbis curandis & de medicamentis ſimplicibus ſunt in B. *Oxonienſi* (*c*).

HUALMAN circa a. 1000. ſcripſit *Ketab al mogiarrabat*, ſ. librum experimentorum (*d*).

ALY SULTAN *al* KHORASSANI, ante a. 946. ſcripſit de morbis eorumque remediis,

(r) B. Anat. p. 137.
(ſ) B. R. P. n. 154.
(t) HERBELOT p. 923.
(u) In.
(x) CASIRI n. DCCCXXXII.
(y) In B. Lond.
(z) HERBELOT.
(a) della VALLE I. p. 265.
(b) HERBELOT p. 281.
(c) n 6360. 6377.
(d) B. R. P. n. 1082.

remediis (*e*), Persice. Hic est procul dubio Sultanus Carizoniæ, qui seculo XI. dicitur librum scripsisse, quo Persæ in medendo potissimum utantur (*f*).

Seid Mohammed s. Seid *al* Attheba obiit a. hegiræ 1049, & medicinæ cursum scripsit (*g*).

§. CLII. Scriptores incertæ ætatis.

Abdala Narach Hispanus. C. de Vil.

Ben Abdallah *al* Alacazi *Ketab aladujat*, s. de medicamentis simplicibus (*h*).

Abdallah *al* Cossuni *al* Mesri medicus Cairensis, auctor *Canun al at hebba* (*i*).

Abdelrahman Ben Ali Ben Abi Sadik, cujus codex exaratus est a. heg. 977. Scripsit *fossul Bokraht*, aphorismos nempe Hippocratis arabice reddidit & notas adjecit; hi commentarii etiam exstant in B. R. P. (*k*) cum notis Persicis, & titulo *mekalat hakim Bokraht*.

Mohabeddin Abdelrahim filius Ali (nomen satis simile), *Prognostica* Hippocratis ab Honaino versa commentariis illustravit (*l*).

Alius iterum Abderrahman Mohammed *ben* Ali *ben* Achmed ex Hanefi secta scripsit *Aldorrat alamiat fil adujat al giamiat*, s. de medicamentis universalibus. Multa superstitiosa inesse dicitur (*m*).

Achmet Ben Ibrahim, vulgo El Haazar *al* Caruni capitibus LXX. scripsit Commentum peregrinantium, quo euporista continentur ex Græcis scriptoribus in egenorum gratiam collecta (*n*).

Abraham *ben* Jehudah de venenis (*o*).

Abraham Ben Rabbi Jehudah de compositione medicamentorum, de nomenclatura simplicium (*p*).

Abu Ali Ben Risen methodus præparandorum medicamentorum, exstat inter libros Narcissi (*q*).

Abu

(e) n. 153.
(f) Chardin V. p. 291.
(g) Herbelot p. 714.
(h) Id. p. 967.
(i) p. 247.
(k) n. 1041. 1096.
(l) n 1040.
(m) B R P. n. 1087.
(n) Casiri n. DCCCLII.
(o) Lambec. I. p. 280.
(p) Id. p. 180.
(q) *Cod. Brit.* n. 1708.

ABU ACHAR? f. ABRAHI liber hebraice ab anonymo versus, qui videtur idem esse cum ISAACO (s), cujus septem etiam sunt tract. medicinales.

ABU ACHMET *ben* ABRAHAM de medicina, ab anonymo hebraice versus: codex est in B. *Vaticana* WOLF. Annon idem.

ABU AMRU ISCHAK *ben* MORAD *al* ZACHKALI de potulentis (*t*).

ABU CHARAM IBN EBRASI cujus comm. in AVICENNAM (*u*).

ABULHAR? Murcianus, medicus Damascenus (*x*).

ABU GIAFAR ACHMET BEN IZAK ALHOSAINI Cordubensis. Ejus est hortus medicorum, f. collegium, in quo 77. quæstiones proponuntur (*y*).

ABU GIAFAR BEN ABRAHAM BEN KHALID Hispanus, de medicamentorum substitutione (*z*).

ABU GIAFAR MOHAMMED BEN HABIB de medicamentis parabilibus (*a*).

ABU ISMAEL IBRAHIM de rebus ad rem medicam facientibus, Persice scriptus l. & Arabice versus (*b*).

ABU KOBAIR, *Indi*, *Ketab lavadhua* f. de morbis (*c*).

ABU MANSUR *al* MOTATIDI de topicis (*d*).

ABUL MANSUR l. *de medicamentis*, idem forte l. cum priori (*e*).

ABU MANSUR ELHASEN BEN NUH *al* CANARI. Ejus sunt l. *duo de morbis internis & externis; & tertius de febribus.*

ABU MASSA *de memoria & oblivione.*

ABU MONA fil. ABUNASSER cognomine KUVIN Judæus. Ejus sunt capita 25. de medicamentis simplicibus & compositis.

ABU NASR ANAZARBENOI opus perfectum & sufficiens in arte medica de rebus non naturalibus (*f*).

ABU NAIM auctor *Ketab athebb* (*g*).

ABU NASR ADORAN *ben* NASREDDIN ZAULI scripsit *Cafi fil thebb*, f. librum medicamentorum ad ordinem morborum corporis humani (*h*).

(s) WOLF.
(t) HERBELOT.
(u) ID.
(x) ID. p. 26.
(y) CASIRI n. DCCCLXXXII.
(z) ID. n. DCCCXXXI.
(a) HERBELOT p. 960.
(b) B. R. P. n. 1020.
(c) HERBELOT p. 966.
(d) Ib. p. 947.
(e) in l. NARCISSI n. 1832. *Cod. Brit.*
(f) in B. R. P. p. 210.
(g) HERBELOT p. 972.
(h) ID. p. 232.

Abusaid f. Hussein *al* Thabib *al* Jehudi l. Persicus ex celebrioribus medicis collectus, de morbis & de tuenda valetudine (*i*).

Abu Schegia *al* Basthami scripsit diætam convalescentium (*k*).

Abu Semyoun de medicamentis simplicibus (*l*).

Abuzale de medicinis simplicibus, vertente Arnoldo *de Villanova* (*m*).

Abu'l Hassan *Ketab al Maregiaz fil el Thebb*, f. compendium medicinæ (*o*).

Achmet Ben Abraham librum medicum scripsit Hebraice versum de medicina.

Achmed Ben Ibrahim Ibn Abi Chalid, de medicamentis simplicibus ab Hippocrate omissis.

Adeli *nahajat al adrak fi akrabadhin* (*p*), f. de medicamentis compositis.

Agbari *Nahajat al adrak*, f. de medicamentis compositis.

Ali Ben Jussuf *al* Kobti scripsit historiam medicorum & philosophorum, cujus compendium concinnaverunt Abu Hamzel & Abdallah Ben Zaid (*q*).

Al Katrani de arte medica ll. IV. (*r*).

Ben Almukah *Kefajat al Thebb*, f. census alphabeticus medicamentorum simplicium & compositorum (*s*).

Badreddin Abu Abdalla Mohammed Ben Abdalla *al* Zirkeschi, de narcotico medicamento *Bang*, & de legibus ad ejus usum spectantibus (*t*).

Ben Abil Gaith Alfakih *al* Kamrani, scripsit *shafs alagsam*, f. de remediis primum a se dictis (*u*).

Camarindi medici quæstio singularis de complicatione febrium (*x*).

Cancah Alhindi, philosophus & medicus auctor, ll. *de arte judiciaria* & l. *de purpura feminarum* (*y*).

Chadr

(i) B. R. P. n. 152.
(k) Herbelot p. 193.
(l) Id. p. 801.
(m) in B. Bernard n. 3632.
(o) in B. R. P. n. 1057.
(p) Herbelot.
(q) Id.
(r) in B. R. P. n. 1005.
(s) Herbelot n. 953.
(t) Id
(u) p. 765.
(x) B. R. P. n. 6863.
(y) Herbelot p. 248. 979.

CHADR *Ebnali*, corpus medicinæ (z).

CHATIB, ſ. EBN CHATIB Andaluſii, de praxi medica (a).

DAHIAH EBN DAHIAH auctor *Akhbar al athebbah*, ſ. hiſtoriæ medicorum (b).

DHVALNUN *al* AKHMINI, auctor *Mogiarrebat*, libri ſuperſtitioſi & magici (c).

EBN ANGEL liber medicamentorum ſimplicium & compoſitorum, quo multum in Ægypto utuntur.

EBN ARVADH, de corporibus, quatenus ad rem medicam ſpectant.

EBN GAMIA, Iſraëlitæ, medicina (d).

EBN HAGIGE, Jamenſis, de elementorum & qualitatum mutatione (e).

EBN HOBALI MOCKHTAR *fil Thebb.* Laudat utile opus HERBELOT (f).

EBN MALCHI, de medicamentis ſimplicibus (g).

EBN THOLOUN *al* DAMASCHKI (h), de cautelis peſtis tempore neceſſariis.

EBN RABIAH (ſi recte legi) *al* THABIB *argiuzal fil fasd*, ſ. poëma de venæ ſectione (i).

GEMALEDDIN ABDALLA BEN ABUL HASSAN ALI BEN AIUB, curatio morborum, ſ. plena materia medica (k).

GEMALY, de proprietatibus & utilitate medica corporum ex tribus regnis ſumtorum Perſice (l).

HALY RODOHAM *Commentarii* in L. *Techni*, ſæpiſſime recuſi, & in variis *Articellæ* editionibus: ætatis ſunt mihi ignotæ, neque enim puto eſſe filium REDWAN Ægyptium, medicum & aſtrologum, parum doctum, cujus ABULFARAIUS meminit (m).

HALI MEDDIN MACHMUD *al* TABARI ſcripſit *Tacuin alarvah*, librum medicum (n).

HASSEN

(z) B. BODL. p. 140. B. R. P. n. 6231.
(a) C. de VILLA.
(b) HERBELOT p. 280.
(c) ID. p. 917.
(d) in B. BODL. n. 6230.
(e) in B. R. P. n. 1081.
(f) p. 619.
(g) in B. R. P. n. 427.
(h) HERBELOT.
(i) ID. p. 707.
(k) in B. R. P. n. 1084.
(l) Ib. n. 161.
(m) *Dynaſt.* p. 236.
(n) HERBELOT.

HASSEN HOSSEN EBN AKKAD, Damascenus, de medicamentis simplicibus & compositis (o) scripsit.

HONAIN fil. AMRAM EBN CANUSI, de medicamentis simplicibus Hebraice (p).

R. JACOB f. JUDÆ (r), de regimine vitæ Hebraice. LAMBECIUS habet librum ejusdem tituli, sed nominat R. JEHUDA fil. JACOB (ſ).

JAHIA BEN HAMET BEN EDDIN, de re medica (t).

JOH. *Mussalensis*, cujus praxin medicam WELSCHIUS edendam promiserat.

JADIGHIAR IBN SCHERIF tr. de medicina, undique collectus (u).

IBRAHIM BEN ABI SAID AL THABIB AL MOGREBI AL ALAI, auctor l. de medicamentis simplicibus. Eundem puto librum (a)

IBRAHIM EBN ALWAID AL MOGREBI AL OLAI, f. simplicium medicamentorum vires medicæ. Hebr. (c).

IBRAHIM BEN BEKIR AL ERAKI auctor *Kenash* (b) *Ibrahim*.

JOSEPH f. ISMAEL EBN EBKABIR, de iis, quæ medicum non oportet ignorare (d).

JOSEPH EBN HAKIM AL BAHIRI celebris medicus, edidit quæstiones propositas medico ISSA BEN ISCHAK BEN ZARAHAH (e).

JOSEPH f. HELY Lexicon Syriacum (f).

ISBI BEN CANDU Granatensis, de re medica (g).

ISCHAK BEN ALI l. *Edab al Thabbib* f. de viribus herbarum (h).

ISCHAK BEN ALI Rohensis f. Edessenus, auctor *Edab athabbib* de qualitatibus boni medici (i). Annon IDEM? omnino videtur.

ISSA

(o) in B. R. P. n. 1080.
(p) Ib. n. 392.
(r) n. 393.
(ſ) I. p. 183.
(t) C. de VILLA.
(u) in B. R. P.
(a) HERBELOT p. 837.
(b) ID. p. 956.
(c) in B. R. P. n. 1032.
(d) Ib. n. 1029.
(e) HERBELOT p. 568.
(f) in B. R. P. n. 168.
(g) C. de VILLA.
(h) HERBELOT.
(i) ID. p. 718.

ISSA BARALI *al Motuthabib* (*k*), Medicus Syrus.

KEMALEDDIN ABU'L FADHL GEISCH IBRAHIM BEN MOHAMED *al* TIFLESSI *al* HAKIM *Aladujat al mofredat*, f. de plantis medicatis (*l*), quo libro CELSIUS multum usus est.

KUSSUNI auctor *Mogni Algiahilat* (*m*).

MAHUMET BEN ACHMET Hadrianopolitanus (*n*), vulgo EBN EL ATTHAR Commentarium scripsit in NAFIZ. p. 389, 390.

MAHUMMED ABU ABDALLA *al* UBARI de morbis singulorum membrorum liber Cordubae scriptus a. heg. 612. (*o*).

MAZURI Ægyptii l. medicinalis ex Arabico Græce versus, erat in Bibl. MICH. CANTACUZEA.

MODHAFFER EBN NASER dispensatorium medicum (*p*).

MOHAMMED fil *al* RASI Hispanus, de cognoscendis venarum pulsibus (*q*).

MOHAMMED BEN ACHMED *al* ALUINI *al* KHORASSI l. medicamentorum (*r*).

MOHAMMED BEN ALI BEN OMAR auctor *Asbab v alamat v alagiat*, de morborum causis, signis & curatione. (*s*).

MOSES f. JAHIA f. ALI mauritanus, de venenis & remediis (*t*).

MUHAMMED fil. ALI Samaritanus. Ejus est medicamentorum census ad alphabetum (*x*).

MUHAMMED fil. BEHRAM (*y*) medicinæ compendium.

MUZAFFER filius MUHAMMED de remediis compositis (*z*).

OMAR EBN JOSEPH de simplicibus alphabetice scripsit (*a*).

SAL ALI de medicamentis simplicibus. (*b*).

SAMUEL

(k) ID. p. 500.
(l) B. R. P. n. 1032. HERBELOT p. 837.
(m) HERB. p. 572.
(n) Ib. 1089
(o) in B. R. P. n. 1068.
(p) B. BODL. n. 6228.
(q) B. R. B. n. 1046.
(r) HERBELOT.
(s) ID. p. 132.
(t) in B. R P. n. 1092.
(x) ib. n. 1022.
(y) Ib.
(z) Ib. n. 156.
(a) in B. BODL. n. 6198.
(b) B. *Leid.* p. 297.

SAMUEL EBN KEDER de re medica (*c*).

SCHAMSEDDIN MOHAMMED BEN CAIANA *al* GIUSIANI (*d*).

SCHASCHURDH *al* HINDI (Ind.) l. medicus (*e*).

SEDIDEDDIN ALKHADHIRURI *mogni ſcharh al mogiaz fil thebb* (*f*). Compendium BEITHARIDÆ.

SEIKURI LUCHMENI, Granatenſis, de remediis morborum omnium partium (*g*).

SERIEDDIN ACHMED BEN MOHAMMED ALANFI de diæta ſcripſit (*h*).

SERIGIAH (puto SERGIUS) *al* MALATHI, ſ. Melitiniotes auctor l. *Tahrir al afkar al thabiat* (*i*).

TAHIR f. IBRAHIM f. MOHAMMED de morborum curandorum ratione (*k*).

THOM THOM *al* HINDI de ſubſultu tendinum (*l*).

ZAHRAURI l. de medicina (*m*).

§. CLIII. ANONYMI.

Ketab kharas ul eſchia de proprietatibus rerum; de conficiendis medicamentis (*a*).

Waslat ola al allabib fi Waſf Atthaibat v aththaib de confectionibus, conſervis &c. anonymi liber, qui ipſe ejusmodi medicamenta præparaverit (*b*).

Ketab karabadin, ſ. de remediis compoſitis (*c*).

De remediis laxantibus (*d*).

De remediis ex herbis & animalibus (*e*).

Anonymus *de variis remediis uſu tempeſtivis*, inter ea ſuperſtitioſa aliqua (*f*).

Index medicamentorum (*g*).

De

(c) C. de VILLA.
(d) HERBELOT p. 968.
(e) Ib. p. 971.
(f) Ib. p. 597.
(g) C. de VILLA.
(h) HERBELOT p. 953.
(i) HERBELOT.
(k) in B. R. P. n. 1022.
(l) HERBELOT p. 1031.
(m) in B. R. P. n. 383. Sic n. 384. 385.
(a) B. R. P. n. 160.
(b) HERBELOT p. 950.
(c) in B. R. P.
(d) Ib. n. 383.
(e) Ib. n. 384.
(f) HERBELOT n. 1099.

De viperis & theriaca ANDROMACHI l. in B. *Vindobonensi* (*h*).

Sianat al ensan men dha almondan v al nabat v al haivan. Venenorum ex plantis curatio (*i*).

Borrat allamiat fil. adoviat algiamat, medicamenta superstitiosa (*k*).

Antidoti Africanæ de remediis in pharmacopœis usualibus, de syruporum & emplastrorum confectione, virtutibus & usu (*l*).

Columellæ rerum ad pharmacopœam pertinentium (*m*).

Topica medicamenta (*n*).

De pharmacopœo (*o*).

De simplicibus medicinis (*p*).

Ejusdem tituli codex (*q*).

Medicina prophetica, s. materia medica ex Corano (*r*).

Al Mofredat, s. simplicia medicamenta (*s*).

De variis remediis expertis (*t*).

De medicamentorum compositione (*u*).

De medicamentis simplicibus ad curandos morbos maxime idoneis (*x*).

L. simplicium medicamentorum ex Arabibus (*y*).

L. de unguentis & pilulis ex Arabico Hebraice versus a. R. SCHEM TOB fil. ISAAC (*z*).

L. Hebraicus, in quo de medicamentis simplicibus ex Græcis & Arabibus collectio reperitur, (*a*).

L. Persicus de medicamentis simplicibus & compositis, eorum usu & abusu (*b*)

(h) LAMBEC. L. I. p. 143. & p. 508. cum iconibus.
(i) HERBELOT.
(k) ID. p. 301.
(l) in B. R. P. n. 1101.
(m) CASIRI n. DCCCLXXXII.
(n) CASIRI n. DCCCXXXIX.
(o) ID. n. DCCCXCI.
(p) in B. BODL n. 3744.
(q) CASIRI n. DCCCLV.
(r) in B. NARCISS. n. 1219.
(s) B. NARCISS. n. 1207.
(t) in B. R. P. n. 1099.
(u) CASIRI n. DCCCXC.
(x) in B. R. P. n. 1034.
(y) B. Medicea.
(z) in B. R. P. 419.
(a) in B. R. B. n. 422.
(b) B. Lond.

L. de medicamentis ſimplicibus & compoſitis (*c*), alphabetice ſcriptus, & probatio theriacæ bonæ & pravæ, Perſice (*d*).

Tr. de hæmorrhoidibus (*e*).

De parturientium doloribus & remediis (*f*).

Tractatus de cohibendo ſanguinis fluxu quo mulieres interdum vexantur. Hebraice in B. R. Par. n. 401.

Hortus aromatariorum (*g*).

De medicamentis ſimplicibus & compoſitis, ex Arabico converſus (*h*).

Anonymi de compoſitione medicamentorum: Hebraice (*i*).

De gradibus ſimplicium, Hebraice (*k*).

De medicamentis alvum ducentibus (*l*).

Ad victus rationem, præter ea, quæ in *B. Bot.* (*m*), excerpſi.

Huc facit codex de alimentorum facultatibus, ex *Avicennæ* Canone L. II. deſcriptus (*n*), a. 1413.

Tr. de cibariis (*o*).

Anonymi l. de tuenda valedutine, alimentorum ſelectu & uſu, aqua, aere ſomno, quiete, motu, balneo (*p*).

L. de alimentis Arabicus & Hebraicus in B. Medicea, & alius ibid. & de ſanitate tuenda codex Hebraicus (*q*).

Ad medicinam in univerſum.

De medicina L. VII. (*r*).

De urina tractatus ex Arabibus (*s*) collectus.

Anonymi de medicina, urinis, pulſibus &c. (*t*),

Totius

(c) in B. *Lond.*
(d) Ib.
(e) B. R. P. n. 394.
(f) Ib.
(g) Ib.
(h) B. R. P. n. 2144.
(i) in B. *Vindob.* I. p. 280.
(k) LAMBEC. I. p. 182.
(l) Ib.
(m) p. 210. ſq.
(n) CASIRI n. LCCCLXV.
(o) in B. CLARENDON n. 138.
(p) CASIRI n. DCCCXC.
(q) LAMBEC. I. p. 183.
(r) in B. R. P.
(ſ) Ib.
[t] CASIRI n. DCCCLXVII.

Totius medicinæ compendium (*u*).

De medicinæ utilitate, dignitate, & cum aſtrologia conjunctione (*x*).

Tadkerat aubiab al Albab ſ. memoriale ſapientiæ (*y*).

Anonymi l. 2. de medicina (*z*),

Codex MS. Hebraicus ex IBN ZOHAR, IBN SINA, RAZEO & aliis collectus in B. Leidenſi.

Experimenta medica Hebraice & Arabice (*a*).

Praxis medica (*b*).

Lexicon medicum (*c*).

Aliud Arabico Perſicum in B. Leidenſi.

Artis medicæ compendium ex GALENI DIOSCORIDIS aliorumque ſcriptis collectum in egenorum gratiam. De remediis facile parabilibus (*d*).

Ketab Karafadin Perſice de medicamentis compoſitis (*e*)

De urinis & pulſibus Hebraice (*f*).

De pulſibus (*g*).

Codex de variis remediis uſu comprobatis (*h*).

Bah Namah Padiſchahi (*i*) de remediis ſimplicibus & compoſitis liber Turcicus, quem addunt maximi fieri.

Alius ejusdem linguæ anonymi liber de aphrodiſiacis (*k*).

Alius de palpitationibus, quæ præter voluntatem fiunt (*l*).

De equorum morbis ll. tres (*m*).

Arcana medica (*n*).

[u] CASIRI n. DCCCXXXVIII.
[x] in B. R. P. n. 1039.
[y] in B. R. P. n. 1058.
[z] in B. R. P. n 1056.
[a] in B VINDOB. LAMBEC. I. p. 183. 280.
[b] Ib. Hebraice.
[c] B. R. P.
[d] Ib n. 1046.
[e] B. R. P. n. 156.
[f] LAMBEC. l.
[g] I. p. 280.
[h] B. R. B. n. 1099.
[i] in B. R. P. n. 173. 384.
[k] n. 174.
[l] n. 175.
[m] n. 176. 179.
[n] n. 178.

§. CLIV. Status Medicinæ in Oriente.

Ut reliquarum bonarum artium, ſic medicinæ in Oriente conditio mala eſt & deploranda. Turcæ Conſtantinopolitani Græcos Patavii in arte inſtructos & Hebræos conſulunt, quos tamen honore proſequuntur maximo (*a*) Ipſi potius neſcio quem empiriſmum exercent, aut ex memoria & ad imitationem priſcorum curant (*b*).

Græci medici fere ſervi ſunt medicorum (c).

Perſæ in univerſum excitati magis ingenii homines empirici tamen, ut ex ſpecimine pathologico & materia medica adparet, quod S. G. Gmelin habet. (*c**.) Vehementer refrigerantibus utuntur, & febres calidas aqua, venæ ſectione, diæta tenui, cucurbitæ atque citrorum ſucco jugulant, ut etiam hydropes superveniant (*d*). Thevenotum tamen ea curandi ratione feliciter maximo ex morbo eripuerunt (*e*). Noſodochia habent, quibus medici præſident (*f*), ægroti tamen parum bene tractantur. Multum utuntur Razeo.

Malabares etiam formulas a priſcis medicis memoriter receptas diſcunt, in diæta accurate verſantur, in qua ſunt ſeveriſſimi. Cæterum herbarum poteſtates ſatis accurate callent, iisque minime infeliciter utuntur, ut non nunquam Europæorum felicitatem ſuperent (*g*).

§. CLV. Chinenses.

Antiqui hujus regionis principes ſapientia videntur eminuiſſe, & iis remotis ſeculis etiam medicorum majorem fuiſſe peritiam. Quæ enim nunc in artibus, & in noſtra pariter, Chinenſes præſtant, ea fere ex antiquiſſimis libris habent, & fruuntur paratis, ut ne quidem in artibus vulgatiſſimis, ut in coquenda porcellana, avorum ſuorum artificia adtingant.

Notum eſt Chinenſes peritia pulſus omni tempore eminuiſſe, in quo tangendo multo plus laboris ponunt, quam ullus Europæorum; eique aliam & aliam ſignificationem tribuunt, uti in alia parte brachii tactus fuerit: figuras etiam & menſuras in pulſibus varias diſtinguunt, nihil ominus ſubtiles quam nuperorum Gallorum inventa, ut etiam pulſus hepaticos, ſtomachicos, renales, lienales apud Chinenſes reperias, ante Theophilum Bordev.

Deinde

[a] *Miſc. cur.* L. III. p. 138.
[b] Shaw *travels* p. 266.
[c] Guys. *voy.* II. p. 138.
[c*.] *Reiſen*, III.
[d] Chardin *voy.* V. p. 307.
[e] *Voy.* L. II. c. 16.
[f] Chardin L. VIII. p. 85.
[g] *Malab. Miſſ. Cont.* VII. p. 431.

Deinde cognitione materiæ medicæ non modica pollent, atque medicamenta ſtudioſe, ut omnia ejus gentis, ad antiquorum præcepta, vel ipſi parant, vel per pharmacopolas curant parari. Beato vero cœlo & vicinitati Indiæ debent, quod multa ſimplicia medicamenta integrioribus viribus inſtructa poſſideant. Superſtitionis & figmenti in laudibus herbarum multum eſſe non negavero.

In univerſum non malos eſſe medicos legas apud J. BAPTISTAM DU HALDE, qui de hac gente ejusque artibus pleniſſime ſcripſit, ut felicitatem curationum paſſim Europaei admirati ſint (*a*).

L. de *pulſibus* antiquus eſt auctoris VANG SCHO HO, qui aliquot ante Chriſtum natum ſeculis vixit, & ipſe antiquores auctores compilarit, quos & paſſim nominatim citat. Theoriam nihil eſt, quod admireris.

TAI SO SU ME KIVE ſ. *de pulſu*, ejusque commentarius *Pe tſiam* (*c*).

Inter libros medicos ex præcipuis eſt *Pent ſao*, ſ. materia medica auctore LI SCHE TSCHING ſcriptum opus, ſeculo XIV. nuperius, & nuper recuſum, quo præter plantas etiam medicamenta ex animalibus & ex foſſilibus ſumta deſcribuntur, & ad omnes morbos auxilia promittuntur: leges etiam curandorum morborum & concinnandarum formularum docentur. & axiomata dantur ad morbos curandos, ut contraria contrariis eſſe ſuperanda. Formularum ſpecimina addit J. B. du HALDE (*d*).

Y CUM PIE LI TO medicorum ſtudium principale & neceſſarium auctore LI CHUM ZIO medico imperatoris, circa a. 1626. ſcriptum opus (*e*),

ZEM PU KU KIN Y KIEN auctore LUM SIN, ſ. antiquum & novum medicorum ſpeculum ſeculo XVI, imperante TSCHING KIA MO patre KANG HI prodiit (*f*).

Nuperus auctor imperante etiam KANG HI ſcripſit opus TSCHANG SIAG de procuranda longævitate per victus rationem, potiſſimum etiam per moderationem adfectuum animi. Placet quod prandium uberius, cœnam parciorem præcipiat. A paſtu vetat ſomno ſe tradere, & ante paſtum theam jubet ſumere, hæc ex præjudicatis opinionibus.

Neque tamen tanta eſt medicorum in China eruditio. Nulla examina, gradus in utiliſſima artium nulli: quisque indoctus medicinam exercet, ſua medicamenta præparat, cucurbitulis etiam uti & igne, chirurgos habere, lego, & multum in arte medendi ſubeſſe theatralis artificii.

LIB.

[a] T, III. L. 3. c. 1.
[b] Ib
[c] in B R. P. I. n. 32.
[d] c. 4.
[e] n. 33.
[f] n. 34.

LIBER TERTIUS.

ARABISTÆ.

§. CLVI.

Veterum Europæ incolarum aliqua tamen medicina fuit. Eam Gothi reges ipsi exercebant (*a*). In Occidente, poſt deſtructum imperium Romanum, artes vix ullæ ſuperfuerunt (*b*). Medicina hactenus apud monachos & presbyteros conſervata non tota quidem evanuit. Regibus francorum ſui fuerunt archiatri. MARCLEIFUS CHILPERICI R. medicus circa a. 589. (*c*) vixit. PETRUS THEODORICI nepotis BRUNHILDÆ medicus fuit illuſtris omnino vir, & familiaris magnatum.

WINTARUS CAROLI M. Archiater (*d*) videtur infeliciter in ultimo morbo Imperatorem curaſſe. Uti CAROLUS in univerſum bonis artibus favit, ita etiam medicas ſcholas in palatio aperuit, quarum in capitularibus mentio fit (*e*). Inde poſteriori ævo medicina fere apud Clericos ſubſtitit, ut Pariſini etiam medici jure matrimonii ineundi privarentur. Seculo XIII. FULBERTUS Carnutenſis epiſcopus & Cancellarius medicinam fecit. Ipſa ſchola medica Pariſina circa a. 1220. auctoritate Papali conſtituta eſt. Librorum multis ſeculis vix quidquam in Occidente ſcriptum eſt, niſi ISIDORUM velis Hiſpalenſem, qui in *etymologico*, uti aliarum artium, ſic medicæ artis propria vocabula, ut potuit, expoſita dedit. Liber vero Quartus huc facit, quo hiſtoria aliqua artis, morborum acutorum & diuturnorum aliquæ definitiones, cum remediorum brevi cenſu traduntur. Literis aheneis impreſſit GUNTERUS ZAINER. B. B.

§. CLVII.

[a] DAHLIN *ſwea. rikes hiſtor.* c. 8.
[b] CASSIODOR *divin. Cent.* c. 31.
[c] KOEHLER L. c. p. 5.
[d] J. TOB. KOEHLER *primus artis medicæ peritia celebris* WINTARUS Gœtting. 1752. 4. *.
[e] ap. KOEHLER p. 15.

§. CLVII. Walafridus Strabus. Æmilius Macer Alii.

Walafridum in *botanicis* diximus, Helvetum, aut certe in monasterio S. Galli ex ordine Benedicti monachum, qui circa annum C. 842. hortulum scripsit, variis locis editum, Basil. 1527. 8. *, Friburgi 1530. 8. *. cum Macro. In collectione Aldina Venet. 1547 f. denique curante Andrea Rivino Lips. 1653. 8, & alias. (*a*).

Breve, non adeo absurdum opusculum, quo plantarum nonnullarum medicatarum vires salutares carmine heroico laudantur. Scholia quædam Johannes Atrocianus in editione Basil. adjecit.

Æmilius Macer, Augustei ævi poeta, de herbis scripserat. Eo illustri nomine abusi sunt medio ævo monachi aliqui. Multo nuperioris certe ævi labor est, quem Macro inscribunt, cum in eo Strabus & Schola Salernitana citetur, & demum auctoris Galli (*b*) opus; ut ex corruptis herbarum nominibus intelligas. Plantæ numerosiores, sed ipsa poesis longe deterior, quam apud Strabum; pars medica tota ad gustum empiricorum, nimiis cum laudibus.

Coram sunt duæ editiones, prior Johannis Atrociani cum nonnullis *scholiis* Basil. 1527. 8. *. recusa Frib. 1530. 8. Altera multum mutata, insigniter aucta, toto libro II. ex Sereno Sammonico exscripto, adjectis capitibus de animalibus, quam Henricus Ranzov, vir nobilis, Lips. 1590. 8. *. edidit. Cætera vide B. bot. I. p. 215. A. Simone Januensi Macer citatur, ejusque plusculi versiculi in *Scholam Salernitanam* transierunt.

Cophon incerti ævi homo, de quo nihil ultra rescivi, sed antiquus, & passim a scriptoribus antiquis citatus. Ejus erat l. *de purgantibus*. Est etiam ejus de *arte medendi* opus cum Mesveo editum. Græcos citat, medicamenta potius habet Arabum. De vomitu & purgatione primum dicit, deque symptomatibus quæ aliquando superveniunt; deinde de adstringentibus & analepticis, digerentibus, alterantibus, & nonnullis medicamentis. Syrupum acetosum valde laudat.

Exstat etiam Argentinensis editio 1534. in B. B. cum titulo *methodus medendi*. Cophonem inventorem Electuarii frigidi Platearius citat.

Urso *de urinis* ab Aegidio citatur.

Albericus Anglus anno 1079. scripsit *de venenis* ni fallor, neque enim recte memini.

§. CLVIII.

[a] Conf. *B. bot.* I. p. 214.
[b] Maurella pro Solano, Gaisde [Guède]

§. CLVIII. Scholæ Saracenicæ.

Artes in Occidente languentes Arabum auxilia ſublevarunt. Antiquiſſimæ ſcholæ medicæ, SALERNITANA & MONSPELIENSIS, potiſſimum ab Arabicis auctoribus ortum ſuum duxerunt; dum græci ſcriptores profundiſſimæ tenebræ occultabant, de quibus præter paucos HIPPOCRATIS & GALENI libellos ab Arabibus conſervatos, uſque ad XVI. ſeculum nihil in Europa notum fuit, ut merito ARABISTARUM ſeculum dixerim. Ex ipſa Germania Toletum, Mahometana ſchola celebrem civitatem, ad artes aliquas nobiliores diſcendas vulgo peregrinatum eſt, in qua ſchola, cum aliqua phyſicarum rerum & mathematum elementa docerentur, pro magis fere habiti ſunt, qui amiſſas artes in patriam reportaſſent. Ex SCHOLA quidem SALERNITANA plurimi, quos dicemus, medici prodierunt. Eam FRIDERICUS II. privilegio ornavit, ne quis in utavis Sicilia medicinam feciſſe vellet, niſi a medicis Salernitanis aut Neapolitanis ſevera poſt ſpecimina facultatem medendi impetraſſet. Ea ſchola duodecimo ſeculo, cum BENJAMIN *de* TUDELA iter ſuum ſuſcepiſſet, pro principe Chriſtianarum in arte medica ſchola vulgo habita fuit, & anno 1190 ab ABBATE JOACHIMO Hippocraticum collegium dici meruit (a. *).

§. CLIX. Constantinus.

Primo loco pono CONSTANTINUM AFRICANUM, Afrum, Carthagine natum, qui in Oriente diu vixerit, ibique artem medicam didicerit, & Salernum, quæ didicerat, adtulerit, demum in monaſterio M. Caſſini mortem obierit, a. 1087.

Ejus opera diximus cum ISAACO & cum HALY f. ABBAS. Pleraſque oſtendimus ex Arabibus eſſe converſa, aut certe imitata. De quibus id minus oſtendas, ſunt *opera* Baſil. 1536. fol. *. edita: L. *de remediorum & ægritudinum cognitione.* L. *de victus ratione variorum morborum*, cujus codex eſt in B. S. EBRULPHI *Uticenſis.* (*a*). L. II. *de melancholia.* L. *de incantatione & adjuratione & colliſuspenſione.* L. *de mulierum morbis.*

L. *de humana natura, & de elephantia,* & de animalibus prodierunt Baſil. 1541. f B. Tig. Una editi fuerunt libri VII. *de morborum cognitione & curatione* (nempe *Pantegni*) L. *de urinis: de ſtomachi malis: de coitu: de animi & ſpiritus diſcrimine: de gradibus ſimplicium. Chirurgiæ* L. I.

Anno vero 1539. fol. ib. curante GAIZONO, *Locorum communium* L. X.

Non undique barbarus, nihil tamen mihi viſus eſt habere proprii. Multa ubique ſuperſtitio.

Addidit

(a*) GIMMA *ſtor. lett.* p. 683.
(a) MONTFAUC. III. p. 1272.

Addidit PAULUS DIACONUS aliqua, quæ non supersunt, *Aphorismi expositionem*, cujus codex erat inter RANCHINIANOS (*b*); *de pulsibus*; *de* PLATONIS & HIPPOCRATIS *placitis*; *de regimine sanitatis* (*c*).

Pantegni CONSTANTINI jam SIMON Januensis citavit.

GARIOPONTUS, ignotus homo, cujus sunt *de morborum causis, accidentibus & curationibus, ad totius corporis ægritudines remediorum* πραξεων L. VIII. Basil. 1536. 8. GUNZ; & *de febribus earumque symptomatibus* L. II. Basil. 1531. 4. *.

Idem, ut video, qui GALENI *Passionarius* (*c**), quem THEODORUS PRISCIANUS collegit [*d*], & cujus codex cum titulo THEODOSII PRISCIANI, s. potius GARIOPONTI l. *de ægritudinibus a capite ad calcem* (*e*) est in B. R. P. Idem est auctor, qui *Dynamidiorum* (*f*). & libri *de medicamentis expertis*. REINESIO teste.

Scripsit etiam *chirurgiam* (*g*), & suum l. *physicorum* (*h*). Medicinam exercuit, & ad propriam experientiam provocat, suoque nomine loquitur. Negat se potuisse hepatis scirrhum sanare; abstinentia a vino multos se podagra ait liberasse. In ictero frequenter hieram dedit: a tertiana notha correptum ante ver proximum non potuisse curari adnotat.

THEODORUM PRISCIANUM citat, & THEODOSIUM & BASILIUM, & JACOBUM. Citatur a SIMONE Januensi. Barbarissime scripsit, mirus homo. Multa habet empirica, medicamina numerosa laudat, & vehementer extollit. Alibi videtur de methodicis aliqua retinuisse, ut spasmum strictivam esse passionem (*i*). Febres dicit strictas dari, solutas, & complexas (*k*). Diatriton habet (*l*), quæ ad PRISCIANUM referas. In universum tamen HIPPOCRATEM & GALENUM sequitur, istumque exscribit, causæ etiam ut cognoscantur, poscit (*m*). Medicamenta secundum ægrorum diversitatem & morbi tempora alia & alia convenire monet; febrem sedem habere aut in spiritibus, aut in humoribus, aut in solidis patribus (*n*). Primo mane in synocho cibum dat (*o*). Crises admittit, diesque criticos.

(b) MONTFAUC. II. p. 1283.
(c) B. R. P. n. 6957.
(c*) p. 257. 294.
(d) M. D. D. S. PETRI CANTABRIG. n. 1869. conf. p.
(e) n. 69. 53.
(f) p. 54. 91.
(g) p. 976.
(h) p. 60. 996.
(i) p. 886.
(k) p. 1236.
(l) p. 145.
(m) p. 3, b.
(n) p 121. b.
(o) p. 126.

Ad hunc difficilem & salebrosum scriptorem multa exstant egregie notata REINESII *in var. lect.* Parvi fecit REINESIUS exscriptorem *var. lect.* III. 12.

Ex GARYOPONTO multa sumsit auctor libri *pseudonymi* ÆSCULAPII, *de morborum passionumque corporis humani causis, descriptione & cura* Argentor. 1533. fol. 1544. fol. cum HILDEGARDI conf. p. 372.

§. CLX. JOHANNES *de* MEDIOLANO.

Poema exstat, cujus numerosissimæ prostant editiones, & cujus auctor dicitur JOHANNES *de* MEDIOLANO fuisse, tamen ut tota schola subscriberet (*a*). Dicatum est ROBERTO, GUILIELMI CONQUESTORIS filio natu maximo, cum Hierosolyma ad regnum Angliæ capessendum legitimus heres proficisceretur, Salernitanos vero medicos ob vulnus consuleret, quod idem putat RENATUS MOREAU ab uxore viri amantissima suctu esse curatum, etsi eo ævo vulgaris erat opinio (*b*), veneni funestam vim in suctricem transituram. Annum definiverat 1100. ARNOLDUS *de* VILLANOVA, qui notas auxit, non ipse auctor (*c*). Editiones fere innumerabiles sunt, quas vide in B. bot. I. p. 216, 217, 218. Mihi hic sufficit RENATI MOREAU editio Paris. 1625. 8, *. plenissima & castigatissima. Mirum vero est, quam diversus sit numerus versiculorum, in diversis codicibus Cl. virorum, ut NAUDEANUS 183. versus, SCHENKIANUS 1239. contineat (*d*). MORAEUS plusculos versiculos omisit, quod ad Hygieinem non facerent. Multi versiculi ex MACRO sumti sunt, LEONINI cæterum plurimi.

Titulus est *de tuenda valetudine:* Scopus est facienda & vitanda docere. Præcepta ex veteribus partim, partim etiam ex vulgari opinione desumuntur.

Præter suos commentarios MORELLUS addidit ARNOLDI *de* VILLANOVA notas, & JACOBI CURIONIS, & J. CRELLII a COSTANSONIO emendatas. Ipse ex ATHENÆO, poetis, & omni antiquitate loca parallela collegit. Loca etiam veterum multa emendat, & ipsius DIOSCORIDIS. Plura dicam ad a. 1625.

§. CLXI. VARII.

OTHO CREMONENSIS non longe ab hoc ævo vixerit, cujus 115. versus leonini *de electu medicamentorum simplicium* Francofurti 1533. 8. Turini 1614. 4. *, excusi sunt, quibus signa bonæ notæ continentur.

Deinde HILDEGARDIS, Abbatissa Bingensis, exeunte seculo duodecimo scripsit *de simplicibus etiam medicamentis* L. I., & *de compositis* L. I. Argentor. 1533. f. 1544. f. & alias excusos. Pseudonymum opus & diva indignum esse monet GUIL. du VAL.

JOHANNES

(a) GIANNONE Hist. Neapol. C. X.
(b) p. 604.
(c) MOREAU p. 15.
(d) MOREAU p. 21.

JOHANNES BURGUNDIO, judex Pisanus, sub eadem tempora scripsit codices varios ineditos, *commentarium in* GALENUM *de alimentis*, & l. *de regimine sanitatis* MAZUCHELLI: est etiam ejus *contra pestilentiam* codex in B. R. Angliæ MONTF. I. p. 631.

ADELARDUS anglus *de re medica* l. numerosos circa a. 1130. scripsit BALE.

JONA BEN GANNACHI, plenius ABU WALID IBN GENNACHI Cordubæ vixit a. 1121. WOLF.

§. CLXII. ÆGIDIUS. ALII.

Et ipse ex Salernitana schola, medicus & poëta, PHILIPPI AUGUSTI ævo vixit. & Corboliensis vocatur (*a*). Cl. WITHOF tamen suspicatur scotum Atholiensem, & PHILIPPO potius antiquiorem fuisse.

Ejus exstat l. *de urinis*, poëma satis illepidum, cujus finis est, signa & prognostica docere, quæ ab urina repetuntur. Excusum est Venet. 1494. 4. cum GENTILIS comm. Tum UDALRICI BINDER cura Argent. 1506. 4.* Alterum *de pulsibus* poema diximus in *B. Anat.* I. p. 141. Prodiit cum priori Venet. 1494. ni fallor PL. & alias.

Codex exstat in B. *Taurinensi* II. alius in B. R. Par. n. 1160. Alius erat apud DAUMIUM.

Aliud est poëma *de re medica*, cujus hinc inde codices exstant, ut in B. LAUDIANA n. 1013, in *B. Bernensi*, in *B. Taurinensi* MONTFAUCON, si differt a sequente.

Nempe *de compositione medicamentorum*, s. *antidotarium*, vastum poëma, 6000. omnino versuum (*b*) non pessimorum.

Ejus etiam est l. *de venenis*, nisi hic error subest, & *de prognosticis*.

ABRAHAM ABENESRA, qui sub finem seculi XII. vixit, scripsit *de diebus criticis* l. editum Lion 1496. 4. 1588. 4. Rom. 1544. 4. Francof. 1614. 12. LIND. Hebraice est in B. LEIDENSI.

SCHEMUEL IBEN JEHUDA Judæus Andalusius a. 1188. medicinam fecit. WOLF.

M. SALERNI *tabulæ* exstant in BB. & *Commentarius super suas tabulas* in eadem BB.

MARBODEUS Rhodonensis, auctor l. *de gemmis* EVACI adscripti, obiit a. 1127.

(a) Vid. WITHOF de ÆGIDIO CORBOLIENSI Duisburg 1751. 4. *.
(b) NAUDE' *Quæst.*

BERNARDUS archiepiscopus Messanensis, HENRICI VI. & CONSTANTIÆ medicus (*c*).

§. CLXIII. TROTULA.

Neque EROTIS est, JULIÆ libertæ, cui in WOLFII editione tribuitur Basil. 1566. 4. * & 1586. 4. *.

Neque TROTULÆ, quæ femina in ipso opusculo citetur, & ab auctore distinguatur, atque laudetur, quod puellam flatibus uterinis infestatam sanaverit. Id tamen nomen præfixum habet in editione Veneta 1555. 8. *, Argentinensi 1544. fol. &c. Salernitanæ ubique feminæ, earumque mores hic citantur, & MAGISTER GERARDUS, qui specillis usus sit, non ante seculum XII. inventis, & THEODORICUS, qui, si celebris ille est chirurgus, Trotulæ opusculum fuerit posterioris ævi. Citatur & COPHON, & Saracenæ mulieres. Editiones & codices diximus in *B. Anat.* p. 142.

Titulus plenior est Venetiis 1555. 8.* TROTULÆ *de mulierum passionibus ante & post partum l. experimentalis.* Pars major clinici est argumenti, de mensibus retentis & nimiis, de graviditatis & puerperii malis, de decoratione, de uteri variis morbis, de nutricis selectu, de morbis nonnullis aliis, etiam oculorum.

§. CLXIV. SECULUM XIII.

Hoc infelix alioquin seculum, tamen bonis literis & arti medicæ hactenus favit, quod imperante potissimum FRIDERICO II, scripta veterum ex Græco sermone conversa, vulgo in usum recipi receperint, ARISTOTELIS potissimum opera a MICHAELE SCOTO aliisque conversa, tum GALENI. Videas ergo ab his temporibus multo plures in arte medica viros inclarescere, qui in universum quidem Arabum placita secuti & Græcorum, tamen paulatim ad naturam ipsam consulendam reversi sunt.

Ineunte hoc seculo scripsit MENGOS monachus, cujus *de natura rerum* L. XX. sunt in *B. Bernen.* p. 107.

§. CLXV. ROGERIUS. ROLANDUS. ALII.

Difficillimum mihi visum est, in tanto scriptorum dissensu, veram ætatem cuique scriptori adsignare. Qui sunt inter meos libros, eos legi, & subinde veræ ætatis vestigia reperi; alias in tenebris me dolui destitutum.

Antiquior reliquis videtur MAGISTER ROGERIUS Parmensis, ex schola Salernitana, quem lego Academiæ Monspessulanæ cancellarium fuisse; cujus duo exstant

(c) PANELLI II. p. 6. 7.

ſtant *medicæ artis compendia*, ROGERINA *major & minor*, quarum paſſim codices reperiuntur.

Citatur Ejus *practica medicinæ* Venet. 1490. fol. 1499. f. B. GESN. 1519. f. B. GESN. ſed ea fuerit *chirurgia* ROGERII.

L. *de phlebotomia venarum omnium & earum utilitate* Baſileæ 1541. fol. B. Tig. prodiit, cujus codex eſt in BB.

Citatur etiam *antidotarius*, & *medicamenta per ſingula*, potiſſimum *ſyrupi* Venet. 1499. fol.

Sub initia ſeculi vixiſſe adparet, qui JAMERIO prior ſit, iſte ROLANDO, hic BRUNO, qui ipſe ſuum opus a. 1252. edidit.

Mihi coram eſt *Chirurgia* (ll. IV.) ROGERII, Bergomi 1498. f. MAITT., Venet. 1499. fol. * & 1546. fol. * excuſa. Tota fere medicamentaria eſt, ut HIPPOCRATES & Arabes ſæpe citentur. Ad medica revoces morbos oculorum, mala cutanea, anthracem, anginam, hæmorrhoides, lepram, ſpaſmum. Spongiam marinam adverſus ſtrumas commendat. Breves cæterum libelli ſunt, & perpaucis notulis a ROLANDO aucti.

Alius eſt ROGERIUS de BARONIO, Pariſinus, cujus *de exhibitione medicinarum opiatarum & laxativarum* eſt inter ll. EDUARDI TYSON n. 4155. & R. BURSCOUGH n. 7673. Alio titulo *de purgantibus*, *de dandis medicinis*. L. *de opiatis & prologus medicinarum* eſt in ll. B. FR. BERNARD n. 3635.

MAGISTER ROLANDUS, doctor medicus, ROGERIUM, & ipſum ordinem etiam ROGERII ſecutus, quaſi commentarium in eum dedit in *Chirurgiæ* libris IV. Venet. 1499. fol. *. 1519. fol. BB. 1546. fol. * editis. Medicamentorum magna vis hic congeritur, inter quæ magis & magis etiam chemica reperias, & ſuperſtitionem plurimam.

ROLANDUS aut ROLANDINUS, medicus. EJ. *ratio medendi morbis interiorum & exteriorum corporis humani partium* L. IV. exſtat Baſil. 1541. fol. B. TIG. cum ALBUCASE & ROGERIO.

BRUNUS, Longoburgenſis, *Chirurgiæ majoris* libros dedit duos, fere cum prioribus editos. Morbos etiam oculorum huc revoces, anginam, ſcrophulas, botium, hæmorrhoides.

Chirurgia *parva* eſt quoddam hujus operis fere compendium. Repeto, fere ejuſdem eſſe ſaporis chirurgiam, & in medicamentis fere ſe continere.

THEODORICUS, diſcipulus HUGONIS de Lucca, epiſcopus Cervienſis, in ſuis chirurgicis GALENUM, ALEXANDRUM, Arabes citat. Vitæ rationem ita temperat, ut ſibi caveat, dum periculum adeſt inflammationis, eo ſuperato uberius ægrotum alat. De podagra, paralyſi, epilepſia, narcoticis agit. Malagma mercu-

mercuriale habet ad malum mortuum, lepram nempe incipientem, repetitum ab ARNALDO, post quem ad luem veneream curandam idem translatum fuit: unde paulatim usus hydrargyri manavit. Cum prioribus prodiit.

§. CLXVI. JOHANNES PLATEARIUS, JOH. de S. PAULO.

Ille ignotus homo, medicus Salernitanus. Ejus tempora hactenus æstimare licet, quod a PETRO de CRESCENTIIS citetur, atque adeo seculi sit XIII. ineuntis. Patre natus est medico (*a*).

Ejus *Practica brevis* Venet. 1497. GESN. & Lion 1525. prodiit fol. parv. BB., etsi credas vetustiorem esse editionem. Compendium est artis medicæ, secundum morborum seriem. GALENUM citat & ALEXANDRUM, quorum theoriam & curandi rationem tradit, admistis superstitiosis. Ita sanguinem, de scapulis cucurbitularum ope eductum, cum ovis corvi post finem paroxysmi epileptici dat bibendum. Adversus hydropem suum syrupum laudat, qui esulam recipit. Codex est in B. R. P. n. 8160.

In B. *Medicea* est, Plut. 73. codex italicus, *delle infirmidade che possono avvenire nel corpo humano, colle loro cure secondo che pare a Plateario.*

L. *de simplici medicina, s. circa instans* (a quibus vocibus incipit), diximus in B. bot. (*b*), codex est etiam in B. ASHMOLIANA n. 7745. Alphabeticus est medicamentorum simplicium census, cum magnis laudibus virium medicatarum. Una cum practica prodiit Lion 1525 fol., & cum MESVE frequentissime Venet. 1490. fol. *. &c. Codex est B. Taurin II. & GLOSSARIUM PLATEARII ib. seculo XIV. scriptum.

JOHANNIS PLATEARII *ad Antidotarium* NICOLAI *adnotationes*; Laudes sunt medicamentorum NICOLAI, & simplicium medicamentorum, quibus constant; aliqua etiam de dosibus habet & de miscendi ratione. Hyoscyamum ad omnia inflammata extus adpositum prodesse. Verum hæ adnotationes non videntur nostri esse PLATEARI cujus nomen passim in ipso opere citetur, (*c*). Prodierunt etiam repetito cum J. MESVE.

An idem cum PLATEARIO fuerit J. de S. PAULO, cujus *aphorismi de virtutibus simplicium* sunt inter codices Britannicos TANNER p. 582. & in B. CAI. GONV. n. 996. tum *breviarium medicinæ quinque partitum in* B. BODL. n. 2462.

An l. *de simplicibus & compositis medicinis opiatis; de aquis & oleis* in B. BURSLOUGH n. 7675. alius fuerit ab instante.

Commentarius in RICHARDI ANGLICI *tabulas* MS. est in B. S. *Petri Cantabrig.* n. 1881.

§. CLXVII.

(a) p CCVII.
(b) p. 221.
(c) B. bot. I. p. 222.

CLXVII. Albertus.

Vulgo *magnus*, Dominicanus, Germanus, compilator L. *Aggregationis*, Ej. est f. *libri secretorum de secretis mulierum, de virtutibus herbarum & lapidum & animalium quorumdam*, qui inficetus liber sæpissime recusus est. Antiqua editio XV. seculi coram est, loco non addito. Plures editiones addidi in *B. bot.* p. 222, & addo Germanicas Argent. 1516. 8. 1544 8. Francof. 1581. 4. Nurnberg 1678. 12. edente Brandio Lipf. 1595. 8. Latinas Lion 1506. 12. 1551. 12. 1571. 12. 1574. 12. Argent. 1615. 12. maj. Trewio dictas.

L. *de secretis mulierum* potissimum huc facit ob morbos ejus sexus. Diximus alio cum titulo prodiisse Henrici *de* Saxonia *de secretis mulierum*. August. 1484. 4. Francof. 1615. 8. Lind.

Porro inter ll. *de vegetabilibus* etiam continentur vires plantarum medicatæ, & arborum, potissimum etiam medicinalium notitio [a].

L. *de monstrosis hominibus* est in B. Cai. Gonv. n. 9.

L. *de augenda memoria* Bonon. 1491. fol.

Codex *de cautelis medicorum habendis*, *f. de cautelis medico necessarium*, est in B. R. P. n. 7030. A.

Hæc scripta mihi non contigit vidisse.

Alberti tr. *de febre pestilentiali super primum fen quinti Canonis* Avicennæ est in B. R. P. n. 7031, an nostri?

L. *de rerum proprietatibus* continuo dicemus.

§. CLXVIII. Petrus *de* Crescentiis.

Sub initio seculi scripsit, vir nobilis & senator [b].

In ejus L. XII. *ruralium commodorum*, quorum antiquissimam editionem absque anni numero, sed Lovaniensem, coram habeo. Videas legisse Catonem, Varronem, Columellam, Palladium, Geoponicos Græcos, quos quidem scriptores aut Latinos aut Græcos eo ævo nemo vel vixisse noverat. Pertinet huc potissimum liber V. & VI. In l. V. de arboribus & in L. VI. de herbis, vires medicatas, composita etiam medicamenta recenset, quæ ex quaque simplici medicina parantur. Fr. Albertum citat, eo adeo nuperior, & Gerardum, materiæ medicæ, ut videtur scriptorem, tum Macrum; Avicennam; Isaac; Albu Masal; & Arabes etiam potissimum secutus est.

§. CLXIX.

(a) Bibl. bot. f. p. 222.
(b) ib. p. 225.

CLXIX. GUILIELMUS de SALICETO.

Placentinus, Clericus, Professor Veronensis, obiit circa a. 1277, doctus homo, quem non compares cum prioribus, quos dixi, chirurgis. In *Chirurgia* V. ll. Venet. 1546. fol. *. & alias editis, pauca huc faciunt, de morbis cutaneis, de sudore nimio. Ventositatem membra perambulantem cum ardore & febre vinculis injectis vult compescere [a] In L. V. medicamenta simplicia ex ordine alphabeti recensentur. Hydrocephalum sanavit cauteriis & aliis externis præsidiis.

Ejusdem *summa conservationis & curationis. Venet.* 1490. f. TREW, GUNZ. 1502. fol. TREW.

Ej. tr. *de salute corporis.* Lipſ. 1495. RIV. An idem liber? Neutrum vidi.

VINCENTIUS Bellovacensis, obiit a 1264. [b]. Ejus compilatoris sunt *specula quatuor*, quæ conjuncta prodierunt Lion 1591. fol. & alias. Liber XII. est de medicina & chirurgia, & de medicamentis secundum classes, L. XIII. diætetica continet & cibos, L. XIV. pathologica, L. XV. aliqua de somno, vigilia, vita, morte. Non alius fuerit VINCENTIUS de BURGOS, cujus l. hispanicum dicemus.

§. CLXX. BARTHOLOMÆUM.

Antiquior est PETRO HISPANO, cum ab eo citetur [c], BARTHOLOMÆUS de GLANVILLE, ſ. Anglicus, cujus opus exstat *de rerum proprietatibus*, sæpissime recusum, & Noribergæ 1519. fol. *. [d]. Cum JOHANNES XXI. obierit anno 1277, antiquior utique BARTHOLOMÆUS est, quem ex ALBERTO sumtum esse, certe non mala, ex temporum ratione, est conjectura. Mihi videtur compilasse, sed ex CONSTANTINO potissimum hausisse & ISIDORO. Pertinet autem potissimum ad praxin liber VII, in quo morbi a capite ad calcem memorantur. Sed etiam vires medicatæ plantarum, animalium &, mineralium suis locis recensentur.

Qui ALBERTO tribuunt citare possint libros VI. *de rerum proprietatibus* ALBERTI, quorum codex MS. est in B. Taurinensi II. p. 101. iterumque ib. Libros XX.

GILBERTUS ANGLICUS frequentissime ab eodem PETRO HISPANO citatur, qui adeo ante a. 1300. poni debet, quo a FREINDIO recensetur. Ejus *compendium medicinæ tam morborum universalium, quam particularium, emendatum per* MICH. de CAPELLA, prodiit Lion 1510. 4. MEAD. TREW. Genev. 1608. 4. & 12. MERKLIN cum titulo *Laurea Anglicana, ſ. compendium totius medicinæ.* Nunquam legi. FREINDIUS docuit multa habere empirica & superstitiosa, Græcorum tamen theoriam esse secutum, juvenis melancolici curationem dicere, quam aquis Bathoniensibus debuerit; symptomata recensere, quæ coitui cum elephantiaco superveniant.

Ex

(a) *B. Chir.* I. p. 148.
(b) HENAULT *abregé Chronologique.*
(c) p. 256 de passionibus oculorum.
(d) B. bot. I. p. 213.

Ex Sante Ardoyno reperio, non mala adversus hellebori & hyoscyami noxas consilia dedisse.

Commentarii M. S. in Ægidium *de urinis* exstant in B. *Coll. Martin. Cod. Brit.* n, 683.

Antidotarium, & ejus compendium [*c*].

De *viribus & medicinis herbarum*, *arborum & specierum* etiam scripsit.

Richardus, non dubie Anglicus, citatur ab eodem Petro Hispano. Ejus *compendium medicinæ* est in B. Bodl.

L. *de urinis* in B. Cai. Gonv. & in B. *Coll. nov.*

L. *de pulsibus* ib.

Rogerius Bacon, magnus physicus & chemicus auctor, obiit a. 1292.

Ejus sunt codices *de graduatione medicinarum, de gradibus*, & *antidotarium* in B. Pembrok n. 197. b. L. de *arte memorativa*, Tanner. L. De *somno & vigilia* B. Bodl. n. 1791. De *retardandis senectutis accidentibus*, Oxon. 1590. Mead. anglice Lond. 1683. 8. cum multis medicamentis etiam chemicis, & eorum præparatione. Viperarum carnes laudat.

§. CLXXI. Petrus Hispanus.

Archiater, inde Johannes XXII. vel XXI. Pontifex maximus.

Ejus celebre est opus *summa experimentorum s. thesaurus pauperum*, s. *de medendis corporis humani morbis per euporista*. Sæpissime excusum est, Antverp. 1497. B. Gott. Lugduni 1525. fol. B. B. Francf. 1576. 8. cura Guilielmi Adolphi Scribonii Tr. 1578. 8. Paris. 1576. 8. 1577. 16. Riv. & Hispanice Pinciæ 1672.

Codex est in *B. S. Petri Cantabr.* n. 2329. & duo in B. Taurinensi.

Morbi in eo recensentur a capite ad calcem. Ad quemquam morbum adjicitur numerus insignis medicamentorum, ex Galeno & Arabibus, ex Constantino etiam & Macro, Plateario, Bartholomæo, Gilberto, Trotula, Rogerio, Ricardo sumtorum, ut subinde vox adscribatur *expertum*. Multum vanitatis & superstitionis, neque valde fidas auctori, ad suum experimentum provocanti, ut de antiqua epilepsia, quam ait se vidisse curatam medicamento ex castoreo, opopanace, antimonio & sanguine draconis.

Ejus sunt etiam commentarii in Isaacum *de diætis universalibus & particularibus*, qui prodierunt Lion 1515. fol. Merkl. Codices ejus in B. R. P. n. 6956. citantur, *commentarius in artem parvam* Galeni, *in prognostica* Hippocratis, in

(c) in B. Cai. Gonv. n. 966. B. *S. Petri Cantabr.* 1870.

PHILALETUM *de pulsibus*, in THEOPHILUM de urinis, *in aphorismos* HIPPOCRATIS, in JOHANNITII *introductionem.*

I. TOBIÆ KOEHLER *vollständige Nachricht von Pabst Johann XXI, welcher unter dem Nahmen Petrus Hispanus als ein Arzt und Weltweiser berühmt ist.* Gœtting. 1760. 4*. Lusitanus, Ulissiponensis, vero nomine PETRUS, JULIANI medici f. græce & arabice doctus medicus, archiepiscopus Bragensis, demum pontifex maximus, obiit a. 1277.

CECCO de ASCULO seculo XIII. puto vixisse, qui scripsit *modo di conosere quale infirmita sien mortali or no per via delle stelle.* Codicis meminit PANELLUS

PETRUS de AICHSPALT, aut REICHSPALT, aut ARTSPALT anno 1304. ad Moguntinæ sedis fastigium pervenit, ipse medicus.

Male ad a. 1278 apud C. WOLFIUM legas R. CHANIN s. JOHANNITIUM ABUSAID HONAIN f. EBN IISHAG EL ABIDI hispali a. 1278. floruisse, qui translator sit GALENI. Eum virum dixi p. 345. Seqq.

M. JOHANNES de S. AMANDO Canonicus, Tornacensis. Ejus sunt adnotationes in NICOLAI *antidotarium*, quæ cum MESVE fere prodierunt, Venet. a. 1495. f. 1602. fol. *. &c. Vires medicamentorum simplicium & componendi causæ, encheireses &c.

EJ. *regimen pestilentiale* M. S. est in B. B.

EJ. *de basibus medicamentorum* in B. Bodl. n. 1761.

EJ. *de usu idoneorum auxiliorum.* Mogunt. 1534. 8. GESN. B.

EJ. *codex de conservatione sanitatis & tardatione senectutis* dicitur in B. UFFENB. fuisse.

EJ. *de balneis* l. exstat. in collectione Veneta.

EJ. *areolæ, s. tractatus de virtutibus & operationibus medicinarum simplicium & compositarum* sunt in B. R. P. n. 7063. 6476. *in B. S. Petr. Cant.* n. 3654. in ll. BERNARDI n. 1133. in B. Coll. *Westminster* n. 1242, Aliud ejus veri opus MS. est in B. *Taurniensi* II. p. 14.

Nescio an mereantur citari peregrinatores hujus ævi; J. de PLANISCAMPY, qui a. 1246., PETRI ASCELIN, qui a. 1247, VINCENTINUS de RUBRUQUIS, qui a. 1253. ad Tartarorum M. Chanum profecti sunt, quorum narrationes conjunctim excusæ sunt, a PETRO BERGERON Paris. 1634. Haag 1735. 4. B. B.

HUGO de EVESHAM, medicus, circa a. 1287. Ejus *Comm.* ad ISAAC *de febribus*, *Canones medicinales & problemata* GESNERUS citat.

§. CLXXII.

§. CLXXII. Simon de Cordo.

Vulgo *Januensis*, subdiaconus, Capellanus Nicolai IV. pontificis maximi qui a. 1292. obiit.

Ejus est opusculum, cui nomen *Clavis sanitatis simplicia medicamenta latina, græca, arabica alphabetico ordine elucidans. Recognovit, mendis purgavit, citationibus* Plinii & *aliorum auxit* Georgius de Ferrariis. Venet. 1514. fol. B. B. Aliæ editiones sunt Patav. 1474. f. Venet. 1486. f. Tr. 1507. f. 1510. f. 1513. 1514. f. Trew. Codices dixi in *B. Bot.* In Mediceae Plut. LXXIII, vocatur l. *synonymorum.*

Alphabetica est recensio vocabulorum medicorum, morborum, medicamentorum ex tribus regnis. Non sine labore natum opus: etsi pessimi seculi. Etsi enim trium linguarum noster nullam accurate tenuit, ab omnis generis tamen hominibus, Græcis, Arabibus, aliis, de vero sensu nominum & vocum inquisivit. Cassium Felicem citat, cujus proprius codex in nostri Simonis libris fuit, *de morbis*, tum ejusdem *antidotarium.* Habuit etiam Demosthenis *de oculorum morbis* codicem nunc deperditum, cujus tamen pars anatomica jam eo ævo amissa fuerat, & perantiquum de *Alchymia* codicem, in quo & chirurgia fuit. Citat Arabes, Dioscoridem, Alexandrum, Democritum, Oribasium ad Eustathium, Musionis *gynæcia*, Paulum, Avicennam, Ali Abbas, Albucasim, Alzaar, Isaaci libros a Constantino conversos, Theodori Prisciani antidotarium, & l. de medicina, Garioponti passionarium, Vegetium, Gerodium, Stephani Synonyma, Macrum, primusque nuperiorum Celsum.

Ej. *de idoneo auxiliorum usu* aliqua excerpta prodierunt Mogunt. 1534. 4. Haenel.

Jacobi de Partibus & Januensis *glossas* in Alexandri practicam habet Gunzius Lugduni 1504. 4. editas, tum Papiæ 1520. 8. Linden.

Vertit idem Simon Serapionem *de simplicibus medicamentis.*

Vertit & librum *servitoris*, usus Abrahami Judæi opera.

Bonominus *Bergomensis* scripsit *de urinis* l., *quæstionum* l. 2. *Medicinalem canonem*, *Problemata*; *opusculum super* Isaac *de febribus.* Mandosius.

Angelus Camerinensis, archiater Bonifacii VIII. reliquit codices M. S. *præservationis a peste*, *regiminis*, *præservationis a venenis.*

CLXXIII. B. Gordon. Alii.

M. Bernardus de Gordonio, Bruni Chirurgi fil. professor Monspeliensis, docere cepit a. 1284. & *lilium* suum absolvit a. 1305. (in *præf.*)

Ej. *lilium medicum Practica* GORDONI *dicta & tr. de urinis & pulsibus* prodiit Lion 1474. 8. Francof. 1486. f. Venet. 1491. fol. RIV. 1491. f. MAITT. 1498. fol. RIV. TREW. 1509. fol. 1530. fol. TR. RAST 1532. 8. absque loco TREW. FALC. 1546. 4. MEAD. Paris. 1542. 8. Lion 1550. 8. 1559. 8. TR. Francof. 1617. 8.*. Gallice Lion 1491. 8. TR. 1495. HOUSS. MAITT. Hebraice versum a. R. GAYOT NATHAN in *B. Taurin.* n. 58.

Ejus operis codices MS. sunt in B. ASHMOLE n. 7764, in B. *S. Petri* n. 7764, in B. THEYERI n. 6565.

Lilium est census morborum cum suis curationibus in L. VIII. divisus: deinde de victus ratione & pharmacorum in morbis acutis, tum l. III. de prognosticis, urinis & pulsibus. Pleraque utique compilatitia sunt, potissimum ex Arabibus, ad suum tamen experimentum passim provocat. Cum alio medico de leproso ei fuit concertatio. Magistrum suum periisse vidit, ex hæmorrhoide incisa, & ex sanguinis jactura.

Ej. tr. *de conservatione vitæ humanæ a die nativitatis ad ultimam horam mortis*, opera J. BAUDIS prodiit Lips. 1570. 8. HEIST. Lugd. 1580. 8. MERKL.

Ej. *practica, nec non de phlebotomia, conservatione vitæ humanæ, floribus diætarum* Lion 1550. 8. GESN.

L. de phlebotomia in B. CAI. GONV. n. 844. & Lugduni prodiit 1580. 8.

Ej. *de urinis* seorsim excusus est Ferrariæ 1487. fol. MERKL & cum *lilio* Venet. 1498. fol. 1530. fol. Et codex in *B. Taurin.* I. Hujus *l. de medicamentis* MS. est in B. *Cathedr. Westminster* TANNER n. 1049.

Ej. *de regimine sanitatis* MS. est in B. BODL. n. 1657, idem puto, quod *instructio pro iter agentibus* a STROBELBERGERO edita Jen. 1621. 12.*.

L. super I. fen IV. *Canonis Avicennæ* est in B. BODL. n. 4469.

L. de febribus excusus est in collectione Veneta.

HENRICUS ab HERMONDAVILLA, doctor & physicus Monspeliensis, medicus PHILIPPI IV., codices medicos & chirurgicos reliquit, quorum chirurgica fere sunt ex GUILIELMO.

DINUS de GARBO Florentinus, professor Bononiensis, GENTILI antiquior. Ejus est *expositio super Canones generales de virtutibus medicamentorum simplicium secundi Canonis Avicennæ.* Venet. 1514. fol. MERKL.

Ej. *Commentaria in IV. fen primi* AVICENNÆ, *qui dilucidatorium totius practicæ generalis medicinalis scientiæ nuncupatur* ib. absque MERKL. TREWIUS habet *commentt. super* III. IV. & V. (ut puto) fen IVti l. *Canonis.* Venet. 1491. fol. & *super* III, IV. & *partem Quinti* fen AVIC. Ferrar. 1489. fol. Compilatio chirurgica.

Ej. *de cœna & prandio epistola* Romæ prodiit 1545. f. MERKL. cum THURINI opp.

FRAN-

FRANCISCUS de PEDEMONTIO, pariter antiquior GENTILI.

EJ. *supplementum in secundum l. secretorum remediorum* J. MESVÆ prodiit cum omnibus illis MESVES editionibus plenioribus, etiam Venet. 1602. fol. *. Pariter ut P. de APONO continuat MESVES opus de morbis cordis, mammarum, abdominis, ventriculi, renum, intestinorum, hepatis, vesicæ, partium genitalium, matricis, umbilici, juncturarum, tum de febribus, apostematibus, cancro, lepra. Fusum opus & verbosum, ex Arabibus sumtum.

Ejusd. *de balneis* excerpta sunt in *collectione de balneis* Veneta.

GERARDUS de CARMONA Hispanus, multorum librorum arabicorum translator. Male Cremonam vulgo vocant.

EJUS sunt *glossæ in viaticum* ISAACI (*a*).

Citatur a C. de HONESTIS.

EJ. summa de laxativis est in B. C. GONV. n. 275. *& glossulæ super prognosticum* HIPPOCRATIS (*b*).

EJ. *de modo vivendi* l. in B. S. PETR. Cant. n. 1875. in B. THEYER n. 6645.

BONAMICI *de venenis & quæstionum diversarum* codices exstant; auctor vixit inter 1301. & 1350.

TURRISANUS de TURRISANIIS, vulgo TRUSIANUS & *plusquam commentator*, Carthusianus, infelix medicus (*c*). EJUS *plusquam commentum in* GALENI *artem parvam*, *& quæstiones de hypostasi* prodierunt Bonon. 1489. fol. TREW. Venet. 1504. fol. MERKL. 1517. fol. B. B. 1527. 4 HÆNEL. 1543. fol. 1557. fol. TR. Compilatio ex Arabibus.

Hujus plusquam comment. *in artem parvam* codex erat in B. Reg. Lond.

RICH. GROSTHEAD *de venenis* codex est in *Colleg. Eaton* n. 1848.

Aliqui in *antidotarii* B. R. Paris. n. 7009. 7010.

GUALTHER de BIBELESWORTH vixit imperante EDUARDO I. & scripsit *de infantum educatione etc.* TANNER.

L. *quid pro quo*, *s. collectio rerum, quæ certa cognatione conjunctæ non absque periculo aliæ pro aliis adhiberi possunt*, incerti auctoris opusculum, fere cum MESVE prodiit Venet. 1495. 1561. (*d*) 1602. fol. &c. Multa absurda continet. Quis stercus bovis aloes loco usurpet?

M. ALDOBRANDINI *l. de conservanda valetudine:* Gallice scriptum fuisse lego circa a. 1300.

§. CLXXIV.

(a) In bibl. HARLEYAN & in B. R. P. n. 6859.
(b) B. R. P. l. c.
(c) GAL. MARTIUS in doctr. promisc.
(d) *B. Bot.* I. p. 220.

§. CLXXIV. Lanfrancus.

Mediolanensis, medicus eruditus, & Clericus, neque chirurgus, neque laicus, ex patria profugus a. 1295 Parisios se recepit, ibique medicinam docuit & exercuit, vir aliquanto doctior & ingeniosior, quam plerique ejus ævi scriptores. (*a*).

Ejus est *chirurgia* sæpe recusa & Venet. 1546. fol. *. Intercedunt hactenus medica, morbi cutanei, hæmorrhoides, utilitas evacuationum sanguinis, antidotarium. Totus versatur in medicamentorum varietate. De venæsectione aliquanto uberius agit, quam ab indoctis chirurgis administrari queritur, & alieno loco commendari, ipse vero multas exceptiones recenset, quæ eam sanguinis jacturam non admittant. Idem tamen cephaleam numerosissimis venæ sectionibus superavit. Pestem drachmis duabus theriacæ ab eo devictam, naturæ tribuas.

Gerardus Bututus de Solo, professor Monspeliensis, vixit circa a. 1300. (Astruc).

Ejus est codex MS. *de ordine & modo purgandi B. Wigorn*. n. 896. Cai. Gonv. n. 271.

Compendium breve & utile in l. J. Burscough a. 7675.

Ej. *Summa de modo curandi* B. Bodl. n. 3541.

Ej. *Summa de laxativis* in B. Cai. Gonv. n. 275.

Ej. *commentarium in viaticum* Isaaci 1507. fol.

An Ej. *introductorium Juvenum* Johannis de Solo, f. *de regimine corporis humani in morbis?*

Ej. libellus *de febribus. Commentum super nonum Almanzoris cum textu. Commentt. super viaticum*, cum textu prodierunt Venet. 1505. fol. Trew. 1526. fol. Lind.

Tresor des pauvres suivant Arnould & Girard de Solo. Paris. 1517. 4. Falc.

Antidotarii & l. de urinis codex MS. est inter libros Eduardi Tyson anglice versus n. 416.

§. CLXXV. Petrus de Abano.

Sive de Apono, etiam *Paduanensis*, Euganeus, Astrologus, chemicus, novarum circa religionem opinionum reus convictus, varia fata passus, post mortem statuam meruit. Patavii, deinde Tarvisii, medicinam fecit. Ingenio fuit sic satis subtili:

(a) Conf. B. Chir. I. p. 149.

ſubtili, & Græcos hactenus legerat Arabeſque, magnus compilator. Librum ſuum de venenis HONORIO IV. Pontifici dicaſſe dicitur (*a*), antiquior adeo THADDÆO Florentino. In meo exemplo XYSTI pontificis nomen legitur, cujusmodi pontifex eo ævo nullus fuit, HONORIUS utique, qui a. 1289. obiit.

Princeps ejus opus eſt, *conciliator differentiarum quæ inter philoſophos & medicos verſantur*, *ſæpiſſime excuſus*, Mantuæ 1472. 4. regnante *Lud. de* GONZAGHA. Bonon. 1489. f. Pariſ. 1494 f. CHIV. Venet. 1471. f. MATT. 1473. f. MAITT. 1476. f. CHIV. 1483 f. ID. 1491. f. 1498 fol. CLEM. 1504. CHIV. f. 1520 fol. FALC. 1522. fol. ID. 1545. fol. 1548. fol. *. 1555. fol. CLEM. 1565. fol. MEAD. 1591. fol. Ticini (Papiæ) 1490. fol. 1595. fol. Opus ſcriptum eſt a. 1303. (*b*).

Magna pars ad medicam artem pertinet. Græcorum ab Arabibus, Arabum a ſe mutuo diſſenſum exponit, rationes dat pro utraque ſententia. & litem, ut poteſt, componit. Cæterum fere intra ratiocinia ſubſiſtit, experimenti vix quidquam addit.

Codex M. S. eſt in B. R. P. n. 7008.

Prologus in l. *de venenis* prodiit Lipſ. 1500. 4.

Libellus *de venenis atque eorum remediis* ipſe prodiit Venet. 1473. 4. 1476. fol. SEG. 1485. f. HENN. 1498. f. 1500. f. 1496. fol. 1550. 8. TR. 1548. fol. *. 1565. fol. MEAD. Mediolani 1475. 4. RIV. Patav. 1487. 4. GUNZ. cum priore opere. Solus, curante JOHANNE DRYANDRO Marpurg 1537. 8. *. Curante GUIL. GRATAROLO ex codicibus M. S. auctus abſque loco & anno RIV.

Ex Arabibus potiſſimum ſua compilat, ad venena refert ſcoriam ferri, cinnabarin, magnetem, ex plantis avellanas, ſemen coriandri: ſymptomata recenſet, quæ cuique veneno ſuperveniunt, & antidotum. Ficum Pharaonis ſe in Sardinia vidiſſe febres feciſſe, unicam quando unica devorata fuerat, duas quando duæ, tres ubi tres. Pharmacopolam exſtinctum fuiſſe a libra argenti vivi, ſanguine circa cor coacto. Multum utitur theriaca, lapidis bezoar vult ſe vidiſſe egregios effectus. Commode realgari butyrum opponit. Sed alias ridiculas admiſcet ſuperſtitiones, etiam anulum laudat ſagittario ſerpentem tenente inſcriptum, & carmina adverſus viperæ morſus adhibuit. Citat MATTHÆI *Pandectas*.

Codex eſt in B. BODL. n. 2063. vide *B. Bot.* I. p. 223. alius apud BARUFFALDUM (Mazuchell) alii in *B. Taurinen.* II. p. 121. 125.

Cribra-

(a) SMITH *catal.* Venet.
(b) Diff. IX.

Cribrationes adjecit SYMPHORIANUS CAMPEGIUS, quas dicemus.

Cum porro MESVEUS junior morborum historiam in morbis pectoris abruperit, noster edidit *supplementum in secundum librum compendii secretorum* MESVÆ. Arabum dictionem ita est imitatus, ut Arabis putes opus esse, vel ex formula sæpissime recurrente, *si Deo placebit*, loca etiam Arabum, ut RAZEUS, integra compilat. Medicamenta sunt simplicia & composita ad syncopen, morbos mammillarum. Tum ad morbos abdominis, ventriculi, hepatis, splenis, hydropem, ventris fluxum.

Notizie istoriche e critiche intorno alla vita di P. d'Abano exstant in opusc. scientif. T. XXIII.

MICHEL ANGELO ZORZI *lettera interno al sepulchro ed alla vita di P. Dabano* in epistolis ZORZI Padova 1726. 4. B. BUN.

§. CLXXVI. BERTRUCCIUS. ALII.

NICOLAUS BERTRUCCIUS Lombardus, floruit circa a. 1312 (*).

Ejus est *collectorium totius fere medicinæ, in quo est* 1. *de commendatione medicinæ;* 2. *de informatione medici,* 3. *de regimine sanitatis,* 4. *de ægritudinibus universalibus,* 5. *de febribus,* 6. *de crisi & diebus criticis,* 7. *de venenis,* 8. *de decoratione. Addita est nuperrime Practica de notitia & curatione universarum febrium & earum accidentibus, tractatus V. continens* Lion 1507. 4. TREW. 1518. 4. RAST. Colon. 1537. 4. TREW. Priores libri VIII. agunt de medicina, de diæta, de morbis a capite ad calcem, de crisibus, febribus, venenis, decoratione; accedit practica de febribus. Omnino nihil potui reperire quod conservari mereatur. Id peculiare habet, quod post methodicam cujusque morbi curationem etiam empiricam addat, sive medicamenta, quorum modus agendi ignoratur. Variolas, equidem non solus, salutares esse ait, quando mature erumpunt. Balnea ex veteribus repetit, etiam cum in desuetudinem abiisset.

EJ. *in medicinam practicam introductio* Argentin. 1523. 24. L.

EJ. *methodi cognoscendorum tam particularium quam universalium morborum* Mogunt. 1534. 4. L.

Ejusd. *diæta* Mogunt. 1534. 8. *. s. *regimen sanitatis de rebus non naturalibus & avertendis morbis.*

MONDINUS de LENCIIS vel LUCIIS obiit in legatione ad R. ROBERTUM a. 1316.

Ejus sunt *adnotationes ad* MESVES *junioris de medicamentorum purgantium ac simplicium delectu & castigatione* L. I. *sive ad Canones universales, & adnotationes cum* MESVEO fere excusæ, etiam 1602. fol. *. Scholastico ordine scripta ratiocinia, sæpe etiam meri syllogismi.

EJ.

(*) ORLAND.

EJ. *glossarium medicum* est in codd. F. BERNARD n. 3645.

EJ. codex est *de pulsibus*.

Lego etiam *in artem medicinalem* GALENI scripsisse.

VITALIS de FURNO, Cardinalis & Archiater. EJUS *pro conservanda sanitate ad totius corporis humani morbos selectiorum remediorum* liber prodiit Mogunt. 1531. fol. *. Lexicon medicum ex CONSTANTINO, PLATEARIO. Cum BELAM Hungariæ (*) R. sibi visum citet, non potest nisi sub initia seculi vixisse. Medicamenta sæpe vana & vulgaria habet.

HUJUS ætatis est, LUDOVICO BAVARO imperante, NICOLAUS RHEGINUS vulgo Calaber, qui multos GALENI libros latine reddidit.

ALBERTUS de ZANCKARIIS circa a. 1326. vixit.

GUILIELMUS de VARIGNANA.

Ejus *opera medica de curandis morbis universalibus & particularibus, febribus, venenis, faciei & totius corporis mundificationibus* prodiit Basil. 1545. 4. LIND. 1595. 8. LIND.

EJ. *secreta sublimia ad varios curandos morbos* Venet. 1520. 8. LIND. Lion 1522. 4. RAST. 1526. 8. TR. 1539. 8. B. Tig. TR. Basil. 1597. 8. FALC. TR. hic castigatus, curante C. BAUHINO. Scripta sunt.

EJ. opus *de febrium dispositione* Lion 1560. 8. cum SAVANAROLA.

EJ. *practicæ de medicina* codex est in B. FARSETTI.

Fuit etiam BARTHOLOMÆUS a VARIGNANA, quem PETRUS de ARGELATA citat.

§. CLXXVII. JOHANNES de GADDESDEN.

J. de GADDESDEN auctore FREINDIO scripsit inter a. 1305. & 1317. & dicitur ibi a MATTHÆO citari, empiricus homo, plenus superstitionum, apprime indoctus, arcanorum amans & laudator, lucri cupidus, rei culinariæ peritus.

Ejus est *Rosa Anglica s. practica medicinæ a capite ad pedes* Papiæ 1492. f. * 1499. fol. TREW. Venet. 1502. f. TREW. 1516. f. LIND. Neapoli 1508. f. SCHULZ. Aug. Vind. 1595. 4. 2. vol. cum notis PHILIPPI SCHOPFII, MEAD, hæc editio emendatior.

Codices sunt in B. BODL. n. 2467. 3619. & eadem fuerit *Rosa medicinæ* in B. MERTON. n. 779.

Verbosum & vanum scriptorem, in editione mea valde incommodis typis excusum

(*) Loc. *de sapphiro*.

excusum non potui absque tædio evolvere; reperi ex Arabibus fere compilatum, in re medicamentaria se continere.

Ej. *de febribus* codex in *B. Taurin.* II.

§. CLXXVIII. Matthæus Sylvaticus.

Prior aliquanto Petro Aponensi, a quo citetur, scripsit circa a. 1317. ad R. Robertum (*a*).

Ejus est opus *pandectarum medicinæ*. Mea editio est *cum* Simonis Januensis *triplici tabula additis nonnullis capitulis simplicium, tabula per* D. M. Baptistam Sardum, *adnotationibus per* M. Dominicum Martianum *de* Sospitello *medicum Ducissæ de Sabaudia* Lion 1478. f. 1534. f. lit. Goth. Eadem fuerit editio Lion 1541. fol. Trew. & eadem, ut puto Turin. 1526. f. Riv., titulus certe idem: Eadem iterum quæ Taurin. 1556. f. Falc. Aliæ sunt editiones Bonon. per Matth. Moretum 1474. f. 1477. f. Tr. Venet. 1475. f. 1477. f. 1480. f. Gesn. 1486. f. Falc. 1488. fol. Maitt. 1489. f. Gesner. 1491. f. Trew. 1492. fol. 1498. fol. Maitt. 1507. fol. Schulz; 1511, sed cum Sim. Januensi; 1512. f. min. Tr. 1524. f. Tr. Iterum Novi 1580. f. 1512. f., etiam cum Sim. Januensi. Porro Codex est in *B. Coll. Magdal. Oxon.* n. 2274.

Materies est medica compilatitia, ordine alphabetico, secundum nomina medicamentorum simplicium disposita, Arabica, aut latina, eaque corrupta, continens ad quemque titulum loca Dioscoridis, Serapionis, Galeni, Pauli, Mesves. Citat Platearium, Simonem Januensem, Johannem de S. Amando. Non tota clavis Simonis Januensis suis locis inserta est, sed ejus clavis quoddam compendium.

Liber cibalis & medicinalis Pandectarum Neapoli 1474. de Bure. 1477. fol. Maitt. Codex est in B. R. P. n. 6960. & in B. D. Marci.

Ex Matthæo Sylvatico Florentin. in B. *Taurin.* II.

§. CLXXIX. Thaddæus Florentinus. Gentilis.

Thaddæus Florentinus, celeberrimus clinicus, cujus plurima apud magnates auctoritas fuit; & cujus consilia Honorius IV. Pontifex maximo pretio redemit, qui idem secundum Mandosium a. 1303. obiit.

Ejus est in Galeni *microtechni expositio* Neapoli 1522. fol. in anatomicis dicta.

Expositiones in arduum aphorismorum Hippocratis *volumen.* In l. *prognosticorum. In opus de regimine acutorum & in* Johannitii *Isagogen* Venet. 1527. fol. BB. edente J. Bricolano. Spissum volumen. In *aphorismos* primum Galeni

(a) In Præf.

LENI commentarium dat, tum suum; sic in l. *de regimine acutorum*, sic in *Prognosticis*. THADDÆI verbosus commentarius occupatur fere in collectis similibus auctorum locis.

EJ. *de regimine sanitatis secundum quatuor anni partes* Bonon. 1472. 4.

EJ. L. *sanitatis conservandæ* MS. est in *B. Taurin.* II. p. 122.

GENTILIS de FULGINEO (*foligno*) THADDÆI discipulus, celebris sui ævi clinicus. In ejus ætate hæreo. THADDÆUS videtur ejus ætatem ad initia seculi XIV. definire, & ea est sententia R. MOREAU, eadem quæ MANDOSII, qui a. 1348. peste dicit exstinctum de vita decessisse. Verum MONTAGNANAM citat, tanto nuperiorem: nisi alius fuit vetustior MONTAGNANA parum notus. Quare, omnibus computatis, nihil novare visum est.

EJ. *de febribus l. cum receptis suis novissime recognitus, adjecto repertorio* Venet. 1519. fol. BB. 1526. fol. GUNZ. Commentarius una prodiit in fen I. libri IV. CANONIS AVICENNÆ de febribus, bene longus idem & verbosus. Citat DINUM, FRANCISCUM de PEDEMONTIO. Nihil reperi proprii, aut ab experimento profecti.

Annon idem opus *Expositiones in comment.* IV. AVICENNÆ Venet. 1484. f. 1486. fol. 1492. fol. Papiæ 1510. fol. GUNZ. 1519. B. BODL.

Et *Quæstiones & Tractatus extravagantes* Papiæ 1510. fol. Venet. 1520. fol. BB. 1555. fol. THADDÆUM etiam hic citat. Ex Arabibus & Græcis sua compilat, & de quæstionibus fere per auctoritates definit. De theoria agit; de medicina in universum; de medicamentis nonnullis sigillatim; de dosibus; de venenis, & Physiologica aliqua admiscet. Librum *de Venenis* ait se ex libro ANDROMACHI manuscripto extraxisse.

EJ. *de præparatione medicinarum compendium, de modo investigandi complexiones earum & adferenda conveniente dosi cujusque medicinæ solutivæ* Venet. 1486. fol. Patav. 1556. 8. LIND. & 1579. 8. * in collectione operum formularum. Cum MESUEO Venet. 1561. fol. 1602. fol. *. Codex est in B. D. PETRI CANTABR. n. 1883. & in B. *Taurin.* II. p. 121. De præparatione formulis & proportionibus medicamentorum. BARTHOLOMÆUM citat.

EJ. *consilium contra pestilentiam* sine loco & anno prodiit GUNZ. ejus locum SAVANAROLA citat. De peste anni 1348. loquitur, quod non valde respondet MANDOSII testimonio.

EJ. *comm. super L. pulsuum* M. ÆGIDII Venet. 1494. 8. cum ÆGIDIO, Lion 1505. 8. LIND.

Cum l. *de urinis* Venet. 1498. 8.

EJ. *consilia peregregia ad quædam morborum corporis humani genera* Venet. 1503. fol.

EJ. *in artem parvam* GALENI L. I. Venet. 1527 8. HÆNEL. Lego GENTILEM

LEM bis vidisse calculum, qui de intestino exciderat, quod idem GALENO nunquam vidisse contigerit.

Ej. *de divisione librorum* GALENI libellus in *Articella* recusus Lion 1527. 4. *.

Ej. l. *supra tractatum de lepra cum nonnullis* DINI tractatibus prodiit 1485. fol. & Venet. 1576. fol. LIND.

Codex *commentarii in* III. fen *libri III. Canonis* AVICENNÆ exstat in B. R. Paris. n. 6934.

§. CLXXX. ARNALDUS BACHUONE (*a*).

Vulgo VILLANOVANUS a patria urbe Catalauniæ dictus, Medicus, Chemicus, etiam ob peculiares in religione opiniones celebris & multa passus, natus a. 1300. (*b*); polygraphus idem & clinicus, cujus gratia medici undique in Galliam confluxerunt, ob linguarum cognitionem laudatur, cujus meriti in tanta styli barbarie vix superest vestigium. Arabes in Hispania audiverat. Ejus *opera* conjuncta prodierunt Venet. 1505. fol. TR. 1527. fol. TR. Lion 1509. fol. TR. 1520. f. 1532. fol. BB. cum vita viri a SYMPHORIANO CHAMPIER scripta. Tum Basil. 1581. fol. TR. hic chemica.

In collectione Lugdunensi libelli continentur, quos continuo dicam.

Speculum medicum. Res non naturales, medicamenta, alimenta, morbi. Codex est in B. BODL. n. 1761.

De diversis medicorum intentionibus.

De humido radicali.

Commentarius in GALENUM *de mala complexione*, & in eumdem l. *quæstiones.*

Regimen sanitatis, ARNALDO proprium. Victus ratio pro infante, pro adolescente, pro viro, pro sene. Cibi ex ordine, & medicamentorum classes aliquæ. Id opus fuerit, quod Parisiis 1617. 8. prodiit, C. de V. & Lovan. 1482. 4. MEAD. Codex cum hoc titulo est in B. R. P. n. 6972. & 6978. tum in B. AMBROS. & CAI. GONV.

Aliud *Regimen sanitatis ad Regem Arragoniæ.* Res non naturales. Alimenta. Codex est in B. *Taurinens.* II. p. 128.

Notulas etiam adjecit *ad Scholam Salernitanam*, in multis editionibus redeuntes, etiam Paris. 1484. 4. Lion 1482. 4. Pisis 1484. 4. Colon. 1507. 4. TR. Paris. 1625. 8. *.

De

(a) Sic in B. CAI. GONV. n. 974.
(b) Serius natum esse FREINDIUS auctor est. Sed ARNOLDUS ille, quem coævus Pontifex BONIFACIUS damnavit, alius fuit hæreticus, Brixiensis ille: neque Papa Clemens V. a. 1313. ullus fuit, neque a. 1309. Anno 1355. nostrum vaticinatum esse SYMPHORIANUS in ejus *vita*, etsi id vaticinium eventu caruit.

De retardanda senectute & conservanda juventute. Seorsim prodiit Paris. 1617. 8. cum nonnullis aliis ejusdem auctoris scriptis. Codex est in *B. Scorialensi* BUSCHING V.

De considerationibus operis medicinæ. Codex est in *B. Merton.* n. 697.

De venæ sectione ejusque cautelis, & seorsim *de flebothomia.*

Regulæ generales curationis morborum. Seorsim editæ a GEORGIO PICTORIO Basil. 1565. 8. *.

Tabulæ quando ignoratur ægritudo.

Astronomia ad præsagia & curationem morborum distributa.

De regimine castra sequentium, brevissime.

Breviarium practicæ a capite usque ad pedes. Hoc princeps viri opus est, integrum nempe systema praxeos medicæ. Multa certe vana, fidemque non merentia. Virgam auream calculo adversari, tum cymbalariam & camphoratam, ex primis hic docuit. Sinapi pulverem quartanam vult expugnasse. Prodiit seorsim Mediolani 1483. fol. MAITT. Lion 1527. 8.

Practica summaria ad instantiam Papæ CLEMENTIS (sexti, qui a. 1352. obiit).

De modo præparandi cibi & potus in ægritudine acuta.

Compendium regiminis acutorum. Ejus codex MS. est in B. R. P. n. 7031.

Regimen Quartanæ.

Regimen podagræ.

Regimen Eticæ.

De causis sterilitatis.

Signa leprosorum. In *B. Scorial.* BUSCHING *Magaz.* V.

De brevitate memoriæ.

De amore heroico (nimio).

De maleficiis.

De cautelis medicorum.

De venenis & antidotis. Multa venena minus nota hic reperias. Seorsim Patav. 1487. 4. GUNZ. Mediolan. 1475. RIV.

Ars cognoscendi vinum. Codex est in B. R. P. n. 6971.

De theriaca, cum simplicium medicamentorum censu, ex quibus componitur.

De dosibus theriacalibus. Codex est in B. R. P. n. 7085.

De graduationibus medicamentorum, s. *formulis scribendi.*

Catalogi

Catalogi ſimplicium medicamentorum ſecundum qualitates primas, ſecundas, tertias. Codex eſt in B. CAI. GONV. Fuerit idem l. *de virtutibus herbarum aliorumque medicamentorum ſimplicium* excuſus Venet. 1520. 4. B. Tig. & idem forte qui *Areolæ ſ. tr. de ſimplicibus.* Codex eſt in B. R. P. n. 7063. 6910.

Antidotarium, ſ. medicamenta compoſita. In B. *Scorial.* BUSCHING.

De vinis medicatis. Codd. ſunt in B. *Merton.* n. 729. in DIGBYANA n. 1674. in Il. F. BERNARDI n. 3669, in B. SLOANEA n. 8853, in B. R. P. n. 7058. 6948. Germanice idem opuſculum excuſum eſt *Art u. Eigenſchaft allerley Wein und Bereitung derſelben* vertente WILHELMO HIRNKOFEN *genannt* KENWART f. min.

De aquis medicinalibus laxativis, nempe ſtillatitiis.

De ornatu mulierum.

De decoratione.

Commentarius ſuper ſuas parabolas.

De conferentibus & nocentibus membris principalibus corporis humani, ſeorſim edente G. PICTORIO Baſil. 1560. 8. *. Codex eſt in B. R. Par. n. 6992. Parvus libellus, quo recenſentur, quæ cuique corporis parti noceant vel proſint.

Commentarius in Aphoriſmum, vita brevis, ars longa.

De febribus regulæ generales.

Prognoſticum de inſomniis.

De phyſicis ligaturis.

Electuarium præſervans ab Epilepſia.

Tractatus contra calculum, qui libellus cum ſequentibus primum hic editur.

Regimen contra catarrhum.

Regimen contra tremorem cordis.

Tr. de epilepſia.

De eſu carnium pro ſuſtentatione ordinis Carthuſianorum contra Jacobitas. Prodiit etiam Pariſ. 1617. 8. Omiſi Alchemiſtica.

Lego præter iſta, ARNALDI eſſe L. *de ſalubri olerum & fructuum eſu* Pariſ. 1572. 8. 1586. 8. SEG. 1617. 8. Colon. 1527. 8. Brevis liber.

De aqua vitæ Cod. MS. in B. *Scorial.* BUSCHING.

De aquis, aëre, vinis, pane, leguminibus in B. R. P. n. 6972.

Tabula ſyruporum & electuariorum in B. R. P. n. 6988. A.

De

De medicamentis conficiendis in codd. MS. *Britannicis* n. 6097.

Manuale medicaminum in B. R. P. n. 7058.

Le tresor des povres prodiit Lion 1517. 4. 1527. 4. 1520. 4. 1617. 1620. 4. RAST. Sed non adeo ARNALDO videtur, quam liber ad sensum ARNALDI scriptus.

EJUS *sententiæ de medicina facienda* a JOACH. COLBIO editæ Altenburg 1638. 12. TREW.

Codex *de singulis ægritudinibus* est in B. *Taurin.* II. p. 121. & *de morbis humani corporis*, scriptus a. 1452., in eadem Bibliotheca.

Vertisse dicitur AVENZOAR *de conservatione corporis*, cujus codex sit in B. Coll. S. Benedict., & AVICENNAM *de viribus cordis* in B. CAI. GONV. n. 974

Vitam viri scripsit PETRUS JOSEPH de HAITZE Gallice Aix 1719. 12. FALC. B. BUN. & SYMPHORIANUS CAMPEGIUS in editione operum Lion 1532. fol. & STEPHANUS de VILLA in l. *de las vidas de doze principes, de la medicina* Burgos 1647. 4. B. BUN.

MAGNINUM, cujus *regimen sanitatis* dicitur, eumdem divinavit esse B. CORTE, qui ARNALDUS, qui nomen suum ut invidiosum celaverit. Et omnino rem acu tetigit; comparavi enim editionem *Regiminis* MAGNINI Argentor. 1503. 4. *. excusam, & reperi ne verbulo differre a *Regimine sanitatis* ARNALDI de VILLANOVA. Prodiit etiam Lovanii 1482. 8. MEAD. & 1486. 4. ex catal. Paris. 1483. FALC. 1524. 12. RAST. tum Lugduni 1717. 4. Fusum cætera opus, & integrum diætetices systema, pro infantibus, feminis, viris, senibus, itinerantibus. Persequitur sex res non naturales, potissimum etiam cibos omnis generis: porro evacuationes, venæ sectionem, cucurbitulas, cauteria, quæ valde laudat. Proprii ne quid exspectes.

§. CLXXXI. JACOBUS de DONDIS.

Vulgo *Aggregator Patavinus*, medicus & mathematicus. Horologium a. 1344. Patavii constituit, cujus nomen in familia hæsit.

EJ. *promtuarium medicinæ, in quo facultates medicamentorum simplicium & compositorum declarantur, cuivis morbo medicamenta sint accommodata ex veteribus medicis copiosissime monstratur* prodiit Venet. 1481. fol. (TREW. titulo præmisso *Aggregator Patavinus*) 1543. fol. HOTTING. 1576. fol. TREW. Scriptum opus a. 1385.

THOMAS de GARBO, DINI f. EJ. est *summa medicinalis cum duobus tractatibus*, 1. *de restauratione humidi radicalis*, 2. *de reductione medicinarum ad actum* Venet. 1521. fol. MERKL. Lion 1529. fol. TREW.

L. *de reductione medicamentorum cum coll. de dosibus* Patav. 1556. 8. 1579. 4. Lion 1584. 8. Inutile & breve opusculum.

Ej. *consiglio contra la pestilentia* Florent. 1523. 8. *. Venet. 1576. 8. cum aliis ejus argumenti libris. Ex genio seculi, diæteticæ regulæ, odoramenta &c. Pilulas J. DAMASCENI valde laudat.

Ej. *commentaria* in ll. GALENI *de febrium differentiis cum textu* GALENI Paris. 4. LIND. Lion 1514. 4. ID.

In opere chirurgico GUIDONIS de CHAULIAC, suo (*) loco dicti, huc faciunt morbi externi, antidotarius, purgantia medicamenta. Magnam illam pestilentiam descripsit, quæ circa a. 1350. Europam devastavit, & quam ipse passus est.

De peste proprium libellum exstare, DALECHAMPIUS auctor est in præf. ad R. *de* VINARIO, sed ineditum.

JOHANNES de ARDERN, coævus GUIDONIS, qui eamdem magnam pestilentiam viderit, chirurgus, homo ingenuus, qui mala eventa non dissimularet. De morbis tamen nihilo plenius agit, quam eo ævo vulgo fieri solebat.

Ej. *opera medica & chirurgica* citantur in ll. MS. BURSCOUGH n. 7639. & F. BERNARDI n. 3635. 3699.

Et *de re herbaria physica & chirurgica* ex L. H. SLOANE TANNER p. 48.

RAIMUNDUS de VINARIO Monspelii docuit, & trium pontificum Avenione residentium fuit Archiater. Idem aliqua citat, quæ a. 1382. evenerunt.

Ej. *de peste libros tres* edidit JAC. DALECHAMP Lion 1553. 12. *. Pestilentiam conjunctioni planetarum tribuit. Bubonum meminit & carbonum, & exanthematum purpureorum & nigrorum. Qui cum stupore & amentia balbutiunt, eos fere tertio & quarto die interire.

L. II. est de usu rerum non naturalium. Ut debeat a peste caveri. Superstitiosa aliqua.

L. III. Curatio traditur. Carbunculum occupandum mitioribus septicis medicamentis; chirurgos qui acrioribus usi sint, multos interemisse, qui sanari potuissent. Esse multos, qui bubones totos discindant. Debere ægrotos crebro ali. Magnus sub ala tumor, inde per universum brachium dolor, funesto eventu, quem potuisset medicus, incisa altius glandula, occupare.

J. FALCONIS Monspeliensis Cancellarii *quæstio utrum . . . . . conferat ad morbos oculorum* MS. anni 1408. est in B. *Taurin.* II. p. 120.

MANFREDI de M. IMPERIALI *de herbis ad medicinam pertinentibus*, codex MS.

Ej. app. ad S. JANUENSIS *synonyma* est in B. R. P. n. 6823.

HENRICI DANIEL, Dominicani, *de re herbaria*, l. scriptus a. 1379. (*b*).

SILLANUS NIGER (Negri) librum suum dicavit GALEACIO (*c*) Vice comiti, cujus

(*) *B. Chir.* I. p. 157.
(b) *B. Bot* p. 232.
(c) CORTE Med.

cujus filia a. 1389. duci Aurelianensi nupsit, ut ejus fere ævi sit. Ejus l. *super nono Almanzoris* prodiit Venet. 1497. fol. LIND. 1518. fol. TREW.

Codex MS. in librum IX. & X. est in *Bibliotheca* Taurinensi.

Et *super decimum librum ib. II. p.* 121.

Et *Tesoro de pobres* Valent. 1571. 8. citari video a C. R. V.

J. de TOLETO *de conservanda sanitate* l. est in B. R. P. n. 6978. in B. R. Londin. p. 251. in *Cantabrigiensi*, & in CAI. GONV. n. 959.

Ej. *de venenis* l. est in libris BERNARDI.

NICOLAUS NICOLUS de FALCONIIS Florentinus, obiisse dicitur a. 1412, vir non mediocris, qui ea ætate, cum universi medici fere in compilando versarentur, plurima proprium ad experimentum descripsit. Ej. vastum opus est, *sermones medicinales septem*. Primus de *conservatione sanitatis subjecto medicinæ* II. de febribus, qui etiam in collectione de febribus exstat. III. de membris capitis. IV. de membris spiritalibus. V. de membris naturalibus. VI. de membris generationis. VII. de chirurgia Venet. 1491. fol. 4. vol. 1507. fol. 1533. fol. 4. vol.

Sermo III. de membris capitis prodiit 1480. fol. 1507. fol. TR. GUNZ. Solam chirurgiam coram habeo, cum qua medica passim commixta sunt, de doloribus articulorum, de vena medinensi, de morbis cutaneis, de classibus medicamentorum externorum. Collectio est ad saporem *Continentis* RAZEI, ex Arabibus potissimum sumta. Cum vero in chirurgicis passim propriæ adnotationes auctoris intercedant, eamdem putem esse partis medicæ hujus operis laudem.

Ejusd. *commentum super aphorismos Hippocratis completum* a J. B. THEODOSIO Bonon. 1522. 8. LIND.

MARSIGLIUS a S. SOPHIA Patavinus.

Ejus est l. *de febribus*, *de omnium modorum fluxu ventris*, *de omnium accidentium febrium cura*, *de febre pestilentiali*, libelli qui partem efficiunt operis practici, signa, causas, & curas febrium complectentis. Venet. 1507. 8. TR. Paris. ib Lion 1517. 4. BB. Medicamentorum & ciborum quos cuique malo mederi putat, longissima est series.

Ej. *recepta medica* ex MESVE in B. *Taurin.* II. p. 121. Recepta super AVICENNAM ib. alium medicum, quem dicunt a. 1305. scriptum esse.

GALEACII de S. SOPHIA l. *de febribus*, *de omnium modorum fluxu ventris*; *de omnium accidentium febrium* libri prodierunt Lion 1517. 4. BB., ubi mireris similitudinem, quæ est in titulo utriusque auctoris, inque titulo operum. Magna varietas medicamentorum, quæ inter multa etiam habet exterius admovenda; aliqua vana; alia superstitiosa. Meminit fere in principio in acuta febre ejusmodi frigidis fomentis feliciter perfectæ curationis.

Opus medicinæ practicæ antehac nunquam impressum. GALEACII de S. SOPHIA *in nonum tractatum* l. *Rhazis ad R. Almanzorem de curatione morborum particularium. Libellus introductoris in artem parvam Galeni de principiis universalibus totius medicinæ ex Arab. Avicennæ & aliorum operibus congestus.* Hagenau 1537. fol. Neutrius a S. SOPHIA ætatem recte novi. Solent ad finem seculi referri.

Una prodiit RICHARDI, Parisini medici, cætera mihi ignoti, *tractatus brevissimus de signis febrium* excusus Venet. 1514. f. 1517. 4. 1535. f. Ex seculi genio.

EJ. *l. de simplicibus* codex est in codic. Britt. n. 877.

§. CLXXXII. VARII SCRIPTORES SECULI XIV.

VIRIVASIUS *de herbarum virtutibus* JAMES II. p. 114.

FRANCISCI Senensis l. *de venenis* in B. Brit. n, 6979.

JOH. de PARMA *collectanea medicinæ* secundum MESVE in B. R. P. a. 8160. EJUS practica, scripta seculo XV. est in *B. Taurinensi.*

J. de PARIS l. *complexionum*, *s. temperamentorum* in B. R. P. n. 7125.

NICOLAI *de Anglia commenta varia in L.* GALENI *de elementis secundum Hippocratem.*

EJ. *comment. in l. de crisibus.*

EJ. *comm. in tres* l. GALENI *de facultatibus naturalibus.* Hi codd. sunt in B. R. *Paris* n. 7015.

CRISPI Mediolanensis, ad MAURUM f. l. *de medicina* in B. R. P. n. 6864.

B. de BONARDIS anno 1373. scripsit *remedia contra morbum pestilentialem*, quæ sunt in *B. Taurin.* II. p. 120.

SCHEM TOR *bén* R. IITZCHA Spoleti a. 1374. vixit, qui partem librorum ad ALMANZOREM Hebraice reddidit WOLF.

Anonymus *de medicamentorum simplicium virtutibus.* In B. R. Londin.

Anonymus *de præparatione ciborum & potuum* in B. R. P. n. 7091.

Anitidotarius ib. n. 7121 & 7861.

Anonymus de gradibus ib. n. 6891.

Anonymus de compositione & usu variorum pulverum, syruporum, emplastorum ib. n. 7036.

Anonymus de morbis mulierum ib.

Receptæ adversus morbos capitis & oculorum aliosque ib. n. 6114.

Fragmenta de urinis & febribus ib. n. 6882. a.

Anonymus de pulsibus n. 8160.

De febribus ib.

Synonymia ib.

De collectionibus & aggregationilus animalium & synonyma medica.

Fragmentum lexici medici, seculi XIV. B. Bern.

§. CLXXXIII. Varii incertioris ætatis.

Gualtherus *Salernitanus*. Ej *de dosibus* codex est in B. R. P. n. 6964. alius in B. D. Petr. Cantabr.

Simonis Breden *trifolium medicum* in B. Bodl. n. 1761.

Gariogli *compendium de medicinis compositis* in B. *Coll. nov. oxon.* n. 1133.

Stephani Arnoldi *diætarium* in B. Bodl. n. 2462.

Thomæ de M. Avium *de virtutibus medicinarum compositarum* in B. Bodl.

J. Porer Ynghym *materia medica* in B. Eduardi Tyson. n. 4159.

Mag. Pontii *curæ de variis medicamentis conficiendis* n. B. Bodl. n. 2626.

Nicolaus *de regimine ætatum*, s. *de conservatione sanitatis* in B Cai. Gonv. n. 967., nisi est Nicolai Anglici.

Anastasii *de ratione victus salutaris post incisam venam & emissum sanguinem* l. prodiit cum *Schola Salernitana*.

Remedes contre diverses maladies. Contre le noli me tangere. In B. Bernensi seculi, puto, XIV.

§. CLXXXIV. Seculum XV.

In principio hujus seculi barbaries ad summum fastigium pervenerat: inde magna rerum in melius conversio facta est. Typographica primum ars libros, hactenus difficillimos adquisitu, ad eruditorem hominum usus, & pretio minori suppeditavit, & numero auxit. Deinde Constantinopoli (*a*) subversa, Græci in Occidentem, & potissimum in Italiam, quod supererat bonorum librorum & utilium artium adtulerunt, ut versus finem seculi, Hippocratis & Aristotelis aliqua Græca ederentur, Celsus etiam paucissimis scriptoribus notus, nunc primum in medicorum manus redderetur; barbaræ demum Aristotelis, Galeni & Hippocratis versiones aliis commutarentur nitidioribus. Cum posteriori ergo parte hujus seculi, etiam medicina respirare cepit, ut tamen toto hoc seculo nemo in utilissima arte eminuerit. Verum lux nunc accensa proximo seculo purior effulsit.

(a) Conf. *Act. Erud.* 1752. Jan.

effulsit. Multum interim bonæ arti nocuit, quod numerosi medici, qui potissimum in Italia opera sua publicarunt, integra fere systemata artis edenda susciperent, neque aliquam particulam peculiari cura elaborarent. Ita factum est, ut nemini inter tot scriptores ad augendam in tam vasto campo cognitionis humanæ satis esset virium, aut experientiæ, aut ingenii; omnesque fere ad exscribendum, adque ea fere repetenda sint delapsi, quæ priores scripsissent, & Arabes etiam potissimum. Cæterum & in hoc seculo difficillimum mihi fuit vera tempora definire, quibus quisque medicus opera sua scripserit, in iis potissimum, quos non ipse legissem. Quos enim evolvi, eos, vel ex citationibus, potui utcumque in ordinem redigere.

§. CLXXXV. Initia Seculi XV.

Ad principia seculi XV. pertinet S. BERNARDINUS Senensis, qui anno 1400. ægrotorum pestilentiam patientium curam gessit.

PETRUS de LARGELATA Bononiensis, quem ostendi a. 1415. vixisse. In ejus libris VI. *de chirurgia* sæpe recusis, & Venet. 1520. fol. *., huc faciunt capita de medicamentis variarum classium, de œdemate, hæmorrhagia narium, scirrho lienis, hepatis, ascite, elephantiasi, dolore ischiadico, capillorum vitiis, morbis cutaneis, vitiis linguæ, oris, sudoris, impotentia, vomitu, phlebotomia &c. Passim adnotationes suas adspersit. Inter levandum pondus sonitus & subitanea impotentia aut erigendi se, aut ambulandi, fomentis sanata.

CHRISTOPHORUS GEORGIUS de HONESTIS, Florentinus, nuperior quam PETRUS de ARG. quem citat (*a*), cæterum non satis certæ ætatis scriptor: *expositionem* scripsit *super antidotarium* MESVES, sæpissime recusam cum MESVE, etiam Venet. 1602. fol. *. Alias editiones vide B. *Bot.* I. p. 233.

Cujusque antidoti utilitatem medicam exponit, simplicia medicamenta declarat, ex quibus componitur. Adnotat quæ sint in usu, quæ obsoleverint. Citat GENTILEM, THOMAM de GARBO, PETRUM de ARGELATA, uti monui. Citatur a SANTE de ARDOYNO. Ejusd. l. *inunctionibus*, *aqua hordei*, *&* *ptisana* cum MESVE pariter excusus est. Marganti medico a. 1414. obtinuit, ut artem medicam sibi exercere liceret.

JOHANNE de TORNAMIRA, Monspeliensis professor, antiquior VALESCO, a quo citetur. Ejus *Practica Clarificatorium valde singulare supra nonum* RAZIS prodiit Lion 1501. 4, Venet 1507, f. TR. 1521. fol. TREW.

EJ. *Introductorium ad practicam medicinæ* cum VALESCO impressum est, parvus libellus, de nonnullis medicamentorum formulis.

BALESCON, Latine VALESCUS de THARANTA, Doctor Monspeliensis, anno 1418. post praxin medicam 36. annorum (*b*) scripsit *Philonium*

Titulus

(a) p. 174.
(b) prolog. L. I.

Titulus est. *Practica vulgo dicta Philonium de curatione morborum.* Venet. 1502. fol. SCHULZ. TREW. Antiqua etiam est nitida, etsi Gothicis literis excusa, editio est in B. B. Porro *aureum & perutile opus practicæ medicinæ operam dantibus, quod Philonium appellatur diligenti examine correctum. Introductorius practicas medicinæ par* JOH. de TORNAMIRA. *Practica medicinæ, quæ Philonium inscribitur* edita est Lion 1490. fol. in TR. quæ editio eadem nostræ est, sed absque TORNAMIRA tum, 1521. fol. ASTRUC. 1526. 8. TR. potius 1531. 4. vel. 8. *. 1535. 4. *. cum eodem titulo & Basil. 1500. 4. GUNZ. Lugduni etiam prodiit cura DESIDERII 1560. 8. *. emendatius, meliori dictione & ordine concinniori redactus. Eam editionem puriori dictione a JOH. HARTMANNO recusam dedit Francof. 1599. 4. 1680. 4. *. cum notulis & interspersis propriis observationibus.

Comparavi editiones, Lugdunensem 1525. 8. *. & BAYERIANAM & *epitomen perquam utilem auctore* GUIDONE DESIDERIO Delphinate Lion 1561. 8. RAST omnes differunt & epitome dictionis est melioris.

EJ. *tr. de epidemia & peste* prodiit Paduæ 1487. 4. GUNZ. & cum Philonio Basil. 1500. 4. Lion 1531. 4. vol. liber scriptus a. 1401.

Verbosus auctor, consilia priorum scriptorum longa seria recenset, judicium suum interponit, nonnullas proprias adnotationes multis sermocinationibus interposuit. Refrigerium in pleuritide suadet, sed olim ALEXANDER suaserat. Non bene meliores facit variolas, quæ citius erumpunt.

ALIQUA ex eo opere cum DODONÆI *observationibus* decerpta exstant Hardervic. 1584. 8. GUNZ.

§. CLXXXVI. POST ANNUM 1420.

SANTES de ADROYNIS, Pisaurensis medicus, cepit opus suum *de venenis* die 8. nov. a. 1424. absolvit die 14. Maj. 1426. Impressum est Venet. 1492. fol. ope BERNARDINI RICCII, TREW.; recusi *de venenis* libri VIII. Basil. 1562. fol., curante THEODORO ZWINGER, ad exemplum a CONRADO GESNERO communicatum. Farrago undique collecta, cum nonnullis propriis adnotationibus, ut sanati hominis, cui arsenicum propinatum fuerat.

ANTONIUS HOLME, monachus, *medicinas simplices ex diversis auctoribus* collegit, quæ sunt in B. M. BODL. n. 2644. Videtur scripsisse circa a. 1408.

JACOBI GANIVET monachi, *Amicus medicorum*, liber scriptus a. 1431. M. Sept. editus cum ABENESRA de *diebus criticis*, 1496. 4. Lion 1508. 4. TR. 1550. 16. *. B. Tig. 1596. 4. Francof. 1614. 12.

Astrologi

Aſtrologi ad inſaniam uſque ſuæ artis ſtudioſi opus. L. II. eſt de inquiſitione epidemicorum & morbis. L. IV. de modis conſervandi ſanitatem & obviandi ægritudinibus, & ABENESRA de diebus criticis. Omnes GUNDISALVUS TOCITANUS in lucem emiſſit, notis locupletavit.

JOSEPH HALLORKY commentarium in anonymum L. *de medicina* ſcripſit, a. 1412. cum medicus eſſet BENEDICTI XIII. WOLF.

ALEXANDRO ab ALEXANDRO *conſtitutiones & regulata juriſdictionis Regii protomedicatus Siciliæ elucidata* ſcripſit circa a. 1429. edita Panormi 1564. 4. a J. PHILIPPO INGRASSIA.

J. SOMMERSET *de virtutibus olei olivarum ſecundum* P. de CRESCENTIIS ſcripſit circa a. 1441. TANNER.

J. BUCHCHIN, coquus pontificis MARTINI, *de modo præparandi cibaria, pulmenta & ſalſamenta* codicem reliquit, qui exſtat in B. R. Par. n. 7054.

NICOLAUS HOSTREHAM. Ejus codices M. S. circa a. 1440. ſcripti ſunt. *Viaticum neceſſarium. Antidotarii* L. I. *contra dolores renum:* L. I. *de pleuritide, modus conficiendi & diſpenſandi medicamenta. Practica medicinæ.* PASCHALIS.

JACOBUS de FOROLIVIO hoc ævo floruerit, quem a. 1440. ANTONIUS GUAINER præceptorem ſuum vocet. Ejus eſt *expoſitio in primum Canonis* AVICENNÆ *cum quæſtionibus ac indice* Papiæ 1488. f. MAITT. a. 1500. f. TREW. 1501. f. TREW. 1512. f. Lion 1498. fol. LEHMAN. Venet. 1520. fol. B. B. 1547. fol. Sermocinatio proprio experimento caſſa.

EJ. *Expoſitiones in aphoriſmos* HIPPOCRATIS *a* CONSTANTINO AFRICANO *translatos* editæ ſunt Venet. 1495. fol. & 1547. fol. tum Papiæ 1512. fol.

EJ. *In primum artis parvæ* GALENI *expoſitio* Venet. 1491. fol. *In artem parvam* GALENI *commentarii cum quæſtionibus nonaginta & una.* Papiæ 1514. fol. Venet. 1520. fol. B. B. 1547. In hac editione reperitur duplex verſio opuſculi GALENI, deinde commentarius JACOBI in tres libros Techni, quorum qui tertium librum interpretatur, primum nunc dicitur prodiiſſe; una prodierunt in eosdem *tres libros quæſtiones* JACOBI. Quæ legi, longa erat diſputatio & inanis ad ſeculi ſaporem.

Conjuncti prodierunt *Commentarii in aphoriſmos* HIPP. in I. *fen.* AVICENNÆ, in *librum techni* Venet. 1490. GESN.

EJ. tr. *de doloribus arthriticis* MS. eſt in *B. Taurin.* II. ſcriptus a. 1443.

JACOBI de PARTIBUS (*a*), Tornacenſis, medici CAROLI VII. *Expoſitio ſuper regimine ejus quod comeditur & bibitur. De regimine aquæ & vini, de quibus nulla per* JAC. FOROLIV. *inventa eſt eruditio.* Papiæ 1500. fol. 1512. fol. Venet. 1520. fol. B. Bern. 1547. fol.

EJ.

(a) *Nomen eſt ironicum.*

Ejusdem saporis fere, ut alter JACOBUS.

Ej. *Glossa interlinearis in practicam* ALEXANDRI Lion 1504.

Ej. in *Explanatio* AVICENNAM *cum textu* AVICENNÆ *a se castigato*. Lion 1498. fol. 4. vol. LIND. Codex est M. S. in B. S. PETR. *Cantabr.*

Ej. *Summula morborum ac remediorum ex libris* MESVÆ Lion 1489. 8. 1531. 8. 1587. 16. Venet. 1576. f. & cum MESVEO etiam Venet. 1602. fol. *. Census morborum, deinde ad quemque sua medicamenta simplicia.

Ej. *Inventorium s. collectorium receptarum omnium medicaminum, confectionum, pulverum, pilularum, emplastrorum, oleorum & aliorum cuivis usui adservandorum,* absque loco & anno. Primum hunc JACOBUM febrem purpuratam descripsisse lego.

Ej. De balneis fragmentum cum Collectione Veneta.

JOHANNES de CONCOREGIO Mediolanensis, professor Pisanus. (*b*).

Ejus *practica, lucidarium, & flos florum medicinæ nuncupata summula.* Ej. *de curis febrium secundum hodiernum usum compilata* prodierunt Papiæ 1485. f. MEIBOM. 1509. fol. Venet. 1501. 4. GUNZ. GESNER. 1515. fol. TREW. GUNZ. 1521. f. LIND. Codex erat in B. LINDENII.

In *præf.* ait auctor, post 34. annos suæ lecturæ in schola Bononiensi inchoatæ, in aliis Italiæ urbibus continuatæ, ultimo in Papiensi se hoc opus complevisse a. 1438. Primo compendium morborum a capite ad calcem. Suam interponit passim experientiam. In melancholia phlebotomiam non bene sibi successisse, purgantia profuisse, citatis etiam exemplis. Ridiculum consilium, ut amorem nimium sorditie ostensa comprimas. Embrocham balnei *petrioli* laudat ad surditatem. Dolores aurium facile necare monet.

JOHANNIS SERMONETÆ *quæstiones subtilissimæ super librum aphorismorum & super librum tegni* Bononiæ disputatæ anno 1430. editæ sunt Venet. 1498. fol. *. Quæstiones sunt theoreticæ & practicæ in utrumque sensum disputatæ, in quibus JACOBI de FOROLIVIO, UGONIS SENENSIS, MARSIGLII de S. SOPHIA, THOMÆ de GARBO, opiniones cum suis rationibus proponuntur, expenduntur, & judicium SERMONETÆ interponitur. Theoria mera.

§. CLXXXVII. POST A 1430.

HUGO vel UGO BENTIUS a patria Senensis dictus, professor Ferrariensis, deinde Parmensis, suum in l. *Techni commentarium* dicavit NICOLAO Estensium Duci, & dicitur sub EUGENIO pontifice floruisse, qui obiit a. 1447. Anatomen administravit a. 1425. (*c*).

Ejus

(b) BARTH CORTE *med. mediolen.* p. 25.
(c) BERTAPALIA p. 300.

Ejus *in tres libros microtechni* GALENI *luculentissima expositio* edita est Papiæ 1518. fol. B. B. Venet. 1493. fol. TR. 1498. TREW. 1523. fol. LIND. Paraphrasticus commentarius, cum nonnullis priorum scriptorum refutationibus.

Ej. in libros VII. *aphorismorum* HIPPOCRATIS *& commentaria* GALENI *expositio* Ferrar. 1493. fol. TREW. Venet. 1498. fol. TREW. 1523. f. 1617. fol. nisi est 1517. Sic LINDEN. Papiæ 1518. fol. TREW.

Ej. *in primi canonis* AVICENNÆ *fen I. luculentissima expositio* Venet. 1498. f. TREW. 1523. fol. LIND.

Ej. *super quartum fen primi* AVICENNÆ *practica expositio cum adnotationibus* JACOBI de PARTIBUS. Venet. 1517. fol. LIND.

Ej. *in quarti* AVICENNÆ *fen primum luculentissima expositio cum ej. subtilissimis quæstionibus* Venet. 1523. fol. LIND.

Ej. *consilia saluberrima ad omnes ægritudines* Papiæ 1518. fol. TREW.

Ej. *opera* Venet. 1518. fol. 2 vol.

Ej. *excerpta de balneis in collectione Veneta.*

Ej. *regole della sanita e natura dei cibi* Taurin. 1620. 8. HOTTON 1628. 8. FALC.

LEONARDUS BERTAPALIA. Incisioni corporis humani interfuit anno 1429. & iterum 1430. (*c*). Ejus *chirurgiæ* tractatus sunt septem, inter quos aliqua ad medicinam faciunt, de œdemate, de ventositate spinæ. Medicamenta etiam & antidotos recenset. Nimium Astrologiæ tribuit. Prodiit Venet. 1548. fol. *. & alias.

PETRUS de TUSSIGNANA, de quo nihil mihi pene innotuit, circa hæc tempora videtur vixisse.

Ej. *recepta super librum IX. Almansoris* prodierunt Venet. 1483. fol. 1497. f. 1533. 12. RAST cum ALMANZORE SILLANI Papiæ 1518. fol. etiam cum SILLANO.

Ej. *compositiones ac remedia ad plerosque vel omnes effectus morbosque sanandos.* Lion 1587. 16. BUR.

Ej. Tr. *de regimine sanitatis* Paris. 1539. 16. 1540. 12. LIND. 1635 rectius, ut puto 1535. 8. FALC.

Ej. *index super* P. de APONO *expositionem problematum Aristotelis* ap. COMMELIN 1596. 8. LIND.

Ej. *de balneis Burmii & earum exhibendarum canones.* In opere sunt de balneis.

Ej. *pro peste evitanda* Venet. 1522. fol. B. TIG.

BARTHO-

(c) p. 300.

BARTHOLOMÆUS de MONTAGNANA professor Bononiensis.

EJ. *consilia medica* Venet. 1497. f. cum *tr. de balneis*, *de compositione & dosi medicamentorum & antidotario* 1499. HAENEL. 1514. fol. *. Lugdun. 1525. 4. B.B. Venet. 1565. f. TR. Lind. Francf. 1604. fol. curante P. UFFENBACH B. Tig. Noriberg 1652. fol. TREW. Consilia sunt 305. ad omnes a capite ad calcem morbos, cum historia morbi & fusissimo censu medicamentorum. & alimentorum. Intercedunt aliquæ propriæ per spissum volumen adnotationes.

Ejus tr. *de compositione & dosi medicamentorum* Venet. 1497. f. TREW. 1499. f. HAENEL. 1514. fol. *. Lion 1525. 4., & cum priori, ut puto, opere fere in omnibus edit. tum Patav. 1556. 8. 1579. 8. *. Lion 1585. 8. Venet. 1562. 8.

A præjudiciis seculi hoc opus non purum est. Non probes, majores doses requiri ad partes magis distantes, ad plura juvamenta. Ut formulæ componantur, medicamentis in ordines dispositis, gradibus simplicium conputatis, eo minori dosi, si gradus fuerit 3 vel 4. Quoties simplicia medicamenta non suffecerint, veniendum ad composita. Singulæ formulæ. Sirupis multum tribuit. Medicamentorum alvum laxantium catalogus: pilulas debere impari dari numero, quæ lex ad posteros descendit. Tunc confectiones & aliæ formæ medicamentorum.

Ejus *antidotarium* Paduæ 1487. 4. TR. Venet. 1497. f. TREW. 1499. f. HAENEL 1514. fol. *. Lion 1525. 4. Francof. 1605. fol. TREW.

EJ. *de balneis Patavinis tractatus tres* Venet 1514. fol. *. & ut puto etiam 1497. & 1499. 1565. Lion 1525. 4. Basil. 1537. fol. *. cum aliis.

EJ. *de urinarum judiciis* Padua 1487. 4. GUNZ.

EJ. *opera selectiora* a P. UFFENBACH edita Francof. 1604. f. TR. tum cum F. CABALLO & CERMISONO, & Amsterd. 1664.

Vir eruditus, amicus UGONIS SENENSIS, veteres, etiam potissimum (*d*) CELSUM legerat.

ANTONIUS CERMISONUS, qui cum BARTHOLOMÆO fere consentiebat (*e*)

EJ. *consilia* fere ubique cum MONTAGNANA prodierunt, ut Venet. 1497. f. 1499 fol. 1514. f. *. Lion 1525. 4. Noriberg 1652. fol. Prodierunt etiam cum GENTILIS *receptis* & cum L. *de balneis*. Medicamentorum series fere est, absque morbi historia, perinde ad omnia a capite ad calcem mala.

(d) GER. BOLDERIUS in *epistola*.
(e) BOLDERIUS.

§. CLXXXVIII. Post a. 1440.

Antonius Guainerius.

Papienſis, ſeculo omnino XV. vixit, qui opus ſuum Philippo Mariæ Sfortiæ dicaverit, cujus mors cadit in a. 1447, idem Jacobi de Forolivio diſcipulus, & Philippi Mediolanenſis.

Ejus eſt *practica ſ.* potius *omnes tractatus, quos ad diverſas corporis humani ægritudines* edidit Venet. 1497. fol. *. 1498. fol. Schulz. 1508. fol. Trew. 1516. fol. Tr. Papiæ cum Joh. Falconis additionibus, qui alius erat a priori cognomine viro 1518. 4. Tr. Merklin. Lion 1525. 4. B. Tig. Tr.

Libellus *de balneis* ſeorſim editus eſt in *collectione Veneta*. Codex eſt in B. *Taurin.* II.

Antidotarium Papiæ 1518. 4. Merkl.

L. *de venenis* Papiæ 1518. 4. Merkl. Lion 1525. Id. Utriuſque codex MS. eſt in B. R. P. n. 6981.

In editione 1497. fol. collecta habentur omnia opera Antonii Guainerii. Primo majus opus, quo omnes ægritudines a capite ad calcem recenſet, & ſubinde tamen propria ſua conſilia dat. In teneſmo non dandos clyſteres ſolutivos, niſi mollientes præceſſerint. Suppoſitorium opiatum, quod in inteſtinum ſe receperat, per vomitum redditum fuiſſe. Curam ſe geſſiſſe puellæ, quæ, cum menſtrua nunquam paſſa eſſet, tamen conceperat. Podagram frigida impoſita ſuppreſſam in gangrænam abiiſſe, quam noſter defenſivis impoſitis ægre coercuerit, ut tamen tibiam totam æger amitteret. Se Avenione & Taurini veteres arthriticos ſanaſſe cauterio excitato. Multum ubique admiſcet ſuperſtitionis. 2. De calculo. 3. de peſte cum fuſiſſimo tractatu diætetico. Acetoſam mire laudat. Vidiſſe ſe, qui peſte exſtincti fuerint, nulla de re queſtos, niſi de cordis anguſtia, nullo apoſtemate apparente. Chirurgum in Delphinatu tempore magnæ peſtilentiæ in principio morbi venam ſecuiſſe, eventu feliciſſimo. Nunc in peſte bubonacea & carbuncularia, phlebotomen contra Pariſienſes defendit, nondum Botallo nato. 4 Venena, per ſingula, plantas, animalia, mineras. 5. Tr. de febribus. 6. De balneis *montisferratenſibus*, cum multa enumeratione hominum curatorum. 7. Antidotarium.

Anonymi opus medicum ſcriptum a. 1443. eſt in B. *Taurin.*

De mulierum ægritudinibus codex MS. eſt in B. *Taurin.* II. & *de fluxubus* ib. ſcriptus a. 1449, editus etiam ap. Trewium.

Girardi de Berneriis *de Alexandria conſilia medica* ſcripta a. 1451. ſunt in B. *Taurin.*

Et Pauli de Calvis *de Mutina de urinis* a. 1449. ib.

Valen-

VALENTINUS ex regia stirpe Aragonica l. *de cavallo de la suas malattias e grand part de las curas de aquellas*. Cod. MS. Vixisse a. 1443. CAP. de VILLA.

MAFFEI de LANDE *probl. medica* in BB. Codex est a. 1442. scriptus medici, alias ignoti, ad chirurgiam potissimum faciens.

Diverse physical receipts, anni, ut intelligo, 1438. ASHMOLE n. 7704.

MICHAEL (*a*) SAVANAROLA Patavinus, LEONELLI ducis Ferrariensis medicus, infelicis illius HIERONYMI avus, CERMISONI discipulus. FREINDIUS eum inter annum 1440. ponit & 1450. Si CERMISONUM ad annum 1440. retuleris, paulo nuperior fuerit. Balnea Pisana restituit.

EJ. *practica Canonica: de febribus; de egestionibus, de pulsibus; de urinis; de Italiæ balneis; de vermibus, non prius impressus* Venet. 1498. fol. 1503. fol. TR. 1517. fol. *. 1543. fol. TREW. cum CÆS. OPTATO. 1552. fol. LIND. 1561. fol. TREW.

EJ. *practica de ægritudinibus a capite ad pedes* Papiæ 1486. f. B. TIG. Venet. 1497. f. GUNZ. 1498. f. LIND. 1502. f. TR. 1559. fol.

EJ. *practica major* Venet. 1497. GESN. 1561. f. TREW. UFF. Lion 1560. f. FALC. LIND. & 8. LAMBERGEN. Si differt.

EJ. *opus practicum in VI. tractatus divisum* Venet. 1502. fol. GUNZ. Si differt.

EJ. *in medicinam practicam introductio, s. de compositione medicamentorum. Catalogus simplicium & compositorum medicamentorum nomenclaturas, usum & summam continens* Argent. 1533. 4. & 24. LIND.

EJ. *de arte conficiendi aquam vitæ simplicem & compositam, deque ejus vi admirabili ad conservandam sanitatem & corporis humani ægritudines curandas* Hagenau 1532. 8. Basil. 1597. 8. LIND.

EJ. *de balneis Italiæ* Venet. 1592. & in collectione Veneta.

EJ. *libro della natura e delle cose che nutriscono, o delle cose non naturali, con alcune osservazioni per conservar la sanita, reformato per* BARTHOL. BOLDO Venet. 1576. 4. BOEHMER. Alio forte cum titulo, *tratt. per conservar la sanita* Venet. 1554 8. FALC.

Laudes quod SAVANAROLA prognostica ex HIPPOCRATE collegerit: quod pluscula sua diaria & febrium quotidianas adnotationes adjecerit, cum integra ratione curandi SICULI, qui ejus præceptor fuerit, & qui venæ sectionem, etiam ad animi deliquium, etiam in febre pestilente urgebat. Recidivas in febribus a medicamentis purgantibus aliquando funestas supervenire monet. Hominem incisum vidit, cui adeo parvum erat cæcum intestinum, ut a colo non distingueres. Verbositatem tanquam seculi vitium excuses. Minus probes absurdas historiolas, ut pestilentiæ versus Athenas a draconum halitu excitatæ, quos SOCRATES speculo opposito interemerit. Incantamentis adversus vermes adhibitis recensendis melius abstinuisset, etsi iis fidem non adhibet. Balnea artificialia varia, etiam

(a) In vetustis editionibus constanter lego MICHAELEM, nuperi scribunt J. MICHAELEM.

ex mero lacte, & oleo describit, deinde vires sulfuris, aluminis, aliarumve minerarum, quas putat aquis medicatis efficaciam impertire, denique balnea Italiæ ex ordine dicit.

GUILIELMUS BRIXIENSIS a W. JUSTO refertur ad a. 1472, sed vetustior est, quem anno 1460. SIGISMUNDUS de POLCASTRO citaverit. Ejus exstat *Practica ad unamquamque ægritudinem a capite ad pedes. De febribus tractatus. De peste: De consilio observando tempore pestilentiali. De cura pestis* Venet. 1508. f. LIND. Alium titulum reperio *dictorum illustrium medicorum ad unamquamque ægritudinem* Brix. 1508. fol. Boehm. Hic vocatur GUILIELMUS *Aggregator*.

SALADINUS ASCULANUS floruit circa a. 1448. (*a*), principis Tarenti medicus. Ejus *compendium aromatariorum* sæpe excusum est, potissimum cum MESVEO, etiam 1602. fol. *. Hispanice per ALFONSUM RODRIGUEZ de Tudela versum prodiit Pinciæ 1515. 4. NIC. ANT.

Primo loco *examen*, ut vocant *aromatarii*, ponit, deinde catalogum medicamentorum simplicium in utroque NICOLAI opere dictorum. Porro doses & uncia, quæ alia sit Salerni, alia Patavii. Inde ars præparandi & conservandi medicamenta composita. Medicamentornm selectiorum simplicium aliqua historia. Census eorum, quibus quemque aromatarium oporteat esse instructum.

FELICIS HEMMERLI, vulgo MALLEOLI l. *de balneis*, qui cum *collectione Veneta* prodiit, hujus fuerit ævi.

PETRUS BESCHEBIEN medicus, inde episcopus Carnutensis a. 1459. Ejus vitam dedit l. BERNIER in *histoire de Blois* Paris 1682. FONTETTE.

§. CLXXXIX. POST A. 1450.

SIGISMUNDI de POLCASTRIS, Patavini, *quæstio de actuatione medicinarum: de appropinquatione ad æqualitatem ponderalem, utrum ei plus oppropinquat melancholicus quam temperatus &c. Quæstio de restauratione humidi radicalis. Quæstio de reductione corporum, utrum corpus humanum naturaliter lapsum possit ad temperamentum reduci. Quæstio de extremis temperantiæ.* Venet. 1506. fol. *.

Annus accurate definitur, quo scripsit, nempe 1460. d. 26. Oct. Opiniones doctorum virorum expendit, & de quaque quæstione definit; quare totus est in ratiociniis. Citat GUILIELMUM de BRIXIA, MARSIGLIUM de S. SOPHIA, CHRISTOPHORUM de HONESTIS, UGONEM SENENSEM, HERIGETUM de LIO Patavinum, ANTONIUM de PARMA, JACOBUM de FOROLIVIO.

JOHANNES ARCULANUS aut HERCULANUS Veronensis, Bononiæ, Patavii demum artem medicam docuit 1457.

Ej.

(a) PANELLI *Picen* II. p. 17.

Ej. *practica medica, qua omnium morborum & symptomatum census & remediorum præsagia exponit, s. Expositio in* RHAZIS *librum* IX. *ad Almansorem* Venet. 1493. fol. B. B. 1497. LIND. 1502. fol. TREW. 1557. fol. *. 1560. fol. FALC. Basil. 1540. f. B. B.

Ej. *Expositio perutilis in primam fen quarti Canonis* AVICENNÆ *in qua de febribus agitur cum annotamentis Symphoriani* CHAMPEGII Lion 1518. fol. GUNZ. Venet. 1519. fol. TR. 1560. fol. SMITH TR. Alio cum titulo, *de febribus dilucida expositio, nunc denuo expurgata ac duplici Avicennæ textu exornata* Patav. 1684. 4. TREW. MAZZUEH.

Excerpta *de balneis* in collectione Veneta.

Commentarius in L. IX. ALMANSORIS, spissus est & verbosus liber; multum sermocinationis continet, multa & sæpe sublestissimæ fidei medicamenta, boni & proprii, quoad ejus legi, sed legi magnam partem, omnino nihil. Prodiit Venet. 1542 fol. cum opusculo de *fluxibus uteri.* Codex est in *B Taurin.* II.

GALEOTTI MARTII, Novariensis, *de homine* L. II. scripti circa 1470. *B. Dresd.* excusi Bononiæ 1476. 4. Mediolan. 1490. f. Basil. 1517. B. B. Oppenheim 1610. 8. Adfectiones partium externarum & internarum humani corporis ex antiquis collegit.

Censuram Grammaticam in eum l. scripsit GEORGIUS ALEXANDRINUS vulgo MERULA, *adnotationum* nomine 4. absque anno, tum Mediolan. 1490. f. Basil. 1517. 4. B. B. Asper refutator. Respondit GALEOTTUS in *responsione objectorum a G. A.* Mediolan 1490. f. Basil. 1517. 4.

J. MATTHIÆ de FERRARIIS, vulgo de GRADIBUS, non a GRATE, a patria *grado*, professor Ticinensis, dicitur obiisse a. 1460., quod falsum est, vixit enim a. 1471. (*b*).

Ej. *practicæ pars* I. & II. *vel commentarius textualis cum ampliationibus in nonum* RHAZIS *ad Almansorem cum textu* Papiæ 1497. fol. LIND. Lion 1527. 4. TR. Venet. 1521. fol. TREW. 1560. fol. GUNZ. *censore* JANO MATTHÆO DURASTANTE. Editionem literis gothicis a MICH. de CAPELLA Lugdunensum curatam absque anno apud MATTHÆUM citat FALC. Auctor in titulo dicitur. Vidi adnotationem apud MORGAGNUM, vetustum Chimicum de bono præsagio scripsisse, quod in febribus ex arenulis sumi possit.

Seorsim prodierat pars I. . . . . . pars II. Papiæ a. 1471.

Ejus *expositiones super vigesimum secundum fen tertii Canonis* AVICENNÆ Mediolani 1494. 4. CORTE. Adjectæ sunt *expositiones super* AVICENNÆ *l. de urinis.*

Ej.

(a) CORTE.

EJ. *Consiliorum secundum vias* AVICENNÆ *ordinatorum utile repertorium.* Papiæ 1571. CORTE. Venet. 1514. f. Lion 1521. fol. TR. 1535. fol. GUNZ. Non vidi, sed multa ejus loca refert GATINARIA. Hæmorrhagiam narium diuturnam MATTHÆUS philonio repressit. Phthisin a femina Ferrariæ totis 28. annis toleratam fuisse; utendum ergo siccantibus. Palpitationem cordis sæpe succo limonum superavit. Galbano menses excitavit.

EJ. *de urinis tr.* Mediolani 1494. 4. CORTE.

Antonius GRADUS, vel de GRADIS, Medicus Mediolanensis.

Ejus *de febribus tr. signa, causas & curas febrium complectens* Lion 1527. 4. B. B. 1524. 4. Venet. 1560. fol. cum J. MATTHIÆ GRADI *practica* Basil. 1515. fol. *.

Nihil omnino reperi, quod citari possit; sed JUSTUS, non is quidem optimus, auctor, nostrum ponit ad annum 1468.

EJ. *expositiones super fen* XXII. *Canonis* III. AVICENNÆ Papiæ 1510. 1511. cum AVICENNA GUNZ.

GEORGII de GRADIBUS *opus pandectarum medicinæ* Venet. 1492. f. maj. TR. puto esse SYLVATICUM.

§. CXC. POST A. 1460.

CÆSAR LANDULPHUS, cum a GATINARIA citetur, hujus erit ævi. BLASIUM CÆSAREM puto non bene vocat LINDENIUS.

EJ. *opusculum de febrium curis* Lion. 1506. 4. LIND. 1517. 4. *. 1525. 8. TR. 1532. 8. LIND. 1539. 8. TR. Basil. 1537. fol. *. Francof. 1604. 8. Paris 1540. 8. fere cum GATINARIA prodiit.

Non videtur genuinum CÆSARIS opus, disertis verbis enim legas, non ita fieri a CÆSARE, nempe venam in melancholia non secari. Ejus viri aliquas opiniones & curationes discipulus excusat, qui videtur GATINARIA.

BLASIUS ASTIARIUS Papiensis, pariter a GATINARIA citatur.

Ejus est lib. *de curandis febribus* Lion 1506. 4. LIND. 1525. 4. vel. 8. TR. 1532. LIND. 1538. fol. GUNZ. Basil. 1537. fol. *. 1540. 8. Venet. 1575. 12. *. Francof. 1604. 8. cum GATINARIA excusus. Nihil habet proprii, & pariter, ut alii coævi, inutilia auxilia commendat: pannum rubrum in variolis. In iis variolis tamen alvum rheo ducebat, non obstante eruptione, aliosque addit tamarindis fere usos.

EJ. *consilia quædam valde utilia*, Venetiis 1521. fol. cum J. MATTH. de GRADI *consiliis* prodierunt.

J. MARLIANUS, Patricius Mediolanensis, Professor Paviensis, medicus & mathematicus ducis J. GALEATII anno 1483., non 1438. obiit, qui & FRAN-

CISCI

cisci Sportiæ tempore vixerit, & J. Galeatii, a quo a. 1480. & 1482. honoribus auctus est & reditibus (*a*).

Ej. *disputatio cum* Magistro J. de Arculis (Arculano puto) *in diversis materiis ad physicam & utramque medicinæ partem* prodiit Mediolan. fol. (*b*).

Ej. *de validitate corporis humani tempore hyemis & æstatis* Venet. 1501 fol. (*c*).

Ej. *de febribus omnibus cognoscendis & curandis* (*d*).

Melancholicum hominem, qui ranas se in corpore alere sibi persuaserat, adjectis ad fæces alvi ranis restituit.

Antonius Vacca, cætera mihi ignotus, a Gatinaria citatur, qui scripserit *super 16. tertii* Avicennæ.

Marcus Gatinaria Ticinensis. Ejus opus *de curis ægritudinum totius corporis cum Almanzoris practica* sæpe excusum est, ut Lion 1506. 4. Lind. 1525. 8. vel. 4. min. 1532. 8. 1542. 8. 1639. 8. Paris. 1690. 8. Rast. hic & Francofurt. 1604. 8. cum titulo *de medendis humani corporis malis practica:* porro Basil. 1537. fol. *. *Praxis medica* Venet. 1599. 8.

Et *de remediis morborum particularibus* Venet. 1660. 8. Hotton cum l. Gentilis *de curandis febribus* Venet. 1575. 12.

Anno 1462. *in nono* Almansoris laboravit. (*e*), citat vero Astiarium, Arculanum, Marlianum, & memorabilem casum quem a. 1481. vidit, ut non possit referri ad a 1480. Non perinde inanis, ut reliqui contemporaneorum. Amat enim aliorum medicorum, etiam circumforaneorum medicamenta, citare. Multi eum Jacobus Sylvius fecit, exque eo & Galeno compendium praxeos concinnavit Paris. 1545. 8. B. B. Suum etiam judicium noster interponit. Non ausum se febrem ciere, qua spasmum curaret. Cæsarem Landulphum ipsum spasmum coxarum patientem balneo oleoso curavit. Lepram superavit carnibus viperinis, quæ de toto corpore bubones expulerunt. Clysteribus, qui vitellos ovi reciperent, sæpe se dysenteriam sanasse. Drachma testarum ovi ait se plurimam urinam expulisse, ardorem vero urinæ terebinthina lota sustulisse. Feminam vidit, quæ per 60. dies in dies singulos 16. bocalia urinæ reddebat. Podagram in se ipso superavit abstinentia a vino, & alvo singulo mense laxata. Viperas a fætido medicamento per anum decessisse. Monet ne melancholici nimis præpropere terræ mandentur.

Rolan-

(a) Corte.
(b) Corte absque anno.
(c) Id.
(d) Ib.
(e) Corte p. 26.

Rolandus Capellutius Chryſopolitanus, qui ſe dicit philoſophum, exiguum libellum ſcripſit, quo peſtem deſcribit, quæ a. 1468. in urbe ſua (Parma) graſſata fuerat, multa cum confuſione, imperitia & flagitiorum frequentia. Venam volebat ab ipſo mali principio ſecari. Emunctoriis emplaſtrum imponebat ex amaris gummatibus, cum euphorbio, cucurbitulas imponebat, carbunculo vero calcem cum arſenico, cum multa medicamentorum inutilium farragine. Diverſum fuiſſe a Rolando illo vetuſtiori, etſi pariter Parmenſi, editor Conringius facile intellexit. Prodiit Brunſvici eo eurante 1640. 4. *. & Germanice *von Peſtilenz Beulen und Geſchwüren* ib. 1642. 8. Trew.

Matthæoli Perusini *artem memoriæ de præceptis artificialibus & regulis medicinalibus ad augendam memoriam* ediderunt Lipſ. a. 1470. abſque anno Riv. excuſam Argent. 1498. 4. Codex eſt in B. R. *Jacobæa* Londini n. 8315.

Alphabetical catalogue of Drugs and their uſe eſt in B. Ashmole n. 7724. ſcriptus a. 1461.

Et *Preparations of medicines* ib. 7731. anni 1479.

Hieronymus Manfredi *il perche .. le ragioni di molte coſe neceſſarie alla conſervazione della ſanita e virtù delle herbe.* Anni eſt 1470. Prodiit Bonon. 1474. 4. Venet. 1540. 8. B. B. 1567. 12. 1581. 8. Tr. 1600. 8. Falc. 1629. 8. Tr. Multa tradit ex Aristotelis problematibus. Facultates ciborum ex regno vegetabili ternariis verſiculis exponit. Multa ad veterum morem, ad omnes medicæ artis partis ſpectantia.

Ej. *de medicis & infirmis collectanea in formam centiloquii digeſta.* Bonon. 1483. 4. Nurnberg 1530. 8. Tr.

Ej. tr. *de Peſte* Bonon. 1479. 4. Riv.

CXCI. Post a. 1470.

Paulus Bagellardus de Flumine. Ejus eſt *de ægritudinibus & remediis infantum* qui prodiit 1472. 4. Mead. Venet. 1481. 4. B. B. Lion 1538. 8. cum nonnullis aliis Lind. Parvo libello morbos puerorum minute recenſet, initio ab ipſa manu obſtetricis facto; Apoſtemata gutturis reformidat. Adſtringente fotu ani prolapſum ſuſtulit. Cætera fere ex Arabibus ſunt.

Bartholomeus Metlinger Medicus Auguſtanus, *de infantum valetudine tuenda, curandis morbis* Francof. 1531. Lind. Germanice *Regiment der jungen Kinder* Augſpurg. 1474. fol. Riv. 1539. 8. B. Sleid.

Heinr. Steinhowel *regimen in ſchweren läuften dieſer Krankheit der Peſtilenz der Stadt Ulm geſammlet* Ulm 1473. 4. Tr.

Honuphrius de Honuphriis Sixti IV. medicus, reliquit M. S. opuſcula *de re medica & lecturas.*

Utcun-

(a) Mandos.

Utcunque huc referas BARTHOLOMÆI de SACCHI, vulgo PLATINA a pago prope Cremonam ſito dictum, in quo natus eſt *de obſoniis & honeſta voluptate, & valetudine, etiam de ratione victus & modo vivendi* libros X. Eorum antiqua eſt editio 4. abſque loco & anno RAST. Vicentiæ 1470. 4. MAITT. vel eo ipſo emendante 1480. 4. *Civitate de Friuli* 1480. 4. &c. Venet 1503. 4. TR. 1517. 4. *. Colon. 1525. B. B. Gallice Paris. 1529. 4. RAST. Conſ. *B. Botan.* p. 240. Non ſola coquina eſt, ſed integra diætetice, omniumque ex duobus regnis alimentorum cenſus, vires medicæ & alimentariæ Collectanea ex antiquis, fere latinis.

J. PHILIPPUS de LIGNAMINE, Meſſanenſis, *de unoquoque cibo & potu utili & nocivo, & ejus primis qualitatibus* Rom. 1474. GESNER.

CONRADI MENGENBERGER alias MEYTENBERGER, quaſi Magdenburgenſis, *Buch der Natur.* In mea editione antiquiſſima, quæ abſque loci & anni indicio prodiit, inſcribitur *Naturbuch von Nutz, Eigenſchaft, Wunder, Wirkung und Gebrauch aller Geſchöpfe.* Prodiit etiam *Augſpurg* 1475. fol. 1478. fol. Francof. 1536. fol. *. quam editionem ſuo loco dicemus, paulum emendatam & aliis cum iconibus. Video ex ALBERTO M. verſum eſſe. Lexicon eſt materiæ medicæ, ad ſaporem ſeculi.

ORTOLPH *von Bayerland Arzneybuch ze teudſch* Nurnberg 1477. fol. Riv. &c.

JACOBI SOLDI florentini D. M. Theol. B. de *peſte* Bonon. 1478. 4. *de epidemia* Flor. 1490. 4. Typ. goth *.

Ex Arabibus fere & pauca ex GALENO. Fere ſuo ævo TRUSIANUM ſcripſiſſe. Panem exponit cani, poſtquam in libero aëre fuit expoſitus: ſi moriatur tunc eſt peſtilentia. Tota diætetica hic redit, etiam de turdis & phaſianis. Coitus, inquit. SOLDUS, ſabubris eſt, loquor ut medicus, non ut theologus. Inde medicamenta. GENTILEM ſyrupo *benedicto* ait ſe tutum ſe ſervaſſe. Idem medicamentum ex aloe, croco, aliis miſtum nemini ſe dediſſe, qui inde non ſit ſervatus, vanus certe homo. Terra ſigillata AVERRHOIS. Compoſitio qua uſus PHILIPPUS mediolanenſis. PETRI *de* TUSSIGNANA pulvis ad morſus animalium venenatorum. Curatio, breviſſime per ſymptomata, ſed farrago medicamentorum ex præjudiciis ſeculi.

Italice *antidotario per il tempo di peſte* Firenze 1630. 4. FALC.

Magnas divitias ſuo ſeculo LUDOVICUS COCTIER a meticuloſo LUDOVICO XI. extorſit. Ad ejus hominis vitam J. B. G. *in Mercure de France* 1737. Jul.

ELIAS F. IUDA Tiburtinus, hebræus, ſcripſit a. 1478. l. de *malis matricis & iis medendi modo* WOLF.

VALERIUS ANSELMUS Poliater & archigrammateus Bernenſis, hiſtoriæ patriæ ſcriptor.

BILIBALDI PIRCKHEIMER ex aula MAXIMILIANI I. *apologia ſ. laus podagræ* Amberg 1610. 4. & 1611. 4.

§. CXCII. Post a. 1480.

Ein Buch Regimen sanitatis oder Ordnung der Gesundheit genannt. Aug. Vind. 1481. fol. Trew. Ulm 1482. fol. Voigt. Colon. 1494. 4. Augspurg 1499. Thomasius. An forte Magninus. Sed lego Albici physici R. Bohemiæ *Regimen sanitatis & pestilentiæ* Lips. 1487. prodiisse in Gesner Bibl. quo potius putem id *regimen* referri, de quo nunc dixi.

Est etiam ejus ævi Friderici Kreusser *regimen sanitatis, von der Ordnung der Gesundheit* Nurnberg 1493. 8. Maitt.

In Petri Martyris epistola data a. 1489. de morbo agitur, in quo articulorum dolor & ulcera atque oris fæditas, & pustulæ fuerint, quæ habentur a nuperis pro mali gallici symptomatis.

Antonii Galatei Liciensis (*Lecce*) *de situ Japygiæ* L. Basil. 1576. 8. *. & in thesauro Italiæ Burmanni. Primam editionem ignoro, sed auctor vixit ævo Alphonsi II. post obsidionem Hydruntis, circa 1480. Græcus erat in Galatana civitate natus, vir doctus & eloquens. Huc faciunt, quæ de morbis habet. Neapoli a stangnantibus aquis cœlum insalubre reddi. Fabula Brocolacarum; quæ per totum Orientem regnat: Animas scelestorum de sepulchris exire persuadentur, vesci animalibus, pueros necare, in sepulchra reverti. Mederi accolas, dum rescisso cadavere cor exurunt, cineres projiciunt. Hi sunt illi nuperorum Vampiri.

Michaelis de Clama Rosastusi codicem *de febribus in* Avicennam lego ni fallor, esse in *B. Taurin.* scriptum a. 1467.

Et codex M. S. a Ripis de Spilemberg de *conferentibus ad sanitatem* a. 1471. ib.

J. Antonius Pantheus Veronensis. Ej. *confabulationes de thermis Chalderianis in agro Veronensi, in quibus etiam de nitri sulfuris natura in medicinam tradit.* Vicent. 1488. fol. Lind. & in *collect.* Venet.

Petri de Montagnana *de urinarum judiciis* Patav. 1489. 4. Venet. 1500. fol. Tr. Gunz. Is libellus fuerit, qui in principio ponitur collectionis J. de Katham.

Arzneybuch von allen Geprästen des Menschen wie solchen zu helfen Augspurg 1488. 4. Tr.

Benedictus *de conservatione sanitatis* Rom. 1490. 4. Lind.

Unica vocula repeto, a. 1483. prodiisse *herbarium*, deinde *Ortum sanitatis* dictum, sæpe repetitum, cujus editiones suo loco dixi (*a*), & quo l. medicæ stirpium facultates recensentur.

Porro

(a) B. Bot. I. p. 239. p. 240. 241.

Porro primum hoc tempore prodiisse collectionem scriptorum, quorum pleraque practici sunt argumenti, & cui titulus est ARTICELLA. Venet. 1483. fol. LIND. 1500. fol. TREW.' Lion 1515. 8. TR. 1519. 8. B. THOMAS 1507. 4. maj. *.

In editione 1507. dicitur per HIERONYMUM de SALIIS (a) recognitam & emendatam esse *articellam*, additum quartum textum regiminis auctorum HIPPOCRATIS, & textum epidemicorum ex versione FABII CALVI. Cæterum hac collectione continetur JOHANNITII Introductio: PHILARETUS de pulsibus: THEOPHILUS de urinis; HIPPOCRATIS aphorismi ex quadruplici versione; iidem in ordinem redacti: EJ. HIPPOCRATIS prognostica cum commento GALENI ex duplici versione: EJUSD. iterum HIPP. de regimine acutorum cum commento GALENI. EJ. liber I. epidemiorum cum ALEXANDRINI commento, & libri de natura fetus, de lege, de humana natura, de aere, aqua & regionibus, de pharmacis, de insomniis. GALENI commentarii in HIPPOCRATIS aphorismos cum versione antiqua, & alia LEONICENI, atque alia iterum LAURENTIANI. GAL. l. quos purgare oporteat, quos neutiquam. L. *techni* cum quadruplici versione, cumque commento HALY. Libri HIPPOCRATIS, secretorum, prognosticorum secundum lunam, ex capsula eburnea. GENTILIS de FULGINEO parvus libellus de divisione & ordine librorum GALENI, & NIC. LEONICENI de tribus doctrinis ordinariis secundum sententiam GALENI.

Hanc collectionem M. SEGUER PETRO SOMER Valentino Hispano tribuit, editionem certe Lugd. 1515. SEG. 1519. 8.

BOEK *van de ghemeyne sinpel medicines* ex latino vers. 1484. 4. TR.

DIEGO de TORRES *medicinas preservativas y curativas de la pestilentia.* Salamanca 1485. 4. MARCH. N. Ant.

Tr. *de pestilentia* Bisunt. 1487. 4. MARCH.

MARSILIUS FICINUS medicus, astrologus, philosophus Florentinus, ad summum senium pervenit. EJ. sunt l. III. *de triplici vita sana longa & cælesti.* Variæ sunt editiones, perantiqua in B. B. Florent. 1489. fol. min. *. Bonon. 1501. 4. B. B. Paris. 15 0. 8. B. B. 1506. 8. B. B. Argent. 1511. 4. FALC. cum schola salernitana Basil. 1529. 8. B. B. 1532. 8. TR. cum apologia & antidoto 1538. 1549. 8. Lion 1657. 16. Bern., ut intelligo, 1595. 8. LIND. 1616. 12. TR.

Liber I. & II. Gallice prodiit vertente J. BEAUFILS Paris 1541. 8. Libri tres vertente GUI le FEVRE *de la* BODERIE, Paris 1581. 8. B. E. Cum *apologia & antidoto* Lion 1566. 12. TR.

Germanice *das Buch des Lebens* Strasburg 1508. fol. vertente I. ADELPHO, 1538. fol. 1540. fol. HUTH. *Regiment des Lebens* Francof. 1553. fol. B. Tig.

(a) Suspicor eundem esse, qui etiam SURIANUS dicitur.

Liber I. *de studiosorum sanitate tuenda.* L. II. *de vita producenda.* L. III. *de vita cœlitus comparanda. Apologia. Epidemiæ antidotus* Basil. 1529. 8 Liber primus pertinet fere ad diætam eruditorum & ad media, quibus atra bilis aut præcaveatur, aut curetur.

Alter de vita longa & prolonganda.

Tertius fere Astrologicus est, plenus hypothesium.

Ej. *de morbo epidemico* Aug. Vindel. 1518. 4 FALC. Basil. 1529. 8. B. B. Italice *consiglio contra la peste* Firenz. 1523. 8. *. 1522. 8. FALC. 1576. 8. FALC. cum aliis. Venet. 1556 8. TR. Plenus Astrologiæ, ut etiam pestilentias annorum 1429. & 1008. conjunctionibus planetarum tribuat. Contagium per canes felesque transferri, etiam ipsas sanas. In præservatione RAZEI olera refrigerantia fructusque horæos rejicit; theriacam valde laudat, & composita medicamenta nullius momenti, illitumque oleum scorpionis. Venam secat, ventosas artubus admovet. Hispanos cucurbitulam sub carbunculo admovere. Non semper tutum esse a lue, qui semel peste laboraverit, & secundo infectum aliquando periisse & tertio. Curatio carbonis, bubonis. Plurima vana.

Ej. *de laudibus medicinæ,* In operibus Cl. viri LIND.

Ej. *opera omnia* Basil. 1561. fol. 2. vol. 1576. fol. BB. Continentur in collectione II. *de longitudine vitæ: apologia de medicina astrologica* &c. *Epidemiæ antidotus, Oratio de laudibus medicinæ. Pymander de potestate & sapientia* DEI JAMBLICHUS *myster. Ægypt.*

B. ANTONIUS Mediolanensis medicus & chirurgus obiit a. 1482. DUVAL.

CHRISTOPHORI de BARZIZIIS Bergomatis, professoris Patavini, *de febribum cognitione & cura* Papiæ 1494. fol. TREW, Lion 1517. 4. B. B. Basil. 1575. fol. Multiplices methodos absque selectu pro superandis febribus proponit. In variolarum curatione venæ sectionem omni alteri evacuationi præfert.

Ej. *introductorium s. Janua ad omne opus practicum medicinæ.* Papiæ 1494. fol. Aug. Vind. 1518. 4. RIV.

Ej. excerpta *de balneis* in collectione Venet.

GABRIELIS ZERBI *Gerontocomica s. de senum cura atque victu* Rom. 1489. 4. RIV.

Ej. *de cautelis medicorum* Papiæ 1508. fol. ID. Lion 1525. 4. LIND.

FRANCISCUS CABALLUS Brixiensis. Ej. tractatus *de animali theria* qui fere cum BARTHOLOMÆO DE MONTAGNANA prodiit Venet. 1497. fol. RIV. 1499. f. HAENEL 1503. f. LIND. 1514. f. *. 1565. f. LIND. Lion 1525. 4. LIND. Francof. 1604. f. LIND. Noriberg 1652. fol. LIND.

De viperis aliisque serpentibus, doctus auctor, & qui veteres, etiam CELSUM legerat. Scopus est ostendere, terion (θηριον) non esse proprium animal, aut a vipera diversum. ARISTOTELEM in viperæ historia non recte a PLINO esse intellectum.

BAUERII

BAUERII de BAUERIIS *consilia medicinalia* Bonon. 1489. fol. TREW. Papiæ 1521. fol. recognita 1524. Venet. 1553. LIND.

De balneis in collectione Veneta.

Una cum consiliis BAUERII prodiit ANGELI DECEMBRIS *de curatione pestis* Liber.

TERTIUS DAMIANUS, a patria VISENACUS, si nomen recte scribitur, *de victus ratione, medendi modo, purgatione s. malo Anglico* Antwerp. 1490. MAITT.

Ejusd. *theoria medicinæ totam rem miro compendio complectens* vel l. περι τα ιδρονοσα Antwerp. 1540. TREW.

QUIRICUS de AUGUSTIS de TORTHONA (Mediolanensis), EJ. *lumen Apothecariorum* prodiit Venet. 1495. f. HAENEL TREW. Venet. 1549. fol. *. 1556. fol. 1566. fol. TREW. Lion 1503. fol. TREW. 1525. fol. B. B.

A PETRO SUARDO exscribitur, a MANLIO a BOSCO sæpissime refutatur, cujus *luminare majus* cum a. 1496. excusum sit, non poterit noster multo posteriori loco poni. Pharmaceutices peritus, meliorem medicamentorum compositionem passim docet, sua medicamenta laudat, & cum antidotarium scriberet, facultates medicas simplicium medicamentorum expendit, ex quibus composita constant. Pharmacopolas vulgares carpit.

JACOBUS MANLIUS de BOSCO, Alexandrinus (*v*). EJ. *luminare majus omnibus medicis necessarium*, quod modo indicavi, prodiit Venet. 1494. fol. MAITT. 1496. fol. TREW. 1501. fol. TREW. 1503. fol. ID. 1517. fol. SEG. 1549. fol. *. ubi multa a NICOLAO MUTONO medicamenta nuper addita habentur, tum 1551. fol. TREW. 5561. fol. TR. & cum expositione I. M. DURASTANTIS 1563. fol. 1566. f. FALC. TREW. Porro Lion 1525. B. B. absque MUTONO, tum 1536. 4. Lego etiam *Interpretationem simplicium secundum ductum officinarum* Argent. 1531. f. MAZ. Auctor compositiones se ait castigasse, & ex Græcis recensuisse, quos priores neglexerint. Cæterum commentarius est ad MESVES antidotarium, cum simplicium medicamentorum historia & viribus.

§. CXCIII. POST A. 1490.

ANTONIUS GAZIUS Placentinus.

EJUS *corona florida medicinæ de conservatione sanitatis* Venet 1491. SEGUIER in epistola. Lion 1514. 4. TR. 1534. 8. LIND. Patav. 1549. 8. B. THOMAS. Argent. 1546. 8. SEG. B. BOD.

EJ. *quo medicamentorum genere purgationes fieri debeant*. Basil. 1541. fol. B. TIG. GUNZ 1565. 8. LIND. Collectio ex veteribus de ciborum & potuum facultatibus.

EJ. *ærarium sanitatis, & de vino & cerevisia tractatus*. Aug. Vind. 1546. 8. LIND. Patav. 1549. 8. LIND.

EJ.

(a) Conf. *B. Bot.* I. p. 238.

Ej. *de somno & vigilia* liber. Basil. 1539. fol *. videtur idem quem & ANTONIUM GAIZONUM *de somno* vocari lego Basil. 1539. fol. & cui de *somno ejusque necessitate* liber tribuitur GUNZ.

PETRI RAVENNATIS (de TOMASIIS) *phœnix s. artificiosa memoria*, Venet. 1491. 4. B. Bern. vide in *B. anat.* p. I. p. 152.

In PETRI DELPHINI *epistolis* Venet. 1524. fol. excusis agitur de malo, ut putatur, venereo, de vulneribus nempe anno 1491. frequentibus, in quibus per crustas ichor malignus manaverit: eas pustulas nuperus auctor ad luem refert, magnus defensor antiquitatis mali venerei.

GUIL. TARDIF *auct. de fauconnerie & de duyt des chiens de la chasse* Paris 4. circa a. 1692. Poitiers 1567. 4. Paris 1614. 1628.

JOHANNES KETHAM, quem KARTHAN (GESNER), Itali ALEMANNUM vocant. Ej. *fasciculus medicinæ, revisus per* GEORGIUM *a* M. FERRAIO prodiit Venet. 1491. fol. TREW. 1495. fol. PLATN. 1500. fol. TREW. 1513. fol. *. 1522. fol. GUNZ. Varia continet anatomica, sed & medica. Tabulam, in qua urinarum varietates cum earum præsagiis reperiuntur. Tabulam venarum cum consiliis, quæ in quoque malo vena debeat aperiri, plenis astrologicæ vanitatis. Ad morbos muliebres consilia, & quæstiones ad organa generationis pertinentes. Curandi rationem ad morbos nonnullos. PETRI de TUSSIGNANO lib. *de peste evitanda & curanda*. RASIS tractatum de ægritudinibus puerorum.

FERDINANDI PONZETTI, Cardinalis, *de venenis commentarius* L. III. Venet. 1492. fol. Rom. 1521. 4. Basil. 1562. fol. *. Venena simplicia, naturalia & arte facta, eorum symptomata & curatio, compilata ex veteribus. Non tamen mera est compilatio, & auctor ad eventus utique passim animum advertit. Ita vidit, pisces in vasis æneis clausis servatos absque noxa fuisse comestos: sensit oleum plus valere ad fragendum cantharidum virus, quam quidem terram sigillatam. Enectum fuisse, qui sesquidrachmam ellebori albi adversus quartanam febrem sumserat. Fumo sulfuris & argenti vivi formicas & alias noxias bestiolas fugari, occidi.

ANTONIUS ZENUS, Ejus l. *de natura hominis* Venet. 1491. vidi citari.

G. HEBERLING Grammundensis, professoris DOLANI, *Lectio declaratoria super epidemico morbo* Dale 1492. 4. LIND. & absque loco & anno 4. vel 8. *. Arabista, AVICENNAM fere exscribit, & brevissime de febre pestilente dicit.

LIBER QUARTUS.

INSTAURATORES.

§. CXCIV.

Etsi passim adhuc Arabistæ intercedunt, neque subito ars optima depurari potuit, novam tamen periodum hic ordimur, cum & ALEXANDER BENEDICTUS his annis ceperit eminere, & ad meliorem conditionem artem reformare, & NICOLAUS LEONICENUS Arabum certissimus inimicus, & ad naturam ipsam JACOBUS BERENGARIUS paulo post medicos revocaverit, & ANTONIUS BENIVENIUS rariora a se adnotata descripserit, bonæ etiam artes non in sola Italia nunc effloruerint, sed in reliquas Europæ regiones undique se sparserint, quarum cives ad Academias Italas confluebant, medici etiam potissimum. Novi etiam morbi ceperunt grassari his ipsis temporibus, qui medicos ad naturam ipsam observandam pene cogerent. Sudor Anglicus primus a. 1483. in exercitu HENRICI VII. stragem edidit, sævior inde rediit annis 1485. 1506. 1518. peste nunc ipsa crudelior, tum annis 1528. 1529. 1551. Anglis potissimum funestus fuit, rapiditate mali summa, ut intra unicum sæpe diem, & aliquando intra trihorium enecaret. Hæc FREINDIUS. Sed etiam *Lenticulæ* s. *Petechiæ*, dirus morbus, in Insula Cypro notissimus, anno 1501. primum in Italia adparuit FRACASTORIO teste, deinde febris hungarica a. 1566.

Deinde morbus, haud paulo sævior, perpetuus, paulatim universum terrarum orbem devastare cepit, qui idem, idoneis testibus, genus humanum exstirpasset, nisi ejus furor sponte remisisset. Vestigia aliqua BECKETUS & SANCHEZIUS apud antiquiores scriptores repererunt, neque ii soli, sed universi fere seculi XIV. & XV. scriptores de morbis penis scripserunt, & de ulceribus, quæ homines luxuriosi ex concubitu cum femina immunda contraxerint. Verum topicum id malum erat; lues nova suis in initiis continuo universum corpus humanum adgrediebatur, inque pustulas erumpebat & ulcera, ejusque tanta erat crudelitas, ut nunquam tot medicorum notitiam effugisset, aut absque nomine proprio latuisset, si ante hæc tempora in Europa dominata fuisset. Omnibus computatis, hæc lues

videtur degeneratio esse morbi *Yaws* Americæ, & insularum potissimum Antillarum indigenæ, in iis insulis etiam nunc superstitis, qui pariter tubercula per universum corpus exigit. Eum morbum aliud clima, & repetita cum infectis feminis venus exasperavit, & etiam nostro ævo venerea lues eo sævior est, quo regio magis ad septemtriones vergit. Hunc morbum classis CHRISTOPHORI COLUMBI a. 1493. ex insulis Americanis retulit, quæ vera hujus mali primum nati epocha esse videtur. Inde in obsidione Neapolitana hoc malum adeo vulgatum est, ut ab exercitu obsidentium *Gallicum*, ab obsessis *Neapolitanum*, ab iis, qui ex America novum malum Hispalin adtulerant, *Hispanicum* dictum sit. Hoc idem malum medicorum animos in se convertit; ut ad novum & detestabilem morbum sollicite explorandum paulatim adsueti, didicerint etiam in aliis occasionibus naturæ gesta sigillatim adnotare, qui prius solebant universalia fere sequi, & in magnam malorum varietatem describendam diffusi, priores fere excerpebant.

Alius morbus, non undique veteribus medicis ignotus, tamen in morborum numerum vix receptus, paulo prius, & a. 1482. dicitur in Germania innotuisse, borealibus regionibus procul dubio ob muriam infestior, scorbutum volo.

§. CXCV. ALEX. BENEDICTUS.

ALEXANDER BENEDETTI, vulgo BENEDICTUS, clinicus, & professor Patavinus, primus nuperiorum medicorum propriis adnotationibus eminuit, seque super nubem collectorum extulit. Castra secutus erat in Candia, & in bello quod Itali fœderati adversus CAROLUM VIII. gesserunt; ubique medicinam fecit, & corpora humana incidit; multa ipsa vidit, & ad naturam adnotavit. Dictione etiam usus est multo nitidiore, quam priores medici. Prope Veronam in pago Legnago natus est.

EJ. l. *de observatione in pestilentia* Venetiis 1493. 4.. * prodiit, recusus Bonon. 1516. fol. *. Basil. 1538. 8. cum aliis, & cum *operibus omnibus*. Exiguus est liber, non absque propriis adnotationibus. A culcitra, post septimum annum in usum revocata, pestem propagatam fuisse. Pestilentiæ quam noster vidit, symptomata. Venam in peste secat, etiam iterato, etiam largiter, si vires permiserint, alvum leniter ducit. In talo admovet medicamenta exulcerantia. Inguini tumenti cucurbitulam adponit. Morbum nobilis juvenis recenset, quem letho eripuit.

EJ. *collectiones medicinæ*, s. *aphorismi de medici & ægri officio* Lugdun. 1506. 8. cum nonnullis CHAMPERII, & Paris. 1514. 4. * cum *anatome*. Ad prudentiam medicam in universum spectant, & axiomata ad curandos morbos universalia tradunt & apta quædam medicamenta, aut curandi modos experientia probatos, graviter omnino & HIPPOCRATICA cum dignitate. Inde itur per singula. Ita stomachum fere omnium infirmitatum causam esse. Dari colicum dolorem epidemicum (pictonicum ut puto) & funestum.

EJUSD.

EJUSD. *anatomia, s. historia corporis humani* Venet. 1493. 8. Paris. 1514. 4. *. Basileæ 1522. 8. Argentor. 1528. 8. & alias excusa, adspersas habet adnotationes morbosorum corporum minime inutiles. Primus, ut nunc memini, bilis in calculos conversæ meminit. Pleuritidem utiliter judicatam fuisse pure per urinam decedente. Ossa a venerea lue undique veris abscessibus fœdata ab ipsa medulla pus fundentibus. Aliquot exempla subito enectorum, quibus in asperam arteriam aliquid incidisset. Opisthotonus lactea urina effusa, castoreo sumto, tandem sanatus. Passim venerei mali meminit, novi mali, & gonorrhœam jam eo ævo vidit, quam vulgo tanto nuperiorem faciunt. In cadaveribus siphilicorum incisis ossa sub periosteo integro tumentia, & ad medullam usque suppurata invenit. Adversus cephaleam medicos salivam movisse, inuncto hydrargyro.

EJ. *de omnium a capite ad calcem morborum causis, signis, differentiis, indicationibus, & remediis* L. XXX. &c. Venet. 1533. fol. B. THOMAS. Basil. 1549. fol. *. 1572. fol. LIND., quo volumine priora etiam omnia continentur. Vere respiravi, cum post tædiosissimam lectionem Arabistarum, hic primum loco HALY & AVICENNÆ, GALENUM, PAULUM, A. MUSAM, ANDROMACHUM, C. CELSUM citatos legi. Libri XXIX. sunt & morborum omnium per singulas corporis partes breves historiæ, & curationes, utique monente ALEXANDRO collectitiæ; sunt etiam admista superstitiosa, aut alioquin ejusmodi auxilia, quibus fidem adhibere nequeas. Astris multum tribuit, in epilepsia, in peste. Sed pluscula tamen bona & propria adnotavit, quorum aliqua speciminis loco addo. Sanavit feminam, quæ a dæmone obsessa putabatur. Serius ut feminæ sepeliantur, monet. Lethargum pilulis purgantibus superavit, catochum subducta per glandem alvo, ita vermibus expulsis. Maniacorum aliquot curationes, per restitutos menses, per purgantia pharmaca. A paraphrenitide hemiplegia. Qui capillos convolutos excreverunt. Sanguinis de faucibus funestus profluxus. L. XXX. est medicamentorum.

Aliquæ BENEDICTI *observationes* memorantur in DODONÆI observationibus Colon. 1581. 8. Hardervic. 158 . 8.

Video citari l. *de signis & causis morborum* Basil. 1571. 4. excusum HOTTON.

Vitam viri F. BOERNERUS scripsit Brunswic. 1751. 8. * repetitam in *noctibus Guelphicis.* Exstat etiam ANDREÆ CHIOCCI *elogium.*

§. CXCVI. VARII.

MATTHIÆ de LUCHA *dialogus de diebus criticis* Rom. 1493. 4. RIV.

CASPAR REUCHLEIN *von Hagenau Hippiatrica von Eigenschaften der Pferden* Argent. 1493. fol. TREW.

FRANCISCI MARIÆ GRAPALDI *de partibus ædium lexicon utilissimum* 1494. 1501. 4. Parmæ 1506. 4. TREW. 1517. 4. BB. & 8. TREW. Jena

1516. TR. Basil. 1533. 4. BB. 1541. 4. TR. & alias excusum, continet collectionem ex Græcis & latinis, de omnibus ad rem cibariam potumque pertinentibus, frumentis, oleribus, fructibus, animalium partibus &c.

HIERONYMUS BALDINUS. Ejus medicamenta ad pestem, & ex sulfure parata, libello a. 1494. descripta recensentur in collectione 1611. 8.

Instruction oder Underweisung wieder die Pestilenz Memming. 1494. 4. TR.

HIERONYMUS BRUNSWICH, a patria dictus, longævus senex, ex gente SALERN vel SAULERN, alibi laudatus, circa hæc tempora libros scribere cepit. Inter medicos Brunswicenses recensetur HIERONYMUS SALER (*a*).

EJ. *Handwirkung der Wundarzney* Strasburg 1497. 4. * continet etiam antidotarium & catalogum alphabeticum graduum facultatum medicatarum.

EJ. l. *de arte destillandi, von der Kunst der Destillirung* prodiit Strasburg 1500. f. (*b*). *Medicinarius das Buch der Gesundheit l. de arte destillandi simplicia & composita, das neue Buch der rechten Kunst zu distilliren* 1505. folio & alias. Materia medica, cum viribus medicamentorum simplicium & rudibus figuris: deinde infinitus catalogus aquarum medicatarum.

EJ. *thesaurus pauperum s. Hausapothek guter gebräuchlicher Arzney* Strasburg 1512. fol. 1532. TREW. Aug. Vind. 1545. 4. Francof. 1576. 8. 1585. 8. TREW. 1591. 8. TREW. 1594. 8. 1598. 8. TR.

IDEM fuerit *Hausarzneybüchlein von allerhand Gebrechen des ganzen menschlichen Leibes mit einem Tractat von gebrannten Wassern* Lips. 1591. 8. HÆNEL. Idem *nützlich Büchlein von vielen guten bewährten Mittlen der Arzney wieder mancherley Gebrechen und Krankheiten* recus. 1601. 8. *. cum SEITZIO. Medicamenta simplicia & composita, & formulæ ad morbos, plurimæ aquæ destillatæ & alia ex genio seculi.

EJ. l. *pestilentialis de venenis epidemiæ* d. i. *Buch der Vergift der Pestilenz das da genannt ist der Gemeinsterbent der Trüsenblattern* Germanice Strasburg 1500. fol. MEAD. TR.

Tr. *de pestilentia* Aug. Vindel. 1494. 4. TR. an IDEM.

BERNARDINUS de LANDRIANO *additiones in practica* PETRI de FERRARIIS dedit Venet. 1496. LIND.

THEODORUS ULSENIUS *de pharmacandi comprobata ratione carmen* Noriberg 1496. 8.

PAULI SUARDI *Thesaurus aromatariorum* (*c*) Mediolan. 1512. f. TR. Venet. 1515. fol. 1517. fol. TR. 1549. fol. * cum *luminari majori*, tum 1551. f. 1556. f. 1566. fol. TR. Lion 1568. fol. GUNZ. 1575. f. BB. 1536. f. RAST. Verbotenus, etiam adlocutiones ad fratrem J. FRANCISCUM ex QUIRICO exscribit.

(a) *Hamb. Magaz.* VI. p. 888.
(b) B. Bot. I. p. 242 243.
(c) Male in B. Bot. PETRUS dicitur.

ſcribit. Cæterum opus ſimile eſt QUIRICIANI, & easdem citationes repetit. Hujus fuerit ævi, qui medicamentum ab uxore PHILIPPI ducis Sabaudiæ adhibitum feliciter adhibuerit. Is enim dux a. 1497. obiit.

MARCELLUS CUMANUS, parum cætera notus, PETRI de ARGELATA diſcipulus, vixit exeunte ſeculo, & a. 1495. in caſtris Novarræ fuit.

EJ. *obſervationes medicas* ex codice MS. edidit G. HIERONYMUS WELSCH. Multa hic non contemnenda reperias. Puſtulæ epidemicæ in exercitu, in ulcera depaſcentia tranſeuntes. Eas WELSCHIUS habet pro primis indiciis luis venereæ. Bubones equidem etiam venereos noſter videtur, & frequenter, curandos accepiſſe, & ulcera virgæ ex ſimili cauſa nata. Morbillos venæ ſectione, alvo laxata, clyſteribus curabat. Multum nimiarum laudationum. Pleraque chirurgica.

§. CXCVII. SEB. BRAND. GRUNSPEK.

SEBASTIANUS BRAND, poëta ſatyricus non inficetus, qui Argentinæ natus, Baſileæ vixit. EJUS eſt *Eulogium de ſcorra peſtilentiali ſ. malo die Franzos* latinis verſiculis ſcriptum ad J. REUCHLIN a. 1496. etſi ſcribitur 69. Nomen morbi a Gallis habet, qui *Gorra* dixerunt, vox certe *Scorra* nihil habet Germanici, ut quidem ASTRUCIUS ſuſpicabatur. Verrucas per corpus ægrotorum dicit, effloreſcere nempe tubercula; inunctionum etiam meminit.

In hunc librum eodem anno commentatus eſt JOSEPHUS GRUNSPEK, Presbyter & medicus (*a*), ex oppido Burkhauſen, puto Bavariæ. Titulum fecit, *Tractatus de peſtilentiali ſcorra ſ. malo die Franzos, originem remediaque ejus complectens, compilatus ſuper carmina quædam* SEBASTIANI BRAND, expreſſo anno 1496. 4. ASTRUC. TR. Venet. 1503. 4. LIND. Ex genio ſeculi mali originem tribuit conjunctioni Saturni cum Jove. Inter remedia diſerte unguentum mercuriale habet.

§. CXCVIII. NICOLAUS LEONICENUS.

Vicentinus, ex pago Lunigo, profeſſor Patavinus, inde Ferrarienſis, longævus, qui 96. annum adtigerit, cælebs & ſobrius. Vir inter doctiſſimos ſui ſeculi, ex primis qui critica face errores veterum & Arabum excuſſerunt.

EJ. L. *de epidemia, quam Itali morbum Gallicum, Galli vero Neapolitanum vocant* Venet. apud ALD. MANUT. 1497. 4. ASTRUC. 1503. 4. TREW. Papiæ 1506. fol. LIND. Bonon 1516. fol. *. Lion 1529. 8. ID. Baſil. 1536. 4. ID & in *collectione* A. LUISINI. Editionem antiquam 4. abſque loco & anno habent PLATNER & BOEHMER.

Primus, aut inter primos, Italorum de hoc morbo ſcripſit. Oſtendit veteribus

(a) ASTRUC. p. 547.

ribus non dictum esse malum. Accusat inundationes frequentiores. Curationem Galenicam proponit; de argento vivo nihil addit. Ex theoria omnia; ut a docto viro eum morbum unquam curatum fuisse FREINDIUS neget.

EJ. *de* PLINII *& plurium aliorum medicorum in medicina erroribus.* EJ. *epistola ad* H. BARBARUM *in primi operis defensionem.* EJ. *de* PLINII *aliorumque medicorum erroribus novum opus ad* FRANC. TITUM. EJUSD. *epistola de multis simplicibus medicamentis* Ferrar. 1509. 4. *. Basil. 1529. 4. *. 1532. fol.

Hic, nisi fallor omnium primus, NICOLAUS noster Arabibus bellum indixit (*b*), ostendit male veterum libros legisse, intellexisse. Pleraque equidem botanici sunt argumenti, spectant tamen ad materiam medicam adque formulas & scriptiones. Colicum morbum ante TIBERIUM utique exstitisse. De strumis, de argemate. PLINIUM negligentius sæpe Græcos legisse.

EJ. *in libros* GALENI *a se translatos ad artem medicinalem præfatio* (tum liber ipse emendatus). EJ. *de tribus doctrinis ordinatis secundum* GALENI *sententiam præfatio & opus ipsum.* EJ. GALENI in HIPP. *aphorismos commentarius* Ferrar. 1509. fol. *.

In illa communi præfatione multa veterum loca emendat, AVICENNAM & barbaros Græcorum commentatores refutat.

Quæstio de tribus doctrinis GALENO *in proœmio dictis, synthetica, analytica, definitiva.* Theoria, recusa etiam Venet. 1527. fol. cum TURRISANO.

EJ. *de dipsade & pluribus aliis serpentibus* Basil. 1529. 4. *. Ad historiam naturalem pertinet. Medicamenta tamen tradit quæ ex vipera repetuntur, ad nos faciunt, theriaca, sal theriacalis, antidoti.

EJ. *Opuscula* Basil. 1532. fol. BB. Continent l. *de tribus doctrinis; de serpentibus; apologiam contra suarum translationum detrectatores.* Anatomica aliqua Carpensis carpserat, MAINARDUS aliqua in translatione HIPPOCRATIS, quem CELSUM HIPPOCRATEM non semper recte intellexisse monet, & aliquando ad codices suos provocat, qui aliter legant. Iterum, etiam ob HIPPOCRATIS versionem, PETRUS VERNATIUS chirurgus & ANTONIUS COLA, in LEONICENUM animadverterunt. Noster se mascule tuetur, LAURENTIANI versionem carpit. Demum *medici Romani*, quam dicemus, una prodiit *apologia.*

Plura etiam alia GALENI opera latine reddidit; *de puero epileptico, de arte curandi ad* GLAUCONEM, *de crisibus, de differentiis febrium, de differentiis & causis morborum, de motu musculorum.*

(b) In ultima epistola.

§. CXCIX.

§. CXCIX. Varii.

Theodorus Gaza circa hæc tempora Theophrastum & Aristotelem latine reddidit, tum Hippocratis *aphorismos* Papiæ 1512. fol.

Coradinus Gilinus ad Sigismundum Estensem scripsit a. 1497. *opusculum de morbo Gallico*, in collectione Luisini recusum. De conjunctione etiam planetarum repetit, quæ novum morbum produxerit. Balnea suadet & unguentum, quod & vivum hydrargyrum recipit, & sublimatum, demum funestam illam inustionem ad suturam coronalem.

Tractatus descriptionum morborum in corpore humano exsistentium cum tractatulo de viribus Benedictæ 1496. 8.

Johannes Widmann, qui nonnunquam ex genio seculi J. de Saliceto, alias a patrio pago Wirtembergico, Mechinger se vocavit, a bibliographis ideo pro tribus diversis viris recensus, J. Marliani discipulus (*a*).

Ej. tr. *de pustulis, quæ vulgato nomine dicuntur mal die Franzos.* 1497. 4. Tubingæ datus est l.: morbum Arabibus putat notum fuisse. Eo tempore, qui hoc malo infecti erant, ab hominum consortio excludebantur. Unguentum habet mercuriale.

Ej. (J. Saliceti dicti Mechinger) physici Würtenbergensis, *de pestilentia, cum adjecta quæstione de fuga pestis.* Tubing. 1501. 4. Gunz. Tr. Heist. De variolis, de morbillis, aliqua etiam de malo venereo.

Ej. (famosi artium & medicinæ doctoris J. Widmann dicti Mechinger) tr. *de balneis, thermarum ferinarum, vulgo Wildbaden.* Tubing. 1513. 4. *. quem libellum Astrucio non contigit videre. Calculi dolores hujus balnei usu mitigatos fuisse.

Ejus unguentum ad marcescentes artus habet Hans a Gersdorf, quo ipse usus sit.

Gaspar Torella Hispanus, Valentinus, medicus Alexandri VI. prælatus domesticus, & episcopus, scripsit tractatum *cum consiliis contra pudendagram, s. morbum Gallicum.* Rom. 1497. 4. Astr. & alias Romæ 4. editum absque anno. Historias ægrotorum recenset, qui ex coitu cum impura muliere morbum contraxerunt. Ulcuscula, maculæ, pustulæ malignæ, dolores universi corporis. Theoria ex Arabibus, libellus brevissimus.

Ej. *dialogus de dolore cum tractatu de ulceribus in pudendagra evenire solitis* Blesis scriptus l. a. 1499. editus a. 1500. Innumeros se ægrotos curandos accepisse & sanasse. Id malum exstirpari posse, si impuræ feminæ relegarentur in proprium locum, sumtuque publico curarentur. Unguento mercuriali salivam cieri, eam vero

(a) Astruc. p. 556. 557.

vero curationem se improbare, qua illustres viri interemti fuerint. Virgæ ulcera suctu per vilem personam facto posse mundari.

In C. de V. *Catal. Hispanico* lego, C. TORELLAM *de morbo Gallico, de pudendagra, de ulceribus in pudendagra, de dolore in pudendagra & consilia adversus pudendagram* prodiisse Paviæ 1521. fol.

Ej. *de regimine s. præservatione sanitatis deque esculentis & potulentis* Rom. 1506. 4.

Ej. *de ægritudine pestifera & contagiosa omnibus cognominata & nuper cognita, quam Hispani modo* Villa (puto *ovilla*) *nominant.* Rom. 1505. LIND. 1521. fol. Argent. 1540. 4.

PETRUS PINTOR medicus ALEXANDRI VI. Ejus *aggregator sententiarum de curatione, & præservatione pestilentiæ* Rom. 1499. fol. 1494. fol. L.

EJUS *de morbo fardo his temporibus adfligente* Rom. 1500. 4. liber, cujus unicum est exemplum apud COTUNNUM, qui ejus notitiam dedit in l. *de variolis*. Nomen inposuit alia inhumata: grassatum esse ab a. 1494. ad 1499. pustulas membris adflixisse cum doloribus, quibus perinde unguentum medici mercuriale cum plumbo conjuncta opposuerunt. Id unguentum Portuguesum quendam adhibuisse. Conjunctioni planetarum ortum morbi tribuit, neque tamen ignorat, contagio contrahi, etiam potissimum cum muliere hoc morbo infecta, Romæ a. 1493. multos mortales invasisse.

BENEDICTI GRAPHEI *de oculorum affectibus* Venet. 1497. fol.

LAURENTII MAIOLI *de gradibus medicamentorum* Venet. 1497. 4. ANDERSON.

Le compost & calendrier des bergers avec leur regiment de santé. Paris 1497. fol.; idem puto qui *Shepherds calendar*, sæpe recusus.

§. CC. VARII.

NATALIS MONTESAURUS, Veronensis. Ej. *lib. de epidemia quam vulgares mal Franzoso appellant* 1497. vel 1498., cum anno 1498. adversus eum SGANAROLUS scripserit. Contra LEONICENUM, non esse novum morbum, & Arabibus utique notum, a mala temperie aeris nuper exasperatum.

ANTONIUS SGANAROLUS Mutinensis, pro magistro LEONICENO in MONTESAURUM scripsit *disputationem utilem de morbo Gallico & opinionis* N. LEONICENI *confirmationem adversus adversarium* NATALEM MONTESAURUM Bonon. 1498. ASTRUC. Non esse *asaphat* aut alium morbum Arabibus notum, sed novum utique malum.

ANDREÆ RENTZII *commentarius in* HIPP. *de insomniis* Venet. 1497. Vertit etiam HIPPOCRATEM *de natura humana*.

FRANC. de VILLALOBOS, Toletanus, medicus PHILIPPI, ut puto, Austriaci & CAROLI

CAROLI V., TRATADO *de la enfermidad de las bubas.* Salamant 1498. fol. ASTRUCIUS non vidit.

EJ. *problemas con otros dialogos de medicina y familiares.* Zamora 1543. fol. N. ANT.

SIMON PISTOR, vel PISTORIUS, Lipsiensis, & in ea Academia professor. EJ. est *disputatio, cui titulus, positio de malo Franco* Lipf. 1498. 4. Theoria mera.

EJ. *declaratio defensiva cujusdam positionis de malo Franco per* D. S. PISTORIUM *nuper disputatæ* Lipf. 1500. FALCONET habet 1503. 4. Contra MARTINUM POLLICH.

EJ. *confutatio conflatorum circa positionem quamdam extraneam & puerilem* D. MARTINI MELLERSTAD *de malo* FRANCO *nuper ventilatam* Lipf. 1501. 4. ASTR. Inania omnia. Adeo virulenta fuit hæc concertatio, ut demum uterque litigantium Lipsiam deseruerit.

EI. *regiment wieder die schwere und erschreckliche Krankheit der Pestilenz.* Lipf. 1501. 4. secunda editio.

SEBASTIANUS AQUILANUS, a patria dictus, professor Patavinus, scripsit ad LUDOVICUM de GONZAGA *interpretationem morbi Gallici, & curam, quam* a. 1498. excusam fuisse ASTRUCIUS conjicit, quod a TORELLA citetur inter antiquissimos scriptores de lue venerea. Prodiit etiam Lion 1506. 4. 1525. 8. *. vel. 4. 1539. 8. Bonon. 1517. 8. Basil. 1537. fol. *. Parif. 1570. 8. RAST. Inunctionem mercurialem habet, & in debilibus improbat. Esse elephantiasin GALENI. Ex theoria omnia.

EJ. *quæstio de febre sanguinea* Basil. 1537. fol. *. Lion 1525. 8. *. 1538. *. Francof. 1604. 8. LIND. GALENUM tuetur, sed theoria mera est.

Quæstio de causis Periodicationis humorum & de sanguine putrescente est in B. Taurin.

JACOBUM ROEMERUM & JOHANNEM (*a*) GOPPINGENSEM chirurgum hic recenset ASTRUC, quod formulas adversus luem veneream dederint, ille quidem unguenti, quod saturnina & mercurium recipiebat, istum quod aliud, in quo auripigmentum est & arsenicum.

JULIANUS GUTIERREZ de TOLEDO, *medici R. Isabellæ, de la cura de la piedra, dolor de hijada y colica renal* Toledo 1498. N. ANT. quem librum laudari video. Ægrum pro mortuo habitum, & FRANCISCANA veste indutum, ad vitam revocavit, teste AMATO.

RECETTARIO *di dottori della arte di medicina nel collegio Fiorentino ad instantia degli SS. Consili della universita della speciali.* Firenze 1498. fol. MONT. Antiquissimum antidotarium inter nupera.

KANUTI

(a) Iste a. 1499.

KANUTI episcopi Arosiensis *regimen contra pestilentiam s. epidemiam* Lion 1498. 4. FALC. MS. codex ejus erat in B. UFFENB.

§. CCI. A. MID.

BARTHOLOMÆUS MONTAGNANA junior, Patavinus, professor, dedit a. 1499. *Consilium pro Reverendissimo Episcopo Hungariæ Vicerege* (THOMA BAROCZIO) *morbo gallico laborante*, excusum in collectione LUISINI. Morbum antiquis incognitum fuisse. Hydrargyri, Guaiaci, Chinæ, cum non meminerit, ASTRUCIUS conjicit, mature, & sub initia morbi, hoc consilium scriptum fuisse.

POLYDORI VERGILII *de rerum inventoribus* libri VIII. dati sunt a. 1499. Mea editio est Lion 1548. 8. *. Aliqua ad historiam medicinæ, botanices, originem unguentorum &c.

§. CCII. A. MD.

MARTINUS POLLICH, a patria dictus de MELLERSTAD, oppido Franconiæ, medicus FRIDERICI sapientis, quem in Palæstinam peregrinantem comitatus est, & Rhodi balneo eripuit, ex cujus usu sodalis principis Bavariæ morbo acuto correptus interiit. Inde professor Lipsiensis, demum odiorum cum PISTORIO pertæsus, FRIDERICO suasor fuit, ut Academiam Wittenbergensem conderet, in qua procancellarius perpetuus de vita decessit, doctor idem Theologiæ.

EJ. *quæstio de complexione, nuper in Lipzensi universitate agitata* 4. *absque anno*. Theoria ad scholæ saporem. Deinde, cum LEONICENI de lue venerea sententiam publice docuisset, & dissentiret in proprio scripto PISTORIUS, successit EJ. POLLICHII *declaratio defensiva cujusdam positionis de morbo Franco per S. PISTORIUM disputatæ*. Lips. 1500. 4. ASTR.

Et EJ. *responsum in supradictos errores S.* PISTORII *de morbo Franco*. Lips. 1501. 4.

Et EJ. *responsio ad confutationem conflatorum circa positionem quamdam extraneam & puerilem per* MELLERSTAD *nuper ventilatam* Lips. 1501. 4. Tota res in theoriis meris substitit.

J. MANARDUS in opere ad MARTINUM MELLERSTAT *de erroribus* SIMONIS PISTORII *circa morbum Gallicum* Lipsiæ 1500. 4. excuso & LEONICENUM defendit, & POLLICHIUM.

POLLICHIUS ARNOLDI *de* VILLANOVA *speculum medicinæ* Lips. 4. recusum dedit, & MUNDINI anatomen.

J. BISMAK *orationem de vita & rebus gestis* MARTINI POLLICHII dixit anno 1611. excusam cum aliis Hall. 1614. 4. B. B.

CONRAD

CONRAD SCHELLING, Heidelbergensis, medicus PHILIPPI Palatini, dedit *consilium ad pustulas malas, morbum quem malum de Francia vulgus appellat quæ sunt de genere formicarum.* Heidelberg 4. absque anno. ASTRUCIO videtur sub anno 1500. fine prodisse, Spiræ 1502. 4. TR.

EJ. *consilium ad pestem.* Germanice Heidelberg 4. ASTRUC.

J. TOLLAT von VOCHENBERG, professor Vindobonensis. Ejus est *margarita medicinæ ein meisterliches auserlesenes Büchlein der Arzney* 1497. 4. TR. 1500. 4. *. Argent. 1508. 4. 1518. 4. TR. Nurnberg 1517. 4. TR. Medicamenta recensentur secundum morbos, ad empiricorum morem, ex Arabibus fere & Arabistis descripta.

Ob carmen de CAROLO Francorum rege, refert huc PETRUM RICCIUM ASTRUCIUS, in quod de pugna ad Tarum fl. & de novo morbo canit, qui pro lichenibus habitus sit (a).

EJUSDEM, sub nomine PETRI CRINITI notioris, libri XXV. *de honesta voluptate* prodierunt Paris. 1508. fol. B. B. & alias. Varia huc faciunt ex docta antiquitate repetita, de psyllis & marsis, de atra bile & insania, de planetarum in corpus humanum potestate, de hirsuto corde & dissectione ARISTOMENIS, de ASCLEPIADE medico, ejusque lectis pensilibus, de chamæleonte, de rege Nechepso, de elephantiasi, lichene, Gallica scabie, morbis inter se diversis, de fetu bicipite, de venenatorum animalium alimentis, de vini vi aconito adversa, de Hermete ægyptio, de morbo comitiali, de manna varia.

AUGUSTINUS NIPHUS, Campanus. Ejus est *de diebus criticis vel decretoriis* L. I. Venet. 1500. fol. Argentor. 1528. 8. Marburg 1614. 4. Ita LIND.

EJUSDEM *de morbo Gallico* l. Neapoli 1534. 4. Negat post NAUDEUM ASTRUCIUS, NIPHI esse, & JOHANNI PASCHALI Suessano tribuit, quem suo loco dicemus.

EJ. NIPHI *de ratione medendi* L. IV. ASTR.

J. ALCYONII *medicus legatus s. de exilio* L. II. Recus. Lips. 1707. 12.

PHILIPPI BEROALDI, viri docti, *declamatio an orator & philosophus sit medico anteponendus.* Paris. 1500. 4. LIND. 1508. 4. B. B.

EJ. *de terræ motu & pestilentia liber, cum annotamentis Galeni & explicatione in annotationibus Galeni dictionum tabulam.* Argent. 1510. 4. B. B. De vitiosis GALENI lectorribus. De græcis vocibus apud AVICENNAM corruptis.

EJUS vitam scripsit BARTHOLOMÆUS BLANCHINIUS Venet. 1506. fol. Paris. 1512. fol. Lion. 1548. fol. B. Bern.

WYNKYN de WORDE. Ejus scriptum medicum ante a. 1500. Westmon. 4. prodiit.

CCCIII. CODICES MS. EJUS ÆVI.

J. FRUMENTARII vulgo *Withamsted*, de medicinis simplicibus & compositis MS., cujus codex est in *Eclog. Oxon. Cantabr.*

(a) Nihil omnino de lue venerea in eo carmine reperias.

J. MARTINUS, Ferrarienſis, cujus codex *de venenis* ad FRANCISCUM SFORZIAM datus, eſt in B. R. P. n. 6989.

BONAMICI GRAFTON *de ægritudinibus oculorum B. Bodl.* 2063. nonne idem fuerit GRAPHEUS p. 480.

HENRICI de WINTON l. *phlebotomiæ in Bibl. coll. nov. Oxon. n.* 1038.

HECTORIS a. *M. Maj. collectanea medica* in B. R. P. n. 1724.

EJ. *ſcholium da philoſophis & de medicis: & quo tempore ſinguli vixerint.* Ib. n. 7144.

PHILIPPI, clerici Tripolitani, ſecreta ſecretorum p. ib.

ARISTOTELIS ad ALEXANDRUM *epiſtola* ib. n. 7031.

PAULUS VENETUS de COMITIBUS EJ. *faſciculus medicinæ practicæ* in B. R. P. n. 6995.

EJ. *de pulſibus & urinis* l. ib.

SYMPHORIANUS GRIGNANUS *farrago medicamentorum ad morbos internos* eſt in B. *Taurin.* II. p. 120.

PERO IAYME ESCHOC *dictionario de las jervas y plantas medicinales* & l. *de las ephemerides del anno* 1477. ſcripſit a. 1500. C. de VII.

J. BAPT. RAVIZONI *receptæ medicinales* ſcripta ſeculo XV. & M. FRANCINI *conſultatio de regimine vitæ* ſunt in B. Taurin.

ELIAS ex CANDIA judæi l. *del medico* MS. ſeculi XV. exeuntis WOLF.

§. CCIV. INCERTIORIS ÆTATIS.

GOTHOFREDI *flores medicinæ* cum commentario, eſt in B. Norfolk n. 3184. *.

BARTHOLOMÆI *practica medica* ib.

MICH. de MIRAPICE *phlebotomia* in B. ASHMOLE n. 7738.

J. de AQUILA *de phlebotomia* in B. R. P. n. 9884.

L. *Phlebotomiæ ſecundum* M. MAURUM.

Huc puto pertinere TURAM de CASTELLO, Bononienſem, cujus *deſcriptio balneorum* de *Porecta*, prodiit cum GUIDONE & aliis, Venet. 1519. fol. *. 1546. fol. & in *collectione de Balneis*.

§. CCV. INCERTIORIS ÆVI. SECULI XV.

Non obcurrit cujus ævi ſit PETRUS SODERINUS, patricius & vexillifer Reip. Florentinæ, ad quem J. MARTELLINUS medicus libellum dedit, in quo dubia expendit, an adſpectus cœleſtis ſit cauſa dierum criticorum.

ANGELUS de GYRA *de medicamentorum gradibus* ſcripſit C. GESNER auctore, hoc, ut puto, ſeculo.

TH. le FORESTIER *le regime contre epidemie & peſtilence* FALC.

PHILIPPUS

PHILIPPUS de SOLDECILLA Catalanus, qui in *techni* commentatus est, & alia etiam scripsit ap. CHAMPIER.

SIMON de LARITI codicem medicum.

Et STEPHANI medici librum lego exstare.

BARTHOLOMÆUS de BRUGIS scripsit in *aphorismos* l. unum, in *prognostica* l. I. in *regimen acutorum* l. I. CHAMPIER.

GUILIERMI angli *tr. astrologico medicus* apud TREWIUM MS. fuit 4.

MAG. STEPHANI de OSNA mediolanensis opus medicum est in *B. Taurinensi*.

J. de REMOND *de instituenda curatione morborum fere omnium* etiam incerti est anni Ib.

ALBUCII de medicamentis ib.

THEOD. de REDO *excerpta super* fen 23 libri III. AVICENNÆ & M. POGATI *practica*.

GHIRABAT Monspeliensis in L. X. ad ALMANSOREM *de variis infirmitatibus* ex interpretatione LEONIS IOSEPH CAVASSONENSIS, hebraice.

Et *regulæ ex libro* GHIRABAT ab ABRAHAM AVOGADRO monspelii versæ: in eadem Bibliotheca.

Et R. SCHEMUEL SPERELLI de chirurgicis l.

§. CCVI. ANONYMI SECULI, ut videtur XV. VEL INCERTI.

APOLLINIS *Ep. de phlebotomia* B. R. P. n. 6837.

Anonymi medicinalis sententia de temporibus phlebotomiæ ib.

Anonymi receptæ variæ ib.

Remedia menstruis promovendis idonea ib. n. 7028.

Ein fast köstlicher Spruch von der Pestilenz und anfänglich von den Zeichen die eine künftige Pestilenz bedeuten 4. absque loco & anno GUNZ., cum GENTILIS consilio contra pestilentiam.

Compendium Semejotices, Phlebotomia, & de anno climacterico est in B. Taurin. II. p. 475.

Anonymus de febribus in eadem Bibliotheca.

§. CCVII. INCERTIORIS ÆTATIS.

De signis prognosticis infirmitatum, s. ad salutem, s. ad mortem adtinentibus. De urinis de pulsibus. B. BODL. n. 2184.

De curatione morborum juxta quatuor partes humani corporis. B. CAI. GONV. Cantabr. n. 969.

Pro fluxu ventris & pro exitu matricis.

De lepra ex GUIDONE in B. BODL. n. 1063.

Theoriæ variarum infirmitatum. Signa mortis secundum GALENUM *& secundum* HIPPOCRATEM.

De pulsu. Contra febres. In B. CAI. GONV. n. 956.

Quæstiones super antidotarium, vel de cataplasmatibus. Notulæ super regimen morborum acutorum.

De prægnantibus. De diebus criticis. In B. CAI. GONV. n. 958.

In *Taurinensi* B. sunt varii temporis mihi non noti codices. KALONIMUS ex Græco vertit l. de animalibus eorumque viribus & proprietatibus.

Excerpta ex THEOBALO LOUER Burgundo de peste in B. R. Par 6763.
ABRAHAM medicus seculo XVI. vixit WOLF.
Anonymi de phlebotomia.
De pulsibus.
De febribus.
De virtutibus bestiarum.
De virtutibus simplicibus medicinæ.
De practica equorum, avium &. in B. BODL. n. 3541.
De medicinis simplicibus ib. n. 3538. 3560.
De unguentis, pilulis, potionibus ib. n. 3560.
Lexicon medicinarum simplicium ib. n. 2626.
Virtutes aquarum ex plantis stillantium B. SLOAN. n. 8930.
Simplicium medicamentorum enumeratio. B. TYSON n. 4165.
De gradibus simplicium B. S. *Bened. Cantabrig.* n. 1318.
Regimen sanitatis ad septimum clima G. DIBBY n. 1644.
Aliud B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1868. B. Coll. nov. n. 1133.
De sirupis B. BODL. n. 2462.
Composita ex MYREPSO *& aliis* B. SLOAN. n. 8876.
Simplicium medicamentorum facultates B. SLOAN. n. 8852.
Antidotarium B. D. PETRI *Cantabr.* n. 1871.
Elements of physik in B. EDUARDI TYSON n. 4174.
The miror of phlebotomy B. SLOAN. n. 8870.
Pharmacopoea de medicamentis opiatia B. BODLEY n. 1060.
Carmen in quo vinum cum aqua disputat ib. n. 2159.
Epistolæ de sex rebus non naturalibus ib. n. 2058.

Antidota

Antidota ib. n. 2738.

Tabulæ de medicamentis ſimplicibus 1761.

Secretum ſecretorum de regimine ſanitatis. n. 2081.

Virtues of ſimples in B. SLOANEA. n. 8928.

De medicamentis ſimplicibus in B. ASHMOLE.

De diæta ſalutis ib. n. 1397.

The table of Knowing of ſimple medicines. SLOANE n. 8769.

The receipt of making ſyrups of Iſop for conſomptions. SLOANE n. 8799.

Annymus de naturis ciborum. B. Coll. Magdal. Oxon. n. 2310.

De rebus naturalibus ib. n. 2302.

De medicinis digeſtivis & laxativis in B. Coll. Martin. n. 1729.

De medicamentis ſimplicibus & compoſitis in B. F. BERNARD n. 3654.

Doſes medicinarum evacuantium & digeſtivarum. B. CAI. GONV. n. 967.

De venenis & eorum remediis B. Magdal. Oxon. n. 2341.

Alius ejuſdem materiei codex n. 2147. & 2343. & in Coll. SIDNEANO Cantabr. n. 748.

Antidotarium ASHMOLE n. 7399.

Antidotarii majoris meliores receptiones in B. CAI. GONV. n. n. 275.

Materiæ medicæ enumeratio alphabetica in B. TYSON n. 4159. & alia n. 4155.

Ad R. ALEXANDRUM *Regimen ſanitatis.* B. FR. BERNARD. n. 3633.

Coquinarii libri in B. BODL. n. 6235. ASHMOLE n. 8341.

Pharmacopœa ætatis incertæ, tum anonymi duo conſilia B. Taur. II.

Virtutes aromatum & alimentorum. IB.

De præparatione olearum, de ordine ſervando in Noſodochiis I.

De morbis ib. p. 119.

Tractatus medico practicus ib.

Arzneybuch für allerley Gefälle. B. B.

Recepta anonymi, ib.

L. de febribus ib.

§. CCVIII. SECULUM XVI.

Novum, nunc quod illuxit, ſeculum multo prioribus felicius fuit. Literæ una effloruerunt & artes, & anatome, & nova ars in medicinæ ſubſidium nata eſt, Chemia, deſertiſque Arabibus fontes artis apud Græcos vulgo nunc aperti. Fatendum tamen eſt interim, medicinam clinicam non ea incrementa cepiſſe, quæ ſperari

ſperari potuerant. Nova equidem aliqua medicamenta inventa ſunt, & doctiores medici exſtiterunt; cæterum nondum ad naturam per experimenta cognoſcendam ſatis cominus acceſſerunt. Nimis adhuc vulgo fuit receptum, ut quiſque doctor academicus fere immenſos libros ſcribere, totumque artis ambitum ſuo opere niteretur complecti: inde factum eſt, ut alii alios exſcriberent, nihil quidquam invenirent. Pauciſſimi pro dignitate morbum aliquem exponere ſuſceperunt. Adnotationes ſparſim ceperunt colligi, & cadavera morboſa incidi, in iis ſubinde veriores morbi cauſæ cultro detegi, parca tamen omnia & a paucis. Italia paulo minus quam prius ſola Europæ univerſæ magiſtra fuit: plerique tamen medici in ejus academiis artis elementa hauſerunt, ſolis fere Gallis exceptis.

§. CCIX. Lud. Bonaciolus.

Ejus *enneas muliebris* primum abſque anno & loco f. prodiit, tum Argentinæ 1537. *. & Leid. 1641. 16. *. cum *Pinæo*: Annus quo ſcriptus eſt libellus ignoratur; circa hæc tamen tempora prodiit, nam & Lucretiæ Eſtenſi dicatur, Alexandri VI. filiæ, & noſter a. 1509. Leoniceni magiſtri ſui opera edidit. Faciunt huc capita de morbis gravidarum; alterum de abortu & mola; tertium de prima puerorum cura & dentitione.

Non poteſt ſerius poni, quam Alexander VI., poſt cujus deceſſum vix quiſquam Lucretiæ librum dicaverit &c. Deinde a. 1506. vel 1507. contra eum Ponticus Virunnus ſcripſit.

§. CCX. Georgius Valla.

Literator & medicus, Placentinus. Ejus ſunt *Univerſæ medicinæ, ex Græcis potiſſimum, contractæ, libri* VIII., qui efficiunt *libros* 24 *ad* 30. *operis expetendorum & fugiendorum* Venet. apud Aldum 1501. fol. B. B., quæ ſplendida eſt editio. Collectio eſt ex Græcis, etiam ad verbum exſcripta. Liber XXIV. qui medicorum primus, generalia quædam habet de auxiliis aſtrologiæ, de materia medica, de ſimplicibus ex plantis & foſſilibus medicamentis. L. XXV. ex animalibus. In L. XXVI. alia auxilia, frictio ad veterum ſenſum; venæ ſectio, hirudines, medicamenta purgantia. Reliquæ res non naturales, cibus, potus, corporis exercitatio. Venus, temperamenta. L. XXVII. Signa, criſes, febres, earum ſymptomata & curatio, morbi capitis. L. XXVIII. mala oculorum & remedia. L. VI. f. XXIX. morbi faciei, uvulæ, faucium, arteriæ aſperæ, pectoris, abdominis; morbi univerſi corporis. Venena, chirurgica aliqua & miſcellanea. L. XXX. problemata ad medicinam pertinentia.

Ej. *de tuenda valetudine per victum, & quæ in victu, ſecundum cujuſque hominis naturam ſequi oporteat, aut fugere.* Cum Æginnta *de ciborum facultatibus* Argentor. 8. abſque anno ſed, ut puto, a. 1529. Cibi omnis generis ad alphabeti ordinem, ex veteribus compilati. Sic vinum aliique potus.

Ej.

Ej. *de corporis commodis & incommodis, de differentia pulsuum. Aristotelis problemata medica* Argent. 8. M. Julio *. 1531. 8. LIND.

Ej. *de natura oculorum. Aristotelis problemata eo pertinentia* Argent. 1529. 8. *. Perinde semper ex veteribus collectio.

Ej. *de simplicium natura l. I.* Argent. 1528. 8. *. mense Augusto. Alphabetico ordine compilatum opusculum.

Ej. *de universi corporis purgatione, venæ sectione, cucurbitulis, cathæreticis, corporis exercitatione, alia diætetica & semeiotica* Argent. 1529. 8. M. Aug. *. Integri veterum & GALENI loci.

Ej. *de urinarum significatione ex* HIPPOCRATE, PAULO & THEOPHILO, GALENI *quæstiones in* HIPPOCRATEM, DIOCLIS epistola Argent. eodem, ut puto, anno.

Ej. *de natura partium animalium, lacte, bile, carnibus, piscibus &c.* ib. 1529. M. Mart. 8. *.

Ej. *physicæ & medicæ quæstiones ex* ARISTOTELE absque anno M. Martio.

Ej. *de inventa medicina & in quot partes distributa sit.* JOHANNITII Isagoge Argent. 1529. 8. TR. & ALEXANDRI APHRODISEI *de febribus* versio a VALLA facta & NEMESIUS Lion 1506. 8.

HERMOLAUM BARBARUM aliosque PLINII & DIOSCORIDIS instauratores omitto, quos in botanicis diximus.

MAGNI HUNDT Lipzensis, *anthropologicum de juvamentis, nocumentis, accidentibus, vitiis, remediis, physiognomia, excrementis hominum &c.* Lips. 1501. 4. *. cum anatome. Compilatio ex Arabibus & GALENO.

EJUS *nüzliches Regiment samt dem Bericht der Erzeney wider ezliche Krankheit der Brust, sonderlich wider den Husten, Brustseuche: Beschreibung des Adems, dabey ein kurzer Bericht wider die Beschwer des Haupts und Schwindel, und Regiment wider die ungehorsame Krankheit des Podagrams.* Lips. 1529. 8. TR.

Ej. *kurzes Regiment wider die erschröckliche Krankheit der Pestilenz aus bewährten Erzten zusamengetragen samt einem kurzen Bericht von der Schweiskrankheit; mehr ein nüzliches Regiment wider die cursierende Krankheit der Franzosen, und Bericht die gebrandt Wasser zu gebrauchen.* Lips. 1519. 8. TR. Non habet Astruc.

Anonymus doctor Monspeliensis (*a*) edidit Lugduni 1501. 8. (ASTRUC.) *Regimen sanitatis*, (nempe ARNALDI comm. in scholam salernitanam): & una *Remede très-utile contre la fievre pernicieuse & autre maniere d'epidemie. Chapitre pour connoître les urines. Remede très-utile pour ceux qui ont la maladie appellée en Hebreu* (sic) *Mal franzos & en latin Variola grossa, en françois grosse verole.* Regnasse malum

(a) *Choses que j'ai eprouvées à Montpelier.*

malum venereum a. 1496. post conjunctionem Saturni cum Marte; adversus eam luem lactis usum commendat, & inunctionem cum terebinthina. Hæc ASTRUC.

HALY RODOHAM *comm. in librum techni* GALENI. JAC. FOROLIVIENSIS *expositio in novam librorum techni translationem*, & EJ. *quæstiones super tribus techni* GALENI *libris*, Papiæ 1501. fol. TR.

JACOB F. JUDA ABUCASPEL hebræus medicus, anno 1501. vertit BRUNI chirurgica WOLF.

De pestilentia tractatus Tubing. 1501. 4. TR.

§. CCXI. ANTONIUS BENIVENIUS. ALII.

BENIVENIUS Florentinus, medicus, & instauratoribus suæ artis adnumerandus. Post ejus demum mortem, quæ in annum cadit 1502, prodiit *de abditis nonnullis ac mirandis morborum & sanationum causis l.* Florent. 1502. 4. ASTR. Paris. 1528. fol. *. Basil. 1529. 8. *. cum SCRIBONIO, Hardervic. 1584. 8. cum DODONÆO. Edidit viri frater HIERONYMUS. Hic primus, post aliqua RAZEI conamina, morborum rariorum adnotationes suas selegit, & proprio libro comprehendit. Primum continuo caput est de venerea lue, quod in collectione LUISINI recusum exstat. Pustulas de toto corpore effloruisse; adhiberi unguentum mercuriale, alios decocto ex myrrha, aloe & myrto sanatos fuisse. Porro calculos bilarios ex primis dixit, quos lapides vocat in hepatis tunica genitos. Adgnoscas ex angulosa & quadrata figura, & ex comparata adnotatione 94. Ex sede hepatis de poro cutaneo hæmorrhagia. Cum medici vulnus cervicis vesicæ imprudenter conglutinassent, urina via sua legitima exclusa, per anum exiit. Hydrops sponte sanatus, alias per uterum effluente aqua, & alias lotio per umbilicum erumpente: alius hydropicus curatus pertinaci per annum ab omni potu abstinentia. Lapis de intestino egestus: alius per tussim. Mors ex ulcere mesenterii. Polypus cordis, nempe caro in sinistro ventriculo super arteriam posita. Perpetuus ingestorum vomitus cum ventriculi ima pars occalluisset. Pure per urinam fluente pleuritis sanata. Veratrum ob quartanam propinatum post sex horas lethale: iterum mors ex veratro albo dato. Hominem cui in febre medicus sudorem importune exprimebat, noster represso sudore morti eripuit. Funesta gangræna, quæ a pedis digito inceperat. Cor in latrone pilosum. Femina quæ urinam sub pectine supra vulvam reddebat. Vermis de nare ejectus. Durus tumensque lien cappari sanatus, & aqua ferrata. Non absque superstitione.

WENDELINUS HOCK de *Brackenau* pago in ducatu Würtenbergico, in Italia artem didicit. EJUS *mentagra s. tractatus de causis, præservatione, regimine & cura morbi Gallici vulgo mal franzoss, & de curandis ulceribus hunc morbum ut plurimum consequentibus.* Argentor. 1514. 4. *. B. B., quæ splendida est editio. Venet. 1502. 4 Lion. 1529. ASTR. & apud LUISINUM hæc truncata Ab a. demum 1494. innotuisse, prius ignotum malum, ex conjunctionibus planetarum

planetarum ortum. In cadavere hominis eo malo enecti plurimum glutinis in junctura repertum describit. Dolor nocturnus. Curatio. Farrago medicamentorum. Stufa. Pustularum magnam eruptionem aliquando morbum sanasse. Laudat cauteria. Uuguenta mercurialia, quorum cautum usum non improbat, ut per intervalla illinantur, ne præceps fluxus humorum ad superiora fiat, quod malum etiam alvi purgatione cavet. De curandis ulceribus brevissime. Monet ASTRUCIUS, ex C. TORELLA multa sumsisse.

CAMILLI LEONHARDI *speculum lapidum* Pisauri 1502. 4. Aug. Vindel. 1533. 4. Paris. 1610. 8. prodiit.

ALEXANDER ACHILLINUS hujus est ævi. EJ. *de subjecto medicinæ* l. prodiit cum adnotationibus PAMPHILI MONTII, Venet. 1566. fol.

§. CCXII. CLEMENTIUS CLEMENTINUS.

Amerinus, medicus, Astrologiæ deditissimus, ut medicinam theoricam tauro, practicam scorpioni subesse scripserit, inde necessario inter homines utramvis medicinam sectantes odia nasci. Romæ artem exercuit, Patavii educatus.

Ejus *clementia Clementis* CLEMENTII CLEMENTINI *Amerini* prodiit Rom. 1512. fol. B. B. & alio cum titulo C. CLEMENTINI, *nulli medicorum quos Roma atque Italia habuit, secundi, lucubrationes.* Basil. 1535. fol. *. ASTRUCIUS putat anteriorem aliquam ante illam 1512. dari editionem, eamque ad annum ponit 1505 cum eo anno noster opera varia se scripsisse ajat (*a*), & certum est librum datum esse ad AGAPETUM primum medicum ducis Valentiniæ, qui ab anno 1503. cum patris ALEXANDRI vita omnem suam potentiam amiserat. Incipit agere de temperamentis, de humoribus, de pulsu tamquam signo, de urinis, de febribus ex GALENO & Arabibus: de peste, de aliis morbis. Antidotarium. Scorpium causam fuisse morbi gallici.

JACOBUS CATANEUS de *lacu Marcino Genuensis.* Non aliam editionem reperio, quam quæ est in collectione LUISINI: mature vero scriptum fuisse libellum ASTRUCIUS non male autumat, cum nullum auctorem anno 1505. nuperiorem citet, morbum sua ætate novum in Italia exstitisse testetur, & lignum Guaiaci de quidem nominet. Exortam luem esse anno 1494, cum CAROLUS VIII. Neapolitanum regnum invaderet: veteribus indictum esse, diversum ab elephante, hæc fuse contra SEBASTIANUM AQUILANUM Multos cum infectis mulieribus coire, neque lædi. Nutrices tamen a pueris infici, & vicissim eos inficere. Ulcerum in faucibus meminit. Argentum vivum inunctum multos sanasse, malis humoribus per os expulsis.

(a) p. 88.

THEODORICUM & alios eo unguento adversus malum mortuum usos fuisse. Encheiresis, formula unctionis, & symptomata inde nascentia. Alios fumo hydrargyri & sulfuris esse levatos, se tamen inunctionem præferre. Syrupum de viperis etiam laudat.

GEORGI SIBUTI *ars memorativa multum utilis & fructuosa* Colon. 1505. 4. *Bibl. Bunau.*

PETRUS TRAPOLINUS, Patavinus professor, obiit a. 1509, & ad eum excusa est epistola ANDREA BRENTII cum CHAMPERIO Lion 1516. 8. edita. Reliqua viri opera perierunt; servatus est *de morbo Gallico* l. in collectione LUISINI excusus, multis tamen locis mutilus, hactenus B. MONTAGNANÆ consilio auctus. Malum veteribus non fuisse dictum. Tres esse morbos, pustulas, dolores universi corporis, & mistum ex utroque malum. Multum laudat S. PISTORIUM.

§. CCXIII. MDVI. UDALRICUS BINDER.

Epiphania medicorum. Speculum videndi urinas hominum. Clavis aperiendi portas pulsuum. Berillus discernendi causas & differentias febrium 1506. 4. *. loco editionis non addito, spissum & inutile volumen. Versiculi sunt de urinis ÆGIDII Corboliensis, cum peramplo commentario, ex genio seculi compilato. De pulsu & cordis palpitatione. Numerat inter alios pulsum longum : De apostematibus, etiam glandulis, scrophulis, & chirurgicis aliqua addidit.

EJ. *regimen sanitatis, s. compendium tuendæ valetudinis.* L. II. *Speculi phlebotomiæ* L. I. *De simplicibus medicamentis* L. I. 1510. fol. LIND.

DIDACUS ALVAREZ CHACHON *para curar el dolor de costado* Hispali 1506. 4. C. de V.

PONTICUS VIRUNNIUS, vero nomine LUDOVICUS Tarvisinus, sed patre Mendrisiensi helveto transalpino natus, literarum peritus & historicus, medica varia scripsit anno 1506. *Contra il* BONACIOLI *& contra il* PANDULFO COLLENUTIO *difesas di* LEONICENO. Vertit PAULUM ÆGINETAM, AETIUM, MAGNUM, MELAMPUM, THEOPHILUM, alios. Vide vitam viri in *giorn. di letter d'Ital.* T. XXIV.

§. CCXIV. MDVII.

ANGELUS BOLOGNINUS. ANTONIUS RUSTICUS.

ANGELUS Med. Bononiæ D. chirurgiam docuit, prope Patavium natus.

EJ. *de cura ulcerum interiorum* l. II. prodierunt Bonon. 1514. 4. ASTR. Papiæ 1516. fol. B. B. Venet. 1535. 8. Lion 1536. Basil. 1536. fol. In collectione chirurgica GESNERI exstant Tiguri 1555. fol. *. tum in UFFENBACHII collectione.

Ante

Ante annum 1508. scriptum fuisse opus MORGAGNI conjectura est (*a*), quod Venetiis auctor idem absolverit, ut tamen a. 1508. mortem obierit. Mihi videtur, aliquanto serius scriptum esse, quam Bononiam venerit; cum assiduis scholasticorum suorum precibus exoratum se *de unguentis* scripsisse ipse dicat. Unguentorum mercurialium formulas dat, & encheireses, eaque mirifice laudat. Dari ægrotos, in quibus ab usu argenti vivi saliva non fluat, eventu non eo minus salutari. Ad objectiones etiam respondet.

JOHANNES VOCHS, Coloniensis, sed ut in Italia artem didicerit, & chirurgiam sua manu exercuerit, inque patriam redierit, & pestem Coloniæ a. 1506. & 1507. grassantem viderit. EJUS est *de pestilentia anni præsentis ejusque cura* l. Magdeburg 1507. 4. ASTR. 1507. 12. FALC Non ab astris epidemias esse. Morbum Gallicum s. carbunculum Franciæ natum esse a frugibus immaturis. Theriacæ in peste, mercurialium medicamentorum in Gallica lue usum vituperat. Hæc ASTRUC.

PETRUS de BAYRO, Taurinensis, magnus clinicus. EJUS de *pestilentia ejusque præservatione & curationum regimine.* Taurin. 1507. 4. Paris. 1513. 8. Basil. 1563. Lion 1578. 12. Francof. 1612. 12. TREW. Historiam narrat carbunculi in femina orthostadia nati.

EJ. posthumum opus *de medendis corporis humani malis encheiridion vulgo vademecum* Basil. 1562. 8. (TREW.) Leid. 1578. 8. LIND. Francofurt. 1612. 12. Pilulas habet Barbarossæ ex argento vivo, rheo, diagridio mistas, & ad luem veneream laudatas, tum absurda aliqua medicamenta. Codex est in *B. Taurin.*

EJ. *lexipyretæ perpetuæ quæstionis & annexarum solutio de nobilitate facultatis medicæ. Utrum medicina & philosophia sint nobiliores utroque jure earumque facultatum doctores nobiliores* &c. Turin. 1512 fol. LIND.

PETRUS ANTONIUS RUSTICUS, Placentinus, professor Ticinensis, edidit Venetiis 1507. 8. *collectionem*, in qua ISAGOGE JOHANNITII, PHILARETI l. *de pulsibus*, THEOPHILI *de urinis*. HIPPOCRATIS *Jusjurandum*. EJ. *aphorismi* cum duplici interpretatione, antiqua & nuperiori THEODORI GAZÆ. *Aphorismorum ad quemque morbum collectio*, J. DAMASCENI *aphorismi*, *Flores ex* C. CELSO, GALENI l. *techni*, cum antiqua versione & nova. *Duæ primæ fen* AVICENNÆ cum theoria, *& quarta primi, & prima quarti cum practica.* EJ. AVICENNÆ *cantica*, ALMANZORIS *textus de ægritudinibus*, JACOBI de PARTIBUS *coll. pro anatomia* SEGUIER. GUNZ.

EJ. *expositiones in* AVICENNAM. *Tabulæ de peste, febre pestilenti, igne persico & altogni* Papiæ 1521. fol. LIND. RIV. De igne pestilentiæ, anthrace.

EJ. *memoriale medicinam canonice practicantium.* Papiæ 1517. 8. LIND. Canones

(a) Apud ASTRUC. p. 605. sqq.

nones pro curatione febrium: canones ad usum medicaminum: centum ægritudinum curationes. Quingentarum ægritudinum optima medicamenta.

Ej. *Ordo novus multum prolificus, ad cito inveniendum, ad feliciter intelligendum, ad firmiter memorandum omnes canones* IV. *Fen Canonis* I. AVICENNÆ *accedit* & I. *fen Canonis* IV. *Ordo novus a* RUSTICO medicinæ cultore datus. Papiæ 1517. 8.

Ej. *oratiuncula ex tempore habita pro* SYMPHORIANO CHAMPIER, quæ multa habet ad ejus viri vitam facientia. B *Bunau.*

§. CCXV. SYMPHORIANUS CHAMPIER.

Lugdunensis, Archiater Lotharingicus, qui posterioribus suæ vitæ annis se CAMPEGIUM dixit, ipse sibi vero nomen *aggregatoris* imposuit, non indoctus homo, polygraphus & collector, semibarbarus tamen. Prima collectio multorum libellorum secundum LINDENIUM prodiit Lugduni 1506. 8. in editione vero, quæ coram est, nullus annus exprimitur, epistola quidem GONDISALVI de TOLEDO a. 1506. data est, I. libellus hujus collectionis est *de claris medicinæ scriptoribus*. Ab ipso APOLLINE orsus ad MESVEN pergit. Multa miscet aliena. AVICENNAM ab AVERRHOE veneno esse interfectum, prius vero quam interiret, ab AVICENNA AVERRHOEM occisum. MESVEN & AVICENNAM inter reges numerat.

2. *De philosophis, qui in medicina claruerunt.* Inter eos est HIPPOCATES, & STRABO, vult autem STRATONEM, nempe de medicis, qui reges non fuissent, nullo ordine agit. 3. *De viris ecclesiasticis, qui in medicina claruerunt*, MOSE, ELISEO, ELIA, deinde de fabulosis sanctis, ut URSICINO, qui sub NERONE supplicium passus sit. 4. *De Italis qui in arte claruerunt*, cum annis quibus vixerunt, & operibus. 5. *De claris medicis qui in Gallia, Hispania, Anglia & Germania vixerunt.* 6. *Aphorismorum s. collectionum libellus. De ægri & medici officio. Aphorismi ex* ARISTOTELE, CELSO, GALENO, deinde ex *Arabibus. Miscellanea ad omnes artis medicæ partes.* 7. *De corporum animarumque morbis.* Digestiva medicamenta quatuor humorum vitiatorum; eorumdem solutiva: etiam solutiva vitiorum cujusque corporis particulæ. Confortativa. Morbi aliqui corporis, qui ab animi morbis pendent, eosve producunt. Reliqua hujus collectionis aliena sunt, HIPPOCRATIS, ALEXANDRI *Aphrodisei*, ALEXANDRI BENEDICTI, tum epistolæ aliquæ A. BRENTII, aliorum.

Alia ejus viri collectio prodiit Lion 1507. fol. min. B. B.

1. *De vita quadruplici.* Primus l. s. *prima vita* argumenti est medici. Causæ morborum, signa, consilia de victus ratione, medicamentorum classes aliquæ morbique nonnulli. Nusquam quidquam proprii. 4. *Deffinitiones* ASCLEPII latine redditæ a LUDOVICO LAZARELLO, vanus libellus, cum SYMPHORIANI commentario, 3. *Silvæ medicinales*; nempe simplicium medicamentorum enumeratio ad alphabeti ordinem, cum viribus medicatis collectitiis. 4. Variorum ad SYMPHORIANUM *epistolæ.*

Ej.

Ej. *de triplici disciplina, philosophia naturali, medicina &c.* Continet *vocabularium difficiliorum terminorum philosophiæ & medicinæ.* Ejus libri III. *theologiæ, orphicæ, Trismegisti* alia. L. IVtus ISIDORI *cum interpretatione* SYMPHORIANI Lugdun. 1508. 8. FALC. TR.

Ej. *epitome* GALENI, GALENUS *incisus quæ in speculo* D. SYMPHORIANI *continebantur apprehendens* acc. GALENI opera cum *argumentis* SYMPHORIANI. Ejus *propugnaculum medicinæ in speculum medicum Galeni* Lion 1512. 8. GUNZ. annus falsus videtur, & liber post Epitomen scriptus.

Ej. *rosa Gallica omnibus sanitatem affectantibus utilis & necessaria, quæ continet præcepta ex* HIPPOCRATIS, GALENI, ERASISTRATI, ASCLEPIADIS, DIOSCORIDIS, RHAZIS, HALI ABBATIS, ISAAC, AVICENNÆ, *multorum aliorum Cl. virorum libris collecta* Paris. 1514. 8. *. Iterum plusculi libri conjuncti. Primo de rebus non naturalibus fragmenta veterum collecta, de cibis, de victus salubri ratione, sigillatim de pane, carnibus, edulibus, humoribus animalium, piscibus, oleribus, fructibus, condimentis, vino, aqua, somno, vigilia, animi adfectibus, evacuationibus, & peculiariter ad quatuor humores. Hæc libris VII. distribuuntur.

Tum *Margarita pretiosa de medici & ægri officio,* de consiliis quibusdam universalibus, classibus medicamentorum, præsagiis; hæc breviter.

Speculum s. epitome GALENI, ejus *vita; epitome* ll. *de elementis, sylvæ febrium, de gynæceis, de dynamidiis s. myamir, de oculorum morbis.* CONSTANTINI Africani *magna techne super* l. *de ingenio sanitatis* GALENI Lion 1516. 8. 1517. 8. LIND.

Ej. *medicinale bellum inter* GALENUM & ARISTOTELEM Lion 1516. 8. RAST.

Ej. *paradoxa in artem parvam* GALENI. *Epitome. Commentarii* GALENI in HIPPOCRATIS *aphorismos, prognostica, epidemica, regimen acutorum. Centiloquium isagogicum. Categoriæ medicinales* Lion 1516. 8. LIND.

Seorsim recenset LINDEN *Categorias medicinales, in ll. demonstrationum* GALENI Lion 1516. 8. si huc facit. FALC.

Ej. *Symphonia* PLATONIS *cum* ARISTOTELE, GALENI *cum* HIPPOCRATE. HIPPOCRATICA *philosophia ejusdem. Platonica medicina de duplici mundo cum ejusdem scholiis. Speculum medicinale Platonicum* Paris. 1516. 8. LIND.

Cribratio, lima & annotamenta in GALENI, AVICENNÆ & CONCILIATORIS *opera* Paris. 1516. 8 RICHT. Venet. 1565. fol. LIND. Diversum opus a *cribratione*, quam ad a. 1534. dicemus.

Ej. *practica nova in medicinando omnibus morborum generibus ex traditionibus Græcorum, Latinorum, Arabum ac recentiorum auctorum* libri V. *de febribus*

bus omnibus l. I. Lion 1517. 8. * & 4. Falc., & cum alio titulo, 1525. 8.* 1522. fol. *. Basil. 1547. 4. Lind. Compilatio nullo cum selectu, & immensa cum farragine medicamentorum. Id placet, quod Græcorum consilia separet ab Arabum placitis, horum a nuperis.

Ej. *mirabilium divinorum humanorumque* vol. IV. Lion 1517. 4. Trew.

Vita Arnaldi de Villanova cum ejus operibus Lion 1520. fol. BB.

Ejus *catalogus præceptorum patronorum familiarium & discipulorum* Symphoriani & *illustrium virorum epistolæ* Lion 1519. 8. B. Bern.

Adnotamenta, errata & castigata in Avicennæ *opera* Lion 1522. 4. Lind.

Vita Mesvæ Lion 1523. 8. cum ejus operibus Lind.

Symphonia Galeni ad Hippocratem, Celsi ad Avicennam *cum Clysteriorum campis* (sic). *Contra Arabum doctrinam pro* Galeno, *cum sectis antiquorum medicorum* Lion 1528. 8. Falc. 1531. 8. Lind.

De corporum animorumque morbis & horum remediis, opusculum in duos ll. *divisum* Lion 1528. 8. Lind.

De claris medicinæ scriptoribus veteribus & recentioribus l. Lion 1531. 8. idem, ut puto, qui p. 494.

Castigationes s. emendationes pharmacopolarum s. apothecariorum, atque Arabum medicorum, Mesvæ, Serapionis, Razis, Alpharabii *& aliorum juniorum medicorum. In quas quidquid apud Arabes erratum fuerit summa cum diligentia congestum est.* L. I. *de simplicibus medicamentis.* L. II. *castigationes in Antidotarium* Mesvæ, Nicolai, Serapionis *& aliorum recentiorum medicorum.* L. III. *de ingenio curandorum corporum per medicinas laxativas.* L. IV. *curationes ac remedia ægritudinum principalium corporis humani; adjungitur officina apothecariorum & juniorum medicorum. De phlebotomia, præsertim in pleuritide, ex opinionibus Græcorum, quorum dicta in plerisque non intellexerunt Arabes. De vinis febricitantium ex traditionibus Græcorum, Arabum, Pœnorum* Lion 1532. 8. Lind.

Claudii Galeni *Pergameni historiales campi in quatuor libros congesti, & commentariis illustrati. Clysteriorum campi secundum* Galeni *mentem.* Ej. *de phlebotomia libri* II. Basil. 1532. fol. Trew.

Alia collectio prodiit Lion 1533. 8.*. Hic Campegium se vocat. Reperitur in hac collectione, 1. *Hortus Gallicus* L. VII. Laudes Galliæ & Gallorum. Arabes suis Arabibus scripsisse, non nobis. Plantæ salutares, quæ in Gallia proveniunt Manna. Purgantia. Medicamenta purgantia, quæ non sint absque veneno, per singulas plantas. Plantæ Galliæ aromaticæ, & arbores utiles. Liquores edules & odorati. Parisinos venæ sectioni nimis indulgere, Monspessulanos peregrinis medicamentis Gallorum naturæ minus convenientibus. Arabes & Avicennam hic vehementer deprimit. Lapidem lazuli damnat, & confectionem Alkermes. Peregrina medicamina fere corrupta esse.

Ej.

Ej. *analogia medicinarum Indicarum & Gallicarum, in qua Gallos omnes medicinas Gallis necessarias domi reperire docet, nec medicaminibus egere peregrinis.* Mercurialem Cassiæ substituit, Agaricum Rheo, Sambucum pro Aloe, Polypodium pro Myrobalanis, Pruna pro Tamarindis &c.

Campus Elysius Galliæ amœnitate refertus: in quo sunt medicinæ compositæ, herbæ & plantæ virentes, in quo quidquid apud medicos Arabes & Pœnos reperitur, apud Gallos reperiri posse demonstratur. Accedit apologetica disp., in qua docetur an sanguis mitti debeat in cane & sub cane, aut prope canem; & an pharmaca fortia sint danda in principiis febrium. Speculum medici Christiani. Theriaca Gallica cum Mithridatio Gallico. Periarchon utriusque medicinæ Lion 1533. 8. BB.

II. De temperamentis, de medicamentis ad quamque GALENI classem pertinentibus. Lugduni in febre epidemica a. 1532. multos repetitis, etiam sexies alvi purgationibus, esse pessumdatos. Formulæ medicamentorum cardiacorum, refrigerantium &c. De lapidibus, metallis & gemmis Galliæ, de margaritis Lotharingicis, de aliis pretiosis lapidibus.

In *apologetica disputatione*, de eadem febre Lugdunensi agitur. Plurimum convitium facit AVICENNÆ, ipse Galenicus, neque sanguinem in causo mitti vult, neque pharmaca in principio febris dari.

Speculum medici Christiani de instituendo sapientiæ cultu ac de variis & salutaribus animi & corporis remediis, ad filium ANTONIUM: de virtutibus quæ medicum decent, de magnis divitiis, quas nonnulli medici adquisiverint.

Ej. *de theriaca Gallica.* Reprobat theriacam vulgo notam, quæ sit incondita farrago, substituit plantas, quæ suam theriacam ingrediantur. Opium vile vocat & perniciosum. Multum in Arabes declamat. Habet etiam Mithridatium Gallicum.

Epistolæ physicæ CAMPEGII, MANARDI & CORONÆI *de transmutatione metallorum.* LAURENTII FRISII *defensio* AVICENNÆ. *Epistola responsoria* CAMPEGII in L. FRISIUM Lion 1533. 8.

Gallicum pentapharmacum, rhabarbaro, agarico, manna, terebinthina & senna Gallicis constans, cum DONATI a MUTIIS *epistola de terebinthinæ resinæ facultatibus* Lion 1534. 8. LIND.

Cribratio medicamentorum fere omnium, digesta in sex libros. Acc. quæstio de exhibitione medicinarum venenosarum. (De Apologia in Academiam novam Hetruscorum contra AVICENNAM & MESVEN LIND. sed exemplum meum non habet). *Catalogus librorum* GALENI. *Medulla philosophiæ naturalis & medicinæ* Lion 1534. 8. *. Senilis sermocinatio. L. I. ostenditur, veram medicinam ex HIPPOCRATE, GALENO, ORIBASIO, PAULO &c. sumendam esse. Christianos non debere medicamentis peregrinis uti, & cuique medicamento certissimas vires in sua esse nativa regione. Aliqua de

colophonio, ſcammonio ab arabico diverſo, rheo, manna. SOCRATIS & ARISTOTELIS ævo medicinam ob draſtica medicamenta ſorduiſſe, cum leniora nondum innotuiſſent. L. II. contra medicamenta adulterata, hæc inter contra ſcammonium & tamarindos. Scordium veterum nobis ignotum eſſe; Myrobalanos Arabibus. Laudat mannam Brigantinam, agaricum Allobrogicum album. L. III. contra medicamenta draſtica; ſic L. IV. ubi *benedictas* (mites) compoſitiones purgantes laudat. L. V. de curatione febrium per mitia medicamenta. L. VI. denuo contra venenoſa draſtica pharmaca. Gallis Gallica remedia convenire, ſcammonio, turbitho & ſimilibus omnino debere abſtineri.

In *catalogo librorum* GALENI docet, quo ordine eos legere oporteat.

In *medullæ* P. I. de ſimplicibus medicamentorum facultatibus agit. In L. II. breviſſima eſt phyſiologia.

Medulla ſola in B. ENGELII edita exſtabat 4.

Libri ſeptem, cum reliqui alterius ſcopi ſunt, *& unicus de medicina* ex ARISTOTELIS & PLATONIS *ſententia* Baſil. 1537. 8. LIND.

Neotericorum medicorum catalogus, *qui noſtro ſeculo vixerunt* Pariſ. 1542. 8.

EJ. *ιατρικη πραξις de omnibus morborum generibus*, *ex traditionibus Græcorum*, *Latinorum*, *Arabum*, *Pœnorum*, *recentiorum* L. V. EJ. l. *de omnibus febrium generibus* Baſil. 1547. 8. TR.

Additamenta, *errata & caſtigationes in* PETRI APONENSIS *opera* Venet. 1548. fol. *, ſic LIND. ſed noſter de *conciliationibus* ſolis agit. Contra carminum vim medicam, contra efficaciam imaginum aſtronomicarum, contra aſtrologorum præſagia & ſtellarum influxum. Brevis libellus & ſubito ſcriptus.

§. CCXVI. ANN. MDVIII. MDXIV.

PANTALEONIS *de Confluentia Pilularium*. EJUSD. *ſumma lacticiniorum completa* Papiæ 1508. fol. MENZ. FALC. Lion 1525. 4. FALC. 1538. 8. TR. *Summa lacticiniorum* ſola Turin. 1538. 4. FALC.

Una prodierunt GABRIEL a ZERBIS *cautelæ medicorum* Lion 1528. 8.

MICHAELIS de CAPELLA *flores* AVICENNÆ Lion 1508. 8. LIND.

LAURENTIUS LAURENTIANUS. EJ. *Comm. in artem parvam* GALENI *& de differentiis febrium* Venet. 1508. f. Pariſ. 1539. f. Lion 1550. 12. LIND.

EJ. *Commentaria in prognoſtica* HIPP. Lion 1550. 12. Pariſ. 1556. 4. FALC. cum priori.

IDEM melancholia abreptus ſe in puteum præcipitem dedit.

In PANDULPHI COLLENUTII *Pliniana defenſione contra* NIC. LEONICENUM Ferrariæ

Ferrariæ a. 1509. vel 10. 4. * edita, & 1511, aliqua huc faciunt, de theriaca, de vipera.

EJ. l. *de vipera* Venet. 1506. 4. L.

SCHEM TOR BEN JOSEPH BEN PALKEIRA anno 1509. Florentiæ ſcripſit *epiſtolam de regimine corporis & animi* WOLF.

J. SALII, anonymi, *de peſtilentiæ præſervatione & cura* Viran. 151 . 4. TR.

JOHANNES BENEDICTUS Germanus M. D., qui in Italia artis præcepta hauſerat. EJ l. *de morbo Gallico* eſt in collectione LUISINI. Ponitur ab ASTRUCIO ad a. 1510, quod a JOHANNE ALMENAR jam a. 1512. exſcribi videatur, quod Guaiaci non meminerit &c. Novum eſſe malum, contrahi ab infectis, mitius eſſe quam olim, nocturnos tamen dolores cum eo conjungi. Emollientia dat medicamenta, alvum ducit, lavare jubet, dat quæ *cor confortant*, demum laudat linimentum mercuriale tamquam medicamentum ſecretiſſimum: conjungit balneum. Sudatoria etiam laudat.

EJ. *libellus novus de cauſis & curatione peſtilentiæ ad præſervationem & curam hujus mali optime utilis* Cracau 1521. 4. 1530. ASTR. 1552. 8. LIND., ubi in titulo dicitur, cum voluntate auctoris auctum eſſe, quem longævum fuiſſe oportet, qui & a. 1510. & iterum a. 1552. librum ſcripſerit.

GERHARDUS NOCITO. EJUS *expoſitio ſuper l. ſimplicium medicinarum* Neapoli 1511. 4. LIND.

JEAN de FRANCIERES, eques melitenſis, ſcripſit *de l'art de fauconnerie* Pariſ. 1511. 4. ut putatur, Poitiers 1567. 4. cum aliis 1614. Pariſ. cum FOUILLOUX ib. 1621. 4. 1628. 4.

JOHANNES ALMENAR, Hiſpanus. EJUS *de morbo gallico* l. Papiæ in collectione prodiit 1516. fol. * tum Lion 1528. 8. FALC. Baſil. 1536. 4. LIND. Lion 1539. 8. inque LUISINI collectione. Ad annum 1512. ponit ASTRUCIUS, & monet, videri ab eo J. BENEDICTUM exſcribi, ut omnia tamen ab ALMENARIO nitidius dicantur, aliqua adjiciantur: neque præter rem hæc eſt accuſatio, ſi ſeptem indicationes legeris, quæ cum ipſis medicamentis nihil differant. Veram ſpem eſſe in unguento mercuriali, & in balneo, ſalivam ab hydrargyro cieri. Ulcera virgæ dicit, puſtulas univerſi corporis, & artuum dolores. Interpolat unctiones mercuriales cum ſyrupo alterante, hunc ex WENDELINO HOCK, ASTRUC. Argento vivo ſalivam cieri non ignorat, ſed eum effectum ad partes inferiores derivat.

JOHANNIS DROYN, Ambiani, legum baccalaurei, poëtæ, *la nef des fols du monde* Lion 1438. fol. pro 1483. (*a*), & carmen de variola craſſa Lion 1512. 12. habet ASTRUC.

(a) SEBASTIANI forte BRANDII *narrenſchiff*.

DANIEL HALBACH von der PORTEN *de judiciis in genere.* Basil. 1513. 4. L. *de cognoscendis & curandis animi morbis ex Galeni sententia* Regiomont. 1515. 4. L.

HIERONYMUS TORELLA, qui a. 1512. obiisse putatur, scripsit *in l. primi* AVICENNÆ, *expositionem trium librorum techni* GALENI C. de V. anno non addito, quo prodierit.

FRANCISCI della TURRE *prognosticum medicinale secundum tamporum constitutiones, in quo* HIPPOCRATIS *aliorumque veterum aphorismi collecti sunt & interpretati.* Ancone 1512. 4.

PETRI LEONIS, alterius puto, quam ejus, qui medicus fuit LAURENTII de MEDICIS, & qui eo principe exstincto se in puteum dedit præcipitem; *de urinis* Venet. 1514. f. LIND.

LAURENTII CALVINI *de eucrasia conservanda enchiridion* Papiæ 1514. 4. LIND.

INNOCENTIUS CALVINUS *de eucrasia conservanda* Papiæ 1514. 4. LIND. Nonne idem.

ABRAHAM a PORTA LEONIS Mantuani, *de auro dialogi tres; de auri in re medica facultate, de specifica ejus forma &c.* Venet. 1514. 4. L. 1554. 4. Vereor ne sit alchemista.

Certum annum ignoro, hinc incertus recenseo, EJ. *methodum docendi medicinam* ex SCHENKIO in *enchiridio* B. BUN.

§. CCXVII. JACOBUS BERENGARIUS.

Carpensis, medicus, qui male vulgo CARPUS dicitur, professor Ticinensis, inde Bononiensis, magnus incisor, & qui chirurgiam etiam suis manubus exercuit, magnus pariter clinicus, etiam in peste & in lue venerea curanda exercitatus (*a*), non quidem inventor unguentorum mercurialium, sed laudator. In suis *commentariis amplissimis super anatomiam* MUNDINI Bonon. 1521. 4. *. excusis, passim variorum morborum meminit, quorum vestigia in cadaveribus incisis vidit.

In l. *de cranii fractura* Bonon. 1518. 4. *. multa medicamenta, & nimis fere multa, recenset.

ASTRUCIUS Carpensem ad annum 1512. recenset, ex arbitrio.

JOHANNES de VIGO, Rapalli in ditione GENUENSIS natus, medicus JULII II. EJUS *chirurgiæ* prima editio est Romana 1514. fol. *. sæpissime recusa, etiam Lion 1521. 4. *. (*b*).

Ejus *chirurgiæ*, cujus IX. sunt libri, quatuor omnino libros huc referas. L. VII. de natura simplicium, librum VIII. in quo census medicamentorum compositorum. L. IX. de diæta, de purgatione, de febribus, de vomitu, de tingendis capillis

(a) CELLINUS ap. ASTRUC. p. 616.
(b) Vide *B. Chir.* I. p. 176.

capillis, de nimia pinguedine, molesto sudore, struma, spina ventosa. Denique librum quintum, cujus magna pars est de morbo gallico, de quo mihi plenius & rectius scripsisse videtur, quam priorum quemquam. Contagium potissimum per concubitum concipi, partes genitales primas inficere, inde longa serie producere pustulas pertinaces, dolores nocturnos, exostosin & cariem, tubercula mori similia, demum in carbunculos, gangrænas, omnis generis ulcera, quæcunque descripta sint, scabiem, febriculam hecticam, ophthalmias pervicaces transiturum. Inde curatio, digestiva, laxantia, balnea, unguenta (nimis composita) cum euphorbio & mercurio in saliva exstincto: similia cerata, lotiones, pilulæ valde compositæ. Solo unguento mercuriali intra octavum diem morbum funditus sanari Quæ bona de morbo gallico nota sunt, apud THEODORICUM reperiri & ARNALDUM. Porro malum mortuum, scabies, podagra.

Pars altera a. 1517. scripta, liber nempe quartus & quintus, compositiones formulasque ad varios morbos continet.

§. CCXVIII. VARII. a. 1515.

GEORGII VELLA, qui hic dicitur Brixiensis, *consilium pro* ALOYSIO MANTUANO, in collectione ALOYSII LUISINI reperitur. Venere sola malum Neapolitanum contrahi; nonnunquam tamen sanas feminas coivisse cum infecto, neque infectas fuisse, sed infectionem in alium virum propagasse. Eamdem de phlegmate grosso in junctura genuum reperto repetit adnotationem, quam ex WENDELINI HOCK p. 491. diximus. Unctiones mercuriales suadet adhiberi. Ad hanc ætatem cæterum ASTRUCIUS nostrum rejicit, quod de ligno Guaiaci sileat. Verum, cum in B. RIVINI diserte citetur G. VELLA &c. Mantuæ 1515. 4. eo librum referre necesse est.

LUDOVICUS CHARENSIUS TOSETTUS Patavinus. Ejus *introductio in artem medicam practicam* citatur a LINDENIO, excusa Venet. 1515. fol.

EJUSD. *quæstio de tribus doctrinis ordinatis in universali secundum* GALENI *sententiam.* Venet 1517, fol. LIND.

GABRIEL BIEL *contra pestem sermo medicinalis, & de fuga pestis quæstio.* Hagenau 1515. 4. LIND. Multo antiquior, ut puto, auctor.

J. FOINISECA *Physica medicinæ subalterna.* Aug. Vind 1515. 4. L.

BAPTISTA FIERA Mantuanus, seculi prioris. EJUS *commentarius in artem medicalem; in definitiones Galeni.* EJ. *quæstio de phlegmatico & bilioso æqualiter febrientibus.* EJ. *tr. de intensione & remissione.* Mantuæ 1515. fol. Venet. 1548.

EJ. *l. de attractione medicinarum solutivarum.* Venet. 1524. fol. L.

EJ. *coena, de medicæ artis parte, quæ in victus ratione consistit* Francof 1564. 8. Patav. 1649. 4. *. In HENNINGERI collectione Strasburg 1712. 8. *.

RAPHAEL MAFFÆUS VOLATERRANUS in *commentariorum urbanorum* libris XXXVIII. Paris. 1515. fol. TR. 1526. fol. SEG. Basil. 1530. fol. 1544. fol.

Lion

Lion 1552. fol. B. B. multa habentur huc facientia. In Anthropologia & ll. XIII. ad XXIII. viros illustres recenset, medicos negligit. In Philologia & libro XXIV, partes animalium & earum morbos dicit. L. XXV. animalia. L. XXVI. plantas, cum earum medicatis viribus describit.

§. CCXIX. VARII. A. MDXVI.

HENRICUS STRÖMER misnicus, Auerbachii natus, amicus ERASMI, *saluberrimas adversus pestilentiam observationes* edidit 1516. 4. GUNZ. 1519. 4. TR. 1530. 4. TR. Germanice, *regimen wie sich wider die Pestilenz zu verwahren, auch denen die damit begriffen Hülfe zu reichen.* Lips. 1516. 4. *. RIV. Mogunt 1513. 4. TR. *Unterweisung wie sich der Mensch wider die Pestilenz bewahren u. Hülfe reichen mag aus dem regimen* H. STROEMERS Lips. 1542. 4. GUNZ. Ut guaiaco uteretur ULDARICO de HUTTEN nostro auctor fuit.

EJ. *decreta aliquot medica* 1537. 4. TR.

Warnung wider die Trunkenheit Lips. 1532. 4.

EJ. *decreta medica de senectute* Noriberg 1517. 4. LIND.

EJ. *decreta medica de ebrietate* Lips. 1517. 4. TR. 1531. 4. LIND.

EJ. *de morte Hominis* absque anno.

CONRADI STÖKLIN l. *introductorius in artem parvam* GALENI, *de principiis universalibus medicinæ, tam theoreticæ quam practicæ ex doctrina* AVICENNÆ Lion 1516. 8.

J. de ZANTVLIET *diæta totius anni* Lion 1517. 4. LIND.

HENRICUS AFINEUS. EJ. *quæstiones medicæ & naturales* Antwerp. 1517 4. LIND.

THEODORICI ANGUILBERTI, hebræi, *mensa philosophica, s. tractatus inquirens, quid in conviviis pro cibo & potu sumendum sit.* Paris. 1517. 8. LIND.

DOMINICUS MASSERIUS Vicentinus, *de ponderibus & mensuris medicinalibus* Papiæ 1516. fol *. Pondera & mensuras Arabum, Græcorum & Arabum, alphabetico ordine exposita, & cum Venetis comparata. Peculiaria CELSI pondera. Arabum drachmam interpretes sæpe aureum interpretari. Mensuræ eodem modo.

Cæterum DOMINICI opus in collectione prodiit, & una excusi sunt PLINIUS VALERIANUS, J. ALMENAR, N. LEONICENUS *de morbo gallico*, ANGELI BOLOGNINI *de cura ulcerum* l. & ALEXANDRI BENEDICTI *de peste*.

§. CCXX. VARII. A. MDXVII.

CÆSAR OPTATUS Neapolitanus. EJ. *opus tripartitum de crisi, de diebus criticis, de causis criticorum.* Venet. 1517. fol. PLATN.

EJ.

Ej. *de hectica febre* Venet. 1517. fol. *. 1552. fol. * cum SAVANAROLA Basil. 1536. fol. *. Lion 1560. 8. LIND. Disputatio inanis cum vetustis, nunc oblivione sepultis, interpretibus & medicis. Venam secabat in latere adfecto.

LUDOVICUS CÆLIUS, a patria RHODIGINUS dictus, cujus nomen gentile fuit RICHERUS, in libris XVI. *lectionum antiquarum*, & Basileæ 1517. fol. 1599. fol. B. B. & alias editis, pluscula medici argumenti admiscuit. In libro II. III. IV. partes corporis humani describuntur, earum etiam adfectiones hinc inde tractantur. In l. IX. de deliriis, melancholia, animi morbis agitur. In l. XIII. & XIV. de bulimo, de ciborum salubritate. Veterum cæterum hic collectos locos solos quæras. Vitam viri THOMASINUS dedit.

NICOLAUS POLL CAROLI V. medicus, *de cura morbi gallici per lignum Guaiacanum* Venet. 1535. 4. Basil. 1536. 4. in *collectione*, tum in *collectione* ALOYSII LUISINI. Epistola dedicatoria est anni 1517. Desperatum malum guaiaci ligno superatum fuisse, ejusque libra una decocta cum aquæ unciis duodecim: diætam tamen Germanis minus severam debere imperari, quam Hispanis & Italis. Usum hujus ligni accurate docet, unus ni fallor, de antiquissimis. Alemannos etiam argenti vivi usum male tolerare. Hispanos usum decocti guaiaci interpolare, adque idem post intervallum iterum recredire.

MARINUS BROCARDUS, medicus Venetus, Arabum defensor, scripsit *de morbo gallico libellum*, qui in collectione LUISINI reperitur. Nomen morbi nondum penitus erat constitutum; noster ait, nonnullos causam ad astra referre, adque conjunctionem luminum. Gonorrhœæ, & bubonum, & ligni guaiaci non meminit. Diæta & potionibus ait se malum curasse, inunctionem tamen mercurialem adhibet, & balneum. Menses suppressis acribus pessariis revocabat WELSCH.

HANS a GERSDORF *genannt* SCHIELHANS, chirurgi Argentoratensis, *Feldbuch der Wundarzney* Argentor. 1517. fol. * sæpe alias excus. Multa medica admiscet, medicamenta secundum classes suas, formulas passim interspersas, composita etiam medicamenta, purgantia, alterantia. Ad lepram, ad morbos cutaneos: Vocabularium herbarum & medicamentorum simplicium.

LAURENTIUS PHRYSIUS, (puto FRIES), medicus Metensis, Arabum acris defensor. Ej. *Spiegel der Arzney* Strasburg 1517. fol. 1518. fol. TR. 1519. f. *. 1526. f. 1537. f. & alias.

L. I. est de alimentis ex genio seculi. De reliquis rebus non naturalibus, ubi de juvene narrat, qui cum subito ex nimis repetita venere periisset, absque cerebro repertus sit. De signis morborum. De venæ sectione & evacuatione varia.

L. II. de curatione morborum secundum qualitatum vitia, & census medicamentorum simplicium secundum gradus. Inde composita medicamenta & antidotarium.

dotarium. Hinc morbi a capite ad calcem, cum plurima medicamentorum farragine, de febribus etiam & venenis. Facetias male adfectat.

Ej. *kurze Schirmred der Kunst Astrologie wider unverständige Richter und Antwort auf die Anreden und Fragen in Luthers so er unförmlich wider diese Kunst gethan hat* Strasburg 1520. 4. Tr.

Ej. *synonyma und gerechte Auslegung der Wörter so man in der Arzney braucht* Nürnberg 1519. (Strasburg Tr.) fol. 1531. fol. Riv. Strasburg 1535. 4. Tr. Gallice *les synonymes latins grecs & hebreux &c.* 1519.

Ej. *sudoris Anglici, exitialis, pestiferi morbi causa, præservatio & cura* Argent. 1529. 4.

Ejusd. *epitome opusculi de curandis pustulis, ulceribus & doloribus morbi Gallici alias Frantzos appellati* Basil. 1532. 4. Pl. Venet. 1535. 4., & in collectione Luisini. Levis auctor repudiat mercurialia medicamenta, alia inutilia & absurda substituit, quibus ducentos homines se sanasse gloriatur. Planetarum conjunctiones ex aliis exscribit, quæ hunc morbum præcesserint.

Ej. *Tractat, Eigenschaft und Würkung der wunderbaren Natur aller Wildbäder samt Unterweisung wie man sich zur Badenfahrt richten soll* Strasburg 1519. 4. 1538. 4. Ej. *neue Badefahrt* Strasburg.

Ej. *Beschreibung von allerley Speisen zur menschlichen Nahrung* Mülhaus. 1554. B. Thomas.

Ej. *defensio* Avicennæ *ad Germaniæ medicos* Argentor. 1530. 4. Lion 1533. 8. * cum epistolis Campegii.

§. CCXXI. Varii. A. MDXVIII.

Leonhardi Schmausii, (non Schmai), medici Salzburgensis, *lucubratiuncula de morbo Gallico & cura ejus noviter reperta cum ligno Indico*, datus a. 1518. excusus Aug. Vindel. 1518. 4. Astruc. & in collectione Luisini, parvus libellus.

Hic Guaiaci arbor describitur, scriptio datur, ut decocta cum ligno aqua sit utendum. Hispanos medicos etiam pulverem dare.

An idem forte libellus fuerit, *Recept wie man das Holz Guaiacum für die Franzosen gebrauchen soll* 1518. 4. Boehmer.

Petrus Maynardus Veronensis, diversus a Johanne Manardo Ferrariensi, Professor Patavinus. Ejus *duo tractatus de morbo gallico* putantur a. 1518. scripti esse, recusi in *collectione* Luisini. Galenicam curationem proponit, unguentum mercuriale ad solos articulorum dolores laudat. Ulcera narium, uvulæ & asperæ arteriæ recenset.

Antonii de Calaxarana de Oio, vulgo Antonius Nebrissensis, edidit

edit

dit a, 1518. cum Dioscoride Compluti 1518. *lexicon artis medicamentariæ* CAP. de VIL.

ANTONII d'AVIGNON l. *de la phlebotomie* 1518. 8. Hispanice vertente LAURENTIO CARNIZER 1533. fol. GOULIN.

Arzneybuch für allerley des ganzen Leibes Gebrechlichkeit Nürnberg 1518. 4. 1549. 4. TR.

J. ENGEL *Tractat von der Pestilenz aus der Lehr der Doctor der Arzney und Astronomy gezogen* Augspurg 1518. 4. TR. 1530. 4. TR.

Versorgung beyder Seele und Leibes des Menschen durch geistliche und leibliche Arzney Strasburg 1518. 4.

§. CCXXII. MDXIX. ULRICUS de HUTTEN. ALII.

Eques nobilissima familia natus, acris ingenii homo, qui ad superstitionem avertendam, ad querelas nationis Germanicæ adversus corruptissimum clerum exponendas, multum contulerit. EJUS *de Guaiaci medicina & morbo gallico liber* prodiit Moguntiæ 1519. 4. 1524. * 1531. 8. LIND. Bonon. 1521. 4. FALC. & in collectione LUISINI. Gallice vertente J. CHIRADAME Lion 1530. 4. Anglice, vertente THOMA PAYNELL Lond. 1541. 8. 1546. 8. Bonus libellus, etsi non est medici opus. Morbum in obsidione Neapolitana a. 1493. ortum esse: ab eo tempore mitiorem factum; scabiem tamen & pustulas superesse. Germanis incumbere sæviorem, vix nisi per coitum communicari. Acerbissimam curationem esse, quæ per inunctionem obtineatur, dentes corrumpat, guttur obstruat, aeris defectu & æstu ægros enecet. Meliora se expertum esse ab Huajaci usu: lignum rasum in octuplo aquæ per noctem macerari, tunc lente ad dimidias decoqui; sapore esse subacido. A STROEMERO persuasum se decoctum bibisse. Clausum tamen cubiculum requiri; aerem excludi debere, cibum ad quartam partem diminui, tepidæ decoctæ duas libris bibi per 30 dies: eas ne sibi quidem ad claudenda ulcera suffecisse. Decimo die famem sibi molestam fuisse. Se perfectam valetudinem recuperasse. Solam sobrietatem non sufficere. Sudorem non requiri. Sibi pedem inutilem fuisse; tuberculum induratum cum immenso dolore, aliud tuberculum incipiens, in costa aliud, in tibia ulcera, aliud in brachio. Alibi tamen legimus, ULRICUM non sanatum ex eo ipso morbo interiisse. Verum cum, quinto post primam editionem anno, librum suum recusum dederit, non videtur lætum eventum medicationi tributurum fuisse, quam inutilem expertus fuisset. Novam enim editionem auctorem cum WOLFGANGO AUGUSTO præparasse, ex ejus viri epistola apparet.

EJUS *febris prima & secunda dialogi* Mogunt. absque anno 8. PL. Annum facit 1520. LINDENIUS. Amberg 1619. 4. TR.

Medici Romani, NICOLAI LEONICENI *discipuli*, *antisophista* Bonon. 1519. 4. *.

Contra LEONICENI l. *de tribus doctrinis*, & contra ejus aliquas a TRUSIANO dissentientes interpretationes GALENI, sophista quidam Romanus (an B. a PISIS) scripserat. In eum acriter hic anonymus LEONICENI discipulus, Arabum adversarius, insurgit.

Librorum GALENI *de differentiis febrium trium translatio digressionibus* THADDÆI, DYNI & THOMÆ de GARBO *illustratæ* a RUSTICO *ordinata & cura ejus impressa* Papiæ 1519. 4. GUNZ.

JOH. DIURII, Bellovaci, *scrinium medicinæ*, s. *aphorismi & collectiones medicinales* Bordeaux 1519. 4. THOMAS. Paris. 1536. 8. LIND. Argentorati 1542. 12. TREW., ubi titulum facit G. H. RYFF *Encheiridion medicinæ theoricæ & practicæ*.

BARTHOLOMÆUS de PISIS Archiater pontificius. EJ. *Apologia quorumdam a se dictorum & ab* HIERONYMO de EUGUBIO *impugnatorum, cum clara declaratione illorum* AVICENNÆ *verborum quorum fuit contentio* Rom. 1519. 4. MANDOS.

Epitome medicæ curationis in membrana impressa erat in MEADII Bibliotheca.

JOACHIMI VADIANI medici, polyhistoris, consulis Sangallensis *kurz und trüwlich Unterricht wider die sorglick Krankheit der Pestilenz* Basil. 1519. 4. 1546. 8. TREW.

J. LOTZERS *regimen und Ueberweisung welchermassen den Menschen mit dem Gift der Pestilenz beladen mit Hülf einer Arzney zu helfen sey* Hagenau 1519. 4. TREW.

SIXTI KOLBENSCHLAG *Regiment wider die Pestilenz dem Rahte zu Zwittau beschrieben* Nürnberg 1519. 4. TR. Zwickau 1525. 4. TR.

Ein neu geordnet Regiment wider den tödtlichen Gebresten der Pestilenz in Reimen zusammengesetzt Oppenheim 1519. 4. BOEHMER.

Ein Recept von einem Holz zu brauchen für die Krankheit der Franzosen aus dem hispanischen ins deutsche gebracht; dazu das Regiment wie man sich darinn halten soll Basil. 1519. 4. *. Usus decocti ligni Guaiaci, cum severa victus ratione conjunctus. Quis Hispanus sit auctor, non adparet.

GIOV. de ROSSELLI *epulario opera nuova* Venet. 1519. 8. TR.

§. CCXXIII. VARII.

Circa annum 1520. oportet disponere LEONELLI FAVENTINI de VICTORIIS, Practici Bononiensis, opera. Ej. *de ægritudinibus infantum tractatus* prodiit Ingolst. cura KUFNERI 1544. 8. LIND. Lion 1546 8. ID. 1547. 16. ID. 1574. 16. Venet. 1557. 8. * 1558. WACHENDORF. Mera congeries est medicamentorum.

EJ. *practica medicinalis s. de medendis morbis membrorum omnium corporis humani*

mani cum scholiis J. KUFNERI Lion 1541. 12. 1561. 12. 1574. 12. TR. Fere cum priori libro prodiit, & ejusdem est indolis.

EJ. codex MS. *de retentione menstruorum & cura febrium* est in B. Vindob. LAMBEC. II. p. 841.

GAB. de CATEGUA *summa diversarum quæstionum medicinalium* Burdigalæ 1520. fol. FALC.

ALMARICI BLONDELLI *libellus adversus* BOTALLISTAS Rhemis 1520. 8. malus annus, eo enim tempore BOTALLUS nihil scripserat.

ANT. ROMERY *additions sur l'antidotaire de* GUIDON Lion 1520. VERDIER.

JOHANNIS le MAIRE, ex oppido Bani, *les trois contes de Cupido & d'Atropos* Paris. 1525. 8. sed ad a. 1520. refert Cl. ASTRUC. Descriptio poëtica morbi venerei.

MARTINI STEINPEIS *de modo studendi s. legendi in medicina* L. VII. Wien 1517. 4. 1520. 4. L.

EJ. *Antidotale præservationis cum add. in epidemicum malum* Wien 1520. 4.

J. B. FELICIANUS Venetus, vertit GALENUM de HIPPOCRATIS & PLATONIS *decretis* a. 1520.

Sic hoc seculo ab AUGUSTINO GADALDINO, aliisque eruditis viris, pleraque GALENI opera rectius conversa sunt. Aliqua jam CASSIODORI temporibus latine prostabant.

J. STOCKER *Regiment für den Gepresten der Pestilenz* Nürnberg 1520. 4. TR. Idem forte l. qui *Regiment wie man sich mit aller Speis, Getrank und Früchten halten soll* Argent. 1538. 4. B. THOMAS.

EJ. *empirica s. medicamenta varia diuturna experientia comprobata contra omnes corporis humani morbos internos & externos* opera & studio THOMÆ DORNKREIL Francof. 1601. B. B.

EJ. *praxis aurea ad corporis humani morbos tum internos tum externos cura* ADR. TOLL. Leid. 1657. 12. 1634. 12. 1654. 16. 1659. 12. Formulæ antiquissimi saporis.

§. CCXXIV. ANN. 1521. M. CURTIUS.

MATTHÆUS CURTIUS, Ticinensis, inde Patavinus, denique Bononiensis Academiæ Professor, vir longævus. EJ. l. *de curandis febribus* prodiit Patav. 1521. 4. si recte LINDENIUS, neque enim puto eo tempore MEIETTUM libros impressisse, tum Venet. 1561. 8. *. Patav. 1590. 8. B. Tig. Collectio ex veteribus, nullo cum vestigio proprii experimenti.

EJ. l. *de venæ sectione, tum in aliis adfectibus, tum vel maxime in pleuritide* Lion

Lion 1532. 8. 1538. 8. TR. Hagenau 1534. 4. * edente L. FUCHSIO, qui stylum correctiorem reddidit, tum Venet. 1534. 8. 1539. 8. * cum aliis ejusdem argumenti libellis. Habet etiam LINDENIUS editionem Bonon. 1539. 4. Mera ex HIPPOCRATE & GALENO per auctoritates disceptatio, qua putat se ostendere, venam jugularem ejusdem lateris, & quam proximam, incidi debere, & contrariam opinionem ex veterum locis refellit, multum laborans, ut adversa sibi loca conciliet; deinde ut doceat, venæ sectionem ex directo factam etiam revellere. Cæterum ex OETHÆO legas apud MORÆUM, CURTIUM, cum ipse pleuritide laboraret, contra suam theoriam in alterno latere venam sibi secari jussisse.

EJUS *ad tyrunculos dosandi methodus* Patav. 1579. 8. *. Patav. 1556. 8. TREW. cum MONTAGNANA B. VICTORIO, RONDELETIO. Paucæ formulæ, potissimum purgantium medicamentorum.

EJUSD. *de prandii & cœnæ modo* Rom. 1566. 8. TREW.

EJ. *consilia aliqua medica, cum* L. SCHOLZII *consiliis* edita Francof. 1598. &c.

In B. R. P. exstant ejus MS. *lectiones in secundam aphorismorum* HIPPOCRATIS *particulam.*

Et EJ. *in primum fen IV. Canonis* AVICENNÆ *elucidatio.*

EJ. *canones universales de morborum curatione.*

ANTONIUS AQUILERA Hispanus. Ejus *rudimentorum medicinæ* L. VIII. prodierunt Complut. 1521. fol. C. de V.

EJ. *exposicion sobre las preparaciones de Mesveo* Alcala de Complut. 1569. 8. C. de V.

STEPHANI NIGRI *de nimia obsoniorum appetentia* Mediolan. 1521. 4. B. B. Librum MUSONIO quarti seculi philosopho tribuit, sed posterioris ævi est, ex ATHENÆO etiam potissimum decerptus. Agit de eduliis, oleribus &c. (*).

Ein Regiment zur Zeit der Pestilenz wie und durch was Zeichen du die erkennen und an welchem End du dafür aderlassen sollt Augspurg 1521. 4. TR.

AMBROSII JUNGEN'S *Unterrichtung wie man sich in Laüften der Pestilenz halten soll* Augspurg 1521. 4. 1534. 4. 1539. 4. TR.

§. CCXXV. A. 1522.

PETRUS CARTAGENA medicus Saguntinus, *sermon en medicina para preservarse en tiempo dannado* 1522. 4. C. de V.

FRANCISCI de S. NAZARIO dicti de RIPA *de peste ll. tres* Lion 1522. 4. FALC.

Jos.

(*) *B. Bot.* I. p. 259.

JOS. CZIMMERMANN *conservatio sanitatis immatura editio in immortalem candorem* MATTHAEI de MYCCHOW Cracau 1522. 4.

ACTEUS PHILIPPUS PELLINIGERINUS, Trojanus, *contradictiones Avicennæ* scripsit Venet. 1522. 8. L. 1552. 8. TR.

ANONYMI *metaphora medicinæ: adjungitur alius liber* hoc cum titulo, *modus faciendi &c.* Auctor addit se usum opera NONII D. medicinæ Hispalensis, & RODERICI a MALACATA, medicinæ studiosi, Hispali 1522. fol. C. de V.

§. CCXXVI. A. 1523.

LEONHARDUS LEGHIUS Papiensis. EJUS *propositiones, s. flosculi ex* GALENI *libris collecti.*

EJ. *introductorium medicorum ex expositione capituli aurei* AVICENNÆ.

EJ. *summa medicamentorum simplicium & compositorum, secundum literas alphabeti:* Hæc omnia prodierunt Venet. 1523. fol. Simplicia medicamenta secundum qualitates disposita: & cuique addita expositio medicamentorum compositorum, cui id simplex medicamentum admisceatur GESNER. Bibl. (*)

LUDOVICUS LUCENA, Hispanus, *de tuenda præsertim a peste integra valetudine, deque hujus morbi remediis* Tolos. 1523. 4. C. de V.

AMBROSII LEONIS, Nolani, *opus quæstionum tum aliis plerumque in rebus humanis tum vero maxime in philosophia & medicina* Venet. 1523. 4.

EJ. *castigationes adversus Averrhoem* cum eo auctore editæ Venet. 1532. f. B. B. Potissimum philosophicæ, paucissimæ medicæ.

Vertit ACTUARII libros VII. *de urinis:* vid. p. 321. editos Venet. 1519. 4. Basil. 1529. 8. &c.

ANTONII FAVENTINI *de materie febrium* Venet. 1523. fol. Ita lego.

ANTONII CITTADINI *auscultationes in parvam artem* GALENI Faventiæ 1523. fol. B. B. Ex genio seculi. Peripateticus homo & acer disputator (†).

Florentiæ a. 1523. 8. * prodiit collectio nonnullorum librorum *contro alla peste*, MARSIGLI FICINI, THOMÆ de GARBO, MINI de FAENZA. Quare hoc loco recensemus MENGHUM BLANCHELLUM Faventinum, cujus *de morbis particularibus a capite ad pedes & de omnium febrium genere opus* Venetiis 1536. fol. prodiit GUNZ.

EJ. *de balneis tr. tres & consilium de balneo Villæ ad Dominos Lucenses*, in collectione *de balneis* Veneta excusi sunt.

CASPARI LINDEMANN *de victu medico disp.* Lips. 1523.

(*) *B. Bot.* I. p. 246.
(†) *B. Anat.* I. p. 157. 158.

§. CCXXVII. A. 1524.

Hoc anno obiit THOMAS LINACER, vir literatissimus, qui plurima GALENI opera eleganter latine convertit, *de methodo medendi*, *de inæquali temperie*, *de sanitate tuenda*, *de symptomatum differentiis & causis*, *de naturalibus facultatibus*, *de pulsuum usu*, *de temperamentis*, quorum editiones suo loco vide: idem quatuor prælectiones medicas dotavit, in quaque Academia Anglica duas: idem collegii medici Londinensis auctor fuit primusque præses.

Ejus elogium dedit MICHAEL BARTH in oratione de THOMA LLNACRO Brit. Lips. 1560. 8. B. BUN.

Alterum adjungemus virum, pariter utriusque linguæ peritissimum, non utique medicum, DESIDERIUM ERASMUM, cujus *encomium medicinæ* sæpe excusum, est & Noriberg 1525. 8. cum ÆGINETA MAITT. Paris. 1533. 8. cum HESSO & STRABO. Lion 1536. 8. cum H. MONTUO; Roterdam 1644. 8. 1665. 8. Eo sinceriores laudes sunt, quo frequentius imbecilli corpusculi homo eam artem beneficam expertus est.

In αγαμω γαμω s. conjugio impare ULRICUM de HUTTEN visus est deridere anno 1524. ASTRUC.

ALEXANDRI SEITZ von Marpach *declamatio in laudem artis medicæ*. Basil. 1524. 4.

EJ. *Tractat von der Aderlaß, wenn es gut sey, und wenn es diene, auch von den Ventosen oder Köpfen* Erfurt. 1529. 8. GUNZ. Nurnberg 1529. 12. anno TR. 1601. 8. *. absque *loco*. Lego etiam *Rüstkammer für diejenigen Personen so Aderlassen und Schrepfen bedürftig* Angsp. 1605. 8. *. Pro venæ sectione etiam in puerperis dixit, egit de hora venæ secandæ, de venæ selectu, de symptomatibus. Cephalicæ sectionem defendit: Venas etiam minores, nasi, oculi, secat.

EJ. *tabulæ duæ curationum morborum*, *stomachi & hepatis* Argentor. 1533. fol. LIND.

De thermis Badensibus in Ergovia 1576. 4.

Vom saturnischen Geschoß der Pestilenz 1521. 4. TR.

GABRIEL de TORREGA edidit Burdigalæ 1524. fol. *textum Avicennæ per ordinem alphabeticum dispositum*, *cum additionibus & concordantiis* GALENI. *Compendium eorum, quæ super techni* GALENI *& aphorismos* HIPPOCRATIS *scripta sunt. Figuram amplissimam rerum naturalium, non naturalium & contra naturalium.* N. ANT.

EOBANUS HESSUS, Poeta minime malus. Ejus est libellus *de tuenda bona valetudine* (a) sæpissime excusus Erford 1524. 8. TR. Paris. 1533. 8. B. B. Francof.

(a) Conf. *B. Bot.* I. p. 260.

cof. 1551. 8. TR. & Lipf. 1551. 8. alia editio cum *Encomio medicorum & choro illuſtrium medicorum* tum 1556. 8.*. 1564. 8. 1568. 8.*. 1582. 8.*. & in HENNINGERI collectione Argent. 1712. 8. Vulgatas utique opiniones ſequitur.

J. CAMERARII de *eo* Viro *narratio* & EOBANI *epiſtolæ* Norib. 1553. 8. WILL. Lipf. 1696. 8. de ejus *ortu & nomine* Gieſſæ 1539. & de EJ. *nomine & conjugio diſſertatio* CHRISTOPHORI FRID. AYERMAN Gieſſæ 1740. 8. EJUS vita eſt in BRUCKERI *Ehrentempel.* Augſpurg. 1747. 4. *.

HENRICI GRAMMATICI *tabulæ cognoſcendorum humorum ſecundum motum planetarum* 1524. 4. TR.

§. CCXXVIII. J. A PRATIS.

JASON a PRATIS, ſ. *Pratenſis*, Zirikzeus Seelandus. EJUS *de uteris l. duo* prodierunt Antwerp. 1524. 4. LIND. Amſterdam 1657. 16 *. Pleraque phyſiologici ſunt argumenti, ſed liber ſecundus huc pertinet, qui ſit de victu a gravidis obſervando, de tuſſi feminis prægnantibus moleſta. Caput pueri ſollicite velari vetat. Contra edacitatem & ingluviem. Cibi gravidis feminis ſalubres, & integra fere de facultatibus alimentorum diſputatio. Noxæ vaſorum æneorum in culinis adhibitorum SERAPIONI, jam notata. Reliquæ res non naturales. Cæterum ubique amat a præcipuo fine divagari.

EJ. *de pariente & partu l. obſtetricibus, puerperis nutricibuſque utiliſſimus.* Antwerp. 1527. 8. LLND. Amſterdam 1657. 16. *. Victus parturienti opportunus. Vomitum in partu nocere. Non debere puerum frigida lavari. Regimen, ut vocat, puerperæ, & varii morbi. Puerorum aliqui morbi. De pharmacopolis querela.

EJ. *l. de arcenda ſterilitate & progignendis liberis* Antwerp. 1531. 4. *. Amſterdam 1657. 16. LIND. Senilis confabulatio, non abſque jocis parum caſtis, & bona fruge caſſis. Ipſe 15 liberos genuerat, ſperabat plures. Conſilia parum fida, multa aliena de vitiis utriuſque ſexus. Vampyrorum habet hiſtoriam, qui reviviſcant, cum uxoribus coeant, ut neceſſe ſit cor palo tranſigere, cadaver comburere.

Ejuſd. *de tuenda ſanitate* libri IV. Antwerp. 1538. 4. *. Victus ratio a primis vitæ initiis per omnes ætates. Alimentorum facultates, quales eo ævo vulgo adgnoſcebantur. Iterum monet, ne æneis in vaſis cibi coquantur.

EJ. *de cerebri morbis hoc eſt fere omnibus curandis liber, ſecundum Græcorum, latinorum necnon recentium præcepta conſcriptus.* Baſil. 1549. 8. LIND.

§. CCXXIX. A. 1525. P. BRISSOT. ALII.

PETRUS BRISSOT medicus Pariſinus, qui in Luſitania artem exercuit, acriter in Arabes invectus, medicos ad veram Græciam auſcultandam revocavit. In pleuritide

pleuritide venam lateris adfecti secari jussit, multo largius quam AVICENNA suaserat, contra DIONYSII, archiatri Regii, potissimum sententiam. Eo conatu tantum tumultum excitavit, ut novatorem, nam id vitium BRISSOTO imputabant, perinde fere ut LUTHERUM, omnibus pœnis dignum Arabum sectatores judicarent. Per venæ sectionem diversivam, s. alterius lateris, uno anno ducenties factum esse, ut pleuritis ab uno latere in alterum migraret. Discipulos suos, alios etiam, qui pro latere alterno pugnaverant, incisa ejusdem lateris vena ægrotos servasse, cum ii interum perirent, quibus ex Arabum theoria sanguis de alterno brachio mittebatur. Cæterum & Græcorum auctoritate nititur, & ratiocinio mechanico. Titulum fecit *de vena secanda tum in pleuritide, tum in aliis viscerum inflammationibus libellus apologeticus* Paris. 1525. 4. TREW. 1538. 8. LIND. Basil. 1529. 8. TREW. Venet. 1539. 8.*. Novam editionem curavit RENATUS MOREAU, quam proprio *de missione sanguinis* libello auxit.

Vitam viri idem dedit R. MOREAU.

GUILIELMUS COPUS (KOCH), qui in Gallia medicinam fructuose fecit, Noribergæ 1525. 8. MAITT. edidit, PAULI ÆGINETÆ *præcepta salutaria de victus ratione*, Argentor. 1531. 8.*. recusa. Vertit etiam HIPPOCRATIS *præsagia*, GALENUM *de locis adfectis*, & *de morborum atque symptomatum causis & differentiis*.

BARTOLOMÆI SILEBER *præcautio luis venereæ* Wienn. 1525. 4. ASTR.

Dictionnarium medicum Græco latinum 1525. fol. Absque alio titulo in *Catalogo Lipsiensi* legitur.

J. VALVERDE *epistolæ duæ* ad MICHAELEM REYNOSUM J. C. datæ a. 1525. cum ejus viri operibus editæ.

EJ. *de animæ & corporis sanitate tuenda* Paris. 1552. 8. Venet. 1551. 8. C. de V. 1552. 8. RAST. Idem, qui anatomen scripsit.

The seign of urins of all colours that urin beer of with medycynes anned: an urinal London 1525. 4. AMES.

LEONE TOSCANO *de insomni* vertente TRICASSO Venet. 1525. 8. TR.

§. CCXXX. JANUS CORNARIUS.

Proprio nomine *Hagenbut*, quæ vox cynosbati fructum exprimit; noster autem maluit a corno nomen deducere: vir doctus, qui in Italia artis principia hausit, idem primus inter Germanos HIPPOCRATICÆ scholæ græcæque lectionis restitutor (*a*), in medicina facienda simplicitatem divi senis imitatus, multum laborem in vertendis veterum scriptis posuit, doctorum virorum, etiam sui ævi, laudes meritus (*b*). Tandem sæpius mutata sede, Jenam vocatus, in ea academia obiit.

HIPPO-

(a) Ab a. 1529. in præf. ad PAULUM.
(b) EURICII CORDI *botanolog* p. 168.

HIPPOCRATEM primo *Græcum* in editione 1538. f. Basileæ edita castigavit. Deinde latine reddidit excusum. Basil. 1543. f. Venet. 1537. fol. 1544. 8. Basil. 1546. f. 1553. fol. 1556. 8. 1558. fol. Lion 1546. 8. 1555. 8.

Jusjurandum, *Legem*, *l. de Arte*, *de veteri medicina*, *de medico*, *de decenti ornatu*, *præceptiones*, *a se conversos* seorsim edidit Basil. 1543. 4. *. Porro *Epistolas* HIPPOCRATIS Basil. 1542. 8. *.

GALENI vertit l. *de usu respirationis*, *causis respirationis*, *compositione medicamentorum*, *de uteri dissectione*, *fetus formatione*, *semine*.

Vertit etiam AETIUM, PAULUM, DIOSCORIDEM.

Edidit etiam MARCELLUM, GEOPONICOS, MACRUM.

Ipse scripsit *universæ rei medicæ* επιγραφην *s. enumerationem* Basil. 1529. 8. *. 1534. 4. B. B. 1551. 8. LIND. Totius medicinæ perbreve compendium.

Ej. *medicina s. medicus* l. I. Basil. 1543. 4. * 1556. 8. 1568. 8.

Ej. HIPPOCRATES *doctor verus*, qui etiam cum editione HIPPOCRATIS anni 1543. prodiit, & *de rectis medicinæ studiis amplectendis* seorsim Marburg 1543. 8. excusus LIND. tum Basil. 1543. 4. *. Contra Arabes Græcorum lectionem commendat. Aliqua de secta methodica & rationali.

Ej. *De peste l. duo* Basil. 1551. 8. FALC.

Ej. *De utrinsque alimenti receptaculis contra quam Plutarchus* Basil. 1544. 8. cum ADAMANTIO.

Ej. *De podagræ laudibus* Patav. 1553. 8.

Ej. *Vulpecula excoriata s. refutatio historiæ* LEONHARDI FUCHSII Francof. 1543. 4.

Nitrum ac Brabyla pro vulpecula excoriata. Ib. 1545.

Et collectas eas diss. addita *vulpeculæ catastrophe s. Fuchsiados* L. III. recudi fecit ib. 1546. 8.

Ej. *Orationes duæ* Basil. 1556. 8. TR.

Oratio in dictum HIPPOCRATIS *vita brevis*, *ars longa*. Jen. 1557. 8.

EJUS ad PAULUM *Dolabellæ* Basileæ a. 1529. scriptæ, sunt emendationes, natæ ex comparatione PAULI cum aliis Græcis, eo fine factæ, ut vera lectio restituatur.

Doctas fere ad auctores quos edidit, præfationes scripsit.

EJUS l. *de conviviis veterum græcorum* Basil. 1547. 12. B. BUN.

Laudes viri dedit vir ILL. E. GOTTFRIED BALDINGER tribus programmatibus Jenæ 1769. 4. *. editis, & JACOBUS BRUCKER im *deutschen Ehrentempel* Augspurg. 1547. 4.

§. CCXXXI.

CCXXXI. VARII. MDXXVII.

ALPHONSIUS QUIRINO l. *de la sanida i medicina* Tolet. 1526. C. de V.

PHILIP. ULSTAD *de epidemia* Basil 1526. 8. B. Tig.

EJ. *von Heimlichkeiten der Natur* Francof. 1551. fol. B. Tig.

Opera nuova nelle quale si contengono tre utilissimi ricettari Venet. 1526. 4. B. THOMAS.

JOHANNES LEO Afer, Christianam fidem amplexus, ad Mahometanam rediit. EJUS *Africæ descriptio* Romæ 1526. prodiit, recusa Amsterd. 1632. 16. *. Idem *de viris quibusdam illustribus apud Arabes libellum* etiam dedit, ab HOTTINGERO primum latine versum, in *Bibliotheca quadripartita* Tiguri & 1665. 4. excusum, deinde a J. ALBERTO FABRICIO in sua *bibliotheca Græca* in volumine XIII. redditum Hamburg 1726. 4. *. Vitas continet medicorum primum orientalium, qui vel Arabes fuerunt, vel inter Arabes vixerunt, ut senioris MESVEI, RAZEI, AVICENNÆ, inde MESVEI junioris, quem fere solus & recte a prisco illo distinxit. Tum hispanorum medicorum elogia, IBN ZOHAR utriusque patris & filii, AVERRHOIS, BAITARIDÆ. Porro Hebræorum nonnullorum, ut ISAAC fil. EMRAM, MAIMONIDIS. Plenioris historiæ medicorum MEIBOMIUS meminit, quæ Florentiæ lateat (a).

AUGUSTIN SCHURF S. Gallensis, anatomicus, scripsit *disputationem de peste & de prima materie quæ in arte medica traduntur* M. ADAMI. Consilium ejus est in L. VII. collectionis SCHOLZIANÆ.

§. CCXXXII. VARII. A. MDXXVII.

JACOB a BETHENCOURT, medicus Rothomagensis, scripsit *novam pœnitentialem Quadragesimam necnon purgatorium in morbum Gallicum s. venereum, una cum dialogo aquæ, argenti vivi, ac ligni guaiaci, colluctantium super dicti morbi curationis prælatura, opus fructiferum* Paris. 1527. 8. ASTR. Morbum venereum novum esse, a. 1495. primum adnotatum, vario contagio inficere, longe plerumque tamen per venerem. Inunctionem jubet sexto die, aut septimo, leni laxante medicamento interrumpere, tum aliquot diebus quiescere; scirrhos duros & ulcera esthiomena longiorem inunctionem requirere. Gonorrhœam ipse in juvene vidit; monuit ne injectionibus uteretur. Guaiacum humidis & pituitosis ægris convenire: aquam argenti præstare reliquis auxiliis; ita hydrargyrum vocat. Non reperitur in collectione LUISINI.

J. REUSCHII *præservandæ & curandæ pestilitatis methodus* Lips. 1527. 8.

BALTHASAR PYSSLINGER *Regiment wider die schnelle Krankheit der Pestilenz zum Unterricht wie man sein Trank und Arzneyen brauchen soll. Unterricht wie man sich vor der Pestilenz mit haushalten, essen, trinken u. anderem halten soll.* 1527. 4. TR.

(a) Epist. *de scrib. hist. med.*

§. CCXXXIII. A 1528. MANARDUS. THURINUS.

JOHANNES (*a*) MANARDUS, Ferrarienſis medicus, qui aliquamdiu in Hungaria archiatri Regii munere functus, tum in Polonia, in patriam demum reverſus eſt.

EJ. *epiſtolarum libri ſex* prodierunt anno 1520. (*b*). Pariſ. 1528. 8. LIND. Argent. 1529. BOEHMER Lion 1549. 8. *B. Tig.* Deinde tota collectio *XX librorum* Baſil. 1549. fol. *. nitida editio. Hanov. 1611. f. cum tit. *curia medica.* Epiſtolæ ſcriptæ ſunt ab a. 1502. ad 1535. Semiarabiſta, ſemigalenicus, paſſim veterum lectionem emendat. Omnis generis argumenta tractat. LEONICENUM contra PISTORIUM tuetur, recte vero oſtendit, luem veneream novum morbum eſſe, ex Americanis inſulis, ubi frequens ſit, in Europam translatum anno 1494. Guaiaci uſum præſcribit, inunctionem, ſpumam decocti, vel oleum ejus ligni. Ad varios cæterum morbos conſilia ſua impertit, ex veteribus quidem potiſſimum collecta, ut tamen ſua etiam experimenta citet; in univerſum nimia farragine auxiliorum uſus, ut eo ſeculo plerique. Paraphrenitidem negat ſe vidiſſe. Integer liber ineſt emendationum in DIOSCORIDEM, caſtigationum in MARCELLUM. Acriter hic in præceptorem ſuum LEONICENUM, a quo equidem falſarius dictus fuerat. In partem l. I. GALENI *de pulſuum differentiis.* Aloen tuetur, negat venarum oſcula aperire. Senna tamen ad alvum ducendam plerumque utebatur. In pleuritide ſanguinem de latere adfecto emittit, alias tamen etiam de oppoſito. In peſtilentium morborum initio ducendam alvum putat. De alimentis aliqua, Epilepticos ſe multos ſanaſſe, ſed ante annum ætatis 21. In hydrargyri ad luem veneream uſu carpit, quod cerebro noceat. Decocto ligni ſancti in arthritide utitur: idem ad luem veneream valde laudat, modumque præſcribit, ut debeat adhiberi.

EJUSDEM *epiſtolæ de ſectione venæ lateris patientis* ſeorſim excuſæ ſunt cum THURINI libellis Lion 1537. 4. B. B. quibus in BRISSOTI ſententiam opinionem dicit, & ad primum THURINI libellum reſpondet. Prior editio eſt anni 1531.

Denique *adnotationes* ad MESVE, quæ eædem totidem fere ſunt caſtigationes.

Epiſtolæ de morbo Gallico exſtant in collectione LUISINI.

EJUSD. *luculenta expoſitio in artem parvam* GALENI . . . , Baſil. 1529. *. 1536. 4. LIND. Olim a. 1515. hunc librum ſcripſerat. De tribus doctrinis quærit, quænam ſint diſquirit, eos refutat, qui aiebant eſſe diviſionem, compoſitionem, & compoſitionem eorum, quæ poſt diviſionem inventa ſunt.

Aliquæ epiſtolæ cum MUNDELLÆ THEODOSII alior. epiſtolis prodierunt.

ANDREAS THURINUS Piſcienſis, medicus Florentinus, CLEMENTIS VII. & PAULI III. archiater.

EJUS *de curatione pleuritidis per venæ ſectionem* Lion 1537. 4. *. Integra eſt libellorum collectio a S. CAMPEGIO edita. Primum revulſionem laudat; derivationem

(a) Verius JOHANNES JACOBUS.
(b) Ep. 6. L. XVIII.
(c) MANARD, *præf. ad* L. VII.

tionem non simul posse revulsivam esse contendit. Contra BRISSOTUM, qui id fieri posse putaverat, quem a principio ad finem refutat. Ommino in principio morbi secandam esse venam lateris oppositi, per auctoritates omnia. Tempus derivationis esse, quando non ipsa sedes morbi, sed propinquæ partes humore morbifico repletæ sunt, quas oporteat evacuare: tum quando in pleuritide dolor adscendit ad furculas usque, suoque in vigore est. Hæc fusissime.

EJ. *responsio ad* BRISSOTUM. Eo semper redit, ut in corpore pleno oporteat revellere, ne sanguis ad locum inflammatum confluat.

Responsoriæ ad duas MANARDI epistolas una insertæ sunt. Revulsionem non fieri per sectionem venæ in latere adfecto; una etiam cum aliis 1543. 4. prodierunt BOEHM.

EJ. ad M. CURTIUM *epistola de vena in pleuritide secanda*. Data est a. 1526. edita Paris. 1528. 4. hic a. 1537. recusa. Eadem novi libelli doctrina est quæ prioris. Debere revulsionem præcedere derivationem. In principio pleuritidis debere venam secari lateris oppositi, non in eodem latere, ut fuse CURTIUM refutet.

Porro *de embrocha nova s. duccia artificiali, qua utuntur Florentini ad varios morbos* Lion 1537. 4. LIND. Bonon. 1543. 4. *. Has embrochas parat ex decocto herbarum aromaticarum cum alumine & sulfure. Fatetur tamen artem naturam neque imitari posse, neque parem aquis efficaciam impertire. MATTHÆUM BATTIFERRUM in AM. VESPUCCIO frustra embrochis usum, neque fere nunc solere adhiberi. Id vix credas, lecto BENEDICTO VICTORIO.

EJ. *medica disceptatiuncula adversus* M. CURTII *opinionem de cœnæ & prandii ratione* Paris. 1535. 8. LIND. Lion 1537. 4. B. B. Cœna Romanorum incipiebat hora nona, & erat trium horarum, neque ut nunc nocturna, qualis Arabum cœna & nostra est. Male CURTIUM, ejusque discipulum ODDUM, rationes cibationum mutare. Male eos cœnam prandio præferre.

EJ. *de bonitate aquarum fontanæ & cisternæ* Bonon. 1541. 4. LIND.

EJ. HIPPOCRATIS & GALENI *defensio de causis dierum criticorum adversus* H. FRACASTORIUM Bononiæ 1543. 4. *. FRACASTORIUM non in communem crisium causam inquisivisse, sed contingentem causam proposuisse, quæ a crisi abesse possit.

EJ. *defensio contra* M. ANTONIUM MONTISIANUM, *quod non in omni febre putrida conveniat missio sanguinis* Rom. 1549. fol.

JOH. SCHOENER *von Carlstad*, Mathematicus civ. Nürnberg. Ejus est *ein nuzliches Büchlein vieler bewahrter Erzney lange Zeit versuchet vor allerley Krankheiten* Nürnberg. 1528. 4. *. GUNZ annum habet 1529. 4. & 1542. 8. Plurimum astrorum influxui tribuit. Deinde medicamenta empirico more recenset, quæ cuique corporis humani parti conveniant.

EJ. *nothwendige Regel welche Zeit man ein güttliche Arzeney bereyten und brauchen soll* Nürnberg 1543. 4. TR.

EUCHARIUS RÖSLIN. Ej. celebre suo ævo opus est & pene classicum, *der schwangern Frauen u. Hebammen Rosengarten*, parvus libellus, frequentissime recusus. Dedicatio data est anno 1513. Non reperio tamen editionem antiquiorem, quam Aug. Vind. 1522. 4. TR. deinde 1528. 4. Sed etiam coram habeo aliam pariter Augustæ Vindel. excusam 1532. 4. *. Inde 1544. 8. TR. cum CUBA BONACIOLO & ALBERTO. Latine *de partu hominis, & quæ circa eum accidunt* Francof. 1544. 8. *. 1563. 8. * & alias. Gallice *des divers travaux des femmes &c.* vertente PAULO BIENASSIS Paris. 1536. 8. & alias. Anglice *the byrth of mankind* Lond. 1654. 4. &c. Belgice 1559. 12. Amst. 1667. 8. Vide plures editiones in *B. Chir.* I. p. 186.

Pars clinica formulas continet ad morbos feminarum gravidarum, puerperarum, lactantium, & puerorum; ad vitandum abortum &c. Omnia omnino ad empiricorum saporem.

JOH. ANTONIUS *Campensis*. Ej. *directorium summa summarum medicinæ* Argent. 1528. fol. 1630. 12. Lion 1553. 16. 1557. 16. & cum ULSTEDII cælo. Nisi est alchemisticum opusculum.

FEDERICUS CHRYSOGONUS, Tudertinus, scripsit *de modo collegiandi, prognosticandi & curandi febres lucubrationes* Venet. 1528. fol. LIND.

J. CÆSARII (*Keyser*) *castigationes in* CELSUM prodierunt Colon. 1528. &c.

§. CCXXXIV. J. GUINTHER.

J. GUINTHERUS (WINTER) Andernacensis, per multos annos professor Parisinus, Argentoratum ob religionem se contulit, ibique obiit, vir græce & latine doctus (*).

Primum multa GALENI opera latine reddidit: *Introductionem, s. de sectis* Paris. 1528. 8. Basil. 1537. fol. 1593. f. Gr. & lat. Basil. 1537. 8. HERISSANT. Ej. *de facultatum naturalium substantia ll. quod animi mores corporis temperaturam sequantur: de propriorum animi cujusque affectuum adgnitione & remedio* Paris. 1528. 8. HER. 1534. f. 1547. 12. HER. *De diebus decretoriis & morborum temporibus* Paris. 1529. 8. Lion 1533. 12. Paris. 1534. f. Basil. 1537. f. 1593. HER. *De atra bile & tumoribus præter naturam* Paris. 1529. 8. 1574. f. HER. *De compositione medicamentorum κατα γενη* cum A. ALCIATI l. *de ponderibus* Basil. 1530. fol. l. VII. Paris. 1530. fol. Basil. 1537. fol. 1593. fol. HERISS. *De theriaca ad Pisonem* Paris. 1531. 4. 1534. fol. Basil. 1531. fol. HERISS. *De plenitudine* Paris. 1531. 8. 1528. fol. *. Basileæ 1531. fol. Paris. 1534. fol. HERISS. *De antidotis* libros II. Paris. 1537. fol. *De* HIPPOCRATIS & PLATONIS *placitis* Paris. 1534. fol. HERISS. EJUS GALENI *varia opera nunc recens edita aut recognita* Paris. 1534. fol. *De compositione*

(*) SCHOEPFLIN apud HERISSANT.

compositione medicamentorum secundum locos L. X. *nunc primum latinitate donatos* Paris. 1535. fol. Basil. 1537. fol. 1593. fol. HER. *De ratione medendi ad* GLAUCONEM L. II. gr. lat. Paris. 1546. 8. EJ. *opera diversa de tremore, formis morborum, præstantissima secta, ratione medendi per venæ sectionem, sanguinis missione ad* ERASISTRATUM, *facultate purgantium medicamentorum, quot & qualiter & quando purgare necesse sit* Paris. 1536. fol. HER. *De elementis ex* HIPPOCRATIS *sententia* Paris. 1541. 8. 1534. fol. HER. *De ratione victus privatorum commentarium; de constitutione artis medicæ; de pulsibus* Basil. 1531. fol. 1534. f. HER. Libellus *de ratione victus* prodiit etiam solus Argentor. 1530. 8 HER. Francof. 1554. Antwerp. 1562. 18. HERISS. IDEM vertit *Commentarium in* HIPP. *de natura humana, de tremore, palpitatione, convulsione & rigore* Paris. 1577. f. 1597. f. POLYBI *de diæta salubri libellum* Paris. 1528. fol. *.

IDEM PAULI ÆGINETÆ *opera latine* reddidit Paris. 1532. f. Colon. 1534. fol. Argentor. 1547. fol. Lion 1551. 8. 1563. 8. 1589. 8. HER. Libera versio.

Tum ORIBASII *commentaria in aphorismos Hippocratis latine non visa* Paris. 1537. 8. Spurium opus. Vide p. 48.

IDEM CÆLII AURELIANI L. III. *de acutis passionibus* primum edidit Paris. 1533. 8. HER.

Et RHAZE *de pestilentia* l. Argent. 1549. 8.

Et ALEXANDRI TRALLIANI *libros medicinales* XII. Argent. 1549. 8. Basil. 1556. 8. *. Lion 1560. 12. in STEPHANI *principibus*, & Lion 1575. 12.

EJ. *de victus & medendi ratione, tum alio, tum pestilentiæ maxime tempore observanda* Argent. 1542. 8. FALC. TR. Paris. 1549. 8. 1577. 16. HER Gallice Strasbourg 1547. 8. cum tit. *Instruction très-utile par laquelle chacun pourra se maintenir en santé, tant au tems de peste comme en autres tems.* Venam secabat, alvum ducebat, dabat oxymel, balneum imperabat temperatum. Ita HERISSANT, neque enim legi.

EJ. *Bericht, Regiment u. Ordnung wie die Pestilenz u. die pestilenzialische Fieber zu erkennen u. zu curiren* Strasburg 1564. 4. TREW. 1610. 8. TR. Diversum a priori opus.

EJ. *kurzer Auszug des Büchleins von der Pestilenz* Strasburg 1564. 8. Esse novam tantum editionem ejusdem libelli HER. Id vis vocis non videtur admittere.

EJ. *de pestilentia commentarius in IV. dialogos distinctus* Argent. 1565. 8. MEAD. Diversum a priori *de victus ratione* &c. opusculum.

EJ. *commentarius de balneis & de aquis medicatis in tres dialogos distinctus* Argentor.

Argentor. 1565. 8. Male hic Cl. HERISSANT, medicos nihil hactenus dixisse de acidulis: dixerat & ampliter FUCHSIUS. Levis in universum, ante chemiam cognitam, labor.

EJ. *de veteri & nova medicina tum cognoscenda tum facienda l. duo* Basil. 1571. fol. 2. vol. B. B. Vastum opus, quo universus artis ambitus traditur. In Tomi I. Dialogo I. generalia aliqua continentur. In D. II. historia medicinæ, cæterum ad usque VI. physiologica & anatomica habet. D. VI. tamen pulsus fuse & respiratio dicitur. D. VII. initium fit tractationis morborum, morborumque recensio, causæ, generalia aliqua enumerantur. Urina tamquam signum. D. VIII. febres, lues venerea, morbi a capite ad calcem.

T. II. Dialogus I. diætetica continet, II. curationem morborum. Hic ostendit se non mediocriter in PARACELSI sectam inclinare; antimonium laudat, aliaque chemica. D. III. auxilia, evacuationes variæ. In pleuritide meticulose venam secat. Purgatio. D. V. materies medica. D. VI. medicamenta composita, formulæ variæ & medicamenta officinalia. Balnea, quibus impense favet. Propria cæterum, aut nova, ne exspectes.

EJ. *gynæciorum commentarius, de gravidarum, parturientium, puerperarum & infantium cura acc. elenchus auctorum in re medica cluentium qui gynæcia scriptis illustraverunt* excusus a J. GEORGIO SCHENCKIO Argentor. 1606. 8. posthumus & imperfectus labor.

Laudes ejus viri cecinit GEORGIUS CALAMINUS Argent. 1575. 4. * & integro libello, ex quo fere editiones decerpsi, LUDOVICUS ANTONIUS PROSPER HERISSANT, brevis ævi juvenis Paris. 1765. 12. *.

§. CCXXXV. MICHAEL ANGELUS BLONDUS.

EJ. *de origine morbi gallici deque ligni Indici ancipiti proprietate* Rom. 1542. 8. FALC. Venet. 1542. 8. ASTR. & in collectione GESNERI Tigur. 1555. fol. *. Antiquum morbum esse, neque ex India advenisse. Guaiaco curatos fere omnes relapsos esse. Pilulas ex mercurio crudo, cum scammonio, aliasque ex hermodactylis describit: unguenta demum mercurialia.

EJ. *de medicamentis, quæ apud pharmacopolas reperiuntur* Rom. 1544. . . . . 1554 . . HEISTER.

EJ. *de diebus decretoriis & crisi contra neotericos. Novus in via* GALENI *contra neotericos libellus* Rom, ut puto 1544. 4. LIND. Lion 1550. 8. cum ABENESRÆ libro *de criticis diebus* ab ipso BLONDO recognito. Nimium astrologis tribuit.

EJ. *epitome ex* HIPPOCRATIS *libris de nova & prisca arte medendi deque diebus decretoriis* Rom. 1545. 8. TR. 1528. 8. LIND.

EJ.

Ej. *L. de memoria* &c. Venet. 1545. 8. LIND.

Ej. *de adfectionibus infantum & puerorum* Venet. 1537. 8. LIND.

Ej. *de canum cura & venatione* Rom. 1544. 4. TREW.

Ej. *de maculis corporis* Rom. 1544. 4. LIND.

§. CCXXXVI. ANNUS 1529.

HERMANNUS, *Comes de Neuenaar*. Ej. *de febre ſudatoria* l. Colon. 1529. 8. FALC. & cum P. de ABANO *de venenis* &c. a GUIL. GRATAROLO editus ſine loco & anno.

ID. OCTAVIUM HORATIANUM edidit. Conf. p. 293. Eum ALDUS ſecutus eſt REINES.

FRANC. DELGADO Presbyter. Ej. eſt *del modo de adoprare il legno de India occidentale, ſalutifero remedio ad ogni mal incurabile* Venet. 1549. 4. Ita C. de V. Nam paulo alius eſt titulus ASTRUCII, *del modo de adoperare el legno ſanto di India occidentale ſalutifero remedio ad ogni piaga* Venet. 1529. 4. Ipſe per 20 annos malo venereo laboravit, & plurima in noſodochio mala paſſus, demum a. 1526. uſu decocti ligno ſancti convaluit. Malum omnino ortum eſſe in obſidione Neapolitana. Inde, cum in inſula Hiſpaniola aliqui Hiſpani uſu L. Guaiaci perfecte curati fuiſſent, id remedium in Hiſpania ab anno 1501. innotuiſſe, in Italia anno demum 1517. Ipſe electuarium ex eo ligno parabat & vendebat, quod arcanum ſibi ſervat. Hæc ex ASTRUCIO, neque enim in collectione LUISINI reperitur.

JACOBI CASTRII ep. *de ſudore epidemico quem Anglicum vocant* Antwerp. 1529. 8. LIND.

SIMONIS RICHINI (*) de ὑδροπυρετῳ, (pro ἱδρωπυρετῳ) ſ. *ſudatoriæ curatione* Colon. 1529. 4.

ANTONII CARTAGENA, profeſſoris Complutenſis, FRANCISCI I. in Madritenſi carcere medici, *de ſignis febrium & diebus criticis* l. Complut. 1529. f. C. de V.

Ej. *de faſcinatione & febre peſtilenti* ibid. 1530. fol.

CASPAR KEPLER *v. nützlichen Regiment wider die Peſtilenz und giftige Peſtilenz-Fieber die Schweysſucht genannt* Lipſ. 1529. 8. TR. *Vermehrt durch ſeinen Sohn* MELCHIOR Leipz. 1566. 4. TR. 1598. 4. ubi lego KEGELER.

WENCESLAI BAYER *von Ellbogen* CUBITO *genennt richtige Rahtſchlag und Bericht der jetzregierenden Peſtilenz ſo man den engliſchen Schweiß nennet* Lipſ. 1529. 8. TREW.

Ej. *Bericht wie man ſich in der Zeit der Peſtilenz hütten, auch was man für Arzney brauchen ſoll* Nürnberg 1547. 4.

Ej.

(*) RIQUINUS LIND.

Ej. l. *de thermis Caroli* Lipſ. 1522. 4. Lipſ. 1614. 4. & 8.

Francisci Martinez *de la complexion de las mugeres* Madrit. 1529. 8. ſi huc facit.

J. Nidemontanus *de ſudore anglico* Argentorat. 1529. 4. L.

Sebastiani Rot *concluſa* Aristotelis & Galeni *graviſſimam pugnam diſcutientia* Lipſ. 1529. 4.

Ej. *de ſalubritate lotionum capitis & balneorum aquæ dulcis* Lipſ. 1550. 4.

Ej. *quæſtiones & problemata* ibid. 1553. 4. Boerner.

Vincentio de Burgos *hiſtoria natural de ſe tratan des propriedades de todas las coſas* Toled. 1529. fol. Seg. Nonne Bellovacensis p. 434.

Euricius Cordus, vero nomine Henricus Urbanus, Simmershuſa Haſſus, profeſſor Marburgenſis, inde medicus Bremenſis, Leoniceni diſcipulus & Manardi.

Ej. *Regiment wie man ſich von der neuen Plage der engliſche Schweiß genannt bewahren ſoll* Nürnberg 1529. 4. Trew.

Id. Nicandri *theriaca & alexipharmaca* verſibus latinis reddidit Colon. 1532. 8.

In *botanologico* Colon. 1534. 8. *. Francof. 1549. aliqua ad materiam medicam ex mineris & animalibus ſpectantia reperias.

Ej. *de urinis l. überſetzt durch* J. Dryander, editus Francof. 1543. 8.

Ej. *von der Tugend des Theriaks* Marpurg 1532. 8. Tr.

Ej. *de abuſu uroſcopiæ concluſiones adverſus . . . medicaſtros* ibid. 1546. 8. Lind.

Ejus *von etlichen bewährten Arzneyen für den Stein* edente Frisio Argent. 4.

Vitam viri dedit Wigandus Kahler Rinteln 1744. 4. *.

Michael Schrick ſcripſerat *nützlich Büchlein von Kunſt u. Tugend der gebrannten Waſſern* Nürnberg 1529. 4. recuſum 1601. 8. * cum Seizio. Farrago formularum & nimia encomia.

Apothek für den gemeinen Mann ex Brunsvic & Schrikio Witteberg 1529. 4. Tr. cum priori Lipſ. 1532. 8. Huth.

Ant. Berloch's *Unterrichtung einer Seuchen ſo von vielen der engliſche Schweiß, von denen Alten das peſtilenziſch Fieber genannt* Nürnberg 1529. 4. Tr.

§. CCXXXVII. H. Fracastorius. MDXXX.

Hieronymus Fracastorius Veronensis, medicus, poëta, philosophus, Astrologus, archiater Pauli III, vir nobilis & illustris, & suo aevo inter principes doctorum virorum habitus, etiam statuam meritus, sibi in patria dedicatam.

Inter antiquissima ejus opera est poema *syphilis s. morbus gallicus*, scriptum, ut Astrucius monet, haud serius quam anno 1521, vivente nempe Leone X, qui eo anno obiit (*), editum Veronae 1530. 4. Boehm. saepissime recusum Paris. 1531. 8. Menke. Basil. 1536. 8. Lind. Paris. 1539. 16. Menke. Lion 1547. 12. Menke. Antwerp. 1562. 8. Trew. 1611. 8. Menke. Londin. 1720. 4. 1746. 8. Smith. Patav. 1744. 4. Gallice versum a Macquer & la Combe cum bonis notis Paris. 1753. 8. Italice vertente Sebastiano de gli Antoni Bonon. 1738. 4. Smith. Vertente Antonio Tirabosco Veron. 1539. 4. Smith. Demum a Pietro Belli versum Neapoli 1731. 8. Morbum novum esse, ex siderum concursu natum, & per bellum Gallicum in Italiam propagatum. Inunctionem asperum esse auxilium, ut tamen id noster non rejiciat: suffitum ut asperiorem damnet, tum praecipitatum & devoratum hydrargyrum. In poemate tamen potissimum Guajacum laudat, tamquam mali antidotum. Dictio caeterum humilis, neque vitiosis numeris pura, ut praeterea antiquos saepe non imitaretur, sed exscriberet. Christianae fidei vestigia cum paganis fabulis non bene commiscuit.

Carmina viri collecta prodierunt Patav. 1728. 8. 1739. 4. 2. vol. Smith.

Ej. *Sententia de temperatura vini* Venet. 1534. 4., in qua vinum calidum esse ostendit, non humidum, sed neque siccum.

Ej. *de sympathia & antipathia* L. I. *de contagione & contagiosis morbis eorumque curatione* L. III. Venet. 1546. 4. Trew. Lion 1550. 16. Tr. Smith. & etiam 8. 1554. 16. Tr. & l. *de sympathia & antipathia in Th. sympathetico* Nürnb. 1662. 4. *. Potissimum de peste agit, de sudore Anglico, de febre petechiali, quae ex Cypro adlata in Italia annis 1505. & 1518. primum visa sit, & de morbo venereo. In morbis malignis venae sectionem & purgationem rejicit, ob putredinis metum, funestosque in febre petechiali adnotatos eventus; utitur hinc quidem absorbentibus & bolis, atque suo diascordio, inde tamen etiam acidis liquoribus & limonum succo, oxycrato, & siccantibus. Omnem contagionem esse a putredine. Aliquas lues contagiosas describit, etiam boum horumque *Zungenkrebs*. Post locustarum ubertatem a putredine morbos fieri contagiosos, & post inundationes. Phthisin contagium habere primus, ut puto, vidit. In principio venam secare, movendum sudorem, putredini resistendum. Malum venereum ab annis retro vigenis pustulas parcius inducere, gummata frequentiora. Unguentum mercuriale a tonsore in vetusto libro

(*) Syphil. L. II.

libro repertum esse. Ossa infecta non sanari. Non ex India adlatum malum esse sed ex vi occulta siderum & maligna conjunctione ortum.

Ej. *Homocentrica & de causis criticorum dierum per ea, quæ in nobis sunt* Venet. 1535. 4. TREW. 1538. 8. TREW. Criticos dies refert ad motus humorum morbosorum, qui cum diversis humoribus conveniunt. Ita quando ad choleram melancholia accedit, septimo die maximam fieri irritationem. Nempe morbos, in quibus unicus humor peccat, criticos dies non habere. Cum vero cholera triduanum faciat paroxysmum, melancholia quartanarium, si uterque humor fuerit in culpa, ex concursu horum humorum paroxysmum in die septimo maximum fieri, & eo die irritationem & crisin consequi. Lunæ efficaciam rejicit.

Opera omnia philosophica & medica prodierunt Venet. 1555. 4. *. 1574. 4. MENKE. 1584. 4. RIV. Lion 1581. 8. LIND. 3. vol. 1591. 2. vol. TR. etsi etiam male ut puto Leida legitur MENKE. Monspel. 1622. 8. 2. vol. Genev. 1627. 8. MENKE. 1637. 8. *. 1671. 8. LIND.

FRIDERICUS OTTO MENCKEN *de vita, moribus, scriptis, meritisque* HIERONYMI FRACASTORII *commentationem* edidit Lipsiæ 1731. 4. * qua, justo certe volumine, viri laudes tradit, alienissimis equidem admistis.

§. CCXXXVIII. LEONHARDUS FUCHS.

Vir eruditus, polygraphus, non nihil contentiosus, magnus Arabum adversarius, Wembdingæ Bavaricæ natus, Monachii praxin secutus, & alibi, inde Tubingæ medicinam docuit, constans purioris fidei confessor, Pisas cum luculentissimis conditionibus vocatus, eos honores deprecatus est. Primus inter Germanos ad magnam celebritatem apud exteros pervenit.

Ej. *errata recentiorum medicorum sexaginta adjectis eorum refutationibus* Hagenau 1530. 4. TR.

Ej. *Cornarius furens* Basil. 1533. 8.

Ej. *tabulæ castigatæ sex in sex libros* GALENI *de morbis & symptomatibus* Lion 1530. fol. TR.

Ej. *apologia contra* HIEREMIAM THRIVERIUM BRACHELIUM, *qua monstratur, quod in viscerum inflammationibus, pleuritide præsertim, sanguis e directo lateris adfecti mitti debeat* Hagenau 1534. 4. *. Pro BRISSOTO in Arabes Hippocratis & Galeni locos citat. Venam omnino non unice revellendi causa sed evacuandi secari. AVERRHOEM detestatur. Accedit CURTII disceptatio.

Ej. *paradoxorum medicinæ libri III. in quibus multa a nemine hactenus prodita Arabum ætatisque nostræ medicorum errata indicantur, confutantur, obiter* SEBASTIANO MONTUO *respondetur* Basil. 1535. fol. *. Paris. 1546. 8. *. 1555. 8. quo anno duæ editiones prodierunt LIND. Frf. 1567. f. TR. *cum solida refutatione*

ineptarum adnotationumcularum SEB. MONTUI. Potissimum in Arabes invehitur, qui ipsi plantarum ignari Græcos male intellexerint, doses male definiverint. De aloe, ventriculo non nocere, aut hepati. Succinum non esse lacrumam populi. Non abjiciendas alas cantharidum. Mumiam esse pissasphaltum merum sagax sensit. Theriacam effectus non præstare, quos veteres laudaverunt.

L. II. ubi utroque auxilio opus est, prius debere venam secari, deinde alvum duci. Venæ sectionem e directo ad inflammationes utiliorem esse (quam sententiam noster in novissimis operibus deseruit). Non debere ante coctionem alvum duci, nisi materies turgida fuerit. Pilulas a jejuno homine sumendas post perfectam concoctionem ciborum. In febribus, & in tertiana potissimum, non debere nimium purgari. Male balneum in febre negligi. Arabes male lenticulam ex aceto in pleuritide dedisse. Dysentericos omnino non purgandos, sed neque colicos: neque clysteribus in calculo renum unice fidendum. Aliam esse lepram & elephantiasin Græcorum, aliam Arabum. Gallicum morbum novum esse, neque lichenem veterum, & anno 1493. primum innotuisse. Eundem morbum esse carbunculi, anthracis & ignis Persici: eum ab AVICENNA male confundi cum variis morbis cutaneis, male etiam arabem reprimentia ad omnes bubones adhibuisse. Pultem avenaceam febricitantibus non bene dari.

Liber III. argumenti est anatomici.

EJ. *compendiaria in artem medendi introductio recognita & auctior* (*), *una conficiendorum medicamentorum ratio*, *itemque de urina & pulsibus præceptio* Argentor. 1535. 8. *. Parvus libellus, continens potissimum breve dispensatorium & antidotarium. Balnea, Germanica etiam magis, recenset. Deinde generalia quædam ad medicorum res non naturales, morborum summa capita, a vertice ad calcem: ad præsagia, urinam, pulsum. Methodum medendi a solo GALENO disci debere. Gallice *methode ou brieve introduction pour parvenir à la vraie connoissance de la vraie & solide medecine* Lyon 1552. 16. B. B.

EJ. *adversus* CHRIST. EGENOLPHI *typographi calumnias responsio* Basileæ 1535. 8.

EJ. *apologia adversus* GUALTHERUM RYFFIUM ib. 1536. 8.

EJ. *Hippocratis epidemion liber VI. latinitate donatus & luculentissima commentatione illustratus* ib. 1537. fol.

EJ. *tabulæ aliquot universæ medicinæ summam & divisionem compendio complectentes* ib. 1538. fol. TREW.

EJ. *tabula oculorum morbos comprehendens* Tubing. 1538. fol.

EJ. *de medendi methodo* L. IV. HIPP. COI. *de medicamentis purgantibus libellus jam recens in lucem editus* Paris. 1539. 8.

EJ.

(*) primam editionem puto esse anni 1532. ita enim dedicatio indicat.

Ej. *de medendis singularum partium corporis humani passionibus & febribus* L. IV, Basil. 1539. 4. Tr.

Ej. *Apologiæ tres, quarum prima adversus* Guil. Puteanum *docet, aloën aperire ora venarum, secunda adversus* Seb. Montuum, *nonnulla paradoxorum capita defendit. Tertia adversus* Jeremiam Thriverium, *in internis inflammationibus, pleuritide præsertim, e directo partis affectæ sanguinem mittendum esse, item explicationem aliquot parodoxorum continet* Basil. 1540. 4.

Ej. *Libri tres difficilium quæstionum & hodie passim controversarum explicationem continentes.* Basil. 1540. 4.

Ej. *medendi methodus, s. ratio compendiaria perveniendi ad veram solidamque medicinam, ad Hippocratis & Galeni scripta recte intelligenda mire utilis. Componendorum & miscendorum medicamentorum* L. III. Basil. 1541. fol. Lind. 8. Tr. Lion 1541. 8. 1556 12. Francof. 1566. f. in operib. Lind. Paris. 1550. 8. Tr. quæ editio emendata est Suspicor esse librum dictum priori pag. Paris. 1539. 8.

Ej. *de sanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis* Basil. 1542. Lind. 8. 1565. 8. Lind. Paris. 1543. 8. Tr.

Ej. *Ad quinque priores suos de curandi ratione, s. de sanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis appendix recens edita, in qua chirurgica maxime tractantur* Lion 1548. 16. Meæ editioni titulus est, *de curandi ratione libri octo* Lion 1554. 16. *. L. V. & L. VIII. Basil. 1568. 8. Tr. Morborum sunt a capite ad calcem curationes ex Græcis scriptoribus sumtæ. Post V. l. *appendix* accedit de flatu & emphysemate, & de morbo gallico. Hic manifesto exscribit. Nam Guaiacum dum laudat, ejus decocti spuma jubet uti, & Germanos largius alere. L. VI. ad VIII. argumenti sunt chirurgici.

Ej. Hippocratis *aphorismorum sectiones VII. latinitate donatæ, commentariis illustratæ: adjectis adnotationibus, in quibus quotquot sunt in* Galeni *commentariis loci difficiles ad unguem explicantur* Basil. 1544. 4. *. Paris. 1545. 8. *. Lion 1558. 8. 1559. 8. Tr. Lind. Judicium de prioribus commentatoribus. Lectionem vulgatam noster passim emendat, aut certe fatetur corruptam esse. Loca analoga colligit, cæterum ex seculi genio ratiociniis indulget. Unicæ plagulæ furto ablatæ substitutus est Galeni commentarius.

Ej. Gualteri Ryftii *impudentissimum plagium detectum* Lion 1546. 16.

Ej. *De cibo & potu brevis ex* Fuchsio *disputatio* Lion 1547. 12. cum Galeno *de bono & malo succo.* Gunz.

Ej. Cl. Galeni *aliquot opera latinitate donata & commentariis illustrata de inæquali temperie l. unus. De differentiis & causis morborum symptomatumque libri sex. De Judiciis l. tres. De curatione per sanguinis missionem* L. I. Paris. 1549. f.

L. *de sanguinis missione libellus* Galeni. *seorsim* Lion 1550. 16.

GALENI *de Temperamentis libri* III. *De differentiis febrium* L. II. *latinitate donati & commentariis illustrati* Parif. 1554 fol f. Tom. II.

Porro FUCHSII *de usitata hujus temporis componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. IV. Basil. 1555. fol.

De laborantium locorum notitia libri VI. *latinitate donati & commentariis illustrati* Parif. 1554. fol. f. Tomus III.

Ej. *an morbifica aliqua sit*, de GALENI *sententia*, *causa continens* Basil. 1557. 8. TREW.

Idem NICOLAI MYREPSI *medicamentorum opus a se conversum & commentationibus luculentissimis illustratum. De componendorum miscendorumque medicamentorum ratione* L. IV. edidit Basil. 1549. fol. *. Lion 1663. 12. in collectione STEPHANI & Nürnberg. 1658. 8.

Ej. *An cura pestis phlebotomia vel antidoto auspicanda sit.* Tubing. 1554. 4. B. *Tig.*

Ej. *epistola apologetica ad* TH. DUNUM *de venæ in pleuritide sectione* exstat cum DUNI l. *de venæ sectione* Tiguri, anno, ut puto, 1560. 8. *.

Ej. *apologia qua criminationibus ac calumniis* JACOBI PLACOTOMI *respondetur* Francof. 1566. 8. cum opere *de componendis medicamentis*; addito, ut vocant, *dispensatorio*.

Ej. *institutionum medicinæ ad* HIPPOCRATIS GALENI *aliorumque veterum scripta recte intelligenda mire utilium* libri V. Basil. 1567. 8. 1572. 8. 1583. 8. 1594. 8. 1605. 8. 1618. 8. hæc LIND. Lion 1560. 8 *. His omnibus antiquior datur editio, nam dedicatio est anni 1553. L. I. continet historiam medicinæ, physiologiam, anatomen. GALENUM laudat a Deo ad conservandam medicinam missum. L. II. agitur de rebus non naturalibus. L. III. de præternaturalibus. L. IV. de signis. L. V. breviter de curandi ratione. Ex Græcis collectum opus. Balneorum Germanicæ iterata recensio. Balnea arte confecta.

Ej. *operum didacticorum* P. I. II. III. IV. *continens Institutiones medicinæ*, *f. methodum ad* HIPPOCRATIS, GALENI, *aliorumque veterum scripta recte intelligenda* III. *Medicamentorum omnium præparandi, componendi miscendique rationem &c.*, libros *Omnium membrorum a capite ad calcem usque medelam Paradoxorum medicinæ synopsin* Francof. 1566. 1567. 1604. fol.

Aliter video recenseri, neque enim ad manus est, & Tomum I. operum continere *præparandorum medicamentorum rationem*, *compositiones usitatas*, *orationem de vita & morte auctoris* Francof. 1566. TR. Tomum II. *de curandis totius humani corporis malis* agere Francof. 1567. fol.

Ej. *Excerpta de balneis* in collectione *Veneta* repetuntur. Loci *de morbo Gallico* in *coll.* LUISINI.

GEORGIUS

Georgius Hizler literarum professor, *orationem de vita & moribus* D. L. Fuchsii *artis medendi professoris eximii*, habuit & edidit Tubing. 1566. 4. *.

Botanicum opus & *anatomicas institutiones* omitto. Reliquit multos ineditos codices; *paradoxorum libros* III. emendatos & auctos. *Commentarios in aliquot libros* Galeni *de simplicium medicamentorum facultatibus. Quod jecur sit sanguificandi primarium instrumentum. Commentarios* in Galeni *de methodo medendi libros* XIV. *Commentarium in* VI *epid.* & in l. I. *de medendi ratione. Annotationes in ll.* Gal. *de compositione medicamentorum localium.*

§. CCXXXIX. Otto Brunfels.

Moguntinus, Poliater aliquamdiu Bernensis, vir laboriosus & diligens collector, quem mors ante diem maturioribus operibus eripuit, & qui præterea in varia se studia diffudit.

Cum I. Tomo *herbarii* Argentor. 1532. fol. *. prodiit ejus *encomium medicinæ*: id nescio an in editione Germanica Tom. I. reperiatur, quæ prodiit ib. 1530. f. Tr. In T. III. tabulæ variæ sunt, medicamentorum venenosorum, & catharticorum tres, quæ & seorsim prodierunt, tum evacuantium, confortantium, digestivorum, eorum quæ singulis membris conveniunt, rerum naturalium, non naturalium, contra naturam; de præcognitione quatuor humorum prædominantium, de differentiis morborum, de differentiis pulsuum, de judiciis urinarum tabula.

Ej. *catalogus illustrium medicorum de primis medicinæ scriptoribus* Argent. 1530. 4. Boehmer.

Ej. *theses, s. loci communes totius rei medicæ & de usu pharmacorum, deque artificio suppressam alvum ciendi* Argent. 1532. 8. Trew. Lego etiam *schema pharmacorum, & secundi libri thesium appendicem.*

Ej. *Spiegel der Arzney* Argent. 1532. fol., ut lego.

Ej. *neotericorum aliquot medicorum in medicinam practicam introductiones* Argent. 1533. 12. Trew. Bertrucii aliorumque libelli.

Ej. *jatrium medicamentorum simplicium, continens remedia omnium morborum* Argent. 1533. 8. *. 2. vol. Morborum a capite ad calcem recensio, & ad quemque farrago medicamentorum simplicium, potissimum ex Plinio Valeriano.

Ejusd. *Onamasticon medicinæ omnia nomina herbarum, fruticum, suffruticum, arborum, seminum, florum, radicum, lapidum, metallorum, instrumentorum & definitionum medicinalium* Argent. 1534. fol. B. B. 1543. f. Lind. Sentias properantem auctorem, qui ὑπατιτις scribat pro ἡπατιτιδι, ὑδουχρουν pro ἡδυχρουν. Lexicon cæterum est medicinæ universæ, in quo omnia collegit, quæ utcunque ad medicinam pertinent, & ex veteribus compilavit.

Ej. *von Wassern oder Schweisbädern* cum Frisii *Badenfahrt* Strasburg 4.

Ej.

Ej. *Reformation der Apotheken, von Kräutern, Wurzeln, Saft, Saamen, Blumen, und wie man solche Dinge bekommen, behalten und brauchen soll* Germanice a H. Eler redditum Argent. 1536. 4. Trew. Latinam editionem ignoro.

Ej. *Weiber und Kinder Apothek.* 1. *Buch von Krankheiten der Weiber vom Haupt bis zu den Füssen.* 2. *von Raht und Sorg bey Säuglingen und zarten Kindern* Argent 4. * absque anno. Ex pharmacopolio Brunfelsii versum esse monetur, Medicamentorum collectitia farrago.

Ej. *epitome medices ex gravissimis auctoribus summam totius medicinæ complectens* Antwerp. 1540. 8. Lind. Paris. 1540. 8. Osb. Venet. 1542 8. Lion 1552. 12. Trew.

Ej. *Bericht von allerley Confectionen, Latwergen* Francof. 1552. 4. B. Thomas.

Serapionis, Razis & Averrhois libros *de simplicibus* edidit, & P. Æginetam *de simplicibus medicamentis cum explicatione dictionum Arabicarum* Argent. 1531. fol.

§. CCXL. Varii.

Etienne Faigue s. de Beaulieu, *singulier traité contenant la proprieté des tortues, escargots, grenouilles & artichaults* Paris. 1530. 4. Bur. 1550. 8. Falc.

Jean Goeurot medecin ordin. du Roi *la conservation de santé pour la commodité de la nature de toutes sortes de pain & autres choses qui sont en commun usage de la vie humaine avec remedes secrets contre toutes maladies* Paris 1549. 16. Lion 1550. 16. 1557. 16. *. Rast. Ad morbos a capite ad calcem formulæ medicamentorum ad seculi morem.

Una prodiit Nicolas de Haussemaine medici Andegovensis, *regime & traité singulier contre la peste.* Venam secat, purgat, dat calida, bolos, tamen & acida. De selectu etiam venarum.

Lego etiam apud Houssetum *sommaire très singulier de toute medecine & chirurgie specialement contre les maladies quotidiennes aprouvé par* J. Goeurot *avec un Regime singulier contre la peste* Paris. 1530. 8.

Garcias Perez de Moralez *de balsamo y de sus utilidades, para las infermidades del cuerpo umano* Hispali 1530. N. Ant.

Jacobus Mantinus hebræus. Avicennæ *partem fen primi de universali ratione medendi* convertit & edidit Venet. 1530. 8. Lind. Ettelingæ 1531. 8. Hagenau 1532. 8. *. Wolf.

Id. Avicennæ caput 29. *tertii Canonis fen I. tractatus primi de canonibus universalibus curationis dolorum capitis* latine convertit Burgis 1533. f. Wolfius cum priori prodiisse dicit.

Neue

Neue gebrennte und distillirte Wasser Argent. 1530. 4.

HIERONYMI AURIMONTANI *perhorrendæ pestilentialis ephemeris quam falso sudatoriam luem vocant, curandi ratio* Cracau 1530. 8. PLATN.

HENRICUS CORNELIUS AGRIPPA, vir moribus & scriptis ab aliorum virorum moribus & opinionibus dissidens, scripsit *de vanitate scientiarum* Lyon 1530. 4. Leid. 1644. 16. *. Colon. 1675. 12. & alias recusam satyram. In medicos, sed potissimum in eos vehementer invehitur, qui compositis medicamentis indulgent, in eos mitior, qui simplicibus utuntur. Mera cæterum declamatio.

EJ. *contra pestem antidota securissima* Lion 1535. 8. LIND.

ALARDUS HIPPOCRATIS *epistolæ interpretationem* dedit & *paraphrasin* Salignac 1530. 8.

Et *Scholia in* MARBODÆUM Colon. 1539. 8. L.

Kleines Distillirbuch Strasburg 1530. 4.

§. CCXLI. HIEREMIAS THRIVERIUS.

BRACHELIUS cognominatus, non HIERONYMUS, professor Lovaniensis, multa scripsit. Ejus est *disceptatio de securissimo victu neotericis perperam præscripto* Lovan. 1531. 4. LIND.

EJ. *de missione sanguinis in pleuritide ac aliis phlegmones tam externis quam internis omnibus cum* PETRO BRISSOTO & LEONHARDO FUCHSIO *disceptatio*. EJUSD. *commentarius de victu ab arthriticis morbis vindicante, ubi quam male diris illis cruciatibus a neotericis hactenus sit provisum ostenditur, & alii quamplurimi vivendi errores obiter corriguntur* Lovan. 1532. 4.

EJUS *integri commentarii de temporibus morborum & opportunitate auxiliorum; adjectus est elenchus apologiæ* LEONHARDI FUCHSII *nuper emissæ de missione sanguinis in pleuritide* ib. 1535. 4. LIND. Lion 1547. 12.

EJ. *in tres libros* GALENI *de temperamentis & unum de inæquali temperie commentarii quatuor, nequaquam ex aliis ollecti, sed propriis rationibus instructi* Lovan. 1535. Lion 1547. 12. LIND.

EJ. in l. *aphorismorum* HIPPOCRATIS *commentarius* Antwerp. 1538. 4. LIND.

A. C. CELSI *de sanitate tuenda liber* I. *plurimis locis, antea nemini suspectis, castigatus ac commentariis illustratus* ib. 1539. 8. & cum alio titulo. *In L. I.* CELSI *commentarii doctissimi* Leid. 1592. 4. *. Mera sermocinatio, absque ulla emendatione.

EJ. *Corollarium super missione sanguinis in pleuritide* Antwerp. 1541. 8. LIND.

EJ. *Paradoxa de vento, aere, aqua & igne. Censura libelli de flatibus qui hactenus dictus est* HIPPOCRATI (sic) ib. 1542. 8. LIND.

EJ. *ad studiosos medicinæ de duabus hodie medicorum sectis, ac de diversa ipsorum methodo* ib. 1544. 8. LIND.

EJ. *in technen* GALENI *clarissimi commentarii* Lion 1547. 16. TREW.

EJ. *in* POLYBUM *aut* HIPPOCRATEM *de ratione victus idiotarum aut privatorum commentarius* Lion 1548. 8. *. Ejusdem saporis, cujus reliqua.

EJ. *varia apophthegmata* Lion 1549. 12.

EJ. *commentarii in VII. ll. Aphorismorum Hippocratis* ib. 1551. 4. duæ editiones LIND. mea est 4. * apud JUNTAS. Inutile opus.

EJ. *in Hippocratem de ratione victus in morbis acutis comment.* Lion 1582. 8. LIND.

EJ. *universæ medicinæ brevissima & absolutissima methodus a* DIONYSIO *filio in publicum collata* Antwerp. 1592. 8. LIND. Leid. 1592. 8. B. B. Queritur de fratre filius, qui optima scripta patris subripuerat. Promittit multos alios codices patris; iste quidem compendium est medicinæ.

EJ. *de arthritide consilia quædam*, in opere, quod HENRICUS GARETIUS edidit Francof. 1592. 8. LIND.

§. CCXLII. VARII.

JOACHIMI SCHILLER ab HERDEREN *de peste Britannica commentariolus vere aureus* Basil. 1531. 8. TR. HUTH. cum AL. BENEDICTO *de peste*, & cum P. de ABANO atque G. GRATAROLO *de venenis* sine loco & anno 8. RIV.

... TANSTETER *artificium de applicatione astrologiæ ad medicinam* Argent. 1538. 8.

LUDOVICUS LOBERA de AVILA Castellanus, Caroli V. Archiater. EJ. *libro de las quatro enfermidades cortesanas, che son catarr, gota, mal de piedra, y mal de Bubas* Tolet. 1544. Italice vertente PETRO LAURO Venet. 1558. C. de V. Suffitum gravissimum esse: inunctionem hydrargyri melius alternis diebus ferri, Guaiaci usum reliquis præstare, ASTRUC. Maximi hunc virum facit FREINDIUS. Primum bubones dixisse, & abscessus in periosteo, quos fere ossis caries comitatur; curationem quæ fit per inunctionem studiose descripsisse; ut aer excludatur monuisse.

EJ. *regimiento de la salud de la estavilidad de hombres y mugeres, y enfermidades de los rinnones* Valladolid. 1551. fol. FALC. Germanice *des gesunden Lebens Regiment.* Francof. 1563. 8. TR.

EJ. *de conviviis nobilium & de valetudine tuenda* Madrit. . . . . 8. LIND. Aug. Vind. 1531. 4. MANGET.

EJ. *Banqueto de nobles cavalleros modo de bevir desde que se levantan hasta que se accostan, habla de cada manjar, que complexion y propriedad tiene a que dannos y provechos hace, e trata del regimento curativo y preservativo de las fiebres pestilentes y de la pestilentia e otras cosas utilissimas* Aug. Vind. 4. *Bibl. Majansian* Alia editio

tio eſt *Vergel de ſanidad por otro nomen Banquet de cavalleros &c. corregido y anadido por el autor* Complut. 1542. fol. C. de V.

Ej. *antidotario de todas las medicinas uſuales, y la manera que ſi han de hazer ſeguramente* N. Ant.

Christoph Clauser *Dialogus daß die Betrachtung des Menſchenharnes ohn andern Bericht unnützlich, und wie der Harn zu empfachen und zu urtheilen am geſchicktesten ſey. Die Geſtalt der Orten in welchen die Dinge die mit dem Harnen vom Menſchen abgehn, beſchrieben von* Joh. Actuario Zurich 1531. 4. Riv.

Petri a Naaldwyck *philippicorum* L. II. *de equorum natura* L. II. Lion 1531. Heister.

Theobald Fettich *wie ſich von der Krankheit der Peſtilenz zu enthalten, u. denen ſo damit begriffen zu helfen, mit angehängter Urſach des engliſchen Schweiſes, angeſehen was in vorausgegangenem Druck ausgelaſſen iſt nach dem erſten Exemplar zu corrigiren* Nürnberg 1531. 4. Tr.

Bartholomæi Vogter *Regiment für die ſo über Land, Meer und Waſſer auch durch vergifte Luft fern und lange Reiſen thun* Augſpurg 1531. 8. Tr.

Ej. *wie man alle Gebrechen und Krankheiten des menſchlichen Leibes ohne viele Arzneyen vertreiben ſoll mit ausgebrannten Waſſern* Augſpurg 1531. 4. Francof. 1550. 4. Tr.

Ej. *Arzneybüchlein für die gemeinen Menſchen* Augſpurg 1531. 4. Dillingæ 1532. 4. Tr.

§. CCXLIII. Nicolaus Massa.

Nic. Massa *de morbo Gallico, in quo omnes modi poſſibiles ſanandi continentur* Venet. 1532. Lion 1534. 8. Falc. 1536. 4. cum epiſtola ad Cadamustum Venet. 1563. 4. Falc. quæ ed. aucta dicitur, tum 1657. ut lego In coll. *Baſileenſi* 1536. 4. in *Lugdunenſi*, & in Veneta Luisini. Italice Venet. 1566. 8. Etſi noſter aliquantum barbare ſcripſit, bonum tamen opus dedit, ut qui plurimum in hoc morbo curando ſit verſatus & feliciſſime, teſte A. Luisino, adductis exemplis hominum, quos, cum nemo curare poſſet, noſter ſanaverit.

L. I. novum morbum eſſe, in obſidione Neapolitana anno 1494. natum. Non ſolo concubitu concipi, ſe vidiſſe in impuberibus. Iterum, ſæpe in locis dolentibus ſe gelatinam vidiſſe, venaſque materie pituitoſa plenas Prima pars curationis: purgantia, pilulæ indæ, ad ulcera profunda penis efficaces, quibus hominem præ dolore furentem, & pro dæmoniaco habitum, Massa ſanaverit.

L. III. de ligno ſancto. In inſulis novi orbis neminem fuiſſe, quem hoc auxilium ſanitati non reſtituerit. Decoctum mane ab unciis ſex ad duodecim ſumere noſter jubet, tum ſudare, cum diæta parca & tenui, quæ neceſſaria ſit, ſola tamen morbum non tollat. Idem de ſarſaparillæ aqua.

L. IV. unctionem, quæ hydrargyro fit, certissimam præstare medelam. Varia unguenta describit, jubet diu continuari usum, quoad dolores & ulcera integre sublata sint. Totis 37. diebus se unctionem ursisse, sic ægros ab aliis derelictos sanasse; alias, & in debilibus, integris mensibus unctionem se intermisisse, adque eam iterato rediisse. Unguento a MESUE ad scabiem præscripto, etiam nodos, podagram, & lepram sanari.

L. V. suffumigia unguentis potentiora, sanasse, quos ista sanare non potuerant. Cinnabari se uti cum olibano. Gravissimus casus, in quo profuit.

L. VI. curatio symptomatum. Aquæ separationis (acore ex nitro & vitriolo stillante) ulcera tangit: oleo vitrioli loco cauterii utitur. Præcipitatum mercurium rubrum valde laudat ad ulcera virgæ & gutturis: id remedium sibi notum fuisse, prius quam JOHANNEM de VIGO legeret. Gargarismi &c.

EJ. l. *de febre pestilentiali, petechiis, morbillis, variolis & apostematibus pestilentialibus, ac eorumdem malorum curatione, nec non de modo, quo corpora a peste præservari debeant* Venet. 1540. 4. LIND. & dedicatio est anni 1540. tum 1556. 4. *. 1721. 8. MEAD. Italice *sopra la pestilentia &c.* Venet. 1556. 8. MEAD. Plus habet de seculi ingenio, non ideo malus aut inanis liber. Petechias dicit, quas malit pestichias vocari. Eum morbum commiscet cum vera peste carbunculacea & bubonacea. Aliquos sine malo pulsu, aliisve malis signis perinde perire. Cui post dolores dorsi die decimo petechiæ eruperunt, eum scarifatione sanatum fuisse. Esse quibus die 14. maculæ eruperint, & qui die quadragesimo interierint. Alios primum diem non superasse. Eruptiones a primo die fieri ad undecimum, nulla certa lege. In ore etiam erumpere, anginam facere, & artuum gangrænas. Carbunculos musculos ipsos corrumpere. Pestis post inundationes orta pauperes potissimum sustulit. Ex effossione paludis a. 1535. periculosos morbos epidemicos natos. Urinæ in peste sæpe limpidæ. Cautelæ ad avertendam pestem. Excludendi, qui a locis infectis adveniunt, servandi loco clauso per quadraginta dies, merces fumigandæ. Vestes gossypiaceas, lanam potissimum pestem inferre: non metalla, neque frumenta, neque fructus horæos. Duo debere nosocomia esse, unum infectorum, alterum sanorum, qui cum infectis vixerint. Aceti odorem salubrem esse. Tota vivendi ratio antiquorum. Electuarium calidum, quod qui sumserit, nemo pestem sit passus. Ad curationem scarifationes laudat. Bene sibi emeticum medicamentum respondisse, cum putrida materies in ventriculum decubuisset. Morbus nonnunquam diuturnus, ut parotides die 40. eruperint. Die 18. se venam secuisse, & crisin die 20. per sudorem factam esse: raro tamen venam secuit: clysteres quotidie repetiit. Anno 1533. apostemata pleuritica & synanchica facta, ut pleura & diaphragma apostemate comprehenderentur. Bubones scarifat, amburit. Carbunculos incidit, erodentia admovet. Vidisse se carbunculum buboni insidentem.

EJ. *de venæ sectione & sanguinis missione in febribus ex humorum putredine ortis, ac in aliis præter naturam adfectibus* Venet. 1560. 4. LIND. 1568. 4. TR.

Ej. *epistolæ medicinales & physiologicæ* Venet. 1542. 4. Tr. 1550. 4. *., quam editionem oportet pleniorem esse, cum epistolae plusculae sint anni 1546. Prodierunt etiam 1558. 4. Lind. Pleræque clinici sunt argumenti. Contra receptam opinionem. sæpe se sub vesperam purgantia medicamenta exhibuisse. Deinde tabulam dat diversorum temporum, quibus sumenda sint, ut & medicina & æger fortis fuerit, debilisve. Victus ad longævitatem tota ratio. De febribus Galenica varia. Consilia pro phthisi, pro tumore in fronte, convulsione colli, atque comitiali morbo post luem gallicam superveniente: hic ligno utitur Indico. Porro consilia in paralysi: pro macie: pro varia morborum syndrome. De balneis Calderianis & de potu aquæ mineralis: monet ne copia sumatur nimia. Multa de morbo gallico. Epistolæ sunt XXXIV.

Pars II. Venet. 1558. 4. *. Methodus medendi integra ad Laur. Massam nepotem suum, cum multis medicamentorum, quæ laudat, formulis. In febribus malignis putridis, posse, sed cum cautela, sanguinem mitti; interiisse tamen, quibus post diem quartum missus sit: præfert autem scarifationem & clysteres. Iterum consilia pro variis morbis. In morbis pectoris, ejusdem lateris venam aperit. Iterum inunctionem mercurialem in venereo malo pro certissimo auxilio habet; decocto tamen Indico fere utitur. Epistolæ sunt XXIX.

In libro *introductorio anatomiæ* Venet. 1536. 4. & cum novo titulo 1559. 4. *. edito, passim morborum in cadaveribus sede & natura dicitur. Ita apostema vidit, cujus pars scirrhosa erat in horizonte, (ut vocat) diaphragmatis, post febrem natum, quam medici pro idiopathica habuerant. Vidit etiam in pleuriticis hominibus passim in pectore & in mediastino apostemata, & auriculam cordis sinistram ulceratam, & pulmonem purulentum, inque eo viscere caveam saniе plenam, & in cerebro inque cerebello apostemata, post paralysin lateris oppositi. Pulmonem etiam comperit pene semper pleuræ adhærere.

De balneis fragmentum est in collectione Veneta. *Vita* Avicennæ est in editione operum ejus Arabis Venet. 1595. fol.

§. CCXL. Constitutio criminalis Carolina.

Cum hoc anno novam fere medicinæ partem mihi videtur exortam fuisse, quæ potissimum in Germania plurimum excolitur, & perpetuo in usu est, cum frequentissime medici de vulnerum lethalitate, de causa mortis, de veneni dati suspicione, aliisque ad forum pertinentibus quæstionibus interrogarentur. Quare hæc medicinæ pars *forensis* dicta est. Non quod omnino nulla fuerit medicæ artis cum legibus conjunctio. De virginitate Judæi quærebant, cujus absentia matrimonium dirimeret, cujus testimonia nova nupta debuerit producere. Statutum etiam est (a) in Mosis legibus, si femina, quæ prægnans fuerit, percussa aliquid egesserit, nondum formatum, puniendum esse percussorem, ipsam vero mortem ei

 subeundam,

(a) Exodi c. 21. Ita certe Philo in sua *paraphrasi*.

ſubeundam, ſi formatum fuerit quod de femina exiit. Quæ ad lepram pertinent, pariter & medica ſunt, & de judicum fuerunt officio. Prægnantibus feminis, etiam reis, Ægyptii (*b*) pepercerunt, & Athenienſium leges. Medicinam diximus ab Ægyptiis multis legibus circumſcriptam fuiſſe. ZALEUCUM (*c*) mortis pœnam ægro inflixiſſe, qui medico noluerat obtemperare. ARISTODEMUS filiam virginem (*d*), quam morti ut eriperet, procus ejus & a ſe vitiatam fuiſſe, & utero gerere adfirmabat, reſecto ventre oſtendit neque gravidam, neque indignam eſſe, quæ victimæ loco pro patria offerretur. In EUMENIS exercitu, cum duæ feminæ inter ſe certarent (*e*), & utraque viro vellet commori, ab obſtetricibus luſtrata altera ad vitam damnata fuit, quod reperta eſſet utero gerere. Deinde Romæ multæ leges fuerunt, quæ ad medicinam pertinent. Eo *regiam legem* referas, qua ſanciebatur, ut gravida mulier, quæ ante partum jam puerperio proxima mortua eſſet, aperiretur, & fetus aperto de ventre eximeretur. *Codex Juris civilis Juſtinianeus* multa habet ad medicinam legalem facientia, de vero tempore partus, de cuſtodienda femina ne partum poſthumum ſupponat, de medico honorando & puniendo, tot alia, ut tamen Romani in univerſum fere HIPPOCRATEM ſequerentur. Sed & GALENI l. *de deprehendendis qui morbum ſimulant*, huc pertinet.

Majora tamen hujus forenſis medicinæ incrementa referas ad a. 1532, quo CAROLUS V. *conſtitutionem* ſuam *criminalem* edidit Ratisbonæ, Germanice, ſæpiſſime recuſam. Germanice etiam Tugii prodiit 1743. 4. B. B. Latine, vertente GOGLER &c. Hæc conſtitutio ſancit de infanticidiis, de homicidiis, de veneno, de abortu & abortivis, in quorum auctores capitalis poena ſtatuitur, de medico male medicante. Hic jubetur judex chirurgos alioſque rerum peritos de vi vulneris ad mortem inferendam efficaci interrogare: feminas ſuſpectas per obſtetrices inſpicere. In hanc conſtitutionem innumerabiles exſtant commentarii, quorum pauciſſimos recenſebo, cum virorum de jure conſultorum opera non legerim.

§. CCXLV. VARII.

J. PETRI ARLUNI index operis *de alimento & de febre quartana & de ſupprimenda genitura lotio confuſa comm.* prodiit Mediolan. 1532. fol. MANDOSIUS.

EJUSD. *commentatio vinumne miſtum an meracum obnoxiis juncturarum doloribus magis conveniat* Pariſ. 1574. 8. LIND.

EJ. erat *de balneis comm.* MAND.

De lotii difficultate ID.

Ce

(b) PLUTARCH. *ſera deorum vindicta.*
(c) ATHENÆUS L. III.
(d) PAUSANIAS L. IV.
(e) DIODOR. SICULI. *Bibl. Hiſt.* L. XIX.

De asthmate comm. ID.

Codex M. S. *de peste* superstes MANDOSIO dictus.

JOH. HASFURTH, *nova medicinæ methodus ex mathematum ratione morbos curandi tractatus quatuor* Ettelingæ prodierunt 1532. 4. TR. Hagenau 1533. LIND. 1584. 4. Summarium hujus libelli per JOH. SINAPIUM SCHULZE.

H. VIRDUNG *nova medicinæ methodus* Etteling 1532. 4.

ROBERTUS SENALES *de liquidorum leguminumque mensuris observationes* Paris. 1532, 4. FALC. utcumque huc revoces.

S. ECK *von Wundsidl ein bewärt Regiment des Aderlaßens zur Zeit der Pestilenz samt etlichen Recepten* Nürnberg. 1532. 8. HUTH.

Collectio prima *operum de lue venerea* prodiit Venetiis 1532. 8. ASTRUC. Continet MASSAM, ALMENARAM, LEONICENUM, & ANG. BOLOGNINUM.

HUBERTI BARLANDI, Namurcensis, *Velitatio cum* ARNOLDO NOOTZ, *qua docetur, non paucis nos abuti vulgo medicamentis simplicibus, ut capillo veneris, xylaloe, xylobalsamo, spodio.* Antwerp. 1532. 8. Contra Arabes.

EJ. *epistola medica de aquarum destillatarum facultatibus, de fluxuum ventris & hæmorrhoidum generibus, inter quæ enucleatur* P. ÆGINETÆ *de hæmorrhoidibus caput.* Antwerp. 1536. 8. TREW. IDEM vertit Galeni *euporista.*

Hippiatria s. marescallia LAURENTII RUSII, *in qua præter omnium morborum saluberrima remedia* &c. Paris. 1531. fol. B. B. & 1532. fol. B. B. quæ editiones non differunt. Italice Venet. 1573.. Gallice *la nouvelle marechallerie traduite par* BERNARD du PUI MONCLARD Paris. 1556. 4. 1563. 4. VITTET. Antiquioris veterinarii mihi opus videtur, cum morbi in urbe Roma meminerit, ex quo intra unum annum 1301. milleni equi perierint, & codicem ex bibliotheca J. a LUGDUNO se habuisse typographus moneat. Propria utcumque medicamenta proponit, non veterum exscriptor; morbos vero a capite ad calcem recenset. Quater in anno equo debere venam secari. *Cymorea* (*Morve*) periculosissimum malum esse. Vermis furens. Vermis *antecor*, (*avant cœur*) morbus nobis notus, in quo humor putrescat, qui sit in cordis capsula, febris nempe acutissima. Setacea commendat.

In *B. Taurinensi* T. II. dicitur de JORDANE RUSSI, cujus celebris sit tractatus *delle malatie delle cavalli*, & cujus codex MS. in ea Bibliotheca servetur.

PAULI TUCCA *de observantia curationis juxta præceptum ejus decreti* Neapoli 1532. 8. 1600. 8. LIND. In therapeuticis eum exscribi a SEVERINO legas.

LUDOVICUS PANIZA Mantuanus, TRAPOLINI discipulus. Ejus est *de venæ sectione in inflammationibus per venæ sectionem curandis disp.* Venet. 1532. 4. *. 1561. fol.. Acriter contra eos, qui nuper inceperant, in latere adfecto venam secare. GALENUM deprimit, eique AVICENNAM longe præfert. Debere secundum Arabes in latere opposito venam secari: id consilium in pleuritide sibi felicissime cessisse. Cum barbitonsor vetulam jugulare vellet, idemque de industria in

in latere opposito ei venam secuisset, miserum eum medicum invitum ægrotam servasse. Funestos eventus fecisse sectiones in latere adfecto. Curationem a. 1505. factam citat.

Ej. *apologia commentarii olim editi de parca evacuatione in gravium morborum principiis a materia multa & mala non furiosa pendentium* Venet. 1561. f. B. Gott.

Ej. *De minoratione facienda* Venet. 1561. fol. TREW.

PAMPHILI MONTII Bononiensis, medici Patavini, *de subjecto medicinæ* L. I. *De tribus doctrinis ordinariis* L. I. *De temperamento æquali ad pondus* L. I. *De hominis temperamento ex* GALENI *intentione.*

Ej. in TURRISANI *proœmium. Quatuor aphorismorum* HIPPOCRATIS *interpretatio.* Bonon. 1532. fol. LIND. Venet. 1545. 8. LIND.

Ej. *medendi methodus* Aug. Vind. 1540. 8. *. Venet. 1545. 8. LIND. Materies etiam medica: methodus medendi ex indicationibus, ad veterum saporem omnino. Multæ cum aliis scriptoribus & commentatoribus concertationes.

Ej. in GALENI l. *de febrium differentiis commentarius.* Bonon. 1550. 8. 1565. 8.

MICH. HERO *Schachtafeln der Gesundheit der bewahrung der sechs natürlicher Dinge* Strasburg 1532. fol.

§. CCXLVI. A. 1533.

FRANCISCI BONAFIDES practicæ professoris Patavini, *quæstio de cura pleuritidis per venæ sectionem adversus* CURTIUM, *atque alios ejus hæreseos sectatores* Venet. 1533. 4. *. Sententiam Arabum defendit, in eodem nempe latere saphenam venam debere incidi, cubiti vero basilicam in latere opposito, & fuse in eos invehitur, qui in latere adfecto de brachio sanguinem mittunt, quoties plethora adfuerit. Si vero multitudo nulla fuerit, & morbus provectior, tunc quidem in eodem latere venam incidi posse. Experimenta tamen etiam sua citat. Iconem venarum pectus nutrientium dat, valde improbabilem. De reliqua curatione pleuritidis.

Multa opera ejus M. S. recenset *in bibliotheca* C. GESNER. EJUSDEM *epistolæ* & varia in B. Taurin.

PETRUS BROCARDUS in epistola una cum BONAFIDE excusa, quoties diversio, s. revulsio quæritur, saphenam ejusdem lateris jubet in pleuritide & sub initia morbi incidi, basilicam vero lateris oppositi, quoties derivatio quæritur, denique quando ad humores collectos respicitur, venam ejusdem lateris.

NICOLAUS LAVACHER *Hippocratis de victu acutor.* ll. III. & GALENI commentarium edidit Florent. 1533. 4. TR.

JORDANI MEMORARII l. *de ponderibus* a PETRO APIANO *editus* Noriberg 1533. 4. RIV. si huc facit.

BASSIANUS

Bassianus Landus Placentinus, professor Patavinus. Ejus *dialagus, qui barbaromastix s. medicus* inscribitur Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. *. absque auctoris nomine. In Avicennam nullo modo Galeno comparabilem, & in anatomia medica rudem. Pro uberiori sanguinis missione: contra abusum medicamentorum alvum ducentium in febribus; contra syrupos & aquas stillatitias. Oxymel, quo varios sanaverit, longe omnibus syrupis præstare.

Ej. *jatrologia, s. dialogi duo, in quibus de universæ artis medicæ, præcipue vero morborum omnium cognoscendorum & curandorum absolutissima methodo disseritur* Basil. 1543. 4. *. Venet. 1557. 4. Generalia, nullius usus. Galenicæ methodi laudes, & adumbratio curationum nonnullorum morborum.

Ej. *præf. in aphorismos Hippocratis de vacuationibus* Patav. 1552. 8. *. Aliqua ad historiam Hippocratis. Deinde de vacuatione varia. Pro incisione venæ lateris adfecti. Totus Galenicus.

Ej. *de origine & causa pestis Patavinæ* anni 1555. Venet. 1555. 8.

Ejus *consilia aliqua* exstant cum Welschii *Consil. Cent.* IV. Dyspnœa ex læsa jecinoris parte convexa.

Cornelii Petri *adnotatiunculæ aliquot in quatuor libros* Dioscoridis. *Experimenta & antidoti contra varios morbos* Antwerp. 1533. 8. *. Antidoti ad varios morbos collectitiæ, plurimæ vanæ: tum medicamenta: inter ea varia Johannis Spiring, professoris Lovaniensis. Porro de miraculis aliquot naturæ, & de admirandis novitatibus liber III. Nævos statuit, & experimenta producit parum firma.

Sebastiani Montui, Riveriensis, Galli, *annotatiunculæ in errata recentiorum medicorum per* L. Fuchsium *collecta. Apologica epistola pro defensione Arabum a* Bernhardo Unger *composita.* Symphoriani Campegii *epistola responsiva pro Græcorum defensione in Arabum errata* Lion 1533. 8. 1548. 8. Lind.

Ej *dialexeon medicinalium l. duo. Adjectus est de iis, quæ ad rationalis medici disciplinam, munus, laudes, consilia & præmia pertinent libelius* Lion 1533. 4. *. Fuchsius in Arabicos medicos invectus fuerat. In eum virum, noster senex, qui sexaginta annis medicinam fecerat asperrime Arabes tenetur. Utique aloen venarum ostiola aperire. Dari cæcas rerum proprietates: qualis sit facultas Regibus Galliæ concessa, qua strumas tactu sanent: ejus prærogativæ plures testes exstare. Avicennam & Mesuen scientifica medicamentorum simplicium cognitione non fuisse destitutos. Non omnia veteribus nota fuisse. Galenum hydrargyri salubrem potentiam, & rosarum catharticam vim ignorasse. Male morbum Gallicum a Fuchsio pro novo morbo haberi, qui sint ipsi veterum lichenes ab hepatis vitio orti.

In L. II. magis practice scribit. In G. Puteanum, quem magni facit. In principiis pleuritidis venam lateris oppositi debere incidi, neque in eodem morbo sanguinis missionem repeti. Posse etiam alvum cieri, etsi humores non turgent. Alter

Alter l. *de dignitate medici est* HIERONYMI MONTUI.

LUCIANI BELI *de Rocca Contrada* (qui sit ANTONIUS MARIA BETTUS) *de prandio & cœna adversus* ODDUM de ODDIS Mediolan. 4. Annum video citari 1533. & Bononiam. Sed is annus vix probabilis fuerit, si prima editio opusculi ODDI est anni 1538.

PETRUS FRANCISCUS PAULUS, Florentinus. Ej. est *adversus Avicennam de venæ sectione tractatus* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. *. Pro venæ sectione in universum, adversus timidiorem AVICENNAM.

LEONHARDI GIACCHINI, *Emporiensis*, medici Florentini, postea Pisani, *libellus, cujus est scopus, quantum detrimenti bonis literis afferat, omissa ratione aliorum scriptis tamen subscribere* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. * AVICENNAM non satis distinxisse, quando confertim, quando interpolate sanguinem mittere oporteat. Æstuosissimas febres missionem sanguinis poscere, maleque hic sibi AVICENNAM metuere. Non bene eum vinum biliosis dare. Posse & tenaces humores & nondum concretos evacuari.

Ej. *de numero & entitate indicationum* Lion 1534. 8. LIND.

Ej. *acutorum morborum curatio* Lion 1540. 4. LIND.

Ej. GALENI *de præcognitione libellus conversus & explanatus* Lion 1540. 4. LIND.

Ej. GALENI *de purgatione libellus in latinum conversus & explanatus* Lion 1542. 8. LIND.

Ej. *oratio apologi apologetica præcognitionem ex medicina ut plurimum certam esse si nihil delinquatur* Lion 1552. 8. LIND.

Ej. *commentaria emendatissima in nonum* RAZIS *ad* ALMANZOREM Basil. 1564. 4. TR. GUNZ. 1579. 8. TR. Lion 1577. 8. 1622. 8. *acc. lib. quæstionum naturalium.* Venam semper in latere adfecto secandam esse.

Ej. *opuscula elegantissima. Methodus præcognoscendi. De rationali curandi arte. De acutorum morborum curatione. Quæstiones naturales* Basil. 1563. 4. TR. GUNZ. 1567. 4. LIND. 1579. 8. GUNZ. 1580. 8. TR. 1589. 4. LIND. Lion 1622. 4.

Ej. *methodus curandarum febrium per* RODERICUM FONSECAM *in lucem edita, cui accesserunt* FONSECÆ *opera quæ ad operis de febribus absolutionem desiderabantur* Pisis 1615. 4. Basil. 1625. 8. TR.

Libelli, PAULI, BASSIANI *barbaromastix* & JACCHINI *compendium* Venet. 1533. 4. Lion 1534. 8. * conjuncti prodierunt cum titulo, *novæ Academiæ Florentinæ opuscula adversus Arabes & medicos neotericos qui* GALENI *disciplina neglecta barbaros colunt &c.*

GEORGIUS KRAUT, Hagenauensis. Ej. *libellus introductorius de principiis universalibus totius medicinæ tam theoreticæ quam practicæ ex doctrina* AVICENNÆ *aliorumque congestus & tabulis magna ex parte explicatus* Hagenau 1533. fol.

IDEM

IDEM edidit OCTAVIANUM HORATIANUM; libros HILDEGARDIS; ORIBASII *ſimplicium libros* V; THEODORI *diætam*, *&* ÆSCULAPIUM *de morborum cauſis* Argentorat. 1544. fol. TREW.

GEORGIUS AGRICOLA, vir in metallicis peritiſſimus, ſcripſit *de menſuris & ponderibus, in quibus pleraque a* BUDÆO & PORIO *parum animadverſa diligenter excutiuntur* Pariſ. 1533. 8. Baſil. 1550. fol.

EJ. *de peſte* L. III Baſil. 1540. 8. 1553. 8. FALC. 1554. 8. L. Schweinfurt 1609. 8. TR. Gieſſæ 1614. 8. L. 1651. 8. ID.

CAMILLI LEONARDI Piſaurenſis *ſpeculum lapidum* Auguſt. Vind. 1533. 4. TR.

ALBANUS TORINUS, Vitoduranus, multos veterum libros latine reddidit, non ille gnarorum (*a*) plauſum meritus, qui præterea ſubleſtæ fidei ſit, ex J. DAMASCENI exemplo p. 343.

IDEM POLYBI l. *de tuenda valetudine*, *de ſeminis humani natura*, *de morbis* edidit Baſil. 1544. 4.

IDEM ALEX. APHROD *de febribus*, GALENI *præſag.* JAN. DAMASC. *de febribus & aphoriſmos*, RUFUM *de peſtilent.* Baſil. 1542. 8. *.

DIOCLIS CARYSTII l. *de tuenda ſanitate* Baſil. 1541. f.

Partem operum RAZIS ad ALMANZOREM Baſil. 1544. fol.

CÆLIUM APICIUM Baſil. 1541. 4.

Paraphraſes in libros ALEXANDRI TRALLIANI Baſil. 1541. fol.

In L. I. DAMASCENI *de exquiſita febrium curatione paraphraſin* Baſil. 1542. 8.

THEOPHILUM *de veſicæ recrementis* Baſil. 1533. 8. *.

PHILARETUM *de pulſibus* ib. 1533. 8. *.

EJ. *eſt epiſtola apologetica ad* ANDERNACUM; *ipſius verſionem eſſe mendoſam, ubi ſimul Græcus contextus* ÆGINETÆ *emendatur* Baſil. 1539. 8. LIND.

RUTGER RESCIUS *aphoriſmos Hippocratis ex diverſorum Græcorum codicum recognitione, variis lectionibus ad marginem adnotatis* edidit Lovan. 1533. 8. LIND.

SEBAST. PETSCHER *Ordnung wider die Krankheit der Peſtilenz wie ſich ein Menſch damit beladen halten auch wie er ſich dafür bewahren ſoll* Regenſpurg 1533. 4. TREW.

(a) Conf. EURIC. CORD. *botanolog.* p. 168.

FINIS TOMI I.